משרד ראש הממשלה
אגף בכיר לביקורת המדינה

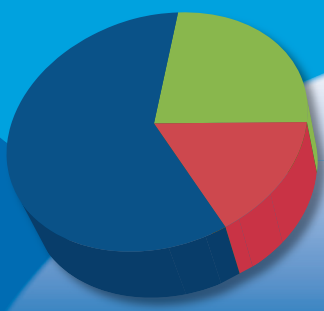
דוח מעקב אחר תיקון ליקויים וביצוע החלטות ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה

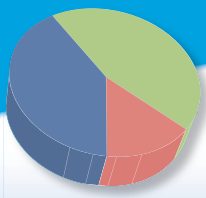
דוח מבקר המדינה

59א'

59ב'

58ב' - מעקב 2

ירושלים • חשון תש"ע • נובמבר 2009

משרד ראש הממשלה
אגף בכיר לביקורת המדינה

דוח מעקב אחר תיקון ליקויים וביצוע החלטות ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה

דוח מבקר המדינה

59א'

59ב'

58ב' - מעקב 2

ירושלים • חשון תש"ע • נובמבר 2009

שר המשפטים

ירושלים
כ״ה בתשרי תש״ע
13 באוקטובר 2009

השר פרופ׳ יעקב נאמן
יו״ר ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה

דו״ח מעקב זה בא לציין אילו ליקויים שצויינו בדו״חות מבקר המדינה מס׳ 58ב׳ – מעקב מס׳ 2, 59א׳ ו – 59ב׳ לשנים 2008-2009 תוקנו בהתאם לנדרש.
כמו כן, דו״ח המעקב כולל פרק מיוחד על מצב ביצוע החלטות ועדת השרים לביקורת המדינה לשנים 2006-2009.
דו״ח המעקב משקף פעילות משרדי הממשלה, יחידות הסמך ומוסדות המדינה והתאגידים בנוגע לתיקון הליקויים וליישום מסקנות והמלצות ביקורת המדינה. כמו-כן נותן הדו״ח תמונה עדכנית, בציון נתונים סטטיסטיים, על מצב תיקון הליקויים ועל הפעולות שנעשו לתיקון הליקויים.
בפעילות המעקב, שם האגף הבכיר לביקורת המדינה דגש מיוחד בנושאים חשובים בעלי היבטים ביטחוניים, בטיחותיים, בריאותיים, חוק וטוהר המידות הנוגעים לביטחונו ולשלומו של הציבור, ולנושאים רוחביים הקשורים למספר גופים מבוקרים.
לפני כחודשיים, מוניתי על-ידי מליאת הממשלה ליו״ר ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה. במסגרת הוועדה, בכוונתי לפעול ולוודא כי מסקנות והמלצות הביקורת יבוצעו ולקיים דיוני מעקב לאחר החלטות הוועדה, אליהם יוזמנו ראשי הגופים המבוקרים. הוועדה תפרסם את החלטותיה ופעולותיה לציבור.
יעילות ביקורת מקיפה ורצינית ככל שתהיה, מותנית בכך שהיא תילמד ותיושם על-ידי הגופים המבוקרים. על כן, נודעת חשיבות עליונה לעבודת

האגף הבכיר לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, המאפשרת את לימוד הביקורת, הסקת מסקנות והטמעת השינויים הנדרשים לתיקון הליקויים.

ברצוני להודות למבקר המדינה ולעובדי משרדו, לחברי השרים ולמנכ"לי הגופים המבוקרים על עבודתם המסורה לשינוי פני המינהל הציבורי בישראל.

תודה מיוחדת למנהל ולעובדי האגף הבכיר לענייני ביקורת המדינה, שבזכות פעילותם המקצועית והמסורה עולה בידינו לתקן את הליקויים, וליישם את המלצות הביקורת

בברכה,

יעקב נאמן

תוכן העניינים

חלק ראשון

מעקב אחר ביצוע החלטות ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה

פינוי תושבים בזמן אירועי חירום (בק/1) 19
יישומים ביומטריים בשירות המדינה (בק/5, בק/12) 20
דו"ח הוועדה הציבורית לבחינה מחדש של סיוע המדינה למוסדות ציבור (בק/6, בק/11)..... 22
זיהום אוויר מכלי רכב (בק/7) 24
הטיפול בהסרת לוחות אסבסט בצה"ל, במשרד הביטחון ובמערכת החינוך (בק/8, בק/13, בק/27, בק/51)..... 26
כוחות משמר הגבול תחת פיקוד צה"ל (בק/10) 32
התמודדות עם תופעת החשבוניות הפיקטיביות (בק/17)..... 35
שירות נשים בצה"ל (בק/18) 37
היבטים בהיערכות גורמי ההסברה ובתפקודם במלחמת לבנון השנייה (בק/19, בק/28, בק/52)..... 38
העסקת קרובי משפחה בשמונה תאגידים ציבוריים (בק/21)..... 42
העברת שירותים חברתיים ממשלתיים מן הממשלה לגופים חיצוניים (בק/22)..... 45
היערכות העורף לשעת חירום וחלוקת הסמכויות בשטח בין משטרת ישראל וצה"ל בעת אירוע (בק/24)..... 46
יישום החלטת הממשלה מס' 1577 מיום 15.4.2007 בעניין הטלת האחראיות הכוללת לטיפול בעורף במצבי חירום על שר הביטחון – דיון (בק/30) 48
הקמת ועדה לבחינת היערכות העורף לשעת חירום (בק/33)..... 49
אתרי אשפה בנחלות שביישובים חקלאיים במרכז הארץ (בק/34, בק/66) 50
גביית ארנונה ממשרדי הממשלה ומחברות ממשלתיות (בק/38) 52
הקצאת תקציבים לחיזוק הצפון (בק/39)..... 53
פיצוי גופים ציבוריים על נזק ישיר שנגרם להם במלחמת לבנון השנייה (בק/40)..... 55
הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל (בק/41, בק/63)..... 56
מכרז חלוץ (פיילוט) לרכישת שירותי אשפוז סיעודי בנפת פתח תקווה (בק/42)..... 58
המאבק בתופעת הבריונות ואירועי האלימות במוסדות חינוך (בק/43, בק/46)..... 60
השירות הפסיכולוגי חינוכי (בק/44, בק/45)..... 64
תכנית ההתנתקות - דיווח בדבר הטיפול במתיישבי חבל עזה וצפון השומרון (בק/50)..... 67
סוגיות בנושא השתתפות עצמית של מבוטחים בתשלומים עבור שרותי בריאות (בק/53) 70

חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ״ט – 1969 (חוק הצינון)
(בק/54)..... 72
התמודדות עם תופעת ה״מאכערים״ בשירות הציבורי (בק/55) 75
הקצאת מענקי איזון לרשויות המקומיות (בק/56)..... 86
יישום וניהול פרויקט המרכב״ה (מערכת רוחבית כוללת במשרדי הממשלה)
על ידי אגף החשב הכללי במשרד האוצר (בק/58)..... 87
הטיפול בפסולת בנייה (בק/59, בק/65)..... 91
הפיקוח האלחוטי על שידורי רדיו (בק/60) 95
הפיקוח על הטיפול בחסויים (בק/61)..... 97
פיקוח של שימוש בתכשירים וטריניריים (בק/67) 99

פיקוח, בקרה ואבטחת מידע
ועדות היגוי למחשוב (בק/9 מיום 20.03.1997) 100
שיפור השירות לציבור - ״ממשל זמין״ (בק/14 – בק/17 מיום 15.06.2003).... 106

החלטות ממשלה שטרם פורסמו
בק/47, בק/48 – מסווגות 132
בק/49 - דו״ח נט״ל (נפגעי טראומה על רקע לאומי) בדבר מצבם הנפשי של
ילדי שדרות ועוטף עזה 132
בק/57 - היערכות העורף לשעת חירום וחלוקת הסמכויות בשטח בין משטרת
ישראל וצה״ל בעת אירוע - מעקב..... 132
בק/62 - בריאות השן 132
בק/64 - התכנון, ההקמה והפיתוח של קריית שדה התעופה בקרבת נתב״ג -
דיון מעקב. 133

חלק שני

מעקב אחר תיקון ליקויים מדו״ח 59ב של מבקר המדינה

פרק ראשון – מטלות רוחב

המאבק בארגוני הפשיעה..... 133

אכיפת דיני מקרקעין..... 153
ההתמודדות עם תאונות הדרכים – מעקב מורחב
הנפקת רשיונות נהיגה 161
הטיפול בעברייני תנועה מועדים..... 163

פרק שני – משרדי ממשלה

משרד ראש הממשלה

נציבות שירות המדינה
ניגוד עניינים בשל קרבת משפחה בין עובדים במשרדי ממשלה שונים 173

משרד האוצר

מאזן המדינה ליום 31.12.07 – חבות הפנסיה התקציבית 177
טיפול ועדת הפשרות בהסכמי פשרה והליכים משפטיים נגד משרד האוצר 180
אגף החשב הכללי
היבטים בניהול פרויקט "ממשל זמין" 182
רשות החברות הממשלתיות
בנק החקלאות לישראל בע"מ 189
רשות המסים בישראל
פעילות יחידת שירות עיבודים ממוכנים (שע"ם) 193
פעולות למניעת הברחות של טובין 195

משרד הבינוי והשיכון

הקצאת דיור ציבורי לזכאים 201
הטיפול בפינוי כפר שלם 206
האגודה לתרבות הדיור 211

מינהל מקרקעי ישראל

גביית כספים ממתיישבים ה"הרחבות" ביישובים חקלאיים 217
פיתוח היישוב כפר ורדים 220

משרד הבריאות

כוח אדם רפואי סיעודי – תמונת מצב 225
תאגידי בריאות ליד בתי החולים הכללים הממשלתיים 234
התקשרויות עם האגודה למען שירותי בריאות הציבור 244
עבודות מחוץ לתפקיד של מנהלי בתי חולים 247
הקצאת מכשירי שיקום וניידות לנכים 251
הקמת מערכת מידע לניהול האשפוז הסיעודי 256

המשרד להגנת הסביבה

רישוי מתקנים היוצרים קרינה אלקטרומגנטית בתדרי רדיו והפיקוח עליהם 261

משרד החוץ

מינויים וקידום עובדים 267

משרד החינוך

בינוי כיתות לימוד במזרח ירושלים 277
שירותי חינוך ורווחה 282
ענייני מינהל ושכר ברשתות גני ילדים במגזר החרדי 293
טיולים במערכת החינוך 298

הפיקוח על הוראת תחומי דעת 308

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הפיקוח על מזון לבעלי חיים 315

המשרד לפיתוח הנגב והגליל
פעילות המשרד לפיתוח הנגב והגליל 321

משרד המדע, התרבות והספורט
ענייני מינהל ומתן תמיכות 327

משרד הפנים
הגנת הפרטיות - אבטחת מידע ואיכותו במאגרי מידע ממשלתיים 333

המשרד לקליטת העלייה
הדיור לעולים – מקבצי דיור ומרכזי קליטה 341

משרד הרווחה והשירותים החברתיים
רשות חסות הנוער 345
מעונות לאנשים עם פיגור שכלי – הליכי הפרטה וסדרי בקרה 349

המשרד לשירותי דת
הפיקוח על כשרות המזון 355
שירותי קבורה ליהודים ומצוקת הקבורה בגוש דן 366
סוגיות הנוגעות לשנת השמיטה התשס״ח 375

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
השירות לנוסע באוטובוסים 379
הרפורמה בנמלי הים 384

משרד התיירות
ירידת מפלס ים המלח ותופעת הבולענים 391

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
האגף לאיגוד שיתופי 399
היבטים בפעילות המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע 405

משרד התשתיות הלאומיות
היערכות להתמודדות עם מחסור בחשמל 411
שימור אנרגיה וניצול אנרגיות מתחדשות במשק החשמל 416
מכוני המחקר שבאחריות משרד התשתיות הלאומיות 421

צבא ההגנה לישראל
היבטים בניהול קופות מזומנים ביחידות צה״ל 427

התעשייה האווירית לישראל
השקעת התע״א בתחום מטוסי אימון והקשרים בינה לבין חיל האוויר והחלל..... 433

פרק שלישי – מוסדות המדינה ותאגידים

החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע״מ
היבטים בפעולות החברה 441

המוסד לביטוח לאומי
סדרי הטיפול בחשדות לעבירות מרמה כלפי המוסד לביטוח לאומי 449
הבקרה על תשלומים לזכאים שנעשים בסיוע מערכות ממוחשבות 454

חברת דואר ישראל בע״מ
התקשרויות של חברת דואר ישראל בע״מ 459
שירות העברה מאובטחת של דרכונים..... 461

חברת נמל אילת בע״מ
אירוח מופעי תרבות בשטח נמל אילת..... 465

חברת נתיבי איילון בע״מ
תיקצוב פרויקטים וביצועם..... 469

חברת רכבת ישראל בע״מ
הקמתו של קו הרכבת המהיר לירושלים 475

הרשות הממשלתית למים ולביוב
השבת קולחים..... 481

רשות שדות התעופה
הכנסותיה של רשות שדות התעופה ממסחר 491
העסקת פורשים כיועצים חיצוניים..... 493

רשות השידור
נוכחות עובדים ותשלומים עבור שעות נוספות וכוננויות..... 497

חלק שלישי

מעקב אחר תיקון ליקויים מדו"ח 58ב של מבקר המדינה

מעקב שני

פרק ראשון - מטלות רוחב

תנאי פרישה של קצינים בכירים במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר ובצה"ל 507

חוק שירות הציבור - הגבלות לאחר פרישה (חוק הצינון) 509

הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל 513

פרק שני - משרדי ממשלה

משרד ראש הממשלה
הקצאת תקציבים לחיזוק הצפון 521

משרד האוצר
אגף החשב הכללי
מאזן המדינה ליום 31.12.06 - ניהול כספי קרנות ופיקדונות 525
מינהלת הגמלאות 526
רשות החברות הממשלתיות
אשרא - החברה הישראלית לביטוח יצוא בע"מ 531
רשות המסים בישראל
פיקוח רשות המסים על העמידה בתנאי החוק לעידוד השקעות הון 537
מערכת הפיקוח על ניכוי מס הכנסה במקור 539
מיסוי עסקאות מקרקעין 542
הטיפול בתלונות על עובדי רשות המסים 545

משרד הבינוי והשיכון
בתים שנבנו בשיטת הבנייה הקלה 549

משרד הבריאות
סוגיות בסדרי מינהל בבתי חולים 555
סוגיות בנושא השתתפות עצמית של מבוטחים בתשלומים עבור שירותי בריאות 562
סוגיות בנושא אשפוז סיעודי 567
מכרז חלוץ ("פיילוט") לרכישת שירותי אשפוז סיעודי בנפת פתח תקווה 572

מניעת השמנה 575
סדרי הקצאת אביזרים רפואיים למבוטחים בקופות החולים 585

המשרד להגנת הסביבה

פעולות אכיפה בתחומי הגנת הסביבה 597

משרד החוץ

הטיפול בנכסים בחו״ל, רכישות וניהול מצאי 603
פתיחת השגרירויות בזאגרב, בבלגרד ובברטיסלבה וניהולן..... 605

משרד החינוך

המאבק בתופעת הבריונות ואירועי האלימות במוסדות החינוך..... 613
חינוך מוכר שאינו רשמי..... 625
השירות הפסיכולוגי-חינוכי 635
הכנת תכניות לימודים 643
הוראת אנגלית בבתי הספר..... 649
הערכת תארים אקדמיים מחו״ל..... 654
מכרז למשרת מנהל מחוז ירושלים 655

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הפיקוח על השימוש בתכשירים וטריניריים 659

משרד המשפטים

חופש המידע ברשויות ציבוריות 663

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

חברת המשקם - ניהול כוח אדם וכספים..... 669
הטיפול של שירות המבחן לנוער בקטינים העוברים על החוק 673

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

הרכבת הקלה בירושלים..... 681

משרד התקשורת

הטיפול בכשלים ברגולוציה ובהסרת המכשולים הפוגעים בתחרות..... 687

משרד התשתיות הלאומיות

תחרות במשק הגפ״מ..... 691
היערכות לשעת חירום בתחומי תשתיות האנרגיה והמים..... 694

פרק שלישי - מוסדות המדינה ותאגידים

המועצה להסדר ההימורים בספורט

פרויקט הקמת מתקני ספורט למשחקי כדור 699

חברת החשמל לישראל בע"מ
התקשרויות לרכישת שירותים בידי אגף לוגיסטיקה ונכסים 705

חברת נמל חיפה בע"מ
סדרי הקבלה של עובדים בכירים 709
תהליכי רכש והתקשרויות 710

חברת רכבת ישראל בע"מ
מינויים וחריגות שכר 715

מעצ - החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ
מכרזים והתקשרויות 721

רשות השידור
תשדירי פרסומת והודעות חסות בקול ישראל 725

פרק רביעי - השלטון המקומי

החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ
היבטים ניהוליים 731

חלק רביעי

מעקב אחר תיקון ליקויים מדו"חות קודמים של מבקר המדינה

פרק ראשון - מטלות רוחב

טיפול רשויות מקומיות בדרי רחוב שבתחומן 735

ההתמודדות עם תאונות הדרכים 737

פרק שני – משרדי ממשלה

מלחמת לבנון השנייה
היבטים בהיערכות גורמי ההסברה ותפקודם במלחמת לבנון השנייה 741

צבא ההגנה לישראל

השירות בצה"ל של חיילים שהוכרו כמצטיינים בתחומי הספורט, המוזיקה והמחול 745
הטיפול בחיילים הזקוקים לסיוע כלכלי 746
הטיפול של צה"ל בנפקדים ובעריקים 747
הטיפול של צה"ל ושל משרד הביטחון בנושא השמירה על איכות הסביבה בצה"ל 748
היבטים בניהול משק "הרכב הלבן" בצה"ל 749
כוחות משמר הגבול תחת פיקוד צה"ל 750
הטיפול של צה"ל בהטרדות מיניות 751
שילוב חיילי העתודה האקדמית בצה"ל 752
תחנת גלי צה"ל 753

המינהל האזרחי

הגנת ישובים באזורי יהודה ושומרון 755

משרד הבריאות

שימוש בציוד רפואי חד-פעמי ממוחזר 757
שירותי בריאות השן 758
אמצעים להגברת התחרות בין קופות החולים וניידות המבוטחים ביניהן 759
היבטים בטיפול בקשיש הסיעודי 761
שיקום נכי נפש בקהילה 763

פרק שלישי – השלטון המקומי

הטיפול של עיריית אריאל והמשטרה בדיווח על קטינות הנתונות בסיכון 765

חלק חמישי

מעקב אחר תיקון ליקויים מדו"ח 59א של מבקר המדינה

מוכנות לזמן חירום

תהליך קבלת ההחלטות לפיתוח ולהצטיידות במערכות להגנה אקטיבית כנגד רקטות קרקע-קרקע 771
הטיפול במשק ערכות המגן כנגד חומרי לחימה כימיים 775
מוכנות כוחות היבשה ללחימה בעת תקיפה בחומרי לחימה כימיים 781

פעילות שוטפת

המכשול והמעברים ב"עוטף ירושלים" 786
היבטים בהעסקת קצינים פורשי צה"ל בתעשיות הביטחוניות ובמשרד הביטחון 790

פרויקטים של פיתוח

מערכות להתרעה על התנגשות במסוקים 794

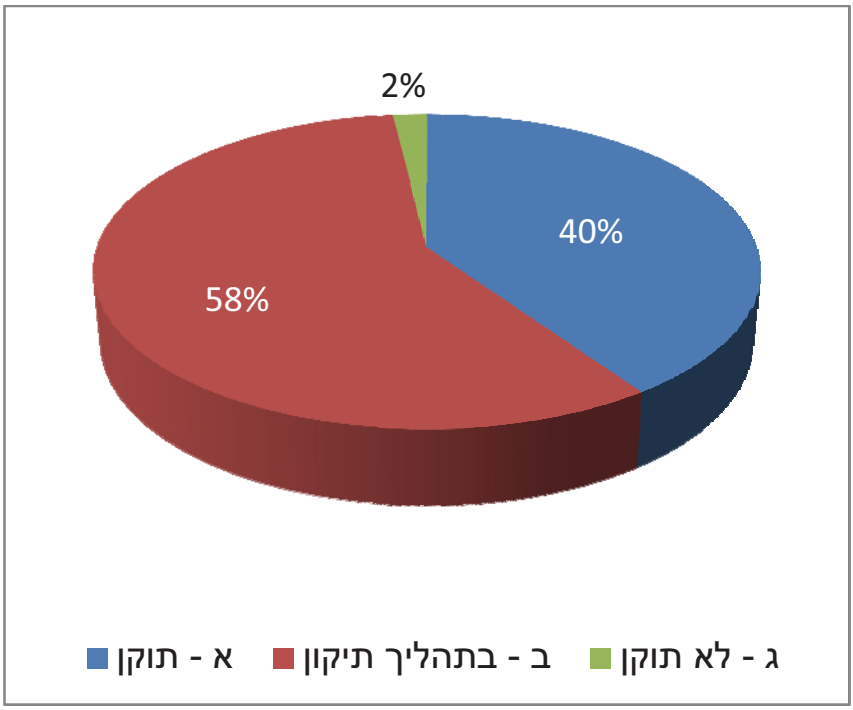
ממצאי ביקורות מעקב

הספקת שירותי רפואה לחיילים על ידי צה"ל ומשרד הביטחון..... 796
התחייבויות משרד הביטחון בנושאים הקשורים לשיקום נכים ולמשפחות שכולות 801
היבטים בפעולות היחידה להתיישבות ותשתית לאומית שבמשרד הביטחון .. 806
הכשרת הקצונה הבכירה בצה"ל 809

חלק ראשון

מעקב אחר ביצוע החלטות ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה

מעקב אחר ביצוע החלטות של ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה

סה"כ החלטות: 52, א - בוצע - 21 (40%),

ב - בתהליך ביצוע – 30 (58%),

ג - לא בוצע – 1 (2%).

פינוי תושבים בזמן אירועי חירום

החלטה מספר בק/1 מיום כ' באלול התשס"ו-13.9.2006

דיווח מעקב אחר ביצוע החלטה מספר 895 מיום 11.1.2001

יו"ר ועדת השרים מסכם:

מבקש מנציג המועצה לביטחון לאומי להגיש בהקדם תוכנית כוללת ומקיפה לפינוי אוכלוסיה בשעת חירום, אשר תפרט את מכלול הנושאים הנוגעים להיערכות נאותה של כל הגורמים בנושא, לרבות התייחסות לתרחישים השונים, הגדרת התפקידים וחלוקת האחריות ודרכי שיתוף הפעולה בין הגורמים השונים ולוח זמנים לביצוע.

התוכנית תוצג בפני יושב ראש ועדת השרים לקראת הבאתה לאישור הממשלה.

ביצוע ההחלטה

משרד ראש הממשלה

בעקבות החלטת הממשלה מספר 1577 מיום 15.4.2007, הגוף האחראי על נושא התיאום הבין משרדי בעורף, הינו משרד הביטחון ורשות החירום הלאומית.

הגוף האחראי על כתיבת התוכנית, הינו משרד הפנים על ידי מערך פס"ח (פינוי, סעד וחללים).

קיימת תוכנית הנקראת "שעת פינוי" והיא אף תורגלה בתרגילים שונים בשנים האחרונות. התוכנית נמצאת בתהליכי עדכון, המובלים על ידי משרד הפנים, ובתיאום עם רשות החירום הלאומית שבמשרד הבטחון.

המטה לביטחון לאומי לא עוסק בנושא כגורם מתאם. ראש תחום עורף במטה לביטחון לאומי שותף לעבודת המטה, המתבצעת ברשות החירום הלאומית, מול משרדי הממשלה השונים.

יישומים ביומטריים בשירות המדינה

החלטה מספר בק/5 מיום י"ב בתשרי התשס"ז-4.10.2006

מעקב אחר ביצוע החלטות קודמות בנושא

יו"ר ועדת השרים מסכם:

יש לראות בנושא הפעלת היישומים הביומטרים בשירות המדינה כפרוייקט לאומי. מדגיש את החשיבות של שילוב הביומטריה: טביעות האצבע והפנים בדרכון ובתעודת הזהות החכמה.

מודיע כי ועדת השרים תתכנס לדיון נוסף בנושא באמצע נובמבר 2006. לקראת הדיון יעביר הצוות הבינמשרדי לנושא הביומטרי והמשרדים הנוגעים בדבר, דיווח לגבי מצב הטיפול והצעות לטיפול משולב בנושא, לשם הכללת הרכיב הביומטרי במכרזים להוצאת דרכון ותעודת זהות חכמה, לרבות לוח זמנים לקידום הטיפול, ופירוט דרכי הפעולה הנדרשות (חקיקה, התקנים הביומטריים שיופעלו, המכרזים, תורת ההפעלה, והמשמעויות השונות של דרך הטיפול המועדפת).

החלטה מספר בק/12 מיום כ"ט בחשון התשס"ז-20.11.2006

יו"ר ועדת השרים:

המשך דיון

א. נושא הזיהוי הביומטרי הוא בעל חשיבות לאומית עליונה. השימוש בטכנולוגיות מתקדמות בתעודות זהות ובדרכונים הוא חשוב והכרחי, ויש להתקדם בעניין זה בהתאם להתפתחויות ולקצב הנהגת השימוש בזיהוי ביומטרי בעולם הרחב.

ב. הנושא נוגע למשרדי הממשלה וגורמים אחרים בשירות הציבורי, וכולל היבטים ומרכיבים שונים, לרבות הגדרת צרכי המשתמשים, שינויי חקיקה, הקצאת המשאבים הנדרשים (הנפקת התעודה שתיקבע ומאפיניה, ופריסת ציוד הקצה לקריאתה), שיפור השירות לאזרח ומניעת זיוף והתחזות לשם ביצוע פעולות פליליות, מירמה ופגיעה בביטחון המדינה.

ג. מודיע כי יזמן ללשכתו את אנשי המקצוע העוסקים בנושא בגופים הממשלתיים השונים, לשם גיבוש מסמך מסכם, שיכלול את עיקרי המדיניות לשילוב מרכיבים ביומטריים בתעודות זהות ובדרכונים, ההקצאה התקציבית הנדרשת ודרך מימונה, תיקוני החקיקה הנדרשים, דרכי הפעולה, סדרי העדיפויות ולוח זמנים לביצוע.

המסמך המפורט שיגובש יובא לאישור ועדת השרים.

ביצוע ההחלטות

המטה לביטחון לאומי

גובשה הצעת חוק "תעודת זהות/מסמך נסיעה ומאגר מידע ביומטרי", בהובלת משרדי הפנים והמשפטים, אשר קיבלה את אישור הממשלה באוגוסט 2008, ועברה בקריאה ראשונה בכנסת במהלך אוקטובר 2008.
בקרוב הסתיימו הדיונים בוועדה המשותפת לוועדת הפנים ולוועדת המדע והטכנולוגיה בכנסת. ניסוח החקיקה הושלם והצעת החוק תובא בפני מליאת הכנסת לקריאה שלישית.

דו"ח הוועדה הציבורית לבחינה מחדש של סיוע המדינה למוסדות ציבור

דו"חות מבקר המדינה בעניין תמיכות והקצבות לעמותות

החלטה מספר בק/6 מיום י"ב בתשרי התשס"ז-4.10.2006

יו"ר ועדת השרים מסכם:

ועדת השרים תמשיך לדון בישיבותיה הבאות בפרקים השונים בהמלצות הוועדה לבחינה מחדש של סיוע המדינה למוסדות ציבור. בשלב הראשון תדון וועדת השרים בסעיף ב' בהמלצות: "הכנת מנשר או כריתת אמנה בין הממשלה והמגזר השלישי".

החלטה מספר בק/11 מיום כ"ג בחשון התשס"ז-14.11.2006

יו"ר ועדת השרים מסכם:

א. מנכ"ל משרד ראש הממשלה מרכז צוות מקצועי השוקד על הכנת מנשר או אמנה שיכרתו בין הממשלה והמגזר השלישי.

מנכ"ל משרד ראש הממשלה יביא את טיוטת המסמך שיגובש לאישור ועדת השרים.

ב. צוות מקצועי בראשות ראש האגף הבכיר לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, ובהשתתפות נציגי היועץ המשפטי לממשלה, החשב הכללי במשרד האוצר, רשם העמותות וההקדשות ומנכ"ל משרד ראש הממשלה, יגבש הצעות להחלטה מפורטות בהתאם להמלצות הוועדה הציבורית לבחינה מחדש של סיוע המדינה למוסדות ציבור, אשר יובאו לדיון בוועדת השרים.

בשלב ראשון תוכן הצעה להחלטה בעניין השקיפות בפעולת העמותות והתנהלות הממשלה.

ביצוע ההחלטות

משרד ראש הממשלה - האגף לתכנון מדיניות

כל נושא הסדרת ממשקי העבודה בין הממשלה לחברה האזרחית קודמה בהחלטת הממשלה **3190** מיום 24.2.2008. החלטה זו קבעה תפיסה כללית של יחסי ממשלה - מגזר שלישי, שביסודה הצהרת הכוונות של הממשלה, כוננה שולחן עגול לשיח, וקידמה שקיפות והעדפה של המגזר השלישי במכרזי מדינה על שירותים חברתיים.

השולחן העגול אשר כונן על בסיס החלטת ממשלה, מתכנס באופן סדיר ופעיל בתחומים שהוגדרו.
עם כינונו של השולחן העגול, כמסגרת מסדירה ליחסי ממשלה – מגזר שלישי, באה לידי ביטוי המגמה של הממשלה לפעול עם המגזר השלישי בהידברות, בהיוועצות ולא באמצעות החלטות חד-צדדיות. עם זאת הממשלה לא ויתרה על זכותה לקבל החלטות בהתאם לסמכותה, ככל שהדבר נדרש. מדיניות חדשה זו שינתה מעיקרה את רוח ההחלטות הקודמות.
במקביל, משרדי הממשלה פועלים בכיוונים שהוגדרו:

א. הוסדר תיאום בין החשב הכללי למשרד המשפטים בנושא ביקורות על אלכ"רים.

ב. הולך ונבנה מאגר מידע על אלכ"רים בחסות משרד המשפטים.

זיהום אוויר מכלי רכב

החלטה מספר בק/7 מיום י"ב בתשרי התשס"ז- 4.10.2006

מחליטים:

בהמשך להחלטה 2376 (בק/71) מיום 5.8.04:

א. צוות בראשות נציג המשרד להגנת הסביבה ובהשתתפות נציגי משרד המשפטים, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים והמשרד לביטחון הפנים, יקבע עד סוף נובמבר 2006 את דרך החקיקה המתאימה למתן אפשרות להסמיך "עובדי ציבור" לעכב כלי רכב בצד הדרך, כדי לבדוק את פליטת הגזים בהם.

ב. המשרד להגנת הסביבה בתיאום עם המשרד לביטחון הפנים ומשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, יגבשו תכנית מקיפה והצעות לביצוע בדיקות זיהום אוויר מכלי רכב.

ג. משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, יעבירו למשרד להגנת הסביבה את תכניותיהם והצעותיהם לדרכי המאבק בתופעת זיהום אוויר מרכב, עד 1.11.2006.

המשרד להגנת הסביבה יגבש מסמך מפורט של כל הצעדים האפשריים הנדרשים לשם מניעת זיהום אוויר מרכב, לרבות פירוט הגורמים המעכבים והחסמים בביצוע דרכי הפעולה שיש לנקוט בהם.

ד. בהתאם לסעיף 25 בתקנון לעבודת הממשלה, תתקיים ישיבת ועדת שרים משותפת של ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה וועדת השרים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים, להמשך הדיון בנושא זיהום אוויר מכלי רכב.

ביצוע ההחלטה

המשרד להגנת הסביבה

סעיף 49 לחוק אוויר נקי, התשס"ח - 2008 (להלן – "חוק אוויר נקי"), קובע את הסמכות לאיסור שימוש מינהלי ברכב, עקב זיהום אוויר הנגרם כתוצאה משימוש ברכב. חוק אוויר נקי יכנס לתוקף בשנת 2011, ולכן הסעיף האמור יכנס לתוקף רק בשנת 2011. סעיף 49 מייתר את הצורך בשיבוץ שוטר כחול בכל צוות לצורך ביצוע העיכוב לטובת הבדיקה. הגורמים המוסמכים של המשרד יוכלו לבצע את תפקידם ללא הזדקקות לגורמים חוץ משרדיים.
בחודשים יולי 2008 – יולי 2009 יזם המשרד להגנת הסביבה את תזכיר חוק אכיפה סביבתית. תזכיר זה מבקש לעגן בחוק סמכויות פיקוח ואכיפה לעובדי המשרד להגנת הסביבה, על מנת לאחד את כלל סמכויות הפיקוח

והאכיפה של עובדי המשרד להגנת הסביבה בחוק אחד, כולל תזכיר החוק ותיקון עקיף לחוק אוויר נקי. לפי תיקון עקיף זה, הסמכות של עובדי המשרד לבצע איסור שימוש ברכב עקב זיהום אוויר, תעוגן בחוק אכיפה סביבתית, ולא בחוק אוויר נקי. ככל שיקודם תזכיר החוק, ויהפוך לחוק עוד לפני 2011, אזי סמכות איסור שימוש מינהלי ברכב תעמוד לעובדי המשרד להגנת הסביבה עוד לפני 2011.

הטיפול בהסרת לוחות אסבסט בצה"ל, במשרד הביטחון ובמערכת החינוך

החלטה מספר בק/8 מיום כ"ג בחשון תשס"ז-14.11.2006

מחליטים:

א. צה"ל יגבש, תוך 3 שבועות, רשימה בה יפורטו מבני האסבסט שברשותו, ובמיוחד אלה המכילים אסבסט הנמצא במצב של התפוררות, לרבות מבני אסבסט-צמנט שנשרפו, מבנים מכילי אסבסט שנשברו ולוחות פיקל הנמצאים במצב תחזוקה ירוד - סה"כ כ-9000 מ"ר.

רשימת המבנים כאמור תוכן על-פי חלוקה לקבוצות, בהתאם לדרגת החריפות והסכנה לבריאות הציבור והסביבה.

ב. צה"ל יחל באופן מיידי בטיפול בהסרה וסילוק מפגעי אסבסט לפי סדר העדיפות שייקבע, ובהתאם לרמת הסיכון לבריאות הציבור.

ג. הרשימה, כאמור לעיל, ותכנית ההיערכות של צה"ל לסילוק מפגע האסבסט ממחנותיו, לרבות לוח זמנים מפורט, תועבר לאגף לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה.

החלטה מספר בק/13 מיום כ"ה בשבט התשס"ז-13.2.2007

מעקב אחר ביצוע החלטת הממשלה מספר 778(בק/8) מיום 30.11.2006

יו"ר ועדת השרים פותח ומציג את החלטת הממשלה מספר **778(בק/8)** מיום 30.11.2006, ומדגיש את החשיבות הרבה בביצועה הדחוף.

נציגי מערכת הביטחון: מציגים תמונת מצב נכון ליום 1.2.2007 בעניין ביצוע פרויקט הסרת לוחות אסבסט - פירוק פיקל:-

סה"כ יתרת לוחות פיקל - 9,491 מ"ר שטח לוחות.

לוחות פורקו	שכבר	2,283 מ"ר	-	כ-24%
כ-24%		2,983 מ"ר	-	כ-30%
יתרת לפירוק	לוחות	4,225 מ"ר	-	כ-46% (*)
סה"כ		9,941 מ"ר	-	

(*) בשלבי תכנון והתקשרות לביצוע - הפירוק יסתיים עד תום שנת 2007.

נציגת המשרד להגנת הסביבה מעירה בעניין הטיפול במפגעי אסבסט במחנות צה"ל שננטשו.

יו"ר ועדת השרים מסכם:

א. החלטת הממשלה מס. 778 **(בק/8)** התייחסה לצורך בטיפול בכלל מפגעי האסבסט בצה"ל ובאופן מיוחד ודחוף בהסרה וסילוק מפגעי אסבסט המהווים סכנה לבריאות הציבור (9,491 מ"ר).

ב. יש להגביר את קצב הטיפול במפגעי האסבסט הדחופים ואת העבודות המבוצעות על-ידי צה"ל להסרה וסילוק לוחות האסבסט המהווים סכנה לבריאות הציבור בצה"ל (לוחות פיקל) יסתיימו בתוך כ-4 חדשים (ולא עד תום שנת 2007 כפי שדיווחו נציגי צה"ל).

ג. צה"ל, בשיתוף עם נציגי המשרד להגנת הסביבה, יכינו, תוך חודש, דו"ח מפורט אשר יכלול תמונת מצב ומיפוי של הצרכים לטיפול בהסרת כל מפגעי האסבסט ממחנות צה"ל וממחנות שננטשו, לרבות היקף השטחים ומיקומם, סדר העדיפויות לטיפול והתקציבים הנדרשים לביצוע.

ביצוע החלטה

המשרד להגנת הסביבה

סקר מיפוי לוחות פיקל הסתיים בשנת 2007, ונמסר למשרד להגנת הסביבה.

בפגישה שהתקיימה ביום 21.06.2009 בין השר להגנת הסביבה, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה לבין מנכ"ל משרד הביטחון\ הובטח כי הדו"ח יועבר למשרד. נכון ליולי 2009, טרם התקבל הדו"ח.
ביום 8 ביולי 2009, התקיימה פגישה נוספת, בין מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה לבין מנכ"ל משרד הביטחון, בה סוכם כי:
הסקר המשלים של מיפוי מפגעי האסבסט בצה"ל, שהוכן בימים אלה על ידי צה"ל, עומד בפני הצגה לאגף טכנולוגיה ולוגיסטיקה, ולאגף התכנון. לאחר אישור סגן הרמטכ"ל, ולא יואחר מחודש ממועד הישיבה, יועבר למשרד להגנת הסביבה. בצד הסקר לא תוצג עדיין תוכנית עבודה לשנת 2010 (מאחר שמדובר באמצע שנת תקציב), וזו תוצג ברבעון האחרון של שנת 2009.
עד סוף יולי 2009 טרם התקבל הסקר המלא, ולא הוצגה תכנית העבודה בהתאם – כך שמבחינת המשרד להגנת הסביבה, אין כל תוכנית עבודה לצה"ל בנושא.

החלטה מספר בק/27 מיום 17.12.2007

מ ח ל י ט י ם:

1. הועדה רושמת לפניה את הודעת צה"ל, כי עד 21.12.2007 יושלם הליך הפירוק של כל מבני האסבסט מסוג פיקל, הידועים למערכת במועד קבלת החלטת הממשלה מס. 788 (בק/8) מיום 30.11.2006 (למעט שני חריגים), וכי בכל אתר שיתגלה בו אסבסט מסוג פיקל, יפורק על ידי צה"ל.

2. צה"ל ישלים עד 31.05.08 מיפוי ואומדן עלות פינוי אסבסט המהווה סיכון לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה. המיפוי יערך במחנות צה"ל נטושים ומתקנים לא מאוישים.

3. דיווח ביניים על ההתקדמות יימסר לאגף לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה מדי שלושה חודשים.

4. משרד החינוך יכין, סקר מפורט של מבני אסבסט במערכת החינוך. על סמך סקר זה, יקבע משרד החינוך, יחד עם הבעלים של מבנה החינוך, תכנית להסרת המבנים ולוח זמנים לביצועה. התוכנית והסקר יוגשו לאגף עד 31.8.08. דווח ביניים יוגש לאגף לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה מידי 3 חודשים.

5. הערות מבקר המדינה בדו"ח 58א', יילקחו בחשבון בעת עריכת התוכניות הנ"ל.

ביצוע ההחלטה

משרד הביטחון

כל המבנים שלא נהרסו ומכילים רכיבי אסבסט מטופלים על ידי המשרד על פי הוראות הוועדה לאבק מזיק שבמשרד לאיכות הסביבה.
המשרד הנחה את כל בעלי המקצוע שאין לבצע עבודות ניסור, קדיחה או שיוף של רכיבי אסבסט ללא נקיטת אמצעי זהירות כמתחייב בחוק.
המשרד העביר לידי האגף הבכיר לענייני ביקורת המדינה ביולי 2009 את רשימת המבנים עם רכיבי האסבסט בהתאם לסקר שנעשה, וסטאטוס מצב המבנים.

משרד החינוך

משרד החינוך סיים מיפוי נתוני שטחי אסבסט במוסדות החינוך.
בהתאם לסיכום עם משרד האוצר, בשנת תקציב 2009 הוקצה סכום של 30 מיליון ₪ להחלפת לוחות אסבסט במוסדות החינוך. מינהל הפיתוח כבר העביר את ההרשאות לרשויות מקומיות לצורך ביצוע העבודות.

צבא הגנה לישראל

בין החודשים ינואר-מאי 08׳ בוצע סקר נרחב למיפוי האזבסט במחנות נטושים ובמבנים לא מאוישים. מביצוע הסקר ומהצטברות דיווחים ונתונים מעבודות אחזקה שוטפות עולה כי במספר מחנות מאוישים קיימים לוחות פיקל, עובדה המחייבת אחת משתי הפעולות – הסרה מיידית, או פינוי המבנה מיושביו.
סה״כ התקציב הנדרש לטיפול בכלל מפגעי האסבסט הינו כ - 13 מיליון ש״ח.
העלות הראשונה לטיפול במחנות מאוישים – 4 מיליון ₪, הכוללת טיפול במפגעי אסבסט פיקל (2 מיליון ש״ח) וטיפול במפגעי אסבסט צמנט לא תקין במחנות מאוישים (2 מיליון ש״ח).
הנושא הוצג כפער בתוכנית העבודה של אגף טכנולוגיה ולוגיסטיקה (אט״ל) לסגן הרמטכ״ל ולרמטכ״ל. קיימת פעילות באט״ל על מנת להשית את הטיפול במפגעי האזבסט על הגופים ולבצע את שלב א׳ כבר בשנת 2009.

החלטה מספר בק/51 מיום י' בתמוז תשס"ח - 13.7.2008

מעקב אחרי ביצוע החלטות ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה מס. בק/13 מ-13.2.07, מס' בק/20 מ-29.10.07 והחלטת הממשלה מס 788(בק/8) מ-30.11.06

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון **מסכם**:

שר הביטחון נושא באחריות המיניסטריאלית למניעת מפגעי אסבסט בצבא. מדגיש כי אחריות זו כבדה מאחר ואוכלוסיית החיילים אינה בוחרת אלא מחויבת, עפ"י חוק, לשרת בצבא ולשהות במבנים בהם קיימים מפגעי אסבסט בדומה לאמור לעיל, גם אוכלוסיית התלמידים נמצאת במוסדות החינוך עפ"י חוק, ראוי לקבוע אחריות מיניסטריאלית של משרד החינוך להסיר מפגעי אסבסט ממבני חינוך.

מנחה כי בתוך חודש ישלים משרד החינוך את הסקר ויעביר המידע ללשכתו.

ביצוע ההחלטות

משרד החינוך

בק/51 - המשרד סיים לרכז את נתוני קירוי האסבסט במבני חינוך. נמצאו כ-470 מוסדות החינוך בהם לומדים כ-112 אלף תלמידים, ויש בהם לוחות אסבסט בשטח של כ-248 אלף מ"ר. בניתוח הפונקציות המכוסות אסבסט, ניתן להצביע על הנתונים הבאים: 45% הם כיתות לימוד, 11% הם מבני סדנאות ומעבדות, 4% הם מבני הנהלה, 9% מבנים לשימושים מעורבים, 5% פנימיות של חינוך התיישבותי, 12% מחסנים, 9% שימושים אחרים (אולמות ספורט, שטחי עזר וכו'), 3% משק חקלאי, ו-2% גגונים וסככות.
לאחר שהמשרד בדק את העלויות להחלפת לוחות אסבסט ברשויות שביצעו את העבודה, הגיע למסקנה שהמחיר נע בין 150 ₪ במקרה של הורדת לוחות אסבסט והתקנת לוחות מחומרים אחרים, ומגיע לעיתים עד כ-1000 ₪ למ"ר, במקרים בהם יש צורך לטפל בקונסטרוקציה של הגג, בידוד, תקרה אקוסטית, תאורה וכו'. לאור ניתוח העלויות ממליץ המשרד להתבסס, להערכה תקציבית ראשונית, על עלות ממוצעת כ-500 ₪ למ"ר כולל מע"מ.
לאור האמור לעיל, העלות הכוללת המשוערת להחלפת גגות אסבסט מגיעה בחישוב כולל ל-124 מיליון ₪.
לגבי האחראיות לטיפול והחלפה, ואחזקת מבנים במוסדות חינוך: על פי החוק, הטיפול במפגעי בטיחות מצוי באחריות הבעלים של המבנים, לגבי בתי הספר – הרשויות המקומיות. המשרד יסייע לרשויות ולבעלויות על מוסדות החינוך בהתאם למשאבים וליכולות שתעמוד לרשותו. הנחיות המשרד להגנת הסביבה קובעות כי לוחות שלמים שאינם פגועים, שבורים או מפוררים, אינם בגדר סכנה, וניתן להמשיך לשהות במבנים אלה ללא חשש.
לגבי כיווני עבודה להמשך: נתוני המיפוי הועברו למשרד האוצר והגנת הסביבה, ונקבעו פגישות לצורך גיבוש תכנית פעולה להמשך.

על מנת להפחית את הסכנה הפוטנציאלית, המשרד ימשיך לפעול לגיבוש תכנית עבודה לסיוע לרשויות בהסרת לוחות אסבסט במוסדות החינוך, ויעשה ככל שניתן למען בטיחותם של התלמידים. פעולה זו נובעת בבסיסה לפי העיקרון של הזהירות המונעת, ומתוך תחושת האחריות הציבורית לשלומם ובריאותם של תלמידים במערכת החינוך.

כוחות משמר הגבול תחת פיקוד צה"ל
דו"ח מספר 57א

החלטה מספר בק/10 מיום כ"ג בחשון התשס"ז-14.11.2006

מחליטים:

א. תשתית חוקית
משרד הביטחון, המשרד לביטחון הפנים, משרד המשפטים, צה"ל ומשטרת ישראל יכינו בתוך 5 חודשים תשתית משפטית להסדרת ההפעלה של כוחות מג"ב תחת פיקוד צה"ל.

ב. תנאים וכללים להפעלת מג"ב תחת פיקוד צה"ל

משרד הביטחון, המשרד לביטחון הפנים, צה"ל ומשטרת ישראל, יגבשו בתוך 5 חודשים את מסגרת התנאים והכללים להפעלת כוחות מג"ב תחת פיקוד צה"ל.

התנאים והכללים שיגובשו, יובאו לאישורם של שרי הביטחון וביטחון הפנים.

ג. נהלי הפעלה משותפים

צה"ל ומשטרת ישראל, יגבשו בתוך 5 חודשים, נהלי עבודה משותפים, בהם יסוכמו דרכי הבנייה וההפעלה של כוחות מג"ב תחת פיקוד צה"ל, לרבות: תורת הלחימה, כוח-אדם ומיצויו, הארגון, ההכשרה, האימונים, אמצעי הלחימה, הביקורות, התחקירים, הפיקוח והבקרה.

ד. תיקצוב

משרד הביטחון והמשרד לביטחון הפנים, יסכמו בתוך 5 חודשים את ההיבטים התקציביים הנוגעים להפעלת כוחות מג"ב תחת פיקוד צה"ל, כולל קביעת מנגנונים לעדכון עתידי של העלויות.

ה. מנגנונים לישוב מחלוקות

מנגנונים לישוב מחלוקות יקבעו בין משרד הביטחון - צה"ל, המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל.

דיווח יימסר לאגף לביקורת המדינה בתוך 5 חודשים.

הערות מבקר המדינה יילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

ועדת השרים תקיים דיון נוסף בנושא בעוד כ-5 חודשים.

ביצוע ההחלטה

משטרת ישראל

משטרת ישראל פעלה להסדרת הנושא באמנה שנחתמה בין צה"ל לבין משטרת ישראל בחודש נובמבר 2007. המשרד לביטחון הפנים, פנה למשרד המשפטים לקבלת עמדה בשאלה, האם יש מקום להסדיר את הנושא בחקיקה ראשית.
ביום 8.6.07 ניתנה חוות דעת, ובה מובעת עמדה עקרונית המצדדת בחקיקה. בתגובה לחוות דעת זו הוגשו הסתייגויות של הפרקליטות הצבאית מיום 11.3.08, ושל משטרת ישראל מיום 16.3.08. הדיון בנושא זה טרם הסתיים.
בנובמבר 2007 נחתמה אמנת עבודה בין צה"ל למשטרת ישראל על הפעלת מג"ב תחת פיקוד צה"ל, במסגרתה ניתן מענה לסוגיות המרכזיות הנוגעות לשני הארגונים, ובכלל זה מנגנונים ליישוב מחלוקות. נקבע כי בהמשך יסוכם נספח תקציבי לאמנה זו.
נכון ל - 3/8/09 טרם סוכם הנספח התקציבי, בשל התנגדויות ועיכובים מצד משרד הביטחון/יועץ כספי לרמטכ"ל. עובדה זאת מונעת את יישומה המלא.

צבא הגנה לישראל

להלן הפעולות שביצע צה"ל בנושא כוחות מג"ב ת"פ צה"ל:
הבסיס החוקי - הפגישה שאמורה הייתה להתקיים במשרד המשפטים לגיבוש עמדת המדינה בסוגיה של מג"ב ת"פ צה"ל טרם התקיימה. עמדת משרד המשפטים הינה כי יש לעגן את הנושא בחקיקה ראשית. הפרקליטות הצבאית מתנגדת לעמדה זו, ובשלב זה גורמי מחלקת הייעוץ והחקיקה, האמונים על הנושא, ממתינים להתדיינות משפטית במשרד המשפטים בבקשה לעיין מחדש בעמדה כי אכן יש לעגן את הנושא בחקיקה ראשית.
היבטים תקציביים – במהלך שנת 2008 קויימו פגישות עם משטרת ישראל והמשרד לביטחון הפנים למרות שאיפת הצבא לחתום על נספח תקציבי כנגזרת מהאמנה, על מנת להסדיר את יחסי הגומלין בין צה"ל למשטרת ישראל – לא נחתם נספח תקציבי.
בסוף שנת 2008 הגיע הצבא להסכמה בנוגע להתחשבנות בגין שנת 2008, כאשר נקבע כי בתחילת השנה יחודשו הפגישות בין הצדדים, והיעד לחתימת הנספח הוא סוף שנת 2009.
נכון ליולי 2009 טרם הצליח הצבא לחתום על הנספח, כאשר שאיפתו להגיע להבנות וחתימה בהקדם האפשרי. ואם לא ייחתם, יפעל הצבא להגיע להסכם בשנת 2009, בדומה להסכם סוף שנת 2008.
האמנה – בנובמבר 2007 נחתמה אמנה חדשה בין צה"ל לבין משטרת ישראל. ב - 1 בינואר 2008 נכנסה האמנה לתוקף.
הצורך המבצעי – הצורך המבצעי נוסח באמנה שנחתמה בין צה"ל למשטרת ישראל, ומפרט את ייחודו של כוח מג"ב והצורך במשימות שיטור ובמשימות בט"ש.
"תחת פיקוד" – המושג ת"פ נדון, והגדרתו כתובה באמנה שנחתמה בין צה"ל למשטרת ישראל.

תחקירים משותפים – בעבודת המטה על האמנה סוכם על ביצוע תחקירים משותפים.
ניהול כוח אדם - גובש נוהל עבודה בין הגופים, סוכמו דרכי ביקורת ומעקב, הגשת דוחות ושקיפות נתונים מלאה.
מיצוי כוח אדם – סוכם הנוהל בין הגופים. יופק דוח חודשי המציג תקן מול מצבה, בשיתוף גורמי מג"ב ומשטרת ישראל ויועבר לצה"ל. בצה"ל תתבצע השוואה בין הדוחות לצרכי בקרה. תקינת כוח אדם מג"ב תנוהל במערכת שלהב"ת הצה"לית, וניתן יהיה לראות בכל עת את התקינה.
הגדרת ייעוד ותפקידים – קיימת טיוטא להגדרת ייעוד ותפקידים של כלל מסגרות מג"ב ת"פ צה"ל, בעבודת מטה מול הפיקודים, אגף מבצעים ומג"ב.
בחינת מיצוי הסד"כ – זרוע היבשה מובילה עבודה למיצוי סד"כ מג"ב ואת גיבוש המבנים הארגוניים, מרמת המפקדות ועד רמת הכיתה. הנושא יעלה לדיון אצל מפקד זרוע היבשה בסוף אוגוסט 2009.
כשירויות – בוצעה עבודת מטה להגדרת הכשירויות הנדרשות מכוחות מג"ב ת"פ צה"ל. העבודה אושרה בזרוע היבשה.
מודל אימונים – כנגזרת מהגדרת הכשירות גובש מודל אימונים ליחידות מג"ב ת"פ צה"ל. בוצע דיון ראשוני בנושא, בעבודת מטה מול מג"ב.
נדרש עדיין לסכם עבודת מטה בנושאים הבאים על מנת להשלים את כתיבת הטיוטא:

- תקינת אמצעים – מידול היחידות בכפוף לכשרויות ולמבנים הארגוניים שיסוכמו.
- הכשרות – מיפוי צרכי ההכשרה ליחידות מג"ב ת"פ צה"ל.
- מקדמי אימונים – גיבוש המקדמים לאימונים ולהכשרות המשך גיבוש מקדמים לטירונות 05 מג"ב.
- מתקני אימונים – מיפוי הצורך בהקצאת מתקני אימונים לטובת אימוני יחידות מג"ב.

התמודדות עם תופעת החשבוניות הפיקטיביות
דו"ח 57ב

החלטה מספר בק/17 מיום ט בניסן התשס"ז-28.3.2007

מחליטים:

א. להקים צוות בראשות מנהל רשות המסים, ובהשתתפות נציגי אגף התקציבים במשרד האוצר, מינהל הכנסות המדינה, המוסד לביטוח לאומי, משטרת ישראל, רשם החברות, הרשות לאיסור הלבנת הון וגורמים נוספים לפי הצורך.
עד לבחירתו של מנהל קבוע לרשות המסים יקבע המנהל הכללי של משרד האוצר מי יעמוד בראש הצוות.

ב. הצוות יגבש עד ליום 1.12.2007 תוכנית פעולה מפורטת למאבק בחשבוניות הפיקטיביות. (חשבונית פיקטיבית לעניין זה, הינה חשבונית שהוצאה שלא כדין).
דיווח ביניים על ההתקדמות בהכנת תכנית הפעולה והחלטות ביניים ככל שיתקבלו, יועבר על ידי מנהל רשות המסים לאגף הבכיר לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה עד ליום 1.8.2007.

ג. הצוות יבחן בין היתר פתרונות טכנולוגיים כגון: שימוש בכרטיס חכם עם צג; הנפקת טפסי חשבוניות זמניות מקודדות על ידי המדינה בלבד; העמדת קיוסקים לדיווח לצורך קבלת מספר עסקה והפקת חשבונית מס סופית וקביעת מועד שממנו ואילך, יותר השימוש רק בטפסי חשבוניות שיונפקו על ידי המדינה.

ד. הצוות יבחן את צרכי כוח האדם לטיפול בשיטה החדשה ובמאגר הנתונים החדש שייווצר, מתוך כוונה להביא להרתעה אמיתית ולהגברת האכיפה.

ה. הצוות יבחן היבטים משפטיים ובכללם: העברת מידע, הגנה על הפרטיות ושינויים בתהליכי עבודה הנדרשים בעקבות התכנית החדשה.

ו. הערות מבקר המדינה יילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

ביצוע ההחלטה

משרד האוצר

מנכ"ל משרד האוצר מינה ב - 13.5.07 את הסמנכ"ל הבכיר לתכנון ולכלכלה ברשות המסים, לעמוד בראש הצוות להתמודדות עם תופעת חשבוניות פיקטיביות. בצוות יהיו חברים נציגי אגף התקציבים במשרד האוצר, מינהל הכנסות המדינה, המוסד לביטוח לאומי, משטרת ישראל, רשם החברות, הרשות לאיסור הלבנת הון, וגורמים נוספים לפי הצורך.

רשות המסים בישראל

ביום ה- 14 ביולי, 2009 אושר בקריאה שניה ושלישית חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010),

התשס"ט. במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית נכללו תיקונים בחוק מס ערך מוסף שעניינם בין היתר, טיפול בחשבוניות פיקטיביות.

עיקרי התיקון הם כדלהלן:

- להשית על כלל העוסקים, המלכ"רים והמוסדות הכספיים במשק, באופן מדורג, דיווח מלא ומפורט על כל העסקאות והתשומות, המוגש באופן מקוון על פי מדרג שנקבע בחקיקה:

  1.1.2010 – דיווח מפורט של כל עוסק מעל ל- 4 מש"ח מחזור + ניהול ספרי חשבונות בשיטה הכפולה.

  1.7.2010 – תחול חובת דיווח מפורט על מוסדות כספיים ועל מלכ"רים גדולים (600 עובדים וגמלאים ומעלה – קרוב ל-300 מלכ"רים), לגבי רכישות/תשומות.

  1.1.2011 – תחול חובת דיווח מפורט לגבי עסקאות ותשומות על עוסקים שמחזורם מעל 1 מש"ח או ניהול ספרים כפולה, ותחול חובת דיווח מפורט לגבי תשומות על מלכ"רים בינוניים (300 עובדים ומעלה).

  1.1.2012 – תחול חובת דיווח מפורט על כלל העוסקים והגורמים במשק (מלבד עוסקים פטורים קטנים – מחזור עד 100,000 ש"ח). מלכ"ר שמשלם שכר בגובה של 160,000 ש"ח ומטה בשנה, יהיה פטור מדיווח מפורט בגין רכישות/תשומות.

- שע"מ יהיה המקצה הבלעדי למספרי חשבוניות שיתווספו למספור הפנימי הקיים כיום אצל העוסקים, בהנהלת החשבונות הממוחשבת או בפנקסים המודפסים בבתי הדפוס.
- הדו"ח יועבר באופן מקוון בלבד ובאחת הדרכים כדלקמן: 1) אתר האינטרנט של רשות המסים, 2) באמצעות מייצג מקושר לשע"מ, או 3) באמצעות חיבור ישיר של העוסק בקו נל"ן אל מחשבי רשות המסים (עבור עוסקים גדולים). הדו"ח יהיה חתום בחתימה אלקטרונית מאושרת או מאובטחת, שתונפק באישור המדינה.
- נקבעו הוראות מעבר בחוק – בתיאום עם הארגונים הכלכליים במשק - לשם יישום הדרגתי של החוק בהתאם לגודל המחזור (או מספר העובדים – במקרה של מלכ"רים), עד לשנת 2012, שבה יופעל החוק במתכונתו המלאה.

כתוצאה מתיקון חוק מע"מ יתאפשר זיהוי מהיר ומדויק של העלמות מע"מ – הן אם מדובר בקיזוז מס תשומות שלא כדין והן אם מדובר בהעלמת מע"מ עסקאות; שיפור במערכי המידע של רשות המסים שיאפשר התייעלות בתחומי הביקורת והחקירות; מניעת הונאות גם בתחום של מס הכנסה והרתעה פסיכולוגית של העוסקים משימוש בחשבוניות פיקטיביות, שכן אלו יהיו חייבים בחובת פירוט ודיווח. ברשות המיסים שוקדים על יישום החקיקה.

שירות נשים בצה"ל
דו"ח 57א

החלטה מספר בק/18 מיום ט בניסן התשס"ז-28.3.2007

יו"ר ועדת השרים מסכם:

צה"ל ידווח לוועדת השרים, בעוד כשלושה חודשים, על פעולותיה של הוועדה הציבורית בראשותו של אלוף (מיל.) יהודה שגב שמונתה לעצב את חזון שירות הנשים בצה"ל בעשור הבא ועל הפעולות שוועדה זו ממליצה לנקוט בנושא זה.

ביצוע ההחלטה

צבא ההגנה לישראל

ממצאי ועדת אלוף (מיל) יהודה שגב, סיימה את עבודתה, וממצאיה הוצגו בפני הרמטכ"ל בספטמבר 2008. הרמטכ"ל קיבל את "חזון" הוועדה ויחד עם זאת הנחה על המשך עבודת צוותי המימוש שהחלו בעבודתם בהובלת רמ"ט אכ"א. התקבלו מספר החלטות אופרטיביות בנושא מיצוי שירות הנשים בצה"ל.

היבטים בהיערכות גורמי ההסברה ובתפקודם במלחמת לבנון השנייה

החלטה מספר בק/19 מיום י"ז בחשון התשס"ח-29.10.2007

יו"ר ועדת השרים:

על-פי החלטת הממשלה מספר **1936** מיום 8.7.2007 בנושא "הקמת מערך הסברה לאומי", הוטלה על משרד ראש הממשלה האחריות לגיבוש תפיסת ההסברה, בשיתוף עם משרד הביטחון, צה"ל, המשרד לביטחון הפנים, משטרת ישראל ומשרדי ממשלה נוספים הנוגעים בדבר. מהדיון עולה כי החלטת הממשלה האמורה אינה מבוצעת בקצב הראוי, לא נקבעו לוחות זמנים לביצוע ולא הוקצה תקציב.
לאור מורכבות הנושא, רואה ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה, חשיבות רבה בביצוע מעקב אחר התקדמות יישום ההחלטה.
דיון נוסף בנושא זה יתקיים בוועדת השרים לביקורת המדינה בתוך כחודשיים, בהשתתפות נציג משרד ראש הממשלה, האחראי להיערכות גורמי ההסברה בשעת חירום.

ראש האגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, יקבע מועד לדיון בהתאם.

ביצוע ההחלטה

משרד הביטחון - רשות החירום הלאומית (רח"ל)

בדצמבר 2008 גובשה יחד עם דובר משרד הביטחון "תפיסת ההסברה ומסירת המידע לציבור במצבי חירום. רח"ל, באמצעות דובר משרד הביטחון, הינה מנגנון תיאום וקביעת אחריות ותחומי פעולה של כל אחד מהגופים לצורך מסירת מידע לציבור במצבי חירום. במהלך שנת 2009 התעדכנה התפיסה מספר פעמים בהתאם לבחינתה, בהתאם לפעילות מרכז תיאום ההסברה ברח"ל ובהמשך להערות הגורמים השותפים. תפיסת המידע וההסברה במצבי החירום היא חלק מתפיסת היסוד להפעלת העורף.
מטרת העל הינה תיאום כלל הגופים העוסקים במצבי החירום בעורף להעברת מידע אחיד, רציף, פשוט ואמין לציבור – לצורך העלאת המודעות והקניית מיומנויות למסוגלות והתמודדות במצבי החירום, לשם הצלת חיים ושמירת מרקם החיים, ולחיזוק אמון הציבור במערכת השלטונית.
עקרונות התפיסה:
הזרמת מידע לאוכלוסייה הנמצאת במצב של חוסר ודאות ו"צמאה" למידע. המידע שיוזרם לציבור יכלול מידע לצורך התנהגות נכונה בעת מצב החירום על מנת למזער פגיעה בנפש; מידע לצורך חיזוק המסוגלות של הפרט והקהילה להתגבר על מצב החירום; מידע לצורך הפגנת תחושת משילות (יש על מי לסמוך).

"גבולות גזרה" בין תחומי העברת המידע לציבור, והגדרת "גבולות אחריות" לגורמים, בהתאם לתחומים הבאים: הסברה, מידע, הנחיות, התרעה, הדרכת ציבור, דוברות.
העברת המידע לאוכלוסייה ברמה המקומית והארצית.
העברת מידע לכל אוכלוסיות היעד: הציבור באזור שנפגע, הציבור הכללי, ציבור ייחודי (תיירים, קשישים, אוכלוסיה בעלת צרכים מיוחדים, תרבויות שונות), קהל בין לאומי.
אספקת מידע במגוון האמצעים הזמינים בידי האוכלוסייה (עיתונות, טלוויזיה, רדיו, הודעות טקסט, ועוד).
המידע לציבור יועבר לפני האירוע, תוך כדי ואחריו.
תפיסת ההסברה מיושמת ונבחנת בתרגילים הלאומים. התפיסה יושמה במבצע "עופרת יצוקה" ובתרגיל נוסף שהתקיים במהלך השנה האחרונה.

צבא ההגנה לישראל

1. כפיפות דובר צה"ל (דו"צ) – דובר צה"ל הוכפף לרמטכ"ל וכפיפותו הוסדרה בהוראת פיקוד עליון מפקדה כללית.
2. סוגיות יסוד בתיאום גופי ההסברה ברמה הלאומית
   א) פק"ל דו"צ – משרד החוץ – הפק"ל נחתם בחציון א' 2008.
   ב) פק"ל דו"צ – משרד הביטחון – הפק"ל נחתם בחציון א' 2008.
   ג) פק"ל דו"צ – משטרת ישראל - הפק"ל נחתם ביולי 2008.

3) חומרי הדרכה לאוכלוסיה לשעת חירום, לתרחיש בלתי קונבנציונאלי
בשנה האחרונה נעשתה פעילות רבה ומשמעותית לשיפור ההיערכות של מערך ההסברה לאיום הבלתי קונבנציונאלי, תורגלו אנשי המילואים, הוכנו אמצעים נצורים וכן נכתבו נהלי עבודה לאירוע בלתי קונבנציונאלי . נכתבו תוכניות ואמצעי הסברה למקרה בו יתרחש אירוע מסוג זה, או כאשר תדרש הערכות מוגברת, בדגש על מצאי ערכות מגן חלקי בידי הציבור.

4) אולפן השידור בפיקוד העורף
   א) אולפן השידור של פיקוד העורף נחנך באפריל 2008. ביכולת האולפן להעביר שידור לערוצי הטלוויזיה, לרבות ראיונות מומחים ומפקדים ושידור סרטי הדרכה.
   ב) גובשה ואושרה תוכנית עבודה מפורטת, שמגדירה את הכשירויות הנדרשות מהאולפן כיום, וכשירויות עתידיות הנמצאות בפיתוח.

5) סוגיות יסוד בתיאום גופי ההסברה ברמה הבין לאומית
   א) פק"ל עבודה משותף הועבר להתייחסות אמצעי התקשורת. חלקם עדיין מקיימים עם צה"ל דיונים ביחס אליו.
   ב) התקבלו הערות. חלקן הוטמעו בנוהל.
   ג) הנוהל הינו במעמד ארעי תקף
   ד) בוצע מפגש ייעודי לנושא בתאריך 20 אפר' 09, במפקדת פיקוד העורף, בראשות רמ"ח אוכלוסייה ובהשתתפות נציגי אמצעי התקשורת.
   ה) במפגש חולקה לכל הנציגים ערכת חירום, הכוללת: נהלי עבודה, ביקורות, סרטונים, קבצי שמע ועדכונים אחרונים.

6) חשיפת מידע מסווג במלחמה
א) יעדי ההסתרה - הוראת קבע אמ"ן "קביעת יעדי הסתרה בצה"ל ואופן יישומן" פורסמה במאי 2008.
ב) היקף חשיפת המידע – הטיפול בתוכנית לשיפור ביטחון המידע בצה"ל נמשך במהלך שנת 2008. תכנון התוכנית מול ביצוע הוצג לראש אמ"ן בפברואר 2008.

החלטה מספר בק/28 מיום 17.12.2007

מחליטים:

ראש מטה ההסברה במשרד ראש הממשלה, או גורם אחר המופקד על הקמת המטה, ידווח לועדת שרים לענייני ביקורת המדינה, אחת לרבעון, על ההתקדמות בביצוע החלטת הממשלה מס' 1936 מיום 8.7.07 בנושא הקמת "מערך הסברה לאומי".

ראש המטה יוכל לצרף חברים נוספים למטה על-פי הצורך.

החלטה מספר בק/52 מיום 28.07.2008

יושב ראש ועדת השרים:

הדיווח מלמד כי מתבצעות פעולות רבות ונכונות בתחום הארגוני האינטגרטיבי של גיבוש מטה הסברה. נושא ההסברה בערבית עדיין מחייב טיפול מהותי באשר הפעילות בתחום זה אינה מספקת. ראוי להביא נושא זה לממשלה לקראת ההחלטות בדבר התקציב לשנה הבאה.

ביצוע ההחלטה

משרד ראש הממשלה

להלן פעולות שבוצעו:

1. פורומי ההסברה עובדים באופן שוטף, והתיאום הבינמשרדי נעשה היטב. המבחן המרכזי היה במבצע "עופרת יצוקה". כל הגורמים סיכמו את המבצע כנקודת מפנה בתחום ההסברתי, ובפרט את נושא ההכנה והתיאום. מתקיים שיתוף פעולה הדוק עם ארגוני ההסברה החוץ-ממשלתיים.
2. מטה ההסברה יחד עם גורמי ההסברה הממשלתיים, גיבש את הנהלים העיקריים אותם הגדירה הממשלה בהחלטתה.
3. קיים שילוב טוב יותר של נושא ההסברה בתהליכי קבלת החלטות בממשלה. בנוהל עבודת הממשלה בחירום. אותו קיבלה הממשלה הקודמת ובו הנושא הסברתי משולב כראוי.

4. בנושא האינטרנט, קיימת עליית מדרגה בשימוש ההסברתי במדיום זה. אנו בהקמה מערך שמתמקצע בתחום.
5. ההחלטה על העברת האחריות להקמת מרכז תקשורת לאומי למשרד החוץ, יושמה ותורגלה בפועל, הן ב"עופרת יצוקה" והן במהלך ביקור האפיפיור בישראל.
6. בחודש אוקטובר 2009 החלו לעבוד שני אנשי מקצוע בנבחרו במכרזים – מתאם הסברה בתחום המדיני – ביטחוני, ומנהל הסברה בתחום האזרחי (כלכלי חברתי). גם איש האינטרנט כבר נבחר, ונמצא בהתליך של בדיקה ביטחונית.
7. בנושא ההסברה בערבית, לא חל כל שינוי משמעותי, אולם המטה עובד במשותף עם שר התפוצות ורשות השידור על יוזמות.
8. אין התקדמות ביישום ההחלטה להגדיל משמעותית את התקציבי ההסברה ברמה הלאומית.
9. בעיצומה של עבודת מטה להתאמת לשכת העיתונות הממשלתית ושילובה במטה ההסברה, כפי שהנחתה הממשלה בהחלטה **1936**, החליטה הממשלה החדשה להעביר את לע"מ למשרד ההסברה והתפוצות. מטה ההסברה הציג בפני משרד ראש הממשלה את השינויים שסוכמו עם נציבות שירות המדינה.
10. נושא מרכז תקשוב לאומי לא קודם. עם זאת, המטה מתפתח מבחינת מבנהו ומשימותיו.

משטרת ישראל

בתאריך 8.7.2007, הוחלט על הקמת מטה הסברה לאומי במשרד רה"מ, אשר תפקידו להציג מדיניות הסברה אמינה, אחידה ועקבית בקרב תושבי המדינה ובקרב הקהילה הבינלאומית.
הוחלט כי כל גורמי התקשורת, הדוברות וההסברה הקיימים במשרד רה"מ, לשכת העיתונות הממשלתית וכן גורמי הסברה, במשרדי ממשלה נוספים ובגופי הביצוע, ביניהם משטרת ישראל, ישתלבו במטה ההסברה במקביל לעשייה השוטפת שלהם בתחומי ההסברה והתקשורת.
מיום הקמת המטה נקבע כי דובר המשטרה ישמש כנציג המשטרה בפורום. מעת לעת, על פי סוג הדיון, שולח הדובר את נציגיו השונים לפורום, כגון – דוברת אג"ם ודובר תקשורת זרה.
במערך הדובר מתנהל תיק מעקב שוטף אחר המפגשים ותוצריהם. המפגשים כוללים הכנת, הצגת ותיאום תכניות תקשורתיות, הכנת ותיאום מסרים תקשורתיים ומסרי הסברה לאוכלוסיה, תיעוד הפקת והעברת חומרים מצולמים, ועוד פעולות לקידום מהלכים בזירות התקשורת וההסברה בארץ ובעולם.
משטרת ישראל השתלבה באופן מלא ושיטתי בפורום ההסברה הלאומי, הן בשגרה, הן בתרגילים לאומיים (כגון – "נקודת מפנה") והן במצבי חירום ומלחמה (כגון – מבצע "עופרת יצוקה"), או ביקורי אח"מ (כגון – ביקור נשיא ארה"ב וביקור האפיפיור).

העסקת קרובי משפחה בשמונה תאגידים ציבוריים

החלטה מספר בק/21 מיום י״ז בחשון התשס״ח-29.10.2007

יו״ר ועדת השרים מסכם:

1. הוועדה תפעל להקמת צוות בראשות ראש האגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, ובהשתתפות נציגי רשות החברות הממשלתיות, היועץ המשפטי לממשלה ונציגי ההסתדרות הכללית החדשה, במטרה לגבש תוכנית מפורטת למזעור תופעת העסקת קרובים בתאגידים, וזאת בשים לב להודעת הסיכום ולהערות מבקר המדינה בדו״ח 58א.

   ראש האגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, יקבע מועד לדיון בהקמת הצוות האמור, עד לסוף שנת 2007.

2. יש לשקול להמליץ על החלת הצעת החוק של חבר הכנסת זבולון אורלב, בדבר תקנות העסקת קרובי משפחה, גם על תאגידים ציבוריים. בנוסף יש לבחון את נגישות הגורם האחראי בתאגידים הציבוריים למרשם האוכלוסין.

3. יש לקבל דיווח בכתב מנציגי שמונת התאגידים אשר נבדקו בדו״ח המבקר באמצע שנת 2008, על מנת לבחון את המגמות בנוגע להעסקת קרובי משפחה.

ביצוע ההחלטה

רשות החברות הממשלתיות

להלן דיווח על העסקת קרובי משפחה בחברות ממשלתיות נכון ליוני 2009.

דו"ח בעניין קרובי משפחה

הנתונים נמסרו ע"י החברות הממשלתיות

ז	שם החברה	שנה	מספר עובדים בחברה	מספר קרובי המשפח ה מתוך סך עובדי החברה	אחוז קרובי המשפח ה בחברה מתוך סך עובדי החברה	סה"כ עובדים שנקלט ו בחברה בשנת הדיווח	מספר קרובי המשפח ה שנקלטו בחברה בשנת הדיווח	אחוז קרובי המשפחה שנקלטו בשנת הדיווח
.1	התעשייה האווירית	2008	13,890	1,682	12.1%	2,450	145	5.9%
		2007	12,729	1,537	12.1%	1,257	77	6.1%
		2006	11,992	1,460	12.2%	669	15	2.2%
.2	חברת החשמל	2008	12,247	3,623	29.6%	552	34	6.2%
		2007				170	15	8.8%
		2006				290	49	16.9%
.3	חברת דואר ישראל	2008	6,492	970	14.9%	1,195	89	7.4%
		2007	5,531	927	16.7%	875	97	11.0%
		2006	4,961	516	10.4%	484	13	2.7%
.4	רפא"ל	2208	5,130		אין נתונים	414	53	12.8%
		2207	4,874		אין נתונים	353	36	15.9%
		2006	4,783		אין נתונים	242	41	16.9%
.5	אלתא	2008	3,319	418	12.6%	167	12	7.2%
		2007	3,221	405	12.5%	1,421	13	3.1%
		2006	2,993	400	13.3%	320	5	1.5%
.6	התעשייה הצבאית	2008	2,746	231	8.4%	338	12	3.6%
		2007	2,700	219	8.1%	92	6	6.5%
		2006	2,706	213	7.9%	40	0	0.0%
.7	רכבת ישראל	2008	2,107	325	15.6%	194	8	4.12%
		2007	2,054	363	17.6%	197	11	5.58%

ז	שם החברה	שנה	מספר עובדים בחברה	מספר קרובי המשפח ה מתוך סך עובדי החברה	אחוז קרובי המשפח ה בחברה מתוך סך עובדי החברה	סה"כ עובדים שנקלט ו בחברה בשנת הדיווח	מספר קרובי המשפח ה שנקלטו בחברה בשנת הדיווח	אחוז קרובי המשפחה שנקלטו בשנת הדיווח
		2006	1,920	316	16.4%	254	13	5.12%
.8	מקורות	2008	1,800	147	8.0%	165	4	3.3%
		2007	2,381	205	8.6%	258	3	1.2%
		2006	2,413	208	8.5%	328	0	0.0%
.9	חברת נמל אשדוד	2008	1,288	511	39.7%	58	12	20.7%
		2007	1,275	492	38.6%	157	42	26.8%
		2006	1,168	536	46.0%	61	19	31.1%
.10	חברת נמל חיפה	2008	1,064	257	24.0%	0	0	0.0%
		2007	1,003	294	27.0%	135	21	15.0%
		2006						
.11	עמידר	2006	535	18	3.4%	17	0	0.0%
		2007	503	18	3.6%	13	1	7.7%
		2008	539	22	4.1%	57	1	1.8%
.12	החברה הלאומית לדרכים	2006	294	8	0.02%	108	3	0.02%
		2007	295	6	0.02%	30	-	-
		2008	296	8	0.02%	30	1	0.03%

העברת שירותים חברתיים ממשלתיים מן הממשלה לגופים חיצוניים
דו"חות 55ב' ו-57ב'

החלטה מספר בק/22 מיום כ"ד בחשוון התשס"ח-5.11.2007

יושב-ראש ועדת השרים:

דו"ח מבקר המדינה מציין את רמת הניהול הנמוכה בתחום השירותים החברתיים, ומדגיש כי מושגי הפיקוח והבקרה אינם מוגדרים כנדרש.

יש צורך בהגדרות פשוטות ומובנות הנוגעות לתחום של איכות הטיפול, ובקביעת קריטריונים שיגדירו את איכות הטיפול בנושאים אלו.

תפקידם של המשרדים הוא לקבוע נהלים ברורים ולהסדיר בחקיקה את הנדרש, על מנת לאפשר פיקוח יעיל, ולהבטיח רמת שירותים נאותה לאוכלוסייה.

יושב-ראש ועדת השרים מנחה את משרד הרווחה והשירותים החברתיים, כי בסיום הרבעון הראשון של שנת 2008, יציג את תכניתו לגבי הפיקוח על השירותים החברתיים.

כמו כן מודיע יושב-ראש הוועדה, כי יוקדש דיון נפרד לנעשה במשרד הבריאות בנוגע לנושאים אלו.

ביצוע ההחלטה

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

ועדה בראשות המשנה למנכ"ל משרד הרווחה דנה בנושא הפיקוח על השירותים החברתיים. הוועדה אמורה לסיים את עבודתה ולהגיש המלצותיה עד סוף שנת 2009.

היערכות העורף לשעת חירום וחלוקת הסמכויות בשטח בין משטרת ישראל וצה"ל בעת אירוע

דו"ח מבקר המדינה מיולי 2007, בנושא ההיערכות לטיפול המערכתי בעורף בעתות חירום וביצועו בעת מלחמה

החלטה מספר בק/24 מיום כ"ד בחשוון התשס"ח-5.11.2007

יושב-ראש ועדת השרים:

נושא היערכות העורף לשעת חירום וחלוקת הסמכויות בשטח בעת אירוע בין משטרת ישראל לבין צה"ל, שנוי במחלוקת. קיימים הבדלי תפיסה מהותיים בין מערכת הביטחון לבין משטרת ישראל, עובדה שתקשה על יכולתם של הכוחות לתפקד כיאות בשעת אירוע.

בהחלטת ממשלה מספר 1577 מיום 15.4.2007, הוטלה על משרד הביטחון האחריות הכוללת לטיפול בעורף במצבי חירום. החלטה זו אינה מתייחסת לשליטה בשטח בשעת אירוע.

מומלץ להבחין בין האחריות הכוללת אשר הוטלה על משרד הביטחון, לבין השליטה על האירוע בשטח.

יושב-ראש הוועדה קובע, כי יש לשמור על עקרונות בסיסיים הכוללים מדיניות אחודה, שרשרת פיקוד ושליטה מוגדרים, ומבנה ברור ופשוט של קבלת החלטות.

כמו כן יש ליצור מסגרת מוסכמת על שני הצדדים, על מנת למצוא פתרון לקונפליקט האמור, וראוי ליצור מצב בו אין שינוי חד, בין מצב של שגרה לבין מצב של חירום.

הוועדה רושמת לפניה את הערכת משרד הביטחון, כי הנושא יסוכם בין צה"ל ובין משטרת ישראל, תוך חודש ימים.

יושב-ראש ועדת השרים מודיע, כי הוועדה תעקוב אחר הסיכום בין הצדדים עד סוף שנת 2007, וכי ראש האגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, יקבע מועד לדיון בהתאם.

ביצוע ההחלטה

משרד הביטחון – רשות החירום הלאומית (רח"ל)

מאז הקמתה של רח"ל בסוף שנת 2007 תחום העיסוק הראשון שרח"ל עסקה בו היה בנושא חלוקת הסמכויות בשטח בין משטרת ישראל וצה"ל

בעת אירוע התקיימו דיונים בראשות סגן שר הביטחון ובהשתתפות ראש אג"מ של משטרת ישראל ואלוף פיקוד העורף.
נקבעו על-ידי סגן שר הביטחון כללים בסיסיים, שעיקרם הוא שהאחריות על השטח הינה תלויית מצב, ובמצב "מיוחד בעורף" האחריות תעבור לצה"ל סיכום דיון ברוח זו הופצה על-ידי סגן שר הביטחון.
נושא זה בא לידי ביטוי בעקרונות תפיסת ההפעלה בעורף, אשר התפרסמו במרץ 2008 ותורגלו באפריל 2008.
במהלך שנת 2008 בוצעה עבודת מטה רחבה, עם גורמי האג"מ של משטרת ישראל וגורמי האג"מ של פיקוד העורף, בעניין ניסוח מסמך אשר יפרט את כלל המצבים והכללים. פורסמו טיוטות אשר הועברו לצדדים והנושא הוצג ואושר על-ידי סגן שר הביטחון.
המסמך הוצג לאישור סופי טרם הפצתו בפני פיקוד העורף ומשטרת ישראל. טרם התקבלו האישורים הסופיים.
עבודת המטה מוצתה ורח"ל מצפה להערות האחרונות של הצדדים והפצת המסמך.

משטרת ישראל

סוגיית הפיקוד והשליטה וחלוקת האחריות בין משטרת ישראל לבין צה"ל ופיקוד העורף, מהווה מוקד עיסוק מזה שנים.
משטרת ישראל אמונה לנושא ביטחון הנפש והרכוש ונושא ביטחון הפנים על פי חלוקת אחריות המוגדרת בין צה"ל לבין המשטרה.
בתרחישי חירום שונים מהווה פיקוד העורף צלע נוספת לאפשרות העברת אחריות לפיקוד ושליטה מתוקף החלטות ממשלה, והכרזת מצבים כגון: "מצב מיוחד בעורף" או אירועים מלחמתיים כמוגדר בחוק הג"א.
מלחמת לבנון השנייה חידדה את הצורך בהגדרת הסוגיה ומיפוי האפשרויות למצבי הפיקוד והשליטה השונים.
לאחר מלחמת לבנון השנייה ומאז הקמת רח"ל, האחריות לתיאום והסדרת הנושא באחריות משרד הביטחון – רח"ל.
למרות שהנושא טרם סוכם בכתובים, העקרונות יושמו כפי שמנחה החוק והחלטות הממשלה הרלוונטיות במסגרת כוננות והפעלת המבצע המשטרתי שבמהלכו הופעל מבצע "עופרת יצוקה" הצבאי.
בתרגיל כלל ארצי שבוצע עם כול גורמי החירום שולבו כל גופי החירום וההצלה כולל צה"ל/פקע"ר.

יישום החלטת הממשלה מס' 1577 מיום 15.4.2007 בענין הטלת האחריות הכוללת לטיפול בעורף במצבי חירום על שר הביטחון - דיון

החלטה מספר בק/30 מיום 24.12.2007

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, פותח ומתייחס להיבטים התקציביים של החלטת הממשלה מס' **1577** מיום 15.04.2007, ולדילמה הקיימת בשאלה האם יש להפריד בין תקציב העורף במצבי חירום לבין תקציב הביטחון בתקנות נפרדות, או לחלופין, לאחדם במסגרת תקציבית אחת.

יושב ראש ועדת השרים מסכם ומנחה את נציגי משרד הביטחון לסיים ולבחון עד לסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 את התקציב הנדרש לעורף האזרחי במסגרת הוצאות חירום אזרחיות - מרכיבי ביטחון (סעיף **16** בתקציב) לקראת הדיון על תקציב מערכת הביטחון לשנת 2009, ובהתייחס לדו"ח "ועדת ברודט".

ביצוע ההחלטה

משרד הביטחון

במהלך שנת 2008 בוצעה סדרה של פגישות ודיונים עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, על מנת למפות ולגבש את התקציבים הנדרשים על ידיהם להיערכות לשעת חירום. במסגרת הפגישות, שקיים ראש הרשות לחירום הלאומית, הופץ מסמך שהוצג לסגן שר הביטחון, ולוועדת המשנה לוועדת חוץ וביטחון. במסמך הוצגו הצרכים הכוללים של משרדי הממשלה והגופים השונים לשם היערכות העורף לחירום.
אושר נוהל ראשוני לאופן גיבוש ובניית תקציב עורף לאומי לחירום.
במהלך החצי השני של שנת 2009, התקיימו פגישות על ידי הרשות לחירום לאומית עם נציגי משרדי הממשלה, והגופים השונים הפועלים בחירום בעורף, ועל בסיסם בוצע מיפוי חוזר של הצרכים הכוללים, ובחתך רב שנתי. המסמך הועבר לעיון ולאישור סגן שר הביטחון, ולאחריו יטופל מול הגורמים הרלוונטיים.

הקמת ועדה לבחינת היערכות העורף לשעת חירום

החלטת מספר בק/33 מיום 7.01.2008

מ ח ל י ט י ם:

1. להקים ועדה בראשות יו"ר ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה ובהשתתפות נציגי משרד ראש הממשלה, המועצה לביטחון לאומי, משרד הביטחון, המשרד לביטחון הפנים, משרד הפנים, המשרד להגנת הסביבה ונציג מרכז השלטון המקומי (להלן-הוועדה). בוועדה ישתתפו נציגי ציבור בהתאם להחלטתו של יו"ר ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה.
2. תפקידה של הוועדה יהיה לבחון את אופן ניהול "החזית האזרחית" במצבי חירום החל משנת 2012 ואילך, ובכלל זה לגבש תסריטים להיערכות "החזית האזרחית" בחירום החל במועד האמור מבלי לגרוע בכלליות האמור תבחן הוועדה את מכלול הממשקים בין הגורם שעליו תוטל האחריות הכוללת לטיפול ב"חזית האזרחית" במצבי משבר לבין כלל הגופים השונים.
3. לוועדה יוקצו המשאבים הדרושים לפעילותה.
4. יו"ר הוועדה ידווח לממשלה אחת לשלושה חודשים על פעולותיה של הוועדה."

ביצוע ההחלטה:

משרד הביטחון

הוועדה הוקמה בראשות השר עמי איילון. הוועדה סיימה את עבודתה ופוזרה עם פרישתו של השר עמי איילון מתפקידו. הועדה לא החליטה אף החלטה אופרטיבית.

המשרד לביטחון הפנים

החלטה **בק/33** שעניינה הקמת ועדה לבחינת היערכות העורף לשעת חירום – בראשות הוועדה עמד השר לשעבר עמי איילון. נציג המשרד לביטחון הפנים בוועדה היה המשנה למנכ"ל. הועדה סיימה את עבודתה בחודש פברואר 2009, והגישה את מסקנותיה והמלצותיה לראש הממשלה.

משרד ראש הממשלה

הוועדה שבראשה עמד השר לשעבר עמי איילון, קיימה סדרת מפגשים בהם היה המטה לביטחון לאומי שותף פעיל.
הוועדה הפיצה דו"ח מסכם שלא הוצג בצורה רשמית לאור התפטרות השר איילון, ועל כן לא תוקפו המלצותיה.

אתרי אשפה בנחלות שבישובים חקלאיים במרכז הארץ

החלטה מספר בק/34 מיום 7.01.2008

מ ח ל י ט י ם:

1. צוות בראשות מנהל מינהל מקרקעי ישראל או נציגו, יחד עם המנהלים כללים או נציגיהם, של המשרד להגנת הסביבה, משרד הפנים, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, ראש הרשות למים ולביוב, נציג היועץ המשפטי לממשלה, נציג מרכז השלטון המקומי (לרבות ייצוג המגזר הלא יהודי), נציג מרכז המועצות האזוריות ונציג היחידה הכלכלית במשטרת ישראל, יגבשו בתוך שלושה חודשים תכנית אופרטיבית לטיפול באתרי אשפה לא מורשים חדשים. התכנית תכלול בין היתר, ביצוע צעדים בשטח, שיפור הליכי התביעה והאכיפה והקצאת אמצעים לביצוע התכנית שתגובש.

   צוות זה ידון גם בהסדרי שיתוף פעולה בין כל הגורמים דלעיל ובשיתוף רשויות המס לשם בחינת אפשרויות לנקיטת צעדים כלכליים כלפי מפעילי האתרים.
   הצוות יבחן גם את ההשפעה של אתרי האשפה על זיהום המים והאוויר.

2. הערות מבקר המדינה בדו"ח 58א' יילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

3. דיווח על יישום החלטה זו יימסר לאגף הבכיר לביקורת המדינה, במשרד ראש הממשלה.

החלטה מספר בק/66 מיום 27.10.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון מסכם:

האגף לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה יבצע מעקב ובקרה שוטפים לכל החלטות ועדת השרים במגמה לאפשר טיפול מיידי בהחלטות הוועדה אשר אינן מתבצעות.

יש בדעתו לגבש הצעת החלטה לממשלה בדבר חיוב שרים לדווח אחת לרבעון, בעניין תיקון ליקויים אשר צוינו בדוחות מבקר המדינה, ואשר טופלו בוועדת השרים לביקורת המדינה.

בכוונתו לפנות לשר הבינוי והשיכון, הממונה על מינהל מקרקעי ישראל, ולציין בפניו את העיכוב הניכר שחל בטיפול בעניין.

ביצוע ההחלטות

משרד הפנים

הוקם צוות בראשותו של מנהל אגף הפיקוח במינהל מקרקעי ישראל, מאחר והסוגיות שהועלו בו אינן סוגיות תכנוניות.
נציג משרד הפנים מהיחידה הארצית לפיקוח על הבנייה, דיווח כי נערך סיור בחבל מודיעין באתרי פסולת בלתי חוקיים, כדי לעמוד מקרוב על היקף התופעה, טרם גזירת מסקנות בנושא.

רשות הממשלתית למים ולביוב

על פי החלטת הוועדה, רשות המים חברה בצוות בין משרדי בראשות מינהל מקרקעי ישראל, שמיועד לגבש תוכנית לטיפול באתרים ולדון בסדרי שיתוף הפעולה בין הגורמים השונים. עד כה הצוות ניפגש מספר פעמים כדי ללמוד את הנושא ולמפות את הצרכים, אמצעים והסמכויות של החברים השונים בצוות – לרבות רשות המים. נציג רשות המים בצוות הינו מנהל תחום בקרת זיהום באגף איכות המים.

מינהל מקרקעי ישראל

התקיימו דיונים בעניין גיבוש תוכנית לטיפול באתרי אשפה לא מורשים, ביצוע צעדים בשטח ושיפור הליכי התביעה והאכיפה לביצועה.
כנסת ישראל אישרה לאחרונה את תיקון חוק מינהל מקרקעי ישראל, במסגרתו הוצע שינוי מבנה ארגוני חדש למבנה הקיים. המבנה הארגוני החדש המוצע, הינו מבנה בן שלוש חטיבות, כאשר אחת מהן היא חטיבת השמירה על הקרקע. חטיבה זו תורכב ממטה וממרחבים, ותתמקד בשמירה ובפיקוח על קרקעות המדינה. הפרדת הפעילות מהפעילות השוטפת של המחוז, תאפשר ריכוז מאמץ, ופעילות משותפת כלל ארצית.

המשרד להגנת הסביבה

הצוות בראשות מינהל מקרקעי ישראל ובהשתתפות המשרד להגנת הסביבה, גיבש המלצות ראשוניות. מתחילת 2009, הצוות לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי, ולא הוצאו המלצות.

גביית ארנונה ממשרדי הממשלה ומחברות ממשלתיות - דו"ח ביקורת המדינה מס' 58א'

החלטה מספר בק/38 של ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה מיום 11.02.2008

יושב ראש ועדת השרים:

המחלוקות הקיימות בנושא תשלום ארנונה בגין משרדי ממשלה וחברות ממשלתיות נובעות בראש ובראשונה מבלבול ומבוכה הנגרמת מאי קביעת הוראות וכללים מחייבים בנושא.

מבקש כי ועדת ברזילי, המגבשת המלצות לרפורמה מקיפה בתחום הארנונה תתייחס, בין השאר, לנושאים אותם ציין מבקר המדינה בכל הקשור לנושא הארנונה."

ביצוע ההחלטה

משרד הפנים

מנכ"ל המשרד נפגש עם יו"ר ועדת ברזילי, אשר הציג את העקרונות וההמלצות המתגבשות בנושא מציאת פתרון לגביית ארנונה ממשרדי הממשלה. הוועדה תסיים את ניסוח המלצותיה, המצויות כיום בשלב טיוטות סופיות, ותעבירן לשר הפנים להחלטתו. צפי לסיום עד סוף שנת 2009.

הקצאת תקציבים לחיזוק הצפון (מבקר המדינה, דו"ח ביקורת שנתי מס' 55 ב' ו-58א')

החלטה מספר בק/39 של ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה מיום 24.03.2008

יושב ראש ועדת השרים:

מדגיש כי מיגון פיזי לחדרי המיון בבתי חולים הוא חובה של המדינה אשר איננה יכולה להעבירה לידי תורמים. מבקש כי משרד ראש הממשלה, משרד הבריאות ומשרד האוצר יתנו דעתם על כך.

מבקש לבחון את מתכונת הבקרה התקציבית בפרויקטים דומים, ולקבוע נהלים לעתיד.

מבקש לקבוע נהלים לגיוס תרומות מקרב החברה האזרחית.

מנחה להכין הצעת החלטה בנושא.

ביצוע החלטה

משרד ראש הממשלה

החלטות ממשלה **561** ו-**914**, התוכנית לחיזוק הצפון וחיפה ותוכנית סיוע משלימה לשדרות וליישובי עוטף עזה ואשקלון, פירטו תוכניות ותקציבים על פני שלוש שנות ביצוע 2006-2008, וזאת על פי החלטות ועדת שרים, דרישות משרדים וביצוע בפועל.
התקציב הכולל נקבע על 2,758.2 מלש"ח, מהם 1,570 מלש"ח תוספת חד פעמית, והיתרה 1,118.2 מלש"ח, מתקציבי המשרדים השונים.
החלטות הממשלה מפרטות עשרות פרויקטים של סיוע שאמורים להתבצע על ידי 21 משרדים וגופים ממשלתיים. הפרויקטים נבדלים באופן הביצוע, חלקם נועדו לסיוע מיידי כתוצאה מהמלחמה, חלקם לתגבור פעולות שנמשכות על פני שלוש שנים, וחלקם פרויקטים ארוכי טווח של פיתוח תשתיות, שימשכו עד שנת 2012. התוכנית עודכנה על בסיס תוספות ושינויים שחלו בהחלטות הממשלה במהלך שלוש השנים. כל אחד מהמשרדים ביצע את חלקו המתוכנן על-פי התוכניות שאושרו, ובהתאם לאפשרויות הביצוע ברשויות השונות.

מתוך 21 משרדי הממשלה שתוקצבו בהחלטות הממשלה - 12 ביצעו את מלוא התקציב התוספתי היקף כולל של 1,504.5 מלש"ח. היתרה בסך 167.1 מלש"ח חולקה ל - 9 משרדי הממשלה האחרים, בפריסה לשנים 2009-2012. פריסה תקציבית זו סוכמה בין המשרד לבין אגף התקציבים במשרד האוצר. סך הביצוע נכון לחודש יוני 2009 עומד על כ– 2,480.8 מלש"ח בהתחייבויות תקציביות ובמזומן. תהליך בקרה מבוצע על-ידי אגף תיאום מעקב ובקרה, ימשך עד לסיום התוכנית הצפוי בסוף שנת 2012 .

משרד הבריאות

האוצר הסכים לתקצב את "ההרשאה להתחייב" על כל עלות הפרויקט, לרבות את אותם סכומים המגיעים מתורמים.

להלן סטטוס ביצוע הפרויקטים:

- מחלקה לרפואה דחופה בי"ח נהריה – בשלבי ביצוע. מועד סיום משוער סוף 2011.
- מחלקה לרפואה דחופה בי"ח פוריה – בשלב ביצוע. מועד סיום משוער קיץ 2011.
- מחלקה לרפואה דחופה בי"ח רמב"ם – בשלבי סיום - סיום משוער אוקטובר 2009.
- מחלקה לרפואה דחופה בי"ח ברזילי – הפרויקט המקורי הוקפא עקב מציאת קברים. הוחל בתכנון חדש של פרויקט באתר חלופי.
- הקמת חדרי ניתוח ממוגנים בי"ח אנגלי נצרת – הסתיים.
- חדרי ניתוח וחדרי לידה בי"ח צרפתי נצרת – בשלבי תכנון אחרונים לקראת יציאה למכרז. סיום משוער - סוף 2011.
- חדרי ניתוח וחדרי לידה בי"ח האיטלקי נצרת – בשלבי תכנון אחרונים לקראת יציאה למכרז. סיום משוער - סוף 2011.

פיצוי גופים ציבוריים על נזק ישיר שנגרם להם במלחמת לבנון השנייה

(מבקר המדינה, דו"ח ביקורת שנתי מס' 55 ב' ו- 58 א')

החלטה מספר בק/40 של ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה מיום 24.03.2008

יושב ראש ועדת השרים:

רשות המסים הינה גוף יעיל המסוגל לבצע תיעוד נזקים, לרבות שמאות, במהירות וביעילות, וזאת גם כאשר מדובר בגופים ציבוריים. מציין כי הפיצוי עצמו לאותם גופים ציבוריים ראוי שייעשה בהחלטות תקציביות של הממשלה ובהתאם לעדיפויות התקציב.

מנחה כי תוכן הצעת החלטה ברוח זו.

ביצוע החלטה

רשות המסים בישראל

ביום ה- 12.1.2009 התקבלה החלטה מספר **חכ/175** של ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) אשר קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 29.01.2009 (ומספרה הוא **4449**). עניינה של ההחלטה באימוץ נוהל בעניין "תשלום פיצויים בעד נזק ישיר לנכסים חיוניים של גופים ציבוריים" ולהסמכת שר האוצר, בקרות נזק מלחמה, כהגדרתו בסעיף 35 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, להחיל על שיקומו של גוף שהוא המדינה, אורגן של המדינה או גוף נסמך על תקציב המדינה, את הנוהל . עיקרו של הנוהל שבמקרה של "נזק מלחמה" על פי הגדרת סעיף 35 לחוק מס רכוש וקרן הפיצויים 1961, יפעל מנהל מס רכוש לאמוד הנזק ולשקמו לפי תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (נזק מלחמה ונזק עקיף) 1973. הגופים אשר יפוצו הם: מוסדות חינוך מתוקצבים על ידי המדינה, מוסדות המעניקים שירותי בריאות ורפואה של הממשלה, גופים מתוקצבים שנותנים שירותי חילוץ, הצלה או כיבוי אש, ותשתיות חיוניות כגון מים וביוב.

הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל

החלטה מספר בק/41 מיום 24.03.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון מסכם ומדגיש, כי קיים הבדל משמעותי בין מבקש עבודה לבין מבקש מקלט מדיני. מדינת ישראל חייבת לקבוע מדיניות לטיפול בסוגיה תוך שמירה על תדמיתה בעולם.

מבקש לקבל עדכון של החלטות ראש הממשלה בנושא וכן עדכון ממשרד הפנים וממשרד החוץ. עדכונים אלה ישמשו לגיבוש הצעת החלטה בנושא.

החלטה מספר בק/63 מיום 22.09.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם:

ראוי לגבש מדיניות ברורה וכוללת בעניין המסתננים. מבקש כי בעוד שישה חודשיים תינתן סקירה נוספת לוועדת השרים, עוד מציין כי נחה דעתו מהטיפול של גורמי הממשלה, הצבא והמשטרה בנושא רגיש ומורכב זה.

ביצוע ההחלטות

משרד החוץ

בשנתיים האחרונות ישראל מתמודדת עם אתגר ייחודי של Mixed Flows מהגרי עבודה ומבקשי מקלט, שמציבים אתגר ייחודי בהיקפים של ראינו כמותם מעולם. זאת, בית היתר, בשל היותה של ישראל בעלת גבול יבשתי עם אפריקה – גבול בן 250 ק״מ, ללא גדר או מכשול פיזי.

על מנת להתמודד עם התופעה של Mixed Flows נמצאת המדינה בסיום הליך העברה לידיה של סוגיית התשאול וקביעת מעמד פליט – באופן מלא, בלקחה על עצמה את המחויבות למלוא ההליך כמקובל במדינות המערב. בימים אלו סיימו 30 איש את הכשרתם כמתשאלים (RSD – Refugee status Determination). בקורס שנבנה בשיתוף ובסיוע אנשי מקצוע מתחום מערך המקלט האמריקאי ונציבות האו״ם לפליטים – כולל תמיכה בהכשרת המתשאלים הישראלים, והליווי במהלך התקופה הראשונה – כחונכים ומלווים בתהליך התשאול.

היחידה החלה לפעול ב 1.7.09, תוך המשך חניכה של נציבות האו״ם לפליטים UNHCR וליווי צמוד למשך עוד חצי שנה. במהלך 2008 החזירה מצרים מאות אריתראים לאריתראה. על פי דיווח השלטונות באריתראה, כולם שבו לחיק משפחותיהם. עם זאת, מדו״ח מחלקת המדינה האמריקאית עולה כי בני משפחות רבים מדווחם על העלמם של המוחזרים ישראל במצב ייחודי מול מדינות עמן אין לישראל יחסים דיפלומטיים, בניהם המדינות – אלג׳יר, צ׳אד, מאלי, גינאה קונקרי, סומליה, ניג׳ר בעיה דומה קיימת במקרים בהם לישראל יש יחסים דיפלומטיים, אך לא שגרירות במדינה, כמו

למשל בטוגו, לסוטו, גינאה ביסאו. משרד החוץ ממשיך לפעול לגיבוש ערוצים לאפשר טיפול בחזרת אזרחים אלו למדינותיהם, בין היתר, באמצעות הצלב האדם.
נציבות האו״ם לפליטים סייעה בעבר ביישובם מחדש של אזרחי מדינות אויב במדינות שלישיות. יש מספר (לא גדול – פחות מ- 20) של פליטים מעיראק, סעודיה, סוריה ואחרים שמנסים למצוא להם מדינה שלישית שתקלוט אותם. משרד נציבות האו״ם בארץ מנסה לסייע, מקוויים שהמהלכים יישאו פרי בקרוב. מתקיימים מגעים ישירים גם עם מדינות קולטות פוטנציאליות.

משרד הפנים

המדיניות בעניין מבקשי מקלט מדיני מנסה לאזן בין הצורך לשמור על בטחון המדינה לבין שמירת העקרונות הבסיסיים של אמנת הפליטים, בפועל, לא מעט מבקשי עבודה מתחזים לפליטים כדי להיכנס לארץ, אשר על כן הבדיקות מבוצעות בקפידה ונמשכות זמן רב.
כיום יש כ-15,000 מבקשי מקלט מדיני כולל מסודן ואריתריאה. 170 פליטים הוכרו ועוד כ-500 פליטים מדרפור קיבלו מעמד של א׳-5 –תושב ארעי, בעקבות החלטה הומניטרית.

בעניין נוהל ״ההחזרה המתואמת עם מצרים״ הקובע כאשר נתפסים מסתננים בעת פעולה יוחזרו מידית למדינה ממנה עברו - נערך דיון בבג״צ .

בעניין נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני המסדיר את הטיפול בפליטים - הנוהל עובר שינויים, בשל העברת סמכויות נציבות האו״ם לפליטים לידי משרד הפנים. הנוסח הסופי של הנוהל יפורסם באתר האינטרנט של המשרד, לאחר סיום עריכת השינויים.

מכרז חלוץ (פיילוט) לרכישת שירותי אשפוז סיעודי בנפת פתח תקווה

(דו"ח מבקר המדינה מספר 58ב')

החלטה מספר בק/42 של ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה מיום 8.04.2008

יושב ראש ועדת השרים:

הוועדה הגיעה למסקנה כי תהליך הסדרת תחום האשפוז הסיעודי היה ראוי ונכון. עוד מציין כי בדיעבד התברר כי לא היה מקום לדחיית מכרז הפיילוט מציין את החשיבות הרבה בלווי תהליכי שינוי חברתיים בגורם מקצועי חיצוני בלתי תלוי אשר מקיים מעקב ובקרה שוטפים.

בדיון משתתפים: השר עמי אילון, ה"ה: גידי פרבר, רות רלב"ג, טליה אגמון, אלי בראל.

מ ח ל י ט י ם:

1. ועדת השרים רושמת לפניה את הודעת משרד הבריאות והחשב הכללי במשרד האוצר, כי בעקבות דו"ח מבקר המדינה הופקו לקחים לגבי מכרז החלוץ שנעשה בנפת פתח-תקווה (להלן: מכרז הפיילוט). לקחים אלה יושמו במכרז הארצי לרכישת שירותים סיעודיים ואשר ההתקשרות נעשית על פיו החל מ-15.1.2008 הצטרפו למכרז עד כה כ -75% מהמוסדות במדינה.

2. הוועדה רושמת לפניה את הודעת משרד הבריאות בדבר הקמת שבעה צוותי בקרה במחוזות וצוות ארצי אחד שתפקידם לבדוק את עמידת המוסדות בתנאי המכרז.

3. הוועדה רואה בהסדרת מערך האשפוז הגריאטרי מתכונת שנקבעה במכרז הארצי, חשיבות רבה להבטחת התנאים והשירותים של המאושפזים ולהבטחת סטנדרטים אחידים ביו מוסדות האשפוז השונים. הוועדה קובעת כי למכרז הפיילוט הייתה חשיבות רבה לבחינה ולגיבוש מתכונת בדבר התנאים הנדרשים לשם הסדרת מערך האשפוז הגריאטרי, מסקנות מכרז הפיילוט ייושמו לאחר מכן במסגרת המכרז הארצי.

4. משרד הבריאות ידווח לאגף הבכיר לביקורת המדינה, בתוך שישה חודשים, בדבר תוצאות בדיקות צוותי הבקרה אמורים בסעיף 2 לעיל.

5. הערות מבקר המדינה יילקחו בחשבון בעת ביצוע החלטה זו.

ביצוע ההחלטה

משרד הבריאות

מסקנות מכרז הפיילוט בנפת תקווה יושמו במכרז הארצי לרכישת שירותי אשפוז סיעודי, לרבות ההחלטה על מחיר יום אשפוז קבוע.
המכרז הארצי הביא בין היתר להגברת תדירות הבקרות על מוסדות האשפוז הסיעודיים. הבקרות מתבצעות באמצעות צוותי הבקרה במחוזות והצוות הארצי. בממוצע מתבצעות כ- 50 בקרות מדי חודש בכ- 300 מוסדות האשפוז הסיעודיים שברישוי ברחבי הארץ.
עמידתם של המוסדות הסיעודיים בדרישות המשרד ובפרט בתנאי המכרז הארצי, נבדקת בעת הבקרות. בעת הצורך נוקט המשרד אמצעי אכיפה למוסדות בהם נמצאים ליקויים.

המשרד פועל לשפר את איכות הטיפול הניתן לקשישים במוסדות הסיעודיים, בין היתר תוך תמרוץ איכות הטיפול באמצעות מחיר יום האשפוז.

המאבק בתופעת הבריונות ואירועי האלימות במוסדות חינוך

החלטת ממשלה מספר בק/43 מיום 8.4.2008

יושב ראש ועדת השרים:

ראוי לבחון את סוגיית האלימות של תלמידים ובני נוער תוך ניתוח התמונה כולה, לרבות מקרי אלימות בהם מעורבים ילדים ובני נוער בשעות הפנאי, במשפחה ועוד.

מזכירות הממשלה מנחה את מזכיר ועדת השרים לפנות בכתב אל חברי הוועדה בהתאם לסעיף 36(ב) לתקנון עבודת הממשלה, ולבקש תשובתם לעניין הצעת החלטה בנדון, אשר גובשה על-ידי יו"ר ועדת השרים, בתיאום עם נציגי המשרדים אשר השתתפו בדיון הוועדה.

החלטה מס. בק/46 של ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה מיום 21.04.2008

מ ח ל י ט י ם:

1. להטיל על צוות בראשות נציג משרד החינוך בשיתוף נציג המשרד לביטחון הפנים, נציג משטרת ישראל, נציג משרד הרווחה והשירותים החברתיים, נציג משרד המשפטים ונציג מרכז השלטון המקומי (להן: הצוות), לבחון את הצורך בהקמת מאגר נתונים אשר ירכז את המידע בדבר אירועי אלימות במוסדות חינוך המדווחים על פי חוק למשטרה, לפקידי הסעד ולמחוזות משרד החינוך. הצוות ימליץ, באם נדרש, בדבר הנתונים אשר יכללו במאגר. הצוות יסיים עבודתו בתוך ארבעה חודשים.

2. הוועדה רושמת לפניה את הודעת נציגת משרד החינוך, לפיה פועל המשרד לגיבוש חוזר מנכ"ל חדש בנושא אקלים בטוח וצמצום האלימות במוסדות החינוך. גיבוש חוזר המנכ"ל מתבצע בשיתוף משרדי הממשלה וגורמים נוספים הקשורים לנושא.

   הערות מבקר המדינה בדו"ח 58ב' בנושא "המאבק בתופעת הבריונות ואירועי האלימות במוסדות חינוך" יבדקו ויילקחו בחשבון בעת כתיבת החוזר החדש.

3. דיווח יימסר לאגף הבכיר לביקורת המדינה בתוך ארבעה חודשים.

4. הערות מבקר המדינה בדו"ח 58ב' יילקחו בחשבון בעת ביצוע ההחלטה.

5. המשך הטיפול בנושא צמצום האלימות במוסדות החינוך יתבצע במסגרת ועדת השרים למאבק באלימות.

ביצוע ההחלטות

המשרד לביטחון הפנים

בעקבות החלטת ועדת השרים לביקורת המדינה ולאור הצטרפותו של השר עמי איילון לוועדת השרים למאבק באלימות בראשות השר לביטחון הפנים, מונה צוות בראשות ראש אגף מצילי"ה במשרד לביטחון הפנים,שגיבש עבודת מטה בנושא מרכז לאומי למניעת פשיעה.
עבודת הצוות הוצגה ביום 3.2.09 לוועדת השרים לאלימות והשר לביטחון הפנים לשעבר, הנחה לבדוק המשך טיפול בנושא. נכון לאוגוסט 2009, לאחר בחינת הנושא עם השר לביטחון הפנים הוחלט כי הנושא ייבחן בהמשך בוועדת השרים למאבק באלימות.

משרד החינוך

בוועדת השרים לענייני בקורת המדינה, שהתקיימה באפריל 2008, נמסר על-ידי שרת החינוך דאז, כי המשרד לא ייקח על עצמו הקמת מאגר נתונים בין-משרדי. המשרד יפעל להקמת בסיס נתונים משרדי בנושא שבנדון.

להלן הפעולות שננקטו מאז קבלת ההחלטה:
הרשות הארצית למדידה ולהערכה בחינוך (ראמ"ה) – נתקבלו נתוני אקלים ואלימות במסגרת נתוני המיצ"ב.
הוכן שאלון ניטור בנושא האלימות, בשיתוף מומחים בתחום .שאלון זה יועבר במדגם בתי ספר.
שירות פסיכולוגי ייעודי, פיתח מערכת דיווח מקוונת של אירועים חריגים, כגון: אלימות, סמים אלכוהול, פגיעות מיניות, ואובדנות. ההטמעה החלה מהמחצית השנייה של תשס"ט.
הנתונים מאפשרים למידה על שכיחות התופעה ועל דרכי הטיפול בה. הדיווח למערכת נעשה, בשלב זה על-ידי מנהלי השירותים הפסיכולוגים החינוכיים, יועצים בכירים ומדריכי שירותים פסיכולוגים חינוכיים. המערכת תוצג בפני הנהלת המשרד במטרה לבחון את האפשרות לקבלת דיווחים ישירות מבתי הספר.
כל הנתונים הנ"ל משמשים ללמידה פנים משרדית.
בחודש בספטמבר 2009 פורסם חוזר מנכ"ל חדש: "קידום אקלים בטוח והתמודדות עם אירועי אלימות במוסדות החינוך". החוזר מיישם את הערות של מבקר המדינה.
כתיבת החוזר כללה צוות היגוי רחב של גורמים מתוך המשרד וגורמים מחוץ למשרד העוסקים בילדים ובנוער כגון: אגפי גיל, חינוך מיוחד, "קו פתוח", לשכה משפטית, נציגי מפקחים, נציגי מינהלים, שירות פסיכולוגים חינוכיים, משטרה, רווחה, המועצה הלאומית לשלום הילד, ארגוני הורים, ארגוני מורים, ארגוני תלמידים, ונציג מועצת תלמידים. כתיבת החוזר לוותה בקבוצות מיקוד של מורים ומנהלים.

החוזר הרחיב את סמכויות הצוות החינוכי ואת הכלים העומדים לרשותו בטיפול בנושאי אקלים, משמעת ואלימות.

החוזר כולל:

פרק א': היערכות חינוכית מערכתית כוללת ליצירת אקלים בית ספרי בטוח ולצמצום האלימות, כולל הנחיות לבניית תוכנית לאקלים בטוח בבית הספר על פי סטנדרטים של אקלים. פרק זה מגדיר אילו מרכיבים חייבים להיכלל בתוכנית לבניית אקלים בטוח, ואלה עיקריהם: בניית חזון בית ספרי וגיוס הצוות החינוכי, איסוף נתונים, בניית תוכניות התערבות, דיאלוג בין המורים לתלמידים והקשבה לצורכיהם, לרבות מענה לתלמידים עם צרכים ייחודיים, שיתוף תלמידים, הורים וגורמים בקהילה בבניית התוכנית לקידום אקלים בטוח ועידוד המעורבות החברתית של תלמידים בכיתה, בבית הספר, בקהילה ולמען הסביבה.

פרק ב': אורחות חיים – התנהלות בשגרה והתמודדות עם אירועי אלימות, כולל שני חלקים: החלק הראשון עוסק באורחות החיים בבית הספר והקפדה על כללי המשמעת. החלק השני עוסק בטיפול באירועי אלימות בבית הספר.
על פי החלק הראשון כל בתי הספר יבנו תקנון בהתאם לדגם המוצג בחוזר המנכ"ל. בדגם מפורטות ההתנהגויות המצופות וטווח תגובות במקרה של הפרתן. הכללים עוסקים בהופעה הולמת, בהתנהגות ובהפרות סדר, בנוכחות ועמידה בזמנים, בטוהר בחינות, ובאיסור מוחלט של עישון ושתיית אלכוהול בכל מסגרות הפעילות של בית הספר. חלק זה כולל בפעם הראשונה התייחסות לשימוש לרעה בטכנולוגיה בבית הספר (טלפונים ניידים, מצלמות וכו'). חלק זה מגדיר גם דרכי תגובה שאסור לנקוט בבית הספר בהתאם לחוק זכויות התלמיד.
החלק השני כולל הנחיות להתמודדות עם אירועי אלימות. נוסחו בפעם הראשונה קריטריונים שיאפשרו לבית הספר להגדיר את חומרת האירוע על פי דרגות. אירועי האלימות חולקו לשלוש דרגות חומרה ולצדם מפורט טווח התגובות הכולל פעולות חובה ופעולות לשיקול דעת מנהל בית הספר. בהתאם לחוזר, חלה חובה להגיב לכל אירוע אלימות. הורחבה סמכותם של מנהלי בתי הספר וצוות המורים בטיפול באירועי משמעת ואירועי אלימות. חלק זה מתייחס גם לפגיעה מינית ולשימוש בסמים, תוך הפניה לחוזרי מנכ"ל מתאימים. בפעם הראשונה יש התייחסות לפגיעה באמצעות האינטרנט, צילום במהלך שיעור ושימוש לרעה בצילומים של תלמידים או מורים שנעשו בשטח בית הספר – כאלימות מדרגה שלישית, והטיפול בהתאם. פגיעת תלמיד במורה נחשבת לדרגת האלימות החמורה ביותר, ומטופלת בהתאם.
פרק ב' כולל גם הנחיות לפעולות בטווח המיידי ובטווח הקצר שעל בית הספר לבצע לאחר אירוע אלימות, וכן רשימת פעולות שעל בית הספר לקיים כדי להטמיע את החוזר.

פרק ג': בחוזר יש, בפעם הראשונה, התייחסות בפרק נפרד לבניית אקלים בטוח בגיל הגן על פי סטנדרטים של אקלים, וטיפול באלימות בגיל הגן.

בחוזר יש התייחסות לתוכניות לקידום אקלים בטוח באוכלוסיות של ילדים עם צרכים ייחודיים.
המשרד קבע יעד של צמצום האלימות ב - 10% במוסדות החינוך. לצורך יישום יעד זה הוקצה תקציב ייעודי, והוחלט על הפעלת תכנית מערכתית מקיפה בכל חטיבות הביניים.

השירות הפסיכולוגי-חינוכי
דו"ח 58 ב'

החלטה מספר בק/44 מיום 8.04.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם:

ראוי לבחון את סוגיית השירות הפסיכולוגי החינוכי תוך דגש כי שירות זה הוא שירות חיוני אשר הממשלה מחויבת לספקו לכל האוכלוסייה. מציין כי בביקור בשדרות קיבל דווח מהפסיכולוגית החינוכית הראשית בעיר כי כ-70 ילדים אובחנו כזקוקים לייעוץ פסיכולוגי אך ממתינים לטיפול בגין מחסור בפסיכולוגים.

מנחה את מזכיר ועדת השרים לפנות בכתב אל חברי הועדה בהתאם לסעיף 36(ב) לתקנון לעבודת הממשלה, ולבקש תשובתם לעניין הצעת החלטה בנדון אשר גובשה ע"י יו"ר ועדת השרים בתאום עם נציגי המשרדים אשר השתתפו בדיון הוועדה.

החלטה מספר בק/45 מיום 21.04.2008

מ ח ל י ט י ם:

1. להטיל על צוות בראשות נציג משרד החינוך בשיתוף נציג משרד האוצר ונציג המרכז
לשלטון המקומי (להלן: הצוות), לבחון את מצב תקני הפסיכולוגים במערכת החינוך לאור ריבוי המשימות המוטלות עליהם. בין היתר, תיבחן האפשרות להוספת תקנים של פסיכולוגים במוסדות המוכרים שאינם רשמיים, בעיקר במגזר החרדי. הצוות ינקוט בפעולות להבטחת קיומו של השירות במגזר הלא יהודי, ויבחן אפשרות להגברת גיוס פסיכולוגים באמצעות מתן תמריצים לסטודנטים במגזר זה, במגמה להגדיל את מספר המבקשים להתמחות בתחום הפסיכולוגיה החינוכית בלימודי התואר השני.

2. צוות בראשות משרד החינוך ובשיתוף נציבות שירות המדינה, יקבע את הגדרת תפקיד הפסיכולוגים המחוזיים, תנאי העסקתם והמשימות המוטלות עליהם. מימון האמור בסעיף זה יהיה מתוך מקורות משרד החינוך.

3. משרד החינוך, בשיתוף המרכז לשלטון המקומי, יגבשו כללים להפעלת השירותים הפסיכולוגים ברשויות המקומיות, במגמה למנוע "זליגת" שירותים מגופים ציבוריים לגופים פרטיים, ויפקח על יישום הכללים האמורים.

4. משרד החינוך יקצה תקני חירום לפסיכולוגים לישובים באזור שדרות ועוטף עזה, ויגייס פסיכולוגים באמצעות מתן תמריצים.

5. משרדי החינוך והבריאות יקבעו, בהסדר ארוך טווח, את תחומי האחריות לעריכת אבחונים פסיכולוגיים לגיל הרך, שימנעו כפילות במתן השירות או את היעדרו.

6. משרד החינוך יפעל לתקנון המבחנים הפסיכולוגים, לרבות "מבחני משכל", לכלל אוכלוסיית התלמידים, ובפרט למגזר הלא יהודי, ויפיק לקחים ממבחנים אלה.

7. דיווח יימסר לאגף הבכיר לביקורת המדינה בתוך ארבעה חודשים.

הערות מבקר המדינה בדו"ח 58ב' יילקחו בחשבון בעת ביצוע ההחלטה.

ביצוע ההחלטות

משרד החינוך

1. לנושא מצב תקני הפסיכולוגים - ישיבה בנושא תקני הפסיכולוגים התקיימה במשרד האוצר בתאריך: 14.6.09. בישיבה הוצגה סוגית מפתחות התקינה של השירות הפסיכולוגי חינוכי, כולל החסרים הנדרשים להשלמת כל אחד מהמפתחות, לאור סדרי עדיפויות מקצועיים ותקציביים. צפוי דיון בעניין זה עם מנכ"ל המשרד.
לנושא תמריצים לסטודנטים במגזר הלא יהודי - גובש מודל עבודה לתמרוץ סטודנטים במגזר הלא יהודי. דיון תקציבי טרם התקיים.

2. לנושא תנאי העסקת פסיכולוגים מחוזיים:
עד עתה התקיימו שתי פגישות בנציבות שירות המדינה עם סגן הנציב. לאור הדיון, אין למעשה הגדרות ברורות בהסכם הפסיכולוגים, לתפקידי פסיכולוגים בכירים במטה אגף פסיכולוגיה ארצי ובמחוזות.
התקיים דיון בנושא עם סנמכ"לית משאבי אנוש. בעקבות כך, משרות המסגרת של מנהלת אגף פסיכולוגיה וסגניתה, הומרו למשרות תקן. המשרד יקיים דיון באוגוסט 2009 בנוגע לכוננויות.
יתואם דיון בנוגע למתח הדרגות של הפסיכולוגים המחוזיים והפסיכולוגים במטה הארצי של שפ"י.

3. לנושא מדיניות עבודת השירותים הפסיכולוגיים חינוכיים (שפ"ח):
הסתיים גיבושו של מתווה שירות פסיכולוגי חינוכי. גיבוש המתווה, לרבות הפרק העוסק בשירות פסיכולוגי משלים, התבצע בשיתוף הייעוץ המשפטי ומרכז השלטון המקומי.
ייערך עם מנכ"ל המשרד לצורך בחינת המדיניות, ובמקביל לחידוש עבודה משותפת עם הגורמים המקצועיים החדשים שמונו במרכז השלטון המקומי.

במקביל למסמך מתווה השפ״ח, גובש מסמך המגדיר את כללי הפעלת שירות פסיכולוגי משלים. המסמך הוגש להערות משרד המשפטים. שני המסמכים קשורים האחד במשנהו. הדגש במסמך השירות המשלים מונח על כללים אתיים וכללים להפעלה. במתווה השפ״ח מוגדרת הפרדה ברורה בין שירות פסיכולוגי חינוכי ציבורי, לבין שירות פסיכולוגי במימון גורמים ציבוריים, לבין שירות פסיכולוגי במימון הורים.

4. לנושא הענקת **תמריצים לפסיכולוגים** חינוכיים עובדי השירותים הפסיכולוגיים חינוכיים בשדרות ובעוטף עזה הוסדרה. התמריצים מוענקים מתאריך 1.5.08. השירות הפסיכולוגי חינוכי בשדרות החל את שנת הלימודים תשס״ט, באיוש פסיכולוגים מלא (מלוא התקנים המוקצים על ידי שפ״י). התקבל אישור לחידוש התמריצים לשנת תש״ע.

5. א. משרד החינוך גיבש מדיניות להסדרת קבלת אבחונים פסיכולוגיים ו/או פרא רפואיים ורפואיים, בוועדות ההשמה של ילדים בגילאי 3-4 שנים. הנחיה בעניין זה, נשלחה לשירותים הפסיכולוגיים החינוכיים בספטמבר 2008 .
ב. **מדיניות משותפת עם משרד הבריאות** - לשינוי מדיניות ארוכת טווח בתחום האבחונים לגיל הרך, נמצאת בתהליך עבודה ותיאום. ישיבה משותפת לצוות שפ״י וצוות של התפתחות הילד במשרד הבריאות, התקיימה בתאריך 1.7.09 . מתוכנן המשך, עד לגיבוש מדיניות והנחיה לשדה. ישיבה תקציבית בעניין זה, מתוכננת לתאריך 10.8.09 בלשכת מנכ״ל המשרד.

6. פעולות לתקנון **מבחנים פסיכולוגיים** ממשיכות להיעשות על ידי המשרד. הוקצה תקציב לרכישת זכויות למבחן אנטיליגנציה חדש.

משרד הבריאות

הוקמה ועדה בה משתתפים שני נציגים ממשרד הבריאות ושני נציגים ממשרד החינוך לקביעת ההסדר.
הוועדה החלה את עבודתה.

תכנית ההתנתקות - דיווח בדבר הטיפול במתיישבי חבל עזה וצפון השומרון

החלטה מספר בק/50 מיום 15.06.2008

יושב ראש ועדת השרים:

הדיון בנושא זה חשוב ביותר, מדובר על אירוע כואב, קשה ומיוחד. קשה להשוות את ההתנתקות לאירועים אחרים בהיסטריה הלאומית של עם ישראל. לכן, על הממשלה לפעול באופן שונה מהרגיל, תוך מציאת דרכים לקידום הסיוע למתיישבים במהירות וביעילות. במסגרת זו ראוי לקיים בקרה שוטפת על ביצוע הפרויקטים. מקבל את ההצעה למנות גורם שיתווך בין מנהלת סל"ע למתיישבים, כמו למשל מנכ"ל משרד ראש הממשלה.

מנחה על ביצוע מעקב ובקרה שוטפים, במטרה להציג את ההתקדמות בסוגיות שהועלו בדיון. בקרה זו תבוסס על טבלת התקדמות הפרויקטים אשר הוצגה במהלך הדיון על-ידי ראש מנהלת סל"ע.
נושא תעסוקת מתיישבי חבל עזה וצפון השומרון יידון באחת מישיבותיה הבאות של ועדת השרים לביקורת המדינה.

ביצוע החלטה:

משרד ראש הממשלה – מינהלת סל"ע

תמונת מצב הטיפול במפוני חבל עזה וצפון השומרון

מערך הפיצויים: 6,000 תביעות הוגשו למינהלה (בכל הנושאים) 4.8 מיליארד ₪ עלות הפיצויים הישירים.

עלויות יישום תוכנית ההנתקות:

4,800,000,000 ₪ פיצויים, כולל סיום טיפול בתביעות ותשלומים, על-פי הסכם הח"כים.

891,000,000 ₪ עלות בתי מלון ואתרים זמניים.

516,000,000 ₪ טיפול בחברה ורווחה.

901,000,000 ₪ עלות צפויה למימוש הסכמי העתקה

7,108,000,000 ₪ סה"כ הוצאות (לא כולל הוצאות בטחון)

לא כולל עלויות משרד הביטחון, רכישה והקצאת קרקעות עבור המפונים.

ישובי קבע – סטאטוס תכנון ופיתוח מגרשים:

מעל 4,000 מגרשים מתוכננים.

2,662 מגרשים יפותחו ב- 23 ישובים קיימים.

1,762 מגרשים פותחו-מוכנים.

926 משפחות קיבלו מגרשים.

התפלגות המשפחות הזכאיות (1,402):

ב - 93% מהמשפחות הזכאיות (1024) השלימה המינהלה את הטיפול. ב- 7% מהמשפחות (110) לא הסתיים הטיפול. 18% מהמשפחות (268) בחרו בפתרון עצמאי.

רק 250 מהמשפחות מתוך 926 שקיבלו מגרש התחילו לבנות את ביתם.

הטיפול בחקלאות:

323 נחלות היו מאוישות בחבל עזה.

213 חקלאים הוכרו כפעילים על ידי המינהלה.

169 חקלאים קיבלו קרקע חקלאית מהמדינה.

קרקע חקלאית שהועמדה לפעילות החקלאים שפונו מחבל עזה:

32,000 דונם מחוץ לחבל – נשארו ברשות המפונים.

כ-7,400 דונם הוקצו לחקלאים להקמת משקים חדשים (עד כ- 40 דונם חממות לחקלאי).

עוד למעלה מ- 6,000 דונם מתוכננים להימסר בהמשך.

סה"כ נמסרו כ - 13,400 דונ,ם לעומת 5,400 דונם שהיו בחבל.

נושאים נוספים פתוחים:

דרישות בהסכמי ההעתקה:

4 הסכמי העתקה: המפונים והישובים הקולטים מעלים דרישות שמחייבות שינוי עקרונות, באופן שישפיע על כל הסכמי ההעתקה.

עלות מוערכת: 110 מליון ₪.

הפחתת מחירי מגרשים במזרח לכיש – עד 35 מליון ₪.

דרישה לקבלת פטור מהוצאות פיתוח למגרש הילדים – 200-300 מליון ₪.

דרישה לביצוע גדרות בכל המגרשים – 20 מליון ₪.

דרישה לתשלום חיבורי חשמל בכל המגרשים – 7 מליון ₪.

הצעות חוק:

הגדלת מענק ותק מ- 4,800 ₪ לשנה ל- 15,000 ₪ לשנה - כ-1.1 מיליארד ₪.

הצעת "חוק פיצוי עסקים" – מאות מליוני ₪.

הצעת "חוק החקלאים" – למעלה ממיליארד ₪, בגין:

פיצוי על אובדן עונות.

הגדלת הפיצוי עבור הקרקע של הנחלה.

הגדלת הפיצוי עבור החממות.

פנסיה מוקדמת (גמול פרישה) מגיל 45.

הקצאת קרקע חקלאית לבעלי נחלות שלא היו חקלאים פעילים.

סוגיות בנושא השתתפות עצמית של מבוטחים בתשלומים עבור שרותי בריאות – דו"ח 58 ב'

החלטה מספר בק/53 מיום 28.07.2008

מחליטים:

1. להקים צוות בדיקה בינמשרדי בהשתתפות נציגים ממשרדי הבריאות והאוצר אשר יקיים עבודת מטה לבחינת היקפי ההשתתפות העצמית של מבוטחים בתשלומים עבור שירותי בריאות. הצוות יזמן נציגי ציבור ככל שיידרש.

2. שר הבריאות ושר האוצר, בשיתוף יו"ר ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה, יקבעו את הרכב חברי הצוות והעומד בראשו.

3. הצוות יתייחס להערות המופיעות בפרק הדן בנושא בדו"ח מבקר המדינה 58ב', הנוגעות לבחינת המודל הקיים והמודל הראוי לגבייה הן בנוגע לשירותי בריאות שונים והן בנוגע לרכישת תרופות, להפחתת שיעור ההשתתפויות העצמיות שגובות קופות החולים ולבחינת חלופות לאובדן מקורות כספיים של הקופות.

4. הועדה רושמת לפניה את הודעת משרד הבריאות לפיה, אושרו למשרד ששה תקנים חדשים שאיושם, אשר צפוי להסתיים בזמן הקרוב, אמור לפתור את העיכוב ברישום תרופות חדשות. דווח בנושא זה יימסר לוועדה בתוך שלושה חדשים.

5. הצוות יסיים עבודתו בתוך שישה חודשים, ויגיע להסכמות טרם הצגת המסקנות לוועדת השרים לענייני ביקורת המדינה.

6. הצוות ימסור דיווח ביניים לאגף הבכיר לביקורת המדינה בתוך שלושה חודשים.

ביצוע החלטה

משרד הבריאות

1, 2. ביום 5 בנובמבר 2008, פנה שר הבריאות לשר האוצר לקבל את שמות נציגים ממשרד האוצר, להקמת צוות בדיקה בהשתתפות משרד הבריאות, אשר יקיים עבודת מטה לבחינת היקפי השתתפות העצמית של המבוטחים בתשלומים עבור שירותי בריאות.

ביום 30 בנובמבר 2008 השיב שר האוצר לשר הבריאות, כי הוא מינה שלושה מנציגי משרדו כחברים בוועדה. שני נציגים מאגף התקציבים ונציג מהלשכה המשפטית. נציגי משרד הבריאות שמונו לוועדה הם: מנהל המחלקה לרפואה

קהילתית במינהל הרפואה, שישמש כיו"ר הוועדה. נציגת האגף לפיקוח על קופות חולים ונציג מהאגף לכלכלת בריאות.

הוועדה החלה לפעול בחודש מארס 2009. מתגבשת הסכמה בקרב חברי הוועדה בנושא ביטול אגרת טיפת חלב, אך אין הסכמה לגבי מרבית הסוגיות האחרות.
המשרד שוקד על הכנת דוח מסכם בנדון.

חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט - 1969 (חוק הצינון)
דו"ח 58 ב'

החלטה מספר בק/54 מיום 28.07.2008

מ ח ל י ט י ם:

1. משרד המשפטים, משרד האוצר, נציבות שירות המדינה נציג השר יעקב אדרי, בשיתוף הרשות לניירות ערך (בעניינים הנוגעים לרשות), יבחנו שינויים בחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969, ובהוראות התקשי"ר, בהתאם להמלצות מבקר המדינה בדוח 58ב', ונושאים נוספים הנוגעים לעניין על-פי הצורך.

2. מסקנות בחינה זו יוגשו לועדת השרים לענייני ביקורת המדינה בתוך שישה חודשים.

ביצוע החלטה

משרד המשפטים

1. תיקון תקנות שירות המדינה: בעקבות החלטות הצוות – נציגי משפטים, אוצר, נש"מ, הרשות לניירות ערך והשר אדרי – ביום 11 ביוני 2009, פרסם נציב שירות המדינה את הודעה מספר סט/21, שעניינה "הגברת אכיפת חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה)". בתיקון זה, תוקן פרק 43.6 לתקשי"ר, ברוח המלצות מבקר המדינה ובנוסח שגובש עם הצוות שמינתה ועדת השרים.

2. דיונים עקרוניים: הצוות קיים מספר דיונים בתיקוני חקיקה עקרוניים הנדרשים לפי דו"ח המבקר. הועלו ונדונו מספר שאלות עקרוניות המחייבות הכרעה:
   א. האם לשלם פיצוי לפורשים הנדרשים לתקופת צינון, ובאלו תנאים;
   ב. הצעת משרד האוצר לתקן את חוק הצינון על דרך של קיצור תקופת הצינון בנסיבות מסוימות, ותשלום שכר בתקופת הצינון לעובדים מסוימים בלבד;
   ג. האם להתאים את הסדר הצינון החל על עובדי רשות ניירות ערך להסדר החל על יתר עובדי השירות הציבורי. התקיימו מספר דיונים עם רשות ניירות ערך, לעניין הערת מבקר המדינה בעניין

ההסדר הקבוע בחוק ניירות ערך, וקיימת מחלוקת בין הגורמים העוסקים בנושא בדבר ההסדר הראוי.
גיבוש הדו"ח המסכם של העמדות שעלו בדיונים, יוגש ליועץ המשפטי לממשלה.

3. אכיפת החוק במישור הפלילי: גובש נוהל לאכיפת הוראת חוק הצינון. בהתאם לנוהל כבר הומלץ על פתיחה בחקירה פלילית במספר מקרים.

4. שיתוף פעולה בין הרשויות: סוכם כי יש לקיים שיתוף פעולה בין הרשויות המייצגות את המדינה בפני הוועדה (נציבות שירות המדינה, המשטרה וצה"ל), אשר עד כה פעלו ללא תיאום ביניהן, ולשאוף לקיים מדיניות אחידה בנושא הצינון, שתחול על כלל הפורשים מכל הגופים הללו. בשלב זה סוכם, כי למשך תקופת ניסיון, במקרים שבהם מדובר בשאלה משפטית מורכבת וחדשה, בענייני מדיניות או שיש להם השלכות רוחב, או במקרים הנוגעים לבעלי תפקידים בכירים או רגישים במיוחד, יתואמו תגובות המוגשות לוועדה על ידי נציגי צה"ל והמשטרה, עם נציבות שירות המדינה והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ).

5. הרחבת תחולת החוק על שוטרים: בהמשך לפניית המשטרה למשרד המשפטים, הוחל בדיונים לקראת גיבוש מודל והצעה לתיקון חקיקה, שמטרתה למנוע מעבר של שוטרים לעבודה בשירותם של "יעדי מודיעין" ו"יעדי אכיפה", בסמוך לאחר פרישתם, וזאת אף אם חוק הצינון לא חל על מקרים אלו.

נציבות שירות המדינה

ועדת השרים לביקורת המדינה הטילה האחריות על יישום המלצות מבקר המדינה על צוות בראשות משרד המשפטים. בעקבות כך, תוקן התקשי"ר ופורסם התיקון בהודעת נש"מ סט/21. עיקרי הצעדים כוללים מניעת חשש לניגוד עניינים, התנהגות בתקופת הצינון, התנהגות עובדי המשרד מול העובד הפורש, אחריות הממונה על העובד הפורש והודעה לעובד על עיקרי הוראות חוק הצינון והתקנות כמפורט בסעיף 43.6 לתקשי"ר.

מינהל מקרקעי ישראל

עם פרישת עובד בכיר ממינהל מקרקעי ישראל, מקבל העובד בצירוף הודעת המינהל בדבר הפסקת העבודה, גם שני דפי תקשי"ר בדבר הגבלות המוטלות על עובד שפרש מהשירות. המסמך מופק באופן אוטומטי מתוך מערכת המרכבה. לאור דוח מבקר המדינה, ביום 11/6/09, פרסמה נציבות שירות המדינה הודעה מספר סט/21, במסגרתה נכללו גם הנחיות לגבי התנהגותם של עובדי המשרד מול העובד הפורש. הנחיות אלו יובאו לידיעתם של כל עובדי מינהל מקרקעי ישראל.

הרשות לניירות ערך

רשות ניירות ערך משתתפת באופן קבוע בפגישות צוות שהוקם במשרד המשפטים לבחינת נושא הגבלות אחר פרישה בשירות הציבורי. הצוות בוחן את נושא ההגבלות באופן רוחבי, מכין תיקונים לתקשי"ר ופועל להבאת המלצות לתיקון הליקויים שנמצאו על ידי המבקר.

התמודדות עם תופעת ה"מאכערים" בשירות הציבורי דו"ח 57 ב'

החלטת מספר בק/55 מיום 28.07.2008

הגשת דו"ח הצוות שמונה לפי החלטת הממשלה מספר 1572 (בק/16) מיום 12.4.2007

מחליטים:

לאמץ את המלצות הצוות הבין משרדי שפעל בהתאם להחלטת הממשלה מס' **1572 (בק**/16) מיום 12.4.2007, כדלקמן:

1. להטיל על המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה ושל הגופים הציבוריים הנוספים הנותנים שירות לציבור, והמהווים חלק מהשלטון המרכזי, ליישם את המלצות הצוות בתחומי אחריותם, בהתאמות המתחייבות ממאפייניו של כל משרד. המנהלים הכלליים ידווחו לאגף הבכיר לביקורת המדינה בתוך שישה חדשים בדבר הפעולות שננקטו בתחומי אחריותם.

2. משרד המשפטים יבחן אפשרויות לתיקוני חקיקה לשם הסדרת הייצוג מול משרדי הממשלה, וידווח לועדת השרים בתוך 6 חודשים, בדבר מסקנות הבחינה שערך בנושא.

3. להטיל על האגף הבכיר לביקורת המדינה לבוא בדברים עם החשב הכללי, נציבות שירות המדינה, אגף התקציבים במשרד האוצר ומנכ"ל משרד הפנים, לשם בחינת אפשרויות יישומן של ההמלצות הרוחביות שבתחומי אחריותם.

4. להטיל על האגף הבכיר לביקורת המדינה לקיים מעקב על ביצוע החלטה זו, ולדווח לועדת השרים, בתוך 6 חודשים, על יישומה.

5. ועדת השרים רושמת לפניה את הודעת נציבות שירות המדינה מיום 16.12.07, שעניינה התמודדות עם תופעת "המייצגים" מול שירות המדינה.

6. ועדת השרים מודה לחברי הצוות על תרומתם ופעילותם.

ביצוע ההחלטה

אגף החשב הכללי - משרד האוצר

אחד מעקרונותיו של מערך ממשל זמין הוא מתן שירות מקוון לאזרחים ולעסקים בישראל, מתוך רצון לצמצם את הבירוקרטיה ולשפר את השירות הממשלתי המקוון, הניתן באמצעות אינטרנט.

במסגרת חזון זה הוקמו באמצעות מערך ממשל זמין אתרי אינטרנט ומערכות מקוונות, המבצעים שירות זה עבור כלל אתרי הממשלה, וביניהן שירות התשלומים הממשלתי - מערכת מסחר אלקטרוני שבאמצעותה יכולים אזרחים ועסקים לשלם תשלומים למשרדי ממשלה ולרשויותיה באמצעות האינטרנט, במערכת מאובטחת, קלה ונוחה לשימוש.

בשירות התשלומים הממשלתי קיימים מספר אמצעי תשלום:

תשלום דרך כניסה לחשבון הבנק וחיובו. אמצעי זה אינו מוגבל בסכום (אלא אם הבנק הגביל פעולה זו).
התשלום בכרטיסי אשראי מתאפשר לאחר מכרז שביצע החשב הכללי בין חברות כרטיסי האשראי, ובו נקבעה עמלה אחוזית שהמדינה משלמת לחברת האשראי, הנגזרת מגובה התשלום. לאור האמור לעיל הוחלט להגביל את התשלום המקסימלי בכרטיס אשראי לממשלה לסכום של 10,000 ₪. ההגבלה נקבעה לאחר בדיקת עלויות אל מול אמצעי תשלום אחרים: תשלום בשיק ($1-$1.15), העברה בנקאית ($0.924) וכד'. למרות האמור לעיל, ניתן אישור חריג להגדלת הסכום לתשלום לרשות המסים לסך של 15,000 ₪, לאור סוג והיקף התשלומים המשולמים להם. ניתן באופן חריג אישור לממ"י להגדלת התשלום באמצעות כרטיסי אשראי לצורך מבצע ההיוון.

החשב הכללי אינו רואה צורך להסיר את מגבלת הסכום לתשלום באמצעות כרטיסי אשראי בשל ההגדלה הניכרת בתשלומי הממשלה לחברות האשראי, וכן בשל קיומו, כאמור, של ערוץ שאינו מוגבל ואינו כרוך בעלויות מצד הממשלה.

עמדות ממוחשבות (קיוסקים) למתן שירות: מערך ממשל זמין הקים בשנים האחרונות מספר עמדות שירות (קיוסקי מידע), והמרכזית ביניהן עלתה לאחרונה במשרד הפנים. המדובר בעמדת שירות המאפשרת לקצר לאזרח את זמן ההמתנה בתור לחידוש דרכון והוצאת דרכון חדש. העמדה היא עמדת תשלום ייחודית שפותחה עבור משרד הפנים. העמדה קלה ונוחה ומאפשרת להגיע לכל מקום בו היא מוצבת, בכל שעה ובכל זמן, למלא את הפרטים בצורה קלה ונוחה, לשלם את התשלום הדרוש באמצעות חיבור קל, פשוט ומאובטח לשירות התשלומים הממשלתי, ולקבל את התוצאות בו במקום, ללא מפגש עם פקיד ממשלתי וללא תור.

מערך ממשל זמין נותן באמצעות פורטל GOV.IL פלטפורמות לכל משרדי הממשלה ורשויותיה. הפורטל מאפשר הצגת מידע בזמן אמת, והוא מתעדכן על בסיס קבוע.

המוסד לביטוח לאומי

1. זמן תגובה לפניות הציבור - במסגרת הצוות לניהול מסמכים שהוקם במוסד, מתוכנן לשלוח הודעה למגיש המסמך על קבלת המסמך. בפתח ההודעה שתישלח למגיש תביעה חדשה, יצוין משך הזמן המשוער שיקבע בכל סוג תביעה. הנושא נמצא כיום בדיונים בין אגף שירות לקוחות ומינהל הגמלאות לקראת אישורו הסופי. בנוסף, נמצאת כיום בפיתוח מערכת לניהול מסמכים, ומשוער שעד סוף 2009 יושלם פיתוחה, ומשלוח ההודעות האמורות יבוצע באמצעותה.
2. צמצום הצורך במפגש פנים אל פנים עם נותן השירות -
   א. המוסד יתאים את הוראותיו להוראות החשב הכללי, אם וכאשר תשונה המגבלה שנקבעה על ידי החשכ"ל בעניין גובה התשלום באתר התשלומים.
   ב. במוסד לביטוח לאומי יושמה כבר המלצת הצוות להקמת עמדות ממוחשבות למתן שירות.
3. בקרה על התנהלות הטיפול בפניות הציבור - במערכת ניהול המסמכים הנמצאת כיום בפיתוח, יתווסף רישום בדבר מועד הגעת המסמכים. במערכת הדלפק הקדמי ניתן לראות את מצב הטיפול בתיק, דהיינו, אם בתביעה טרם נתקבלה החלטה מופיע סטאטוס הטיפול, ואם אפשר לומר לפונה שנדרשו פרטים, מיקום התיק (ממתין לוועדה ועוד).
4. חובת פרסום החלטות - המוסד לביטוח לאומי שילב שירות אישי באתר האינטרנט, בו יכול המבוטח להיכנס לתיקיו האישיים ולעקוב דרך האתר על מצב תיקו, החלטות, אישורים, תשלומים, זכאות. הכניסה לאתר האישי מותנית בהזדהות בקוד המשתמש וסיסמה.
5. תנאי סף למייצג - בחוק הביטוח הלאומי קיים סעיף בנושא ייצוג מבוטחים בפני המוסד.
6. הקפדה על שמירת תור לקבלת שירות - המוסד פועל על פי המלצת הצוות הבינמשרדי, שהרי ההמלצה מאפשרת לקיים מסלול טיפול ייעודי למייצגים בתנאי שלא תיפגע רמת השירות.
7. חובת דיווח על הכרות אישית מוקדמת עם מייצג - בעת כניסתו לעבודה של כל עובד נבדק לעומק נושא ניגוד העניינים. כן מתחייב אותו עובד בכתובים להודיע על כל שינוי שיחול במהלך עבודתו.
8. פעילות הדרכה - המוסד לביטוח לאומי מקיים הדרכות למייצגים בנושא ביטוח וגבייה. הובהרו שוב הכללים בעניין מסירת מידע למייצגים ולעובדי המוקדים הטלפוניים.

רשות המסים בישראל

זמן תגובה לפניות הציבור - בשנת 2006 הקימה חטיבת שירות לקוחות מערכת ממוחשבת לטיפול בפניות הציבור ("מפ"ל"). מערכת זו הינה בעלת ממשק לאינטרנט ובעלת בסיס נתונים רחב באמצעותו ניתן להפיק דוחות ניהוליים. מערכת "מפ"ל" מנתבת באופן אוטומטי כל פנייה לרפרנט המקצועי המתאים ביותר אשר אמון על הנושא שבפנייה לצורך מתן מענה יעיל ומהיר.

צמצום הצורך במפגש פנים אל פנים עם נותן השירות - רשות המסים שוקדת על פיתוח אפליקציות מקוונות חדשות לצורך צמצום המפגש הפרונטאלי בין הלקוח לנציגי הרשות, תוך מתן פתרונות ממוחשבים יעילים ושירותיים. במסגרת צמצום המפגש הפרונטאלי ניתן לקבל שירותים רבים באמצעות הטלפון, באמצעות סיסמא וזיהוי, אשר אף הם משמשים כאפיק נוסף לטיפול וצמצום הצורך במפגש פנים אל פנים.

בקרה על התנהלות הטיפול בפניות הציבור - במסגרת פיתוח מערכת "מפ"ל", כל פנייה באינטרנט מקבלת מספר, המלווה את הפנייה מתחילת הטיפול ועד סופו. בסיס הנתונים של "מפ"ל" מכיל את מלוא המידע של הפונה, לרבות שמו וכתובתו, מועד קבלת הפנייה, ומועד מתן המענה. כל הנתונים לרבות הפנייה והתשובה, נשמרים במערכת "מפ"ל" לצורך מעקב ודיווח. הפניות מהן עולה חשד לעבירת משמעת/טוהר מידות של עובד, מועברות לטיפולו של מבקר הפנים ברשות המסים. טיפולו של נציב הקבילות מתמצה גם בהצבעה על הצורך לתיקון הליקוי - אם היה כזה - בהמלצות ובמעקב אחר תיקון הליקוי.

חובת פרסום החלטות - במסגרת אתר האינטרנט של רשות המסים בישראל מתפרסם מידע חיוני ורחב לציבור בכלל ולציבור הנישומים. במסגרת זו, מפרסמת רשות המסים החלטות של ועדת כופר, ועדה לעיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, החלטות מיסוי מקדמיות (פרה-רולינג), וכן מידע חיוני בתחום סיווגי מכס, מס הכנסה, מיסוי מקרקעין ומע"מ. החלטות אלו מפרטות בתמצית את הסוגייה שנדונה ואת ההחלטה בגינה, אך הפרסום מבטיח כנדרש בחוק, את זכותו לפרטיות של מקבל ההחלטה. ההחלטות המתפרסמות מעת לעת הינן אנונימיות ונטולות תיאור שיש בו כדי להסגיר את זהותו של מקבל ההחלטה. דבר זה מאפשר מחד - קבלת אינדיקציה באשר למדיניות הרשות בנושא הנדון, ומאידך - מיישמת את החיסיון והפרטיות של הפונה.

הגבלת משך שהות בתפקידי מתן שירות רגישים - סעיף הרוטציה בין בעלי התפקידים ממומש לעובדים המועסקים בחוזה בכירים אישי, תוך ציון סעיף הרוטציה כחלק מתנאי חוזה העסקתם, ולפיו העובד יועסק בתפקידו הנוכחי, או בכל תפקיד מתאים אחר במשרד, לפי קביעת המנהל הכללי/מנהל יחידת הסמך ובאישור נציבות שירות המדינה.

תנאי סף למייצג - סעיף 236 לפקודת מס הכנסה, סעיף 109 לחוק מס שבח וסעיף 143א לחוק מע"מ - מגדירים את דרישות הדין שעל המייצג לעמוד

בהם כדי לייצג למול רשויות המס. הנהלת רשות המסים הוציאה הוראות ביצוע מפורטות ומשלימות להסדרת פעולות הייצוג על ידי מייצגים ביחידות רשות המסים. נושא הייצוג המוסדר במעשה חקיקה יש בו כדי להוות חסם בפני ייצוג בלתי הולם. מודגש בפני כל עובד ברשות כי נאסר עליו ליתן שירות אשר יוחד בחוק למייצג כהגדרתו בדין, לעניינים הנוגעים לביצוע החוקים עליהם מופקדת הרשות, כגון: הוראת נוהל ביצוע מספר 7/07- מסירת מידע - מיסוי מקרקעין, הקובעת מיהם המורשים לייצג נישום בפני מנהל משרד מיסוי מקרקעין.

הקפדה על שמירת תור לקבלת שירות - במסגרת יצירת אפיקי טיפול מקוונים, יכולים מייצגים להתחבר לשע"מ ולטפל בכמות גדולה של נישומים באמצעים מקוונים, תוך צמצום המפגש הפרונטאלי ומניעת צוואר בקבוק במשרדי השומה. הרשות בוחנת כ"מוצר משלים" מסלול ייעודי למייצגים שאינם מחוברים לשע"מ, והמבקשים לטפל במספר לקוחות בו זמנית, דבר אשר כיום יוצר לחץ ותרעומת בקרב הנישומים ונותני השירות.

חובת דיווח על היכרות אישית מוקדמת עם מייצג -בדיקת ניגוד העניינים נעשית ברשות המסים בשגרה ומועמד אינו מתחיל למלא את תפקידו בטרם מלא את השאלון לניגוד עניינים, ובטרם נבחנה שאלת ניגוד העניינים, יחד עם היועץ המשפטי. על מנת לצמצם את החשש לניגוד עניינים, פורסם ביום 27/10/08 חוזר לעובדים, המסדיר את הנוהל האוסר פגישות עם מייצגים מחוץ לשטח המשרד במהלך שעות העבודה.

העסקת קרובי משפחה - נוהל ארגון ומינהל מספר 3/2002, קובע כללים והנחיות בדבר העברת תיקים של עובדי האגף כנישומים וקרוביהם של עובדי האגף, העובדים באותה יחידה בה מתנהלים התיקים האמורים. לאור האמור, בעת קליטת עובד חדש, מצהיר המועמד לעבודה על תיקים המתנהלים באותו משרד אשר הינו מועמד בו לעבודה, ככל שקיומם ידוע לו.

מייצגים שמעוגנים בחקיקה - יש לציין כי קיימת בעיה של ייצוג על ידי גורמים בלתי מוסמכים, כגון: במקרים של יועצים כלכליים במסגרת חוק עידוד השקעות הון, יועצי ביטוח ויועצים פנסיוניים (בנושא פרישה, השקעות ומוסדות כספיים), מאחר וזה תחום ההתמחות שלהם; הגם שאין מדובר ב"מאכערים", לא ניתנת להם האפשרות לייצג נוכח הוראות החוק, על אף שברור כי הם מומחים בתחומם, ולעיתים קרובות הם אלו אשר מקבלים החלטות בעלות אופי מיסויי. רשות המסים אשר ערה לבעיה זו שעלתה ונבדקה במסגרת ביקורת הפנים, תדון בהסדרת הנושא ובמציאת פתרון הולם לסוגיה.

סיכום - במסגרת ההתמודדות של רשות המסים בתופעת "המאכערים", נערכת הרשות בעבודת מטה לפיתוח יישום ממוחשב במערכת מרשם המייצגים, לפיו יוזנו פרטי המייצג הזמני בדיוני שומה וכן בתחום הגבייה, על מנת לאפשר מעקב ממוחשב והפקת דוחות באשר לתיקים בהם פעלו מייצגים זמניים . כצעדי מנע הרתעתיים, תפרסם הרשות באופן תדיר מקרים בהם ימצא כי עובד או מייצג פעלו באופן הנפסד הנ"ל. תיבחן אפשרות

לפרסום מקרים בהם עובדי הרשות פסלו עצמם מטיפול תוך מתן פומבי וחיזוק חיובי לשאר העובדים.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

מינהל תנועה

פורסם מכרז לביצוע פיילוט לעמדות ממוחשבות ונבחרה חברה לביצועו. בהתאם להצלחת הפיילוט המתוכנן עד אוגוסט 2009, יורחב השימוש ב"קיוסקים" לשירות הציבור (עמדת עבודה שבאמצעותה יוכל בעל רישיון רכב/רישיון נהיגה, לקבל רישיון,ישלם עבורו באמצעות כרטיס אשראי, לצמצם את המפגש פנים אל פנים עם נותני השירות.

במקביל מקודם פרויקט הקמת והפעלת תחנות שירות רישוי רכב ונהיגה באמצעות זכיינים פרטיים אשר יצמצמו מפגש פנים אל פנים עם פקידי הממשלה. החלטה על המשך הפרויקט תהיה לאחר סיום פיילוט "הקיוסקים".

כדי לייתר את "המייצגים", אגף הרישוי העביר תחומים בהם פעלו "מייצגים" – מנגנוני נכה, הוראת נהיגה, וו גרירה, ארגזים, החלפת מנועים, רישום אוטובוסים – לגורמים חיצוניים.

במשרדי הרישוי המחוזיים ובמשרד אגף הרכב ליבוא אישי, נשמר התור ללא אפשרות לסחור במספרי המתנה. בחלק ממשרדי הרישוי המחוזיים מופעלים מכשירי "תורמאטים".
אגף תקציבים במשרד האוצר התחייב לתקצב את פעולות המשרד לשיפור השירות לציבור בהתאם לתוכניות מפורטות שיוצגו לפניו.

מינהל יבשה - אגף תחבורה ציבורית

מחלקת פניות ציבור באגף תחבורה ציבורית מטפלת בפניות המתקבלות מהציבור הכוללות תלונות הנוגעות לחריגות מרישיון הקו של המפעיל ומפניות אינפורמטיביות בקשר לתעריפים, זכאות, כירטוס וכו', לפניות כאלו ניתן להתייחס בקבועי זמן מוגדרים עפ"י עומס הפניות שמתקבלות ומגבלות כוח אדם הקיימות. מתבצעת בקרת איכות כוללת אחר אופן הטיפול בתלונות ונקבעו פרמטרים לבקרת איכות כגון זמן תגובה ללקוח, איכות המענה הניתן ואופי הטיפול של המפעיל בתחבורה הציבורית במידה ונדרשה התייחסות המפעיל. לכל פנייה ניתן מספר מזהה שמשמש לקשר עם הפונה וגופי הבקרה אודות סטאטוס הטיפול בפנייה.

רשות שדות התעופה בישראל

צמצום הצורך במפגש פנים אל פנים- הרשות פועלת לצמצום המפגש באמצעות הקמת מערכת "אפיון טכנולוגי" שתצמצם משמעותית את המפגש בין הבודקים הביטחוניים לנוסעים. בנוסף, מערכת הבידוק הטכנולוגי

(HBS) שתופעל לקראת סוף 2009, גם תצמצם הצורך במפגש בין נוסעים לעובדים.
מערכת הזיהוי הביומטרי הקיימת בנתב"ג ומופעלת ע"י ביקורת הגבולות מייתרת את הצורך במפגש עם בקריות הגבול.
תנאי סף למייצג – התנהלות "המיצגים" מוסדרת באמצעות חוזי הרשאה כדוגמת מוניות שירותי VIP וכדומה. במסגרת חוזי הרשאה אלו, קיים מנגנון פיקוח של רשות שדות התעופה למיגור התנהלות של "מייצגים".
פניות ציבור – ברשות פועלים לבניית אתר חדש לטיפול בפניות באמצעות האינטרנט. נושא הבקרה על התנהלות הטיפול בפניות תיבחן על ידם בבניית האתר החדש. יפורסמו באתר האינטרנט דוחות חודשיים על ידי המחלקה לפניות ציבור, עם דוגמאות של תלונות ופניות, בדגש על שמירת הפרטיות.

החברה הלאומית לדרכים בישראל

חובת פרסום החלטות – רשות החברות הממשלתיות יוזמת תיקון לחוק חובת המכרזים בנוגע לפרסום החלטות בדבר מתן פטור ממכרז באתרי אינטרנט של החברה. החברה הלאומית לדרכים בישראל תפעל בעניין זה על פי הנחיות הרשות.
פניות ציבור – נוהל שירות לקוחות קובע לוח זמני תקן לטיפול בפנייה.

חברת נתיבי איילון

פניות הציבור – החברה לנתיבי איילון מאמצת את המלצות הוועדה, כי פניות הציבור שיירשמו בחברה, יסומנו הן על פי התאריך והן על פי מספר סידורי. החברה תמסור הודעה לפונה, בה יצוין המספר הסידורי של פנייתו עד גמר הבדיקה, והתשובה העניינית.
חובת דיווח על הכרות אישית – בכל מקרה שלעובד יש קרבה משפחתית או עניין שעלול להיווצר ניגוד עניינים בין תפקידו לבין טיפולו בפנייה, על העובד לדווח על הפוטנציאל לניגוד עניינים ולפעול על פי הנחיות היועצ"מ ומבקר הפנים.

חברת נתיבי תחבורה עירוניים

החברה מטפלת בפניות ציבור עפ"י נוהל מוגדר "טיפול בפניות הציבור (עדכון עפ"י חוק חופש המידע)". זמני התגובה עומדים בדרישה והחברה מנהלת מערכת בקרה על הפניות המגיעות.

משרד המשפטים

בחינת הצורך בהסדרה חקיקתית של ייצוג מול משרדי הממשלה - להלן התייחסות משרד המשפטים לשאלה האם יש להסדיר בחקיקה את פעילותם של "מאכערים" מול השירות הציבורי. בחינה זו באה בעקבות החלטת ועדת השרים לביקורת המדינה **בק/55** מיום 28/7/08, לפיה: "משרד המשפטים יבחן אפשרויות לתיקוני חקיקה לשם הסדרת הייצוג מול משרדי הממשלה

וידווח לועדת השרים, בתוך 6 חודשים, בדבר מסקנות הבחינה שערך בנושא״.
המלצת הדו״ח שנגעה בצורך בהסדרת הפעילות של המאכערים היא כדלהלן: ״ובכל הנוגע לתחומי ייצוג מורכבים, הדורשים ידע מקצועי של המייצג, ליזום הסדרה בחקיקה של תנאי רישוי והכשרה שעל המייצגים לעמוד בהם״ (עמ׳ 114 לדו״ח).

דרישות הסף לצורך הסדרה בחקיקה של עיסוק - הסדרה בחוק של העיסוק בייצוג מול רשויות המדינה, ובעיקר קביעת מגבלות סף לעיסוק בתחום, מהווה מגבלה על חופש העיסוק של מי שמבקש לעסוק בכך.
חוק יסוד: חופש העיסוק מנחה בבחינה האם ראוי, על פי אמות מידה חוקתיות, להגביל את חופש העיסוק בחקיקה. ביחס לחקיקה ראשית, התנאי הראשון שמחייב חוק היסוד הוא שההגבלה תהיה לתכלית ראויה. בהמשך, מחייב חוק היסוד כי המגבלה תהיה מידתית, ונהוג לבחון מידתיות זו על בסיס שלושה מבחני משנה:

1. התאמה בין האמצעי לבין התכלית.

2. היות והאמצעי זה שפגיעתו פחותה, כלומר, יש לחפש אחר האמצעי שפגיעתו בזכות לחופש עיסוק תהיה הפחותה ביותר.

3. מידת הפגיעה בחופש העיסוק אינה עולה על התועלת המופקת מההסדר.

במסגרת חקיקה המגבילה את חופש העיסוק יש להבחין בין חקיקה המטילה חובות על עוסקים במסגרת עיסוקם, לבין חקיקה מסדירה הקובעת תנאי סף לעיסוק במקצוע ומחייבת את העוסקים ברישיון וכד׳. כך לדוגמא, חוק הגנת הצרכן, התשמ״א-1981 הוא חוק המטיל חובות על עוסקים מבלי להסדיר עיסוקים. השאלה העולה בהקשר הנוכחי נוגעת להצדקה בחקיקה המסדירה עיסוק בייצוג מול רשויות ציבוריות.

בדרך כלל, ההצדקה לחקיקה שמסדירה תנאי סף לעיסוק היא צרכנית ומתמקדת בשניים:

1. ישנם שיקולים מיוחדים שבשלהם אין לאפשר למי שאין לו הכשרה או שאינו מקיים תנאי סף מסוימים לעסוק בתחום. הדבר מתבטא באופן הברור ביותר בתחום שירותי הרפואה ונועד להגן על הצרכן הבלתי מיומן.

2. ישנם כשלי שוק שבשלם אין הצרכן מסוגל לבחון נותן שירות ראוי – מצבים בהם השוק החופשי מאפשר לבעלי מקצוע לא ראויים להמשיך ולפעול מבלי שבחירה חופשית של צרכנים תעלים את העוסקים הלא ראויים.

ישנם מקרים בהם ההצדקה אינה צרכנית אלא דווקא מתמקדת בסמכויות או פקידים שניתנים לבעל המקצוע ושבשלהם נדרש הפיקוח על העוסקים. דוגמאות לכך ניתן לראות בהסדרה של העיסוק בראיית חשבון המבוססת בעיקר על תפקידם של רואי חשבון בתחום הביקורת וכן בתחום שמאות הרכב ושלגביו ההצדקה העיקרית להסדרה נוגעת לסמכותם של שמאי רכב לקבוע אם כלי רכב שעבר תאונה ניתן לתיקון או שיש להורידו מהכביש.

בחינת ההצעה להסדיר "מאכערים" בחקיקה אל מול דרישות הסף - הבעיות שעליהן מצביע מבקר המדינה הן כדלקמן:

1. בעיות הנוגעות לקשר שבין הרשות לאזרח – נגישות נמוכה של הרשות לאזרח מביאה לצורך במאכערים.

2. בעיות הנוגעות לקשר שבין הרשות למאכער – שימוש באמצעים לא אתיים ולעיתים אף פליליים על ידי המאכער, במגעיו עם הרשות.

3. בעיות הנוגעות להשפעה של פעילות המאכער על הקשר בין הרשות לאזרח – המאכער מנצל את משאבי הרשות, באופן שמונע חלוקה שווה של המשאבים עם אזרחים שאינם עושים שימוש במאכער.

בעיות אלה, שהן למעשה התכליות שבשלהן מתבקשת ההסדרה של העיסוק, אינן עונות על התכליות שצוינו לעיל. לא מדובר בתכלית צרכנית שנוגעת ללקוחות של המאכערים ולא מדובר בסמכות או בתפקיד של המאכערים המחייבים פיקוח בצורת רישוי על מי שרשאים לעסוק בתחום. לפיכך, הגם שפתרון הבעיות הנ"ל ודאי מהווה תכלית ראויה, אין האמצעי של הסדרה בחוק של העיסוק בייצוג מול השירות הציבורי, מתאים לשם השגתה. לעניין ההמלצה שבעמ' 114 לדו"ח מבקר המדינה, הרי שמקום בו נדרש כי הייצוג לפני הרשות יהיה מקצועי, ישנה הסדרה חקיקתית של הנושא. כך למשל, ההוראות המייחדות ייצוג על ידי עורכי דין לפני הרשויות המפורטות בסעיף 20(2) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, או ההוראה המייחדת ייצוג של נישום לפני רשות מס ליועץ מס מייצג לפי סעיף 9 לחוק הסדרת העיסוק בייצוג על ידי יועצי מס, התשס"ה-2005.

הסדרה חקיקתית של מאכערים, לכשעצמה, לא תמנע פעילות בלתי חוקית של מאכערים שהרי מי שאינו בוחל בהפרת החוק בקשר למתן שוחד, לא יבחל בהפרת חוקי הסדרת עיסוק. עוד יש לשים לב כי במקרים מסוימים פעילות לא אתית או לא חוקית נעשית גם מצד מייצגים שהם כבר מוסדרים בחקיקה, כמו עורכי דין. כך שהסדרת המייצגים הלא מקצועיים לא תספק בהכרח מענה לבעיות האתיקה וטוהר המידות.

הסדרה בחוק של שירות מביאה בסופו של יום גם לייקור של השירות לציבור שימשיך לעשות שימוש בשירותי המאכערים.

סיכום- לא נמצא כי יש הצדקה להסדרה בחוק של מאכערים, אך יש גם לבחון כיצד ניתן לפתור את הבעייתיות באמצעים אחרים, כמו קביעת מגבלות מיקום לגבי פעילות המאכערים, קביעת הסדרים לחלוקה שוויונית יותר של זמן הפקידים בין האזרחים או קביעת נהלים לאיסור העדפת מייצגים על פני אזרחים.

מינהל מקרקעי ישראל

1. מיד לאחר פרסום הדוח כונס צוות לתיקון ליקויים, בראשות מנהל המינהל, והתקבלה החלטה לפיה, בין היתר: "..על כל מייצג להמציא יפויי כוח רלוונטי. האגף יציין סוגי יפויי הכוח לפי אופן הטיפול. על העובד לקבל את המייצג על פי התור ואין לתת לו העדפה על פני ממתינים אחרים. עובד שלא יפעל כאמור לעיל יועמד לדין משמעתי.."

2. ביום 16.12.07 פורסמה הודעת רענון נציבות שירות המדינה סח/9 לגבי כללי האתיקה שאליהם מחויבים עובדי המדינה ובין היתר:
"..על עובד המדינה למלא תפקידיו על פי אמות מידה מקצועיות ושיקולים ענייניים בלבד.
עובד המדינה ינהג ללא משוא פנים בכל עניין הנתון לטיפולו במילוי תפקידו.."

המינהל מרענן מעת לעת הנחיות אלה לעובדי המינהל, וימשיך לעשות כך גם בעתיד.

3. המינהל נערך לביצוע החלטות הממשלה: האחת - מספר **467** מיום 12.9.06 (סעיף 13) לפיה, על המינהל לפרסם מכרז למתן שירותים בידי גורמי חוץ, לרבות מתן אישורי זכויות בנכס, התחייבויות לרישום משכנתא והעברת זכויות בנכס.
השנייה - החלטת הממשלה **ממי/5** מיום 12.5.09 על רפורמה במינהל מקרקעי ישראל כוללת בין היתר: במסגרת "הרפורמה במינהל מקרקעי ישראל", אחד היעדים המרכזיים הינו צמצום המגע בין מינהל מקרקעי ישראל לציבור במסגרת החתירה לשיפור השירות לאזרח ולצמצום המגע בין המינהל לציבור. המינהל פועל לפישוט הליכים ולהפחתת הסרבול הקיים בהחלטות מועצת מקרקעי ישראל ובנהלי העבודה של המינהל.
הרפורמה כוללת בין היתר את העקרונות הבאים: חוכרי המינהל יקבלו בעלות מלאה בקרקעותיהם, המינהל יקצה קרקע בדרך של העברת בעלות ולא בדרך של הענקת זכויות חכירה כפי שהיה נהוג עד כה. פעולות אלו יצמצמו את המגע בין המינהל לחוכרים. רפורמה זו באה לידי ביטוי בחוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון 7) אשר קיבל את אישור הכנסת ביום 3/8/09 . המינהל פועל להבאת נושא הרפורמה לאישור מועצת מקרקעי ישראל. אין ספק כי שינוי זה שהוביל המינהל יהיה בו כדי לצמצם עד כדי לבטל את תופעת המאעכרים.

4. **לעניין יישום המלצות הועדה:**

א. זמן תגובה למתן שירות לאזרח - פורסמו משכי טיפול של מחוז חיפה באינטרנט. אגף מידע פועל להשלמת התשתית המחשובית במגמה לקבוע זמני תגובה (משכי טיפול) מחייבים. בכל יחידה מונה רכז פניות באינטרנט שתפקידו לזרז ככל האפשר מתן התשובות ע"י בעלי התפקידים הרלוונטיים.

ב. צמצום הצורך במפגשי פנים אל פנים - המינהל מפעיל ערוצים שונים למתן שירות לאזרח: עמדות שירות ביחידות, מוקד טלפוני חיצוני, תיבה קולית, דוא"ל ואינטרנט. חלק נכבד מפעולות השירות ניתן לביצוע באינטרנט. לפי דו"ח של צוות ממשל זמין, ממ"י מדורג במקום ה-11 (מבין כ-40 משרדי ממשלה) בשנת 2007 כמשרד אינטרנטי. בנוסף, אתר ממ"י מאפשר לאזרח לקבל מידע רב ערך לגבי הנושאים שבטיפולו.
ג. התנהלות בטיפול בפניות הציבור - בכוונת המינהל לסרוק את כל הפניות המגיעות אליו ולנתבן לתיקים ולעובדים.
ד. פרסום החלטות- בעיקרון, המינהל מפרסם באתר האינטרנט את עיקר מהחלטותיו.
ה. שמירת רמת השירות לציבור- יבוצע עם יישומה של הרפורמה במינהל.
ו. הגבלת שהות בתפקידים רגישים- יבוצע עם יישומה של הרפורמה במינהל.
ז. תנאי סף למייצגים - באחריות משרד המשפטים.
ח. הקפדה על שמירת התור - המינהל מרענן מעת לעת הנחיות לגבי כללי האתיקה.
ט. חובת דיווח על היכרות מוקדמת עם מייצג - טופס דיווח מתאים נמצא בהכנת הייעוץ המשפטי של המינהל, שיופץ לפעולה במחוזות.
י. פעולות הדרכה - בכל קורס בהיקף של 50 שעות תינתן הרצאה בנושא.

משרד הפנים

לאחר בחינת הצעת ההחלטה התברר כי לא ניתן ליישם הוצאת הנחיות, אלא יש צורך בהסדרה ועיגון בחקיקה של הנושא והסמכת השר להתקין תקנות, זאת בין היתר בשים לב ליחס בין ההנחיות לבין חופש העיסוק.

הקצאת מענקי איזון לרשויות המקומיות

מעקב אחר ביצוע החלטת הממשלה מס' 2899 מיום 6.01.08

החלטה מספר בק/56 מיום 11.08.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם:

ראוי כי הוועדה בראשות פרופ' שיינין תבחן הבטחת אספקת סל שירותים מוניציפאליים ראוי לתושבים. מוסיף כי חש אי נוחות מסירוב משרד האוצר להשתתף בוועדה. מציין כי ראוי לקיים דיון בהמלצות הוועדה במליאת הממשלה עוד בשנה זו במגמה להטמיע חלק מהמלצותיה כבר בתקציב 2009. מנחה לקיים דיון בוועדת השרים לביקורת המדינה בהמלצות הוועדה או בדו"ח ביניים מטעמה, בסמוך להגשתם.

ביצוע החלטה

משרד הפנים

הוועדה בראשותו של פרופסור יעקב שיינין, הבוחנת את "נוסחת גדיש" בעניין הקצאת מענקי איזון לרשויות, שמעה את כל הרוצים לבוא ולעון טענותיהם בעניין, וכרגע היא בוחנת מודלים לגיבוש סופי של הנוסחה.
הערכת מצב מחודשת של יושב ראש הוועדה, היא שעבודת הוועדה תסתיים לקראת סוף שנת 2009.

יישום וניהול פרויקט המרכב"ה (מערכת רוחבית כוללת במשרדי הממשלה) על ידי אגף החשב הכללי במשרד האוצר - מעקב אחר ביצוע סיכום דיון מס' בק/25 מיום 28.11.07

החלטה מספר בק/58 מיום 11.08.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון מסכם:

מציין כי הפרויקט נתקל בבעיות כבדות הנובעות מחולשה שלטונית קיימת חשיבות ציבורית לקיום מערכת ERP מרכזית בממשלה יישום המערכת מחייב את בעלי התפקידים הבכירים ביותר בשירות הציבורי לקחת על עצמם את האחריות ולפעול ליישום המערכת. מציין את דאגתו ממצב בו קיים עדיין חוסר שביעות רצון מהותי מהמערכת במשרד הבריאות, שלוש שנים לאחר השקת המערכת במשרד. מציע לחזק את מנגנוני ההדרכה וההטמעה.

מנחה לקבוע דיון סטאטוס ביישום התכנית בעוד כחצי שנה.

ביצוע ההחלטה

משרד האוצר

מתוך רצון לשפר ולשקם את הדיאלוג של מרכב"ה עם המשרדים, ולהגביר את האמון במערכת. התקבלה החלטה ביוני 2008 במסגרת ועדת ההיגוי העליונה, להתניע מהלך שנקרא "תוכנית פסק זמן", שעיקרו העלאת שביעות הרצון של המשתמשים מהערכת. "חלון הזמן" של תוכנית נקבע לספטמבר 2008 עד מאי 2009.

בתקופה זו הושמו הדגשים על הנושאים הבאים:

- שיפור בתהליכי ההשקה והטמעה
- הסטת משאבים לכיוון הדרכות והטמעות עומק
- תכנון וביצוע של השלמות ושיפורים משמעותיים במערכת
- בנית מערכת מידע למנהלים
- הקמת היחידה ל"ניהול השירות" שיעדיה העיקריים הם:
  - בניית מערך קשרי לקוחות ושמירה על קשר מתמיד עם לקוחות מרכב"ה: עובדי משרדים ומטות חשכ"ל ונש"מ.
  - מתן מענה תמידי לבעיות ובקשות שוטפות העולות מצד לקוחות מרכב"ה.
  - מתן מענה תמידי לבעיות ובקשות שוטפות העולות מצד יחידות אחרות במרכב"ה.
  - הטמעת המודעות ושיפור איכות השרות ללקוחות בקרב כלל היחידות במרכב"ה.

- ניהול תיק לקוח במערכת ניהול לקוחות (CRM), שיאפשר קבלת נתונים מגוונים אודות הלקוחות השונים של מרכב"ה.
- עמידה ביעדי אמנת השירות של מרכבה.

המבנה הארגוני ותהליכי העבודה שגובשו במסגרת תוכנית "פסק זמן", אומצו גם בהמשך. הוחל בתהליך של הגדרת מדדים כמותיים לצורך הערכת הצלחת התוכנית.
הרה-ארגון שבוצע הינו חלק מיישום המלצות דו"ח דלויט.

- נושא התקציב ניבדק מול המקורות הפנימיים של הפרויקט.
- תוכנן מחדש תקציב הפרויקט.

על מנת לוודא עמידה ביעדים וביצוע החלטות, תדירות מפגשי ועדת ההיגוי העליונה של הפרויקט עלתה. הועדה נפגשת בתדירות של אחת לחודש וחצי – חודשיים.

מענה פרטני למסמך ועדת שרים

סעיף	נושא	דיווח מעודכן על ביצוע ההחלטות	הערות
א	הפעלת תוכנית השיקום (recovery plan)	כל הסעיפים המתייחסים לשיקום ולתכנון התקציבי בוצעו בתוכנית העבודה. סעיף ב2 – השלמות השקה במשרדים - תאריך יעד נקבע לסוף 2012	החל מרבעון 3 של שנת 2009 – יוחל בהפקת דוחות תקופתיים.
ב	תיחום	**"התיחום הארגוני והפונקציונאלי של הפרוייקט"** - הנושאים בתחום זה נדונים בוועדה העליונה, או בוועדות משנה מקצועיות, על פי העניין. מתקבלות ההחלטות ונערך מעקב ביצוע.	
		נוהל שינויים בתיחום הפונקציונאלי הנוהל נכתב ומבוקר כחלק ממערכת האיכות שהוקמה לפרוייקט בהתאם להמלצות דו"ח דלויט	
		הוצאות תשומות לא מתוכננות עקב שינויים מבניים - להלן רשימת הרשויות/גופים שהוקמו: רשות ההגירה – עליה לאוויר 2008, הרשות לאכיפה וגביה – עליה לאוויר 2008, הרשות לבטיחות בדרכים – עליה לאוויר 2009, הרשות לחקר האדמה והימים –	

		נמצא בתהליך הקמה	
ג	ועדות היגוי	**ועדות היגוי עליונה** - הוועדה מתכנסת בתדירות דו חודשית.	
		ועדות היגוי מקצועיות - בעבודה סדירה	
		ועדה נושאית לניהול פרויקטים – נושאים שעניינם ניהול פרויקטים נדונים במסגרת ועדת ההיגוי הפיננסית	
		ועדה נושאית למידע ניהולי- הוועדה הוקמה ומתפקדת. הנחתה בעיצוב פורטל מנהלים	
ד	בקרה חיצונית	**דוחות ארנסט יאנג** – מירב הליקויים שנמצאו טופלו, או בשלבי טיפול סופיים	
		דו"ח דלויט - המלצות הדו"ח יושמו ברובן, כולל הקמת מערכת איכות לפרוייקט	
		בקרה במשרדים – דוחות בקרה על משרד התחבורה התקבלו בסוף נובמבר 2007 – תגובה בדצמבר 2007. משרד הבריאות התקבל בסוף ינואר 2008 - תגובה במרץ 2008. עבור המשרד לביטחון פנים ומשרד המשפטים - התקבל ונענה לקראת סוף 2008. ביולי 2009 הועברו דוחות מעקב עבור משרד התחבורה ומשרד הבריאות לעדכון סטאטוס טיפול . הדוחות שהתקבלו אינם משקפים בצורה מדויקת את תשובת מרכב"ה - דבר שמסרבל את תהליך המענה על הדו"ח, מאחר שנדרשת הצלבה מול מסמכים קודמים. הדוחות יועברו עם סיום תהליך ההצלבה.	
		ניהול התכולה הפונקציונאלית במשרד החינוך -ראה סע' ב' - תיחום	
ה	המשך פריסת מרכבה בגופים ממשלתיים ובמשרדי הממשלה	**משרד התקשורת -** 28/11/2007 **הרשות לפיקוח על החשמל -** 27/11/2007 **למ"ס** – 28/11/2007 **משרד הבינוי והשיכון -** 06/02/2006	

		לפ״מ - 24/02/2008 **בתי הדין הרבניים -** 24/06/2008 **ממ״י -(משאבי אנוש) -** 12/06/2008 **משרד החינוך+מחוזות -** 12/06/2008 **רשות ההגירה – 01/09** **רשות האכיפה והגביה - 01/09** **הרשות לבטיחות בדרכים - 04/09** **לשכת הנשיא – 02/09** **המשרד לשירותי דת – 07/09**	
ו	מערכות מקבילות	**משרד הביטחון** – המערכת עלתה לאוויר ביוני 2008	
		פרויקט מב״ט -הפרויקט עובד בצורה משביעה רצון. מרכב״ה סייעה ככל שנתבקשה	
		פרוייקט ״מזור״ - נמצא בשלבי התארגנות	
		תפיסת פיתרון ממ״י - התקבלה החלטה לגבי תיחום התחום הייעודי מול נושאים שהם בתחום ה- ERP **תפיסת פתרון שב״ס** - טרם הוחל תהליך הגדרת התיחום **תפיסת פתרון משרד החוץ** – הנושא נמצא בשלבי החלטה סופיים. בינתיים הוחלט על יישום מודול משאבי אנוש.	
	מחולל דוחות	נערכה בדיקה של מספר מחוללי דוחות מתקדמים, ונבחר מחולל. המשרד נמצא בתהליך של יישום הכלי	
	משרד התחבורה	תוכנן ופותח פתרון ג׳נרי/ייעודי עבור משרד התחבורה, ועבור הרשות לבטיחות בדרכים כישות עצמאית. העלייה לאוויר נעשתה בסוף 2008 לשביעות רצונם של המשתמשים.	

הטיפול בפסולת בנייה
דו"ח שנתי מספר 58ב'

החלטה מספר בק/59 מיום 18.08.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם ומנחה לסיים הכנת הצעת החלטה בנדון בתוך שבועיים. כמו כן מבקש את המשרדים והגופים הנוגעים בדבר להעביר הערות בהקדם.

החלטה מספר בק/65 מיום 2.10.2008

מ ח ל י ט י ם:

1. צוות בינמשרדי בראשות נציג משרד הפנים, ובהשתתפות נציגי משרד הבינוי והשיכון, מינהל מקרקעי ישראל והמשרד להגנת הסביבה, יבחן את הדרכים לשיווק אתרים לסילוק ולמיחזור של פסולת בניין ולקידום תוכניות מפורטות לאתרים לסילוק ולמיחזור פסולת בניין.

2. צוות בינמשרדי בראשות נציג משרד הפנים, בהשתתפות המשרד להגנת הסביבה, ובהתייעצות עם נציגי השלטון המקומי, יבחן את האפשרות וההשלכות של גביית אגרות לטיפול בהטמנה ומיחזור של פסולת בניין, במסגרת עבודות בנייה הדורשות היתר ובמסגרת עבודות בנייה ושיפוצים שאינן דורשות היתר, לרבות הצורך בהכנת חקיקה או חקיקת משנה, לעניין זה.

3. צוות בהשתתפות החשב הכללי במשרד האוצר או מי מטעמו, מנהל רשות החברות הממשלתיות או מי מטעמו ונציג המשרד להגנת הסביבה, יבחן את האפשרות לקבוע כללים למכרזים של משרדי ממשלה, חברות ממשלתיות ויחידות סמך ממשלתיות, לרבות כללים שייקבעו בחיקוק על פי הצורך, עבור פרויקטים שונים, בין היתר בתחומי הבינוי והתשתיות, בהם ייעשה שימוש בחומרים ממוחזרים מחומרי בנייה לשם צמצום השימוש בחומרי גלם ראשוניים ופגיעה מתמשכת במשאבי המדינה באמצעות השלכה בלתי חוקית של פסולת בניין.

   יו"ר הצוות לעניין כללים למכרזים של משרדי הממשלה ויחידות סמך ממשלתיות יהיה החשב הכללי או נציגו ויו"ר הצוות לעניין כללים למכרזים של חברות ממשלתיות יהיה מנהל רשות החברות הממשלתיות או נציגו.
   הצוות יגיש מסקנותיו לשר האוצר עד ליום 31.3.2009.

4. הוועדה רושמת לפניה את הודעת המשרד להגנת הסביבה ומכון התקנים, לפיה מכון התקנים פועל לעדכון תקן 1886 בנושא מצע לכבישים, רחבות ושדות תעופה, בכל הנוגע לשימוש בפסולת בניין ממוחזרת.

5. הערות מבקר המדינה בדו"ח 58ב', יילקחו בחשבון בעת ביצוע החלטה זו.

6. דיווח על ביצוע ההחלטה יימסר לוועדת השרים בתוך שישה חודשים, ולעניין סעיף 3 - במועד הגשת מסקנות הצוות לשר האוצר.

7. דיווח ביניים יימסר לאגף הבכיר לביקורת המדינה, בתוך שלושה חודשים.

ביצוע ההחלטות

המשרד להגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה פעל מול מינהל מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי והשיכון בדבר קידום אתרים לטיפול וסילוק פסולת בנייה. בפגישות סוכם כי מחירי השומות לאתרי טיפול וסילוק בפסולת בנייה יהיו מינימאליים, וכן שיילקחו בחשבון רק פסולות הנכנסות לאתרים ומוטמנות, פסולות הנכנסות לאתרים וממוחזרות לא יילקחו בחשבון לעניין חישובי התשלומים למינהל.

הצוות הבינמשרדי בראשות משרד הפנים סיים עבודתו, והגיש המלצותיו בדצמבר 2008 ליועץ המשפטי של משרד הפנים, בעניין גביית אגרות לטיפול בהטמנה ומיחזור של פסולת בניין.
צוות לקביעת כללים למכרזים של משרדי ממשלה וחברות ממשלתיות, בהם יעשו שימוש בחומרים ממוחזרים מחומרי בנייה, מגבש המלצות סופיות לאישור שר האוצר והשר להגנת הסביבה.
תקן 1886 בנושא מצע לכבישים, רחבות ושדות תעופה בשימוש בפסולת בניין ממוחזרת, גובש סופית ומקבל תוקף רשמי.

משרד הפנים

צוות לבחינת אפשרות גביית אגרה לטיפול בפסולת יבשה
הצוות פועל בראשותו של מנהל אגף תקנות והנחיות במינהל התכנון. ביום 26.2.09 התקיימה ישיבת הוועדה, בהשתתפות מנכ"ל משרד הפנים ומנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה, בה הוחלט כי תוגש טיוטת חוק בנושא לעיון המנכ"לים.

היועץ המשפטי של משרד הפנים יפגש עם נציגי השלטון המקומי ולקבל את עמדת המשרד להגנת הסביבה לפתרון המתגבש.
צוות לשיווק ולקידום תכניות לאתרי טיפול והטמנת פסולת יבשה
בנושא קידום תכניות לפסולת יבשה - בהמשך לתמ"א 3/16, אשר הסמיכה את הוועדות המחוזיות לאשר תכניות לאתרי פסולת יבשה, מקודמות בשנים האחרונות בוועדות המחוזיות תכניות לטיפול/הטמנת פסולת יבשה, אשר חלקן כבר אושרו. התכניות קודמו בעיקר ביוזמות מקומיות או פרטיות וחלקן ביוזמת המשרד להגנת הסביבה.
בנושא שיווק אתרי פסולת יבשה – העניין בטיפול מינהל מקרקעי ישראל והמשרד להגנת הסביבה.

מינהל מקרקעי ישראל

התקדמות התכנון של אתרים המיועדים להטמנת פסולת מוצקה:
הקרן לשיקום מחצבות, הכינה תכנית בנין עיר ואישרה את התוכניות באתרים כדלהלן:

1. מחצבת גולני – חלק. ביום 5.1.09 נחתם חוזה הרשאה לתקופה של 15 שנים בין מינהל מקרקעי משראל לבין חברה שזכתה במכרז.
2. מחצבת נחל בזק – אושרה עיסקה בשנת 2008. חוזה הרשאה אמור להיחתם.
3. מחצבת שפיה – בראשית 2006 נחתם חוזה הרשאה לשבע שנים. החוזה בתוקף עד שנת 2012.
4. בתהליכי תכנון נמצאים אתרי המחצבות הבאים: מחצבת ג'למי על יד חיפה, מחצבת כפר תבור, מחצבת שדמות דבורה, מחצבת דימונה – חול, מחצבת חול ערד – מגרש ט'.

דיווח על המצב התכנוני:

1. מחצבת חול ערד – תכנית מספר 39/101/02/24
התכנית הועברה להפקדה.
בתהליך הוגשה רשימת תיקונים לתכנית.
המתכננים חברת אביב בע"מ, העבירו התכניות המתוקנות לעיון לשכת התכנון המחוזית דרום.
2. מחצבת דימונה – תכנית מספר 36/101/02/25
התכנית הומלצה להפקדה בתנאים.
בשטח התכנית יש שטחים בהם הבעלות בסכסוך וקיימת תביעת בעלות על חלק מהשטחים הנ"ל. הוחל בטיפול בנושא זה ע"י המרכז לרישום עירוני בניהולו של מר יואב קולר. עם הסדרת נושא הבעלויות, ניתן יהיה לחתום על התכנית ולהעבירה לפרסום להפקדה.
3. מחצבת שדמות דבורה – תכנית מספר ג/17570
התכנית הועברה לבדיקת לשכת התכנון המחוזית צפון. התכנית כוללת דרך גישה העוברת בשטחי המועצה המקומית כפר כמא. נדרשת הסכמת כפר כמא להמשך התכנון ואישור הדרך.
4. מחצבת כפר תבור – תכנית מספר ג/15186
התכנית התעכבה זמן רב על מנת לאשר דרך גישה לאתר. בתאריך 21 ביוני 2009 אושר נספח התנועה לתכנית זו על ידי מע"צ והתכנית הועברה לבדיקה נוספת של לשכת התכנון המחוזית צפון.
5. מחצבת ג'למי – תכנית מספר חפאג/1291
התכנית הומלצה להפקדה בתנאים כמעט כל התנאים מולאו לשביעות רצון לשכת התכנון המחוזית חיפה. נוצר קונפליקט בדבר אישור דרך הגישה לאתר.
הוסמך נציג בחודש יולי 2009 על ידי הממונה על המחוז, לבדוק הסוגיה ולנסות לפתור הקונפליקט.

מרכז השלטון המקומי בישראל

מנכ"ל משרד הפנים הקים ועדה בשיתוף המרכז לשלטון מקומי לבחינת הרעיון, לפיו הרשויות המקומיות יקחו על עצמן את הסמכות והאחריות לפינוי פסולת בניין למטמנות, תמורת גביית אגרה מהבונה והמשפץ.

בתחילת אוגוסט 2009 התקיים דיון של נציגי מרכז השלטון המקומי ופורום ה-15, עם היועץ המשפטי של משרד הפנים, לצורך גיבוש חקיקה מתאימה. כמו כן מתקיימים דיונים, תוך גיבוש הצעת חקיקה, בין משרד הפנים למשרד להגנת הסביבה.

הפיקוח האלחוטי על שידורי רדיו
דו"ח שנתי מספר 58ב' - ממצאי מעקב דוח סטאטוס

החלטה מספר בק/60 מיום 18.08.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם ומציין כי בתחום הפיקוח והאכיפה על שידורי הרדיו בוצע תהליך ראוי של שיתוף פעולה בין משרדי ממשלה, זאת לאחר הגדרת עוצמת הבעיה כ - "טרור אווירי". הגדרה אשר יצרה מודעות בדבר סדר העדיפויות והעוצמה הנדרשת לטיפול בסוגיה, ובנוסף הגדרת שר התחבורה והבטיחות בדרכים כגורם המיניסטריאלי עליו הוטלה האחריות לטיפול. המתכונת האמורה יצרה שיפור משמעותי של הפיקוח והאכיפה ומניעה כמעט מוחלטת של הפרעות לתעבורה האווירית בגין שידורי רדיו.

ביצוע ההחלטה

משרד התקשורת

א. **אי הפעלת ציוד יעודי על ידי המשרד**
בעקבות חשיבה מחודשת לגבי אופן פעולת היחידה לפיקוח אלחוטי והתאמת הציוד לתפיסה שהתגבשה, הוכנה תוכנית הצטיידות אשר מתחשבת במבנה הגיאוגרפי של המדינה, לצרכים החדשים ולניסיון המצטבר; המשרד החל במימוש התוכנית וכבר משתמש ברכבים ובציוד הייעודי שנרכש, למשימות מקצועיות.

ב. **שיפור בטיפול בהפרעות לנתיבי טיסה**
נכון להיום, במהלך שנת 2009 נגרמה הפרעה אחת בלבד מתחנת רדיו פיראטית באזור הדרום. כנגזר מאופן פעולת יחידת הפיקוח האלחוטי, מבוצעת סריקות יזומות בתדרי נתיבי הטיסה, ועל מנת לאתר ולטפל בגורמי ההפרעה בתחום זה לפני שיהוו הפרעה ממשית לבטיחות טיסה: כגון פעילות הכוונת מטוסים וכדי.

ג. **שינוי שיטת הטיפול והאכיפה**
יחידת הפיקוח האלחוטי מלווה את תיקי החקירה לאורך כל השלבים מול נציגי יחידות המשטרה הרלבנטיות, הן בסיוע בהקלטות בהדרכות והן בהכנת תיקי חוות דעת וייצוג בבתי משפט בעדות מומחה. התוצאות של פעילות זו מתבטאות בהצלחות להוכחת אשמה, ובהמשך בענישה של מפעילי רדיו פיראטי על ידי בתי הדין.

ד. **אכיפה בתחומי הרשות הפלסטינית**
הפרעות מעזה אינן מטופלות כלל, והפרעות מתחומי איו"ש מטופלות מול גורמי המינהל האזרחי, וכשנדרש, בתיאום עם יחידות צה"ל ופעילות משותפת עם יחידת הפיקוח האלחוטי. משך הטיפול בהפסקת ההפרעה מהווה נקודת חולשה, שהינה פוטנציאל לסיכון חי אדם. המשרד יוזם את קידום הטיפול מול הגורמים המתאימים.

ה. **שיתוף פעולה בין משרדי הממשלה**
הפעילות לקידום שיתוף הפעולה הבין משרדי ראויה להערכה ולשימור. שיתוף הפעולה המתמשך בין יחידות המשטרה והפרקליטות עם משרד התקשורת נעשה תוך רצון ונחישות לטפל בנושא באופן שורשי
ולעומק. נציין שמשרד האוצר אישר הן תוספת כוח אדם זמני עד אוגוסט 2010 והן תקצוב ציוד חדיש,
אשר מהווים נדבך חשוב בפעילות כנגד תופעת הרדיו הפיראטי .

רשות שדות התעופה

מדו"ח השוואתי שהוכן על-ידי יחידת הפיקוח האלחוטי שבמשרד התקשורת, נכון ל– 9.8.09 עולה כי בין השנים 2007-2008 חלה ירידה בכמות התלונות על הפרעות בתקשורת עם המטוסים. עולה כי בין השנים 2008 ל – 2009 הירידה מתונה יותר שכן כיום המספר המשמעותי של הפרעות מקורן בתחנות שידור פלסטינאיות. מקורה של הירידה בכל הפרמטרים בחיפוש יזום ובאיתור מוקדם של תחנות רדיו פיראטיות.

הפיקוח על הטיפול בחסויים
דו"ח שנתי מספר 58ב' - דו"ח סטאטוס

החלטה מספר בק/61 מיום 18.08.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון מציין כי דוח מבקר המדינה חמור בהיבטים חברתיים/מוסריים באשר קיימת חובה של הממשלה לפקח על הטיפול בחסויים כבני אדם. מבקש להסב תשומת לב שר המשפטים לעניין הקמת מאגר מיידע שיאפשר מעקב אחר צווי בתי המשפט, באשר מדובר על תאום בתוך משרד המשפטים. מנחה לקיים דיון סטאטוס בנושא הקמת מאגר המיידע עד לסוף שנה זו, ולקיים דיון מעקב אחר תוצאות הפיילוט עם סיומו (בקיץ 2009).

ביצוע ההחלטה

הנהלת בתי המשפט

מערכת המיחשוב של מערכת בתי המשפט תוקנה באופן שכיום ישנה הבחנה בין צו אפוטרופוס לרכוש לבין אפוטרופוס לגוף.

משרד המשפטים

הפיקוח על הטיפול בחסוי בענייני גוף

במהלך שנת 2007 השלים צוות בין-משרדי מיוחד שהוקם על ידי מנכ"ל משרד המשפטים, הכנת פיילוט להקמת יחידה לפיקוח על אפוטרופוסים לענייני גוף. הצוות, בראשות האפוטרופוס הכללי, אשר כלל נציגים של משרד המשפטים, המוסד לביטוח לאומי ומומחים בתחום, הוקם במטרה לבחון האפשרויות להרחבת מערך ההגנה של המדינה על אנשים חסרי ישע.

במסגרת הפיילוט תינתן התייחסות למשתנים שונים ובהם לסוג המוגבלות של החסוי, לסוג האפוטרופוס (תאגיד או אדם פרטי), לתנאי החיים של החסויים (בקהילה או במוסד) ולפריסת החסויים מבחינה גיאוגרפית.

הפיילוט, אשר ייערך במשך כשנה, יהיה כלל ארצי ויכלול בדיקה מדגמית של כ- 3000 חסויים.

בשלב הראשון ישלחו לאפוטרופוסים שייכללו בפיילוט, חוברות הדרכה באשר לסל השירותים המינימאלי הנדרש לחסוי בצירוף הודעה כי יתואם עימם מועד לבדיקה של מצב החסוי שבאחריותם. בשלב שני, יערך סקר בסיסי באמצעות סטודנטים למדעי ההתנהגות, אשר יתודרכו על ידי אנשי מקצוע והוא יתואם, כאמור, מראש עם האפוטרופוסים. הסטודנטים יבקרו בבתי החסויים וימלאו שאלונים, אשר יוכנו מראש, לבחינת מצבם של

החסויים. הפיקוח על עבודת הסוקרים תעשה על ידי אנשי מקצוע (עובדים סוציאליים), שישמשו כבקרים, אשר יבדקו את השאלונים ויקבעו מהו המשך הטיפול הנדרש במקרים בהם יימצא כי הטיפול שניתן לחסוי אינו מספק.

יישום הפיילוט יהיה באחריות היחידה לפיקוח על אפוטרופוסים ומנהלי עיזבון באגף האפוטרופוס הכללי ובפיקוח הצוות הבין-משרדי. לאחר השלמת הפיילוט ידון הצוות הבין-משרדי בממצאים ובמסקנות שיעלו בעקבות הפיילוט ויגיש למנכ"ל משרד המשפטים את המלצתו לגבי דרכי הפעולה בהמשך בכל הנוגע להקמת יחידה לפיקוח על אפוטרופוסים לענייני גוף.

אושרה על ידי משרד המשפטים ההתקשרות עם מכון ברוקדייל, אשר עתיד לבצע חלק מהפיילוט בכפיפות לאפוטרופוס הכללי.

על פי התוכנית שאושרה על ידי הנהלת משרד המשפטים, לביצוע הפיילוט נדרש כוח אדם קבוע אשר יהיה חלק מהצוות המטפל באפוטרופוס הכללי ויפקח על ביצועו.

משרד המשפטים פעל בעניין מול משרד האוצר ונציבות שירות המדינה וכעת ממתינים כי כוח האדם הנדרש יוקצה בהקדם, על מנת שהפיילוט יצא לדרך.

הקמת מאגר מידע

משרד המשפטים הגיע לסיכום עם הנהלת בתי המשפט ולפיו לצורך איגום הנתונים על חסויים יוקם מאגר אשר יכלול נתונים בפילוח לפי 3 רמות:

1. אפוטרופוס לגוף/ אפוטרופוס לרכוש /אפוטרופוס לגוף ולרכוש / אפוטרופוס לעניין מסוים שנקבע בצו.
2. אפוטרופוס זמני / קבוע.
3. אפוטרופוס לבגיר / קטין.

הסיכום מיושם באופן חלקי כך שהסיווג שמתקבל מהנהלת בית המשפט ומעודכן במערכת המחשוב, מתייחס רק לרמת הפילוח הראשונה.

פיקוח על שימוש בתכשירים וטרינריים - דו"ח מס' 58ב'

החלטת מספר בק/67 מיום 27.10.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם:

מציין כי לתחושתו קיים טיפול בסוגיה אך בקצב איטי. מבקש כי מנכ"לית משרד החקלאות ופיתוח הכפר תעביר לידיעתו בתוך שבועיים לוח זמנים מתואם עם משרד הבריאות לסיום גיבוש נהלי עבודה מוסכמים בנושא כאמור בדו"ח מבקר המדינה.

מציין כי בשולי הדברים עלה נושא פעולת המבקרים הפנימיים במשרדי הממשלה מנחה את האגף לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה להכין את הנושא לדיון בישיבת ועדת השרים הבאה.

ביצוע ההחלטה

משרד הבריאות

משרד הבריאות משתף פעולה באופן פעיל עם משרד החקלאות, אנשי השירותים הווטרינריים והיועצת המשפטית שלהם.
ההחלטה מתייחסת לתחום טיפולו של משרד החקלאות ופיתוח הכפר. יש צורך בשינויי חקיקה, הרחבת סמכויות ופרסום נהלים שהם תחת טיפולו של משרד החקלאות.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

לא התקבל דיווח.

פיקוח, בקרה ואבטחת מידע

ועדות היגוי למחשוב

החלטת מספר בק/9 מיום 20.3.1997

א. המנהל הכללי בכל משרד ממשלתי יקים ועדת היגוי לכל פעולות המחשוב, להלן "הוועדה". תפקידי הוועדה יהיו: הנחיית פעילות המחשוב והתקשורת, גיבוש סדרי תכנון, בקרה ופיקוח על פיתוח ורכש מערכות מידע במשרד, גיבוש לוחות זמנים, גיבוש תקציבים, תפישות מחשוביות לעבודת המשרד, סדרי קדימויות ואבטחת מידע.

ב. בראש "הוועדה" יעמוד המנהל הכללי של המשרד או הסמנכ"ל למינהל וחבריה יהיו: מנהל מערכות המידע במשרד, קצין הביטחון, היועץ המשפטי, חשב המשרד, המבקר הפנימי, קצין התקציבים, הממונה על אבטחת המידע במשרד ומנהל היחידה לאבטחת "מידע רגיש" במשרד ראש הממשלה.

הממונה על ה"רשומות" במשרד, ונציג החשב הכללי במשרד האוצר יוזמנו לישיבות "הוועדה" על-פי הצורך.

ג. יחידות המחשוב המשרדיות יפעלו בהתאם לחוקים, התקנות והנהלים החלים על תחום זה.

ד. "הוועדה" תשמש כוועדת היגוי לאבטחת "המידע-הרגיש", שאינו ביטחוני, במשרד.

ה. תכנית העבודה של "הוועדה" תכלול, בין היתר:
1) קביעת מדיניות אבטחת המידע
2) סיווג ומיפוי "המידע-הרגיש"
3) אישור תוכנית אבטחת המידע של המשרד ותיקצובה
4) מעקב אחר יישום תוכנית האבטחה.

ו. החשב הכללי במשרד האוצר יעגן עקרונות החלטה זו בתכ"ם ובנוהל מפת"ח.

ז. האגף לביקורת המדינה יקיים מעקב ובקרה במשרדי הממשלה השונים בנושאים אלה.

ביצוע ההחלטה

משרד ראש הממשלה - אגף בכיר - ביקורת המדינה וביקורת פנימית

בהתאם לסעיף ז' להחלטה לעיל, הכין האגף הבכיר לביקורת המדינה וביקורת פנימית דיווח מקיף.

הרכב הוועדות והנושאים שנדונו

להלן פירוט הרכב הוועדות והנושאים שנדונו בהן:

משרד ראש הממשלה

יו"ר ועדת ההיגוי: משנה למנכ"ל.

חברים: חשב, סגנית יועצת משפטית, מבקרת פנימית, מנהלת אגף א' תקציבים ופרויקטים, ראש אגף טכנולוגיות מידע, ראש מדור אבטחת מידע, ראש אגף ביטחון, ממונה על ניהול איכות, מנהלת תחום ביקורת ואבטחת מידע.

נושאים שנדונו: דיווח על ביצוע תענית העבודה של אגף מערכות מידע לשנת 2008. הצגת תוכנית עבודה בנושא מערכות מידע לשנת 2009 לצורך אישורה. דיווח על התקדמות הטיפול בנושאים שנדונו בישיבה הקודמת. הצגת תוצאות סקר משתמשים ברשתות האינטרנט של המשרד. דיווח על התקדמות בהיערכות לקליטת מערכת מרכב"ה במשרד.
חיבור יחידות המשרד לרשת האינטרנט של המשרד. השקת הפורטל הארגוני. הסדרת שירותי מיחשוב למזכירות הממשלה. סקר משתמשים ברשת המסווגת. תכנית התאוששות מאסון (DRP). יש לשלב את ה-DRP בנוהל מצבי חירום.

משרד הביטחון

יו"ר ועדת ההיגוי: מנכ"ל המשרד.

חברים: סמנכ"ל וראש אגף אב"מ, סמנכ"ל וראש מינהל הרכש, ראש אגף מל"ן, ראש מלמ"ב, חשב המשרד, ראש סיב"ט, ראש אגף בינוי, יועצת כלכלית למערכת הביטחון.

נושאים שנדונו: היערכות לעלייה לאוויר של מערכת ה-ERP והטמעת הפרויקט. מערכת ה-ERP החליפה את מרבית המערכות המרכזיות במשרד בתחומי התקציב, הרכז, המכירות והכספים, לרבות ביצוע התאמות נדרשות באתרי האינטרנט של המשרד. המערכת עלתה לאוויר ב-1 ביוני 2008, ומשתמשים בה מאות עובדים במשרד.

המשרד לביטחון הפנים

הוועדה לא התכנסה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008.

משרד הבינוי והשיכון

יו"ר ועדת ההיגוי לנושא אינטרנט ואינטרא-נט: מנהלת אגף בכיר מידע וניתוח כלכלי.

חברים: מנהלת אגף בכיר מערכות מידע, מנהלת אגף בכיר לשיקום שכונות חברתי, מנהל ניתוח מערכות ואו"ש, דובר המשרד, סגן מנהל אגף בכיר אכלוס, נציגת אגף פרוגרמות, אדריכל ראשי, נציג אגף מעקב ובקרה, רשם הקבלנים, סגן מנהל מחוז ירושלים, ראש תחום תכנון עירוני – מינהל תכנון והנדסה.

נושאים שנדונו: שדרוג אתר האינטרנט – נעשה אפיון כלל ממשלתי על ידי צוות "ממשל זמין – תהילה" במשרד האוצר. תפותח תשתית אחידה לכלל משרדי הממשלה. בעקבות הליך זה, המשרד עצר מכרז שרצה לפרסם בנושא השדרוג. המדרש יצטרך לעבד תוכן האתר, ולהתאימו לתשתיות ואמצעים טכנולוגיים חדשים. הוצע להעסיק יועץ אפיון ראשוני, תוך גיבוש הנושא, קהלי יעד והתכנים. הוחלט כי כל אגף ירכז את קהלי היעד העיקריים, ומספרם הכולל יצומצם ל-6-5. תרגום לשפות אחרות של חלקים מהאתר. תרגום לשפות אנגלית ערבית ורוסית הושלמו, ונמצאים בשלבי הטמעה. הומלץ לשלב בכל שפה את מבנה האתר, באופן שניתן יהיה להבין אילו חלקים ממנו מתורגמים, ואילו לא. קידום נושאים של "ממשל זמין" עפ"י החלטות הממשלה. מודול "מכרזים" באתר – כל מרכזי המשרד יפורסמו דרך האתר. קבלנים יוכלו לעיין בתיק המכרז באתר, ובמקרים בהם לא ניתן עדיין להעלות את כל החומרים (תוכניות בעיקר) לאתר, ניתן יהיה לקבלם במשרד, כפי שהיה עד כה. הקבלנים יוכלו לעיין במכרז ולשלם האגרה באמצעות האתר. טפסים – כל האגפים והמחוזות יבדקו האם יש טפסים שניתן להציגם באתר, ואגרות אותן ניתן לשדלם באמצעות שרת התשלומים הממשלתי. חוק חופש המידע – פרסום פעילות המשרד באתר. קידום נושא "תיק יישוב". הוספת תאריך לעדכונים המתבצעים באתר.

משרד הבריאות

יו"ר ועדת ההיגוי: סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש.

חברים: משנה למנכ"ל, נציגת המחלקה המשפטית, סגן החשב, סגן מנהלת אגף לתקצוב ותמחור, מנהל אגף למידע ומחשוב, מנהל אגף ביטחון, מרכז בכיר לביקורת פנים, מנהל אבטחת מידע, סגן חשב.

נושאים שנדונו: אבטחת מידע – המשרד עבר בהצלחה בדיקה החצי שנתית לעמידה בתקן ISO-2701. בוצעו 45 הדרכות בנושאי אבטחת מידע לעובדי המשרד. במהלך שנת 2008 כל עובדי המשרד יעברו הדרכות הללו. בעקבות ההדרכות עלו מספר בעיות אבטחת מידע, שיטופלו בהתאם. מיפוי מערכות

הקיימות במשרד וסיווגם לפי הנוהל בתקן. המערכות ירשמו במאגר. רכישה והטמעה של מערכת ניטור ואיתור אירועי אבטחת מידע חריגים מרכזית לרשת משרד הבריאות. רכישת והטמעת מערכת ניטור ואיתור אירועי אבטחת מידע חריגים מרכזית לרשת משרד הבריאות. יבדקו מספר מערכות יבוצע פיילוט להתאמה למשרד. הכשרה טכנולוגית לנאמני אבטחת מידע באמצעות קורס ייחודי למשרד הבריאות. הכנת תוכנית DRP/BCP לבית חולים גדול, קטן ולמשרד ראשי (הכנת המקלט במוזס). בדיקות חוסן לפחות ב- 4 מערכות מידע שקיבלו דרוג חשיבות גבוהה בטבלת המערכות.
הנעת תהליך התחלתי של עמידה בתקן אבטחת מידע של יחידות נוספות במשרד הבריאות. (דוגמת בתי- חולים רבין וסורוקה של שרותי בריאות כללית שהוסמכו השנה לתקן). הגדלת מספר הכרטיסים החכמים ביחידות משרד ראשי כדי לאפשר שימוש בכרטיסים לכניסה לרשת המחשבים במשרד, וכהכנה לחתימה דיגיטאלית.
רכישה והטמעת תוכנה להגנת בסיסי הנתונים של המשרד והערכה תקציבית.
ביצוע ביקורות מקיפות לספקים חיצוניים, המתחברים לרשת משרד הבריאות. החלפת תוכנת האנטי- וירוס בכל תחנות הקצה במשרד ובשרתים המרכזיים (בעקבות מכרז מנהל הרכש הממשלתי). פתרון תוכנה לשליחת הודעות SMS בזמן אמת לניידים של אנשי אבטחת מידע, תקשורת וסיסטם במשרד. כתיבת מסמכי הקשחה למערכות נוספות (דוגמת רשת האלחוט). מציאת פיתרון אבטחתי לבעיית הקלות של חיבור כל מחשב לנקודות התקשורת במשרד(NAC). הטמעת פתרון הכספות הוירטואליות ברשת הפנימית של המשרד.
תוכנית לשנת 2008 בנושא תשתיות מחשוב ותקשורת: פריסת WINDOWS VISTA ו- OFFICE 2007 במחשבים חדשים במשרד. שדרוג גרסת שרתי דואר לתוכנת Microsoft Exchange 2007 שימוש בוירטואליזציה של שרתים כדי לחסוך בתחזוקה, תפעול והתאוששות מהירה יותר. שדרוג מערכת האחסון המרכזית לתמיכה ב NAS אזור לאחסון קבצים ברשת. סידור תשתיות התקשורת וחדרי השרתים באתרים: בניין ראשי, טורקיז ונח מוזס. רכישת והטמעת תוכנה להשתלטות מרחוק ובדיקת מלאי תוכנות וחומרה של תחנות הקצה במשרד. בדיקת חלופות לתוכנת הגיבוי לשרתים בתוכנה מתקדמת יותר שתאפשר תמיכה והרחבה ל- DRP.

המשרד להגנת הסביבה

ועדת היגוי למחשוב לא התכנסה במחצית הראשונה של שנת 2008 (ינואר- יוני 2008) עקב אי איוש משרת ראש אגף מערכות מידע, המרכז את עבודת הועדה (איוש המשרה נמצא בשלבי מכרז). יחד עם זאת, אגף מערכות מידע, שפעולתו מנוהלת ע"י סמנכ"ל בכיר מידע, חינוך, ארגוניים ופרויקטים, פועל ומקדם פרויקטים בתחום המחשוב כמפורט להלן. פרויקטים מקצועיים: מערכת מט"שים – מערכת לאיסוף נתוני איכות שפכים, קולחים, בוצה ונחלים. מערכת מוקדי – ניהול בקשות להיתרי הקמה והפעלה של חברות סלולאר. מערכת היטל - מערכת לאיסוף דיווחי הטמנת פסולת, בקרת הדיווחים, תשלומים הטמנה ובקרה תקציבית. מערכת GIS. ניהול משאבי אוויר. אתר האינטרנט. חוק חופש המידע. חברות גבייה. פרויקטים

רוחביים: ניהול מסמכים ותוכן. עבודה מחוץ למשרד. אינטרא-נט. משרד ירוק. רכש והצטיידות. פרויקטי תשתית: אחסון מרכזי. שדרוג רשת. בחינת המשך התקשרות עם ספק שירותי המחשוב.
בהתייחס לנושא אבטחת המידע, להלן שיטת אבטחת המידע של המשרד בתחום מערכות המידע: תפיסת האבטחה של מערכת המידע במשרד להגנת הסביבה. ביסודה תפיסת האבטחה של אגף מערכות המידע של המשרד להגנת הסביבה קיימות 2 הנחות יסוד: המידע אינו מסווג ביטחונית – בלמ"ס. למידע רגישות מסחרית – המשרד מחזיק, מתוקף החוק, ידע מסחרי רגיש הנמסר לו מיחידים ותאגידים, כמחויב מתהליכי רישוי ואכיפה. על יסוד 2 הנחות היסוד, נבנתה ומתופעלת מערכת אבטחת המידע של המשרד להגנת הסביבה, המורכבת מ-2 מעגלים, המשלימים אחד את השני: מעגל חיצוני בתפעול ע"י גורמים חיצוניים למשרד. מעגל פנימי – בתפעול המשרד (ע"י מיקור חוץ).

משרד החוץ

יו"ר ועדת ההיגוי: סמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש.

חברים: ראש אגף משאבי אנוש, ראש אגף תקשוב, ראש חטיבת תיאום, ראש חטיבת תקציבים, מנהל מחלקת משפט דיפלומטי ואזרחי, מנהל מחלקת מחשוב, מנהל מבדק פנים, כספים – מנהל מחלקת התקשרויות, נציגי חטיבת תיאום, ראש ענף תקשוב, מנהל מחלקת מחשוב.

נושאים שנדונו: תוכנית התאוששות מאסון (DRP) – הצגה והגדרת יישומית קריטיים ברשתות המשרד, העלאת אתר ה-DRP, קביעת הסכם רמת השירות (SLA), קביעת מיקום אתר החלופי. הצגת פורטל ארגוני במתכונתו החדשה והרחבות עתידיות.

משרד המדע, התרבות והספורט

יו"ר ועדת ההיגוי: סמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש.

חברים: יועצת משפטית, חשב המשרד, מבקר פנים, ממונה תקציב, מנהל אגף הביטחון.

נושאים שנדונו: יעדי המחשוב לשנים 2008 – 2009. משרד ממוחשב – הטמעת תשתיות MOS, פרויקט בביצוע ניהול מסמכים ומעקב אחרי פניות והחלטות. תאריך יעד סיום הפרויקט – סוף השנה 2008. סקירה תקציבית: שוטף, אחזקה, רישוי, אבטחת מידע, עבודה מרחוק, כרטיס חכם ועוד. פרויקטים בביצוע ופרויקטים מיועדים על פי חלוקה למינהלים.

משרד התשתיות הלאומיות

יו"ר ועדת ההיגוי: מנכ"ל המשרד.

חברים: סמנכ"לית בכירה למינהל, חשב, מבקרת פנים, מנהלת אגף בכירה תכנון וכלכלה, מנהל יחידת הביטחון, נציג הלשכה המשפטית.

נושאים שנדונו: תקציב המחשוב ותוכניות הפיתוח לשנת 2008. פרויקטים עיקריים לביצוע בשנת 2008: התקנת תשתית לרכיב לייזר. בדיקת תקשורת. ציוד תקשורת עבור שרתים חדשים. רכישת UPS לשרתים בבניין יפו 234. רכישת רישיון לשימוש בתוכנת גיבוי. מעבר מערכת נוכחות למרכב"ה. שדרוג תוכנית גיבוי לתמיכה בספריית גיבוי. התקנת מערכת ניטור ובקרה. פיתוח מודולים נוספים לתוכנת ניהול. התקנת קו תקשורת בזק בבניין יפו 234, גיבוי לרכיב לייזר. גיבויים למשרד. תוכנית התאוששות מאסון. דיווחים על התקדמות פרויקטים רצים: הקמת מערכת לניהול מידע במשרד התשתיות עם דגש על פיתוח מודול עבור אגף פיקוח ובטיחות. הקמת מערכת גיבוי ואחסון מרכזית. שדרוג קו התקשורת בין יפו 234 ליפו 216.

רשות השידור

במסגרת הפעילות הענפה לרפורמה ברשות השידור קודמו מספר נושאים הקשורים לנושא המחשוב, ביניהם: מכרז לבחירת ספקי כ"א של בתי תוכנה, פרויקט הדיגיטציה של ארכיוני הרשות - רדיו וטלוויזיה. לא ניתן היה לקדם את הפרויקט הדיגיטציה עקב ההשקעות המקיפות שנדרשו. הרשות התקשרה בחוזה עם אוניברסיטת הארוורד בארה"ב, לפיו האוניברסיטה תממן המרת הקלטות אודיו ווידאו השמורות בארכיוני הרשות ובתמורה תוכל להשתמש בהם לצרכי מחקר ובספריות שלה. מערכת בקרת פרסומות - קידום פרויקט הקמת מערכת בקרה לפרסומות המשודרות ברשתות השונות של "קול ישראל" ע"י חברה מסחרית (או החברה שתיבחר במכרז שיפורסם בקרוב). המערכת נועדה לבקר את היקף שידור הפרסומות, ההכנסות, גביית התקבולים וכד'. הכנת תכנית מחשוב מקיפה לרשות השידור במסגרת תכנית הרפורמה. ועדת ההיגוי למחשוב ברשות השידור תמונה אף היא בתוך זמן קצר.

שיפור השירות לציבור

מידע לציבור בשפות נוספות באתרי האינטרנט של הממשלה
דו"ח 53ב

החלטת מספר בק/14 מיום 15.6.2003

א. אתרי האינטרנט של משרדי הממשלה יכללו, החל משנת התקציב 2004, מידע בשפות עברית וערבית, ובשפות נוספות בהתאם לצורך.

ב. צוות בראשות מנהל לשכת הפרסום הממשלתית, בהשתתפות נציג פרויקט "ממשל זמין" במשרד האוצר ונציגי משרדי הממשלה השונים, לפי העניין, יקבע קריטריונים לכל משרד ממשלתי לגבי הצגת המידע בשפות נוספות. בקביעת הקריטריונים יובאו בחשבון עלויות התרגום לשפות נוספות ומקורות מימונם. דיווח בעניין יימסר לועדת השרים מידי שלושה חדשים.

ג. המנהלים הכללים במשרדי הממשלה יישאו באחריות לביצוע ולתרגום החומר לשפות שונות, כפי שיקבע, באתר האינטרנט של משרדם.

ד. הערות מבקר המדינה בדו"ח מספר 53ב יילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

ה. דיווח בנושא יועבר לאגף לביקורת המדינה. האגף ימסור דיווח מרוכז לוועדת השרים אחת ל-3 חדשים.

ביצוע ההחלטה

המשרד להגנת הסביבה

א-ג. אתר המשרד קיים בשלוש שפות: עברית, אנגלית וערבית. בכל שפה נוספים תכנים חדשים ומתעדכנים פרסומים קיימים.

המשרד לביטחון הפנים

א-ג. בעקבות עבודת מטה יסודית שהתקיימה במשרד לאורך שנת 2007, החליט מנכ"ל המשרד על הקמת אתר בהיקף מלא בשפה הערבית. האתר אמור לעלות לאוויר במהלך חודש אוקטובר, והוא מצטרף לאתר הקיים בעברית ואנגלית.

משרד הבינוי והשיכון

א–ג. באתר ישנם חומרים שתורגמו לאנגלית, כגון עמוד השער המתאר את הנושאים שתורגמו, עץ המבנה הארגוני של המשרד, וכן תיאורי

התפקיד של האגפים, היחידות השונות והמחוזות, כולל אמצעי התקשרות וכתובת דואר. בנוסף, מתורגמת לאנגלית החוברת החודשית של אגף מידע וניתוח כלכלי של המשרד, כאשר פרק הניתוח הכלכלי מתורגם אחת לתקופה, ואילו נתוני טבלאות ה- excel, המופיעים בחוברת, תורגמו מלכתחילה לאנגלית. הלוחות מתעדכנים באתר באופן שוטף, על בסיס יומי, בהתאם למועד הגעת הנתונים. לאחרונה התקבל חומר מתורגם נוסף לאנגלית, וכן לשפות הערבית והרוסית. התרגומים בוצעו עבור המשרד באמצעות לשכת הפרסום המרכזית. החומרים שהוחלט לתרגמם לכל אחת משפות אלה, נקבעו בוועדת היגוי לאינטרנט המשרדית, בתאום עם האגפים השונים במשרד, בהתאם למרכזיות ולחשיבות של כל נושא. נבנו מחיצות עבור כל שפה.בימים הקרובים המשרד יאשר לפרסום את החומר הנוסף שתורגם.

משרד הבריאות

א-ג. עברית – האתר השלם, אנגלית – מידע חלקי, ערבית – מעט הסברה, רוסית - מעט הסברה, אמהרית – אין כלל מידע. ועדת היגוי האינטרנט המשרדית קיבלה החלטה להקים תת ועדה על מנת לבחון את הנושאים שיתורגמו. אתר מכיל מידע רב ולא ניתן לתרגם את כולו עקב מגבלות תקציביות.

משרד החינוך

א-ג. פעילות התרגום של החומרים ב"אוח", אתר האינטרנט של המשרד, מתבססת על המסמך שהוכן ע"י לשכת הפרסום הממשלתית: טיוטא לדיון בנושא קביעת הקריטריונים לתרגום מידע באינטרנט לשפות, מיום 20.7.03. מאז שנת 2004 מעדכן המשרד באופן שוטף את האתרים בשפה האנגלית והערבית בחומרים רלוונטיים. קיימות קישוריות לאתרים בשתי השפות מדף הבית של אתר המשרד. כתובת האתר באנגלית:
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Owl/English
כתובת האתר בערבית:
http://cms.education.gov.il/educationcms/units/owl/aravit/alfon/index.htm

משרד החוץ

א-ג. באתר המשרד מסמכים מתורגמים באופן קבוע לשפות נוספות, במסגרת אתרי הנציגויות. באתר ההסברה באנגלית ישנם תרגומים של חלק מהמאמרים לשפות כגון: ספרדית, צרפתית, פורטוגזית.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

א-ג. אתר הלשכה כולל חומר בשפה עברית – מלא, שפה אנגלית - חלקי, שפות אחרות – אין.

משרד המדע, התרבות והספורט

א-ג. אתר המשרד שודרג לאחרונה, עם אוריינטציה שירותית ונגישות לציבור. האתר נבנה עם פלטפורמה לשלול שפות: עברית, אנגלית וערבית. כבר קיימת הפנייה למידע מרכזי בשפה הערבית. האתר מתורגם ברובו לאנגלית.

משרד הפנים

א-ג. חלק מצומצם ביותר של האתר תורגם לשפה הערבית.

המשרד לקליטת העלייה

א-ג. כתובת האתר: http://www.moia.gov.il. שדרוג והשבחה של אתר המשרד. המשרד השיק אתר חדש ב-5 שפות שפותח בטכנולוגיה חדשה של ניהול תכנים של חברת מייקרוסופט, האתר החדש עלה לאוויר ב- 5/2/2007 האתר של המשרד לקליטת העלייה פתוח לציבור הגולשים ב- 5 השפות הבאות: עברית, אנגלית, רוסית, ספרדית וצרפתית.
אתר מבצע "חוזרים הביתה ב 60 לישראל". לקראת פרסום המבצע בתקשורת הקים האגף למערכות מידע אתר אינטרנט ייעודי המכיל מידע רב ועדכני אודות פרטי המבצע. אתר המבצע תורגם לשפות רוסית, צרפתית ואנגלית. פותחו עבור המבצע טפסים מקוונים המאפשרים הרשמה מקוונת ומילוי פרטים בנושא תעסוקה. הקשר עם הנרשמים למבצע המשיך באמצעות דואר אלקטרוני עם נציגי המשרד. המשרד קיים שני פורומים עם הנרשמים למבצע באמצעות YNET ותפוז.
אתר מדענים – תוכנית השבת מוחות. המשרד פיתח אתר ייעודי עבור המרכז לקליטה במדע. האתר מיועד לאנשי מחקר ופיתוח אשר רוצים לעלות ולשוב ארצה ולהשתלב בתחום המדע והטכנולוגיה, במסגרת התוכנית "השבת מוחות".
מחשבון זכאות. אגף מערכות מידע פיתח את מערכת מחשבון הזכאות אשר נועדה לספק מידע על הסיועים הכספיים להם זכאי העולה . מחשבון זה מאפשר לעולה ולעובד המשרד לחשב זכאות לסיוע כספי מטעם מספר גופים, על סמך פרטים ונתונים אישיים.
צור קשר. אגף מערכות מידע פיתח טופס מקוון "צור קשר". באמצעות טופס זה הגולש באתר מזין נתונים אל תוך שדות מובנים ושולח פנייה זאת ללא צורך בהורדת הטופס או שליחתו בדואר אלקטרוני.
ניוזלטר Newsletter. המשרד הפיק דף שנשלח באמצעות הדואר

האלקטרוני לכ-1600 ישראלים החיים בחו"ל ונרשמו למבצע. דף זה כולל מידע בנושא הקלות מס לתושבים חוזרים, הטבות ברכישת כרטיסים בחברת אל על, כנסים לישראלים בצפון אמריקה, אנגליה וצרפת, תוכנית להשבת "המוחות", תגבור לימודי במערכת החינוך ועוד.
אתר המינהל לסטודנטים עולים. ביוני 2007 הסתיים תהליך בניית אתר אינטרנט ייחודי ונפרד עבור המינהל לסטודנטים עולים.
ערוץ אינטראקטיבי לשיפור והעשרת השפה העברית.המשרד השיק ערוץ אינטראקטיבי בחברות הטלוויזיה הדיגיטליות, ערוץ 120 בהוט וערוץ 141 ב- YES, לשיפור והעשרת השפה העברית כאשר תכניו מופיעים באתר האינטרנט של המשרד שכתובתו: http://hebrew.moia.gov.il .
התכנים המופעים באתר זה הם: חדשות בעברית קלה, הפעלות ומשחקים, תשבצים, חידונים וקומיקס . באתר מגוון תוכניות לשמיעה ולצפייה בנושא לימוד עברית.
מדור פרסומים. במהלך ששת החודשים האחרונים הוכנסו פרסומים נוספים לעולים ועודכנו הפרסומים הרבים הקיימים באתר ב-5 השפות הבאות: עברית, רוסית, אנגלית, ספרדית וצרפתית.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

א-ג. באתר משרד התחבורה ניתן לקבל כיום מידע בנושאים שונים בשפות עברית, אנגלית, רוסית וערבית.
בהתאם להחלטת ועדת האינטרנט המשרדית, ישודרג אתר המשרד באנגלית ויוצע לו מבנה תוכן חדש. לוחות זמנים לביצוע - סוף 2008.

משרד התיירות

א-ג. המשרד נערך לקראת תרגום התכנים לשתי שפות נוספות: ערבית וסינית, מעבר ל-11 השפות הקיימות.

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

א-ג. אתר משרד התמ"ת כולל מידע רב בהתאמה לשפות הרשומות מטה:
אנגלית – מידע בהיקף רחב, ומתוך התייחסות לקידום הסחר והפעילות הבין לאומית. האתר של מינהל סחר חוץ הורחב וכן האתר של רשפ"ת – הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי. האתר מיועד לספק מידע לחברות רב לאומיות בעולם, וכן מידע למפעלים בארץ. כמו כן, "המטה לפיתוח המנגב" הקים אתר באנגלית. המידע באתרים בערבית ורוסית מעודכן באופן שוטף. שפות נוספות – כגון: גרמנית, ספרדית, סינית, תאית, הונגרית, טורקית, רומנית, צרפתית עודו – וזאת בהתאם לארצות שבהן ממוקמות נספחויות מסחריות, ובהתאם לצורך של עובדים זרים השוהים בישראל.

רשות השידור

א-ג. להלן הפירוט על פי אתרי האינטרנט השונים של רשות השידור: **קול ישראל בערבית (רשת ד'):** מציג את תכניו החדשותיים בשפה הערבית. האתר שודרג לפורמט עשיר, וכיום הוא מכיל פינות עניין, סקירת עיתונות, סקרים, קטעי וידאו, תכניות רדיו מוקלטות, לוח שידורים של קול ישראל ושל הטלוויזיה בערבית ועוד. **רשת קליטת עלייה (רק"ע):** מציג תכנים חדשותיים בשפות אנגלית ורוסית. כמו כן, באמצעות אתר זה ניתן להאזין למהדורות חדשות ותכניות כלליות ב-14 שפות שונות, גם בשידור חי וגם בגרסה מוקלטת להאזנה מאוחרת. בימים אלה אנו שוקדים על שדרוג אתר רק"ע ובו שיעורי עברית כתובים ומוקלטים בשפות: אנגלית, רוסית, צרפתית, ספרדית ואמהרית. **אתר שידורי קול ישראל לחו"ל:** האתר מרכז את כל שידורי קול ישראל בשפות הזרות כולל פרסית במהדורות מורחבות. **אתר מחלקת התעודה של הערוץ הראשון:** האתר מציג את קטלוג הסרטים והסדרות השלם בשפות עברית ואנגלית. **אגף הגבייה:** מציג את כל המידע לציבור בשפות עברית, ערבית ורוסית. **"70 שנה לקול ישראל":** מציג מידע בעברית, אנגלית, צרפתית, ערבית, רוסית וספרדית. **תחרות האירוויזיון:** מכיל מידע בעברית ואנגלית. **לוח תדרים וערוצי קליטה:** מציג את כל הנתונים לציבור בשפות עברית ואנגלית. **אתר הבית של רשות השידור:** מציג את התפריט הראשי, תפריט השידורים באינטרנט, דפי ההתקשרות ומפת האתר בשפות עברית ואנגלית. **מחלקת השיווק:** מוצע לציבור בשפות עברית ואנגלית. **מרכז השידורים של רשות השידור:** מוצג בשפות עברית ואנגלית בחלק מן התפריטים.

אתרי האינטרנט של משרדי הממשלה

דו"ח 53ב

החלטה מספר בק/15 מיום 15.6.2003

א. הצוותים לתיקון ליקויים, בראשות המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה, שהוקמו בהתאם להוראות סעיף 21א(ב) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב), יקיימו בתוך שלושה חודשים, דיון מיוחד שיוקדש לשימושים באתר האינטרנט של המשרד, ושמירת עדכנותו.

ב. האחראים לאתרי האינטרנט במשרדי הממשלה יכינו מדי ששה חודשים, דיווח בכתב, על פעולותיהם לעדכון האתרים שבאחריותם. דיווח ראשון יועבר לאגף לביקורת המדינה עד 1.11.2003.

הערה: האגף לביקורת המדינה יעביר, תוך חודש, לכל משרדי הממשלה את מתכונת הדיווח הנדרש.

ג. הערות מבקר המדינה בדו"ח מספר 53ב' ילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

ד. דיווח על הביצוע יועבר לאגף לביקורת המדינה, ראש האגף יעדכן את ועדת השרים בנושא מדי שישה חודשים. הדיווח הקרוב - עד 1.12.2003.

ביצוע ההחלטה

המשרד להגנת הסביבה

א-ב. באמצעות אתר האינטרנט יכול הציבור לפנות אל כל הגורמים המקצועיים והמינליים במשרד, ליצור קשר עם הנהלת המשרד, להגיש תלונות או ליהנות משפע המידע והקישורים, זאת באמצעות: טופס מקוון לפניות הציבור, רשימת טלפונים מפורטת וכתובת דואר האלקטרוני של כל בעלי התפקידים במשרד, טפסים מקוונים וטפסים להורדה, תשלומים באמצעות שרת התשלומים הממשלתי, פניה ל"מוקד החירום", פנייה לעורך האתר, קישורים לאתרים בנושאי סביבה בארץ ובעולם. ניתן להגיע לכל הקישורים האלה מעמוד אחד מרוכז.
מידע חדש באתר בעברית. הוצגה תוכנית העבודה של המשרד לשנת 2008. 60 שנות סביבה – "אות מפעל חיים להגנה על הסביבה" יוענק במסגרת חגיגות ה-60 למדינת ישראל. איכות אווי ושינויי אקלים. עמדת המשרד ביחס לתחנת הכוח הפחמית באשקלון. דוח ניתוח מצב איכות האוויר במרחב רמת חובב. נתוני איכות האוויר בישראל לשנת 2007. הממשלה

אישרה את המלצות הוועדה למיסוי ירוק: גובה המיסוי על כלי רכב יותאם לרמת הזיהום הנפלטת ממנו. התחממות גלובלית – הצגת היערכות מדינת ישראל להתמודדות עם התחממות כדור הארץ. פסולת ומחזור. במהלך שנת 2007 גבה המשרד כ-20 מיליון שקל במסגרת היטל ההטמנה. המשרד יקצה כ-120 מיליון שקל מכספי היטל ההטמנה לפרויקטים של מחזור והשבת פסולת ברשויות מקומיות בשנים 2008 – 2009. המשרד ויצרני המשקאות יפעלו במשותף לתיקון הקשיים בחוק הפיקדון. דוח סיכום מפגעי פסולת בנין גדולים לשנת 2007. המשרד דורש לעצור את הבנייה והפיתוח בצפון עד למציאת פיתרון לפסולת הבניין. מים, ים וחופים. תוכנית "חוף נקי 2007". ועדת השרים לענייני הגנת הסביבה אימצה את התוכנית הלאומית למוכנות ותגובה לזיהום ים בשמן. חוק מקיף להגנה על חופי הכנרת וסביבתה החופית. כ-70 טון אשפה נאספו בחופי הכנרת לאחר חג הפסח והמימונה. משבר המים – המדען הראשי: תוכניות ההתפלה הקיימות כיום לא ימלאו את מחסור המים שייווצר בישראל עקב שינויי האקלים, זיהומי המים ותהליכי העיור. דיון ציבורי בנושאי בנייה ירוקה ותו תקן ירוק. המשרד החל לאכוף את יישום תקנות רעש באולמות שמחה. עלייה במספר התקריות הקשורות בחומרים מסוכנים במהלך שנת 2007. עיר הבהב"דים – תסקיר השפעה על הסביבה לתוכנית עיר הבהב"דים בצומת הנגב – דיגום קרקע. ישראל אירחה לראשונה סדנא מקצועית של ארגון ה-OECD לניהול בר קיימא של משאבי חומר. תכנים עיקריים שעלו לאתר בעברית: חינוך סביבתי, ציפור החודש. פרסומים עיקריים שעלו לאתר בעברית: דוח ניטטור נחלי יהודה ושומרון 2006. תהלוכן האורן – דף מידע. סביבה בשמיטה – מערכי שיעור לבתי ספר תיכוניים בנושא שמיטה בהיבט סביבתי. מודל רגישות נחל שניר. תכנית אב נחל פרוד – צלמון. איכות מימי החופין של ישראל בים התיכון בשנת 2006. The Path Toward Sustainable Development in Israel 2008.

חשות עיקריות שעלו לאתר באנגלית: תורגמו לאנגלית מרבית התכנים והפרסומים החדשים שנוספו בשפה העברית, מבנה המשרד ובעלי תפקידים, פרויקטים שונים של שיתוף פעולה בינלאומי, שבוע אהבה לטבע ועוד.

אתר בערבית: האתר כולל מעל 300 דפי מידע ו-25 פרסומים, כמו גם תרגום של 20 דפי סביבה. באתר חדשות המתעדכנות פעם בשבוע. עריכת המידע מבוצעת בסיוע אנשי מקצוע מהמגזר הערבי, הבקיאים בנושאי איכות הסביבה. חדשות ותכנים עיקריים שעלו לאתר בערבית: תו תקן ירוק, מומחים בתחום האסבסט, אמנת ברצלונה – הפרוטוקול השביעי – שמירת הסביבה החופית. רעש מן המסגדים. הסדרים בעיר יפו. החוקים בישראל לאכיפת תקנות הרעש. חינוך סביבתי: חטיבת הביניים "א-זהרא" כבית ספר ירוק. הפיכת אתר פסולת לגן ציבורי בעיירה בסמט טבעון. שימוש חוזר בצמיגים באום אל פחם. הקמת תחנת מעבר לפסולת בכפר קרע. אימוץ התכנית הלאומית להתמודדות עם זיהום הים. פינוי כלובי דגים באילת – תמצית היסטורית של הפרשה. זירה בין לאומית: תכנית סמאפ – הפצת קטעי עיתונות בערבית ועלון מידע תקופתי בערבית. אמנות בין לאומיות בנושא חומרים מסוכנים. במטרה להגביר מודעות של הציבור הערבי לנושא הסביבה, מדגיש האתר אירועים מיוחדים בישובים הערביים: מרכז לימודי הסביבה הוקם בכפר קרע. הסמכה לבית ספר ריקו: ארבעה עשר בתי ספר

ערביים הוסמכו. קישור למסמכי רישוי, רשימות מומחי בדיקה בתחום רעש. רשימת המומחים המורשים בתחום האסבסט.
פרסום מרכזים: 9 מכרזים פומביים, 4 מודעות "דרושים", ופניה אחת לקבלת שירותי ייעוץ פורסמו באתר בחודשים ינואר – יוני 2008.
פרסום תמיכות – קולות קוראים. 15 קולות קוראים פורסמו באתר בחודשים ינואר – יוני 2008.
עדכון האתר. על עבודת העיבוד, הארגון, העדכון והעלאת התכנים לאתר הראשי והאתר באנגלית ממונה צוות עורכי תוכן. צוות זה מרכז את המידע הנצבר במשרד, וכן מכין אותו לפרסום ברשת. בחודשים ינואר – יוני 2008 הועלו לאתר 1,257 פריטי מידע חדשים, ועודכנו 6,162 פריטים קיימים (לא כולל פעילות באתר הילדים ובאתר בערבית).

המשרד לביטחון הפנים

א-ג. האתר מנוהל ומעודכן ברמה יומית.

משרד הבינוי והשיכון

א– ג. במשרד פועלת מזה שנים ועדת היגוי לאינטרנט ואינטרא-נט. הוועדה מקיימת ישיבות תקופתיות ודנה בין השאר, על עדכון ושדרוג האתר, ועל הכללת נושאים חדשים באופן שוטף. בתאריך 09/12/2007 הוצא על ידי המנהל הכללי של המשרד כתב מינוי חדש לוועדה, והחברים בה מייצגים את רוב אגפי המשרד. הוועדה התכנסה בתאריך 10/03/2008. המשרד החליט על שדרוג האתר, והחלה עבודת האפיון מחדש של האתר. העבודה המתוכננת הינה בהתאם לתשתיות הממשלתיות המוקמות על ידי יחידת "ממשל זמין" במשרד האוצר, ובהתאם לתקנים לעריכת התוכן.
להלן עדכון לגבי מידע חדש/נוסף, שהוזן בשנה האחרונה לאתר האינטרנט: האתר עבר בדיקה מקיפה, הוכנסו עדכונים במבנה הארגוני ושינויים פרסונאליים. עודכנו רשימות מורשי חתימה, דברי השר ודברי המנכ"ל. רשימת החלטות ממשלה הנוגעות למשרד עם קישורים להחלטות. מצגות חדשות מתוך יום העובד 2008. מדיניות ותוכנית עבודה של המשרד. רשימת הרשויות הציבוריות והתאגידים שהמשרד אחראי על תחומי פעילותם. חוברת הנחיות לתכנון תנועות הולכי רגל. חוברת הסבר למיגון בתים בשדרות ועוטף עזה. הוסף ועודכן מידע בתחום המקצועי – ההנדסי, על ידי מנהל מינהל תכנון והנדסה, והאדריכל הראשי, כגון: מחירון לעבודות פיתוח 2007, תעריפי תכנון חדשים, הנחיות תכנון, מפרט למתכננים, נוהל מודד אתר ועוד.

משרד הבריאות

א-ג. עדכונים שפורסמו באתר: עדכונים לגבי ועדת הסל, פרסום טפסים בנושא חוק פיצוי גזזת. פרסום בנושא מכרז למוסדות סיעודיים. פרסום שאלות ותשובות בנושא שימוש בבקבוקי פלסטיק לתינוקות.

מידע על מחלת חצבת. עדכון מידע בכל 80 מחלקות הקיימות באתר. שמירה על עדכון 60 מאגרי המידע.

משרד החינוך

א-ג. "אוח", אתר האינטרנט של משרד החינוך משמש במה פרסומית בנוגע לכל המתרחש במשרד ומוקד קבלת שירותים מקוונים לקהילת החינוך: הורים, מורים, תלמידים, וכן בעלויות חינוך ורשויות מקומיות. להלן תקציר דיווח על הפעילויות העיקריות שהתבצעו באתר משרד החינוך בחצי השנה האחרונה: עדכון שוטף של התכנים באתרי המשרד. הדפים באתר הראשי של אוח ובאתרי היחידות מתחדשים ומתעדכנים בתדירות גבוהה המשקפת את הפעילות במשרד והקורה במערכת החינוך. בממוצע, נוספים ומתעדכנים כ-600 דפים בחודש. **אתרים חדשים ומחודשים** הפעילות השוטפת מול יחידות המשרד ובצוות התוכן של אוח מניבה אתרים חדשים וכן עדכונים משמעותיים של אתרים ותיקים. בין האתרים שעלו/חודשו בחודשים האחרונים: פורטל מעגלי השנה – הכול על חגים ומועדים, פרשת השבוע ועוד
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Moe/PortalHagim/
אתר מחודש למגזר הדרוזי – צ'רקסי
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ChinuchDruzi/
מדריכים חדשים באוח.
מדריך אוח במלאת 60 למדינה.
למדינה
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/madrech/Madrich60.htm
מדריך בנושא הסעות
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/madrech/Hasahot.htm
מדריך לקראת צבא
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/madrech/Tzava.htm
המדריך לבריאות התלמיד בבית הספר
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/madrech/Briut.htm
מדריך שירותים אישיים לעובדי הוראה
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/madrech/OvdeyHoraa.htm
התחדשות בחינוך – המרחב הפתוח http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Applications/EduSN/

הגיע זמן חינוך – מערכת החינוך יוצאת לדרך חדשה
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/zman/

משחקים לחגים

ט״ו בשבט – לדעת עץ
http://cms.education.gov.il/CmsManagment/Games/etz.html
ט״ו בשבט – המשחק הירוק
http://cms.education.gov.il/CmsManagment/Games/yarok.html
ט״ו בשבט – מי רוצה להיות חבר כנסת
http://cms.education.gov.il/CmsManagment/Games/haver_kneset.html
פורים – עד מי ידע
http://cms.education.gov.il/cmsmanagment/games/ad_mi_yada.html
פורים – המשחק המצחיק
http://cms.education.gov.il/cmsmanagment/games/matshik.html
פסח – הגדה של משחק
http://cms.education.gov.il/cmsmanagment/games/hagada.html
פסח – משחק החירות
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Moe/Pesach/Includes/xirut01.htm
יום העצמאות – מאז ועד היום
http://cms.education.gov.il/cmsmanagment/games/iom_atsmaut.html
שבועות – על הגר והאחר – קבלת השונה
http://cms.education.gov.il/cmsmanagment/games/al_hager.html

מערכת תקן פסיכולוגים. מערכת לניהול מסד משאבי השירות הפסיכולוגי חינוכי. מסד הנתונים כולל נתונים אודות: פירוט כוח האדם בשירות ומעמדו המקצועי, הקצאת תקנים על פי מפתח שפ״י, הקצאת שעות הדרכה ועוד.
http://cms.education.gov.il/educationcms/applications/shfnet/default.htm

מיפוי צרכים ואיסוף נתונים לפיתוח סגלי הוראה. משרד החינוך נערך להטמעת תוכנית העבודה לקידום תוכניות הלימודים ויעדיו של המשרד לקראת שנת הלימודים תשס״ט. הטמעת תוכנית תיעשה באמצעות מסגרת כוללת לפיתוח מקצועי לעובדי ההוראה, אשר תכלול מערך השתלמויות במרכז הפסג״ה, ומערך הדרכה בסביבת העבודה של המורה. במסגרת זו נדרש/ת כל מנהל/ת בית ספר להיערך למיפוי בית ספרי.
http://hinuch.education.gov.il/isfnet/

מערך פורטלים ממוקדי לקוח. מערך הפורטלים ממוקדי הלקוח ממשיך להתעדכן. כל אחד מן הפורטלים מהווה איגום של מידע ושירותים לאוכלוסיית גולשים: עוזרי הוראה, הורים ותלמידים. התכנים שבפורטלים נשאבים מתוך אתרי היחידות ומעובים באופן רציף ע״י מנהלי הפורטל בתכנים משלימים.

משרד החוץ

א-ג. האתר מתעדכן באופן שוטף.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

א-ב. האתר מתעדכן באופן שוטף. קיימת ועדת אינטרנט המתכנסת פעם בחודש.

משרד המדע, התרבות והספורט

א-ב. האתר מעודכן באופן שוטף.

משרד הפנים

א-ב. המשרד הערך לפיתוח אתר חדש, כולל גיוס מנהל תוכן לאתר, שיופעל בתיאום עם רפרנטים האחראים על התוכן בכל יחידה. המכרז להקמת האתר יפורסם בחודש אוגוסט 2008.

המשרד לקליטת העלייה

א-ב. מידע על כנסים לישראלים בחו"ל . המשרד הפיק דף מידע באתר לגבי הכנסים שהתקיימו בצפון אמריקה, צרפת, ואנגליה בחודשים מרץ – אפריל 2008. כמו כן נשלח ניוזלטר לכל הישראלים החיים בחו"ל שנרשמו למבצע.
יום העלייה הבינלאומי. במסגרת חגיגות 60 שנה למדינת ישראל, המשרד ארגן את יום העלייה הבינלאומי שהתקיים ב 5/5/2008. האגף הקים דף מידע בנושא הנ"ל בכל השפות וכן באנר מתאים בכל השפות.
מידע לישראלים השוהים בחו"ל במסגרת קמפיין שני למבצע "חוזרים הביתה ב60 לישראל". הקמפיין השני החל ב 4/5/2008, וכולל מידע על: הקלות בנושא מס לעולים ותושבים חוזרים. הטבות ברכישת כרטיסי טיסה בחברת אל על. כנסים לישראלים החיים בחו"ל. תוכנית ל"השבת מוחות". תגבור לימודי במערכת החינוך.
תמיכות למוסדות ציבור. פורסמו מבחנים וטפסים למתן תמיכות עבור מוסדות ציבור לשנת 2008. פורסמה הודעה בנושא מתן תמיכות למוסדות ציבור לשנת 2008. פורסם נוהל רשויות לשנת 2008. פורסמה רשימת מוסדות ציבור מקבלי תמיכות לשנת 2008. פורסמו אירועי חגיגת שנות ה-60.
הודעות לציבור העולים. במהלך ששת החודשים האחרונים פורסמו באתר מגוון הודעות של דוברת המשרד, כגון: טקס זיכרון לזכרם של יהודי אתיופיה. הטבות ברכישת כרטיסי טיסה בחברת אל על. תוכנית להקלות במיסוי לתושבים חוזרים. חגיגת 40 שנה למינהל הסטודנטים. שישים ושלוש שנים לניצחון על גרמניה הנאצית. תוכנית למניעת אלימות בקרב נוער עולים באילת.

חגים. לקראת פסח 2008 הוכנסו באתר ברכות לחג ב- 5 שפות.
גיור לעולים. נבנו דפי מידע בנושא תחום הגיור לעולים, קו מידע ארצי חדש בתחום הגיור, עמותות המכינות לגיור, תמיכות למוסדות ציבור – להכנה לגיור לשנת 2008, מידע על תמיכה וליווי מתגיירים המצטרפים לעם היהודי, סרטון "יהדות בלב שלם" - סרטון הסברה בנושא הגיור. נוספה חוברת הסברה "ואהבתם את הגר".
עידוד חזרתם של ישראלים בחו"ל. נבנה דפי מידע חדשים בנושא: פרויקט הבית הישראלי בחו"ל, רשימת רכזי הבתים הישראלים בחו"ל. נבנה אתר ייעודי לישראלים השוהים בחו"ל המכיל מידע עדכני ושימושי .
הקמת מרכז מידע טלפוני לתמיכה במבצע "חוזרים הביתה ב 60 לישראל". לקראת מבצע חוזרים הביתה ב60 לישראל הוקם מרכז מידע טלפוני הפועל 24 שעות. נציגי המרכז מסייעים לפונים בהרשמה למבצע דרך אתר האינטרנט של המשרד.
עדכונים שונים. לאורך כל ששת החודשים האחרונים עודכן האתר בפרטי מידע רלוונטיים, בוצע מהלך של אימות התכנים מול יחידות המשרד השונות התכנים תורגמו , טויבו ועודכנו באתר.
סטטיסטיקה. עדכון חודשי שוטף של נתוני העלייה לישראל.
"מה חדש" ו "הודעת הדובר" - עדכון שוטף.
באנרים. במהלך ששת החודשים האחרונים עוצבו באנרים עבור: מבצע "חוזרים הביתה 60 לישראל". "מחשבון זכאות". " קולות קוראים לרופאים ומדענים". "הקלות מס חדשות לעולים ולתושבים חוזרים". תוכנית "השבת מוחות". יום העלייה הבינלאומי.
קליפים. אפשרות לצפייה (במסך מלא) ב-24 פרקי תוכנית הטלוויזיה "חטף פתח" (המשודרת בטלוויזיה החינוכית) ששודרו עד היום. אפשרות לצפייה בסרטון של תחום גיור – "יהדות בלב שלם". סרטון "חוזרים הביתה ב 60 לישראל".
נושאים חדשים. אתר "מרגישים ישראל"- אתר המיועד לאוכלוסיית הישראלים החיים בחו"ל. באתר מידע מגוון המיועד לאוכלוסייה זו וכן מדורים המיועדים לבתים הישראלים בחו"ל ובהם מידע ותכנים הרלוונטיים. לקהילה הישראלית הקרובה.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

א-ג. אתר המשרד מתעדכן באופן שוטף על ידי האחראים לנושא בכל יחידה. ועדת האינטרנט המשרדית מתכנסת אחת לשבועיים ובכל ישיבה משתתפת יחידה אחרת לצורך שיפור אופן המידע המתפרסם והנגשתו למשתמש. גרסה חדשה של אתר אגף הרישוי, נגיש וידידותי יותר למשתמש הועלתה **בפברואר 2008**. במחצית השנייה של **2008** תבוצע הגהה יסודית על כל תכני מינהל היבשה והחומר יוצג בצורה נוחה וידידותית יותר למשתמש. **לוחות זמנים: תחילת 2009**. אגף ההסברה מגבש בימים אלה מכרז לעורך תוכן לכתיבה ושדרוג התכנים באתר. **לוחות זמנים לסיום יולי 2009**.

משרד התיירות

א-ג. המשרד ממשיך להכניס תכנים וכתבות לאתרי האינטרנט בכל השפות. המשרד מעדכן את אתר ה-gov במכרזים ובפעילויות השונות. לאתר הועלו מפות ישראל ומפות אתרים מרכזיים בערי תיירות. את המפות החדשות ניתן להדפיס ולנווט בתוכן בהתאם לצורך. לאתר הוכנסו מפת ישראל, מפה עם אתרים לצליינים ומפות הערים ירושלים, טבריה, אילת, חיפה, תל אביב ונתניה, בהן מסומנים אתריי תיירות, וכיתוב על המפות מופיע בשפה האנגלית. כל זאת כחלק משיפור השירות לתייר ולמטייל הישראלי, המעוניין לטייל באתרי התיירות ברחבי הארץ.
במקביל, הכניס המשרד לגלריית התמונות של האתר 200 תמונות חדשות, נוסף על 1,800 התמונות הקיימות בו. את התמונות ניתן לאתר לפי שם אתר התיירות, או לפי מילות מפתח, ובכך להקל על החיפוש.

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

א-ג. המשרד שידרג את אתר: "קונים באהבה משדרות ומישובי עוטף עזה", אשר משמש כמרכז מידע לצורך ביצוע רכישות של מוצרים ושירותים מעסקים באזור זה. לאתר זה חשיבות גדולה בפרסום הנושא ובהעלאת המודעות בדעת הקהל לנושא חשוב זה בבחינת "כל ישראל ערבים זה לזה..." כמו כן, מוצב דף הבית הראשי של האתר: נוספה האפשרות לגישה ישירה אל המידע בהתאמה לקהלי יעד, וכן הובלטו והורחבו שרותי "ממשל זמין", וכן נוספו כ-15 תתי אתרים של נושאים ויחידות שונות. המשרד מפעיל מערך הפצה רחב לכ-15,000 מנויים, אשר מקבלים באופן שוטף עדכונים ומידע חדשותי ושימושי אודות נושאים הקשורים לפעילות המשרד.

הוקמו אתרים חדשים בנושאים הבאים: **אתר המטה לפיתוח ותעסוקה בנגב** - האתר הוקם בשפות עברית ואנגלית, והוא מיועד להגביר את ההשקעות והפיתוח בנגב. **אתר אנשים עם מוגבלות** - האתר כולל מידע רב ומפורט למחפשי עבודה, ולמעסיקים וחברות המעוניינות להעסיק אנשים עם מוגבלות. **אתר OECD** - האתר כולל מידע למעוניינים ליצר שת"פ עם הארגון, וכן מידע על פעילות יחידות המשרד בארגון ה -OECD. **אתר נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה** - האתר מכיל מידע רב אודות מניעת אפליה בעבודה מכל הסוגים, ואפשרות להגיש תלונה לנציבות הנ"ל. **אתר תעסוקת אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה** - האתר כולל מידע רב למועסקים ולמעסיקים בנושא העסקת מוגבלים ולדוגמא: התאמות במוקם העבודה, שכר מינימום מותאם ועוד. **אתר אות סחר החוץ של ישראל** - האתר נבנה לרגל חלוקת האות בבית הנשיא לרבות קישור אל נתוני החברות הזוכות ועל הזכאים לפרס. **אתר "קמפיין הסדרה ואכיפת חוקי עבודה"** - האתר כולל מידע רב בנושים שפורסמו בקמפיין כגון: חוקים, פסיקה, ועוד. באתר ניתן לשמוע ולצפות בתשדירים שפורסמו ברדיו ובטלביזיה. **אתר בנושא "העסקת בני**

נוער בחופשת הקיץ" - האתר כולל מידע רב אודות העסקת בני נוער, ומרכז את כל החוקים והתקנות בנושא. מודגשים בו נושאי שכר המינימום לנוער, שעות עבודה ומנוחה, וכן האישורים להם נדרשים המעסיקים המעוניינים להעסיק בני נוער בהופעות ועוד. כמו כן שודרגו והורחבו אתרי יחידות שונות במשרד, וזאת במגמה לקדם ולשפר את השירות לציבור הרחב. שדרוג האתרים, מקדם את היעדים הבאים: א. גישה זמינה ועדכנית לכל המידע השימושי בהתאמה לנושאים, ליחידות המשרד ולקהלי היעד. ב. פרסום בולט, בזמן אמת, של חדשות אירועים ותוכניות סיוע ברמת המשרד וברמת היחידות השונות. ג. יישום אמצעי שיווק והפצה מתקדמים לכל הנושאים אשר משרד תמ"ת אמון על קידומם, לדוגמא: פוטנציאל היצוא של התעשייה והיצואנים הישראלים. יתרונות ההכשרה המקצועית והטכנולוגית במסלולים השונים. מודעות ציבורית לצרכנות נבונה ויחסי עבודה תקינים. אמצעי סיוע בהעסקת אוכלוסיות מיוחדות: חד הורים, חרדים, מיעוטים ועוד. כדאיות העסקת אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים ואמצעי סיוע שונים העומדים להעסקת אנשים עם מוגבלות. פוטנציאל הסיוע של הנספחים הכלכליים בעולם. פרסום סרטים בנושאים שונים כמו כדאיות ההשקעה בישראל, בטיחות בעבודה ועוד. **ד. יישום מורחב של שירותים מקוונים לדוגמא:** ביצוע תשלומים ורכישות באמצעות האינטרנט. מערך טפסים ממוחשב המאפשר מילוי בקשות בשיטות מתקדמות תוך יצירת תהליכי בקרה, ואפשרויות דיווח אודות סטאטוס הפניה. מערך טיפול ב"פניות ציבור" המאפשר תיעוד ומעקב אחר הטיפול בפניות ובניית מאגרי שו"ת "מושכלים" אשר יועמדו לרשות הציבור. **מיפוי כתובות במאגרי המידע** והערכות לקראת שילוב GIS בכל מאגרי המידע, כגון: יישום במכללות מכללות הטכנולוגיות ואתר "קונים באהבה", המאפשר בלחיצת כפתור לראות מפה באזור הנדרש. **סקר מכללות הטכנולוגיות** – סקר ממוחשב הפונה לציבור הסטודנטים במטרה לקבל הארות והערות שישמשו לבניית אתר מכללות הטכנולוגיות החדש. **סקר בנושא אכיפה והסדרה**- סקר ממוחשב הפונה לציבור הכללי במטרה לבדוק את מודעות הציבור לזכויותיו בעניין חוקי עבודה. **סקר מרכזי הכשרה** – סקר ממוחשב המיועד לבחון שביעות רצון של הלומדים במרכזי ההכשרה. **יישום מערכי אחזור מידע אשר פרסומם עשוי להעניק ערך מוסף לציבור הרחב ולתאגידים,** לדוגמא: ברור דרגה ושכר לימוד במעונות. הרחבת מאגר תוצאות ועדות ערר בפרויקט "אורות לתעסוקה" ועוד. **שירותי** "ONE STOP SHOP" **-** קבלת מידע ממקום מרכזי בהתאם לתחומי העניין של הפונה וזאת במטרה לייעל את הגישה למשרד, ללא הצורך לפנות למספר רב של גורמי טיפול. **אחזור נתונים מהמערכות התפעוליות באמצעות** WS - באמצעות שימוש ב WS יכולים הגולשים לקבל מידע עדכני מהמערכות התפעוליות בגישה ישירה וללא צורך בגזירת טבלאות ופרסומם באתר. דוגמא לשימוש המשרד ב- WS 1.קבלני כוח אדם 2. לשכות פרטיות. **ברור הדרגה במעונות ובמשפחתונים באמצעות האינטרנט** - המערכת מאפשרת לקבל ישירות מהמערכות התפעוליות באמצעות שימוש ב WS את הדרגה שנקבעה ע"י המשרד וכן את סכום השתתפות המדינה בתשלום. **"נגישות" – לאנשים עם מוגבלויות** - משרד התמ"ת פעל לשדרג את הצגת המידע והשירותים המצויים באתר לאנשים עם מוגבלות. פעילות זו, בוצעה בהתאם לתקנים קיימים ובהתאם לפתרונות הייחודיים שפותחו. לנושא זה ניתן דגש מיוחד, עקב פעילות המשרד בתחום

קידום תעסוקה לאנשים עם מוגבלויות. **מאגר ממוחשב של חברות – לקידום הסחר הבין לאומי של ישראל בעולם** - המשרד פעל לשדרג את מאגר המידע (באנגלית) אודות חברות ישראליות וזאת במטרה לקדם את היצוא, את ההשקעות הזרות בישראל ואת שיתופי הפעולה הבין לאומיים. מאגר המידע מוצג באתר האינטרנט והוא מאפשר למתעניינים ולגורמים שונים בעולם לקבל מידע ראשוני אודות התעשייה בישראל ואודות פוטנציאל הייצור של החברות והיצואנים. מאגר המידע מיושם בשיתוף עם יחידות שונות במשרד הפועלות לקידום הסחר הבין לאומי (מינהל סחר חוץ, רשפ"ת וכן מינהלים תעשייתיים שונים), והוא הוקם בקשר עם החברות תוך, מתן אפשרות לעדכון ישיר ובלתי אמצעי על ידן. החברות קיבלו הרשאות וסיסמאות כניסה וגישה מבוקרת אל המידע הכולל בתוכו נתונים אודות פרופיל החברה, מוצרים ושירותים המסופקים על ידן, תחומים וענפי התמחות וכן נתונים להתקשרות עם אנשי קשר מתאימים. למידע זה, משולבת מערכת מתקדמת של אחזור מידע המאפשרת איתור חברות לפי תחומי התמחות וענפים מקצועיים וכן שליפה לפי מילות מפתח המשקפות מוצרים ושירותים. **שרותי ערך מוסף בתחום הכשרה מקצועית** - במסגרת שדרוג נושאי הכשרה מקצועית ופיתוח כ"א, הוקמו מספר מערכות אשר מקדמות את השיווק ללימוד תחומי הטכנולוגיה מחד ומשפרות את השירות לתלמידים ולסטודנטים מאידך. פעילות זו יושמה במסגרת מכללות הטכנולוגיות, וניתן למנות בה את היישומים הר"מ: **"ציון - נט" – מערכת לקבלת ציונים באינטרנט** - באתר האינטרנט מיושמת מערכת ממוחשבת המאפשרת ל – 25,000 סטודנטים הלומדים ב – 100 מכללות הטכנולוגיות, לקבל את תוצאות המבחנים הארציים. הצגת הציונים ו/או "סטאטוס" הציונים, נעשה לאחר הזדהות והקשת סיסמא ייחודית ע"י הסטודנט. בתקופה האמורה, יושמה מערכת המאפשרת העברת הסיסמאות והרשאות חסויות לידי הסטודנטים באמצעות הדוא"ל. יישום המערכת ושילוב הציונים באתר כלל גם הערכות ושיפור מערכות או"ש בתחום ריכוז המידע והעברת הנתונים לתוך מכלול מרכזי. **מבחני מיפוי** - במערכת זו, נעשו שיפורים לצורך קבלת תוצאות מבחני המיפוי כולל יכולת חיתוך והשוואה שונותה. **יישום פורטל ארגוני (אינטראנט)** - בנוסף לאתר האינטרנט מיישם משרד התמ"ת גם פורטל ארגוני (אינטראנט) המיועד לעובדי המשרד בארץ ובעולם. הפורטל כולל מידע שימושי רב ובאמצעותו ניתן לקבל עדכונים אודות "מה חדש?" ו "מהנעשה במשרד". בתקופה האמורה, הוקמה מערכת המרכזת את כל השירותים הניתנים לעובדי המשרד באמצעות יחידות המטה, נקבעו שיטות, תקנים וכן הוקמו טפסים ממוחשבים המיועדים לקליטת בקשות העובדים לצורך קבלת השירותים האמורים. כמו כן פותחה מערכת מתקדמת "לוח מודעות" המאפשרת לעובדי המשרד לערוך בעצמם מודעה ולפרסמה ב"לוח" האמור כידוע, הפעילות ביישום הפורטל הארגוני נעשית בשיתוף פעולה הדוק עם אגף מינהל ומשאבי אנוש באמצעות 10 עובדים המשמשים "נאמני תוכן" לצורך עדכון שוטף של הפורטל. **הערכות ל – MOSS2007 של MICROSOFT** - בתקופה האמורה, פעל אגף מערכות המידע לשדרג את אתר האינטרנט לטכנולוגיות מתקדמות ותשתיות חדישות של MOSS 2007.

משרד התשתיות הלאומיות

א-ג. האתר מתעדן באופן שוטף.

רשות השידור

א-ג. אתרי האינטרנט של הרשות הם בעלי אופי חדשותי, רמת העדכניות היא בד"כ ברמה היומית ולרוב הם מתעדכנים מספר פעמים ביום.

רשות השידור – אגף הגבייה

א-ג. א. אתר האינטרנט של אגף הגבייה – WWW.IBA.ORG.IL. הדרך הבסיסית להגיע לאתר של אגף הגבייה היא באמצעות דף השער של אתר רשות השידור. דף הבית של אתר רשות השידור כולל הודעות אקטואליה בנושא האגרה ,המתפרסמות בהתאם למועדי אישור האגרה והליכי גבייתה. ההודעות הן קצרות והן משתנות לפי הצורך. דף הבית כולל גם הפניה קבועה לאתר של אגף הגבייה, אליו ניתן להגיע בלחיצת כפתור. אל האתר ניתן להגיע גם באמצעות דף הבית של שוהם (שירות ותשתית התשלומים הממשלתית). דף הבית של אתר אגף הגבייה כולל את הפרטים הבאים : מספרי טלפון של הסניפים (בעיקר 6662 *). מספרי פקסים של הסניפים (6688 *). כתובת הדואר האלקטרוני של האגף . מספר הטלפון של מערכת ה – I.V.R : 1-800-22-66-66. כמו כן , ניתן להגיע באמצעות דף זה ל 4 אתרי משנה : הראשון שבהם מיועד לביצוע תשלום האגרה . השני מהווה קובץ מידע בסיסי לגבי כל היבטים החוקיים של תהליכי גביית האגרה . באתר המשנה השלישי יכול כל אדם ללמוד, בצורה תמציתית ומסודרת, את הזכויות והחובות החלות על המחזיקים במקלט טלוויזיה .

קובץ המידע החוקי. בקובץ זה יכולים הלקוחות למצוא את החוקים הבסיסיים,שהם רלוונטיים להליכי גביית האגרה. הקובץ כולל את חוק רשות השידור ותקנותיו (1974, 1981), פקודת התעבורה, חוק הבזק, חוק אזרחים וותיקים וחוק מעמד וותיקי לחמת העולם השנייה. כמו כן כולל אתר זה את הטקסטים של 8 פסקי דין עקרוניים בנושא האגרה. מרכיב חשוב של אתר זה הוא קובץ התשובות לשאלות המועלות בצורה השכיחה ביותר על ידי הלקוחות. האתר כולל כ – 50 שאלות נפוצות. התשובות עולות למסך עם סימון השאלה באמצעות העכבר. מכלול המידע בנושא זה מאפשר לכל לקוח להבין בצורה יסודית את התיאוריה והמעשה בתחום האגרה.

באתר משנה השלישי מופיעה חוברת זכויות וחובות של המחזיקים במקלטי הטלוויזיה – אתר זה כולל תקציר תמציתי של המידע לו זקוק לקוח , כדי למלא את חובותיו כמחזיק במקלט טלוויזיה, הן מבחינת חובת ההודעה והן מבחינת חובת התשלום.

מערכת המידע הקולי I .V. R. מערכת המידע הקולי מאפשרת ללקוחות לבצע תשלומים בשיטה של שירות עצמי, באמצעות כרטיס אשראי . כמו כן , מספקת מערכת המידע הקולי מידע לציבור ונותנת הסברים ותשובות בנושאי האגרה

השונים. התהליך בנוי בצורת עץ החלטות , המכוון את הלקוחות למטרתם בצורה נוחה . סוגי המידע הנמסרים באמצעות המענה הקולי: ימי ושעות קבלת קהל ,שעורי האגרה ומועדי התשלום ,כתובות הסניפים, הגדרת תנאי הזכאות להנחות, מידע על מגוון ערוצי התשלום העומדים לרשות הלקוח, מידע על סנקציות אותן יכולה רשות השידור להפעיל על פי חוק נגד משתמטים מחובת ההודעה ומחובת התשלום. מידע זה מוקלט ברוסית, ערבית ועברית וניתן בתחילת השיחה לבחור את השפה הרצויה.

שילוב קובץ שאלות ותשובות לאתר האינטרנט. באגף הגבייה הוכן עם הלשכה משפטית קובץ בנושא החוק המתייחס לגביית האגרה. הקובץ נבנה באופן עקרוני על סמך איסוף של השאלות העיקריות הנשאלות ע״י ציבור הלקוחות במפגשים עם עובדי האגף ובשיחות הטלפוניות. מאחר שהקובץ משמש גם את עובדי האגף, זהו צעד נוסף וחשוב בבניית אקלים של שקיפות בין רשות השידור לבין ציבור משלמי האגרה, שהם בגדר מחזיקי המניות של השידור הציבורי. הקובץ יעודכן מידי פעם כאשר הציבור יעלה סוגיות נוספות הדורשות תשובה מרשות השידור, או בהתאם לשינויי חקיקה שיתרחשו בעתיד.

שירות התשלומים באמצעות אתרי התשלומים – הגברת השימוש

דו"ח 53ב

החלטת מספר בק/16 מיום 15.6.2003

א. אזרחי המדינה יוכלו, החל משנת התקציב 2004, לשלם באופן מקוון, באמצעות מערכת התשלומים הממשלתית את כלל שוברי התשלום לממשלה.

ב. המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה ידאגו לספק את המידע הדרוש לחשב הכללי במשרד האוצר לצורך ההפקה של שוברי התשלום המקוונים ולהיערכות מתאימה לקליטת התשלומים במערכות המידע הקיימות.

ג. החשב הכללי במשרד האוצר, המופקד על פרויקט "ממשל זמין", ינחה את חשבי משרדי הממשלה להיערך לביצוע ההחלטה.

ד. הערות מבקר המדינה בדו"ח מספר 53ב יילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

ה. הממונה על פרויקט "ממשל זמין" באגף החשב הכללי במשרד האוצר ידווח על ההתקדמות בביצוע ההחלטה, מידי חודש, לאגף לביקורת המדינה.
ראש האגף יעביר את הדיווח כאמור, ליו"ר ועדת השרים.

ביצוע ההחלטה

המשרד לביטחון הפנים

א-ג. פרט לתשלום אגרת חופש המידע (שניתן לשלמו באתר התשלומים), למשרד אין כל תשלומים המשולמים על ידי הציבור.

משרד הבינוי והשיכון

א-ג. כיום המשרד מציע לציבור שני סוגים של שירותים לתשלום, המתבצעים באמצעות "שוהם" (שרות ותשתית התשלומים הממשלתיים) אגרות שונות של רשם הקבלנים (דרך אתר המשרד), אגרות בקשה לקבלת מידע עפ"י חוק חופש המידע (דרך שער הממשלה). הוחלט על קידום פרסום מכרזים באמצעות האתר. הוחלט כי כל מכרזי המשרד יפורסמו דרך האתר, וקבלנים יוכלו לעיין בתיק המכרז ולשלם את האגרה באמצעות שרת התשלומים.

משרד הבריאות

א-ג. באתר פועלות 8 חנויות: תשלום אגרות/רישיונות תמרוקים ותכשירים רפואיים. אגרות למכון הרפואי לבטיחות בדרכים. אגרות למכון לפיקוח על הקרינה. מרכז הדרכה ארצי – פרסומים. מרכז הדרכה ארצי – קורסים. אגרה להרשמה למבחן ברפואת שיניים. אגרה לבחינות הסמכה בסיעוד. אגרה לקבלת מידע – חוק חופש המידע.
חנויות בפיתוח: פרסומים בבריאות הציבור. מכרזים. כתובת ישירה לחנויות:
http://www.health.gov.il/ecom
על פי הנחית החשבות המשרד לא יפעלו שירותים נוספים עד התממשקות של שרת תשלומים עם פרויקט מרכב"ה.

משרד החינוך

א-ג. המינהל ממשיך לפעול בשיתוף עם חשב המשרד על תוכנית פעולה להעברת שירותים הניתנים בתשלום ע"י המשרד למתכונת מקוונת שתפעל תוך אינטגרציה בין יישומים במשרד לשרת התשלומים הממשלתי. זאת בנוסף לשירותים הפעילים היום מול שרת התשלומים הממשלתי: תשלום עבור בחינות בגרות (מועד ב') בצורה מקוונת, תוך השתלבות ואינטגרציה עם מנגנוני ההרשמה לבחינות בפורטל הבחינות של המשרד. שרות מקוון לניהול תיק הבחינות של נבחנים אקסטרניים. בסל שרות זה נכללת האפשרות להרשמה ותשלום עבור בחינות אקסטרניות. תשתית לתשלומים בגין בקשות מתוקף חוק חופש המידע באמצעות שרת התשלומים.

משרד החוץ

א-ג. התווסף שירות תשלומים עבור אימות מסמכים רשמיים. ניתן על ידי החטיבה הקונסולארית במשרד החוץ.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

א-ג. אין באתר האינטרנט של הלשכה שירותי תשלום.

משרד המדע, התרבות והספורט

א-ג. באתר קיימת גישה לשרת התשלומים של המדינה לשם רכישת קלטות של שירות הסקטים הישראלי. המשרד עוסק בפרויקט רחב עם "תהילה" למחשוב רשות חדשה לספורט מוטורי. הכוונה היא שכל השירות לציבור יעשה באמצעות אינטרנט, ונעשה שימוש בין השאר, ברישיון נהיגה של הפונים.

משרד הפנים

א-ג. כיום ניתן לשלם עבור בקשות לדרכון / תעודת מעבר, חידוש דרכון יזום על ידי המשרד ללא צורך להגיע למשרד הפנים, תשלום עבור תעודת זהות גנובה/אבודה, בקשה לאיתור מען. כל חברות ההכשרה של השומרים מנהלות הקשר עם המשרד באמצעות אינטרנט, כולל מעבר של שומרים מחברה לחברה, וביצוע עסקאות בין סוחרי כלי ירייה, ללא צורך להגיע למשרד. בחודש אוגוסט – ספטמבר ניתן יהיה להשמין קבוצות תיור על ידי סוכני תיור מורשים.
להלן נתונים סטטיסטיים: בשנת 2007 בוצעו 102ת12 עסקאות בסך 2,018,730 ₪. במחצית הראשונה של 2008 בוצעו 27,367 עסקאות והועברו 4,716,185 ₪.

המשרד לקליטת העלייה

א-ג. פותח עבור המשרד יחד עם שירות התשלומים הממשלתי, שירות של תשלום אגרה לפי חוק חופש המידע. השירות עלה לאוויר ב2/3/2008.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

א-ג. שרת התשלומים מאפשר לשלם את חידוש רישיונות נהיגה, רכב וציוד מכני הנדסי (צמ"ה). לגבי רישיונות נהיגה ורכב העדכון נעשה " ON LINE" והמידע מתעדכן מיידית בקובץ. כמו כן, ניתן לשלם עבור אגרות חוק חופש המידע, באמצעות קישור בדף באתר המשרד בנושא זה.
לקראת אמצע 2009 יתאפשרו תשלומים נוספים דרך האתר (כגון חידוש רישיון טייס, חידוש רישיון משיט וכו').

משרד התיירות

א-ג. משרד מצוי בתהליך אפיון המערכת על מנת לאפשר לגורמים, הנוטלים חלק בירידי התיירות ברחבי העולם לשלם באמצעות שרת התשלומים. כידוע, אגרות והשתלמויות של מורי דרך מוסמכים כבר משולמות באמצעות האתר.

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

א-ג. משרד התמ"ת מפעיל כיום את כל התשלומים של אגרות בגין שירותי יחידות המשרד באמצעות האינטרנט. כמו כן, ניתן לבצע רכישות מקוונות למוצרים ושירותים. המשרד פועל לשלב גם את תשלומי הקנסות המנהליים, ואפשרות לבצע מעקב בגין הדרישות לתשלום הקנסות למול הביצוע בפועל. משרד התמ"ת מפרסם ומעודד את השימוש באמצעות שרת התשלומים באינטרנט ומבצע זאת באמצעות פרסומים שונים וכן באמצעות קישורים ממסמכי מידע שונים המשולבים באינטרנט.

משרד התשתיות הלאומיות

א-ג. המשרד מקדם פיתוח טופס, המאפשר גביית אגרת חופש המידע באמצעות אתר האינטרנט.

רשות השידור

א-ג. אתר התשלומים של אגף הגבייה. באמצעות אתר זה יכול כל לקוח לשלם את התשלום השוטף וכן חובות עבור אגרת הטלוויזיה . התשלום מבוצע באמצעות כרטיסי אשראי ,וזאת במועדים הקבועים בתקנות. שירות זה ניתן בעברית ובאנגלית.
כמות העסקאות. בשנת 2007 בוצעו באמצעות האתר 68,353 עסקאות בהן שילמו הלקוחות 19,489,778 ₪. גם אתר השיווק מאפשר רכישות מקוונות.
בשנת 2007 בוצעו 155,696 עסקאות באמצעות מערכת המענה הקולי . ההכנסה מערוץ זה 44,072,558 ₪ .

שירות לציבור באמצעות טפסים ממשלתיים
דו"ח 53ב

החלטת מספר בק/17 מיום 15.6.2003

א. אזרחי המדינה יוכלו לקבל, החל מחודש יוני 2004, שירותים הניתנים על-ידי הממשלה באמצעות טפסים ממשלתיים באופן מקוון.

ב. החשב הכללי במשרד האוצר, יחד עם ועדת ההיגוי הבינמשרדית לפרויקט "ממשל זמין", יכין תוך 45 יום, תכנית היערכות לביצוע סעיף א' לעיל.

ג. המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה ינחו את היחידות השונות במשרדיהם להיערך לביצוע התכנית.

ד. החשב הכללי במשרד האוצר ינחה את החשבים במשרדי הממשלה להיערך לביצוע התכנית בתחומי פעילותם.

ה. החשב הכללי יתאם עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר את ההיבטים התקציביים ושיטת המימון של הפרויקט.

ו. הערות מבקר המדינה בדו"ח מספר 53ב יילקחו בחשבון במהלך ביצוע ההחלטה.

ז. הממונה על פרויקט "ממשל זמין" באגף החשב הכללי במשרד האוצר, ידווח על ההתקדמות בביצוע ההחלטה לאגף לביקורת המדינה, תוך 45 יום.

ביצוע ההחלטה

המשרד לביטחון הפנים

א-ג. למשרד אין טפסים מקוונים.

משרד הבינוי והשיכון

א-ג. אתר המשרד מציע לציבור טפסי רשם הקבלנים לסוגיהם. האתר מקשר את המשתמשים אל שרת הטפסים הממשלתי. בוועדת היגוי

האחרונה, האגפים השונים במשרד נתבקשו לאתר מבין הטפסים הקיימים, את הטפסים הנוספים להוספה באתר.

משרד הבריאות

א-ג. פורסמו כל הטפסים באתר כקבצים שניתן להדפיסם ולמלא ולשלוח למשרד. טפסים אלקטרוניים זמינים: טופס אלקטרוני להבעת הסכמה לתרומת איברים עבור אדי – המרכז הלאומי להשתלות. הגשת קבילה לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. טפסים בפיתוח: טופס הגשת טכנולוגיה/תרופה לוועדת סל
טופס דיווח פעילות במכונים להתפתחות הילד.

משרד החינוך

א-ג. המינהל קיים התייעצות עם החשב, בהתאם להנחיות הנובעות מסעיף ד' (דוח 53ב' החלטה בק/17) בהחלטת הוועדה. המינהל ממתין להנחיות החשב הכללי על מנת להיערך לאיסוף ולקליטה של הטפסים הרלוונטיים. במקביל, פורטל עוזרי הוראה משלב בתוכו מיפוי תהליכים שכיחים המבוצעים מול המשרד עם קישורית לטפסים המשתלבים בתהליכים אלו.

משרד החוץ

א-ג. אין למשרד החוץ מגע עם הציבור הישראלי, ועל כן אין טפסים באתר.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

א-ג. לקראת מפקד 2008 החלה הלשכה בגיוס כוח אדם לסגלים שונים לביצוע מפקד.

משרד המדע, התרבות והספורט

א-ג. ניתן להוריד טפסים שבשימוש משרדנו דרך אתר המשרד. מתוכנן לאפשר פעילות מקוונת ולהשתלב בכלל הפעילות הממשלתית בתחום זה. המשרד השתלב כבר בפרויקט ה"מרכבה".
בקשות התמיכה וההקצבות לגופים עבור שנת 2007 נקלטו ישירות למערכת המרכבה באמצעות הגופים. השימוש במערכת זו יאפשר למינהל הממשלתי ולגופים לקבל תמונת מצב עדכנית ומהינה של סטאטוס הבקשות והתשלומים. בשנת 2009 המשרד ירחיב הפעילות למינהל המדע, לקבלת הצעות מחקר וכו'.

משרד הפנים

א-ג. כל טפסי מינהל האוכלוסין נמצאים באתר הטפסים הממשלתי. בחודש אוגוסט 2008 ימצאו גם כל טפסי בקשה למימון בחירות באתר הטפסים.
הופעלו 8 טפסים, המטפלים בקשר שבין המשרד לבין הרשויות המקומיות בנושאים כמו: הגשת תקציב רגיל של רשות מקומית.

המשרד לקליטת העלייה

א-ג. טפסים להורדה. במהלך ששת החודשים האחרונים נוספו כ- 10 טפסים להורדה.
טפסים מקוונים למילוי ושיגור דרך אתר האינטרנט. טופס הרשמה מקוון למבצע "חוזרים הביתה ב 60 לישראל". טופס בקשה מקוון לסיוע בתעסוקה במסגרת המבצע "חוזרים הביתה ב-60 לישראל". טופס בקשה להלוואות המיועד לסטודנטים עולים. מילוי הטפסים ושיגורם מתבצע דרך אתר האינטרנט של המשרד מבלי לצאת מהבית, מכל מחשב המחובר לרשת האינטרנט, ומאפשר את שיגורו ישירות לגורמי המשרד הרלוונטיים.
תמיכות למוסדות ציבור לשנת 2008. פורסמו באתר טפסים ונהלים למתן תמיכות למוסדות ציבור לשנת 2008.
עדכון כתובת העולה. מתן אפשרות לעולה לעדכן את כתובתו האישית באופן ישיר באמצעות האינטרנט.
מנגנון זיהוי. הנפקת קוד סודי לעולים לצורך קבלת מידע אישי בתחומים שונים כמתחייב מחוק חופש המידע.
תיק עולה באינטרנט. גישה לתיק האישי של העולה ובו מידע אישי (פרטים דמוגרפיים וסיועים שניתנו לעולה).
הפקת אישורים מהאינטרנט. באפשרות העולה להפיק שני אישורים: פירוט תשלומים וסיועים שהעולה קיבל. אישור ביקורים בלשכה.
מכרזים חדשים. מכרז פומבי להקמת ספרייה . אספקת שירותי אבטחה ושמירה. מתן שירותי ייעוץ למדענים עולים. שירותי הסעות לעולים מנמל התעופה בן גוריון. אספקת שירותי צילום למשרד.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

א-ג. מרבית טפסי המשרד מופיעים באתר ונגישים לאזרח ברובריקה המיוחדת לכך.
במהלך שנת 2008 החל אגף מערכות מידע לאפיין מחדש את נושא הפניות. אזרחים, הפונים לאגף הרכב והרישוי, מתבקשים לציין את מספר רישיון הנהיגה או מספר הרכב. נתון המקצר את זמן המענה לאזרחים ומונע פניות חוזרות ונשנות. אגף מערכות מידע נמצא במו"מ עם חברה חיצונית לשדרוג מערך המענה לפניות. בהסכם החדש ייילקחו בחשבון כל הצרכים, כולל אסמכתא במענה לפניה, שמירת מסמכים, מעקב וכו'. לוח זמנים משוער: סוף 2009.

משרד התיירות

א-ג. באתר האינטרנט ישנם מגוון טפסים, המיועדים לשימוש הציבור. לא התווספו טפסים נוספים.

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

א-ג. **מערכת קיימת.** משרד התמ"ת היה חלוץ ביישום מערכת טפסים ממוחשבת וכיום משולבים כ – 310 טפסים הניתנים להורדה ולמילוי באמצעות האינטרנט. חלק מהטפסים, ניתן למילוי מקוון בשיטה מתקדמת. במחצית הראשונה של 2008 יושמו מספר טפסים נוספים למילוי וביניהם: **רשפ"ת** - הוקם מערך טפסים מקוון ומתקדם המיועד לעדכון המידע ע"י החברות והמפעלים. **בקשה לפטור משחרור טובין** - הוקם טופס המאפשר בקשה לשחרור טובין. **בקשות לייצוא** - הופעל טופס מקוון המיועד ליצואנים המעוניינים לייצא טובין והמחייבים אישורים ופיקוח מתאים. **אכיפה והסדרה** - הוקם מערך טפסים מקוון המיועדים לתלונות עובדים בנושא חוקי עבודה וכן בקשת מעסיק בנוגע לחוק עבודת נשים. **מערכת עתידית** - משרד התמ"ת ממשיך ונערך בשיתוף פעולה עם פרויקט תהיל"ה במשרד האוצר, ליישום של מערכת הטפסים החדשה: GOV-FORMS. ליישום המערכת, בוצעו הפעולות הבאות: לימוד, הטמעה והכרה של המערכת. מיפוי ובחינה של הטפסים מול יחידות המשרד. בניית עיצוב ותקן אחיד לכל הטפסים בכל יחידות המשרד . ארגון מחדש ואפיון כוללני של כל הטפסים בהתאם לתקן. תכנון או"ש ותהליכי הטיפול בטפסים בהתאם לתחנות ביחידות המשרד. תכנון ראשוני של מהלכי תזרים העבודה. תכנון ואפיון דיווחי "סטאטוס" של הטפסים לכל ממלאי הטפסים. הערכות ליישום "כרטיסים חכמים" וחתימה אלקטרונית ועוד. מתוכנן כי בסוף שנת 2008 יושמו הטפסים החשובים והמרכזיים במשרד באמצעות המערכת החדשה שתפעל בשיתוף פעולה עם תהיל"ה.
במקביל המשרד יפעל לשילוב המערכות התפעוליות של יחידות המשרד עם מערך הטפסים החדש.

משרד התשתיות הלאומיות

א-ג. באתר המשרד הותקן טופס מקוון, המאפשר הגשת תלונות בנושא בטיחות השימוש בגז בישול. נמצא בפיתוח טופס מקוון, שיאפשר קבלת הודעות על פרסומים עדכניים באתר, כגון הודעות דובר, "מה חדש", ומכרזים. הוחל בפיתוח טופס מקוון לדיווח על צריכת אנרגיה של מפעלים, בתי מלון ומוסדות.

רשות השידור

א-ג. באתר האינטרנט של אגף הגבייה מוצעים לציבור כל הטפסים הדרושים בעניין תשלום האגרה.
באתר האינטרנט של הממונה על חוק חופש המידע מוצעים לציבור הטופס והנהלים הדרושים לפניות הציבור.

רשות השידור – אגף הגבייה

א-ג. אתר המשנה הרביעי של הרשות מיועד למאגר טפסי האגרה והוא כולל את הטפסים הבאים: הוראת קבע לבנק, הודעה על החזקת מקלט טלוויזיה, טופס לביצוע שלומים בכרטיס אשראי וטופס לבקשת פטור חירש/אילם. טפסים אלה מאפשרים ללקוחות לבצע את חובותיהם כלפי אגף הגבייה בשיטה של שירות עצמי וללא צורך בפנייה לאגף או לגורם מתווך כלשהו , כגון ,בנק .

החלטות ועדת שרים שטרם פורסמו

דו"ח נט"ל (נפגעי טראומה על רקע לאומי) בדבר מצבם הנפשי של ילדי שדרות ועוטף עזה - דו"ח 58 ב'

החלטה מספר בק/49 מיום 12.05.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון מסכם :
התמשכות מצב החירום באזור שדרות ועוטף עזה עלול ליצור השפעות ארוכות טווח על האוכלוסייה ומצריך פעולה יסודית של הממשלה. קיימת חשיבות רבה להביא את תוצאות הסקר המחקרי לידיעת שרי הממשלה ולקיים דיון בממשלה בנדון.

היערכות העורף לשעת חירום וחלוקת הסמכויות בשטח בין משטרת ישראל וצה"ל בעת אירוע - מעקב אחר ביצוע סיכום החלטה מספר בק/24 מיום 5.11.2007

החלטה מספר בק/57 מיום 11.08.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון מסכם:

מציין את הצורך הדחוף בגיבוש הסכמה בדבר אחריות על הפו"ש באירועי חירום, ראוי כי נושא זה יסוכם בין שר הביטחון והשר לביטחון הפנים. במקביל יש לפעול לעדכון החקיקה בנדון. חש אי נוחות רבה מכך שהנושא אינו מוסדר שנתיים לאחר מלחמת לבנון השנייה ויותר משנה מאז החליטה הממשלה להעביר את האחריות לידי משרד הביטחון.
מציין את המורכבות הקיימת במשטר דמוקרטי בהעברת סמכויות אכיפת החוק מהמשטרה לאחרים. מציע לבחון נושא זה תוך הקפדה על אי פגיעה בסמכויות המשטרה.
מנחה לקיים דיון נוסף בוועדת השרים לביקורת המדינה בחודש דצמבר השנה, במהלכו יציג משרד הביטחון את המסמך המוסכם לעניין פו"ש באירועי חירום.

בריאות השן - דו"ח שנתי 55ב' של מבקר המדינה - דיון

החלטה מספר בק/62 מיום 22.09.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם:

לטיפול המונע קיימת חשיבות גבוהה בתחום בריאות השן, ראוי למצוא את האיזון המתאים בין אחריותו של האזרח לבריאותו לבין השתתפות של המדינה במימון הטיפולים. מנחה לסיים הכנת הצעת החלטה בנדון בהקדם.

התכנון, ההקמה והפיתוח של קריית שדה התעופה בקרבת נמל התעופה בן-גוריון

החלטת ועדת השרים לביקורת המדינה מס' בק/35 מיום 7.1.2008 - דיון מעקב

החלטה מספר בק/64 מיום 22.09.2008

יושב ראש ועדת השרים, השר עמי אילון, מסכם:

מנחה את נציגי משרד הפנים להעביר לידיעת מבקר המדינה את מכתבו של מנכ"ל משרד הפנים המהווה מסמך ראוי של הפקת לקחים עוד מציין כי נחה דעתו מטיפול משרד הפנים בסוגיה.

חלק שני

מעקב אחר תיקון ליקויים
מדו״ח 59ב של מבקר המדינה

מעקב אחר תיקון הליקויים - דו"ח 59ב'

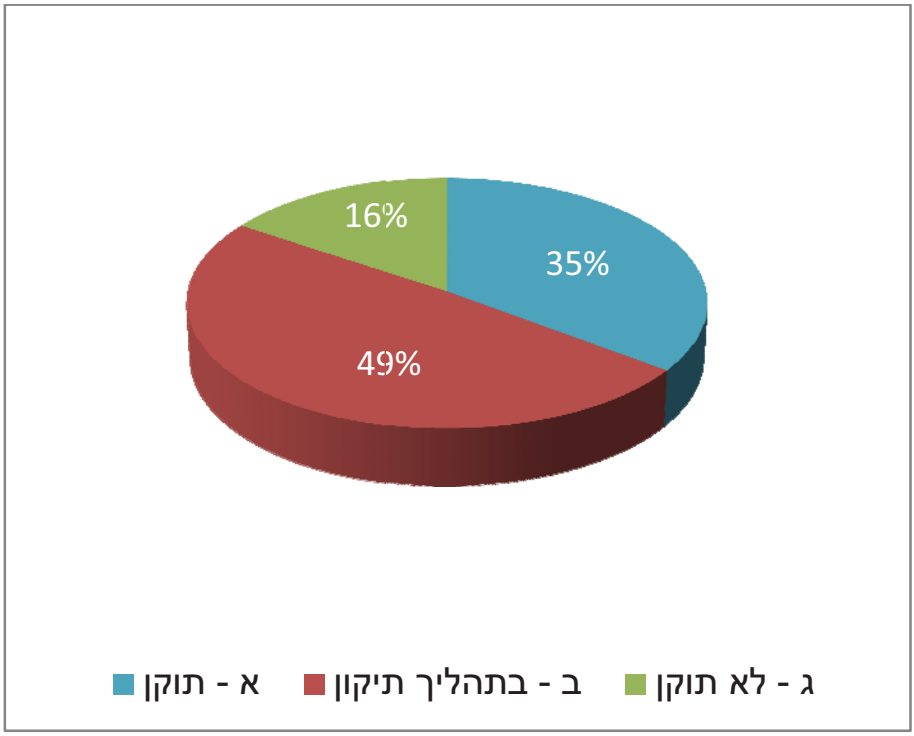
סיכום כלל משרדי

משרד	סה"כ ליקויים	א	ב	ג	א%	ב%	ג%
מטלות רוחב	43	12	24	7	28%	56%	16%
ראש הממשלה - נציבות שירות המדינה	2	2	0	0	100%	0%	0%
אוצר כללי	37	13	12	12	35%	32%	32%
רשות החברות	9	4	2	3	44%	22%	33%
רשות המסים	17	8	3	6	47%	18%	35%
בינוי והשיכון	20	5	11	4	25%	55%	20%
מינהל מקרקעי ישראל	6	2	4	0	33%	67%	0%
בריאות	92	30	52	10	33%	57%	11%
הגנת הסביבה	10	2	5	3	20%	50%	30%
חוץ	16	8	7	1	50%	44%	6%
חינוך	103	25	51	27	24%	50%	26%
חקלאות ופיתוח הכפר	13	4	9	0	31%	69%	0%
פיתוח הנגב והגליל	5	1	2	2	20%	40%	40%
המדע, התרבות והספורט	7	5	2	0	71%	29%	0%
פנים	16	8	4	4	50%	25%	25%
קליטת העלייה	7	2	5	0	29%	71%	0%
רווחה והשירותים	19	4	13	2	21%	68%	11%

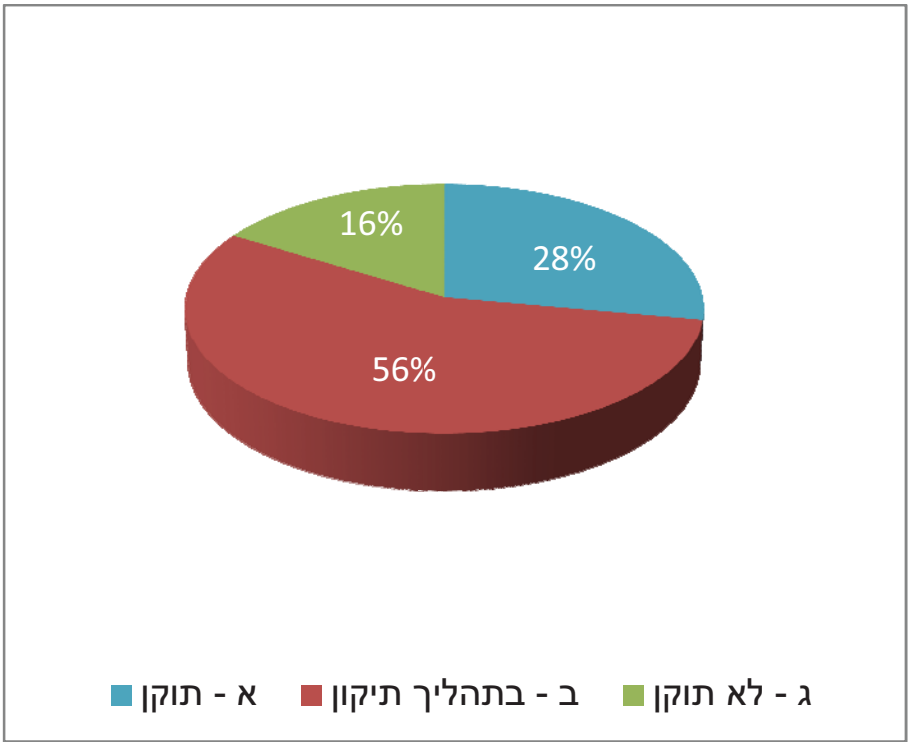
משרד	סה"כ ליקויים	א	ב	ג	א%	ב%	ג%
החברתיים							
לשירותי דת	50	14	30	6	28%	60%	12%
תחבורה והבטיחות בדרכים	23	4	14	5	17%	61%	22%
תיירות	10	0	4	6	0%	40%	60%
תעשייה, מסחר והתעסוקה	26	5	17	4	19%	65%	15%
תשתיות לאומיות	28	12	16	0	43%	57%	0%
צבא ההגנה לישראל	6	1	5	0	17%	83%	0%
תעשייה אוויריית	3	2	1	0	67%	33%	0%
החברה למפעלי כלכלה	16	12	4	0	75%	25%	0%
המוסד לביטוח לאומי	22	6	16	0	27%	73%	0%
חברת דואר ישראל	12	10	2	0	83%	17%	0%
נמל אילת	6	6	0	0	100%	0%	0%
נתיבי איילון	6	3	3	0	50%	50%	0%
רכבת ישראל	5	3	2	0	60%	40%	0%
רשות המים וביוב	14	8	6	0	57%	43%	0%
רשות שדות תעופה	13	12	1	0	92%	8%	0%
רשות השידור	7	3	1	3	43%	14%	43%
סיכום כללי 59ב'	669	236	328	105	35%	49%	16%

מעקב אחר תיקון הליקויים - דו"ח 59ב'

סיכום כלל משרדי

מטלות רוחב

המאבק בארגוני הפשיעה

הגופים המבוקרים: המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל, רשות להגנה על עדים; משרד האוצר - רשות המסים בישראל; משרד המשפטים, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

ליקוי

1. בסוף שנת 2003 החליטה הממשלה להעמיד את המאבק בארגוני הפשיעה בראש סדר העדיפות הלאומי. בתכניות הודגש שעל מנת לפגוע בארגוני הפשיעה על העוסקים באכיפה להיערך למאבק משולב, רב-ממדי, יזום וארוך טווח לפירוק התשתיות של הארגונים, בייחוד התשתיות הכלכליות. ארגוני הפשיעה המשיכו להרחיב את פעילותם הפלילית בארץ ובחו״ל ולצבור הון ונכסים. על כל העוסקים באכיפה - המשטרה, רשות המסים, הפרקליטות, משרד המשפטים, המשרד לביטחון הפנים והרשות לאיסור הלבנת הון - לסיים בדחיפות את היערכותם המשולבת למאבק בארגוני הפשיעה. עליהם לאייש את כוחות המשימה ולהקים מערך משלים למאבק בכל הארגונים, להתמקד בפגיעה בבסיס הכלכלי שלהם, לגבש יעדים ונוהלי עבודה ולהטמיעם ביחידות השטח של כל אחד מהגופים העוסקים באכיפה. משרד מבקר המדינה בדק את ההיערכות של שלוש יחידות מרכזיות ויחידה ארצית אחת שעליהן הוטל לטפל בארגוני פשיעה. הבקרה העלתה כי אף לא אחת מהן הקימה כוח תקיפה כלכלית. הם טיפלו בארגוני פשיעה באמצעות צוותי חקירה מיוחדים של חוקרי משטרה לעתים בשיתוף אנשי רשות המסים ובליווי של פרקליטים. צוותי החקירה הוקמו לפרק זמן קצוב, והם לא כללו שלד פיקודי-ניהולי קבוע וקצינים שהוכשרו לעסוק בתחומי הלבנת הון, חילוט וארגוני פשיעה. הטיפול בארגוני הפשיעה לא נעשה במתכונת ובעצמה המיטביות.

מעקב
משטרת ישראל

1. הוועדה המתמדת, בסיוע צוותי העבודה הפועלים מטעמה, קובעת תוכניות עבודה משותפות לכל רשויות המדינה החברות בה, ומתאמת ביצוע בין הארגונים. הוועדה המתמדת הקימה את כוחות המשימה ועוקבת אחר פעילותם, מקדמת תיקוני חקיקה, מאשרת מודלים ליישום אכיפה אזרחית ומינהלית נגד ארגוני פשיעה ומבצעי פשיעה חמורה, מקימה צינורות לחילופי ידע בין הגופים, ומכוונת פיתוחים טכנולוגיים משותפים.
נהלי שיתוף פעולה – הוכנה טיוטת נוהל שיתוף פעולה עם רשות המסים, שמצויה כעת בתהליך תיקוף פנימי ברשות המסים. הנוהל החדש מתייחס לכלל ממשקי העבודה והצרכים של שני הגופים בחילופי מידע ובסיוע הדדי בתחומי החקירות והמודיעין. ביצוע הנוהל יפוקח בשוטף ברמת המטה, ובדו״חות

עיתיים לפיקוד המשטרה ולהנהלת רשות המסים. תאריך הוצאת הנוהל נקבע ל - 01.08.2009.
קו תקשורת מאובטח בין הגופים - מוקם קו תקשורת מאובטח, עד לרמת "סודי ביותר", בין מדור תקיפה כלכלית במטה אח"מ/חטיבת המודיעין לבין מקבילו, סמנכ"ל בכיר לחקירות ולמודיעין במטה רשות המסים. קו התקשורת ישמש להעברה בין הגופים של דוחות מידע ומוצרי מחקר מסווגים ושל בקשות לקבלת מידע/להסרת חיסיון והתשובות עליהן, לאפשר למנהלי שני הגופים לקיים פיקוח ומעקב סדיר על רציפות, תכיפות, איכות והיקף המידע המוחלף בין הגופים. פעילות הקו תחל עד 10.2009. קו תקשורת מאובטח כאמור כבר קיים בין משטרת ישראל לבין הרשות לאיסור הלבנת הון.
שיתוף בהדרכות והנחלת ידע – משטרת ישראל מקיימת תוכנית הכשרות מקצועיות (קורסי הסמכה בתחום הלבנת ההון והחילוט, והשתלמויות "תקיפה כלכלית" עבור מגזרי החקירות והמודיעין). אנשי רשות המסים, הרשויות לניירות ערך ולהגבלים עסקיים, הפרקליטות והרשות לאיסור הלבנת הון משתתפים על בסיס קבע כחניכים וכמרצים בהכשרות כאמור. בהכשרות בקורסים ובהשתלמויות בבתי הספר של המשטרה מועברים מערכי שיעור על יכולותיהן וסמכויותיהן של הרשויות האחרות וממשקי העבודה ביניהן לבין המשטרה. לאחרונה המשטרה פיתחה השלמות הלבנת הון עבור עובדי הרשות לניירות ערך, ואנשי משטרה צורפו לקורס חוקרים של הרשות.
העברת מידע לאכיפה אזרחית - במסגרת יישום מודל עבודה שפותח על ידי הוועדה המתמדת, החלה משטרת ישראל בהעברת מקרים הקשורים לעברייני פשיעה חמורה/מאורגנת ליחידת נותני שירותי המטבע במשרד האוצר – לצורך הטלת עיצום כספי או התליית רישום במרשם נותני שירותי מטבע. האח"מ פועל לאפיין יכולת שליפה ממוחשבת – יזומה ממאגרי משטרה של מקרים מתאימים להעברה לרשות המסים, לאכיפה פיסקאלית-אזרחית. מלאכת האפיון תושלם עד תחילת שנת 2010.

ליקוי

2. בינואר 2006 חזרה הממשלה והחליטה לחזק את שיתוף הפעולה בין גורמי האכיפה במאבק בארגוני הפשיעה. מכוח החלטה זו הקימו באותה שנה גורמי האכיפה "צוות-על" להיגוי בראשות היועץ המשפטי לממשלה ו"ועדה מתמדת" להכוונת הפעילות האופרטיבית נגד ארגוני הפשיעה בראשות ראש אגף חקירות ומודיעין במשטרה ובהשתתפות נציגי הגופים האחרים. במרס 2007 הקימה הוועדה המתמדת באגף חקירות מודיעין מוקד מודיעין משולב לשיפור התמונה המודיעינית בנוגע לארגוני הפשיעה. הוחלט להקים שישה כוחות משימה כדי לשפר את המאבק בארגונים - שלושה שיפעלו נגד הארגונים, ושלושה - נגד

תופעות פשיעה. נקבע כי בכל כוח משימה ישתתפו בקביעות קציני משטרה ואנשי רשות המסים, וילוו אותו פרקליטים קבועים ועובד של הרשות לאיסור הלבנת הון. הועלה כי חמישה משש כוחות המשימה הוקמו רק בינואר 2008, כשנה וחצי לאחר שהחליטה הוועדה המתמדת על הקמתם, ועד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, טרם הוקם הכוח השישי. במועד זה עדיין פעלו כוחות המשימה בלא שאוישו כל התפקידים שנקבעו בתקן שלהם: המשטרה איישה רק כמחצית התפקידים שנדרשה לאייש, רשות המסים לא איישה אף אחד מהתפקידים שנדרשה לאייש, ולא הושלם גיוסם של כל הפרקליטים המלווים.

מעקב

2. מסוף שנת 2007 קיים במשטרת ישראל מוקד מודיעין משולב; בו עובדים אנשי משטרה, רשות המסים, הרשות לאיסור הלבנת להון והרשות לניירות ערך. המוקד, שפועל על פי תוכנית עבודה המאושרת על ידי הועדה המתמדת שהוקמה על-פי החלטת הממשלה **4618** מינואר 2006, לקביעת מדיניות אכיפה משותפת, מכין מוצרי מחקר לשימוש הוועדה המתמדת, ומפיק מוצרי מודיעין טקטיים לצורכי טיפול אכיפה.
כוחות המשימה – אוישו 35 מתוך 40 תקני המשטרה (88%), ו-12 מתוך 15 תקני הפרקליטות (80%), ב-5 כוחות המשימה שהוקמו כה; איוש כוחות אלה יושלם עד ספטמבר 2009. כוח המשימה השישי יוקם עד סוף 2009. עד כה לא אוישו תקני רשות המסים בכוחות המשימה.

מעקב
משרד המשפטים - הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

2. הוקצו שני רפרנטים מטעם הרשות לאיסור הלבנת הון לעבודה מול כוחות המשימה. רפרנט אגף המחקר במשרה מלאה, ורפרנט משפטי המלווה את ההיבטים המשפטיים. אחת למספר שבועות מתקיימות ישיבות עבודה עם כוחות המשימה (למעט כוח המשימה אחד, בו שיתוף הפעולה לוקה בחסר). מתקבלות בקשות לקבלת מידע מכוחות המשימה, ומתקיימות ישיבות מעקב שוטפות אצל ראש הרשות.

המשנה לפרקליט המדינה (פלילי):

ישנם שני כוחות משימה שטרם נקבעו, לכן לא אוישו. יתר כוחות המשימה אוישו על ידי הפרקליטות. רשות המיסים טרם שלחה את אנשיה.

מעקב
רשות המסים בישראל

2. איוש התקן לעובדי המטה שיהיו אחראים לתיאום הטיפול בארגוני הפשיעה, יתבצע עם סיום סכסוך העבודה עליו הכריזו ועדי העובדים לטיפול בנושא הנדון. בכל הקשור לאגף מס הכנסה, מוקמת יחידה למלחמה בפשיעה המאורגנת, והתקנים המתבקשים לצורך הפעלת היחידה במטה יאוישו. הצוותים המשותפים שפעלו בתקופה זו היו של יחידות החקירות מכס ומע"מ, אשר פעלו בצורה מצומצמת ומוגבלת, בשל סכסוך העבודה. טיוטת הנוהל לשת"פ בין משטרת ישראל לרשות המסים, הושלמה ביום 11/5/09 על ידי משטרת ישראל, ויחידות המטה בחטיבת החקירות של רשות המסים יגישו הערותיהם לטיוטה למשטרת ישראל, לצורך גיבוש הנוהל החדש.

ליקוי

3. בחודשים הראשונים להפעלת המתווה של יעד המפכ"ל, מיפו יחידות המשטרה רכוש בשווי של כ-62 מיליון ש"ח, אך לאחר מכן הפסיקו מרביתן למפות את רכוש הארגונים; בשנים 2004-2008 תפסו יחידות המשטרה לצורכי חילוט רכוש בשווי של כ-24 מיליון ש"ח בלבד, אך הוא לא חולט אם משום שבשלבי החקירה התגלו קשיים מודיעיניים וראייתיים, אם משום שבמסגרת הסדרי טיעון שעשתה הפרקליטות לא נכללה סנקציה זאת ואם משום שטרם הסתיימו שלבי בירור עילות החילוט במסגרת ההעמדה לדין של חברי ארגוני פשיעה. אמנם, בתחילת שנת 2004 מופו חלק מהעסקים הבלתי-חוקיים והוחל בסגירתם, אולם מאז חדלה המשטרה לפעול נגדם באופן שיטתי גם לאחר שהסתיים שלב איסוף המודיעין ולא היה חשש שפעילות זאת תפגע בהצלחת החקירה נגד הארגונים.

מעקב
משטרת ישראל

3. תקיפת מחוללי הפשיעה הינה נתיב נוסף לפגיעה ביכולות הכלכליות של ארגוני הפשיעה, בנוסף לחילוט ולהשתת סנקציות בתחום המיסים. לכן נקבע בין היתר כי תבוצע פעילות נגד מחוללי הפשיעה. בחלק מהמקרים כבר החלה פעילות אינטנסיבית של היחידות נגד אותם מחוללי פשיעה ובמסגרת זו נסגרו בתי עסק חוקיים לכאורה וכאלה שאינם חוקיים, אשר היוו מקור הכנסה עבור ארגוני הפשיעה. לדוגמא – פסיקת בית המשפט העליון אודות סגירת עסק למסחר בברזל של ארגון פשיעה בחיפה, סגירת תחנת דלק של ארגון פשיעה בחיפה, תקיפת מועדוני הימורים של ארגון פשיעה בחיפה, סגירת חברות אבטחה של ארגון פשיעה בנהריה.

ליקוי

4. בתכנית העבודה של רשות המסים לשנת 2005 הוחלט לבצע שינויים ארגוניים בתחום המודיעין והחקירות ולהקים מערך מודיעין שיאחד את יחידות המודיעין של המכס ומס ערך מוסף עם יחידות המודיעין של מס הכנסה שיתמחה גם בארגוני הפשיעה. במועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, עדיין לא הקימה רשות המסים את מערך המודיעין והחקירות החדש. למעט הקמת פורומים משותפים לא השלימו רשות המסים והמשטרה את היערכותם להגברת שיתוף הפעולה ביניהם. משנת 2007 פחתה הפעילות של רשות המסים במאבק בארגוני הפשיעה בשל סכסוך עבודה ברשות; המשטרה ורשות המסים לא הקימו מאז צח"מים משותפים חדשים לטיפול בארגוני פשיעה, ואנשי הרשות לא השתתפו בכוחות המשימה.

מעקב
רשות המסים בישראל

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. משנת 2004 קבעה פרקליטות המדינה כי המאבק בארגוני פשיעה הוא יעד מרכזי וקבעה קווים מנחים, ובכלל זה מינוי פרקליטים קבועים לליווי חקירת ארגוני הפשיעה משלביה המוקדמים. במסגרת ליווי חקירת שני ארגוני פשיעה משמונת הארגונים שנבדקו החליפה הפרקליטות כמה פעמים את הפרקליטים שמינתה. מצב זה יש בו כדי לפגוע בתפקודם של הפרקליטים ולעכב את התקדמות החקירה ואת גיבוש כתב האישום. עוד עלה שהפרקליטות יזמה באפריל 2007 תיקון חקיקה שנועד להתאים את הוראות סדרי הדין הפלילי למאפיינים הייחודיים של המאבק בארגוני הפשיעה, ואולם משרד המשפטים טרם גיבש הצעת חוק בנושא. בנסיבות אלה נפגעת היכולת של גורמי האכיפה להשתמש בחוק זה ככלי מרתיע ואפקטיבי. על הפרקליטות והמשטרה להשלים ההטמעה בפרקליטות המחוז וביחידות המשטרה, שילוב פרקליטים מלווים כבר בשלבים מוקדמים של חקירות הנוגעות לארגוני פשיעה, ואת החשיבות של טיפול רצוף בחומר.

מעקב
משרד המשפטים - הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

5. משרד המשפטים שוקד על הכנת חוק חילוט חדש, אשר אמור לסייע במאבק בארגוני הפשיעה. חוק זה מאפשר, בין היתר, חילוט אזרחי בהיקף רחב יותר מהקיים כיום (בין אם הוגש כתב אישום ובין אם לאו), וכן מחיל חזקות אשר אמורות להגביר את היכולת לחלט את תוצרי הפשיעה של הפשיעה המאורגנת והחמורה.

משרד המשפטים קיים דיונים באשר לסוגיית הוספת סעיף 220 לפקודת מס הכנסה כעבירת מקור לצורך הלבנת הון, לרבות עם נציגי איגוד הבנקים, אולם טרם התקבלה הכרעה בנושא.

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי):

הנושא היחידי שלגביו התקבלה פנייה מהפרקליטות ושנזכר בדו"ח, הוא צורך בתיקון סעיפים 61-62 לחוק סדר הדין הפלילי, לא בהקשר של ארגוני פשיעה בהכרח, אלא בהתייחס לכלל העבירות, באופן שיקנה לבית המשפט סמכות, במקרים מיוחדים, להאריך את המעצר לא ב - 90 יום בלבד כל פעם, כפי שנקבע בסעיף 62, אלא לתקופה ממושכת יותר. בימים אלה מגבשת המחלקה בשיתוף הפרקליטות טיוטת תזכיר לתיקון חוק סדר הדין הפלילי בהקשר זה, באופן מאוזן, ובשים לב לשיקולים ונסיבות מיוחדות.

המשנה לפרקליט המדינה (פלילי):

בכל צוות משימה קיימים פרקליטים מלווים. תיקוני החקיקה מצויים כיום בטיפול מחלקת החקיקה. בקרב הפרקליטים המלווים ואחרים ישנה מודעות רבה ביותר לעקרונות העבודה המשלבת אכיפה פלילית וכלכלית. לאחר הוצאת הדיווח, ניתנו מספר פסקי דין מרשימים בנושא ארגוני הפשיעה.

ליקוי

6. הרשות לאיסור הלבנת הון מנהלת מאגר מידע של דיווחים המתקבלים מנותני שירותים פיננסיים ומעבדת אותו כדי לסייע לגורמי האכיפה במניעה ובחקירה של עברות הלבנת הון - עברות שארגוני הפשיעה מרבים לבצע כדי להסתיר את מקור ההכנסות שהשיגו מפעילותם הפלילית. המשטרה רשאית לקבל מידע ממאגר הרשות, והיא נדרשת להגיש לה מבעוד מועד את בקשותיה למידע ולסווגן באופן שיאפשר לרשות למסור לה מידע מודיעיני איכותי ומדויק. הועלה שהמשטרה לא השתמשה במידע שבידי הרשות לאיסור הלבנת הון באופן מיטבי; בשל הנסיבות שבהן הגישה המשטרה לרשות את רוב הבקשות בנושא, הרשות לא העבירה אליה, במרבית המקרים, מידע מעובד ומנותח בנוגע לארגונים. המשטרה אינה ממצה את מכלול הכלים שהועמדו לרשותה בנושא, ומשרד המשפטים לא סיים גיבושם של תיקוני חקיקה.

מעקב
משטרת ישראל

6. בעקבות הערות מבקר המדינה, רוענו מערכי הלימוד בהדרכות האח"מ הרלוונטיות וניתן בהם יתר דגש על היכולות של הרשות לאיסור הלבנת הון ודרכי ניצולן. שיתוף הפעולה עם הרשות הוכנס כרכיב קבוע בבקרות המדור לתקיפה כלכלית. במחצית הראשונה של 2009, משטרת ישראל הגישה לרשות לאיסור הלבנת הון, 51 בקשות אודות 381 אובייקטים הקשורים לפשיעה חמורה/מאורגנת. בהתייחס ל-237 מהאובייקטים, המשטרה ביקשה לקבל מענה הכולל עיבוד והערכה מלא של הרשות. בחלק ניכר מהמקרים האחרים, הפנייה נועדה מלכתחילה למלא צורך בקבלת מענה נקודתי לגישור על פער מידע נקודתי. בשליש מהבקשות, ביקשה המשטרה את פניית הרשות לאיסור הלבנת הון לשם קבלת מידע מגופים מקבילים בחו"ל.

מעקב
משרד המשפטים - הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

6. הרשות פועלת להגברת שיתוף הפעולה בינה לבין המשטרה. כאשר הרשות מקבלת בקשה להעברת מידע עם עיבוד והערכה, מעבירה הרשות מידע זה בהתאם לנוהל "יחסי גומלין בין משטרת ישראל לבין הרשות לאיסור הלבנת הון". הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מספר 7) התשס"ז – 2007. ביום 12.7.09 אישרה ועדת השרים לחקיקה רציפות של הצעת החוק, באופן המאפשר לדון בנושא זה בכנסת הנוכחית. היות ומדובר בתיקוני חקיקה ובלו"ז של הרשות המחוקקת, אין הרשות יכולה להעריך מתי יסתיימו תיקוני החקיקה. מספר הבקשות שהתקבלו בשנת 2009 עלה בכ - 62.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתוך כלל הבקשות שהתקבלו ב- 2009 בהן צוין סוג העיבוד, 50% התבקש כולל עיבוד והערכה ו - 50% התבקש ללא עיבוד והערכה. ב - 13.4% מכלל הבקשות לא צוין סוג העיבוד. הנתונים מצביעים על הגברת שיתוף הפעולה. טרם התקבל משוב מן המשטרה לגבי הכתבות המועברות על ידי הרשות.

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי):

תיקונים בנושא זה הם בין התיקונים המוצעים במסגרת ההצעה לתיקון חוק איסור הלבנת הון (תיקון מספר 7), שעברה קריאה ראשונה בתקופת הכנסת הקודמת. ועדת שרים לחקיקה אישרה להחיל דין רציפות לגבי הצעה זו.
בעניין שיתוף הפעולה בין הרשות לאיסור הלבנת הון למשטרה שני תיקונים נוספים, תיקונים לפיהם חוקרי רשות המיסים

יוסמכו לחקור עבירות כ"רשויות חוקרות", ויהיו רשאים ככאלה לפנות לרשות לאיסור הלבנת הון לקבלת מידע, אף הם חלק מהצעת תיקון מספר 7 הנ"ל לחוק איסור הלבנת הון. תיקון נוסף הוא הכללת סעיף 220 לפקודת מס הכנסה כעבירת מקור לפי חוק איסור הלבנת הון. בנושא זה נערך דיון במאי 2009, ויש לקבל עמדה מגובשת של משרד האוצר ובנק ישראל. לאחריה הנושא יובא להחלטת היועץ המשפטי לממשלה ושר המשפטים. ככל שיוחלט שיש להוסיף עבירה זו כעבירת מקור, ניתן לעשות זאת באמצעות צו של שר המשפטים, באישור ועדת חוק חוקה ומשפט.

ליקוי

7. ביולי 2002 מונה צוות בין-משרדי לבחינת הקמתה של רשות להגנה על עדים. בספטמבר 2004 המליץ הצוות להקים רשות כזאת, ובינואר 2006 אימצה הממשלה את המלצותיו והטילה על המשרד לביטחון הפנים, בתיאום עם ועדת היגוי בראשות פרקליט המדינה, להגיש לה תכנית ארגונית ותקציבית להקמתה. במקביל, פעלה ועדת ההיגוי להסדיר את פעילות הרשות בחוק מיוחד ובמרס 2008 הגישה הממשלה הצעת חוק בנושא. בנובמבר 2008 נחקק החוק להגנה על עדים, התשס"ט-2008. הועלה שבפברואר 2009, כשלוש שנים לאחר שהחליטה הממשלה על הקמת הרשות, טרם הסתיים תהליך הקמתה. לפיכך האחריות להגנה על עדים מאוימים נותרה בידי המשטרה, אף שאין ביכולתה לספק מענה הולם לאותם עדים מאוימים. התוצאה היא מכשול נוסף במאבק בארגוני פשיעה.

מעקב
משרד המשפטים - המשנה לפרקליט המדינה (פלילי):

7. הוצאו כבר מכרזים לגיוס בעלי תפקידים. הרשות תקלוט את העד הראשון בתחילת 2010. הרשות מוקמת במשרד לביטחון הפנים. אף שפרקליט המדינה הוא ראש ועדת ההיגוי, אין לו שליטה על קצב ההקמה ועל תקציבה. פורסם מכרז לקליטת עובדי אבטחה. בעבר נקלטו כעשרה עובדי מטה.

ליקוי

8. על רשות המסים, על הפרקליטות, על המשרד לביטחון הפנים ועל הרשות לאיסור הלבנת הון לשפר את שיתוף הפעולה והתיאום ביניהם ועם המשטרה ולמסדו, לקבוע יעדים ותכניות עבודה משותפים ולפעול יחד נגד ארגוני הפשיעה תוך מיצוי הסנקציות הפליליות והאזרחיות-כלכליות.

מעקב
משטרת ישראל

8. ראה מעקב לליקוי 1.

מעקב
משרד המשפטים - המשנה לפרקליט המדינה (פלילי):

8. לאחרונה הוגש כתב תביעה בנושא מקרקעין כנגד ראש ארגון פשע, נעשתה חשיבה מערכתית, וכן ננקטו צעדים להפעלת כלים מינהליים (רישוי עסקיים, עיצומים) וכן כלים אזרחיים (תביעות לפיצוי ולהשבה, תביעות פינוי).

ראש הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור:

בין הרשות לאיסור הלבנת הון, הפרקליטות, המשטרה והרגולטורים מתקיים שיתוף פעולה שעניינו מיצוי הסנקציות הפליליות והאזרחיות – כלכליות. כך למשל, בכל הנוגע לוועדות עיצומים נשקל הליך זה במקביל להליך הפלילי, וכן ככל שקיים מידע אשר יכול לסייע בהליך העיצום הכספי, מועבר מידע זה (כגלוי או כחסוי), לצורך הצגתו בפני ועדת העיצומים.

אכיפת דיני מקרקעין

הגופים המבוקרים: משרד ראש הממשלה; משרד הביטחון; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; משרד המשפטים; משרד הפנים; מינהל מקרקעי ישראל; צבא ההגנה לישראל

ליקויים 6,8 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 12-11.
ליקויים 19,20 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 20-15

גיבוש מדיניות אכיפה ואפקטיביות פעולות האכיפה

ליקוי

1. גופי הפיקוח לא גיבשו מדיניות אכיפה ולא הביאו אותה לאישור הגורמים המוסמכים - השרים הנוגעים בדבר והיועץ המשפטי לממשלה. היעדר מדיניות אכיפה יש בו כדי לפגוע בתכנון הפיזי של המדינה, באמון הציבור בשלטון החוק ובשוויוניות ומועילות האכיפה.

מעקב
משרד הפנים

1. מדיניות האכיפה וסדר העדיפות של היחידה נקבעים על ידי השר ומנכ"ל המשרד. נכון ליולי 2009, מדיניות הפיקוח על הבנייה מתמקדת בשטחים החקלאיים המוכרזים ובאזור הנגב. שטחים אלו אינם מטופלים על ידי גופים אחרים.

ליקוי

2. מסדי נתונים שלמים ועדכניים יש בהם כדי לסייע בגיבוש מדיניות אכיפה ובהכנת תכניות עבודה. אולם, הועלה כי מסדי הנתונים של גופי הפיקוח אינם כוללים את כל עבירות התכנון והבנייה ואינם מאפשרים לאחזר נתונים על העבירות שהם איתרו על פי טיבן, מאפייניהן ומצב הטיפול בהן. גם למינהלת תיאום פעולות אכיפה (מתפ"א) אין נתונים מלאים על העבירות שאיתרו גופי הפיקוח ועל הצווים השיפוטיים והמינהליים שלהם. כמו כן מערכות המחשב של גופי הפיקוח אינן מאפשרות העברה ושיתוף מידע החיוני לאכיפה.

מעקב

2. מתפ"א (מינהלת תיאום פעולות אכיפה במשטרת ישראל) טרם מסרה מסד נתונים אחיד בכל הנוגע לאיתור, גילוי וטיפול בעבירות בנייה. בשל בעיה תקציבית, רק חלק זעום מהסכום הועבר אליה. לפיכך נושא הממשקים יהיה רלבנטי כאשר מסד הנתונים יעודכן.

ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 9.

ליקוי

3. תכניות העבודה לשנים 2006-2007 של גופי הפיקוח לא פירטו נושאים וסוגי עבירות שבהן תתמקדנה, לא הגדירו יעדים כמותיים ומדדים להשגתם, לא ברמה המחוזית ולא ברמה הארצית, ולא ניתן ללמוד מהן על פי אילו אמות מידה הן גובשו. רק בתוכנית העבודה ל-2008 של היחידה לפיקוח הוצבו יעדים כמותיים ברמה הארצית ולמחוז הדרום בלבד ברמה המחוזית, אך לא פורטו בה הנושאים וסוגי העבירות שבהן תתמקד היחידה.

מעקב

3. בתוכנית העבודה לשנת 2009 פורטו כבר היעדים והנושאים שהיחידה מתמקדת בהם.

ליקוי

4. מינהלת היחידה המבצעית לאכיפה במשטרת ישראל לא מילאה אחר הנדרש ממנה בתחומי פעילותה, כנקבע בהחלטת הממשלה: היא לא שימשה גוף היגוי, לא הגדירה מדיניות אכיפה ולא גיבשה תכנית פעולה מערכתית שנתית הכוללת תכנית עבודה מפורטת, סדרי עדיפויות, תפוקות ולוחות זמנים לטיפול בעבירות בנייה. מצב זה פוגע באפקטיביות האכיפה, ומקשה על גופי חקירה להתמקד בסוגיות העיקריות והמהותיות, בעלות אינטרס ציבורי, ולבצע אכיפה באופן שוויוני ומועיל.

מעקב
משטרת ישראל

4. בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2886 מיום 12.12.04 הוקמה מינהלת תיאום פעילות אכיפה בנושא מקרקעין (מתפ"א) אשר משלבת בתוכה את כל הגופים הממשלתיים העוסקים באכיפה ופיקוח על החוקים הנוגעים לעבירות מקרקעין:

א. משטרת ישראל – ראש מתפ"א (ראש המינהלת).
ב. משרד הפנים – מנהל היחידה הארצית לפיקוח על הבנייה.
ג. מנהל מקרקעי ישראל (ממ"י) – מנהל אגף הפיקוח.
ד. סיירות ירוקה (ס"י) – מנהל היחידה הארצית לפיקוח על השטחים הפתוחים.
ה. משרד המשפטים – פרקליטות המדינה, מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין.

תוכנית עבודתה של המינהלת גובשה על-ידי כלל החברים

במינהלת, והועברה לאישור היועץ המשפטי לממשלה.
על-פי החלטת הממשלה רק 40% מנפח פעילות היחידה הארצית לפיקוח מכוון על-ידי המינהלת בכפוף לאילוצי היחידה.

ליקוי

5. עד מועד סיום הביקורת, ספטמבר 2008, משרד הפנים לא קיבל החלטות בדבר יישום מסקנות המחקר על כוח האדם בתפקידי פיקוח, והמשרד לא עשה לשיפור יכולות היחידה בתחום החקירות ולהתאמת דרגותיהם לסמכויותיהם: נושא החקירה כלל לא נכלל בהגדרת התפקיד של המפקחים; מסלול ההכשרה של המפקחים לא כולל הכשרה בנושא חקירות. חוסר ההיערכות של המשרד להכשרת המפקחים ודרגותיהם בהתאם לתפקידיהם וסמכויותיהם מהווה מחדל מתמשך של המשרד הפוגע באכיפת דיני התכנון והבנייה.

מעקב
משרד הפנים

5. טרם התקבלו החלטות בעניין ההכשרה למפקחי הבנייה ושינוי דרגתם. המנכ"ל לומד את הנושא, וביחד עם מנהל היחידה הארצית לפיקוח על הבנייה אמור לקבל החלטות.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 10.

ליקוי

7. הביקורת העלתה שלא תמיד קיימה היחידה לפיקוח את הנחיותיה של המחלקה בפרקליטות להפעיל את סמכותה המקבילה לחקור במקום הוועדה המקומית. כך למשל, בשנים 2007 ו-2008 הנחו כמה פעמים היועץ המשפטי לממשלה ומנהל המחלקה בפרקליטות את היחידה לפיקוח לחקור חשדות להפרות חוק בפעילות חוות יחידים בדרך היין שבנגב. אך על אף הנחיות אלה לא חקרה היחידה לפיקוח את הנושא, ורק בעקבות פנייה של היועץ המשפטי לממשלה למנכ"ל משרד הפנים היא החלה בספטמבר 2008 בחקירה.

מעקב

7. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 11.

ליקוי

9. הלשכות המשפטיות המחוזיות של מינהל מקרקעי ישראל לא טיפלו, לאורך שנים, במאות תיקים שהעבירו אליהן יחידות הפיקוח המחוזיות: הן לא שלחו מכתבי התראה ולא העבירו תיקים לעורכי הדין לצורך הגשת כתבי תביעה. ללשכות המשפטיות של מינהל

מקרקעי ישראל גם לא היה מידע על התנהלות התיקים שכבר הועברו לטיפולם של עורכי הדין.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

9. בתחילת שנת 2009 הוכנסה לפעולה מערכת "משפטן" באינטרנט. המערכת מאפשרת לעורכי דין חיצוניים, נותני שירותים למינהל, לדווח למינהל פרטים לגבי התקדמות טיפול בתיק. מערכת "משפטן" הינה נגזרת מהמערכת המשפטית ובה ניתן לעדכן נתונים רלוונטיים. הוכנסה לפעולה מערכת התראות, באמצעותה נשלחת התראה בדוא"ל לעו"ד חיצוני (אם כתובתו נכונה), למנהל מחלקה משפטית, למנהל מחלקה פונה (במקרים בהם המחלקה הפונה – גזברות או פיקוח), ולפונה למחלקה משפטית, וזאת כאשר עורך הדין החיצוני לא דיווח למינהל תקופה מסוימת. כאשר נקלט פסק דין במערכת המשפטית או במערכת משפטן, נשלחת הודעה בדוא"ל למנהל מחלקה משפטית, מנהל מחלקה פונה ולפונה.
המינהל העביר לאגף הבכיר לענייני ביקורת המדינה טבלה עם כמויות עדכונים במערכת "משפטן" על-ידי עורכי דין החיצוניים, מתאריך 1/4/2009 ועד 2/7/2009.

ליקוי

10. בתקופה 2006-2008 מיעטה היחידה המבצעית של מתפ"א לעסוק באכיפת דיני מקרקעין ולעומת זאת, בהנחיית אגף המבצעים של המשטרה, עסקה בחלק ניכר מזמנה בתגבור תחנות משטרה ובפעילות של מניעת פשיעה.

מעקב
משטרת ישראל

10. מינואר 2009 ועד יוני 2009 רוב פעילות הזרוע המבצעית הינו בתחום יעודה. 53% לעומת 37% בתקופה מקבילה. (גם הפעילויות שלא בייעוד הינו במסגרת אירועים רחבי היקף ותוך שמירה על הפעלת היחידה בהתמחותה – הפרות סדר כמו: עופרת יצוקה, ביקור אפיפיור, מצעד הדגלים, מצעד הגאווה, הבית בחברון, הפגנות בשפרעם וכדומה) כאשר המדיניות להפעלת מתפ"א (שלא במסגרת ייעודה) רק במצבים ואירועים חריגים.

ליקוי

12. התוכנית שהכין ראש מתפ"א בנושא אכיפה במחוז הדרום ושאותה הציג ליועץ המשפטי לממשלה לא כללה אמות מידה

לביצוע הצווים הקיימים, ולא נימקה את בחירתם של האתרים שנבחרו לטיפול. לפיכך ביקש היועץ המשפטי לממשלה מראש מתפ"א לתקן את התכנית ולהחזירה לאישורו. ואולם ראש מתפ"א לא תיקן את הנדרש ובשל כך "מוקפא" למעשה מעל לשנה במחוז הדרום הביצוע של צווי הריסה על עבירות בנייה ישנות.

מעקב

12. תוכנית עבודת מתפ"א בכל הארץ לרבות בדרום, הוגשה לאישור היועץ המשפטי לממשלה, והוחזרה לתיקונים. התוכנית תועלה במסגרת ישיבות המינהלת בפני כלל חברי המינהלת ותועבר בהתאמה.

ליקוי

13. מחוזות המשטרה אחראים לנעשה בתחום המחוז, ונדרש אישורם לפעילות היחידה המבצעית במתפ"א בביצוע צווי הריסה בתחומם. הביקורת העלתה כי במקרים רבים לא אפשרו מחוזות המשטרה למתפ"א לפעול בתחומם. עקב כך נפגע תפקודה של היחידה המבצעית של מתפ"א והיא מיעטה לסייע לגופי הפיקוח בביצוע צווי הריסה. בנסיבות אלה לא קיימה מתפ"א את ייעודה. יתר על כן, על אף שגורמים בכירים במשטרה ובמשרד לביטחון הפנים היו מודעים לחוסר יכולתה של מתפ"א למלא את ייעודה, לא נתנה המשטרה פתרון לבעיה זו ונמנע ממתפ"א לפעול בהתאם לייעודה.

מעקב

13. מתפ"א פועלת בכלל מחוזות המשטרה בתיאום ובאישור הפיקוד הטריטוריאלי במבצעים מורכבים רחבי היקף הדורשים סד"כ גדול, הזרוע המבצעית מבצעת את החלק המקצועי בפעילות המעגל הפנימי, ומקבלת סיוע במעגלים העוטפים והמבצע בפיקוד ממ"ר / ממ"ז.
יחידת מתפ"א פועלת במחוז הדרומי באופן מתוכנן בכל ימות השנה, למעט במועדים בהם קיימת רגישות מתבקשת בנושא האכיפה.
אחת לשבוע באופן קבוע מתקיים מבצע הריסות, וכן מבצעי אכיפה נוספים. היחידה פועלת בשיתוף פעולה עם מחוז דרומי/מרחב נגב ללא תקלות.

ליקוי

14. באזורים מסוימים בצפון - בישובי רכס הכרמל, ישובי הדרוזים בגליל ובוואדי ערה - מיעטה המשטרה לסייע לאכיפה: רובן של פניות גופי

הפיקוח למשטרה לקבלת סיוע לא נענו ועקב כך לא בוצעו צווי הריסה.

מעקב

14. המחוז הצפוני מבצע מידי שבוע הריסות בכל המגזרים ללא שיוך עדתי / דתי. כל בקשה לסיוע באכיפה המונחת על שולחן המחוז, זוכה להתייחסות עניינית במסגרת הדיונים הנערכים מדי שבוע בנושא הריסות. במהלך שנת העבודה 2009 ביצע המחוז הצפוני 28 הריסות במגזר הערבי על-פי החלוקה הבאה: 18 במרחב גליל, 9 בעמקים – מרביתן בואדי ערה ו – 2 בחוף. בואדי ערה מתבצעות פעולות אכיפה בהתאם לצווי ההריסה המצויים ובאישור ממ"ז צפון.

ליקוי

15. על משרד הפנים לשדרג את יכולותיה של היחידה ומפקחיה בתחומים של השכלה, הכשרה, מיומנויות יסוד, על מנת שיתאימו לייעוד היחידה הארצית לפיקוח על הבנייה ולמטלותיה.

מעקב
משרד הפנים

15. ראה תגובה לליקוי מס' 5.

ליקוי

16. על מינהל מקרקעי ישראל לקבוע תכנית לטיפול בתיקי הנתונים שהועברו ללשכות המשפטיות, ולנהל פיקוח שוטף על עבודת עורכי הדין החיצוניים המועסקים על ידו לצורך כך.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

16. ראה תגובה לליקוי 9.

ליקוי

17. על המשטרה להסדיר את הטיפול שלה במתן סיוע לביצוע צווים, אם באמצעות מתפ"א או באמצעות מחוזותיה.

מעקב
משטרת ישראל

17. נוהל "סיוע המשטרה לפעילות אכיפת דיני מקרקעין" מס' הנוהל 05.100.008 המסדיר את טיפול המשטרה בסיוע לביצוע צווים. הנוהל נכתב והופץ בינואר 2006. הסיוע בביצוע צווים במחוז הדרומי ניתן באופן הנדרש.
בנוסף, מפקד המחוז הדרומי מקיים דיונים עיתיים עם כלל הגורמים הרלוונטים לוידוא מתן סיוע כמתחייב. במחוז צפון המשטרה הסדירה את טיפולה בסיוע לביצוע צווים. הוסדרה העבודה אל מול מתפ"א וכיום ישנה עבודה סדורה הכוללת: פגישת תיאום בראשות קצין אג"מ צפון ובהשתתפות קציני האג"מ המרחביים וקמב"צ / קצין אג"מ מתפ"א הדנים בצווי ההריסה / הפינוי שהונחו על שולחנה של המשטרה / מחוז צפוני. בדיון נבחנים כל ההיבטים הרלוונטים לביצוען של הצווים, כגון: תקפות הצו ותאריך תפוגתו, סקירות מודיעיניות, אילוצים מבצעיים וכו'.
בכל סוף שבוע מקיים מפקד המחוז סטאטוס הריסות, בו מוצגים כלל הצווים הרלוונטים, וסיכומי הפגישה של נציגי מתפ"א וקציני האג"מ.
בסיכום ישיבת הסטאטוס מתקבלת החלטה, אילו מבנים יהרסו בשבוע העבודה הקרוב. המרחבים מבצעים אישורי תוכניות במרחב ובמחוז, ולאחריהן מבוצעות ההריסות המתוכננות.

ליקוי

18. על פי תכנונו של צה"ל הבנייה בשטח צפון נבטים אמורה להתחיל בשנת 2011. בינתיים חל גידול ניכר במספר המבנים הלא חוקיים בשטח. ככל שיורחבו מימדי הבנייה הלא חוקית ויתקרב המועד המתוכנן לתחילת הבנייה במקום, כך יקשה להתמודד בבוא העת עם פינוי השטח. גם ללא קשר לביצוע התכניות של צה"ל היה על גופי האכיפה לפעול לפינוים של המבנים הלא חוקיים באזורים אלה.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

18. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 14.

ההתמודדות עם תאונות הדרכים – מעקב מורחב

הנפקת רישיונות נהיגה

הגופים המבוקרים: משרד התחבורה והבטיחות בדרכים- רשות הרישוי

ליקוי

1. בינואר 2008 החלה רשות הרישוי להשתמש בשירותיהם של זכיינים פרטיים שזכו במכרז לשם הפעלתם של מרכזים למבחנים עיוניים ממוחשבים. לפי מסמכי משרד התחבורה, עד יוני 2008 הפעילו הזכיינים רק 16 מ-23 מרכזי בחינה שהתחייבו להפעיל.

מעקב

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

2. בעיות בניסוח השאלות והתשובות במאגר שאלות ממוחשב חדש למבחנים העיוניים בנהיגה הביאו לעלייה חדה בשיעור הנכשלים.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. במערכת הבקרה על הנפקת רישיונות הנהיגה קימת פרצה המאפשרת לשדרג שלא כדין את דרגת רישיון הנהיגה של בעל רישיון נהיגה שלא היו זכאי לכך.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. במשרדי הרישוי אין עדיין רשימות רופאים ואופטומטראים ואין בודקים את אמיתות האישורים הרפואיים והאופטומטראים.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. על משרד התחבורה לתקן את הליקויים ללא דיחוי כדי למנוע רישיון נהיגה מנהגים שמסכנים את הציבור ולהילחם בדרך זו בתאונות הדרכים.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

הטיפול בעברייני תנועה מועדים

הגופים המבוקרים: משרד התחבורה והבטיחות בדרכים; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; משרד המשפטים - הנהלת בתי המשפט

ליקוי

1. עד מועד סיום הביקורת הנוכחית, טרם גובשה שיטת ניקוד חדשה. יתר על כן בשל התמשכות ההליך, במשך למעלה משנתיים נזנחו תיקונים נדרשים בתקנות הקיימות שיאפשרו את יישום שיטת הניקוד הקיימת. כתוצאה מכך, שיטת הניקוד שבתוקף מופעלת חלקית בלבד: פסילת הרישיון לתשעה חודשים, שהיא כלי משמעותי שנועד למנוע מנהגים מועדים להמשיך ולנהוג, לא מופעלת דווקא נגד אותם הנהגים שצברו מספר רב של נקודות.

מעקב
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

1. ב-3.6.09 נערך דיון בוועדת הכנסת לענייני ביקורת המדינה בנושא "התמודדות עם תאונות הדרכים".
שר התחבורה התייחס לנושא זה ודבריו פורסמו והופצו, והם מהווים את הבסיס להמשך הפעילות לטיפול בממצאי דוח מבקר המדינה. השר בדיווחו ציין כי קיים דיון בעקבות הביקורת בשיטת הניקוד הקיימת. ב - 2006 הורה שר התחבורה דאז שאול מופז לעבור לשיטת ניקוד אחרת. עד היום טרם בוצע מעבר לשיטה אחרת והתיקונים לא תוקנו. בדיון עם אנשי המקצוע במשרד התרשם השר החדש ב שאין סיכוי שיאמצו עכשיו את השיטה החדשה, בטרם בוצע מחקר לגבי שיטה זו, ומאחר והליקויים טרם תוקנו, שינה השר את המדיניות וקבע כי ההחלטה לעבור לשיטת ניקוד חדשה מוקפאת. הוחלט כי המשרד יתקן את הליקויים הקיימים בשיטה הקיימת שהתגלו בה מספר פרצות. השר הורה להכין הצעות למשרד המשפטים על-מנת להתקין תקנות לשיפור השיטה הקיימת. בד בבד הטיל השר על הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לבצע מחקר לגבי אפשרות של שיטות חדשות לעומת השיטה הקיימת.

ליקוי

2. נתוני המשטרה על הרשעות נהגים, שעליהם מתבסס משרד התחבורה בכל הנוגע לחיובם בנקיטת אמצעי תיקון אינם מהימנים, ועקב כך נמנע משרד התחבורה מלהתלות רישיונות של נהגים; ואף שכבר באוגוסט 2007 קבעה המשטרה דרכים לשיפור מהימנות הנתונים, הן לא יושמו עד מועד סיום הביקורת.

מעקב
משטרת ישראל

2. המשטרה ביצעה פעולות מתקנות בממשק הקיים מול משרד הרישוי ובוצעה הקבלת נתונים בין מאגרי המידע של המשטרה ומשרד הרישוי. נערך דיון בין מנכ"ל המשרד לביטחון פנים לבין מנכ"ל משרד התחבורה. סוכם על הקמת צוות בינמשרדי לשיפור תהליכי העבודה. בראשות הצוות יעמוד המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון הפנים. התקיימו דיונים בין נציגי המשטרה ומשרד הרישוי להצגת הפעולות שנעשו, וכהכנה לצוות הבין משרדי בראשותו של המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון הפנים.

ליקוי

3. הועלה שרשות הרישוי ובתי המשפט שולחים לנהגים הודעות בדבר פסילת רישיונותיהם אך כ-40%-50% מהן אינן מגיעות לידי הנהגים. לא נקבעה בחוק חזקת מסירה באשר להודעות הפסילה, דהיינו לא נקבע שיראו בהן הודעות המסורות לנהג לאחר תקופה שהוגדרה מראש. לפיכך בכל אותם מקרים שההודעות לא הגיעו לידי הנהגים יש חשש שהם ממשיכים לנהוג ולסכן את הציבור אף שרישיונותיהם נפסלו.

מעקב
משרד המשפטים - הנהלת בתי המשפט

3. הוקם צוות בינמשרדי בו משתתפים נציגי משרד התחבורה והנהלת בתי המשפט. במסגרת ההחלטות יוצא משרד התחבורה במבצע הפקדת רישיון הנהיגה לפסולי משרד הרישוי ולפסולי בתי המשפט. לעניין משלוח ההודעות לפסולי בתי המשפט – משרד התחבורה יישלח ההודעות בדואר רשום ובמסירה אישית לכל הנהגים שרישיונם נפסל. נהגים אלו יקבלו גם הודעה טלפונית מוקלטת. לעניין משלוח ההודעות מבתי המשפט, כדרך שבשגרה, עם מתן גזר הדין הכולל רכיב פסילה, נשלחת הודעה בדואר רשום עם אישור מסירה בהתאם לכתובתו של החייב המופיעה בכתב האישום.

מעקב
משרד התחבורה

3. להלן הפעילות שמבצע המשרד כנגד נהגים שלא הפקידו את רישיונם:
מטרה ראשית: צמצום מספר הנהגים שרישיונם נפסל ואשר לא הפקידו את רישיונם.
מטרה משנית: אכיפה לחובת אחזקת רישיון הנהיגה החדש – סיום תקופת המעבר.

מרכיבי הפעילות
הודעה לנהג.
קמפיין תקשורתי.
אגרוף אכיפה.

שלבי הפעילות
שלב ראשון - פסולי רשות רישוי.
שלב שני - פסולי בתי משפט.

הודעות לנהג:
א. משלוח בדואר - 10,204 מכתבים נשלחו ביום 5/07/09 (מעודכן ליום המשלוח וכולל פסולים גם על רקע רפואי).
ב. הודעה טלפונית אישית למכשיר הטלפון הנייח/הנייד - "לפי רישומי רשות הרישוי הוטלה עליך פסילה של רישיון הנהיגה ולא הפקדת את רישיונך. הינך נדרש להפקיד את רישיונך באופן מיידי באחד ממשרדי הרישוי. לידיעתך, אף כי לא הפקדת את הרישיון, הפסילה בתוקף ואינך רשאי לנהוג. אם תמצא נוהג בזמן פסילה הינך צפוי לעונשים כבדים ובניהם מאסר והשבתת כלי הרכב. הודעה זו מיועדת לגברים ולנשים כאחד."

נתונים בדבר ההודעות הטלפוניות
רשומות שהתקבלו - 10,204
הצמדת טלפונים - 6,463
התקשרויות כולל חיוג חוזר – 18,564.

הפקדת רישיונות נהיגה:
3,140 הפקידו את רישיונם מאז תחילת המבצע (5/07/09) ועד ליום 23/8/09. כמחצית מהנהגים ביקשו טיעון טענות. נתון זה מהווה גידול במספר ההפקדות העומד בחודש רגיל על עשרות בודדות.

קמפיין תקשורתי:
בשבוע שבין 12-18/07/09 נערך קמפיין תקשורתי הפונה לנהגים שנפסלו ואשר לא הפקידו את רישיונם.

אגרוף אכיפה:
בשבוע שבין 19-23/07/09התקיים מבצע אכיפה מרוכז של משטרת ישראל – אגף התנועה ושל משרד התחבורה (ניידות הבטיחות), לאיתור נהגים הנוהגים בפסילה, זאת מעבר לפעילות המשטרתית השוטפת כנגד נהגים אלו.

ליקוי

4. על פי נתוני משרד התחבורה מאוגוסט 2008, רק 32% מ-82,366 נהגים שרישיונותיהם נפסלו בידי אחת משלוש הרשויות המוסמכות לכך ותקופת הפסילה שנקבעה להם טרם הסתיימה, הפקידו את רישיונם; בעוד ש-55,980 (68%) נהגים לא הפקידו את רישיונם כנדרש. עובדה זו מקשה על המשטרה לאכוף את החוק.

מעקב
משטרת ישראל

4. מהנתונים שהועברו למשטרה ממשרד התחבורה עולה, כי נכון ליוני 2009 ישנם 29614 נהגים פסולים, מתוכם 15762 שטרם הפקידו את רישיונם, וזאת מול 82366 פסולים שמתוכם 55980 הפקידו כפי שצוין בדוח המבקר. אגף התנועה פועל לאיתור נהגים הנוהגים בפסילה. לראייה הגידול של נהגים בזמן פסילה שנתפסו ב- 2008 3889, מול 2480 נהגים ב- 2007. סה"כ גידול כ- 51%. מתוכנן מבצע בשילוב משטרת ישראל ומשרד התחבורה במהלך חודש יולי 2009, לאיתור נהגים בזמן פסילה.

ליקוי

5. על אף ההנחיות המשטרה הזינה למחשב שלה מידע רק באשר לחלק קטן מההודעות שהשוטרים מסרו לנהגים ולא הזינה למחשב הודעות על נהגים שפסלה רשות הרישוי כל עיקר. לכן בכל אותם מקרים שלא הוזן המידע כנדרש, גם אם הנהג נתפס בשנית נוהג בזמן פסילה, לא נאכף עליו החוק. התוצאה היא פגיעה בהרתעה ובמועילות תהליך אכיפת החוק נגד הנוהגים בזמן פסילה.

מעקב

5. לא מתבצעת הזנה במקרים בהם הנהג נפסל ובהיעדר מידע שאמור להגיע מרשות הרישוי. במקרים אלה מבוצעות הפעולות הבאות: שליחת הודעה לנהג, תפיסת הרישיון והעברת החומר לרשות הרישוי להמשך טיפול. לכל נהג הנפסל על פי שיטת הניקוד, עומדת לרשותו זכות שימוע, ופסילתו של נהג אשר לא הודיעו לו כדין על פסילתו על ידי רשות הרישוי, תפגע בזכותו לשימוע.

ליקוי

6. אף שלפחות מ-2002 ידוע למשטרה ולהנהלת בתי המשפט שאין ברשות המשטרה נתונים מלאים, מעודכנים ומהימנים באשר לפסילות רישיון שגזרו בתי המשפט, הן לא נתנו לכך פתרון עד מועד סיום הביקורת. כך נמנעת אכיפה יעילה של החוק על הנוהגים בעת פסילה.

מעקב
משרד המשפטים - הנהלת בתי המשפט

6. מערכת בתי המשפט מעבירה באופן שוטף את גזרי הדין למשטרת ישראל. מערכת בתי המשפט עוברת בהדרגה לתוכנה חדשה, לפיה קיים ממשק מיחשובי, אולם משטרת ישראל טרם נערכה לקלטו. בישיבה שהתקיימה ביום 13.7.09 עם המשטרה, הביעה מערכת בתי המשפט נכונות לבצע שינויים בממשק החדש באופן שייקלט על ידי המשטרה. בשלב ביניים מערכת בתי המשפט הביעה את נכונותה להעביר למשטרה את כל גזרי הדין. המשטרה טרם החליטה אם היא מוכנה לקבלם.

מעקב
משטרת ישראל

6. בעיית קבלת הנתונים מהנהלת בתי המשפט עדיין קיימת בחלק מבתי המשפט הותקנה מערכת ממוחשבת חדשה, כאשר הממשק אינו תואם את האפיון עליו סוכם עם משטרת ישראל, כתוצאה מכך לא נקלטים גזרי הדין. קיימות בעיות נוספות, כגון: קליטת נתונים המועברים כתוספת מילולית, כמו סיווג פסילה, שינוי גזר דין במעמד צו אחד שאינו מועבר או שמועבר כגזר דין חדש, ועוד. המשטרה פועלת מול הנהלת בתי המשפט על מנת לתקן את הממשק הקיים, ולקבל את כל תוצאות המשפט שנקלטו במערכת נט המשפט החדשה, וטרם הועברו באופן תקין למשטרת ישראל. הנושא הועלה על ידי ראש אגף התנועה לפני מנהל בתי המשפט, במטרה להביא לפתרון הבעיה.

ליקוי

7. כדי לבסס ראיות לשם הכנת כתב אישום זקוקה המשטרה למידע בנוגע להוראת הפסילה, למעורבים בהליך, האם הנהג טען את טענותיו טרם הפסילה ואם כן פרטים לגביהן. הועלה שהמסמך שמקבלת המשטרה מרשות הרישוי ככלל אינו כולל פרטים חשובים הנחוצים לה לביסוס ראיות; דבר זה מקשה על המשטרה להכין כתבי אישום.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. בשנת 2007 נפתחו ביחידות את"ן (אגף התנועה הארצי) שבמשטרה 5,589 תיקים פליליים בשל עברת נהיגה בזמן פסילה; ואולם אין

למשטרה נתונים כמה מהתיקים שנפתחו הבשילו לכדי הגשת כתב אישום, כמה נסגרו ומה היו העילות לסגירה, כמה ממתינים להגשת כתב אישום,מה משך זמן ההמתנה ומהן הסיבות לכך. בהיעדר נתונים אין למשטרה מידע על טיב הטיפול באותם תיקים, ולכן נפגעת היכולת להפיק לקחים ונפגמת התועלת של ההליך.

מעקב

8. מערכת פל"א תנועה פועלת כבר בשתי יחידות, באגף תנועה "שרון" ובאגף תנועה "שפלה", ובימים אלה נערכים להפעלתה ביחידה שלישית.

ליקוי

9. הסיכוי לאתר את כל אותם הנהגים הממשיכים לנהוג אף שרישיונותיהם נפסלו תלוי בבדיקה שעושה השוטר במסוף המשטרה. ואולם את"ן אינו מרכז נתונים באשר למספר הבדיקות במסוף ותוצאותיהן - איתור בני אדם הנוהגים כשרישיונותיהם נפסלו או הודעה לנהג על דבר הפסילה. לכן נמנעת מאת"ן היכולת להפיק לקחים. את"ן לא ביצע בקרה שיטתית על דרך היישום של כל הוראות הנוהל בדבר הטיפול ביחידות השונות במי שנוהגים בזמן פסילה, ולפיכך לא עמד על הכשלים והקשיים באכיפת החוק על אלה ולא הפיק לקחים בעניין זה.

מעקב

9. משטרת ישראל טרם מחשבה את נושא המפגשים, אך הגבירה את הפיקוח והבקרה בדגש על בדיקות במסוף. כיום נאסף המידע באופן ידני.

ליקוי

10. על הגופים המעורבים בטיפול בנושא עברייני תנועה מועדים, משרד התחבורה והמשטרה, מוטלת האחריות לאכוף את החוק כדי למנוע מעברייני תנועה מועדים להמשיך לנהוג; עליהם לקבוע כללים ברורים לטיפול מערכתי בהם. על משרד התחבורה לפעול בדחיפות לתיקון שיטת הניקוד כך שתבטיח טיפול ממוקד בעברייני התנועה המועדים: עליו ליצור את האפשרות לאתרם ולזהותם ולמנוע מהם נהיגה תקופה ארוכה ומרתיעה די הצורך.
כן עליו לדאוג להעביר למשטרה את המידע שלו היא זקוקה לאכיפת החוק.

מעקב
משרד המשפטים

10. מחלקת ייעוץ וחקיקה (פלילי) פועלת לסייע למשרד התחבורה (שהוא המשרד המופקד על החקיקה בתחום התעבורה), ככל שהוא נדרש לכך, במטרה למצוא פתרונות חקיקתיים ומערכתיים בנושא נהגים מועדים.

1. משנת 2009 החל משרד התחבורה, לאחר התייעצות עם משרד המשפטים, להפעיל את סמכותו לפי סעיף 56 לפקודת התעבורה, ולפסול מינהלית רישיונם של נהגים מסוכנים. רשות הרישוי פסלה רישיונות של עשרות נהגים בעלי עבירות תעבורה חמורות, ואשר נפרשו על פני שנים. כיום, עצם השימוש ואופן השימוש בסעיף האמור על ידי רשות הרישוי מתברר בבית המשפט העליון, ולכן יש צורך להמתין עד ששבית המשפט יכריע בסוגיה.

2. התקיימו במחלקת ייעוץ וחקיקה (פלילי) במשרד המשפטים דיונים בנושא נהגים מועדים. בדיונים השתתפו נציגי משרד התחבורה, המשרד לביטחון הפנים, נציגי אגף התנועה במשטרת ישראל, הנהלת בתי המשפט והרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. בדיונים הועלו הצעות כיצד למנוע מעבריני תנועה מועדים ופסולי רישיון, ובפרט נהגים מקצועיים (נהגי תחבורה ציבורית ורכב כבד) מלהמשיך ולנהוג. בין השאר הועלה הרעיון לקבוע כי חידוש רישיון הנהיגה לנהגים מקצועיים על סמך בדיקה תקופתית של עברו של הנהג על ידי רשות הרישוי בפרקי זמן סבירים, ובמקביל הטלת חובה על מעסיקי נהגים כאמור לבדוק בפרקי זמן שיקבעו את תוקפו של רישיון הנהיגה של הנהגים. בשלב זה לא הגיעו המשרדים להסכמות בעניין זה. הנושא יקודם במסגרת דיונים בוועדת השרים החדשה שהוקמה לצורך המאבק בתאונות הדרכים, בה חברים שר המשפטים, השר לביטחון הפנים ושר התחבורה, מתוך רצון למצוא דרכי התמודדות מתאימים ואפקטיביים לבעיה.

ליקוי

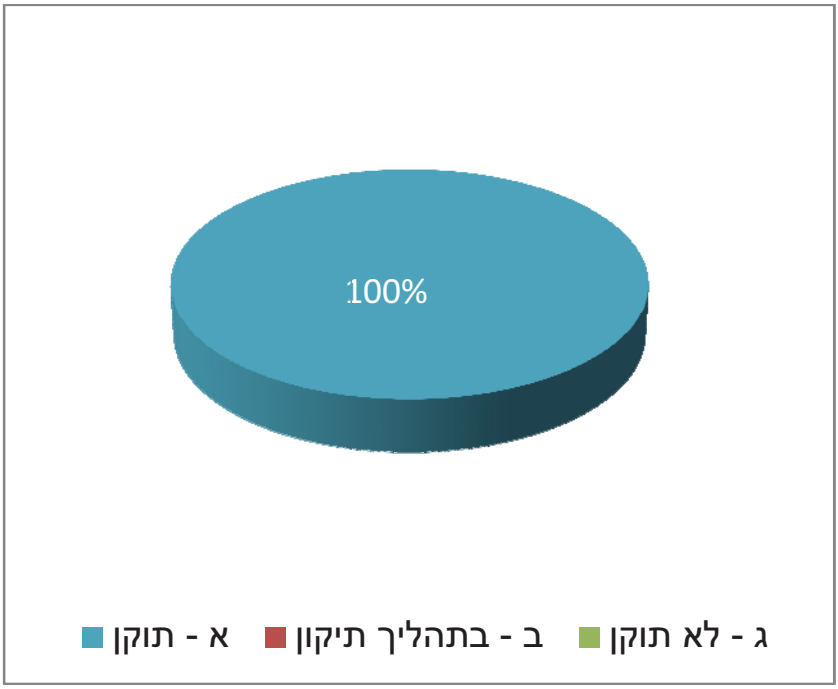
11. על המשטרה להקפיד ולהעביר למשרד התחבורה קובץ הרשעות נהגים מלא, עדכני ואמין אשר יבטיח הפעלה תקינה של שיטת הניקוד. עליה לייעל את תהליך האכיפה - להסדיר עם משרד התחבורה ועם הנהלת בתי המשפט את הדרכים שבהן יועברו מסמכים לביסוס ראיות לשם הוכחת העברה של נהיגה בזמן פסילה וכך לאפשר הגשת כתב אישום; עליה לקבוע בנוהל הנחיות מלאות ומפורטות באשר להליך האכיפה, לפעול לטיוב הנתונים המצויים במחשב המשטרה בשיתוף עם הנהלת

בתי המשפט, לקיים מעקב ובקרה הן על ביצוע הוראות הנוהל והן על בדיקות הנתונים במחשב המשטרה בעת מפגשי שוטרים עם נהגים.

מעקב

11. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 27.

משרד ראש הממשלה - נציבות שירות המדינה

משרד ראש הממשלה

נציבות שירות המדינה

ניגוד עניינים בשל קרבת משפחה בין עובדים במשרדי ממשלה שונים

הגוף המבוקר: נציבות שירות המדינה

ליקוי

1. בדוח 57ב בפרק "כללים והסדרים למניעת ניגוד עניינים ואכיפתם" (עמודים 27-98) ציין משרד מבקר המדינה בפרק משנה "ניגוד עניינים בשל קרבת משפחה בין עובדים במשרד ממשלתי אחד לעובדים במשרד ממשלתי אחר" (עמוד 74), כי "נמצא שלעובדי [נציבות שירות המדינה] מסוימים ובהם עובדים בכירים שביכולתם להשפיע על תנאי השירות והקידום של עובדים, יש קרובי משפחה העובדים במשרדי ממשלה... ולא נקבעו הסדרים כלשהם הנוגעים לעובדים שקרובי משפחתם עובדים בשירות המדינה".
נמצא כי עד מועד סיום הביקורת בדצמבר 2008 לא תוקן הליקוי שעליו הצביע אותו פרק משנה בדוח האמור.

ליקוי

2. על נציבות שירות המדינה לקבוע כללים להסדרת ניגוד עניינים בשל קרבת משפחה בין עובדים במשרד ממשלתי אחד לעובדים במשרד ממשלתי אחר תוך דגש על יחידות העוסקות בתפקידי פיקוח ובקרה, דוגמת נציבות שירות המדינה.

מעקב
נציבות שירות המדינה

1.2. נציבות שירות המדינה בחנה הנושא, ובעקבות כך הגיעה להחלטות הבאות:

א. כל עובד מדינה המתקבל לשירות המדינה ימלא טופס הצהרה, בו יציין אם יש לו קרובי משפחה, כהגדרתם בפסקה 13.312 בתקשי"ר, במשרד ו/או ביחידת הסמך האמורים לקלוט אותו בעבודה, וכן אם יש לו קרובי משפחה במשרדי ממשלה ו/או יחידות סמך אחרים בשירות המדינה.

ב. כל עובד מדינה המשתייך לסגל הבכיר של שירות המדינה, יצהיר בכתב על קרובי משפחתו, כהגדרתם בפסקה 13.312 בתקשי"ר, במידה וישנם כאלה, הן במשרד (ו/או יחידת

הסמך) בו הוא מעוסק והן בשירות המדינה בכלל.

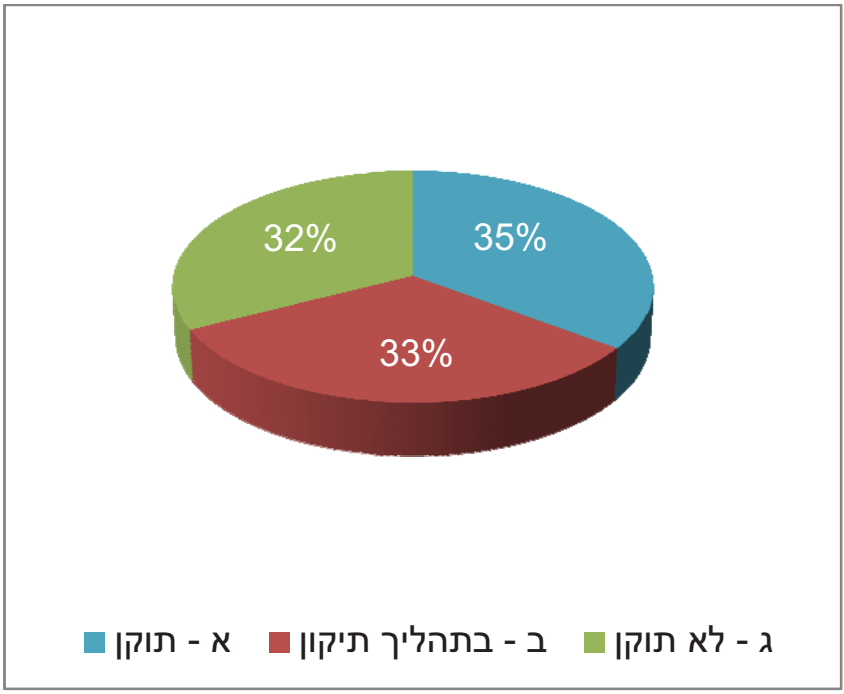
ג. הכנת רשימה של גופי מטרה שיש להם השפעה על תנאי עובדים, היא בעייתית, מאחר והיא חורגת מנושאי תפקידים בתחומי כוח אדם.

ד. לעניין בקרה ופיקוח בדבר דיווחי העובדים והצהרותיהם על קרובי משפחה בכל שירות המדינה, האחריות למניעת ניגוד עניינים ובגין קרבת משפחה חלה על האחראים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך.

ה. הנציבות סבורה כי אין מקום להוסיף הוראות ונהלים בנושא ניגוד עניינים בגין קרבת משפחה מעבר למפורט בתקשי"ר, לרבות בכללי האתיקה, חוזרי נש"מ והודעות נש"מ.

ו. ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 31.

משרד האוצר כללי

משרד האוצר

מאזן המדינה ל-31.12.07 - חבות הפנסיה התקציבית

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - אגף החשב הכללי, אגף התקציבים; משרד הפנים

ליקוי מספר 2 תוקן ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 33.
ליקוי מספר 7 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 37.
ליקוי מספר 11 תוקן ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 39.

ליקוי

1. יתרת החבות האקטוארית בגין הפנסיה התקציבית של עובדי המדינה ושל עובדי גופים ציבוריים נאמדת במאות מיליארדי ש"ח, ויש לה השפעות ניכרות על תקציב המדינה, על סדרי קבלת ההחלטות של הממשלה ועל סדרי העדיפויות שלה. על אף זאת, תהליך חישובה והבקרה עליו לוקים בחסר. יתרת החבות האקטוארית אינה מדויקת ואינה שלמה. אין בידי משרד האוצר נתונים מלאים ומבוקרים על כל הגופים הציבוריים שבהם הונהגה פנסיה תקציבית אשר ייתכן שהמדינה תצטרך לממן.

מעקב
משרד האוצר - אגף החשב הכללי

1. בשנת 2009, בשונה משנים הקודמות, נעשו מספר שינויים במערכת האחראית על ביצוע חישוב החבות האקטוארית:
   א. לוח החיים והגריעה על פיו מבצעת המערכת את חישוב החבות האקטוארית הותאם ללוח הדינאמי המשמש את קרנות הפנסיה החל משנת 2007. ההתאמה בוצעה בתוך המערכת הממוחשבת, וזאת על מנת להימנע מתיקון גובה החבות מחוץ למערכת כאמור, כפי שבוצע בשנים קודמות.
   ב. חישוב החבות בוצע על נתוני משכורת דצמבר ולא על נתוני משכורת אוקטובר כפי שנעשה בשנים עברו, מחוץ למערכת הממוחשבת. בנוסף, בדו"ח על החבות האקטוארית נוסף ביאור להתחייבויות להטבה מוגדרת המסביר את השוני של החבות בין השנים. לגבי הגופים הציבוריים משרד האוצר אינו אחראי על כלל הגופים הנ"ל, ולכן גם בעתיד לא כל הנתונים הנ"ל יוחזקו במערכות האוצר.

ליקוי

4. באפריל 2008 חתמה הממשלה עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה ועם גופים ציבוריים על הסכם מסגרת בדבר הצמדת קצבאות הפנסיה התקציבית למדד המחירים לצרכן במקום לשינויים בשכר,

בלי שוועדה ציבורית בחנה את הדרכים להתמודדות עם היקף החבות, אף שהדבר נדרש בהחלטת הממשלה, מאוגוסט 2007: "להטיל על שר האוצר להקים ועדה ציבורית לבחינת סוגיית החבות האקטוארית של הממשלה וגופים ציבוריים אחרים ביחס לתשלומי פנסיה תקציבית".

מעקב

4. תיקון החקיקה נכלל בחוק ההסדרים לשנים. הוועדה לא תכונס לפני השלמת הליך החקיקה.

ליקוי

5. למשרד האוצר אין נתונים מלאים ומבוקרים על החבות האקטוארית בגין פנסיה תקציבית בגופים ציבוריים ועל ההוצאות הצפויות בגינה, וממילא נתונים כאמור אינם זמינים למקבלי ההחלטות ולגורמים המנהלים את מערך הסיכונים של הממשלה. המשרד אף אינו מציב לגופים הציבוריים דרישות בנוגע לניהול, לרישום ולדיווח בעניין זה. משכך, הוא אינו מתנה העברת כספים מתקציב המדינה לגופים אלה במילוי דרישות כאמור.

מעקב

5. ראה תגובה לליקוי מספר 1.

ליקוי

6. הועלו ליקויים בתהליך חישוב סכום החבות האקטוארית, המתבצע באגף החשב הכללי כמפורט להלן: האגף לא הכין נוהל ותכנית עבודה מגובשים, האגף אינו משתמש בכל אמצעי הבקרה הנדרשים ואינו מבצע תיעוד שיטתי של הידע הנצבר ושל מידע חיוני. "אקטואר בוחן" אינו מבצע בדיקה בלתי תלויה של החישוב האקטוארי, והדוח האקטוארי אינו חתום בידי האקטואר שליווה את תהליך החישוב. האגף לא הכין מסמך אפיון של מערכת המחשוב האקטוארית.

מעקב

6. בפניה לקבלת הצעות למתן שירותי אקטואריה למטה השכר בחשב הכללי, הוכנס סעיף המחייב את הזוכה במכרז לחתום על דו"ח החבות האקטוארית.

ליקוי

8. תוצאת חישוב יתרת החבות האקטוארית בגין הפנסיה התקציבית של מערכת הביטחון ושל משרד החינוך אינה מבוססת על נתונים שנבדקו כראוי, ועל אגף החשכ"ל וגופים אלה לפעול ביסודיות לטיוב הנתונים.

אף שלטיוב הנתונים עשויה להיות השפעה ניכרת על יתרת החבות האקטוארית, לא ניתן על כך גילוי בביאור לדוחות הכספיים. יתרת החבות האקטוארית של גופים אלה כ-70% מיתרת החבות האקטוארית המוצגת בדוחות הכספיים.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

10. בחישובי יתרת החבות האקטוארית שעשה אגף הביקורת ברשויות מקומיות במשרד הפנים עבור הרשויות המקומיות יש כמה בעיות: (א) האגף הוא זה שמבצע את החישובים ואמור גם לבקר אותם; (ב) האגף לא הכין דוח אקטוארי רשמי שכולל הסברים מפורטים על החישוב, ועל הפרמטרים שלפיהם מתבצע החישוב, לכן לא ניתן לבדוק את החישוב באופן בלתי תלוי; (ג) האגף לא ביצע חישובים אקטואריים לסוף שנת 2006 עבור 52 רשויות מקומיות, וטרם הושלמו החישובים לכלל הרשויות לסוף שנת 2007.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. על משרד האוצר להגביר את פעילויות הביקורת והאכיפה בגופים ציבוריים ולהפעיל מנגנוני פיקוח ואכיפה אפקטיביים.

מעקב

12. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

טיפול ועדת הפשרות בהסכמי פשרה בהליכים משפטיים נגד משרד האוצר

הגופים המבוקרים: משרד האוצר; משרד המשפטים

ליקויים מספר 1,3 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 42.

ליקוי

2. אין בוועדת הפשרות נציג של נציבות שירות המדינה, ואין הנחיה המחייבת את קבלת התייחסותה של הנציבות להסכם הפשרה המובא לאישור במקרים שבהם ההליכים המשפטיים הם סביב עניינים שבתחום עיסוקה.

מעקב
משרד האוצר

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. אין נוהל המסדיר את אופן פעולתה של ועדת הפשרות. הוועדה איננה פועלת כדרך פעולתן של ועדות בשירות המדינה בהתאם להוראות התקשי"ר, ובכלל זה, כינוס ישיבות מסודרות, רישום פרוטוקולים וכו'.

ליקוי

5. נמצאו ליקויים שונים בפעילות ועדת הפשרות, לרבות אי-קבלת הסכמתם של חלק מהגורמים בוועדה, מתן אישורים רטרואקטיביים להסכמי פשרה שכבר נחתמו, אישור הפשרה בלא עיון בהסכם הפשרה עצמו, ואי-הקפדה על קבלת כתב ויתור וסילוקין מתביעות.

מעקב

4-5. ועדת הפשרות מתכנסת בהתאם לצורך. הליך גיבוש הסכם הפשרה מתועד באופן ממוכן. בכל אישור פשרה נדרש כתב ויתור.

ליקוי

6. לא אותר אישור של מנכ"ל המשרד להסכמי הפשרה כנדרש על פי הנחיות היועצ"מ לממשלה.

ליקוי

7. במספר מקרים התבקש החשכ"ל לאשר הסכם פשרה, ברשות המיסים, שכבר נחתם והוגש לבית המשפט.

ליקוי

8. בפועל ועדת הפשרות אינה עומדת על קבלת כתב ויתור וסילוקין מתביעות כנדרש בהוראת תכ"ם.

מעקב

6-8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקויים.

אגף החשב הכללי

היבטים בניהול פרויקט "ממשל זמין"

הגוף המבוקר: משרד האוצר – אגף החשב הכללי

ליקויים 2,11 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46

ליקוי

1. "ממשל זמין" הוא פרויקט שמטרתו ניצול טכנולוגיית המידע והאינטרנט לשם הקמת תשתית טכנולוגית להספקת מידע, לביצוע תשלומים, ולמתן שירותים לציבור. התקציבים שאושרו לפרויקט לשנים 2004-2006 הסתכמו בכ-92 מיליון ש"ח. בכל אחת מן השנים שלאחר מכן גדל תקציב הפרויקט, וההוצאות בשנת 2007 ובמחצית שנת 2008 הסתכמו בכ-66 מיליון ש"ח נוספים. מאחר שהפרויקט התקיים כבר בתחילת שנות ה-2000, ההוצאות למעשה היו גדולות עוד יותר. אגף התקציבים מסר ש"סכום התקציבים השנתיים שנוצלו במערך ממשל זמין תשתית האינטרנט למשרדי הממשלה (תהיל"ה) בשנים 2002-2008 הוא כ-201 מיליוני ש"ח". לאחר שנים רבות של פיתוח היו אמורות עלויות הפיתוח של הפרויקט להתייצב, והפרויקט היה אמור לעבור לשלב התפעול השוטף - התחזוקה, אך בפועל עלויותיו גדלות משנה לשנה. בביקורת על פרויקט מרכב"ה (מערכת רוחבית כוללת במשרדי הממשלה), התגלתה התנהלות דומה: אומדן העלויות שהובא לאישור הממשלה היה נמוך בהרבה מן העלויות בפועל.

מעקב
משרד האוצר – אגף החשב הכללי

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

ליקוי

3. היגוי הפרויקט - הובלת הפרויקט נשארה בידי צוות אנשי מחשוב, ובפעולות הפרויקט הושם דגש על היבטים טכנולוגיים. צוות זה התווה את תפיסת העולם שעל בסיסה ממומש פרויקט ממשל זמין ואת סדרי העדיפויות ביישומו. אף שמדובר בפרויקט חדשני שאמור להשפיע הן על דרכי הניהול של הממשלה בעידן המידע הן על דרכי התנהלותה מול האזרח, לא הוקמה המסגרת הממשלתית המתאימה לשם כך. ועדת ההיגוי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה פעלה רק עד שנת 2003.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

ליקוי

4. הבקרה על ביצוע הפרויקט והדיווח על התקדמותו: בהחלטת הממשלה מ-2004, שעניינה פרויקט ממשל זמין ופרויקט מרכב"ה, נאמר שיש להנחות את הממונה על התקציבים במשרד להקצות את התקציבים לפרויקטים אלה בהתאם לתפוקות ולהשגת היעדים של התכנית. אין במשרד כלי בקרה ודיווח המספק מידע אמין על תכניותיו המפורטות של הפרויקט ועל ההתקדמות בביצועו, כמקובל בפרויקטים של מחשוב וכפי שהונהג בפרויקט מרכב"ה. ב-2004 גם נקבע שתוקם מינהלת בקרה לפרויקט, ותפקידה יהיה לקבל דיווחים מאגף החשכ"ל ולאשר "כל חריגה מהתכנית, מקצועית, תקציבית או אחרת". מינהלת הבקרה לא הוקמה. אין בהוראות תכ"ם נהלים הקובעים את סדרי הפיקוח והבקרה על הניהול והביצוע של פרויקטים של מחשוב בכלל ושל פרויקט ממשל זמין בפרט. נוהל כזה אמור לעלות בקנה אחד עם נוהל מפת"ח (מתודולוגיה לפיתוח ותחזוקה של מערכות מידע).

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

ליקוי

5. שירות התשלומים הממשלתי: אחד מתתי-הפרויקט הכלולים בפרויקט ממשל זמין הוא שירות התשלומים הממשלתי, מערכת ממוחשבת המאפשרת לאזרחים לבצע תשלומים ולקנות מוצרים באמצעות האינטרנט. הביקורת העלתה שהרוב המכריע של התשלומים לממשלה נגבֶּה כבעבר ולא באמצעות פרויקט ממשל זמין.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

ליקוי

6. שירות הטפסים - תת-פרויקט אחר שנמנה בהחלטת הממשלה מ-2002 היה "מערכת טפסים שתאפשר לכל אזרח למלא ולחתום אלקטרונית ובאופן מקוון על מרבית הטפסים הקיימים היום בממשלה". במסגרת תת-הפרויקט מוחשבו במשך ארבע שנים מאות טפסים שבשימוש

הגופים הממשלתיים, והתאפשרה לציבור גישה אליהם באמצעות אתר השירותים והמידע הממשלתי. אלא שאת רובם המכריע של הטפסים באתר השירותים והמידע הממשלתי לא ניתן למלא ולשלוח באמצעות המחשב - במקוון - למשרד הממשלתי. אמנם אפשר להורידם מן האתר, אך לאחר מילוּיָם יש להדפיסם ולשלוח אותם בדואר. ביולי 2005, בדיון על פרויקט המרכב"ה ופגמיו, הודיע החשב הכללי לוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, כי נקט שורה של צעדים לשיפור הבקרה ולתיקון הליקויים בניהול הפרויקט. בפרויקט ממשל זמין עולים ליקויים דומים בתחום הבקרה והפיקוח. החשב הכללי לא יישם לקחים מהביקורת הקודמת.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

ליקוי

7. ניהול הפרויקט באמצעות עובדי חברות כוח אדם, בתי תכנה ויועצים: בביצוע תפקידים מקצועיים בתחום המחשוב נעזר המשרד בעובדים שאינם עובדי מדינה, אלא עובדים של חברות כוח אדם ובתי תכנה. ביוני 2008 הועסקו באגף החשכ"ל במסגרת הפרויקט כ-100 עובדים חיצוניים. ההוצאה על שירותי כוח אדם היוותה בשנת 2007 כ-77% מעלותו הכוללת של פרויקט ממשל זמין. עובדים חיצוניים המשולבים בפרויקט ממשל זמין מופְקָרים ומוצגים באגף החשכ"ל ובמשרד כבעלי סמכויות ניהול בפרויקט, אף שלא מינו אותם לתפקידים אלה בהליכים מקובלים, ולא חתמו עמם על הסכמים שמכוחם מונו לתפקידיהם. המשרד יצר מצב שבו הפקיד בידי עובדים חיצוניים סמכויות ניהול והחלטה ביחס לפעולות שהיקף עלותן מיליוני ש"ח מידי שנה. העובדים החיצוניים עסקו בקליטת עובדים, קביעת תנאי שכרם ורכישת שירותים מחברות, בכללם חברות שמעסיקות אותם עצמם. מצב זה אינו עולה בקנה אחד עם כללי מינהל תקין, קיים חשש שההחלטות התקבלו בידי עובדים חיצוניים שהיו נגועים בניגוד עניינים.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

ליקוי

9. פרויקט ממשל זמין התנהל ללא הגדרה פורמלית של תפקידים וסמכויות, ולא התקיים הליך נאות למינוי מנהל לפרויקט. בפרויקט תהיל"ה, המספק שירותי אבטחה לאתרי אינטרנט ממשלתיים מחצרי

המשרד ובמימונו, לא הוגדרו עד כה באופן רשמי ומוסמך תחומי הפעולה, הסמכויות, התפקידים, התקן וכוח האדם, כמקובל לכל פעילות שהממשלה מחליטה לבצע באופן קבוע.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

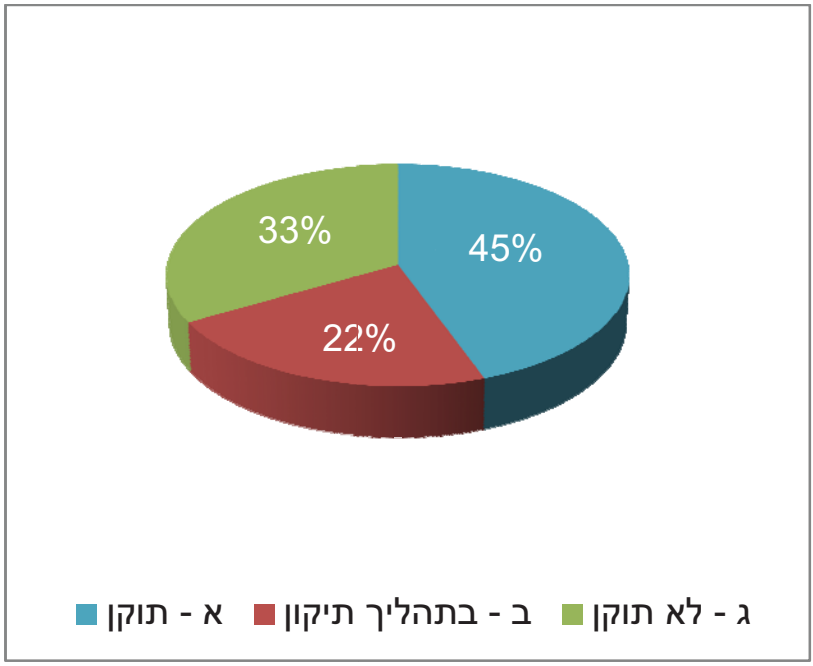
ליקוי

10. במשך שנים העביר המשרד תשלומים במיליוני ש"ח מתקציב ממשל זמין לחברות שלא זכו במכרז ושלא כרת עמן הסכם, וכן העביר תשלומים תמורת עבודתם של עובדים חיצוניים שלא כרת עמם הסכם ואשר לא היו עובדי חברות כוח האדם או בתי התכנה שזכו במכרז. חברות שזכו במכרזים להספקת כוח אדם במקצועות המחשוב שימשו צינור להעברת תשלומים לחברות שלא זכו במכרזים. אגף החשכ"ל אפשר לחברות ולבודדים לצרף חשבונות או חשבוניות לחשבוניות שמגישות חברות שזכו במכרז ושילם את תמורתן, לרבות עמלה בשיעור 1.5% לחברות כוח אדם שזכו במכרז.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 46.

משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות

רשות החברות הממשלתיות

בנק החקלאות לישראל בע"מ

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות, אגף החשב הכללי; משרד החקלאות ופיתוח הכפר; בנק ישראל; בנק החקלאות לישראל

ליקוי 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 55.

ליקוי

3. נכסי המקרקעין של הבנק: בהחלטת ועדת השרים מספטמבר 2005 הוסמכה הרשות לטפל גם במכירה או בהעברה של זכויות הבנק במקרקעין. במאי 2007 בחנו נציגי הרשות את האפשרות לקדם מהלך של התייעלות בבנק, בין היתר, על ידי העתקת מקום פעילותו למקום אחר כדי לחסוך בהוצאותיו ולאפשר את ביצוע ההחלטה האמורה של ועדת השרים. אף על פי שהבנק הגיש לרשות, על פי בקשתה, תכנית בעניין זה, לא בחנו הרשות ואגף החשכ"ל כראוי את התכנית ולא נקטו צעדים בנושא זה. נוכח התמשכות הפעולות להפסקת פעילות הבנק, היה על הרשות ואגף החשכ"ל, לבחון את החלופות השונות כדי לבחור חלופה שתביא מירב התועלת מהנכס.

מעקב
רשות החברות הממשלתיות

3. מכיוון שלבנק החקלאות תיק אשראי, אשר גבייתו פרוסה לאורך מספר שנים, וכלולים בתוכו חובות שטרם הוסדרו, הרי שנראה כי בדומה לחברות רבות הנמצאות בהליכי פירוק, גם תהליך זה בבנק החקלאות יימשך עוד כברת זמן ולא צפוי להסתיים בשנת 2009. עם זאת, המפרקת החלה בפעולות הכרחיות לפירוק הבנק, כגון צמצום מצבת כוח האדם בבנק בכ- 50 אחוזים, היערכות ליציאה למכרז למכירת מבנה הבנק, הסדרת נושאים הקשורים למבנה ההון של הבנק, ועוד נושאים משפטיים שונים.

ליקוי

5. דוחות על פעולות רשות החברות: לאחר דוח הביקורת הקודם, בדוחות הרשות על פעולותיה בשנים 2004 ו-2005, לא ציינה רשות החברות את העובדה כי הבנק עומד להפרטה לפי החלטת הממשלה, את ההחלטות שהיא ואגף החשכ"ל קיבלו בעניין דרך ההפרטה ואת הצעדים שננקטו בעקבותיהן. אי-דיווחה האמור של הרשות אינו עולה בקנה אחד עם עקרונות הגילוי הנאות והשקיפות ועם חובותיה על פי חוק החברות הממשלתיות.

ליקוי

6. אגף החשב הכללי נתקל בקשיים בקבלת מסמכים מהבנק, למרות זאת לא פנה לרשות כדי שתשתמש בסמכויותיה לקבלת המסמכים. הרשות לא הציעה לאגף להפעיל סמכויותיה אלו. דברים אלו והתמשכות הטיפול בנושא, עיכבו את העבודה להפסקת פעילות הבנק.

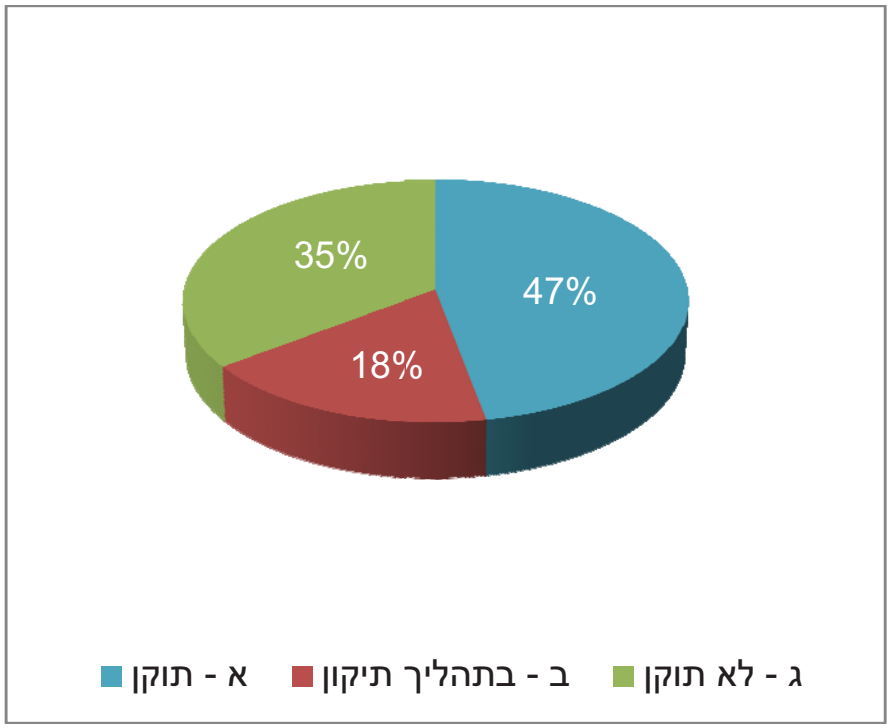
ליקוי

7. רשות החברות ואגף החשכ"ל: בעת ביקורת המעקב העיר משרד מבקר המדינה לאגף החשכ"ל ולרשות כמה פעמים, כי לנוכח ההפסדים הניכרים שנגרמו ונגרמים לקופת המדינה מהמשך פעילותו של הבנק והאפשרות שההכנסות מגביית החובות שבתיק האשראי של הבנק יצטמצמו בשל חלוף הזמן, מן הראוי שיזרזו מאוד את פעולותיהם תוך שיתוף פעולה וישלימו אותן בהקדם. מממצאי ביקורת זו עולה, שהגורמים האמורים לא נקטו את כל הצעדים המתחייבים מהמלצה זו. עמדותיהם הסותרות של הרשות ושל אגף החשכ"ל והאשמותיהם ההדדיות בעניין האחריות לעיכוב הרב בהליכים לסיום פעילות הבנק, מלמדות ששתי יחידות חשובות ומרכזיות אלה, השייכות לאותו משרד ממשלתי, לא השכילו לעבוד בשיתוף פעולה מלא כדי לממש ביעילות ובמהירות את ההחלטות בעניין הבנק. לדעת משרד מבקר המדינה, על הרשות ועל אגף החשכ"ל, המטפלים במשותף בנושאים ממשלתיים כלכליים רבים ומרכזיים, לשפר בהקדם את דרכי שיתוף הפעולה ביניהם כדי למנוע פגיעה בקידומם של נושאים חשובים אלה.

מעקב

5-7. שיתוף הפעולה בין אגפי האוצר השונים שופר מאז כתיבת הדו"ח, כאשר תהליכי ההפרטה מתנהלים בהובלת רשות החברות הממשלתיות, ובשיתוף פעולה מלא אל מול יתר אגפי משרד האוצר ומשרדי הממשלה. ניתן להבחין בשיפור זה בתהליכי עבודה בין אגפיים ובין משרדיים המתנהלים בנוגע לקידום הפרטת חברות ממשלתיות נוספות.

משרד האוצר - רשות המסים בישראל

רשות המסים בישראל

פעילות יחידת שירות עיבודים ממוכנים (שע"ם)

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - רשות המסים בישראל, שירות עיבודים ממוכנים

ליקויים מספר 7-6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 63.

ליקוי

1. רוב מערכות שירות עיבודים ממוכנים (להלן – שע"ם), פותחו לפני שנים רבות, עקב כך קרוב למחצית ממשאבי התכנות מופנים לתחזוקת המערכות על חשבון פיתוחן. במשך השנים נוצר כשל מהותי בעבודת שע"ם ובקשר שלו עם הרשות, שביטוייו המרכזיים הם ליקויים בתכנון, בהקצאת התשומות ובבקרה. בשנת 2000 הוגשו למנכ"ל משרד האוצר המלצות ועדה מקצועית שדנה במבנה שע"ם; לא היה טיפול בהמלצות אלה. על רשות המסים להכין תכנית כוללת, על מנת לגבש מערך מחשוב יעיל, אפקטיבי ועדכני בתחום המסים, ככלי מרכזי של מערכת גביית המסים בישראל. יש לקבוע גוף מטה לנושא מיחשוב, תוך בחינה מערכתית ומעמיקה של צרכי המיחשוב, מול היכולות הנוכחיות.

מעקב
רשות המסים בישראל

1. המערכת הקיימת בתהליך שדרוג בתוך שע"ם.

ליקוי

3. הקצאת תשומות העבודה של שע"ם למערכי המס השונים נעשתה בלי התאמה לצרכים האובייקטיביים שלהם. שע"ם מסוגל לבצע לכל היותר כשליש מהדרישות לפיתוח תוכנה להן זקוקה הרשות. אין לשע"ם תמריץ לשיפור השירות להתייעלות ולחסכון.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. למידע שבידי שע"ם אין תחליף לצורך ניהול מערכי המס במדינת ישראל. להבטחת רציפות הפעולות, יש לגבות בקביעות את בסיס הנתונים באתר פיזי חלופי ומאובטח, אולם הדבר לא נעשה.

מעקב

4. הושלם פיילוט לגיבוי אסינכרוני של המחשב המרכזי בגיבוי קו תקשורת ייעודי מהיר ובדיסקים לגיבוי בשע"ם בירושלים. עד סוף 2009 יועברו הדיסקים לחדר התאוששות מאסון. בנוסף ימשך גיבוי הקלטות.

ליקוי

5. הנוהל לפיתוח ולתחזוקה של מערכות מידע ממוחשבות במשרדי ממשלה (נוהל מפת"ח), אינו מיושם בשע"ם.

מעקב

5. שע"ם נמצא בתהליך של משא ומתן עם חברה חיצונית, לצורך התקשרות לעבודה בנוהל מפת"ח.

פעולות למניעת הברחות של טובין

הגוף המבוקר: משרד האוצר - רשות המסים בישראל

ליקוי מספר 12 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 70.

ליקוי

1. בבדיקת משרד מבקר המדינה נמצאו כשלים רבים בתהליך איתור ההברחות. בשל כך מתאפשרת הברחות טובין ובהם סמים. האגף מעביר לבדיקה עד 5% מכלל המכולות והמטענים המגיעים לארץ ביבוא מסחרי. כדי לטייב את איתור הטובין האסורים ביבוא מפעיל האגף משנת 2002 מערכת ממוחשבת לבחירת המטענים שייבדקו. האגף פועל רק באופן חלקי לעדכון המערכת במאפיינים מחשידים של מי שנתפסו בהברחות ולניתוח פרטי הטובין המובחרים שנתפסו. על אגף המכס לפעול לתיקון הליקויים כדי למנוע הברחות.

ליקוי

2. בתי המכס אינם מוסרים זה לזה מידע על הברחות, אלא אם כן מדובר בהברחות סמים. עקב כך יכלו יבואנים שנתפסו בהברחת טובין בנמל אחד לייבא טובין דרך נמל אחר בלי שהמכס בדק אותם.

מעקב
רשות המסים בישראל

1-2. א. מערכת ה"פרופיילינג" עובדת באופן שוטף.
ב. המכס בודק בממוצע 11% מן המטענים.
ג. המערכת מתעדכנת אוטומטית בעבירות השונות.
ד. מידע נוסף מתפרסם במחשב הפנימי של המכס.
ה. נקבע עובד במשרה מלאה לטיפול בניתוח סיכונים בהנהלה, ופורסמו מכרזים ל-8 תקנים נוספים (2 בהנהלה ו-6 בבתי המכס), לעובדים אשר יעסקו אך ורק בניתוח סיכונים ותפעול מערכת הפרופיילינג.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 65-67.

ליקוי

3. בתי מכס פועלים שמונה וחצי שעות ביום, במשך חמישה ימים בשבוע; ואילו נמלי הים בישראל פועלים 24 שעות ביממה במשך שבעה ימים בשבוע. בעת שבית המכס אינו פועל משתחררים טובין מהנמל בלי שמתבצעות בדיקות יזומות או אקראיות של הטובין, ויבואנים עלולים לנצל זאת להברחת טובין.

מעקב

3. מערכת "פרופיילינג" עובדת מסביב לשעון וממשיכה לנתב רשימונים לבדיקה משיקולים שונים שהמכס קבע, לרבות בדיקות אקראיות, גם בשעות הערב והלילה, ומטענים אלו יעוכבו וימתינו לתחילת יום העבודה של המכס למחרת על מנת לעבור את תהליך הבדיקה. גם רשימונים שהוגשו בשעות הערב ולא נותבו לבדיקה על-ידי המחשב ימתינו עד לתחילת יום העבודה למחרת, על מנת לאפשר לעובדי המכס להחליט על שינוי ניתוב יזום לבדיקה, במידת הצורך. היס"מ (יחידות סמים מכס), עובדות גם בשעות לא שגרתיות, לביצוע מעקבים ועיכובים בשעות לא מקובלות.

ליקוי

4. על פי החלטת ממשלה מיוני 1994, הוקמה באגף יחידת מטה למניעת הברחות סמים שכפופים לה מדורים בבתי המכס. במאי 2002 הטיל האגף על המדורים שבבתי המכס, תפקידים נוספים, והכפיף אותם לגובי המכס. בכך, החלטת הממשלה לא קוימה למעשה. בעקבות השינוי פחתו הפעולות למניעת הברחות סמים.

ליקוי

5. האגף משתמש בכלבים לאיתור סמים. מחוות דעת מקצועית שבידי האגף עולה כי מספר הכלבים קטן מהנדרש, ובהתחשב בכמות העבודה, בהיקף המשימות ובפיזורן הגיאוגרפי יש צורך להפעיל כלבים נוספים.

ליקוי

6. מאז 2003, עת הוחל בבית המכס אשדוד בהפעלת מתקן בידוק רדיוגרפי המאפשר לשקף תוכן מכולות באופן שמפענחים מיומנים יכולים לאתר הברחות, לא נמצאו באמצעותו סמים מוברחים. ככל הנראה הסיבה לכך היא מחסור במפענחים מיומנים.

מעקב

4-6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקויים. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 68-69.

ליקוי

7. כאשר משטרת ישראל פונה לאגף בנוגע להברחות סמים, נדרש האגף לספק למשטרה מידע במהירות. אולם בפועל משך הטיפול בבקשה למסירת המידע אורך בדרך כלל כמה ימים.

מעקב
המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל

7. שיתוף הפעולה בין משטרת ישראל לרשות המסים בכלל ולמכס בפרט מעוגן בנוהל אח"ם 03.346.003. על מנת לקצר הליכים בהעברת מידע בין המכס למשטרת ישראל, הוחלט על ביצוע שינויים בנוהל האמור. הנוהל עבר לאחרונה תיקונים במכס טרם תוקף סופית על ידי משטרת ישראל, ואמור להיות מתוקף עד לספטמבר 2009. בתיקון מצוין, כי בכל העברת מידע מהמכס למשטרת ישראל עדיין נדרש אישור מנהל רשות המסים. בהסדר פנימי של רשות המסים בישראל, נקבע כי העברת מידע למשטרת ישראל תתבצע תוך 24 שעות, לאחר קבלת כל האישורים. במידה ומדובר במידע שנדרש בדחיפות, יועבר המידע לראש מדור מודיעין במטה הסמים במכס (יס"מ), ולשיקול דעתו העברת המידע באופן מיידי. שופר תהליך העברת הנתונים הקשור להברחות סמים.

ליקוי

8. בנמל אשדוד פועלות דרך קבע כמה עשרות סירות דיג בלי שנעשה למניעת קרבה בינן לאניות, אף על פי שבעבר נתפסו בעלי סירות דיג שהבריחו טובין מהאניות בשטח הנמל.

מעקב
רשות המיסים בישראל

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

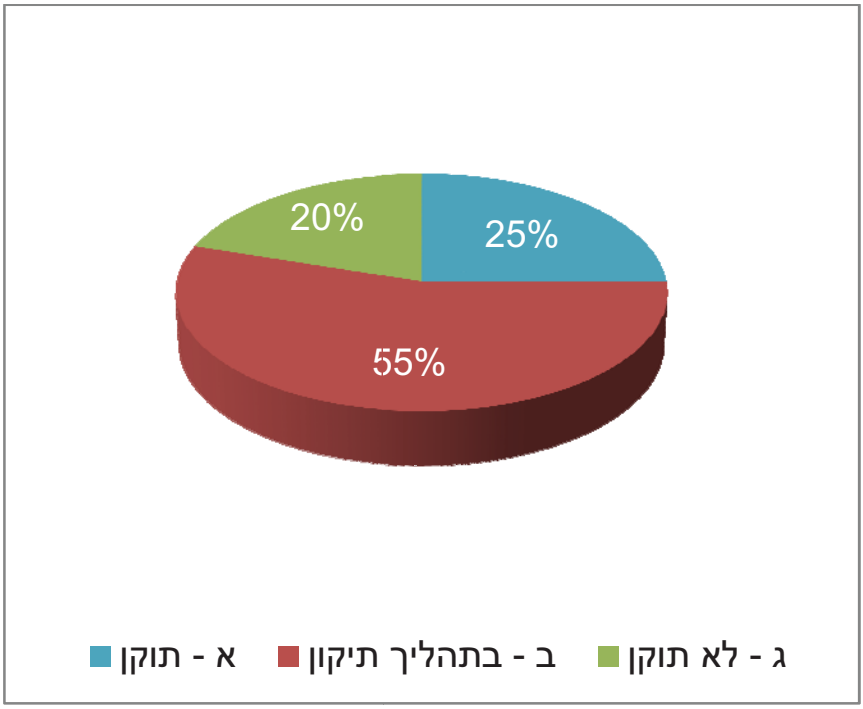
ליקוי

10. הרשות הפלסטינית מייבאת מנמל אילת כלי רכב, בעיקר משומשים. אין בנמל מתקן לבדיקת כלי רכב המועברים לרשות. הבדיקה חשובה משום שיש לגביהם חשש להברחות, ובכלל זה הברחת אמצעי לחימה.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

משרד הבינוי והשיכון

משרד הבינוי והשיכון

הקצאת דיור ציבורי לזכאים

הגופים המבוקרים: משרד הבינוי והשיכון; חברת "עמידר" - החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ; חברת "חלמיש" - חברה ממשלתית-עירונית לדיור, לשיקום ולהתחדשות שכונות בתל אביב-יפו בע"מ

ליקוי

1. מלאי דירות - בדצמבר 1999 החליטה הממשלה כי הכספים ממכירת הדירות הציבוריות יופקדו ב"קרן הדיור הציבורי". מטרת הקרן הייתה, בין היתר, מימון רכישת דירות לאוכלוסייה הנזקקת. עד מרס 2008 מכרה המדינה כ-26,000 דירות; ההכנסות ממכירת הדירות הסתכמו בשני מיליארד ש"ח בערך, אך מכספי הקרן לא הוספה למלאי הדיור הציבורי אף לא דירה אחת.

מעקב
משרד הבינוי והשיכון

1. חוק הדיור הציבורי, הקובע כי הכספים ממכירת הדירות יוכנסו ל"קרן הדיור הציבורי", לצורך רכישת דירות לאוכלוסיה נזקקת, הוקפא באמצעות חוק ההסדרים, על פי החלטת משרד האוצר.
המדינה מעניקה באמצעות המשרד סבסוד לרכישת הדירה בהנחה של עד כ-90% ממחיר השוק. לאור התמורה, גם אם כל כספי מכר הדירות היו מועברים לרכישות חדשות, ברי כי מלאי הדירות יצטמצם באופן מתמיד.
המשרד בוחן אלו פתרונות שונים ונוספים לאכלוס זכאי הדיור הציבורי, באופן ההולם את צרכיהם, ובין היתר נבחנת החלופה של מתן סיוע בשכ"ד לזכאים לטווח ארוך, וכן סיוע בסבסוד משכנתא לצורך רכישת דירות. לסיוע בשכר דירה, כאחד מהפתרונות, יש יתרונות: במידה והמשפחה קטנה או שמצבה משתנה, ניתן להתאים את הסיוע לשינויים אלו. עלות הפתרון למשפחה לשנה במתן סיוע בשכר דירה קטנה ביחס לעלות פתרון של רכישת דירה ואחזקתה, כך שבפועל במחיר דירה אחת ניתן לסייע למספר רב של משפחות. פתרון זה מייתר את הצורך בשמירה על הדירות הריקות ומניעת גרימת נזק בדירות בשלב שלאחר פינוין ובטרם איכלוסן מחדש. גם יחסך הטיפול הנדרש בפינוי פולשים שכרוך בעלות גבוהה ונמשך זמן רב.

ליקוי

4. זמן ההמתנה להקצאת דירה - בידי המשרד לא היו נתונים על זמן ההמתנה השכיח והממוצע להקצאת דירה, ועל זמן ההמתנה לפי אזורים. בידי המשרד לא היו גם נתונים על מספר הזכאים לדיור

ציבורי בשנים קודמות ועל מספר הזכאים שקיבלו דירות מהחברות הממשלתיות-עירוניות בירושלים, בתל-אביב-יפו, בחיפה ובפתח תקווה. היעדר נתונים פגם בתהליך קבלת ההחלטות בנושא מדיניות הסיוע. בדיקת 21 תיקים של זכאים חסרי דיור, שזכאותם אושרה בשנים 1995-2006, ובמועד הביקורת (אפריל 2008) עדיין המתינו לקבלת דירה, העלתה כי חמישה מהם המתינו בין שנתיים לחמש שנים מיום אישור זכאותם; מרביתם (11 זכאים) המתינו חמש עד שבע שנים, ושישה - אף יותר מעשר שנים.

מעקב

4. לגבי הנתונים מי היה זכאי לקבל דירה בשנים קודמות, המשרד נמצא בשלב של פיתוח מערכת ממוחשבת שתיתן מענה לסוגיה זו. פיתוח חלק זה במערכת המידע יסתיים במאי 2010.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 72..

ליקוי

5. נכים הזכאים לדירות - כ-100 זכאים לדיור הציבורי הם נכים רתוקים לכסא גלגלים. אם אין במלאי שבידי חברות האכלוס דירה מתאימה לצורכי נכה כזה, המשרד אמור, על פי נהליו, לרכשה בשוק הפרטי. המשרד רוכש כ-30 דירות בשנה עבור אוכלוסיית זכאים זו; לפיכך נוצר פער גדול שהולך ומתרחב בין מספר הממתינים ובין מספר הדירות שהמשרד מספק.

מעקב

5. רכישת דירות נ"ר (נכסי רכישה) כרוכה בקשיים רבים לרבות איתור דירות המתאימות לנכים, קשיים טופוגרפיים, תהליך רכישה ממושך, תקציב רכישה מוגבל, חוסר היענות ושיתוף פעולה מצד הזכאי וכו'. המשרד ממצה את כל התקציב השנתי המיועד לרכישת דירות לנכים.
שיטת הגדלת הסיוע/מענק לרכישה עצמית על-ידי זכאי הנ"ר, הגדילה את מספר פתרונות דיור: בשנת 2007 נוספו 28 יח"ד ובשנת 2008, 17 יח"ד.

ליקוי

6. פרקי הזמן לתיקון הדירות המיועדות לאכלוס - פרקי הזמן לתיקון הליקויים בדירות המיועדות לאכלוס בחברת עמידר ובחברת חלמיש לא היו בהתאם לנהלים הן מצד החברות והן מצד משרד הבינוי והשיכון.

מעקב

6. במסגרת אמנת השירות, יוגדרו מדדי שירות של המשרד וחברת עמידר הנוגעים לתהליכי העבודה.
על מנת לקדם ולקצר אכלוס הדירות בסמוך ככל האפשר לפינוי, ניתנה הוראה לחברות להתחיל בשיפוץ דירות באזורי הביקוש גם לפני שהוצמד להן מועמד. המיפרטים של חברת חלמיש שהמתינו לאישור, אושרו. עם זאת, החברה אינה ממצה ההליכים הנדרשים, על מנת לגבות הוצאות נזקים מדיירים עוזבים.
בהמשך לפעולות האגף לשיפור לוחות הזמנים לאכלוס דירות מתפנות, האגף העביר פנייה לוועדה להסכמי שירותים בבקשה לפעול להרחבת השיטה, על פיה מיפרטים בעלות חריגה יועברו לבדיקה של חברה חיצונית. החברה תידרש להמציא חוות דעת תוך 10 ימים. בדרך זו יושג קיצור נוסף של הליכי השיפוץ.
הוועדה להסכמי שירותים במשרד, בישיבתה מיום 23.8.09, אישרה יציאה למכרז לגבי יתרת הישובים בהם טרם הופעלה השיטה. לאחר קביעת זוכה במכרז, השיטה תופעל ב - 100% מהמקרים.

ליקוי

7. הטיפול במחזיקים שלא כדין בדירות ציבוריות - בחברת עמידר נערכה בדיקה בשלושה סניפים (איילון, פתח תקווה ונתניה). נבדקו 33 מ-123 (26.8%) תיקי דירות שמסיגי גבול (להלן - גם פולשים) פלשו אליהן בעשר השנים האחרונות. ב-15 תיקים (45%) העלתה הבדיקה ליקויים בסדרי הטיפול. בחברת חלמיש נבדקו עשרה מ-46 (22%) תיקי דירות שפלשו אליהן משנת 1988 עד אמצע 2007. שיעור גבוה של ליקויים מלמד על פגמי תפעול בטיפול בנושא.

מעקב

7. קיימות הוראות מעודכנות לטיפול בפולשים של חברת עמידר, המנהלת כ - 70% מהדירות בשיכון הציבורי. המשרד פועל מול שאר החברות המאכלסות כדי שינקטו בצעדים דומים. חברת עמידר פועלת להקטנת מספר הפלישות: בתקופה 1-6/2009 קטנה מצבת הפולשים נטו ב-27 פלישות, מ - 391 ל - 364. המשרד יבחן אפשרויות משפטיות נוספות לטיפול בפולשים, לרבות בחינת ישימות ניצול סעיפים בחוק המקרקעין, המסייעים בידי ממ"י לפעול ביעילות כנגד פולשים גם לאחר מגבלת הזמן של 30 יום, המהווה מכשלה לתהליך פינוי הפולשים.

מעקב
חברת "חלמיש"-חברה ממשלתית-עירונית לדיור, לשיקום ולהתחדשות שכונות בתל אביב-יפו

7. החל משנת 2003 ננקטו צעדים שונים לצורך שיפור הטיפול בפלישות. שופר אופן הטיפול שבו החברה מאתרת את גילוי הפלישות וכן את מערכת המיחשוב הקשורה בכך, דרך הגברת המאמץ לפינוי בסעד עצמי לפינוי במסגרת 30 יום ממועד הפלישה. במידה ומדובר בפלישה שלא ניתן לפנותה במסגרת סעד עצמי, יקוצרו לוחות הזמנים להעברת הטיפול למשרד עו"ד לצורך הגשת תביעה והשגת פסק דין, ופתיחה וניהול תיק הוצל"פ לפינוי הפולש בהקדם האפשרי.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 74-73.

ליקוי

8. היקף הסיוע באמצעות משכנתאות - הסיוע של המדינה, שניתן באמצעות מענקים וסבסוד של המשכנתאות, קטן בתקופה 2001 עד 2007, ושיעור הסיוע שניתן בשנת 2007 - על פי ההוצאה למעשה - כ-10% בלבד מזה שבשנת 2001. בכל אחת מהשנים 2001-2007 היה שיעור ביצוע התקציב נמוך, ובשנת 2007 הגיע לכ-55% בלבד. בשל אי-ניצול התקציבים במלואם היה ראוי שמשרד האוצר והמשרד ינתחו את ההשלכות של ירידה זו על השכבות החלשות הזקוקות לסיוע בדיור ויבחנו שימוש במקורות שהתפנו או במקצתם לשם שיפור תנאי הדיור שלהן. דבר זה לא נעשה. משנת 2003 עד אפריל 2008 לא עודכן מחיר דירות נ"ר והזכאים התקשו לרכוש דירות.

מעקב

8. אגף האכלוס במשרד בוחן את טבלת מחירי דירות נ"ר לזכאים, ופנה לשמאי המקרקעין שהוסמכו על-ידי השמאי הממשלתי, כדי לבדוק את טבלת המחירים לרכישת דירות נ"ר לנכים רתוקים ולמשפחות ברוכות ילדים, ולהתאימה לתנודות שחלו בשוק הנדל"ן. המשרד יפעל לצמצם את מספר הזכאים הממתינים לדירות נ"ר ולקצר את התהליך בכללותו.

.

ליקוי

9. שיעור הריבית על משכנתאות לזכאים - מאז שנת 1998 עד מועד סיכום הביקורת לא עדכנו משרד האוצר והמשרד את שיעור הריבית לזכאים; שיעור הסובסידיה שקיבלו הזכאים, שהוא ההפרש בין הריבית הממוצעת במשק למשכנתאות לבין הריבית שהם שילמו, הלך וקטן. משנת 2007 עד אוקטובר 2008 הריבית שניתנה לזכאים שקיבלו משכנתאות בגין מצוקת דיור אף הייתה גבוהה מהריבית הממוצעת במשק. כלומר, בשל אי-עדכון הריבית הלכה ונשחקה התמיכה שניתנה לזכאים באמצעות ריבית מסובסדת, ולעתים הריבית שנקבעה לזכאים הייתה גבוהה מהריבית הממוצעת.

מעקב

9. המשרד ימשיך לשכנע את משרד האוצר בחשיבות הפחתת הריבית למשכנתאות לזכאים.

ליקוי

10. על משרד הבינוי והשיכון לתת את הדעת לנושא המחסור החמור בדירות המיועדות להקצאה לזכאי דיור ציבורי וכן לשיעורים נמוכים של ניצול של תקציב הסיוע - מענקים וסבסוד ריבית לזכאים; במידת הצורך על המשרד לפעול להעלאת נושאים אלה לדיון בממשלה.

מעקב

10. שר הבינוי והשיכון יוזם מהלכים למציאת דרכי התמודדות יעילות.

הטיפול בפינוי כפר שלם

הגופים המבוקרים: משרד הבינוי והשיכון; מינהל מקרקעי ישראל; עיריית תל אביב; חברת חלמיש - חברה ממשלתית-עירונית לדיור, לשיקום ולהתחדשות שכונות בתל אביב-יפו בע"מ

ליקויים מספר 5-6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 78.

ליקוי

1. תנופת הפינוי של כפר שלם, אשר אפיינה את התקופה שמ-1962 עד 1996, נעצרה משנת 1997. בשנת 2005 קיבלו ממ"י וחלמיש החלטות ששינו את הקריטריונים לזכאות לקבל דמי פינוי באופן שצמצם את ההגדרה של מיהו זכאי; כן שונה סדר העדיפות לפינוי התושבים, וניתנה עדיפות לפינוי תושבים מקרקע בעלת פוטנציאל לשיווק ונקבע שפינוי של תושב יתבצע רק אם תתפנה חלקת הקרקע כולה מכל המחזיקים בה. על כן נמנע או נדחה פינוים של זכאים שלא נכללו בסדר העדיפות החדש. נוסף לכך, דמי הפינוי שנקבעו הלכו ונשחקו ביותר מ-30% מערכם הריאלי בעשר השנים האחרונות. העיכוב בפינוי, שינוי הקריטריונים לזכאות לדמי פינוי ושחיקת דמי הפינוי גרמו התמרמרות בקרב תושבי כפר שלם ופגעו בנכונות שלהם להתפנות.

מעקב
חברת חלמיש - חברה ממשלתית-עירונית לדיור, לשיקום ולהתחדשות שכונות בתל אביב-יפו

1. ההחלטה על שינוי הקריטריונים התקבלה על בסיס חוות דעת משפטיות מנומקות. משך כל שנות פעילותה קידמה "חלמיש" פינויים בכל שטחי כפר שלם, בלא להתחשב בייעודן התכנוני של הקרקעות המתפנות, ובכלל זה פינויים מאסיביים משטחים המיועדים למטרות ציבוריות. לראיה, הפיתוח המאסיבי של שטחי ציבור, דרכים ותשתיות באזור.
ההעדפה שניתנת כיום לפינוי של שטחים המיועדים לבנייה רוויה תחילתה רק בשנת 2005, והיא תולדה של הבעיות התזרימיות בהן נמצא הפרויקט, עת הוחלט על חידוש הפינויים. בעיות אלה אילצו את הנהלת "חלמיש" להתמקד בפינוין של קרקעות בעלות פוטנציאל כלכלי, על מנת שניתן יהיה לשווקן, ובאמצעות תמורות השיווק לממן את המשך הפינויים.
במסגרת תנופת הפינויים שאפיינה את התקופה שעד לשנת 1997, אפשרה ל"חלמיש", לכל תושבי כפר שלם הזכאים, להתפנות בהתאם לקריטריונים. אלפי משפחות מימשו את זכאותן, התפנו, והקימו, או רכשו לעצמן, דירות מגורים לבעלותן.

מאות המשפחות שנותרו עדיין בכפר שלם הן, ברובן המכריע, הגרעין הקשה שסרב להתפנות בשעתו על פי הקריטריונים, שעה שכל יתר המשפחות המתפנות מצאו בדמי הפינוי שהוצעו להן מענה ראוי לצרכיהן. משמע, חוסר נכונותן של המשפחות שעודן מתגוררות בכפר שלם להתפנות, איננו תוצאה של שינויים שחלו בתנאי הפינוי מאז שנת 1997. חוסר נכונותן להתפנות הוא, על פי רוב, פרי האמונה שככל שיחלוף הזמן, דמי הפינוי שישולמו להן ילכו ויגדלו, בין עקב שיפור הקריטריונים ובין עקב התרחבות המשפחה והצטרפותם של דורות נוספים למעגל הטוענים לדמי פינוי.

הנהלת "חלמיש" מצויה בקשר רציף עם תושבי כפר שלם. היא מודעת לדרישותיהם, וסירובה להיעתר לדרישות אלה, גם אם הדבר מוליך להתמרמרות, איננו ליקוי ניהולי כי אם פרי מדיניות מושכלת, שאם לא כן תמצא "חלמיש" את עצמה נכנעת לכל גחמה של תושבי הכפר, דרישות התושבים רק ילכו ויגדלו, והפרויקט יאבד את יכולתו לשאת את עצמו.

ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 76.

ליקוי

2. ב-2007 וב-2008 קיימו שר הבינוי והשיכון דאז מאיר שטרית ושר הבינוי והשיכון זאב בוים דיונים אחדים הנוגעים לפינוי כפר שלם, ובהם הנחו לנקוט פעולות מסוימות כדי לקדם את הפינוי, תוך הפעלת קריטריונים חדשים לפינוי ושיווק הקרקעות. עד סוף שנת 2008 לא סיכמו חלמיש וממ"י את גיבוש הקריטריונים החדשים.

מעקב

6. "חלמיש" הטמיעה את המלצות המבקר, ופתחה בהליך של שיתוף הציבור עובר לקיום הדיון במועצת מקרקעי ישראל בהצעה המתגבשת. הליך השיתוף נמצא כיום בעיצומו.

ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 76.

ליקוי

3. על פי החלטת מועצת מקרקעי ישראל מיוני 1993, פינוי כפר שלם נעשה במתכונת של "משק סגור"; לפי ההחלטה על ההוצאות בגין הפינוי להיות ממומנות מתוך ההכנסות שיתקבלו בגין שיווק הקרקעות המתפנות. המועצה חזרה ואשרה זאת בהחלטות ב-2001 ו-2004. ההחלטות התקבלו בלי שעשה ממ"י עבודת מטה שבחנה את כל השלכותיהן. גם לאחר שהתברר לחלמיש כי הפרויקט מצוי בגירעון, לא נבחנה הכדאיות הכלכלית של מתכונת זו, לא בוצעו אומדנים בנוגע להכנסות ולהוצאות הצפויות, לא נקבעו מקורות מימון לתקופות ביניים עד קבלת ההכנסות ולא הוכנה תכנית לביצוע הפינוי. ההחלטה

גרמה לכך שממ"י וחלמיש פעלו בהתאם לשיקולים כלכליים, בלא לתת את הדעת להיבט השיקום של השכונה ובלי להתחשב בראייה החברתית ובהתפתחות האורבנית של האזור; חלמיש העדיפה לקדם פינוי של שטחים הצפויים להניב את מרב ההכנסות, ונמנעה מלקדם פינוי של תושבים שמתגוררים בשטחים המיועדים לשטחי ציבור. סדר עדיפות זה פגע בפיתוח של שטחי ציבור ואף בתושבים.

מעקב

7. "חלמיש" מנתחת באופן שוטף את תוחלתו של הפרויקט כמשק סגור ואת יכולתה לממן את ההוצאות וההשקעות הכרוכות בו מתוך ההכנסות החזויות ממכירת הקרקעות שטרם שווקו. יחד עם זאת, כמות המשתנים על פני ציר הזמן גדולה, והיכולת לחזות את התפתחותם מוגבלת. כך למשל, על פני תקופה של כעשור, ערכן של הקרקעות לבנייה רוויה בכפר שלם הכפיל את עצמו, ולאחר מכן התכווץ בחזרה לערכיו הקודמים. ההשפעה שיש לתנודות מעין אלה בשוק הנדל"ן על היכולת לממש את הפרויקט במתכונת של משק סגור, היא השפעה דרמטית.

ליקוי

4. בכפר שלם יש שטחים שלא הועברו לניהול חלמיש. מינהל מקרקעי ישראל (ממ"י) מנהל חלק מהם. רוב השטחים נהיו משכנות עוני, ובכמה מהם מתגוררים פולשים. ממ"י אינו מטפל בפינוי המחזיקים בשטחים שבניהולו ושלא הועברו לחלמיש. ממ"י גם אינו מקיים פיקוח בקרקעות אלה, הדרוש למניעת פלישות.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 77.

ליקוי

7. הצורך בפינוי כפר שלם ושיקום תושביו נמצא על סדר היום הציבורי כבר עשרות שנים. רוב השטח פונה וגם מרבית התושבים התפנו וזכו לאיכות חיים משופרת; אולם נותר גרעין של תושבים שלא נמצא לו פתרון. ראוי שכל הגורמים המטפלים בפינוי כפר שלם – משרד הבינוי והשיכון, חברת חלמיש, מינהל מקרקעי ישראל ועיריית תל אביב – יקבעו הדרך להמשך הטיפול בכפר שלם, כך שיינתן מענה לכלל תושביו. יש להחליט על היקף השיקום, לעדכן אמות המידה לקביעת זכאות, ומנגנון לקביעת דמי הפינוי, תוך שיתוף בתהליך את נציגי התושבים, כדי שיהיו שותפים לגורלם. על הגורמים המטפלים בפינוי, בשיתוף גורמי האכיפה - משטרת ישראל ופרקליטות המדינה - לפעול בנחרצות נגד פולשים למקרקעין המנסים לקבוע עובדות בשטח.

מעקב

7. לעניין המחזיקים שזכאים לפיצוי, החברה הטמיעה את המלצות המבקר ופתחה בהליך של שיתוף הציבור. "חלמיש" פנתה לוועד כפר שלם וביקשה כי ייקח חלק בהליך השיתוף, אולם ועד כפר שלם סירב, בנימוק שהוא מוכן לדון אך ורק בהצעת החוק הפרטית שהונחה על שולחן הכנסת בכהונה הקודמת.
מכיוון שהמשמעות הכספית של הצעת החוק הינה כ - 5.6 מיליארד ₪ והיא מנתקת את הקריטריונים לפיצוי בגין פינוי משיקולים סוציאליים, ספק רב אם הצעת החוק תזכה לתמיכת הכנסת. לפיכך מקיימת החברה את הליך שיתוף הציבור באופן ישיר ופרטני מול המחזיקים בקרקעות המדינה.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 78-79.

מעקב
משטרת ישראל

7. מחוז תל אביב פועל בנושא כפר שלם ומטפל בכל הצווים אשר מפנה העירייה. כל הצווים חוקיים ומטופלים באופן מהיר ויעיל, בכפוף לאישור יועמ"ש המחוז. ניתן לראות את הפעילות בנושא על פי כמות הצווים המטופלים בכפר שלם: בשנת 2007 טופלו 165 צווים, בשנת 2008 טופלו 253 צווים ובשנת 2009 טופלו 130 צווים.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

7. הקריטריונים החדשים לפינוי שהכינה "חלמיש", ייבחנו בכפוף לעלותם התקציבית אל מול ערך הקרקע בישיבה שנקבעה ליום 10.9.09 בראשותו של מנהל המינהל בהשתתפות נציג האוצר, חלמיש, מנהל מחוז תל-אביב, היועץ המשפטי של המינהל, וחשב המינהל. בהתאם למה שנמסר על ידי חברת חלמיש, החברה מקדמת מהלך של שיתוף הציבור במתחם חלמיש בכפר שלם. המהלך צפוי להימשך עד סוף שנת 2009.

מעקב
משרד המשפטים

7. נושא כפר שלם אינו מצוי בטיפול הפרקליטות. המדובר בסוגיה של סילוק פולשים ממקרקעי ישראל, ופיתוח השכונה לשם שיווקה לציבור. נושאים אלו מטופלים ישירות על ידי מינהל מקרקעי ישראל כאשר תביעות הפינוי מוגשות באמצעות עורכי דין המועסקים על ידי המינהל או על ידי החברה המנהלת את הפרויקט, בפיקוח של המינהל. בהתייחס לכפר שלם, הטיפול

על ידי המינהל נעשה בסיוע של חברת חלמיש, שהיא חברה ממשלתית עירונית הפועלת באזור תל אביב לשיקום שכונות ופינוי פולשים. בנוסף, משרד הבינוי והשיכון מעורב בטיפול.

מעקב
משרד הבינוי והשיכון

7. בדיון מ - 15.9.08 עם שר הבינוי והשיכון, מנכ"ל המשרד, מנכ"ל ממ"י, מנכ"ל חלמיש וחברי ועדת הכלכלה של הכנסת, סוכם:
יגובשו קריטריונים חדשים, על ידי חברת "חלמיש" בתיאום עם ממ"י, מול ערך הקרקע. בקריטריונים שיגובשו בכפוף לעלות התקציבית עקב גידול במשפחה או שינוי במצב הסוציו אקונומי, הפיצוי יהיה סופי וגובהו יופחת מדי שנה בלא שיהיו מנגנוני הטבה להשארות בשטח. חברי ועדת הכלכלה של הכנסת יפעלו לשיתוף פעולה עם חברי וועד כפר שלם בכל הנוגע לסקר מחזיקים שמבצעת "חלמיש".
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 79.

מעקב
עירית תל אביב

7. עירית תל-אביב וחברת חלמיש מנסים להגיע להסכמות עם תושבי כפר שלם. בכדי להימנע מתהליכים משפטיים. עד כה נפגשו עם 200 משפחות. "שולחן עגול" בהשתתפות ועד השכונה ונציגי התושבים מגבש קריטריונים ותכנית פעולה.

האגודה לתרבות הדיור

הגופים המבוקרים: משרד הבינוי והשיכון; משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות; משרד המשפטים; משרד הפנים

ליקוי

1. קיימים ליקויים בהתנהלות האגודה ובמערך השירותים של תרבות הדיור. האגודה נתונה לפיקוח רשות החברות הממשלתיות וחלות עליה הוראות חוק החברות התשל"ה 1975, וכן לפיקוח רשם העמותות על פי חוק העמותות התש"מ-1980. השר האחראי על האגודה הוא שר הבינוי והשיכון ואילו שר המשפטים ממנה מפקחים על הבתים המשותפים. משרד מבקר המדינה ממליץ לממשלה לשקול מיהו הגורם שרצוי וראוי שירכז את האחריות לתחום תרבות הדיור.

מעקב
משרד הבינוי והשיכון

1. על פי החלטת ממשלה מספר 1654, מיום 24.6.07 בעניין "התקשרויות הממשלה עם חברות ממשלתיות שבאחריות שר הבינוי והשיכון" והמלצת צוות מנכ"לים, הוחלט להכיר באגודה כזרוע ניהולית של משרד הבינוי והשיכון, בתחומים ובתנאים שפורטו שם. החלטה זו הינה בהמשך ל-2 החלטות ממשלה - החלטה מספר 1576 מיום 15.4.07 והחלטה מספר 1538 מיום 1.4.07, בה הוחלט לאמץ את החלטת צוות המנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד רה"מ מיום 21.6.07.
בנימוקי צוות המנכ"לים נאמר בין היתר כי "האגודה הינה עמותה מיסודו של משרד הבינוי והשיכון ומטרתה להעלות את תרבות הדיור בארץ על כל היבטיו בשל התשתית הארגונית והניסיון הנצבר בשיקום מבנים ובכל הקשור בבתים משותפים בשל עבודתה הייחודית מול הקהל ובתיאום מול השלטון המקומי, הוחלט להכיר בחברה כזרוע ניהולית של משרד הבינוי והשיכון...".

ליקוי

2. המבנה הארגוני של האגודה: האגודה היא גוף ציבורי ולכן מצופה ממנה לפעול בשקיפות ולאפשר פיקוח ובקרה נאותים על פעולותיה. ואולם בבדיקת המבנה הארגוני של האגודה עלה שבין מוסדותיה קיימים קשרי תלות אשר עלולים לפגוע בתפקודם העצמאי כגופי פיקוח ובקרה. הביקורת ציינה את הצורך לשקול עריכת שינויים במבנה מוסדותיה, לרבות שינויים בסמכויותיהם ובהליכי בחירתם, על מנת להבטיח שלא תתקיים ביניהם תלות שעלולה לפגוע בתפקודם העצמאי כגופי פיקוח ובקרה.

מעקב

2. המבנה הארגוני נקבע בתקנון האגודה אשר נמצא בפיקוח רשם העמותות, אשר בדק ואישר את תקנון האגודה. הוועד המנהל החליט בישיבתו מיום 2.7.09, על עריכת שינויים בתקנון כפי שהומלצו על ידי ועדת תקנון ומשפט, בסיוע היועץ המשפטי. השינויים בתקנון אושרו באסיפה הכללית של האגודה ביום 6.9.09, ולאחר מכן הועברו לאישור רשם העמותות.

ליקוי

3. משרד מבקר המדינה כבר העיר בדוח 52ב׳ כי על פי תקנון האגודה מינוי מנכ״ל האגודה נעשה על פי המלצת שר הבינוי והשיכון ובאישורו ואילו לוועד המנהל אין למעשה השפעה על הבחירה. לכאורה, אין הדבר עולה בקנה אחד עם הוראות חוק החברות הממשלתיות, התשל״ה-1975 החלות על האגודה. מנכ״ל האגודה משמש בתפקידו זה 12 שנים ברציפות.
על מוסדות האגודה והשר לבחון האם לא ראוי להגביל את תקופת הכהונה.

מעקב

3. הוועד המנהל העביר ביום 2.4.09 את הנושא לטיפול ועדת תקנון ומשפט. הוועדה בישיבתה מיום 27.5.09 קבעה כי התקנון יתוקן באופן שיותאם להוראות חוק החברות הממשלתיות. כן קבעה הוועדה שהתקנון יתוקן גם באשר לדרך מינוי יו״ר הוועד המנהל.
כל השינויים בתקנון אושרו על-ידי הועד המנהל של האגודה בישיבתו מיום 2.7.09, וכן על ידי האסיפה הכללית של האגודה ביום 6.9.09. השינויים יועברו לאישור רשם העמותות.
הנושאים נוגעים להתנהלות הפנימית של האגודה הנמצאת בפיקוח רשם העמותות.

ליקוי

4. רכישת שירותים: נמצא כי משנת 2000 לא ביקשה האגודה הצעות לסוגי ביטוחים עבור לקוחותיה (דהיינו נציגויות בתים משותפים) מכמה חברות ביטוח כדי להשוות ביניהן ולבחור בהצעה המיטבית. מפרסומי האגודה עלול להשתמע כי האגודה ממליצה לחבריה להתקשר עם חברת ביטוח מסוימת בתעריף שהוא, לכאורה, הזול והרחב ביותר.

מעקב
האגודה לתרבות הדיור

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

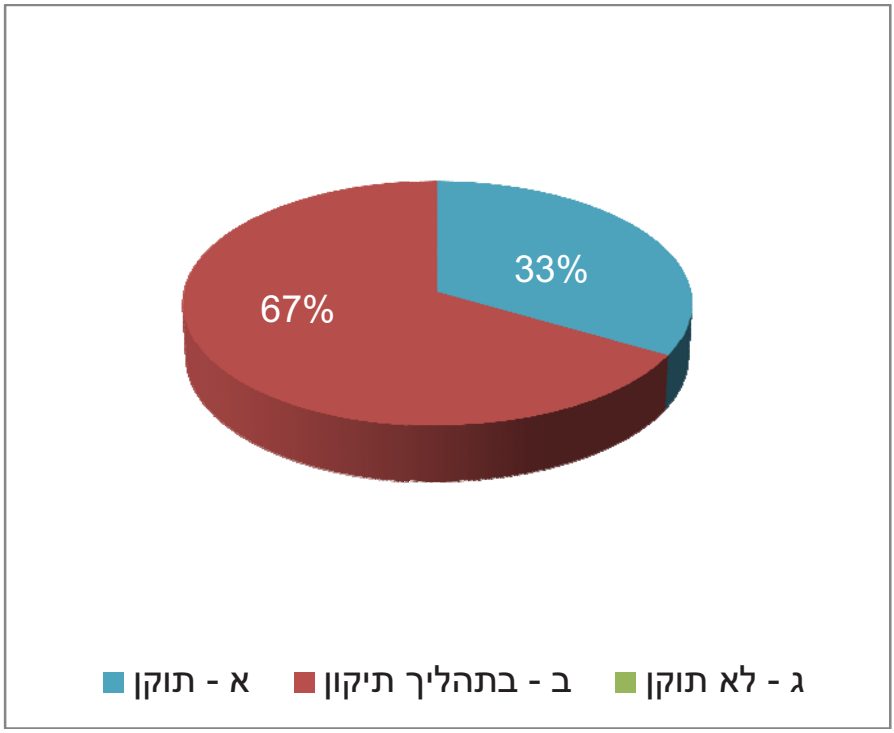
ליקוי

5. דמי חבר: על פי חישוביו של משרד מבקר המדינה, בשנים 2005-2007 היו אמורים להתקבל הכנסות מדמי חבר בסך של כ-26.2 מיליון ש"ח, אבל בפועל נרשמו בספרים הכנסות בסך כ-25.3 מיליון ש"ח בלבד, כלומר שבספרי האגודה לא נרשמו לכאורה כ-0.9 מיליון ש"ח. האגודה לא המציאה הסבר מלא להכנסות שלא נרשמו בספרי האגודה.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 80.

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל

גביית כספים ממתיישבים ב"הרחבות" ביישובים חקלאיים

הגופים המבוקרים: מינהל מקרקעי ישראל; משרד הבינוי והשיכון; המועצה האזורית גליל עליון; המועצה האזורית עמק הירדן

ליקוי

8. למרות שהנהלת המינהל הייתה מודעת לכך שאגודות רבות גובות כספים שלא כדין, היא לא פעלה כמתחייב מאחריותה ולא הקימה מנגנוני פיקוח נדרשים. גם כאשר קיבלה החלטות על הקמת מנגנוני פיקוח, היא לא פעלה כדי ליישם את החלטותיה, לא יזמה דיון במועצה על גביית כספים שלא כדין ולא הציגה לה את הנושא על כל צדדיו.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

8. החלטת מועצת מקרקעי ישראל מספר 1110 עודכנה בהחלטה מספר 1180, אשר נחתמה על ידי שר האוצר ביום 10.5.2009.

ליקוי

9. החלטות המינהל העניקו למנהלי המחוזות במינהל את האחריות המינהלית לאשר ולבחון פרטנית את עלויות הבנייה של כל דגם בית אשר הציגו יזמים ואגודות בטרם קבלת אישור המינהל לבנייה מרוכזת. בה בעת, הנהלת המינהל לא הקצתה למנהלי המחוזות את המשאבים הנדרשים כדי לבדוק את עלויות הבנייה של הבתים במסגרת זו. סוף דבר - מנהלי המחוזות אישרו ללא בדיקה ואף ללא בקשת הסבר מחירי בנייה חריגים בכל קנה מידה הגבוהים בעשרות אחוזים מהמחירים המקובלים בענף הנדל"ן. במספר יישובים שנבדקו הגיע הפער עד 60%.

ליקוי

10. בשל הפוטנציאל הכלכלי הטמון בפרויקט ההרחבות, ולנוכח העובדה ששיווק הקרקע בפטור ממכרז וההוראות שנקבעו בעניין שיווקה לא היה בכוחן למנוע גביית כספים שלא כדין - אין מנוס מהמסקנה שהמינהל צריך לנהוג במגרשי ההרחבות מנהג בעלים, כמו בכל קרקע אחרת שבניהולו: את המגרשים במרכז הארץ עליו לשווק במכרז פומבי, ואילו בפריפריה ובקו העימות עליו להפעיל מנגנוני פיקוח

ובקרה שיבטיחו כי המשתכן הוא שייהנה מהסובסידיות שנותנת המדינה בהנחות בקרקע ובדמי פיתוח.

מעקב

10. טרם שווקו מגרשים על פי החלטה מספר 1180, שכן זו נחתמה רק באחרונה. המינהל, באמצעות האגף החקלאי, נערך להוצאת הוראות פעולה, תיקון ועדכון החוזים ולשיווק על פי תנאיה.
מופעלים מנגנוני פיקוח ובקרה שמטרתם להילחם בתופעת גביית הכספים האסורים. להלן הסעיפים הרלוונטיים מתוך החלטת המועצה:

סעיף 4.6: "..הישוב החקלאי או מי מטעמו לא יגבה מהמומלצים כספים מעבר לעלויות הפיתוח שנקבעו כמפורט לעיל.
המינהל יפרסם באתר האינטרנט שלו וכן יביא לידיעת הציבור, את שווי המגרשים בהרחבה, את הוצאות הפיתוח שאושרו על ידו ואת האיסור לגבות כספים מעבר לעלויות אלו.
במידה שמשרד ממשלתי משתתף בעלויות הפיתוח (להלן: "סבסוד") כולן או חלקן, עלויות הפיתוח שאושרו על ידי המינהל יכללו את סכום הסבסוד.
גובה הסבסוד לכל ישוב יפורסם באתר האינטרנט של המינהל והאגודה רשאית לגבות רק את ההפרש בין עלויות הפיתוח המאושרות לסכום הסבסוד..".
ביום 7.4.09 פרסם המינהל באתר המינהל באינטרנט את תשלומי הוצאות הפיתוח שאושרו לישובים החקלאיים על ידי המינהל, אותם רשאיות אגודות הישוב לגבות עבור התשתית והפיתוח. המינהל סבור, כי פרסום הודעה זו יש בה כדי להגביר את מודעות הציבור הרחב לנתונים שקודם לכן לא היו חשופים בפניו.
סעיף 4.7: "..האגודה תתחייב לפרסם את הוצאות הפיתוח שאושרו על ידי המינהל, ואת גובה הסבסוד בכל פרסום שלה לשיווק מגרשי ההרחבה, וכחלק מתנאי החוזה שלה עם המומלצים. המינהל יקבע את הסנקציות שינקטו כנגד אגודה שלא תפרסם את הוצאות הפיתוח וגובה הסבסוד..".

סעיף 4.8 "..האגודה והמומלץ, יעבירו למינהל, כחלק ממסמכי הבקשה להקצאה את החוזה שנערך ביניהם ואת העתק הדיווח עליו לרשויות המס.
המינהל יבדוק שאין בחוזה זה תנאים שונים מתנאי החלטה זו.

המינהל לא יתיר לגבות במסגרת חוזה זה, סכומים מעבר לעלויות הפיתוח שאושרו על ידו, בהפחתת הסבסוד ויהיה רשאי במקרים אלה לשווק את המגרשים במכרז פומבי או להורות לאגודה לשנות את תנאי החוזה, לפי שיקול דעתו..״

סעיף 5.1.3: ״.. המינהל יוודא שהאגודה או מי מטעמה אינם גובים כספים אלא על פי החלטה זו. במקרים בהם השתכנע המינהל כי האגודה מתנה את המלצתה בתשלום כספים שלא על-פי החלטה זו, רשאי המינהל להקצות מגרשים אף ללא המלצת האגודה..״.

סעיף 5.2: ״..שיווק מגרשי בניה למגורים בישובים באזורים ללא עדיפות לאומית ייעשה בפטור ממכרז על פי המלצת האגודה לגבי מס׳ מגרשים השווה ל-115% מתקן הנחלות. יתרת המגרשים תשווק על ידי המינהל במכרז פומבי.

שיווק מגרשי בנייה למגורים על פי המלצת האגודה יעשה בתנאים שלהלן: שיווק מקדים שיתבצע על-ידי המינהל של 10% מכלל המגרשים המיועדים לשיווק ביישוב. הנהלת המינהל תהיה רשאית בנסיבות מיוחדות לקבוע כמות מגרשים קטנה מזו שנקבעה לעיל ובלבד שלא תפחת מ-5 מגרשים. השיווק המקדים כאמור יתבצע גם במקום בו אין יתרת מגרשים מעבר ל-115% כאמור בסעיף הנהלת המינהל רשאית לקבוע הוראות מעבר לסעיף זה.

מסירת הודעת היישוב החקלאי בדבר הסכמתו לביצוע ההרחבה בתנאי החלטה זו. שווי המגרשים בפטור ממכרז יקבע בהתייעצות עם השמאי הממשלתי בהתאם לממוצע סכומים שנתקבלו בגין המגרשים אשר שווקו במכרז בשיווק המקדים על-ידי המינהל..״

ליקוי

11. אשר לאגודות שגבו כספים שלא כדין, מן הראוי שהמינהל ישקול עם יועציו המשפטיים את האפשרות של ביטול החוזים והשבת הכספים למתיישבים.

מעקב

11. מנהל המינהל הנחה את האגף המשפטי במשרד, במקרים בהם הוא קבע, לאחר ששקל, כי נגבו כספים אסורים על ידי האגודות החקלאיות, להגיש תביעה כנגד אותה אגודה, לרבות השבת כספים שנותבו למקורות אחרים. טרם הוגשו תביעות.

פיתוח היישוב כפר ורדים

הגופים המבוקרים: מינהל מקרקעי ישראל; המועצה המקומית כפר ורדים; החברה לפיתוח כפר ורדים בע"מ

ליקוי

2. בשנת 1993 הוקמה המועצה המקומית כפר ורדים. משנת 2003 ואילך הביעה המועצה המקומית את רצונה לקבל מהחברה לפיתוח את האחריות להמשך פיתוח היישוב, כמקובל ביישובים אחרים. רק ביולי 2007 הודיע מנהל המינהל כי תם תוקפו של הסכם ההרשאה, וכי המועצה המקומית תורשה לפתח ולשווק את יתרת המגרשים (בשלב ב') ביישוב. עד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, יותר משנה לאחר שהנהלת המינהל החליטה לבטל את ההרשאה, לא מימש המינהל החלטות חוזרות ונשנות של הנהלתו בנדון ולא הוסדרה שאלת האחריות להמשך פיתוח היישוב אשר הואט מאד.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

2. התקיימו דיונים בין בקרי השדה מטעם המינהל לבין החברה לפיתוח כפר ורדים בנוגע להעברת האחריות לפיתוח כפר ורדים למועצה. ברם, עד כה לא הגיעו הצדדים לכדי הסכמה סופית באשר להעברת המטלות, כאשר עיקר המחלוקת הייתה שיעור הפיצוי המבוקש מהמועצה על ידי החברה לפיתוח כפר ורדים. במקביל, פנתה המועצה וביקשה מהמינהל סיוע במימון לרה תכנון לשם שיווק יתרת המגרשים עם סיום תוקף ההרשאה שניתנה לחברה לפיתוח כפר ורדים. המינהל אישר למועצה תקציב בסך של 150,000 ₪ במסגרת ועדת פרוייקטים ביום 14/7/09. סמנכ"ל לשיווק וכלכלה, עתיד לתאם ישיבה נוספת בהשתתפות נציגי החברה לפיתוח כפר ורדים, על מנת לקדם את נושא העברת המטלות למועצה, וכן מתוך מגמה לסייע בפתרון למחלוקות שהתגלעו בין המינהל לחברה לפיתוח כפר ורדים. במקביל, נקבעה ישיבה בראשותו של סמנכ"ל לשיווק וכלכלה בהשתתפות ראש המועצה. באותו מעמד, ידון נושא קידום נושא העברת הפיתוח לידי המועצה.

ליקוי

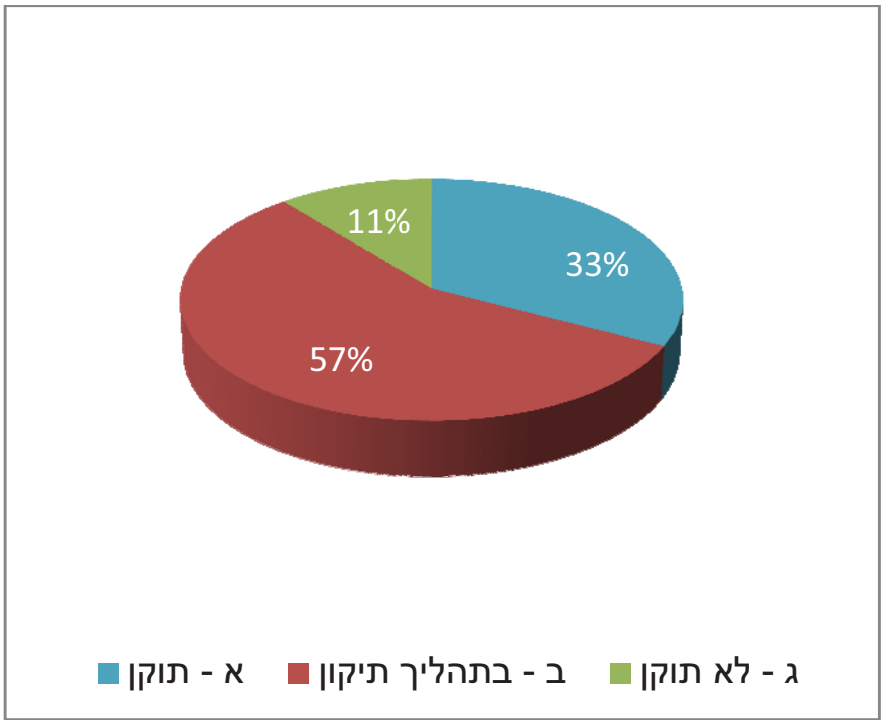
7. לדעת משרד מבקר המדינה, אף שהיוזמה להקמתו של כפר ורדים הייתה יוזמה מבורכת שהביאה להקמתו של יישוב משגשג, ראוי כי המינהל ילמד מן הניסיון שנצבר במשך השנים - הן מהצלחת הפרויקט

והן מן הליקויים שנתגלו בו - ויסיק מסקנות שייושמו במקרים עתידיים, ככל שיהיו.

מעקב

7. עמדת המינהל, בין היתר, לאור חוק חובת המכרזים והלקחים שהפיק בנסיבות מקרה זה, הינה כי אין להקצות קרקע להקמת ישוב חדש, בין בדרך של מכרז ובין בדרך של פטור ממכרז.

משרד הבריאות

משרד הבריאות

כוח אדם רפואי וסיעודי - תמונת מצב

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; נציבות שירות המדינה; המועצה להשכלה גבוהה; שירותי בריאות כללית

ליקוי

1. המקצועות הרפואיים הרדמה, טיפול נמרץ לסוגיו, נאונטולוגיה וגריאטריה כבר מצויים במצוקה, הנובעת ממחסור במתמחים וברופאים מומחים, וכי במקצועות הרפואיים פתולוגיה, כירורגיה כללית ורפואה פנימית יש "חשש להתפתחות מצוקה". בשל מחסור זה בתי החולים מצויים במצוקה, והיא באה לידי ביטוי בקושי באיוש משרות פנויות, בהיצע קטן של מתמחים ובמחסור ברופאים ביחס להיקף המטלות הקליניות הנדרש במחלקות, כך שמוטל על הרופאים עומס עבודה רב. עומס זה גורם להתארכות משך ההמתנה לקבלת שירותים במקצועות אלה. למשרד הבריאות אין נתונים על מספר העוסקים בפועל במקצועות הרפואה הללו, ועל היקפה של המצוקה ועל מידת חומרתה.

מעקב
משרד הבריאות

1. נקבע המודל הרצוי עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המשרד עומד להתחיל בביצוע סקר. צפי לסיום אוגוסט 2010.

ליקוי

2. על פי נתוני משרד הבריאות, שיעור האחיות שגילן עד 60 שנה הולך ויורד עם השנים: 6 אחיות לאלף נפש בשנת 2004 לעומת 5.7 אחיות לאלף נפש בסוף 2007. באחיות כבר יש מחסור בבתי החולים, בעיקר בחדרי ניתוח, במחלקות לטיפול נמרץ ובפגיות, והדבר עלול לפגוע באיכות השירות הרפואי ובתפעול מערכת הבריאות. נוכח המחסור באחיות קבעה ועדה ביולי 2007 שיש להגדיל את מספר הבוגרות, שהיה אז כ-1,200, בכ-850 בוגרות בכל שנה, כך שסך כל הבוגרות יהיה כ-2,050; אך עד נובמבר 2008 מספר הבוגרות היה 1,200 בלבד.

מעקב

2. מסע הסברה הניב כ - 1600 פניות. באפריל 2009 נפתחו שתי תוכניות להסבת אקדמאים. נקלטו כ - 70 סטודנטים. 9 תוכניות נוספות עתידות להיפתח באוקטובר 2009. המל"ג אישר הגדלת מספר סטודנטים לסיעוד במכללת טל, והקצה

מכסה ב- 3 מכללות חדשות. סה"כ נוספו 200 סטודנטים בהתאם לסיכום עם משרד האוצר.

ליקוי

3. מקצוע ההרדמה נמצא במשבר חמור. בשנת 2007 היו בארץ 704 רופאים מרדימים - מומחים ומתמחים כאחד, ובהשוואה לתקן הנדרש היה בכל מחלקות ההרדמה בארץ חוסר של כ-30% רופאים. משנת 1998 היגרו מישראל לחו"ל יותר מ-10% מהרופאים המומחים בהרדמה. על פי מסמכים של איגוד הרופאים המרדימים בישראל, המחסור ברופאים גורם לדחיית ניתוחים ולהמתנה ממושכת לניתוחים, לא רק לניתוחים מתוכננים אלא גם לניתוחים דחופים וחצי דחופים.

ליקוי

4. היחידות לטיפול נמרץ ילדים שרויות במשבר עקב מחסור ברופאים מומחים ובעתודה מקצועית בתחום. מספר הרופאים המומחים בהן הוא 25, ואילו בפועל - על פי התקינה שנקבעה - דרושים כ-45. בשנים 2001-2007 עזבו את הארץ או פרשו מטיפול פעיל בטיפול נמרץ ילדים 15 רופאים, ובשנת 2008 רק שלושה רופאים מתמחים עברו הכשרה בארץ, וחמישה רופאים אמורים לפרוש לגמלאות בשנים הקרובות. העבודה במקצוע כרוכה בשעות עבודה ממושכות ובכוננויות פעילות במיוחד. ממסמכים של איגוד הרופאים הישראלי לטיפול נמרץ ילדים עולה כי הדבר גורם לשחיקת הרופאים, ולכן מתמחים אינם נמשכים למקצוע, כך שהמשבר במקצוע הולך ומחריף.

ליקוי

5. המחסור ברופאים מומחים לטיפול בפגים עדיין גדול: בשנת 2008 מספר הנאונטולוגים היה 96, ורק כ-80% מתקני הרופאים כפי שנקבעו בהסכמים הקיבוציים שנחתמו עם הרופאים בשנים קודמות היו מאוישים. בשנים 2002-2007 פרשו לגמלאות או עזבו את בתי החולים 34 נאונטולוגים - בהם חמישה שהיגרו לחו"ל. בה בעת קיבלו תעודת מומחה רק 29 נאונטולוגים. המחסור בכוח אדם בפגיות בארץ עלול להיות גורם סיכון לזיהומים, והוא יכול להסביר את השכיחות הגבוהה - 30% - של זיהומים נרכשים בתינוקות שמשקלם בלידה היה נמוך מ - 1,500 גרם. בבדיקה שנעשתה בישראל בשנת 2008 הועלה כי שיעור הזיהומים ביילודים שמשקלם בלידה היה נמוך מ-1,500 גרם גדול ב-50% משיעור הזיהומים ביילודים כאלה בעולם המערבי.

מעקב

3-5. להלן הפעולות שהמשרד מבצע: הכרה במקצוע מצוקה, תמרוץ מרדימים במסגרת הסכם הבוררות (0.7% נוסף בתוספת בשכר

הרופאים), מגע עם מדינות אחרות, (למשל גאורגיה - הבאת מרדימים להתמחות בארץ). מדובר במחסור עולמי ובסוגיה רוחבית עולמית.

ליקוי

6. יש מצוקה קשה במקצוע הגריאטריה, והיא נובעת ממחסור ברופאים מומחים ובמתמחים בתחום. על פי מחקר ברוקדייל, בשנת 2005 פנו רק 14 רופאים להתמחות בתחום הגריאטריה, לעומת 23 בשנת 2000. גם על פי נתוני משרד הבריאות חלה באותן שנים ירידה במספר מקבלי תעודת מומחה בגריאטריה: 12 בשנת 2005 ו-13 בשנת 2007, לעומת 23 בשנת 2000.

מעקב

6. בשל הבחירות והעיכוב בחוק התקציב נוצרה אי ודאות לגבי מקורות התקציב. בוצעה פנייה לבתי החולים ובימים אלו מתחילים שני מתמחים את התמחותם במקצוע הגריאטריה.

ליקוי

7. בשנים 2000-2007 עלה מספר הביופסיות שנעשו בבתי החולים ב-30% בממוצע. מנגד, מספר הרופאים הפתולוגים שעבדו במחלקות הפתולוגיה בשנת 2008 היה 149 - מספר קטן בהרבה ממספר הפתולוגים הדרושים על פי התקינה כדי לעמוד בעלייה בעומס העבודה, שהוא 178. בשנת 2008 סיים את התמחותו בפתולוגיה מתמחה אחד בלבד. כעולה ממסמכים של איגוד הפתולוגים בישראל המצוקה בכוח האדם גורמת להתארכות משך ההמתנה לקבלת תוצאות הבדיקות, וכן היא עלולה לגרום לעיכוב בביצוע ניתוחים הדורשים ליווי של פתולוג.

מעקב
משרד הבריאות

7. המשרד יחד עם המעסיקים והאיגודים, תעדף את המקצועות במצוקה כדי לאפשר טיפול נקודתי בהגדלת מספר המתמחים. מקצועות הרדיולוגיה והפתולוגיה לא תועדפו גבוה מול 3 המקצועות שנבחרו: נאונטולוגיה, הרדמה וטיפול נמרץ. ככל שניתן יהיה, יועלו המקצועות בתחומי הרדיולוגיה והפתולוגיה בעתיד כמקצועות במצוקה.

ליקוי

8. מספר המתמחים בוגרי בתי ספר בארץ שהתחילו להתמחות בכירורגיה הולך וקטן. 80% ממשרות המתמחים מאוישות בידי בוגרי חו"ל. לפי נתוני משרד הבריאות, לעומת זאת, שיעור בוגרי חו"ל בקרב

מקבלי הרישיונות החדשים הוא רק 50%-60%. הערכת מומחים בתחום היא שרמת הלימוד שלהם נמוכה מזו של בוגרי הארץ. מספר המועמדים למשרה פנויה במחלקות הכירורגיות פוחת, ויש בתי חולים שבהם תקנים של מתמחים לא מאוישים. כך, באוגוסט 2008 כלל לא היו מתמחים בבית החולים הלל יפה בחדרה. ממסמכי איגוד הכירורגים בישראל עולה גם שהמחסור במתמחים בא לידי ביטוי בכך שרופאים בכירים מבצעים ניתוחים מורכבים בעזרת סטודנטים במקום בעזרת מתמחים ובכך שבשל העומס מתארכים זמני ההמתנה לניתוחים.

מעקב

8. מקצוע הכירורגיה לא הוכר כמקצוע במצוקה והמשרד פועל בנושא מול האיגוד לכירורגיה.

ליקוי

9. רופאים צעירים אינם פונים להתמחות במקצוע הרפואה הפנימית. על פי מחקר שנעשה בנושא מקצועות רפואיים במצוקה (להלן - מחקר ברוקדייל), מ-646 מסיימי התמחות ברפואה פנימית בשנים 2005-2000, 601 פנו להתמחויות-על כמו קרדיולוגיה, גריאטריה, טיפול נמרץ כללי ורפואה דחופה, כלומר ברפואה הפנימית נותרו 45 מומחים. על פי מסמכי האיגוד הישראלי לרפואה פנימית, המחסור בכוח אדם גורם לעומס עבודה רב במחלקות הפנימיות, לשחרור חולים בטרם הושלם הטיפול בהם ולפגיעה באיכות הטיפול הניתן להם.

ליקוי

10. בשנת 2006 היו בבתי החולים ובקהילה 1,786 רופאים מומחים ברפואת ילדים, שגילם עד 65. 24% מהם היו בני 55-64. מנתוני איגוד רופאי הילדים עולה כי מספר המתמחים ברפואת ילדים שהחלו התמחות יורד: בשנת 2001 הוא היה 84, ובשנת 2006 הוא היה 61. ממסמכים של משרד הבריאות עולה שמספרם של המסיימים התמחות ברפואת ילדים קטן ממספר הרופאים הפורשים לגמלאות, והדבר יגרום למחסור ברופאי ילדים בבתי החולים ובקהילה.

מעקב

9-10. לא ננקטו פעולות כלשהן, היות והמקצוע לא הוגדר כמקצוע במצוקה.

ליקוי

11. נושא התקנים בתחום הרדיולוגיה עדיין לא הוסדר ויש חשש שמא תתפתח במקצוע מצוקה: על פי נתוני איגוד הרדיולוגים בישראל, חסרים כ-200 רדיולוגים מומחים, ויש ירידה במספר הפונים להתמחות - 14 בשנת 2008 לעומת 30 בשנת 2000. ממסמכי האיגוד ומדוח ועדה של משרד הבריאות שבחנה את הצרכים בכוח אדם בתחומי הדימות השונים נוכח התפתחות המקצוע עולה כי יש מחסור ברופאים ובטכנאי רנטגן, והדבר גורם לירידה בזמינות הבדיקות, להמתנה ממושכת לביצוע הבדיקות ולעלייה במשך ההמתנה לקבלת הפענוח.

מעקב

11. ראה תגובה לסעיף 7.

ליקוי

12. בפריפריה יש מחסור קבוע ברופאים מומחים, במתמחים ובאחיות מוסמכות. המחסור בכוח האדם הרפואי והסיעודי ואי-עדכון התקינה של רופאים בבתי החולים פוגעים בפריפריה יותר מבמרכז, שכן קשה יותר לגייס לפריפריה כוח אדם איכותי. קושי זה נובע מרמת שכר נמוכה ומאפשרויות מוגבלות להשתכרות בעבודה נוספת, מחוץ למערכת הציבורית; רופאי הפריפריה מבודדים מקצועית, והאפשרויות העומדות בפניהם לעסוק במחקר, לעבור השתלמויות מקצועיות ולעסוק בהוראה באוניברסיטאות מוגבלות. משרד הבריאות לא קבע מערכת תגמולים שיהיה בה כדי לעודד משיכת כוח אדם לאזורי פריפריה.

מעקב
שירותי בריאות כללית

12. בבית החולים "יוספטל" באילת נקלטו רופא כירורג/טראומטולוג ורופא ילדים בחצי משרה. בית החולים נמצא בתהליך גיוס רופאי ילדים, קרדיולוג ומומחה בהדמיה. בבית החולים "סורוקה" קיים קושי בגיוס מתמחים למקצועות פנימית וילדים ומומחים במקצוע אנדוקרינולוגיה מבוגרים. "הכללית" עדין לומדת את היקף ומהות הסוגיה בבית החולים "סורוקה".

מעקב
משרד הבריאות

12. הועדה לבחינת הרפואה בפריפריה הגישה את המלצותיה לשר ולמועצת הבריאות, המנכ"ל מינה ביוני 2009 צוות ליישום המלצות הוועדה. לבית החולים "יוספטל" הוקצו 2 סטאז'רים.

ליקוי

13. מעמדת נציבות שירות המדינה, עולה כי שיטת התקינה הקיימת יוצרת עיוותים במערכת וגורמת להקצאה לא נכונה של תקנים: במחלקות מסוימות נשמרות מיטות גם כששיעור האשפוז באותן המחלקות קטן, כלומר יש מקום להפחית את מספר המיטות והרופאים; ומנגד, התפתחויות טכנולוגיות הביאו לידי הגדלת נפח הפעילות במרפאות החוץ של בתי החולים, אך התקינה בהן לא גדלה. למרות ההסכמה של נש"מ, משרד הבריאות ומשרד האוצר ששיטת התקינה הקיימת יוצרת עיוותים ואינה מתאימה עוד לצורכי מערכת הבריאות, מפתחות התקינה ונוסחת עדכון התקינה לא נבחנו ולא נבדקו באופן מקצועי במשך עשרות שנים, ויש לראות בכך חוסר עשייה מתמשך שלמשרד הבריאות, משרד האוצר ונש"מ. לדעת משרד מבקר המדינה, על גופים אלה לבחון את שינוי ההסכמים הקיימים בנושא התקינה בבתי החולים הממשלתיים.

מעקב
משרד הבריאות

13. הוועדה לבדיקת תקינה של מיטות וכ"א ביחידות לטיפול נמרץ ובפגיות נמצאת בשלבי סיום עבודתה וגיבוש המלצות שיועברו למנכ"ל. צפי לסיום סוף שנת 2009.

ליקוי

14. משרד הבריאות ומשרד האוצר, הערים למצוקה שנוצרה במקצועות מסוימים ולמצוקה בכוח האדם בפריפריה, קבעו תמריצים - ובהם תוספות שכר מיוחדות - כדי לפתור מצוקות אלה, אך כאשר בוחנים את תרומתם, לא היה בתמריצים שנקבעו כדי להשפיע במידה רבה על שיקוליהם של הרופאים לבחור במקצוע שבמצוקה או לעבור לעבוד בפריפריה.

מעקב
שירותי בריאות כללית

14. עדין מוקדם להעריך את תוצאות הבוררות לגיוס כוח אדם רפואי באזורי הפריפריה.

אגף בכיר לביקורת המדינה במשרד רה"מ ימשיך לעקוב אחר גיוס כוח אדם רפואי באזורי הפריפריה.

ליקוי

15. אחת מסוגיות היסוד שמשרד הבריאות אמור לעסוק בהן היא תכנון לטווח ארוך של כוח אדם במקצועות הבריאות. במשרד הבריאות פועלת אמנם ועדה פנימית לבחינת הצרכים במקצועות הבריאות, אך למרות המלצת "ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת תפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בישראל" (ועדת נתניהו) מ-1990, משרד הבריאות לא הקים אגף לתכנון משאבי כוח אדם שיעסוק באיסוף מידע על כוח האדם הקיים, על הצרכים, הביקושים והשימושים מבחינה דמוגרפית וגיאוגרפית ועל שינויים טכנולוגיים והשלכותיהם על הביקוש לכוח אדם, ויהיה אחראי לתכנונם של הצרכים בכוח האדם במקצועות הבריאות בישראל - ובכך יסייע בידי המשרד לתכנן את הכשרת כוח האדם.

מעקב
משרד הבריאות

15. מתקיימת עבודה מטה ראשות סמנכ"ל משאבי אנוש שאמורה להסתיים בסוף 2009. עם סיומה תועבר לאישור נציבות שירות המדינה.

ליקוי

16. במשרד הבריאות אין מאגר נתונים מעודכן ומקיף על כוח האדם במקצועות הבריאות בישראל מקרב בעלי הרישיון. נתוני המשרד אינם כוללים מידע על כלל המועסקים בתחום הרפואי בפועל, על אלה העוסקים בפועל בתחום התמחותם, על מקום עבודתם ועל היקף משרתם, ועל אלה שעתידים לפרוש או פרשו מהמקצוע ואופן פיזורם הגיאוגרפי. שלא כמקובל ברוב המדינות בעולם המערבי, בישראל אין "חובת רישום ועדכון עיתי" המחייבת רופאים ברישום תקופתי הכולל עדכון פרטים רלוונטיים, כך שאין אפשרות לעקוב אחר תפקיד הרופא ואחר שינויים שחלו במצבו לאחר קבלת הרישיון.

מעקב

16. התקיים דיון עם ההסתדרות הרפואית, והוחלט על הקמת צוות שיעסוק בנושא. נכון ליולי 2009 הרכב הצוות טרם נקבע.

ליקוי

17. על משרד הבריאות כמיניסטריון ורגולטור לקבוע מדיניות בכל הקשור לתכנון כוח האדם הרפואי והסיעודי, לפעול להכשרת רופאים ואחיות

ולטפל ביסודיות ובשיטתיות - אגב קביעת תמריצים הולמים - בנושא המקצועות במצוקה ובבעיית כוח האדם בפריפריה.

מעקב

17. ועדת כוח אדם של המשרד דנה בנושא מדיניות המשרד בנוגע למקצועות המוגדרים ב"מצוקה". המועד לסיום עבודת הוועדה נקבע לאוקטובר 2009, מועד בו תגיש הוועדה את המלצותיה.

ליקוי

18. אמנם משרד הבריאות והמל"ג ערים לכך שנוכח הצרכים העתידיים צפוי מחסור ברופאים, והם אף פעלו במידה רבה להרחבת מסגרות ההכשרה, אך עד מחצית 2008 טרם הורחבו מסגרות ההכשרה של רופאים מ-300 עד ל-600 בוגרים בשנה, וזאת בניגוד להמלצותיהן של כמה ועדות כבר מ-2002. הכשרת רופא נמשכת 11 שנים, בהן שבע שנות לימודים בסיסיות ועוד כארבע שנים של התמחות, והדבר מחייב תכנון ארוך טווח. לכן, לדעת משרד מבקר המדינה, על משרד הבריאות, על משרד האוצר ועל המל"ג לפעול מיָד להרחבת מסגרת ההכשרה של הרופאים. לדעת משרד מבקר המדינה, ראוי שמשרד הבריאות - בשיתוף משרד האוצר והמל"ג - יקדם תכנית לאומית לפתרון בעיית המחסור ויפעל בשיתוף אותם גורמים לאיגום המשאבים הדרושים לכך, ואף יעלה את הנושא לדיון בדרג שרים.

מעקב
המועצה להשכלה גבוהה

18. לאחר בירור שנעשה עם האוניברסיטאות הרלוונטיות באשר ליכולת הגדלת מספרי הסטודנטים לרפואה, מעריכה המועצה להשכלה גבוהה כי בשנת תש"ע תגיע המערכת לכ-505 סטודנטים לרפואה בשנה א' (ללא רפואת שיניים, וטרינריה וכו') על פי הפירוט הבא:
האוניברסיטה העברית - 150 סטודנטים - גידול של כ-40 סטודנטים בשנה א' ביחס לתשס"ח. נראה שעיקר הגידול מקורו בבית הספר לרפואה צבאית.
הטכניון - 120 סטודנטים - גידול של כ- 40 סטודנטים בשנה א' ביחס לתשס"ח.
תל אביב- 160 סטודנטים - גידול של כ- 60 סטודנטים בשנה א' ביחס לתשס"ח, כשהמקור הוא פתיחת התכנית הארבע-שנתית כבר בתשס"ט.
אוניברסיטת בן גוריון - 75 סטודנטים- אין גידול משמעותי ביחס לתשס"ח.
בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות של פתיחת בית הספר לרפואה צבאית באוניברסיטה העברית בתש"ע, על מספרי

העתודאים באוניברסיטאות האחרות, וכן קיים ספק מסוים לגבי הגידול בטכניון ב- 40 סטודנטים, עקב סוגיות תקציביות.

תאגידי בריאות ליד בתי החולים הכלליים הממשלתיים

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד המשפטים – היועץ המשפטי לממשלה; נציבות שירות המדינה; המוסד לביטוח לאומי; שירותי בריאות כללית; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; מכבי שירותי בריאות

ליקוי מספר 2 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 103.
ליקוי מספר 5 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 105.
ליקוי מספר 15 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 108.

ליקוי

1. במועד הביקורת לחלק מהניתוחים האלקטיביים (מתוכננים) היה צריך להמתין זמן רב. הדבר נובע מכמה סיבות הכרוכות זו בזו: 1. תעריף בלתי ריאלי לביצוע הניתוח, שאינו מספיק לתגמול הצוותים אחר הצהריים במסגרת התאגיד, ולכן אין בו משום תמריץ לביצוע הניתוח ולקיצור תורים. 2. מחסור ארצי במרדימים ובאחיות חדר ניתוח אינו מאפשר להפעיל עוד חדרי ניתוח אחר הצהריים; 3. רופאים מנתחים מוגבלים בהשתכרותם בתאגידים, ובייחוד אלה העוסקים בעוד עיסוק מחוץ לבית החולים ולתאגיד הבריאות, ולכן יכולתם לסייע בקיצור תורים מוגבלת; 4. תקרת ההכנסות שקובעים משרדי הבריאות והאוצר לבתי החולים ולתאגידי הבריאות, שנועדה להגביל את הגידול בהוצאה הלאומית לבריאות, מגבילה לעתים את מספר הפעולות הרפואיות (הססיות) והניתוחים המבוצעים בבתי החולים; 5. עמדת מנהלי המחלקות בבית החולים משפיעה על נכונותם של מנתחים לבצע ססיות.

מעקב
משרד הבריאות

1. מינהל הרפואה ומנכ"ל המשרד דנו בנושא עם מנכ"לי קופות החולים. הנושא נמצא בבחינה ובטיפול הקופות, הגם שבמרבית המקצועות, בהם אין מצוקת רופאים מומחים, התורים הינם בגדר הסביר, בהתאמה למחלה ולמצבם של החולים.

ליקוי

3. המשרד לא פעל ליצירת מאגר מידע הכולל נתונים על ההמתנה לניתוחים בבתי החולים (משך התור ומספר הממתינים). גם לקופות החולים אין מידע אמין ומרוכז על משך ההמתנה. מאגר כזה יכול היה לסייע הן למשרד והן לקופות לאתר בעיות ולמצוא פתרונות, לווסת חולים לבתי חולים אחרים, להתקשר עם ספקי שירות נוספים ולפעול לשינוי תעריפי פעולות במידת הצורך.

מעקב
שירותי בריאות כללית

3. ב"כללית" הוקמה מערכת לניהול תורים לניתוחים. המערכת עובדת באופן מלא בכל בתי החולים של ה"כללית", למעט המרכז הרפואי "בילינסון", בו נעשים מאמצים לסיים ההטמעה עד סוף 2009.

מעקב
משרד הבריאות

3. לאחר בדיקת משכי התורים במספר ישובי פריפריה נמצא, שהתורים הינם בדרך כלל בגדר הסביר, להוציא מקצועות במצוקה, שבהם המחסור ברופאים משפיע במידה זהה על כלל המדינה.

ליקוי

4. המשרד לא קבע אמות מידה בדבר משך ההמתנה המרבי לניתוחים אלקטיביים, דבר המונע מהמחלקות המנתחות, מהנהלות חדרי הניתוח, מהנהלות בתי החולים הכלליים ומהמשרד למדוד ולערוך השוואות לצורך בקרה וייעול העבודה בחדרי הניתוח.

מעקב
משרד הבריאות

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. למשרד אין מידע ופיקוח לא על הפעילות המתבצעת בחדרי הניתוח בשעות העבודה המקובלות של בתי החולים הכלליים הממשלתיים, לא על תפוקותיהם ולא על ניצולם - מידע שהוא תנאי להפניית ניתוחים לתאגידים. בניגוד לתקנות התאגידים, הקובעות כי שעות העבודה יחלו רק לאחר סיום שעות העבודה בבית החולים, נמצא כי צוותים רפואיים בסוראסקי תוגמלו במקרים אחדים בשכר מלא עבור ביצוע ניתוחים לאחר הצהריים (ססיות), אף שהחלו בשעות הבוקר המוקדמות (8:00 או 10:00). נוצר כפל תשלום לאותן שעות עבודה. בסוראסקי נמצאו גם ססיות שבהן רופאים ניתחו וקיבלו תמורתן שכר בעת שהיו בכוננות מחלקה או בכוננות מיון, וססיות שבהן רופאים ניתחו וקיבלו שכר בעת שהיו בתורנות.

מעקב
משרד הבריאות

6. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 105.

ליקוי

7. מדוחות הבקרה שעשה המשרד בשנים 2005-2007 עלה שבקרת השכר אינה מלאה ואינה יעילה. הנתונים שעל פיהם עושה החשבות במשרד את הבקרה הם חלקיים: לא כל התאגידים מסרו נתונים; לא כל התאגידים מסרו לחשבות נתוני שכר לשנים 2006 ו-2007 במתכונת שהיא ביקשה; נבדקו נתוני שכר של עובדים המועסקים בתאגידים ובבתי החולים שלידם ולא של אלה המועסקים בתאגידים בלבד; לא נבדק שכרם של עובדי המחקר בתאגידים; לא נבדקו שכרם של רופאים בבית החולים ששכרם נמוך מ-100,000 ש"ח בשנה ולא שכרם של עובדים במגזר הפרה-רפואי ששכרם נמוך מ-80,000 ש"ח.

ליקוי

8. המשרד אינו מפקח על העסקת כוח אדם בתאגידים. מעמדת ההסתדרות הרפואית עולה שתאגידי הבריאות יצרו דרך לעקוף את מנגנון עדכון התקנים בבית החולים, והדבר גורם לחוסר שליטה במערכת התקינה ומקשה על הגורמים האחראים להתמודד עם מנגנון עדכון התקנים.

מעקב
משרד הבריאות

7-8. נכון ליולי 2009 התקבלו נתוני שכר לגבי 9 תאגידים. הוחל בביצוע התאמות הנתונים לצרכי הבקרה השוטפת.

ליקוי

9. בדוח על השכר שמפרסם הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר כלולים נתוני שכר של העובדים בשירות המדינה. אין פרסום של השכר הכולל של עובדים בבית החולים ובתאגיד גם יחד, ועד מועד סיום הביקורת גם לא היו בידי משרד האוצר נתונים על שכר העובדים בתאגידים.

מעקב
משרד האוצר

9. כיום יש בידי המשרד נתונים אודות השכר בתאגידים של בתי החולים הבאים: תל השומר, פוריה, הלל יפה, זיו, נהריה,

וולפסון וברזילי. לגבי יתר התאגידים, המשרד פועל עם לשכות השירות המחשבות את השכר, לקליטת הנתונים.

מעקב
משרד הבריאות

9. בידי משרד האוצר נתונים עדכניים לגבי 9 תאגידים.

ליקוי

10. רופאים רבים מועסקים במסגרת בתי החולים, תאגידי הבריאות וקופות החולים, ואולם שכרם הכולל - המשולם כולו מהקופה הציבורית - אינו גלוי ואינו מפורסם, משום שהוא מתקבל מכמה מעסיקים בעת ובעונה אחת. יוצא שלמשרדי הבריאות והאוצר אין ראייה
כוללת של שכר הרופאים במשק. הדבר עלול לפגום בקבלת החלטות בנוגע לצעדי המדיניות שהם רוצים לנקוט.

מעקב
משרד האוצר

10. המשרד נמצא בתהליך של איסוף נתונים, כיום יש בידי המשרד נתונים על השכר בתאגידי הבריאות. המשרד מעריך כי בשנת 2010 יהיו בידיו נתונים מלאים על השכר בכל קופות החולים ותאגידי הבריאות.

מעקב
משרד הבריאות

10. במסגרת מערכת בקרת השכר יהיה ניתן לראות את המשכורת הכוללת של רופאים המועסקים בשירות המדינה, בבתי החולים ובתאגידי הבריאות.

ליקוי

11. בתאגידי הבריאות שבמרכזים הרפואיים אסף הרופא, ברזילי, הלל יפה, זיו ופוריה, שבהם מחזור ההכנסות קטן, מכהנים המנהלים האדמיניסטרטיביים של בתי החולים כמנהלי התאגידים. עובדים בשירות המדינה, למעט רופאים, חייבים בדיווח נוכחות על יסוד החתמת שעון נוכחות; אולם המשרד פטר את המנהלים האדמיניסטרטיביים מלהחתים שעון נוכחות בעת שהם עוסקים בנושאי התאגיד.

מעקב
משרד הבריאות

11. הוראת הממונה על השכר מיום 22.3.09 הועברה על ידי הסמנכ"ל הבכיר למינהל ומשאבי אנוש במשרד לידיעת המנהלים האדמיניסטרטיביים בבתי חולים ביום 21.4.09.

ליקוי

12. על פי תקנות התאגידים, רוב המנהלים האדמיניסטרטיביים מקבלים שתי משכורות: משכורת של משרה מלאה מבית החולים ומשכורת מהתאגיד, שגובהה עד 50% ממשכורתם מבית החולים. שכרם השנתי הכולל (בבית החולים ובתאגיד גם יחד) של כל אחד מהמנהלים האדמיניסטרטיביים בתאגידים שבמרכזים הרפואיים אסף הרופא, ברזילי והלל יפה בשנים 2005-2007 היה מאות אלפי ש"ח (לעתים כ-710,000 ש"ח ברוטו לשנה, כלומר כ-59,000 ש"ח לחודש). במרכזים הרפואיים זיו ופוריה, לעומת זאת, למנהלים האדמיניסטרטיביים של התאגיד לא שולם שכר כלל.

מעקב
משרד הבריאות

12. בית חולים זיו: המנהל האדמיניסטרטיבי לא קיבל שכר בתאגיד הבריאות, ולא מקבל עתה שכר. הוחלט לא לשנות את המצב.
בית חולים פוריה: המנהל האדמיניסטרטיבי מועסק בשכר בתאגיד בריאות מתאריך 10.1.2008. עלות המעסיק לשכרו לשנת 2008 עמדה על 168,216.65 ₪.

ליקוי

13. הממונה על השכר דאז, מר אלי כהן, הגביל בשנת 2007 את שכרם של בכירי כל קופות החולים בשיעור מסוים משכרו של מנכ"ל הארגון, אולם עניין זה לא הוסדר באשר לעובדים בכירים בתאגידים - המנהלים האדמיניסטרטיביים.

מעקב
משרד האוצר

13. הגבלת שכר הבכירים בתאגידי הבריאות: סעיף 29 לחוק יסודות התקציב אינו חל על תאגידי הבריאות. הוספת מגבלות לגבי רמות שכר העובדים הבכירים בתאגיד, צריכה להיעשות בדרך של תיקון תקנות יסודות התקציב (כללים לפעולת תאגידי בריאות), התשס"ב-2002, על-ידי שר הבריאות.
המשרד בוחן את האפשרות להכפפת השכר ותנאי העבודה בתאגידי הבריאות לפיקוח הממונה על השכר.

ליקוי

14. מנתוני השכר של המנהלים האדמיניסטרטיביים של התאגידים לשנת 2007 עולה ששכרם נגזר ממשכורתם בבית החולים, ויש הבדל בין שכרם ובין שיעורו מתוך היקף הכנסות התאגידים. כך למשל, שכרו של מנהל תאגיד מסוים גבוה במידה ניכרת מזה של מנהלי התאגידים אחרים, אף על פי שהיקף ההכנסות של אותו תאגיד הוא הנמוך שבהם. היקף הכנסות התאגידים זיו ופוריה, שכאמור אינם משלמים שכר למנהלים, דומה לזה של התאגידים שבהם משלמים למנהלים שכר גבוה.

מעקב

14. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

16. המשרד לא הסדיר מספר נושאים הקשורים להעסקת רופאי בתי חולים באמצעות תאגידי הבריאות בקופות החולים: 1. רופא בית חולים מועסק בתקן במחלקה מסוימת ומקבל שכר מאוצר המדינה בעבור מתן שירותים לכלל החולים הפונים בשעות העבודה הנהוגות במרכז רפואי, ובאותן השעות ממש הוא בעצם עובד בקופה ומטפל בחולים של קופת חולים מסוימת. 2. העסקת רופאים בשירות המדינה במרפאות קופות החולים מטעם התאגיד בשעות הבוקר, כפי שנקבע בהסכמים, היא בניגוד לתקנות התאגידים. 3. עולה חשש שמשיקולים כלכליים יוותר בית החולים על שירותי מומחה במחלקות האשפוז ויסתפק בשירותי מתמחים, שהם בעלי הכשרה פחותה, ובכך עלול להיפגע השירות הרפואי הניתן לחולים בבית החולים.

מעקב

16. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 109. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

17. תקנות התאגידים קבעו שעל תאגיד להעביר לבית החולים שלידו שיעורים שונים בגין השימוש במשאבים: סכום שלא יפחת מ-20% מהכנסותיו ממכירת שירותים רפואיים, וכן סכום שלא יפחת מ-4% מהכנסותיו ממכירת שירותי רפואה מונעת, מקידום בריאות ומהדרכת סטודנטים ועובדים במקצועות בתחום הבריאות (להלן - תקורה). לא נמצאו מסמכים המעידים על אופן קביעת שיעורי התקורה שנקבעו בתקנות התאגידים, ומאז התקנתן בשנת 2001 גם לא בחן המשרד את סבירות השיעורים.

מעקב
משרד הבריאות

17. חשבות המשרד תבחון את נושא שיעורי התקורה עם תאגידי הבריאות. צפי לסיום: דצמבר 2009.

ליקוי

18. לפי תקנות התאגידים, על תאגיד לשלם לבית החולים את מלוא עלות הציוד המתכלה שמספק בית החולים לתאגיד. בביקורת עלה כי בניגוד לתקנות הללו, על פי הסכמי הפעילות בשיבא, סוראסקי ונהרייה, התאגיד חייב לשלם לבית החולים רק 20% מהכנסותיו בגין פעולות דיפרנציאליות, שעה שעלות האביזרים בלבד יכולה להיות גבוהה במידה ניכרת משיעור זה, כך שבית החולים עלול בעצם לסבסד את התאגיד. כמו כן, במסמכים שבידי הביקורת אין תיעוד המסביר כיצד נקבע שיעור נמוך זה. נוסף על כך, מנתוני חשבות המשרד עולה כי רוב התאגידים משלמים לבתי החולים שלידם פחות מהנדרש על פי התקנות.

מעקב
משרד הבריאות

18. כל התשלומים מועברים כבר על-פי הסכם הפעילות והתקנות.

ליקוי

19. הביטוח הלאומי משלם לבית החולים מענק אשפוז עבור כיסוי הוצאות האשפוז בגין כל לידה מֵיָד ובלי קשר למספר הימים ששהתה היולדת במחלקת היולדות. יולדות הבוחרות לשהות במלונית שוהות בדרך כלל במחלקת היולדות של בית החולים זמן קצר יותר מששוהות בה יולדות אחרות. יוצא שבית החולים חוסך משאבים בגין יולדות שבוחרות לשהות במלונית. בה בעת מפנות יולדות אלו מקום ליולדות אחרות שגם עבורן מקבל בית החולים תשלום מביטוח לאומי. לדעת הביטוח הלאומי יש לבחון מחדש את כל מרכיבי מענק האשפוז המשולם לבית החולים.

מעקב

19. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 110.

ליקוי

20. במחלקות היולדות בשיבא ובליס היולדות מאושפזות בתנאי צפיפות ובניגוד לתקני הבינוי המקובלים במועד סיום הביקורת. במלוניות, לעומת זאת, התנאים הפיזיים טובים הרבה יותר מאלה שבמחלקות

היולדות. ההחלטה האם לשפץ את מחלקות היולדות נתונה לשיקול דעתם של מנהלי בתי החולים. נדרשת הסדרה של המשרד בנוגע לשיפור תנאי האשפוז במחלקות היולדות.

מעקב

20. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 111.

ליקוי

21. על פי טיוטת נוהל של המשרד משנת 2007, עובדי בתי החולים לא יספקו שירותים לשוהים במלונית. אולם בביקורת עלה כי בשיבא האחיות המועסקות על ידי בית החולים או על ידי התאגיד משובצות בסבב משמרות הן במחלקת היילודים של בית החולים והן ב"שיבא בייבי". החברה הפרטית שמפעילה את "בייבי ליס" משלמת לתאגיד תמורה בגין עבודת הצוות הרפואי במלונית על פי ההסכם ביניהם, אך כספים אלה אינם מועברים לבית החולים אלא נשארים בתאגיד, אף על פי שאת רוב הצוות הרפואי מעסיק בית החולים ולא התאגיד. המשרד לא הסדיר את נושא המלוניות באמצעות נוהל מחייב עד מועד סיום הביקורת.

מעקב
משרד הבריאות

21. המשרד קבע שהשהייה במלונית אינה חלק מהאשפוז במחלקת יולדות אלא שהייה רק לאחר שחרור מלא מבית החולים.

ליקוי

22. בכל מרכז רפואי יש שני מנגנונים ניהוליים: האחד לתאגיד והשני לבית החולים. כל אחד מהם מטפל בענייני הנהלה, כוח אדם, גזברות ועוד. לבית החולים ולתאגיד יש גם שני תקציבים ושני דוחות כספיים נפרדים, וכן דוח כספי מאוחד. יוצא שבקיום שתי הישויות המשפטיות יש בזבוז משאבים וביורוקרטיה מרובה. ליד כל מרכז רפואי יש גם עמותת חוג ידידים העוסקת בגיוס תרומות וברכש עבור המרכז הרפואי. גם לעמותה זו יש מנגנון ניהול משלה, ולעתים חברים בו חלק מעובדי המרכז הרפואי. במרכז הרפואי שיבא, לדוגמה, פועלים שלושה תאגידים בנוסף לבית החולים.

מעקב
משרד הבריאות

22. המשרד בדעה כי קיומן של שתי ישויות משפטיות נפרדות הינה מחויבת המציאות, וזאת עד לקבלתה של החלטה אחרת.

ליקוי

23. הממשלה קיבלה בשנים 2003-2007 החלטות בנושא מעמד בתי החולים הכלליים. נוכח אחת ההחלטות מינה בנובמבר 2006 שר הבריאות, את הסמנכ"ל לתכנון, תקצוב ותמחור במשרד, ליו"ר המינהלה להעברת בתי החולים הכלליים הממשלתיים לידי חברות מנהלות. מאז הקמתה התכנסה הוועדה פעם אחת, בפברואר 2007. באוגוסט 2007 החליטה הממשלה כי יוקם צוות בהשתתפות נציגי משרדי האוצר, הבריאות והיועץ המשפטי לממשלה, והוא יפעל לגיבוש חקיקה במסגרת הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008 בנוגע לתאגוד בית חולים כחברה מנהלת ולהפעלתו. הצוות, שהוקם בסוף שנת 2007 בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה לשעבר, קיים שתי פגישות בלבד ולא הגיע לידי שום מסקנה.

ליקוי

24. בפברואר 2008, לאחר שהפרויקט של הקמת מרכז רפואי חדש בגינאה כבר הסתיים, מינה מנכ"ל המשרד ועדה לבחינת התקשרויות בתי חולים למתן ייעוץ בהקמה ובהפעלה של תשתיות בישראל ובחו"ל ובמתן שירותים רפואיים במדינות זרות. עד ינואר 2009 לא פורסמו המלצות הוועדה.

מעקב
משרד הבריאות

24. הערות שהתקבלו ממנהלי בתי החולים נמצאות בדיון על-ידי ועדה משרדית בראשות הסמנכ"ל הבכיר למינהל ומשאבי אנוש. המשרד פנה לנציבות שירות המדינה ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה. טרם התקבלה התייחסותם.

ליקוי

25. רק בנובמבר 2007 נחתם בין חברת תל השומר מחקרים בע"מ ובין בית חולים שיבא הסכם המסדיר את אופן פעילותה הנעשית לטובת בית החולים, לרבות הסדרת השימוש שעושה החברה בשם בית החולים או בעובדיו או בידע ובניסיון שלהם לקידום פעולת החברה לטובת בית החולים ועובדיו. בהסכם לא נקבע מנגנון לפיקוח של בית החולים על החברה, למשל דיווח תקופתי של החברה על פעולותיה.

ליקוי

26. מנהל שיבא, פרופ' רוטשטיין, משמש מנכ"ל חברת תה"ש מחקרים בע"מ, ומנהל בית החולים השיקומי והאחראי על המחקרים בשיבא, פרופ' שלמה נוי, משמש יו"ר הדירקטוריון שלה. יוצא שבשיבא פרופ' רוטשטיין אחראי על פרופ' נוי בעניין המחקרים, ואילו בחברה פרופ'

רוטשטיין (כמנכ"ל) נתון לפיקוחו של פרופ' נוי (כיו"ר הדירקטוריון). בנוגע לפעילות חברת תה"ש מחקרים בע"מ יוצא כי על פרופ' רוטשטיין, כמנהל המרכז הרפואי המשולב שיבא, לקבל דיווחים מפרופ' נוי ומפרופ' רוטשטיין, כלומר ממנו עצמו כל זאת ללא חובות דיווח למשרד. הדבר פוגע בפיקוח ובבקרה על החברה.

מעקב

25-26. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 113. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

27. ראוי שמשרד הבריאות יקבע כללים לפעילותם של מרכזים רפואיים בחו"ל.

מעקב
משרד הבריאות

27. ההחלטה הסופית בנושא התקשרויות בתי חולים למתן ייעוץ בחו"ל, תתגבש על ידי מנכ"ל המשרד לאחר קבלת דוח סופי של הוועדה.

ליקוי

28. מן הראוי שהמשרד יקבע נוהל להסדרת הקמתן ופעילותן של מלוניות ליולדות. ראוי שתנאי להפעלת מלונית במרכז רפואי יהיה עמידה בתקן של תנאי אשפוז וצפיפות במחלקה, על פי התקנים המקובלים לבניית מחלקות אשפוז חדשות ליולדות.

מעקב
משרד הבריאות

28. המשרד קבע נוהל ותנאים להסדרת השהייה במלונית, והוצאה טיוטת חוזר להתייחסות, טרם הפצתו במהלך אוגוסט 2009.

ההתקשרויות עם האגודה למען שירותי בריאות הציבור

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד המשפטים; משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה; המוסד לביטוח לאומי

ליקויים מספר 4-5 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 116.
ליקויים מספר 8-9 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 117-118.

ליקוי

1. במקצת ההתקשרויות של האגודה עם משרד התמ"ת והמוסד לביטוח לאומי לא היה הסכם. דבר זה כשלעצמו אינו תקין.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

1. המוסד נמצא בתהליך ליצירת הסדר עם משרד הבריאות. טיוטת הצעה הועברה למשרדי הבריאות והאוצר. נקבעה ישיבה לתחילת חודש אוגוסט 2009.
המכרז למרכזי אבחון למתמכרים נמצא בשלביו הסופיים. השלמת הפן המחקרי בכתיבת הטיוטא התארכה מעבר למצופה, ותהליך סיום כתיבת המכרז התעכב. כיום טיוטת המכרז אושרה על ידי חשב המוסד ונמצאת בשלב הסופי של אישורה על ידי הלשכה המשפטית. המוסד מעריך כי המכרז יובא לאישור ועדת המכרזים בתחילת חודש ספטמבר 2009. עם בחירת זוכה במכרז תסתיים ההתקשרות עם האגודה לבריאות הציבור.

ליקוי

2. האגודה למען שירותי בריאות הציבור קיבלה למעשה שליטה בלעדית על תחומים רבים של שירותים רפואיים, וכפועל יוצא מכך, עקב פעילותה רבת-השנים של האגודה בתחום שירותי הבריאות בפטור ממכרז, התרכז בידיה כוח אדם רפואי ופָּרָה-רפואי רב, וכך התעצם גם כוחה התפעולי-עסקי כספק מעין בלעדי של שירותים אלה. בשל כך חוזרת ונשנית גם טענת משרדי הממשלה כי מדובר בספק יחיד.

ליקוי

3. אף שלחשב הכללי במשרד האוצר דעה עקרונית נגד המשך הפטורים ממכרז הניתנים לאגודה, מלבד העלאת חילוקי הדעות בינו ובין המשרד על הכתב, לא הובא הנושא לדיון נוסף, והוא לא נדון בקרב מנכ"לים ושרים, למרות ההיקפים הגדולים של ההתקשרות. בפועל המשיך החשב הכללי לקבל כמעט את כל דרישות משרד הבריאות אשר לפטורים ממכרז כלשונם.

מעקב
משרד הבריאות

2-3. לגבי הוסטלים, ניצולי שואה ובנות לחיים ב - 3 בתי חולים פסיכיאטריים - ועדת המכרזים אשרה פטור ממכרז להתקשרות עם האגודה לתקופה של שנתיים. בתום התקופה, בהסכם עם האוצר, יפורסם מכרז.
לגבי הרחבת שירותים אמבולטוריים: בימים אלה מפרסמים מכרז להרחבת שירותים אמבולטוריים אליהם תוכל האגודה לבריאות הציבור לגשת, ולהגדיל את המסגרת שעובדת כיום בפטור במסגרת המכרז.

ליקוי

6. אף שהיקף השירותים שנותנת האגודה למשרד נאמד בכ-180 מיליון ש"ח לשנה, המשרד ביצע במשך השנים ביקורת כוללת אחת בלבד על תפקוד האגודה באמצעות רואה חשבון חיצוני. הממצאים שעלו בביקורת זו העידו כי יש צורך שהמשרד יבקר תכופות את פעילות האגודה, ואולם הוא לא עשה כן.

מעקב
משרד הבריאות

6. פעילות האגודה הצטמצמה. עובדי טיפות חלב ומרפאות בריאות הנפש הועברו למשרד הבריאות. מספר המבקרים גדל מ-22 שהיו בעת עריכת הביקורת ל-36 נכון ליוני 2009. המשרד מנסה לאייש עוד 4 תקני מבקרים, סה"כ 40 מבקרים.
כיום נערכות ביקורות רבות יותר, והפיקוח אפקטיבי יותר.

ליקוי

7. במועד עריכת הביקורת כיהנו שני עובדים של המשרד כיו"ר הוועד שלה וכמזכיר האגודה. אולם באשר לשני עובדים אלה, לא היו בידי המשרד אישורים של נציבות שירות המדינה, אף שהם כיהנו בוועד האגודה שנים רבות. עוד עלה כי רק באפריל 2003 (לאחר 15 שנים) מינה המשרד את ועדת העמותות שלו. בספטמבר 2008 התפטר יו"ר האגודה מתפקידו כיו"ר, אך הוא נשאר חבר בוועד האגודה.

מעקב
משרד הבריאות

7. עובד אחד קיבל כבר את אישור הנציבות להעסקה באגודה. העובד השני נמצא עדין בהליכים מול הנציבות.

ליקוי

10. אף שרשם העמותות עשה בדיקת עומק בשנת 2002 באגודה למען שירותי בריאות הציבור, עד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008 (שש שנים), הרשם לא עשה בקרת עומק נוספת, שהתבקשה גם בעקבות הליקויים שעלו.

עבודות מחוץ לתפקיד של מנהלי בתי חולים

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; נציבות שירות המדינה; עיריית תל אביב-יפו

ליקוי מספר 7 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 122.

ליקוי

1. פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי ע"ש שיבא, עסק בו זמנית ב- 11 עבודות נוספות. פרופ' גבי ברבש, מנהל המרכז הרפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי, עסק בו-זמנית ב-7 עבודות מחוץ לתפקיד. לפי הוראות התקשי"ר, החלות על עובדי המרכז הרפואי שיבא, אין עובד המדינה רשאי לעסוק בכל עבודה פרטית אלא אם כן קיבל היתר לכך, בכפוף להגבלות ולסייגים שונים - ובהם הגבלת מספר שעות העבודה והגבלת ההשתכרות ממנה. מהבדיקה עולה כי בשנים 2003-2007 לא ביקש פרופ' רוטשטיין היתר לעבודה פרטית לגבי ארבעה מקומות עבודה. בבדיקת הבקשות שהגיש פרופ' ברבש לקבלת היתר לעבודה פרטית נמצא כי הוא לא הגיש לעירייה ולנציבות בקשה לעבודת הוראה באוניברסיטת תל-אביב ובקשה לעבודה במסגרת "פרקטיקה פרטית" כיועץ בחברה מסוימת.

ליקוי

2. על פי הוראות התקשי"ר, לא יינתן היתר לעבודה פרטית אם העובד "עשוי להשתכר בה למעלה מהגבוה מבין שני אלה: (1) 50% ממשכורתו החודשית הכוללת במקום עבודתו; (2) מחצית מהשכר הממוצע במשק". לפי נתונים שהעלתה הביקורת, הכנסותיו של פרופ' רוטשטיין מכל עבודותיו הפרטיות בכל אחת מהשנים 2000-2006 חרגו חריגה מהותית של עשרות אחוזים מהמותר לפי הוראות התקשי"ר.

ליקוי

3. פרופ' רוטשטיין קיבל עליו התחייבויות לייחד לעבודותיו הפרטיות לפחות 33 שעות עבודה בשבוע, שהן כ-73% ממכסת שעות העבודה התקנית - חריגה של 48% מהמכסה שנקבעה בתקשי"ר. פרופ' רוטשטיין דיווח בבקשותיו למשרד הבריאות ולנציבות על מספר קטן

ליקוי

4. פרופ' ברבש לא דיווח על עבודה פרטית בהוראה באוניברסיטת תל אביב, ולא ידוע מהו מספר השעות הכולל שהשקיע בפועל בעבודות הפרטיות.

מעקב

4. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 120. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. פרופ' רוטשטיין לא הביא לידיעת משרד הבריאות והנציבות את פעילותו להקמת חברה פרטית "מכון גרטנר לחקר מדיניות האפידמולוגיה והבריאות בע"מ", חברה לתועלת הציבור - ואת כהונתו כדירקטור בה וכמחזיק מניותיה, וממילא לא ביקש היתר לכך.

מעקב
פרופ' רוטשטיין

1,2,3,5. פרופ' רוטשטיין פנה ביום 18.2.09 לסמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש במשרד הבריאות, בבקשה לקבלת אישור פרקטיקה פרטית החל מיום 1.3.09. ביום 2.3.09 השיבה עו"ד הילה עמר (מנור) מהלשכה המשפטית במשרד הבריאות לפנייתו של פרופ' רוטשטיין, וביקשה לדעת איזה חוות דעת ובאילו תחומים מתכוון פרופ' רוטשטיין ליתן במסגרת היתר הפרקטיקה הפרטית המבוקש על ידו. ביום 3.3.09 פירט פרופ' רוטשטיין באילו תחומים הוא מתכוון ליתן את חוות הדעת, והדגיש כי בקשתו להיתר פרקטיקה פרטית עולה בקנה אחד עם האמור בדוח מבקר המדינה 59ב', המציין גם את עמדת נציב שירות המדינה בעניין זה.
ביום 23.4.09 השיבה עו"ד עמר (מנור) לפרופ' רוטשטיין, כי "ככל שהדברים מתייחסים לייעוץ לקופת חולים, או למי מטעמה, כפי שנעשה על ידך בעבר במסגרת "דקלה", הרי שעיסוק זה אינו עולה בקנה אחד עם מכתבו של עו"ד נתן סמוך לסמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש מיום 8.2.09". בעקבות זאת, ובעקבות חוות דעתו של עו"ד סמוך מיום 8.2.09, נמנע מפרופ' רוטשטיין מלקבל היתר עבודה פרטית, התקיימה ביום 27.4.09, לבקשת עורך דינו, פגישה בין עורכי הדין אלי זהר ורועי בלכר, לבין עו"ד מירה היבנר-הראל, היועצת המשפטית של משרד הבריאות, בניסיון לפתור את המחלוקת בין המחלקה המשפטית של משרד הבריאות לבין פרופ' רוטשטיין, מבלי להיזקק להליכים משפטיים.
בעקבות הפגישה, פנה עורך דינו של פרופ' רוטשטיין ביום 1.6.09 לעו"ד היבנר-הראל, והציע דרך להסדרת היתר העבודה הפרטית של פרופ' רוטשטיין בחברת "מנורה", "נטו", קבוצת "מדנס" ו"דקלה". ביום 2.6.09 כתבה עו"ד היבנר-הראל, כי תמליץ לגורמים הרלוונטיים במשרד הבריאות להאריך את היתר העבודה הפרטית שניתן לפרופ' רוטשטיין בקבוצת

"מדנס", "מנורה" ו"נטו" עד ליום 1.8.09, וכי עד אז על פרופ' רוטשטיין להמציא למשרד הבריאות פרטים נוספים שנתבקשו על ידו. עוד הודיעה עו"ד היבנר-הראל לעורך דינו, כי הלשכה המשפטית במשרד הבריאות סבורה, כי יש ניגוד עניינים בין עבודתו של פרופ' רוטשטיין כמנהל המרכז הרפואי תל השומר לבין עבודתו בחברת "דקלה", וכי לאחר שיימכרו אחזקותיה של שירותי בריאות "כללית" ב"דקלה", ניתן יהיה לשוב ולשקול בעניין.
בימים אלה יש בכוונת עורכי דינו של פרופ' רוטשטיין לפנות למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), עו"ד מייק בלס, בבקשה להכריע במחלוקת שבין פרופ' רוטשטיין לבין המחלקה המשפטית במשרד הבריאות בכל הנוגע לקבלת היתר עבודה פרטית והיתר פרקטיקה פרטית, וזאת בניסיון להימנע מהיזקקות להליכים משפטיים.

ליקוי

6. פרופ' ברבש קיבל את אישורן של עיריית תל אביב ושל הנציבות לעבודה פרטית בארבע חברות. אולם לא נמצאו מסמכים המעידים כי הוא דיווח לעירייה ולנציבות כי שתיים מבין חברות אלה מפתחות מכשירים וציוד רפואי מגוונים, הנמצאים בשימוש של מוסדות רפואיים. העירייה והנציבות הסבירו כי התקבלו הסברים בנדון מפרופ' ברבש. העירייה וגם הנציבות לא המציאו למשרד מבקר המדינה מסמכים בנוגע להסברים שקיבלו מפרופ' ברבש לגבי מקומות העבודה הפרטיים האמורים או בנוגע לבדיקות שעשו לצורך שלילת האפשרות של ניגוד עניינים בין עבודתו של פרופ' ברבש כמנהל המרכז הרפואי תל-אביב ובין עבודותיו בחברות אלו.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. על משרד הבריאות והנציבות להשלים את עבודת המטה שבה התחילו בשנים 2002-2003, בנושא עבודה פרטית של מנהלי בתי החולים. במסגרת עבודת המטה עליהם לבחון בין היתר אם היקף העבודה הפרטית והפרקטיקה הפרטית המותר לרופא שהוא עובד מדינה, כפי שנקבע בתקשי"ר, מתאים גם לנושא משרה בכירה של מנהל בית חולים ממשלתי. עליהם לבחון אם ראוי שמנהל בית חולים יעסוק בעיסוקים נוספים, בעלי גוון עסקי-מסחרי-פרטי, אפילו אם אינם מעוררים חשש לניגוד עניינים. עוד מן הראוי לתת את הדעת לגיבוש כללים אחידים שיחולו על מנהלי בתי חולים ציבוריים – עירוניים וממשלתיים כאחד

מעקב

8. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 122.

הקצאת מכשירי שיקום וניידות לנכים

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; שירותי בריאות כללית; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; מכבי שירותי בריאות

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 123.
ליקוי מספר 4 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 125.
ליקויים מספר 10,12 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 128.

ליקוי

2. המשרד מעניק שירות ב-17 אתרים בלבד ברחבי הארץ, ואילו לקופות החולים פריסה ארצית רחבה יותר של סניפים ומוקדי שירות שיכולים לטפל בהקצאת מכשירי שיקום וניידות לנכים.

מעקב
משרד הבריאות

2,5. המכרז טרם הושלם ונמצא בשלבים מתקדמים של סיום. צפי לסיום: מרץ 2010.

ליקוי

3. התקציב למכשירי השיקום אינו מתעדכן על פי מנגנון עדכון רציף שמותאם בין היתר לעליית מדד יוקר הבריאות, ועדכונו מותנה בהליכים מינהלתיים הנעשים על פי חוק יסודות התקציב. לפיכך כאשר תקציב המשרד המיועד להשתתפות במימון מכשירי שיקום וניידות נגמר לפני תום השנה, נכים אינם מקבלים מכשירים עד סוף אותה השנה או עד קבלת תוספת תקציב. העיכוב עלול לפגוע בשיקומם ולגרום לנזק כספי הנובע מעלות ימי אשפוז בתקופת ההמתנה למכשיר והוא יוצר גם סבך ניהולי וסבל אנושי.

מעקב

3. עבור מכשירי שיקום וניידות לא בוצע כל עדכון טכנולוגי נוסף בשנת 2009.

ליקוי

5. על פי תפיסות הרווחות בעולם המערבי, המשרד הממשלתי הוא רגולטור, מפקח,קובע מדיניות ומפקח על ביצועה, ואילו גורמים מקצועיים ייעודיים אמורים להוציא את המדיניות לפועל, דהיינו להיות ספקים. במקרה דנן משמש המשרד גם קבלן ביצוע, ובין השאר, מנהל מחסן למכשירי הניידות ולחלקי החילוף, עוסק ברכש

ובניהול מלאי ומפעיל מערך תיקונים. פעילויות אלה עלולות לפגוע בתפקודו כרגולטור. ואכן יועץ חיצוני ששכר המשרד לבחינת נושא האספקה של מכשירי שיקום וניידות קבע, בין היתר, כי יש ליקויים ניכרים בהליכי האספקה של מכשירי שיקום וניידות לנכים, וכי למשרד אין בקרה יעילה על אופן השימוש במשאבים שהוא מקצה.

מעקב

5. ראה מעקב לליקוי 2 דלעיל.

ליקוי

6. גם לאחר ההסכם בין משרד הבריאות ובין משרד האוצר, מ-2004 ועד 2007, ובניגוד לאמור בו, המשרד לא עשה עבודת מטה לקראת העברת האחריות לקופות החולים כפי שסוכם. ב-2007 קיבל המשרד מיועץ חיצוני דוח שבו נבחנה החלופה של הסדרת הנושא באמצעות קופות החולים לצד חלופות אחרות. ואולם גם אז המשרד לא הנחה את היועץ לנתח את החלופה של אספקת מכשירי השיקום והניידות באמצעות קופות החולים, ובכלל זה לבדוק את המשמעויות הכלכליות שלה ואת תוספת התקציב הנדרשת, אם אכן נדרשת. המשרד לא שיתף את קופות החולים בעבודת המטה בעניין זה.

ליקוי

7. המשרד לא פעל לבחינת חלופת ההסדרה באמצעות קופות החולים, שנקבע כי היא ראויה להסדרת התחום, ועד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, לא הסדיר תחום זה באמצעות קופות החולים או באמצעות חלופה אחרת.

ליקוי

8. בדצמבר 2007 החליט המשרד כי זכיין יספק את מרב האביזרים שמספקים המשרד ומכון לואיס, המספק אביזרים רפואיים לנכים, וכי המשרד יעסוק בפיקוח על הספק כדי לוודא כי הזכאים מקבלים את השירות על פי הסטנדרטים שנקבעו. המשרד בחר בחלופה זו ללא בחינת חלופות נוספות ובחינת אומדני עלויות.

מעקב

6-8. המכרז בנושא אספקת אביזרים ומכשירים יפורסם עד סוף שנת 2009.

ליקוי

9. בספטמבר 2006 הקים המשרד ועדה לבחינת אמות המידה לאישור מכשירי שיקום וניידות ולהטמעתן בנוהלי המשרד. הוועדה גיבשה אמות מידה לאישור מכשירי שיקום וניידות מסוימים, אולם עד מועד סיום הביקורת, כשנתיים לאחר מינוי הוועדה וכשמונה חודשים לאחר הגשת ההמלצות, לא דנה הנהלת המשרד בעניין זה, וממילא לא יושמו ההמלצות.

מעקב

9. המלצות הוועדה בנושא השינוי באמות המידה והנהלים לאספקתם, נקבעו בנהלים מעודכנים שיפורסמו במהלך חודש יולי 2009.

ליקוי

10. משרד מבקר המדינה ניתח את נתוני המשרד לשנים 2006-2007 בנושא הקצאת מכשירי שיקום וניידות, והעלה כי יש פערים גדולים בין המחוזות בכל הנוגע לשיעורי המכשירים שסופקו ביחס למספר תושבי המחוז ולמספר המכשירים שסופקו לכל נכה במחוז. פערים אלה עשויים לנבוע מפגמים באיכות השירות ובזמינותו ומהיעדר מודעות של התושבים לשירות.

ליקוי

11. נמצאו ליקויים בסדרי ניהול המלאי והפעלת מחסן האביזרים שבאמצעותו נותן המשרד שירות לנכים, וכן נמצא שעובדי לשכות הבריאות המחוזיות אישרו לממן מתקציב מכשירי השיקום והניידות טיפולים שהתקציב אינו מיועד להם.

מעקב

11. המשרד החל לפעול לתיקון סדרי ניהול המלאי בשיתוף אגף המחשוב, עד להוצאת שירות התיקונים לידי ספקים חיצוניים. צפי לסיום: מרץ 2010.

ליקוי

13. מכון לואיס מתווך ומתאם בין רופאים, נכים ובתי מלאכה לייצור מכשירי שיקום, ומעביר את התשלום בעבור המכשירים ממשרד הבריאות לספקים. ההתקשרות עם מכון לואיס פטורה ממכרז, והדבר מחייב התנהלות תקינה של המכון ובקרה על פעולותיו. אף על פי כן בשנים 2002-2007 לא הקפיד המשרד לבדוק את התנהלות המכון: הוא לא ביצע בקרה תקציבית מספקת ולא פיקח על פעולות המכון

בתחום אספקת המכשירים לנכים, כמו הסמכת רופאים מורשים, תהליכי הכללת יצרנים ברשימת ספקי המכון, תהליכי מחיקת יצרנים מרשימת ספקי המכון ופעילות ועדת החריגים של המכון.

מעקב

13. במכון "לואיס" יש דרך קבע נציגה מטעם המשרד. המשרד עוסק עתה בכתיבת מכרז לספקים ולשירותים הניתנים על ידי מכון "לואיס".

ליקוי

14. שניים מהגורמים העיקריים לנכות נרכשת הם שבץ מוחי ורגל סוכרתית, הנובעת מסיבוכים של מחלת הסוכרת. פעילות מניעה יזומה עשויה לצמצם את קטיעות הרגליים הנובעות ממחלת הסוכרת ואת הפגיעות התפקודיות הנובעות משבץ מוחי. לפיכך ראוי היה שהמשרד יפתח תכנית פעולה כוללת להגברת המודעות לבעיות הנובעות ממחלות אלו בקרב החולים והעוסקים ברפואה הראשונית ויבחן את האפקטיביות שלה מעת לעת. אולם המשרד לא גיבש תכנית פעולה כוללת למטרה זו.

מעקב

14. המשרד עדיין עוסק בהסדרה המקצועית של הטיפול בחולי שבץ מוחי ובהקמת היחידות באשר לפרויקט מדדי האיכות. מועצת הבריאות ומנכ"ל המשרד, ימנו אנשי מקצוע חדשים שיעסקו בפרויקט.

ליקוי

15. בארץ פועלים כמה ארגונים התנדבותיים המסייעים לחולים במצבים שונים. ארגונים אלה מספקים מכשירי שיקום וניידות למי שזקוקים להם ואינם זכאים לקבלם ממשרד הבריאות או למי שממתינים לקבלת המכשירים מהמשרד. אף על פי שארגונים אלה מספקים שירותים חשובים בהיקף נרחב המשרד אינו מעורב בפעילויותיהם ואין בידיו נתונים על אופיין ועל היקפן.

מעקב

15. המשרד טרם גיבש את עמדתו בנושא וטרם דן במדיניות על התקשרויות עם הגופים המתנדבים.

ליקוי

16. על המשרד להשלים את עבודת המטה בעניין העברת האחריות לקופות החולים ולשתפן בה. אם המשרד יבקש להמשיך לבחון חלופות שהועלו, עליו לקבוע דרך להשוואה בין החלופות ולהכריע בעניין בהקדם. יש מקום שהמשרד יבחן לרכז את הטיפול בכל קבוצות הנכים, אשר מטופלות כיום בידי משרדים וגופים ממשלתיים רבים.

מעקב

16. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

17. לדעת משרד מבקר המדינה, על יסוד עקרון השוויון ועקרון השיפור הרציף של השירות, על משרד הבריאות ומשרד האוצר לגבש שיטה שתבטיח עדכון שוטף של התקציב המיועד למכשירי שיקום וניידות על פי הצרכים הדמוגרפיים, האפידמיולוגיים ועל פי השיפורים הטכנולוגיים, בדומה לשיטת עדכון התקציב לסל השירותים שבאחריות קופות החולים.

מעקב

17. בהצעת התקציב לשנת 2009, הוקצו 6 מיליון ₪ לעדכון טכנולוגי, שיוקצו למכון "לואיס" ולאביזרי שיקום וניידות.

הקמת מערכת מידע לניהול האשפוז הסיעודי

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 132.
ליקויים מספר 8-9 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 5-134.

ליקוי

2. המשרד לא תכנן בתקציב לשנים 2005 עד 2008 תקנות למערכת המידע לניהול האשפוז הסיעודי. כמחצית מעלות הקמת המערכת והטמעתה מומנה מתקנות תקציב המיועדות לקניית שירותי אשפוז ושירות לחולים כרוניים.

מעקב
משרד הבריאות

2. ועדת ההיגוי למחשוב התכנסה ב - 9.3.09, אישרה וקבעה סדרי עדיפויות לגבי תוכניות מחשוב עתידיות.

ליקוי

3. התהליך לבחירת הספק לא התנהל על פי חוק חובת המכרזים. הפנייה לספקים לא נעשתה לפי מתכונת אחידה ומוגדרת מראש שמאפשרת להשוות בין ההצעות הפוטנציאליות, לא נקבע מפרט לבדיקה, ואין מסמך המנמק את ההחלטה לבחור בספק שנבחר.

מעקב

3. בתקופה הנוכחית אין מתקיימים פרויקטים שבהם נדרש ליישם את הערות הביקורת. המשרד מקפיד ככלל לבצע כל פרויקט לפי הוראות החוק והתכ"ם.

ליקוי

4. הנהלת המשרד לא קיימה דיון ולא קיבלה החלטה מנומקת בדבר אופן פיתוח המערכת - אם בניהול עצמי באמצעות כוח אדם חיצוני שיעסיק המשרד, או בדרך של מכרז לרכישת מערכת סופית. לדעת משרד מבקר המדינה, ניהול הפרויקט בדרך שנקט המשרד, בניהול עצמי באמצעות כוח אדם חיצוני שהמשרד מעסיק, אינו מאפשר למצות את היתרונות שבהתקשרות באמצעות מכרז, ובהם הגדרת התכולה, תחרות על מחיר למערכת והטלת האחריות לפיתוח ולהספקת המערכת על גוף מקצועי חיצוני.

מעקב

4. המערכת פותחה ונכנסה לשימוש באוגוסט 2005, ולכן אין מתקיימים היום דיונים בנושא. תחזוקה, שינויים ותוספות מתבצעים במסגרת מכרז שהתקיים בשנת 2007.

ליקוי

5. שתי הארכות של ההסכם הראשון והסכם נוסף עם חברה ב' "להספקת שירותי הסבה, הדרכה והטמעה", לא הובאו לאישור ועדת המכרזים במשרד. ההתקשרויות נעשו ללא מכרז וגם לא קיבלו פטור ממכרז. אף שתוקפם של ההסכמים של המשרד עם חברה ב' פג בסוף 2006, המשרד המשיך לרכוש ממנה שירותים ולבצע תשלומים ללא הסכמים תקפים ובניגוד לתקנות חובת המכרזים ולכללים המחייבים. ההתקשרות עם חברה ב' אושרה בדיעבד פעמים מספר.

מעקב

5. התקשרויות עתידיות להספקת שירותים שונים יעשו על פי הוראות החוק והתכ"ם.

ליקוי

6. מכרז שפרסם המשרד בשנת 2007 נועד על פי הגדרתו בעיקר לתחזוקת המערכת. התברר שההתקשרות שנעשתה בעקבותיו כללה גם שירותי פיתוח. הצגת המכרז כמיועד בעיקרו לתחזוקה לא הייתה מלאה.

מעקב

6. המשרד פועל להציג במכרזים את כל דרישות הפרויקט.

ליקוי

7. חלק מהנתונים, בהם נתונים חשובים, דוגמת המקום שבו נמצא הפונה לקבלת שירותי האגף לגריאטריה ותאריך הלידה שלו, לא הוזנו למערכת במלואם, ולא הותקנו בה מנגנוני בקרה שיתריעו על כך. האגף לגריאטריה לא יישם עד מועד סיום הביקורת בקרה שוטפת על איכות הנתונים בסמוך למועד הזנתם, באמצעות דוחות בקרה ובאמצעים אחרים.

מעקב

7. אגף הגריאטריה מפיק כבר דוחות כנדרש, מנתח אותם ומפיק לקחים.

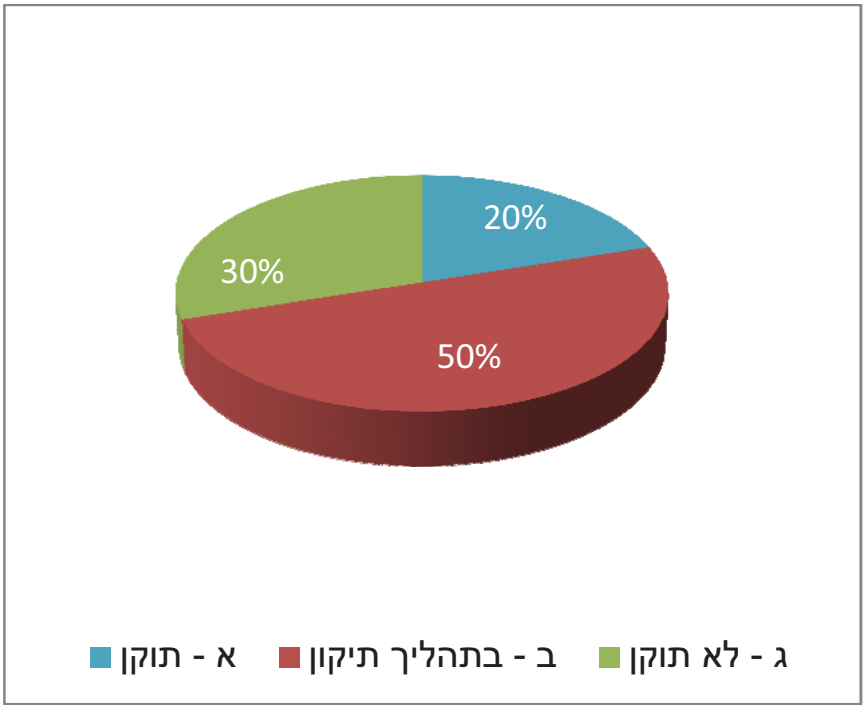
ליקוי

10. לא היה גידול בלתי צפוי במספר המשתמשים במערכת, והוא קרוב לאומדן משנת 2003 של יועץ האגף לגריאטריה, ואילו האומדן משנת 2004 לקה בהערכת חסר. יוצא אפוא שמאוגוסט 2005 עד יולי 2007 הפעיל המשרד את המערכת במצב של תת רישוי.

מעקב

10. הטיפול בנושא מספר המשתמשים במערכת והפעלתה בוצע לפי דרישת חברת המחשוב. החומר הועבר אליה ונמצא תקין. הפעילות בוצעה בין החודשים פברואר למאי 2009, והסתיימה ב - 19.5.09.

המשרד להגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה

רישוי מתקנים היוצרים קרינה אלקטרומגנטית בתדרי רדיו והפיקוח עליהם

הגופים המבוקרים: המשרד להגנת הסביבה; משרד התקשורת

ליקוי מספר 2 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 138.

ליקוי

1. בדצמבר 2005 התקבל בכנסת "חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006" שנכנס לתוקף בינואר 2007. ביום 19.1.09 פורסמו תקנות מכוח חוק הקרינה ללא סימן ג'1 בגלל התנגדותו של שר התקשורת, מר אריאל אטיאס, לדרישתה של ועדת הפנים והגנת הסביבה לאסור בתקנות הקמת מקורות קרינה במרפסות גג.

מעקב
המשרד להגנת הסביבה

1. הקמת מתקן גישה אלחוטית אינה קשורה בתקנות. החלטת הוועדה לאשר את התקנות בלא סימן ג' לטיוטת התקנות היתה נוכח היעדר הסכמה.

ליקוי

3. בספטמבר 2004 קיבלה הממשלה החלטה בדבר הקמת מרכז לחקר השפעת הקרינה על בריאות הציבור. ביקורת המעקב העלתה כי עד אוקטובר 2008 לא הוקם המרכז.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. בפברואר 2006 התקיימה בבנוונטו (Benevento) שבאיטליה ועידה של הוועדה הבינלאומית לבטיחות אלקטרומגנטית. במסמך הסיכום של הוועידה המליצו על צעדים שיש לנקוט כדי להקטין את הסיכונים ואת ההשפעות המזיקות מחשיפה לשדות חשמליים, מגנטיים ואלקטרומגנטיים על פי עקרון הזהירות המונעת. ביקורת המעקב

העלתה כי אף אחד מהגופים העוסקים בקרינה אלקטרומגנטית בארץ לא דן במסמך זה.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. במאי 2002 אישרה הממשלה תכנית מתאר ארצית מספר 36א בנושא פריסת מתקני שידור סלולריים, ובדצמבר 2007 החליטה המועצה להעביר תיקון לתמ"א 36א הנקרא תמ"א 36א1. בעוד שתמ"א 36א קובעת מסלול רישוי אחיד לכל מתקני השידור, ללא הבחנה בגודלם, רמת הקרינה הנובעת מהם ומידת השפעתם על הנוף, מחלקת תמ"א 36א1 את נושאי הרישוי לשלושה מסלולים לפי גודלם והשפעתם, תוך יידוע הציבור ושיתופו בהליכי התכנון. עד אוקטובר 2008 לא אושר התמ"א 36א1.

מעקב

5. במסגרת תמ"א 36א נקבע, ביחס למתקנים במימדים קטנים, הליך מקוצר לקבל היתרי בנייה, אשר אינו כולל הליך הגשת התנגדויות ויידוע הציבור, לאור האיזונים הקבועים בתמ"א לעניין זה. בתיקון החוק נקבע כי במסלול המהיר, המסדיר הקמה של מתקנים מסוג ובממדים שנקבעו, אשר טווח הבטיחות לציבור שלהם אינו עולה על 3 מטר, יהיה יידוע בלבד, בלא הליך הכולל אפשרות של התנגדות.

ליקוי

6. בביקורת הקודמת נאמר כי כוח האדם המקצועי באגף לבטיחות קרינה במשרד מצומצם ביותר (שני עובדים בלבד), כך שאין ביכולתו לקיים פיקוח ובקרה שוטפים על החברות המפעילות את מוקדי השידור. ביקורת המעקב העלתה כי כיום מטפל בנושא ראש אגף מניעת רעש וקרינה במשרד ועובדת מינהלית המסייעת לו; זה כשנתיים אין תקן למרכז בטיחות קרינה במחוז תל אביב, ומשרת הממונה על קרינה בלתי מייננת - מתקני תקשורת (ארצי), שהתפנתה במאי 2007 אוישה בינואר 2009.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

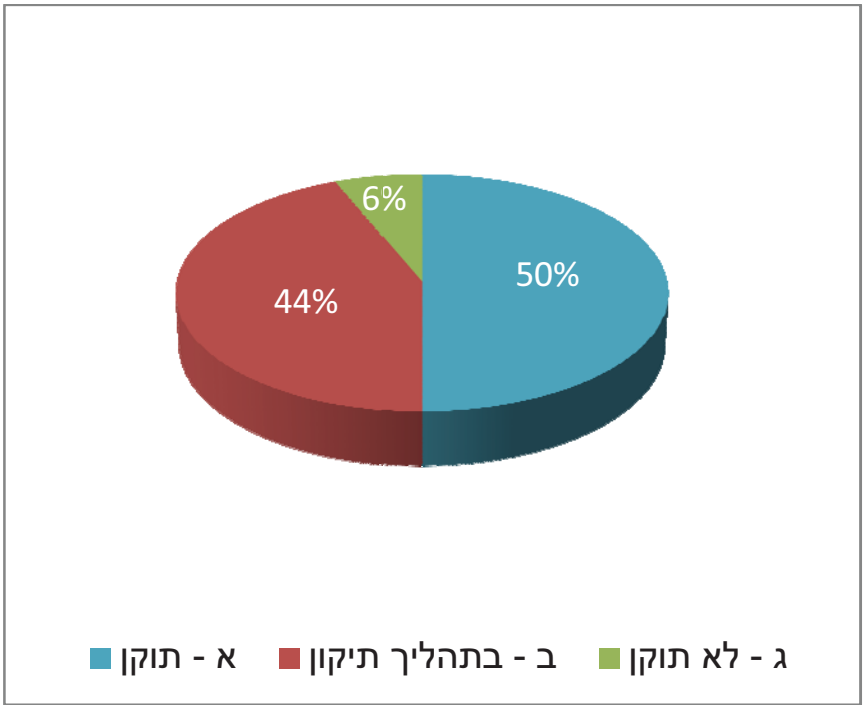
ליקוי

7. הביקורת הקודמת העלתה כי הבדיקות והמדידות הנדרשות בעת טיפול בבקשה להפעלה של מוקד שידור נעשות בידי מומחים שהסמיך ראש אגף מניעת רעש וקרינה במשרד, המועסקים בחברות חיצוניות הממומנות על ידי חברות הרט"ן. בנסיבות אלה עלול להיווצר ניגוד עניינים בין מחויבותם של המומחים לממונה, ובין מחויבותם לחברות המפעילות אותם. ביקורת המעקב העלתה כי את הבדיקה השנתית ממשיכות לעשות חברות חיצוניות במימון חברות הרט"ן, והמשרד אינו מקיים בדיקה מדגמית של תוצאות המדידות, כדי לבחון את אי-תלותם של המודדים בחברות המפעילות אותם.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב, עמ' 139.

משרד החוץ

משרד החוץ

מינויים וקידום עובדים

הגופים המבוקרים: משרד החוץ; נציבות שירות המדינה

ליקויים מס׳ 2, 5, 13, 14, 15 תוקנו. ראה הערות רה״מ ב׳ עמ׳ 142-149.

ליקוי

1. לא נעשו שינויים מבניים לצמצום מספרן של משרות הניהול ומספר כלל היחידות הארגוניות. המשרד הגדיל את מספר קציני המינהלה האזוריים, וגדל מספר המחלקות הקטנות שבכל אחת מהן היו עובד אחד עד שלושה עובדים.

מעקב
משרד החוץ

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה״מ 59ב׳ עמ׳ 141.

מעקב
נציבות שירות המדינה

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה״מ 59ב׳ עמ׳ 142.

ליקוי

3. ההודעות על משרות מתפנות במשרד החוץ מקבילות למכרזים הפנימיים במשרדי ממשלה אחרים. הביקורת הקודמת העלתה כי לא נקבעו תנאי סף להגשת מועמדות למשרות ואף לא תיאורי תפקיד ודרישות התפקיד, ולכן הם גם לא התפרסמו בהודעות על משרות מתפנות. המעקב העלה שנקבעו תנאי סף להגשת מועמדות למשרות בחו״ל לעובדים שיועברו משירות לשירות, אולם המשרד עדיין לא קבע תנאי סף החלים על עובדים שכבר נמנים עם השירות המדיני או עם שירות החוץ המינהלי, להגשת מועמדות למשרות השייכות לסוג השירות שלהם. כמו כן נקבעו תיאורי התפקיד ודרישות התפקיד למשרות רבות. ואולם תנאי הסף והדרישות האלה לא פורסמו בהודעות למשרות מתפנות, ועל פי ניסוח ההודעות הן מיועדות לעובדים ״הרואים עצמם מתאימים״.

מעקב
משרד החוץ

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 143.

ליקוי

4. בעת שהוסף נוהל המעבר נמחק מהתקנון הכלל שעובד רשאי להגיש מועמדות למשרות המשובצות בסוג השירות שאליו הוא שייך. עקב כך עובדים רשאים להגיש מועמדות למשרה אף אם אינם נמנים עם סוג השירות שבו היא משובצת, וועדות המינויים רשאיות להמשיך ולמנותם למשרות המשובצות בשירות אחר משלהם, אף שככלל, אין להם כישורים מתאימים.

מעקב

4. שינוי נוסח התקנון בנושא הגשת מועמדות של עובדים לסוג השירות אליו שייכים, נבע בעיקרו מאחר ולא עמד במבחן המציאות וצרכי השירות וכי בפועל לא ניתן היה להתייחס להיבט זה כתנאי סף.
מעבר לכך, קיבל נושא התייחסות משלימה בנוהל המעברים, אשר קבע באופן תקדימי כי רק עובדים הנקלטים באמצעות מכרז הצוערים יוכלו להימנות על שירות החוץ ולהתמודד על תפקידי שירות החוץ בחו"ל.

ליקוי

6. נמצא שמידע שלילי על מועמדים הנוגע לעבירות משמעתיות או פליליות ותגובתם, שהיו בידי יו"ר ועדת המינויים, לא תמיד נמסרו לחברי הוועדה בשעת הדיון, בעיקר בדיוני ועדת המינויים השנייה. גם לא תמיד ניתן לדעת אם כאשר המידע נמסר, הוא הובא בחשבון במכלול השיקולים בדבר התאמת מועמד למשרה נדונה, משום שבדרך כלל לא נכתבו הדברים בנימוקי הוועדה להחלטה בפרוטוקול.

מעקב

6. משרד החוץ גיבש את הנוהל בנושא, והחל לעשות בו שימוש בוועדות החל ממאי 2008. תקנון שירות החוץ עודכן בנושא באוגוסט 2008. הנוהל המתייחס למסירת מידע שלילי ונוגע לחקירה או עבירה משמעתית או פלילית של מועמד בפני ועדות המינויים, תוקן, והובא לכדי ביטוי כבר במהלך שנת 2008, בתיאום עם נציבות שירות המדינה ועל דעתה.

בנוהל נקבע:

א. לגבי מועמד שלו הערת משמעת או עבירה פלילית, קיים אזכור לפרטי ההיסטוריה המשמעתית בקורות החיים של המועמד, אשר נכללים בכל התיקים אשר מקבלים חברי ועדת המינויים.

ב. התיק המלא ובו פרטי ההערה או העבירה ותשובת המועמד 'מועברים ליו"ר הוועדה ולראש אגף משאבי אנוש והדרכה .

ג. לפי בקשה של כל חבר ועדה, מפרט היו"ר את דבר העבירה. בנוסף לכך, במהלך הדיון כאשר מועמדותו של עובד הופכת ריאלית, מציג יו"ר הוועדה את תיק המשמעת בפני חברי הוועדה, לרבות תגובת העובד.

ליקוי

7. בביקורת הקודמת נמצא שלא נקבעו אמות מידה לבחינת התאמתו של מועמד למשרה ואף לא משקלות לשקלול הציון הסופי שעל פיו ידורגו המועמדים. המעקב העלה ששרת החוץ, הגב' ציפי לבני, קבעה כמה אמות מידה כלליות לבחינת המועמדים, אולם אמות מידה אלה לא עוגנו בתקנון, והן היו בשימוש הוועדה למינוי ראשי נציגויות בראשות שרת החוץ ופחות בשימושן של הוועדה למינוי סמנכ"לים וועדת המינויים השנייה. עוד נמצא, שלא נקבעה שיטה לדירוג המועמדים על פי אמות מידה והדרישות הייחודיות של התפקידים כדי לקבוע מי מהם המתאים ביותר לתפקיד. בפועל נבחנו המועמדים על פי אמות מידה כלליות שהשתנו מדיון לדיון, ובדיונים שונים ניתן להן משקל שונה, גם אם הוועדה עסקה במינוי לאותו תפקיד במועדים שונים. סיכום הנימוקים להחלטות של הוועדות נוסח לא אחת באופן כללי וסתמי.

מעקב

7. הנושא נבחן על-ידי צוות המעקב המשרדי ולאחר ששקל המלצות מבקר המדינה בנושא מצא כי ביישומה המלצות המבקר קיים חשש לפגיעה בשיקול הדעת העצמאי של חברי ועדת המינויים בשל הכתבת רשימת מועמדים מדורגת המתבססת על משקלות יחסיים אחידים ושקלול ציון סופי שעל פיו מדורגים המועמדים. עם זאת, הצוות ממליץ להביא בפני חברי הועדות מידע נוסף בדמות טבלאות עזר, אשר ירכזו נתוני המועמדים למשרה, ויקלו על בחינת התאמתם בהתאם לדרישות התפקיד והקריטריונים לכל משרה ומשרה. לצורך יישום המלצה זו, צוות המעקב, העמיד שני עקרונות בסיס במסגרת רצונו לשמור על עצמאותה ואי תלותה של ועדת המינויים מחד גיסא. ועל עיצוב כלי עבודה מסייע ותומך לחברי הועדה לצורך שיפור הכנתם לדיון בטרם כינוסה מאידך גיסא.

צוות המעקב מקבל את העיקרון כי יש לרכז בטבלה אחת את כל נתוני המועמדים כדי להקל על חברי ועדה להתכונן לדיון, ולערוך באופן עצמאי השוואה ביניהם, לצורך גיבוש דעתו. זאת לצורך קבלת החלטה מיטבית על בסיס עיבוד אינטגרטיבי של כלל הקריטריונים ומאפייני המשרה הספציפיים לגבי כל מועמד ומועמד, מול הנתונים. בנוסף ממליץ הצוות כי לחומר המופץ לחברי הועדה יצורף גם העתק של תיאורי ודרישות התפקיד של המשרות כפי שמפורסם בפורטל החוץ. ובעתיד ועם הקמתם גם נתונים המתייחסים לתוצאות ודירוג המועמדים במרכזי ההערכה כמו גם לגבי ביצועיהם במסגרות ההכשרה השונות. מעבר לכך ממליץ הצוות כי המשרד יפעל להוספת כלי עזר מחשובי אינטגרטיבי לניתוח המידע המובא לגבי כלל המועמדים, אשר ישמש את חברי ועדות המיניים במסגרת הכנותיהם לדיוני הועדות. הצוות מבקש להדגיש כי מדובר בשלב הכנתי לוועדה המתבצע באופן עצמאי ע"י כל אחד מחברי הועדה עוד בטרם לכינוסה.

ליקוי

8. הביקורת הקודמת העלתה שבדרך כלל הוצגו לחברי ועדות המיניים רק חלק מהמועמדים, ועובד שלא הוצג, מועמדותו לא נדונה כלל. במעקב נמצא כי כל המועמדים הוצגו בתחילת הדיון, אולם הדיון נסב רק על שניים עד שלושה מועמדים שצוינו כמועדפים.

מעקב

8. צוות המעקב ליישום הדו"ח, בחן את הנושא ומצא כי בכל דיון במשרה בועדות המיניים מוצגים בתחילתו כל המועמדים ומצוינים פרטים רלוונטיים מקורות החיים של כל אחד מהם. זאת בנוסף לחומר המקיף אודות המועמדים אשר נמסר מבעוד מועד לחברי הוועדה. מטבע הדברים מתמקד המשכו של הדיון במספר מצומצם יותר של מועמדים, אותם מוצאים חברי הועדה כמתאימים ביותר לדרישות התפקיד של המשרה הרלוונטית בהתאם לקריטריונים ואמות מידה אשר נקבעו. הצוות המציץ כי הקפדה על היבטים אלה תמשך, מעבר לך מוצא הצוות להמליץ כי יובהר לחברי הועדה כי במסגרת התנהלות ועדות המיניים, במקרה ואין מועמד מתאים מקרב עובדי המשרד המועמדים למשרה, יוחלט בוועדה מטעם זה שלא למנות לתפקיד עובד מקרב המועמדים.

ליקוי

9. מיולי 2006 ועד מאי 2008 מינתה ועדת המיניים השנייה למשרות של קצין מינהלה וקונסול לענייניים קונסולריים הנמנות עם שירות החוץ המינהלי, כ-40 עובדים שהיו משובצים בשירות המינהלי, מרביתם

חסרי השכלה אקדמית. רבים מהעובדים שמונו לתפקידים האלה לא התנסו קודם מינוים בעבודה בתחומים העיקריים שבהם עוסק קצין מינהלה וקונסול קונסולרי. בנוהל המעבר נקבעו תנאי סף להגשת מועמדות למשרות אלה, בהם הכשרה בקורס הסמכה לשירות החוץ המינהלי, ושכלל על המועמדים לקורס להיות בעלי השכלה אקדמית. עם זאת, נקבעו בנוהל הקלות בתנאים להגשת מועמדות לקורס ההסמכה, ובהן שמספיקות 12 שנות לימוד (בלי תעודת בגרות) ושתי שנות ניסיון בחו״ל, גם בתפקידים זוטרים יותר.

מעקב

9. ״נוהל קליטת עובדים לשירות החוץ ותנאי סף להגשת מועמדות למשרות בחו״ל״, שנחתם במרץ 2008 בין יו״ר הסתדרות העובדים הכללית החדשה, נציב שירות המדינה והממונה על השכר במשרד האוצר, ואשר הנו תוצר של מו״מ המשקף יישובו של סכסוך עבודה מהותי במשרד החוץ. עם השלמתו, נוהל זה הובא לידיעת העובדים ומאוחר יותר שולב בתקנון שירות החוץ . נוהל זה מתבסס על הסכמים קודמים דוגמת הסכם קיבוצי המתייחס לתנאי השכר של עובדים הנמנים על שירות החוץ משנת 1993, והסכם מבנה תקן משרד החוץ משנת 1987. כפועל יוצא מכך, גיבושו של הנוהל החדש חייב התדיינות עם נציגי העובדים עם ההסתדרות ולא ניתן היה לגבש את הנוהל וליישמו באופן חד-צדדי.
הנוהל מתבסס בין היתר על העקרונות של מתן שכר שווה לעבודה שווה, ושוויון בהזדמנויות, מחד, והחלת תנאי סף וקריטריונים ברורים ואחידים בכל האמור למעבר משירות לשירות ומינוי למשרות בשירות החוץ בחו״ל, מאידך. הנוהל קובע באופן תקדימי, כי הקליטה לשירות החוץ תעשה אך ורק באמצעות קורס הצוערים. מעבר לכך קובע הנוהל גם כן באופן תקדימי, כי הגשת מועמדות למשרות בשירות החוץ תתאפשר אך ורק למי שנקלט למשרד באמצעות קורס הצוערים. עם זאת, באשר לעובדים מנהליים קיימים, אשר היו מושא הסכסוך, נקבעו תנאים למעבר לשירות החוץ המינהלי והמדיני לעובדי השירות המבצעים עבודה דומה.
בהתאם הוסדרו שני מסלולי מעבר, האחד מהשירות המינהלי לשירות החוץ מינהלי והשני מהשירות המינהלי לשירות החוץ המדיני. נקבעו מכסות שנתיות וכוללות למעברים בהסתמך על משאבים ואילוצים ניהוליים.
כתוספת שלא הייתה קיימת עד להסדרת נוהל זה, הוגדרו תהליכי הסמכה, אשר ידרשו עובדים מינהלים לעבור בכדי שיתאפשר להם להגיש מועמדות למשרה מתפנה בחו״ל, כתנאי סף. שילובם של תהליכי המעבר לשירות החוץ, ותהליך ההסמכה, אם לשירות החוץ מינהלי ואם לשירות המדיני, קובעים תנאי סף ודרישות מעבר, גבוהים יותר מאלו שהיו נהוגים בנוהל המעבר הקודם.

בהתאם לנוהל "עובד קיים" יוכל להגיש מועמדות למשרת קצין מינהלה או קונסול, בשירות החוץ מינהלי בחו"ל, אם עמד בהצלחה בקורס הסמכה למשרת קצין מינהלה או קונסול בשירות החוץ בחו"ל, לרבות עמידה במבחני גמר. בהתאם, עובד קיים אשר יהיה מעוניין בכך יוכל להגיש מועמדותו להשתתפות בקורס הסמכה חוץ מינהלי, אם מתקיימים לגביו כל תנאי הסף הבאים במצטבר: לעובד השכלה אקדמית מושלמת של תואר ראשון לפחות ועמידה בהצלחה במבחן שפה זרה שיקבע המשרד, באחת מהשפות הזרות שתיקבענה ע"י המשרד.
במקרים יוצאים מהכלל, יוכל להגיש מועמדות לקורס ההסמכה חוץ מינהלי גם עובד שאין לו השכלה אקדמאית מושלמת (במידה ועומד בתנאי הסף האחרים) באם מתקיימים לגביו כל התנאים הבאים במצטבר: לעובד השכלה של שתים עשרה שנות לימוד לפחות. לו וותק במשרד החוץ שהנו לפחות כפול מהוותק הדרוש כתנאי סף להעברה לשירות החוץ המינהלי (היינו ארבע עשרה שנות וותק לפחות במשרד החוץ) ובמידה והעובד כיהן בתפקיד חוץ מינהלי בחו"ל במשך תקופה של שנתיים לפחות.
במשרד תופעל ועדת קבלה לקורס הסמכה חוץ מינהלי בהחלטותיה ובנימוקיה תתחשב הועדה, בין היתר, בהערכות עובד, השכלתו, ידע בשפות זרות, וותק וניסיון רלוונטי.

עוד מבהיר הנוהל כי למשרות אחרות בשירות החוץ המינהלי, בחו"ל כגון: משרות תקשוב בחו"ל, עוזר קצין מינהלה/רשם דואר דיפלומטי בחו"ל, קב"ט בחו"ל רשאי עובד קיים להגיש מועמדות, ללא צורך בעמידה בקורס הסמכה חוץ מינהלי כאמור. להדגיש כי מדובר אך ורק במשרות שאינן משרות "ליבה" בשירות החוץ-מינהלי בחו"ל.

ליקוי

10. עדיין לא נקבעו כללים להצבתם של צוערים בשליחותם הראשונה בחו"ל מבחינת הכישורים הנדרשים ומבחינת מקומות ההצבה.

מעקב

10. הכללים המנחים את המשרד במינוי צוערים לתפקידים בחו"ל, זהים לאלו המנחים אותו במינוי עובדי המשרד הקבועים, אשר נעשה בהתאם לצרכי המשרד ובכפוף לאותם שיקולים. צוות המעקב מצא בבדיקתו כי תהליך המינוי למשרות זהה, בכל האמור לפרסום המשרה והדיון בוועדות המיניים למינוי עובדים קבועים כמו גם למינוי צוערים. בכל מקרה, בחינת כישורי המועמד נעשית בכפוף למידת התאמתו למשרה הנדונה ביחס ליתר המועמדים.

ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 146.

ליקוי

11. משך השירות בחו"ל: המשרד לא קבע נסיבות נוספות על אלה שנקבעו בתקנון להארכת שירות בחו"ל, כמו נסיבות מקצועיות ותפקודיות, ובאישורים להארכת תקופת השירות בחו"ל לשנה החמישית שנתן המנכ"ל במועד המעקב, לא פורטו הנימוקים להארכה. המשרד גם לא קבע באילו נסיבות תפוצל תקופת שירותו של עובד בין נציגויות שונות, ומה יהיה מספר השנים המרבי של תקופת שירות מפוצלת.

מעקב

11. המשרד קיבל את המלצות מבקר המדינה בעניין ונוסח התקנון תוקן וכעת מובהרים בו הנסיבות בגינן תאושר הארכת שירות בחו"ל.

ליקוי

12. משך השירות בארץ: המשרד הודיע למשרד מבקר המדינה בעקבות הביקורת הקודמת כי קבע נוהל למשך השהות בארץ עד למינוי בחו"ל; במעקב לא נמצא שנקבע נוהל כזה. בפועל היו ועדות מינויים שלא דנו במועמד משום שכיהן בתפקיד בארץ פחות משנתיים, אך אחרות לא נהגו כך ומינו עובדים שממועד תחילת כהונתם בתפקיד הקודם חלפו מארבעה חודשים ועד פחות משנתיים. בכך נפגעת יעילות עבודת המטה במשרד ויש משום בזבוז של משאבי ההון האנושי של המשרד.

מעקב

12. הנושא נבחן על-ידי צוות המעקב המשרדי ובעבודתו מצא כי באשר לתפקידים בארץ, כבר כיום תפקידי רח"טים וסמנכ"לים נקצבים לתקופה מקסימאלית של ארבע שנים. והמליץ כי על מנת להבטיח יציבות ואיכות שירות החוץ, תוחל תקופת מינימום של שנתיים באיוש כל התפקידים בארץ. מעבר לכך המליץ הצוות כי השירות בארץ ינוצל ע"י ההנהלה להכשרתם של עובדי המשרד בהתאם לצרכי השירות ובכלל זה להכשרה בשפות רלוונטיות וכי הכשרות אלה יקבלו ביטוי בצמתי הערכה.
השלמת הטיפול בנושא תתבצע עם סיום עבודתה של ועדה הבוחנת מבנה ותפקוד משרד החוץ.

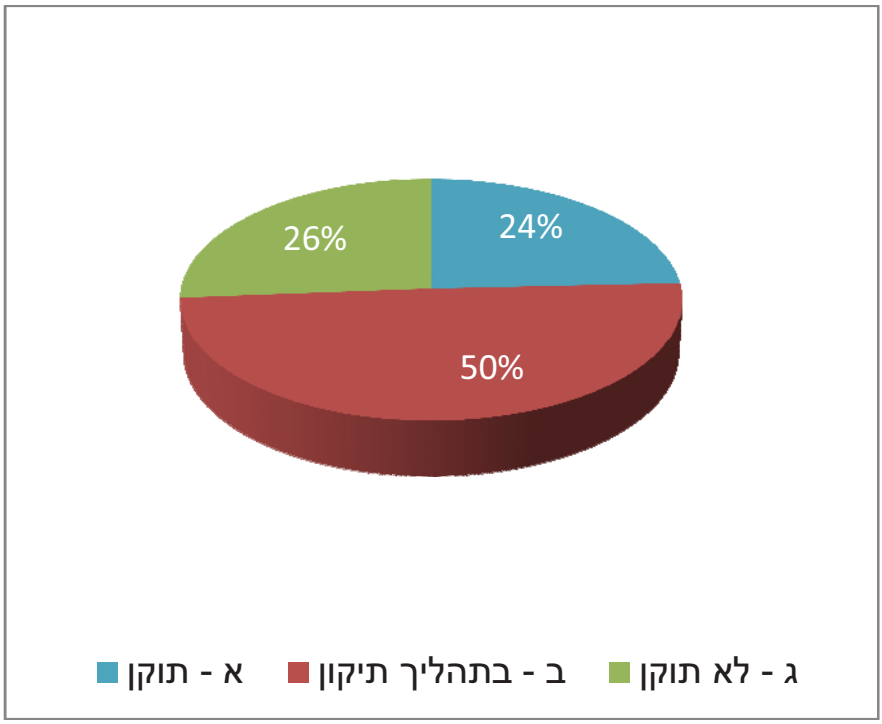
ליקוי

16. על פי התקנון, עובד ששהה פרק זמן מזערי בדרג ואי-אפשר לקדמו לדרג הבא, יינתן לו שלב ב׳ של הדרג שלו. נמצא שכמחצית מהעובדים שנבדקו קודמו לשלב ב׳ של הדרג שבו נמצאו כעבור פרק זמן קצר מהקבוע בתקנון בשל היותם מצטיינים על פי הציון המשוקלל שקיבלו בחוות הדעת.

מעקב

16. הבניית תהליך הערכת ביצועי העובדים הושלם. כבר בשנת 2009 מתבצעת ההערכה בהתבסס על המתודולוגיה האמורה ובמערכת הערכה חדשה.
ראה הערות רה״מ 59ב׳ עמ׳ 149.

משרד החינוך

משרד החינוך

בינוי כיתות לימוד במזרח ירושלים

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; עיריית ירושלים

ליקוי

1. מרבית כיתות הלימוד במזרח העיר שוכנות בחדרים שאינם תקניים, ויותר מ-10% מן הכיתות - במבנים שכורים. חלק מן המבנים השכורים אינם מיועדים לשמש מבני חינוך. לעתים גודלם מספיק כדי לאכלס רק חלק מכיתות הלימוד של בית הספר, ולכן יש שבית ספר אחד מפוזר במבנים שונים.

ליקוי

2. חלק מן המבנים ששכרה העירייה במזרח ירושלים אינם מיועדים לשמש מבני חינוך. יש שחדרי הלימוד באותם מבנים קטנים מאוד לעומת חדרים תקניים והצפיפות בהם רבה; מאחר שאין די חדרים לכיתות הלימוד, בחלק מבתי הספר אין חדר מורים וחדרי ספח אחרים.

ליקוי

3. בשלב הראשון של הקמת מוסד חינוך מנח"י (המינהלה לחינוך ירושלים) קובעת את מאפייניו של המוסד הנחוץ. לאחר שקיבלה מהמשרד פרוגרמה מאושרת למוסד האמור, היא נותנת לאגף למבני ציבור שבעירייה הוראה לתכנון המוסד. נמצא כי במשך יותר מארבע שנים - מינואר 2004 עד אפריל 2008 - לא נתנה מנח"י הוראות תכנון. אפשר להניח כי לאחר שיסתיימו פרויקטים שכבר תוכננו על פי הוראות התכנון הישנות - מינואר 2004 או לפני כן - לא יוקמו כמעט כיתות לימוד חדשות במשך שנים אחדות.

ליקוי

4. במשך ארבע שנים לא מונה עובד קבוע לתפקיד מנהל המחלקה לתכנון חינוכי פיזי במנח"י. בשל המחסור החמור בכיתות לימוד במזרח ירושלים היה על העירייה לאייש בדחיפות את תפקיד מנהל המחלקה. העירייה שכרה, כפי שהודיעה לבג"ץ, את שירותיו של מתכנן כדי לסייע למנהלת המחלקה האמורה, שנכנסה לתפקידה בלי חפיפה מסודרת. אולם המתכנן שנשכר עזב את תפקידו כעבור חודשים אחדים, והעירייה לא שכרה מתכנן אחר.

מעקב

3-4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקויים.

ליקוי

5. על פי פרשנותה של העירייה לפסק דין שנתן בג"ץ באוגוסט 2001, חובתה לרשום ילדים בבתי הספר חלה רק על הנרשמים לגני חובה ולכיתות א'; תלמידים המבקשים להירשם לכיתות ב' ומעלה, לא חלה על העירייה החובה לספק להם מקום לימוד. לפרשנות זו לא נמצאו תימוכין. לדעת משרד מבקר המדינה, על מנח"י לברר עם היועץ המשפטי של העירייה אם אפשר לפרש את פסק הדין בדרך זו ואם אין הוא מחייב את העירייה לרשום לבתי ספר עירוניים גם ילדים בכיתות ב' ומעלה.

מעקב
עיריית ירושלים

5. על-פי היועץ המשפטי לעירייה, התחייבות העירייה כפי שניתנה בבג"צ, לבצע רישום של כל ילד בגיל גן חובה, המבקש להירשם לכיתה א'. ילד בגיל מבוגר יותר המבקש לעבור למסגרת עירונית מכל מסגרת אחרת, יירשם בהתאם לקיבולת המסגרות.

ליקוי

6. מנח"י אינה יודעת כמה תלמידים ביקשו להירשם לכיתות ב' ומעלה בבתי ספר רשמיים בשנת הלימודים התשס"ח ונענו בשלילה, וממילא היא אינה יודעת אם תלמידים אלה למדו בשנה זו. הדבר מקשה עליה לתכנן את בנייתן של כיתות לימוד חדשות. את הרישום לבתי הספר במערב העיר מנהלת מנח"י במערכות ממוחשבות לניהול נתונים. היא מקבלת נתונים מלאים מבתי הספר ומשבצת בעצמה את הילדים בבתי הספר. לעומת זאת, לגבי בתי הספר במזרח העיר אין לה מערכות לניהול נתונים, ומנהלי בתי הספר הם המחליטים אם לקבל את הילד לבית ספרם, והאחריות למציאת בית ספר מוטלת על הורי הילד.

ליקוי

7. בהנהגת שיטת רישום שונה במזרח העיר, שהיא נחותה לעומת השיטה הנהוגה במערבה, יש משום פגיעה בילדי מזרח העיר; העירייה ומנח"י אינן ממלאות את חובתן כלפי הילדים בנוגע ללימוד במוסדות חינוך רשמיים, שכן אין הן מאפשרות לחלק מהם ללמוד באותם מוסדות. הטלת האחריות למציאת בתי ספר על כתפי ההורים, עלולה להובילם למצב שבו הם יעמדו חסרי אונים מול בתי ספר שאינם מקבלים את

ילדם. על מנח"י להנהיג את שיטת הרישום הנהוגה במערב העיר גם במזרחה ולאסוף נתונים מלאים ואמינים על הביקוש לבתי ספר עירוניים.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. העירייה אינה עושה די לאיתור קרקעות לבינוי מוסדות חינוך במזרח ירושלים. אמנם קיימים קשיים אובייקטיביים באיתור קרקעות, אולם אל לעירייה להיתלות בקשיים אלה ולהימנע מלעשות כל שביכולתה בתחום זה.

ליקוי

9. העירייה השלימה פעמיים את שני השלבים הראשונים הנדרשים להפקעתה של חלקת קרקע בשכונת ואדי ג'וז. מחלקת נכסים בעירייה השלימה חלק משלבי ההפקעה, ולאחר מכן נשכח העניין ולא טופל עוד. בשנים שהייתה העירייה צריכה לפתור את בעיית המחסור במבני חינוך היה אפשר להשתמש בקרקע הזאת, אך מנח"י לא השתמשה בה יותר מ-20 שנה.

ליקוי

10. הליכי ההפקעה של קרקעות במזרח ירושלים הם מורכבים וכרוכים בהשקעת משאבים רבים. אולם לא רק קשיים אלה מונעים מהעירייה להפקיע קרקעות, אלא גם חוסר שיתוף הפעולה בין מנח"י למחלקת נכסים. גם משהשלימה מחלקת נכסים שלבים מסוימים בהפקעה של קרקעות מסוימות, ההפקעה לא יצאה אל הפועל, והקמתם של מבני החינוך לא קודמה.

ליקוי

11. באוקטובר 2007 הסכים המשרד לאפשר לעירייה לבנות מבני חינוך על גבי קרקע שהופקעה לצורכי שימוש בלבד, אולם נמצא כי העירייה לא דנה באפשרות זו.

מעקב

11. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. בשכונות שבצפון מזרח ירושלים יש מחסור ניכר בכיתות לימוד. חלק ניכר מהתלמידים שלא התקבלו לחינוך הרשמי במזרח העיר גרים בשכונות אלה. העירייה ומנח"י פעלו בעצלתיים בעניין הקצאת קרקע לצורכי חינוך. לדעת משרד מבקר המדינה, הטיפול של העירייה ושל מנח"י בתכנית לבניית מוסדות חינוך מעיד שהן לא היו נחושות למצוא קרקעות לצורכי חינוך.

ליקוי

13. בית ספר "בכריה אלוין" הוא בית הספר היחיד במזרח ירושלים המיועד לילדים סיעודיים הסובלים מפיגור קשה. בכל הנוגע לתוספת למבנה של בית הספר, פעל המשרד באטיות ולא היה נחוש דיו לקדם את הבנייה. אף על פי שעבר כעשור מאז העביר המשרד לעירייה פרוגרמה ראשונה, עדיין לא החלה העירייה לבנות את כיתות הלימוד הנוספות.

ליקוי

14. בעת סיום הביקורת לא עסקה העירייה בבנייה של בתי ספר על-יסודיים לתלמידות, והמחסור בכיתות לימוד לתלמידות החטיבה העליונה ילך ויחמיר בשנים הבאות.

ליקוי

15. משנת 2004 ואילך לא התערבה מנח"י בעבודתן של היחידות השונות בעירייה כדי לקדם את הטיפול בתוספת הבנייה בבית הספר "עבדאללה אבן חוסיין", לא ביקשה לברר מדוע הבנייה מתעכבת ולא ניסתה לפתור את הבעיה. הפנייה היחידה של מנח"י לבירור הנושא נעשתה על פי בקשת ועד ההורים של בית הספר. למעשה נהגה מנח"י כאילו נושא תוספת הבנייה אינו מעניינה.

ליקוי

16. במשך כשלוש שנים ידעה מנח"י שיש מחסור חמור בכיתות לימוד בתיכון שועפאט, ולמרות זאת לא פעלה בנחישות כדי להשלים את ההליכים הנדרשים לשם מתן הוראה לתכנון תוספת הבנייה. אפילו שאלת הבעלות על הקרקע עלתה רק כשלוש שנים לאחר שנודע לה על המחסור בכיתות, ובשל העיכוב עדיין לא הושלמו הליכי התכנון של הבנייה. מחלקת נכסים פועלת רק לאחר שהליכי התכנון מסתיימים. כדי לקצר את הזמן שאורכת ההקמה של מבני חינוך, מן הראוי שענייני הבעלות על הקרקע והליכי תכנון הבנייה יטופלו בד בבד.

ליקוי

17. מחסור כה חמור בכיתות לימוד, כמו המחסור במזרח ירושלים, דורש מעורבות של דרגים בכירים בממשלה ובעירייה, ובראש ובראשונה - מעורבות פעילה של הנהלת העירייה. מן המסמכים המעטים שנמצאו בלשכת מנכ"ל העירייה לשעבר, מר איתן מאיר, בתקופת כהונתו של ראש העירייה לשעבר, מר אורי לופוליאנסקי, עולה שהמעורבות הפעילה של הנהלת העירייה בעניין הייתה מעטה. מנובמבר 2007 עומד מנכ"ל העירייה המכהן, מר יאיר מעיין, בראש צוות שמטפל בנושא בינוי כיתות לימוד במזרח העיר. מסיכומי הדיונים עולה כי דנו בהם בעיקר במעקב אחר פרויקטים שכבר היו נתונים בשלבי תכנון וביצוע.

ליקוי

18. המשרד לא יזם פעולות לפתרון המחסור בכיתות לימוד , ולכל היותר נענה לדרישות העירייה. המשרד מצא לנכון להיענות לדרישות העירייה, אך לא יזם פעולות משלו ולא סייע לעירייה בנושא זה. כך נהג אף על פי שהאחריות להפעלת מוסדות חינוך במזרח ירושלים, כמו בכל מקום אחר בארץ, מוטלת גם עליו. נראה כי המשרד ראה במחסור בכיתות לימוד בעיה שהעירייה צריכה לפתור.

ליקוי

19. לדעת משרד מבקר המדינה, על מנח"י להזדרז לתת הוראות תכנון לאגף למבני ציבור, כדי שהוא יוכל להתחיל לבנות מבני חינוך במזרח העיר. עליה להנהיג את שיטת הרישום הנהוגה במערב העיר גם במזרחה ולאסוף נתונים מלאים ואמינים על הביקוש לבתי ספר עירוניים. על ראש העירייה ומנכ"ל העירייה לוודא שתיעשה עבודת מטה מקיפה לאיתור פתרונות אפשריים לסוגיה זו. כמו כן עליהם להסיר חסמים שמעכבים את ביצועם של פרויקטים שכבר החלו, ובעת הצורך עליהם לפנות ביזמתם למשרדי הממשלה כדי לקבל מהם סיוע.

ליקוי

20. על הנהלת משרד החינוך לפעול ביתר נמרצות להקמת מוסדות חינוך במזרח ירושלים. עליה גם להתוות, בשיתוף עם הנהלת העירייה וגורמים נוספים בממשלה, תכנית לפתרון המחסור החמור בכיתות לימוד. עוד עליה לעקוב אחר הקמת מוסדות חינוך במזרח ירושלים, ולא להסתפק בפעולות הנעשות רק לאחר פניות של העירייה.

שירותי חינוך ורווחה

הגוף המבוקר : משרד החינוך

ליקויים מספר 22-23 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 164.
ליקויים 31-32 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 167.

ליקוי

1. בין השנים 2001 ו-2007 קוצץ תקציב אגף שירותי חינוך ורווחה (אגף שחר) : בשנת 2007 הוא היה קטן בכ-17% יחסית לתקציב בשנת 2001. לעומת זאת מספרם של הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות גדל בין השנים 2001 ו-2007 בכ-44% והגיע לכ-419,000, ומספרם של הילדים בסיכון גדל בשנים אלה בכ-129% והגיע לכ-327,000. נוכח המגמה היה על המשרד לגבש מדיניות לטיפול בבעיה האמורה, והוא לא עשה זאת.

מעקב
משרד החינוך

1. בישיבה מיום 4 באוגוסט 2009 קבע המנכ"ל כי המשרד יוסיף לאגף שח"ר תוספת תקציבית מסוימת בשנת הלימודים תש"ע, שתאפשר מענה חלקי להתמודדות עם ילדים בסיכון.

ליקוי

2. לפי הערכת המשרד, מספרם של התלמידים הנזקקים לשירותי האגף מהווה כשליש מכלל התלמידים, ולמרות זאת המשרד לא גיבש מדיניות כיצד בכוונתו להתמודד עם העלייה במספר הנזקקים שהחריפה במשך השנים, והניח לאגף לפעול בלי שהמשרד סיפק מענה מערכתי ושיטתי.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. מבין כל המטרות שהציב לעצמו האגף, הוא התמקד בבדיקת שיעור הזכאות לתעודת בגרות בקרב מסיימי התוכנית, אך לא בדק אם תעודות הבגרות שהשיגו התלמידים אפשרו קבלה ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה, ומה שיעור בוגרי התכנית שאכן המשיכו בלימודים אלה.

מעקב

3. המשרד בדק עד היום את אחוז הזכאים לקבלת תעודת בגרות בקרב מסיימי התוכנית. המשרד יבדוק בתש״ע את שיעור התלמידים שתעודת הבגרות שלהם מאפשרת להתקבל למוסדות להשכלה גבוהה.

ליקוי

4. אתגר היא תכנית לימודים לתלמידים שהישגיהם נמוכים משל אלה שהתקבלו לכיתות מב״ר - מסלול בגרות רגיל. בשנת 2006 היו בעלויות של בתי ספר שלא העבירו לכיתות אתגר את מלוא תוספת השעות שהמשרד מימן. המשרד לא בדק אם כל התקציב הנוסף שהעביר עבור כיתות אתגר אכן הגיע לתלמידים.

מעקב

4. בשנת תשס״ט, כל הבעלויות שנמצאו בהן פערים בין הקצאת השעות לתכנית אתגר והביצוע בפועל, קיבלו התראה מהמשרד. אם בתש״ע תחזור התופעה, המשרד ינקוט באמצעים נגד הבעלויות (אחריות – אגף שח״ר).

ליקוי

5. לפי נתוני המשרד, בשנת 2008, נמצאו כ-490,000 תלמידים במצב של סכנת נשירה והיו זקוקים לטיפולם של קב״סים (קציני ביקור סדיר). באותה שנה קבע המשרד תקן שכל קב״ס יטפל בכ-150 תלמידים. כדי לענות לכל צורכי מערכת החינוך נדרשו כ-3,290 קב״סים. אולם המשרד לא הגדיל את תקן משרות הקב״סים ובאותה שנה הועסקו כ-480 קב״סים ב-415 משרות בלבד שטיפלו בכ-60,000 תלמידים. יוצא אפוא, שהם טיפלו בכ-12% בלבד מהתלמידים שנזקקו לטיפולם.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. מנתוני המשרד עולה שבשנת 2008 היה צורך בכ-29,000 מועדוניות שיספקו את שירותן לכ-435,000 תלמידים. בשנת הלימודים התשס״ח פעלו רק כ-400 מועדוניות ובהן כ-6,000 תלמידים, שהם כ-1.5% מאלה הזקוקים למועדונית או לפתרון דומה. תקציב האגף למועדוניות הסתכם בשנת 2008 בכ-50 מיליון ש״ח לשנה. היקף הפתרון שמציע המשרד לילדים הזקוקים למועדונית הוא זעום.

הקמת כל המועדוניות הנדרשות כרוכה בהשקעה תקציבית של כ-3.6 מיליארד ש"ח ועל כן היא בלתי ריאלית, אך המשרד לא דן בתכניות חלופיות, שיתנו מענה לקשת רחבה של תלמידים.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. אגף שחר מפעיל תכניות לטיפול בילדים בגילים 0-3 ובבני משפחותיהם. בשנת הלימודים התשס"ט מטופלים במסגרת המחלקה 1,383 ילדים והוריהם, בכ-180 גני ילדים ומעונות. לפי נתוני השנתון הסטטיסטי "ילדים בישראל - 2007", בשנת 2007 היו 51,330 ילדים בגילאים 0-3 מוכרים למחלקות לשירותים חברתיים. יוצא אפוא, שהאגף טיפל רק במספר זעום של ילדים בגיל הרך מכלל הנזקקים.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. האגף מפעיל תכניות לרווחה חינוכית באזורי מצוקה במטרה לשפר את ההישגים הלימודיים ולמנוע פיגור מצטבר במיומנויות היסוד בכיתות הנמוכות. בשנת 2008 טיפל האגף בכ-200 יישובים, בעלות של כ-38 מיליון ש"ח. בחלק מהיישובים פועל האגף בשיתוף עם משרדי ממשלה נוספים, המשרד לא בדק אם התכניות השיגו את יעדיהן.

מעקב

8. בשנת הלימודים תש"ע יעריך המשרד תוכניות המבוצעות על-ידי אגף שח"ר (כגון מב"ר, אתג"ר, ואומץ).

ליקוי

9. אגף שחר מקיים מגוון רחב של פעילויות ותכניות לימודים לכל הגילים אולם הן אינן מופעלות ברצף טיפולי בהתאם להתפתחות הילד. יוצא שתלמידים הנמצאים בסיכון ומגלים קשיים בהסתגלות לימודית וחברתית, מטופלים על ידי האגף בעיקר לקראת סיום חוק לימודיהם, בבתי הספר העל-יסודיים.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

10. תכניות האגף אינן נותנות מענה לטיפול ברצף התמדה והמשכיות כדי להקל על הילדים כבר בשלבים הראשונים להתפתחותם. המשרד לא יזם בדיקה האם טיפול אינטנסיבי בגילאים צעירים ימנע בעיות בגילאים הבוגרים יותר, יוזיל את העלויות בהמשך התהליך החינוכי ואף ייתר חלק מהתכניות בגיל הבוגר.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

11. מהנתונים על הגידול בשיעור הזכאות לתעודת בגרות שבידי המשרד עולה שבשנים 1995-2005 עלה שיעור הזכאות לבגרות בכ-40%. מחקרים "מחמירים" העלו ששיעור הזכאות עלה רק בכ-19%. נתוני מחקר שנעשה עבור חברת מיכאל (מיצוי כישורים אישיים למצוינות), מצביעים ששיעור הזכאות לתעודת בגרות מקרב בוגרי התכנית גדל בכ-104%. נתוני המחקר מעלים את השאלה, כיצד ייתכן שהנהלת המשרד, המשקיעה כספים ומשאבים רבים בתכניות שונות, וביניהן מב"ר ואתגר, לא בדקה באופן נפרד ועצמאי נתונים אלה.

מעקב

11. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. בישיבת הנהלת האגף שהתקיימה באוקטובר 2006, צוין שאוכלוסיית היעד בתכנית מיכאל אינה האוכלוסייה שבה מטפל אגף שחר. נתונים שנאספו למחקר שגף הערכה ומדידה החל בשנת 2001 העלו, שרוב המשתתפים בתכנית מיכאל לא תאמו לאוכלוסיית היעד של האגף.

ליקוי

13. בשנת 2008 החליט האגף, שכל מחוז יכלול בתכנית מיכאל כיתות במסלולים הייחודיים שהאגף הפעיל. זאת למרות אזהרותיה של חברת מיכאל, שהיא אינה ערוכה להפעלת התכנית במתכונת זו, וגם אינה יכולה להיערך לכך בתקופה קצרה.

מעקב

12-13. מתחילת שנת הלימודים תשס"ט, התלמידים המשתתפים בתכנית מיכאל, עומדים כבר בקריטריונים שנקבעו לתוכנית. הלקח מהפעולה בכיתה לא הטרוגנית הופק במלואו, ומאז פברואר 2008 לא הפעילה מיכאל בכיתות הומוגניות דוגמת: מב"ר (מסלול בגרות רגיל), תל"מ (תוכנית לימודים מעצימה), אלא חזרה לפעול במתכונת של קבוצות משולבות, בהן תלמידים העונים לפרופיל שח"ר – 60%, ו - 40% תלמידים "רגילים". כל בתי הספר שנבחרו עונים למדד טיפוח "שטראוס" הגבוה מ- 5.

ליקוי

14. התכנית בשנת 2008 לכיתות הייחודיות של אגף שחר נחלה כישלון, והצביעה על כך שהיא אינה מתאימה לאוכלוסייה שאגף שחר מופקד על טיפוחה. במצב דברים זה, לא ברור כיצד ממשיך האגף להפעיל את התכנית.

מעקב

14. בשנת 2009 הופעלה התכנית במתכונת הרגילה של תמהיל תלמידי שח"ר + תלמידים "רגילים", והתוצאות, כפי שהן באות לידי ביטוי באחוז הנשירה וציונים של מבחני "פרה ופוסט" (ציוני תלמידים במבחנים שלפני תחילת הקורס ולציוניהם לקראת סיומו של הקורס), טובות מהניסיון של כתות הומוגניות.
המשרד החליט לצאת למכרז במהלך שנת הלימודים תש"ע. במכרז החדש יש התייחסות לנושאים הקשורים לתוכנית מיכאל, כגון אוכלוסיית היעד, יעדי התוכנית, נשירת תלמידים מן התוכנית, ועוד, כדי להבטיח את הצלחת המשתתפים.

ליקוי

15. הפעלת התכנית בשנת 2008, שנעשתה לפי דברי מנהל האגף לצורך ניצול עודפי תקציב, אף על פי שלדברי חברת מיכאל כישלונה היה ידוע מראש, מהווה בזבוז כספי ציבור, והיא בניגוד לכללי המינהל התקין. במשרד ובאגף היו תכניות נוספות וחשובות שניתן היה לנצל את עודפי התקציב עבורן.

מעקב

15. האגף ערך מעקב צמוד אחר שיעור הנשירה בתכנית, ולאור זאת מתקיימים דיונים כיצד ניתן למנוע או לצמצם את נשירת התלמידים.

עם זאת, לא ניתן למנוע נשירה באופן מוחלט מתכנית וולונטרית. התכנית נבחרת על ידי תלמידים ויש בה לקיחת אחריות אישית. נעשה מאמץ להנחות את המנחים ולהגביל את הנשירה ל - 15%. המנחים אף מתוגמלים על ידי מפעילי התכנית בבונוסים כספיים עבור נשירה מינימלית או העדר מוחלט שלה.
בטיוטת המכרז החדש מוצעת נוסחה הקושרת בין אחוז נשירה נמוך ותגמול כספי מלא, לבין אחוז נשירה גבוה והפחתת תשלום בהתאם. המכרז טרם פורסם.

ליקוי

16. בדצמבר 2002 סוכם בין המשרד וחברת מיכאל, כי שיעור הנשירה המותר הוא עד 25% מגודל הכיתה. באוקטובר 2006 נמצא ששיעורי הנשירה גבוהים בהרבה ממה שהוחלט והגיעו לכ-40%. העלות הממוצעת לתלמיד בתכנית מיכאל הייתה במשך השנים למעלה מ-1,200 ש"ח. היות שבמהלך השנים היקף הנשירה היה כ-40%, כ-15% מעל המוסכם, יוצא שהמשרד שילם לחברת מיכאל כ-13 מיליון ש"ח עבור כ-11,000 תלמידים אלה שלא סיימו את התכנית.

מעקב

16. ועדת הרכישות אימצה את החלטתה של מנכ"לית המשרד דאז, לאשר מחזור נוסף של תכנית מיכאל עד לסוף חודש אוגוסט 2009, דהיינו עד לפתיחת שנת הלימודים תש"ע. את התשלום למחזור זה צריכה לאשר ועדת הפטור של החשב הכללי, לאחר שחשבות המשרד ביקשה אישור לכך.

ליקוי

17. רק ביולי 2008 החליטה ועדה הרכישות להכין "קול קורא" לתכניות שיוכלו לשמש חלופות למיכאל. הוועדה אישרה את הפעלת התכנית בשנת 2008, על אף שלא פורסם ה"קול קורא". החלטת הוועדה לאישור התכנית בשנת 2008 נעשתה בלי שהיא נוכחה לדעת שחברת מיכאל היא אכן "ספק יחיד" למטרות שהמשרד מתכוון להשיג.

מעקב

17. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 160.

ליקוי

18. באתר האינטרנט של החברה צוין שבין השותפים לעיצוב שיטת מיכאל, גם מנהל האגף. מעורבותו ופעילותו של מנהל האגף בפיתוח התכנית ובשיווקה בתוך המשרד הייתה ידועה להנהלת המשרד, אך

היא לא קבעה הסדר למניעת ניגוד עניינים בין מעורבותו בפיתוח התכנית לבין הפעלתה באגף שבניהולו.

מעקב

18. החל משנה"ל תשס"ט מונה באגף שח"ר מפקח אחראי לתוכנית מיכאל. תוכנית גיל"ת (גישה ייחודית להתפתחות תקינה), כמו תוכניות אחרות, רשאית לגשת למכרזים בנושא הרלוונטי.

ליקוי

19. מטיפול האגף בשתי תכניות שונות לחלוטין - מיכאל וגילת - עולה תמונה קוטבית. מצד אחד, תכנית מיכאל, שמנהל האגף היה כאמור בין השותפים לעיצובה, הופעלה, על אף שהמשרד לא השלים מחקרי הערכה, לא קבע יעדים מדידים להשגה ולא בדק אם היא פעלה בקרב האוכלוסייה שבה מטפל האגף. מצד שני, תכנית גילת, שוועדת מומחים ואנשי מקצוע במשרד בדקו, העריכו והצביעו על חשיבותה מטרותיה ויעדיה, לא הופעלה, בגלל יחסים עכורים בין האגף לבין מנהלת התכנית.

מעקב

19. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

20. הסמנכ"לית ומנהלת המינהל הפדגוגי ומנהל האגף לא היה מעורבים באופן שוטף בפעילות של הגף לתרבות ואמנות בשכונות, והיא נעשתה באופן עצמאי ובלעדי בידי מנהלו, שהוא גם המאשר הבלעדי של הביצוע בתקנה התקציבית של הגף. השניים לא ראו בו חלק ממשי מהאגף, לא קיימו עם מנהל הגף פגישות עבודה קבועות, ולא קיבלו ממנו דיווחים שוטפים על הנעשה בגף. היעדים שהגף הציב לעצמו לא הבשילו לכדי תכנית עבודה מגובשת. פעולות הגף לא היו מלוות בקביעת יעדים ובדיווחים על השגתם או אי-השגתם. בהעדר כל אלה, לא ניתן לדעת אם במשך השנים השיג הגף את יעדיו.

מעקב

20. המנכ"ל קבע כי יערך דיון באגף שח"ר על מטרות ויעדי גף תרבות ואמנות בשכונות (להלן: הגף), וכן על נוהלי הדיווח על הפעילויות השונות (אחריות – המינהל הפדגוגי ואגף שחור).

ליקוי

21. הוועדה לקידום פרויקטים נועדה לטפל בהתקשרויות בסכומים נמוכים, ובכך להקל על ועדת הרכישות המשרדית, אך סך כל ההתקשרויות שהיא אישרה הגיע למיליוני ש״ח. המשרד לא קבע כללים ברורים לעבודת הוועדה, בדומה להוראות הברורות שיש לוועדת הרכישות המשרדית. המשרד לא קבע את בעלי התפקידים הראויים לשמש בה, ולא הוציא כתבי מינוי למשתתפים. הוא לא קבע את סמכויותיה, נהליה ואת הקוורום המחייב, ולא חייב שהפרוטוקולים של הוועדה יכילו פרטים שמהם ניתן יהיה ללמוד מה היו שיקוליה בעת קבלת ההחלטות.

מעקב

21. עד ה-1 באוקטובר 2009 יוציא אגף שח״ר כתבי מינוי שיחדשו את עבודת הוועדה לקידום פרויקטים ופעולות תרבות ואמנות בשכונות. יוסדר נוהל ההתקשרויות בסכומים נמוכים בגף.

ליקוי

24. באוגוסט 2007 פרסם המשרד מכרז לבחירת חברה שתבצע את הפעולות של הגף העוסקות בהפקת תחרויות וסדנאות. ועדת הרכישות אישרה את ההתקשרות עם החברה למתנ״סים ״על כל מרכיביה לרבות כוח אדם״. בניגוד להחלטת ועדת הרכישות, החליט מנהל הגף שהחברה למתנ״סים תעסיק עובדים לפי דרישתו ולא את אלה שהיא שילבה בהצעתה במכרז.

מעקב

24. הגף פועל היום בהתאם לוועדת הרכישות ובהתאם לכתוב במכרז. התקשרויות בנושאים אשר טעונים את אישורה של המנכ״לית ושל ראש מינהל פדגוגי נתקבלו בהתאם והועברו לוועדת הרכישות שדנה בהם.

ליקוי

25. במכרז צוין היקף הפעילות הנדרשת מהמציעים. בין היתר צוינה תדירות ההפקה של כל תחרות ומספר המועמדים הפוטנציאליים. הדרישות במכרז היו גבוהות בהרבה ממה שביצע הגף בשנים שקדמו לפרסום המכרז. להצגת נתוני הכמויות במכרז לא כהווייתם, והטייתם מעלה, השלכות הן על מספר המציעים העשויים להיענות למכרז והן על גובה הצעות המחיר.

מעקב

25. הגף נמצא בעיצומו של מכרז חדש, ובמסגרתו נעשו התאמות בדרישות בהתאם לצרכים של פעילות הגף.

ליקוי

26. "אדון עולם" הוא מופע מוזיקלי שבין יוזמיו היה מנהל הגף שגם השתתף בכתיבתו, במתן ייעוץ מוזיקלי ובשירה. מנכ"לית המשרד החליטה שהמשרד ישתתף במימון המופע בסכום של 200,000 ש"ח (מתוך 300,000 ש"ח) אך לא נימקה את החלטתה.

מעקב

26. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

27. נוכח ההיקף הכספי של ההתקשרות, היא הייתה אמורה להידון בוועדת הרכישות המשרדית. הגף לא הביא את ההתקשרות לוועדת הרכישות המשרדית, אלא לאישור הוועדה לקידום פרויקטים שאליה צורפה נציגה מחשבות המשרד ובראשה עמד מנהל הגף.

מעקב

27. הגף פועל כיום להביא התקשרויות רלוונטיות לועדת הרכישות המשרדית כנדרש.

ליקוי

28. תקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, קובעות ש"היה לחבר ועדת המכרזים, לקרובו, או לתאגיד שהוא בעל עניין בו, עניין אישי בנושא הנדון בוועדה, לא ישתתף בדיון, ובמקומו ימונה חבר אחר לאותו נושא". מנהל הגף, שהיה יוזם המופע, אחד ממלחיני המופע והשתתף בשירה, ודאי שהיה בעל עניין אישי לכל הקשור במופע. השתתפותו כיו"ר הוועדה לקידום פרויקטים שאישרה את ההתקשרות עמדה אפוא בניגוד לתקנות.

מעקב

28. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

29. לפי תקנון שירות המדינה, "עובד אינו רשאי לעבוד בכל עבודה, גם אם אינה מכניסה שכר, ואין הוא רשאי לעסוק בכל צורה שהיא בשום עסק, אם יש בכך משום התנגשות אינטרסים עם תפקידו או עם עבודתו בשירות או אם עלול להיווצר מצב כזה". משרד מבקר המדינה מעיר, שבמקרה זה קיים חשש של ניגוד עניינים בין עבודתו של מנהל הגף כאחראי לנושאי תרבות ובין עיסוקו כאמן יוצר, אך הדבר לא הובא לידיעת המנכ"לית.

מעקב

29. בהמשך לחוות דעת של סגן בכיר ליועצת המשפטית, נאמר כי אין ניגוד עניינים בעבודתו של מנהל הגף לתרבות ואומנות בשכונות. מנהל הגף אינו עוסק בכל עבודה נוספת ובכל עסק אחר, ואין ניגוד עניינים בין תפקידו ובין כישוריו האמנותיים. בשל כישוריו האמנותיים נבחר לתפקיד זה והתקבל על ידי נציבות שירות המדינה. לתפקיד נדרשו כישורים באמנות ובתרבות כדי לקדם את אוכלוסיות היעד.
נושא זה הובא לידיעת מנכ"לית המשרד היוצאת.

ליקוי

30. על פי הנוהל, עובד חברה המועסק בידי משרד "לא יהיה מעורב בפעולות הביצוע הייעודיות של המשרד; הוא לא ישתלב בהיררכיה של המשרד... מקום מושבו העיקרי לא יהיה בתוך המשרד ... הוא לא ייצג את המשרד כלפי חוץ". הטיפול במרבית סעיפי התקציב של האגף וכן הטיפול במכרזים ובחוזים הקשורים לפעילות האגף נעשה בידי עובדת חברה קבלנית שהועסקה באגף שחר כתקציבנית מאז שנת 1996 והמשיכה להיות מועסקת בו במועד סיום הביקורת בספטמבר 2008. בתפקידה היא הייתה בקשרי עבודה שוטפים עם מינהל התקציבים, הכספים והחשבות, עבדה מול ועדת הרכישות של המשרד, ועסקה בהכנת מכרזים וחוזים, בין היתר גם בהכנת החוזה של הקבלן שדרכו היא הועסקה. העובדת ישבה באופן קבוע באגף, הוקצה לה מחשב וקוד משתמש לעבודה במערכת התקציב של המשרד והיא השתתפה בהשתלמויות מטעם המשרד.

מעקב

30. הערות המבקר בכל הקשור לעובדת חברה קבלנית, נלקחו בחשבון. בוטלה גישתה למחשב ולתקציבים ואינה יושבת עוד דרך קבע במשרד.

ליקוי

33. חינוך והשכלה הם המפתח להצלחת הפרט והחברה כולה. על הנהלת המשרד מוטלת האחריות לספק מענה מערכתי ושיטתי לטיפול באוכלוסיית היעד שלשמה הוקם אגף שחר. עליה לגבש מדיניות לטיפול ולהתמודדות עם הבעיות שהחריפו במשך השנים, תוך הסתייעות במחקרי הערכה, קביעת יעדים ומדדים ובדיקתן של התכניות השונות במחקרי הערכה. על הנהלת המשרד להקפיד שתקציבי האגף יופנו לאוכלוסיית היעד שלו ועליה לשרש כל חשש לניגוד עניינים או לעניין אישי.

מעקב

33. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ענייני מינהל ושכר ברשתות גני ילדים במגזר החרדי

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; משרד האוצר; עיריית ירושלים; רשת גני ילדים של אגודת ישראל; רשת גני ילדים ומעונות יום בית יעקב ירושלים

ליקוי מספר 5 תוקן. ראה הערות רה״מ 59ב׳ עמ׳ 170.

ליקוי

1. את המחיר על שנים רבות של ניהול לא תקין של הרשת לגני ילדים של אגודת ישראל ועל פיקוח ובקרה לא מספקים של המשרד ישלמו עובדים (בעיקר עובדות) בלתי מיוצגים, אשר מצדם, מילאו במהלך השנים את התפקידים שהוטלו עליהם. משרד מבקר המדינה מעיר למשרד החינוך ולמשרד האוצר כי ראוי שיימצא פתרון שימזער את הפגיעה בזכויות השונות של העובדים.

מעקב
משרד האוצר

1. בעקבות פסיקת בית המשפט בנושא תביעת הגננות, הוחלט להקפיא את תוכנית ההבראה. בעקבות הקפאת התוכנית, נמצאת הרשת על סף חידלון פירעון, ולפיכך הדיון בפגיעה בזכויות העובדות אינו רלוונטי. עם זאת, המשרד מדגיש כי לאורך הכנת התוכנית פעל לשמירת זכויות העובדות, ככל הניתן בכפוף למגבלות הנדרשות לצורך הבראת הרשת, ולמעשה הדאגה לעובדות שימשה כאחד הגורמים העיקריים לסייע לרשת.

ליקוי

2. המשרד מנפיק רישיונות להפעלת הגנים ומקצה לרשת חלק נכבד מתקציבה, ויש בידו כלים לפעול לאלתר לשיפור המצב, אולם הוא לא השתמש בכלים שברשותו כדי לאלץ את הרשת לנקוט פעולות ממשיות לצמצום הגירעון. הוא המשיך לתקצב את הפעלת הגנים, וכל אותה העת הוא עשה בדיקות חוזרות ונשנות ברשת באמצעות רואי חשבון חיצוניים, אולם לא עשה שימוש של ממש בדוחותיהם. לדעת משרד מבקר המדינה, מאחר שמשרדי החינוך והאוצר יודעים היטב את הסיבות לגירעונות של הרשת, מינוי בודקים הוא בבחינת סחבת ובזבוז כספי ציבור.

מעקב

2. בעקבות פסיקת בית המשפט, הפסיק המשרד את עבודתו של

החשב המלווה ברשת, וממילא לא ניתן לנקוט צעדים לתיקון הליקויים האמורים.

ליקוי

3. אף שהרשת נתונה בחובות כבדים ונדרשת לעשות צעדים דרסטיים כדי להמשיך ולפעול, כאמור בהסכם ההבראה ובדוחות של רואי החשבון, היא פועלת ללא מנכ"ל. גם בהסכם לא חייבו משרדי הממשלה את הרשת למנות מנכ"ל.

מעקב
משרד החינוך

3. המנכ"ל הודיע בישיבה מיום 4 באוגוסט 2009, כי סגן שר החינוך לנושא החינוך החרדי, התחייב שלאחר החגים ימונה מנכ"ל לרשת גני הילדים במגזר החרדי.

ליקוי

4. בשנת הלימודים התשס"ח הפעילה הרשת, שלא כחוק, שש כיתות גן ללא רישיון, וכן עשרות כיתות גן שהרישיון להפעלתן התקבל רק באמצע אותה שנה, ומכאן עולה שילדים למדו בסביבה שתנאיה לא נבדקו ולא אושרו. הרשת לא קיבלה מהמשרד כספים למימון הפעלתם של אותם גנים ולכן גדל הגירעון.

מעקב

4. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 170.

ליקוי

6. במשך חמש שנים קיצצה הרשת בשכר עובדיה באופן שרירותי וחד-צדדי, לעתים שלא לפי דיני העבודה וזכויות העובדים. הרשת הפחיתה 10% משכר עובדיה באופן שרירותי, וגם לאחר שהמשרד התנה את הפחתת שכר העובדים בכך שהרשות תקבל מהם הסכמה אישית לכך, לא דאגה הרשת לעשות זאת. הרשת התנתה את המשך עבודתן של גננות ותיקות בצמצום ניכר של מספר שנות הוותק שלהן לעניין החישוב לצורכי שכר, ודרשה מגננות לעבוד ללא תוספת שכר גם לאחר שעות העבודה הנדרשות לפי היקף משרתן.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. צו הרחבה של שר העבודה והרווחה משנת 1995 בדבר תשלום ימי הבראה מקנה לכלל העובדים במשק זכות לקצובת הבראה, ואף על פי כן בשנים 2000-2007 לא שילמה הרשת לעובדיה דמי הבראה וגם לא שילמה להם קצובת ביגוד.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. בשנת הלימודים התשס"ז (2006-2007) פיטרה הרשת 267 גננות וסייעות, ואף על פי שמאז ועד ינואר 2009 עברה יותר משנה, היא לא שילמה להן פיצויי פיטורים, שלא כחוק. מנהלי הרשת פעלו באופן לא הוגן ולא אחראי ומסרו לגננות המפוטרות מידע שהשתמע ממנו שהן יקבלו פיצויים כחוק. בעקבות כך שוכנעו עובדות להתפטר, ומאות עובדות פוטרו מרשת שמפעילה מוסדות חינוך בלי ששילמה להן פיצויי פיטורים ועקב כך הן נותרו ללא מקור הכנסה. המשרד הסתפק במכתב ששלח לרשת ובו ציין כי הוא רואה בחומרה את מעשיה. במשך כשנה הוא לא נקט פעולות נוספות ואף לא השיב לגננות שפנו אליו כדי לקבל סיוע בעניין.

מעקב

8. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 171.

ליקוי

9. המשרד משתתף במימון שכרן של סייעות בעד 12 חודשים בשנה. נמצא שהרשת נהגה לשלם שכר לסייעות בעד 11 חודשים בשנה ולא שילמה את שכרן לחודש אוגוסט. הרשת הפנתה את הסייעות אל המוסד לביטוח לאומי, והוא שילם למרבית הסייעות המועסקות ברשת דמי אבטלה בעד התקופה הנבדקת. הרשת לא פעלה בהתאם לנדרש ממי שכספי ציבור הופקדו בידיו בנאמנות. לפיכך שילמה הקופה הציבורית פעמיים - פעם אחת שילם המשרד תשלום חודשי לרשת ופעם שנייה שילם המוסד לביטוח הלאומי דמי אבטלה למרבית הסייעות שעבדו ברשת בשנת הלימודים התשס"ז.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

10. על המשרד להימנע מהעברת כספים לרשת באותם מקרים שבהם הוא יודע כי הרשת עושה שימוש בכספים אלה שלא למטרות שלשמן הם יועדו על ידי המשרד. עליו לוודא שהרשת נוקטת צעדים להתייעלות ומצמצמת באופן ממשי את הפגיעה בזכויות עובדיה.

מעקב

10. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 172.

ליקוי

11. חוזר מנכ"ל משרד הפנים מיוני 2008 קובע כי כאשר רשות מקומית מעוניינת להשתתף בתקציבם של מוסדות בחינוך המוכש"ר הפועלים בתחומה, בסכומים העולים על השיעור שאותו היא מחויבת להעביר לפי חוק חינוך ממלכתי, היא רשאית לעשות זאת על פי קריטריונים שוויוניים שאותם תקבע מועצת הרשות המקומית. העירייה סבורה, לפי תשובתה למשרד מבקר המדינה, שהאמור בחוזר אינו רלוונטי לגנים בחינוך המוכש"ר שהיא הגדירה כעירוניים. לדעת משרד מבקר המדינה, על העירייה לפעול לפי הנדרש בחוזר בנוגע לאותם גנים.

מעקב

11. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. המשרד והעירייה מימנו את עלות ההפעלה של 80% מהגנים שהפעילה בית יעקב. למעשה, גנים אלה תוקצבו בידי המשרד והעירייה בשיעור דומה לתקצוב גנים בחינוך הרשמי. בית יעקב בחרה שלא לשלם שכר לגננות ולסייעות לפי כללי השכר הנהוגים במוסדות חינוך רשמיים, אף שהדבר נדרש בתקנות: היא קיצצה 10% או יותר משכרן של מרבית הגננות שהעסיקה; לסייעות היא שילמה שכר רק בעד 11 חודשים בשנה, ולחדשות שבהן - אף פחות מזה, אף על פי שקיבלה כספים למימון שכר הסייעות גם לחודשי הקיץ. הממצאים שהועלו מעידים על מינהל לא תקין של הנהלת בית יעקב, על בזבוז כספי ציבור ועל שלילת זכויות שכר מעובדים. על הנהלת בית יעקב לשלם לאלתר שכר לעובדים כנדרש. על משרד החינוך והעירייה לפעול לאלתר כדי להבטיח תשלום שכר הוגן לעובדי בית יעקב.

מעקב

12. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

13. לדעת משרד מבקר המדינה, על הרשת לנקוט פעולות להתייעלות, לדוגמה לסגור גנים גירעוניים ולחדול לתת שירותים שאין לה מקור למימונם. על הרשת ועל בית יעקב לפעול במרץ ובנחישות לשינוי מהותי ביחסן כלפי עובדיהם, באופן שזכויותיהם לא ייפגעו. על משרדי החינוך והאוצר לחדול מלהתעלם מהפגיעה בזכויות העובדים בחינוך המוכש"ר, ולפעול ביתר שאת כדי למנוע מבעלויות לנצל עמדה נחותה של עובדים שאין להם ייצוג הולם כדי לצמצם את עלויות ההעסקה שלהם.

מעקב
משרד האוצר

13. בנוגע לפעולות התייעלות של הרשת, אין למשרד היכולת לקבל מידע מהימן לגבי התייעלות כלשהי הנערכת ברשת. המשרד דורש מהם את הנתונים, ומתנה כל המשך התנהלות עתידית בהעברות אלו. לגבי הפגיעה בזכויות עובדים, המשרד פועל לשמירה על זכויות העובדים, ובכלל זה בקרות יזומות להבטחת התשלומים האמורים.

טיולים במערכת החינוך

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; רשות הטבע והגנים

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 174.
ליקויים 7-5 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 176.

ליקוי

2. המועצה הציבורית שהקים המשרד לטיפול בנושא הטיולים נדרשה להתוות את מדיניות המשרד ולהמליץ לשר ולמנכ"ל על צעדים שיקדמו את הטיולים. מאז מרס 2003 לא כינס המשרד את המועצה הציבורית. בפברואר 2007 הציגה ועדה "לקידום הכרת הארץ ואהבת המולדת" בפני מנכ"ל המשרד תכנית לסיורים ולהכרת הארץ בכיתות א'-י"ב. בשנת הלימודים התשס"ח (2007-2008) הופעלה התכנית כניסוי בעשר רשויות מקומיות, אך לא פורטו השלבים הבאים להפעלתה המלאה. הוחלט שהניסוי ילווה במחקר הערכה מעצבת, אך המשרד לא עשה מחקר כזה.

מעקב

2. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 174.

ליקוי

3. בחוזר מנכ"ל בנושא טיולי בתי ספר שפרסם המשרד במאי 2005 נקבע שעל כל מנהל מחוז למנות ועדת טיולים מחוזית ובעלי התפקידים שאמורים לכהן בה. עוד נקבע שהוועדה אמורה לפעול ברציפות לאורך כל השנה. הרכבי הוועדות המחוזיות לא תאמו את ההרכב שהומלץ עליו בחוזר טיולים, והן התכנסו בתדירות נמוכה. רק שתיים מתוך שש הוועדות קיבלו מכל בתי הספר את תכניות הטיולים שלהם, ומחוז אחד בלבד בדק אם בתי הספר מיישמים את התכניות שהגישו; יוצא שהוועדות אינן מוודאות שבתי הספר אכן מבצעים את ההנחיות הפדגוגיות של המשרד בעניין הטיולים.

מעקב

3. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 175.

ליקוי

4. על פי חוזר טיולים, על מנהל בית ספר למנות את אחד המורים לתפקיד רכז טיולים, והוא אמור להיות אחראי לתחום הפדגוגי ולצד הארגוני של הטיולים ולקשר בין בית הספר לבין ועדת הטיולים המחוזית. מנתוני הוועדות המחוזיות עולה שבבתי ספר יסודיים רבים

אין רכז טיולים או שהוועדה המחוזית אינה יודעת מיהו. בכ-79% מבתי הספר אין רכז שהוכשר כראוי לתפקיד.

מעקב
משרד החינוך - אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח

4. בשנת הלימודים תש"ע יוכשרו כ - 300 מורים לתפקידי רכז טיולים בבית הספר. המשרד ימשיך להכשיר את רכזי הטיולים על פי תוכנית ההכשרות. באחריות - מנהל תחום של"ח. רכזי הטיולים בבתי הספר לא מתוגמלים בשעות דבר שגורם לקשיים לא מעטים בהפעלתם. למרות זאת, המשרד פועל באמצעותם בכל הקשור למערך הטיולים הבית ספרי. המשרד מציין כי במרבית בתי הספר קיים רכז טיולים בית ספרי שעושה את תפקידו כחלק ממשרת ההוראה שלו. במהלך תש"ע יפעל אגף של"ח לחיזוק מעמדו של רכז הטיולים. תכנית זו תגובש על ידי תחום של"ח במשרד ותובא לאישור המנכ"ל.

ליקוי

8. ביוני 2005 החליטה ממשלת ישראל לעודד ביקורים וסיורים בירושלים. עוד קודם להחלטה הנחה המשרד שכל תלמיד יבקר בירושלים שלוש פעמים בעת לימודיו. למשרד אין מידע אם ההחלטה מיושמת במלואה. המשרד איננו בודק אם תכניות הטיולים של בתי הספר כוללות ביקור בירושלים, ואין הוא מוודא שאכן התכניות מתקיימות.

מעקב
משרד החינוך

8. בשנת הלימודים תש"ע מתכוון המשרד להעלות לירושלים תלמידי כיתות ה', ז' ו – י'. המשרד יסבסד חלק ניכר מעלות הטיולים מהפריפריה, ובעקבות כך תתאפשר בקרה על מספרי התלמידים המבקרים בירושלים.

ליקוי

9. הורי התלמידים הם המממנים את עלות הטיולים. עוד ב-1991 מינה מנכ"ל המשרד מועצה ציבורית מייעצת לנושא תשלומי הורים; זו הגיעה למסקנה שיש להטיל את מימון שירותי החינוך על כל האוכלוסייה, והמליצה שאת הדרך המתאימה תקבע הממשלה. עד מועד סיום הביקורת לא הביא המשרד את הנושא לדיון בממשלה, ולכן היא לא קיבלה החלטות בנושא זה.

מעקב

9. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 178.

ליקוי

10. במאי 2005 חתמו המשרד ורשות הטבע והגנים על הסכם למתן שירותי בקרה על טיולי בתי ספר, ולפיו הפעילה הרשות יחידת פיקוח על הטיולים בבתי ספר ובה מנהל ועשרה פקחי טיולים. המשרד קבע שתקן הפקחים יאפשר בקרה של 15% מהטיולים, אולם נמצא שעל פי החוזה, אפשר לבצע בקרה רק על כ-8.5% מהטיולים שאושרו בלשכה לתיאום טיולים. בפועל בוצעו כ-77% בלבד מהבקרות הנדרשות בחוזה. מנתוני מנהל יחידת הפיקוח עולה כי בשנת הלימודים התשס"ח נבדקו 9.6% בלבד מהטיולים שהתקיימו.

מעקב
משרד החינוך - אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח

10. הוכן מכרז חדש לפיקוח הטיולים שהועבר בתחילת חודש יולי 2009, לוועדת רכישות במשרד לאישור ופרסום.
במסגרת המכרז החדש נתנו הדגשים הבאים:
כתיבת נהלים ברורים
ארגון מאגרי מידע ממוחשבים
אפיון מידע בנוגע לליקויים ואירועים מיוחדים
נתוני תפוקות לצורך בקרה בקייטנות, מחנות, חברות אבטחת טיולים וחברות הכשרת טיולים
נתוני תפוקות לבחינת מסלולי טיולים כחלק מפעילות הפקח בשטח.
יחידת הפיקוח צומצמה בשנים האחרונות מ - 16 פקחים ל - 11 פקחים ופועלת בהתאם ליכולתה. בימים אלו המשרד יוצא עם מכרז חדש לפיקוח על הטיולים שיכנס לתוקפו במהלך אוקטובר 2009. במכרז תוגדל כמות הבקרות הנדרשת ל- 15% תוך כוונה להגדיל את מספר הפקחים ל - 13, ולבצע תכנית עבודה יעילה שתתן מענה למטרה זו.

ליקוי

11. המשרד לא עמד על יישום סעיפים בחוזה בין המשרד לבין רשות הטבע והגנים שעשויים להסדיר ולייעל את עבודת יחידת הפיקוח: הוא לא דרש מיחידת הפיקוח להכין תיק נהלים ותכנית עבודה שנתית שישמשו גם כלים ליישום מדיניות המשרד, צרכיו והדגשיו; הפקחים קבעו את תכניות הבקרות השבועיות שלהם בעצמם, הן לא נבדקו מראש, וגם לא נבדק ביצוען; שיטת חישוב התשלום לרשות הטבע והגנים עודדה ביצוע בקרות במקומות ריכוז של הטיולים ולא בנקודות מסוכנות ו"קריטיות" לאורך מסלולי הטיולים.

מעקב
משרד החינוך

11. האגף לביטחון ובטיחות טיפל בכל הקשור לנהלים הפנימיים ולדרכי עבודה סדורים עם יחידת הפיקוח. האגף, במסגרת השינויים המוכתבים במכרז החדש אשר אמורים לתת מענה לסוגים שונים של בקרות, יתאים את הנהלים החדשים עם החברה הזוכה. במסגרת המכרז החדש, שונתה השיטה והוכנסו סעיפים נוספים המפרטים את סוגי הבדיקות הכוללות:

- בקרות טיולים בכניסה לאתרים
- בקרות לטיולים בכניסה למסלולים
- בקרות לטיולים בתוך המסלול
- בקרות לקייטנות
- בקרות למחנות קיץ
- בקרות בבתי הספר טרום היציאה לטיול

לכל אלה הותאמו יחידות תפוקה שונות המתאימות לסוג ואופי הפעילות בשטח.
האגף הכין תכנית עבודה שנתית לפיקוח ובקרה על טיולים בפעילות חוץ בית ספרית, המבוססת על ויסות וחלוקה של הבקרות בהתאם לכמות הפעילות הקיימת בשטח. אגף הביטחון מקפיד על ישיבות סדורות עם מנהל יחידת הפיקוח ומתן אישור לתכנית עבודה חודשית, לפיקוח ובקרה על התפוקות והביצועים במהלך השנה.
אגף הביטחון דורש ממנהל יחידת הפיקוח לבצע תיאום, הכוונה ובקרה על הכנת תכניות העבודה השבועיות ועל מימושן על ידי הפקחים. התהליך מתבצע בשני מישורים: קב"ט המחוז של המשרד מול הפקחים האזוריים בגזרתו, ובאמצעות הממונה הארצי מול מנהל יחידת הפיקוח.
במכרז החדש לתיאום הטיולים, הוכנס סעיף המחייב את הלשכה לתיאום טיולים להעביר מידי יום מידע עדכני לפקחים על שינויים שחלו במהלך השבוע והיום. במכרז החדש לפיקוח הוכנס סעיף המחייב רכישה ופיתוח טכנולוגיה המתאימה לחיבור ישיר למאגר מידע נתונים העדכני.
הפקח נמצא בקשר יומי עם קצין הביטחון של המחוז והוא פונה אליו בכל נושא ועניין ככל שנדרש. הבקרות נקבעות מראש לפי רשימה סדורה המגיעה מלשכת הטיולים. במידה והקב"ט המחוזי רוצה להוסיף או להעיר הוא עושה זאת.
במסגרת המכרז החדש לפיקוח על הטיולים שהאגף הוציא, שונו חלוקת יחידות הפיקוח באופן שניתן יהיה לבצע בדיקות איכות בשטח, בנחלים ובמסלולים, באופן שתכנית העבודה החודשית תהיה תואמת לצורך המקצועי.

עם שינוי השיטה לחישוב יחידות התפוקה במכרז החדש, ניתן יהיה לפעול בהתאם לנקודות תורפה והסיכון שקיימות בשטח ולתת להם עדיפות על פני בקרות אחרות. במכרז החדש ניתנו יחידות תפוקה ייעודיות לבקרה במסלולי הטיול השונים בעלי סיכון גבוה, ולבניית מאגר נתונים בנוגע לסיכונים ביטחוניים ובטיחותיים בשטח. מידע זה והמידע בנוגע לטיולים בשטחים השונים כפי שתואמו, ישמשו בסיס טוב יותר לקביעת סדרי העדיפויות לפיקוח ולבקרה. למרות זאת, יחידת הפיקוח שמה לעצמה כמטרה לבדוק מסלולים בעלי סיכון גבוה. היא עושה זאת על ידי תצפית על קבוצות מטיילים במהלך מסלול. בהליך זה נבדקים אופן ההליכה, ניהול הטיול, תפקוד המדריכים במהלך הטיול, משמעת ושליטה וכדומה.

ליקוי

12. דיווחי הפקחים לא הוזנו למאגר מידע שמאפשר לבצע עיבודים וחיתוכים של המידע ולהפיק דוחות ממוחשבים, ולא נעשה שימוש במערכת המידע שמסר המשרד לרשות הטבע והגנים לצורך כך. עקב כך אין למשרד נתונים על סוגי ליקויים שחוזרים לעתים קרובות, מאפיינים של בתי ספר שיש בהם ליקויים רבים או בתי ספר "מועדים".

מעקב

12. המשרד יפתח תוכנה למעקב אחר ליקויים חוזרים ומידע באשר לבתי ספר "מועדים". כיום, יחידת הפיקוח משתמשת במידע של חדר מצב טיולים בעת הצורך, מידע זה קיים במערכת והוא פתוח למשרד וליחידת הפיקוח.

ליקוי

13. מדי חודש הגיש מנהל יחידת הפיקוח למשרד דיווח על פעילות היחידה, ובכללו מידע על כל סוג פעילות וחישוב הסכום לתשלום. נמצא כי מנהל היחידה דיווח על פעולות שלא נכללו כלל בחוזה (למשל בקרות על קייטנות ובדיקות מסלול). בשנת הלימודים התשס"ח 16% מכלל הפעילות של היחידה, כפי שדיווח עליה מנהל היחידה, לא נכללו בחוזה.

מעקב

13. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 186.

ליקוי

14. בדיווחי מנהל היחידה לשנת הלימודים התשס"ח נמצאו חריגות נוספות מהמוסכם בחוזה. בפעולות שהתשלום עליהן גבוה עשתה

יחידת הפיקוח יותר בקרות מהנדרש בחוזה, ואילו על פעילויות שהתשלום עליהן נמוך היא עשתה פחות בקרות מהנדרש; היחידה ביצעה בקרות במחנות קיץ בחודשים שלא היו בהם כלל חופשות מלימודים. אף שהדיווחים של מנהל יחידת הפיקוח לא התאימו לנדרש בחוזה, לא ביקש ממנו המשרד לפעול בהתאם לחוזה או לחלופין לשנות את החוזה ולהתאימו לנעשה בשטח.

מעקב

14. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 180.

ליקוי

15. מאז שנת 1995 המליצו כמה ועדות על הקמת מאגר מידע לניהול הסיכונים במסלולי הטיולים כדי להבטיח את שלומם ואת בטיחותם של התלמידים ושל המורים. נמצא שעד הביקורת בספטמבר 2008 לא הקים המשרד מאגר מידע כזה. החברה להגנת הטבע מפעילה עבור המשרד את הלשכה לתיאום טיולים ואת חדר המצב, ובידה תָּכנה שפיתחה, ובו מאגר של הסיכונים במסלולים שונים. המשרד לא התקשר עמה כדי להשתמש בתָּכנה שפיתחה, ולחלופין לא פעל להשגת תָּכנה אחרת שתתמודד עם הסיכונים במסלולים אשר בתי הספר מבקשים לטייל בהם.

מעקב
משרד החינוך

15. הוכן מכרז חדש להפעלת חדר מצב טיולי מוכן שהועבר בתחילת חודש יולי 2009 לוועדת רכישות לאישור ופירסום.
במסגרת המכרז ניתנו הנחיות חדשות בנוגע ל:
ניהול מאגר סיכונים
ניהול מאגרי מידע
בחינת פעילות פדגוגית בשלב מתן אישור הטיול על פי תוכנית הליבה של המשרד.
להלן הפעולות שנעשו לשיפור פעילות חוץ בית - ספרית וטיולים במוכר שאינו רשמי: מונו שני בעלי תפקידים בשתי הרשתות הגדולות "מעיין החינוך התורני" ו"החינוך העצמאי". הוקמה ועדת טיולים באגף המוכר שאינו רשמי (מוכש"ר) בשיתוף נציגי הבעלויות, מפקחים, ומפקח ממינהל חברה ונוער בראשות קב"ט האגף.
נערכים כנסי בטיחות למנהלים ומפקחים, ניתנו הנחיות ביטחון ובטיחות בטיולים לרשתות ולמוסדות. טיפול משמעתי בכל אירוע חריג/חמור בטיול על פי דו"ח חודשי והפצתו. מיפוי רכזי טיולים בבעלויות בחתך בית ספרי. בכוונת אגף הביטחון לבצע השתלמות לעובדי הביטחון בו אחד הנושאים יהיה ביטחון בטיולים, ופעילות חוץ בית ספרית. בניית תוכנית השתלמויות

וקורסי רכז טיולים. הידוק המעקב באכיפה של המפקחים במוסדות.

ליקוי

16. הביקורת העלתה שבכל ועדות הבדיקה לבדיקת תאונות במוסד חינוך מונה ממונה הבטיחות הארצי במשרד לתפקיד מנחה הוועדה; מינוי המנחה נעשה אף שבחוזר ועדת הבדיקה אין אזכור כלל של תפקיד זה והמשרד אף לא הגדיר את תפקידיו ואת סמכויותיו. השתתפות המנחה בוועדות הבדיקה מעלה חשש שביכולתו להשפיע על כיווני הבדיקה ועל מסקנותיה.

מעקב
משרד החינוך - אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח

16. נושא "מנחה לוועדות בדיקה" התפתח בשנים האחרונות מתוך הכרה כי ללא מנחה אין שום יכולת מקצועית להגיע לתוצאות ראויות ולהפיק לקחים מקצועיים. רמת דוחות הסיכום התפתחה והשתפרה וכתוצאה מכך גם תהליך הפקת הלקחים השתפר. נכתב נוהל מינוי, הרכב ותהליך עבודה של ועדות בדיקה ארציות ומחוזיות, ובמסגרת זו הוגדרו מחדש תפקידיו ומעורבותו של מנחה הוועדה בהתאם להנחיית המבקר. במסגרת זו מתוכננת השתלמות ליושבי ראש ועדות בדיקה על מנת להכשירם כנדרש לתפקידם. השתלמות כזאת תתקיים ב - 14 לספטמבר 2009.
המשרד כותב נוהל חדש ל"הפעלת ועדות בדיקה" בנוהל זה הוגדר תפקידו של מנחה הוועדה. ועדות הבדיקה במשרד החינוך אינן ועדות חקירה, ומתוך כך המאפיינים שלהן שונים. אלו ועדות פנימיות מקצועיות אשר בודקות כיצד ניתן לשפר את המערכת ולמנוע אירועים דומים בעתיד. מנחה הוועדה תפקידו להנחות בכל הקשור לקשר עם גורמי חוץ כמו משטרת ישראל, הנחיות מקצועיות לאופן עבודת הוועדה, והוא מקפיד לא להיות מעורב בדיונים של הוועדה, בעבודתה ובהחלטותיה.

ליקוי

17. יושבי הראש שמונו לעמוד בראש שש ועדות הבדיקה האמורות לא נמנו עם בעלי התפקידים אשר צוינו בחוזר ועדות בדיקה ואשר יושבי הראש אמורים להיבחר מהם.

מעקב
משרד החינוך - אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח

17. המשרד עדכן את רשימת יושבי ראש ועדות בדיקה בנוהל החדש, ומתוכננת השתלמות לכלל יושבי הראש ב - 14

לספטמבר. האגף עדכן את נוהל הפעלת ועדות הבדיקה ובתוכו את רשימת בעלי תפקידים היכולים לשמש כחברים בוועדות בדיקה. האגף יפנה לגמלאי המשרד ויבקש מהם לשמש כיושבי ראש ועדות בדיקה, יכשיר אותם ויציבם ברשימות. המשרד מקפיד על בניית צוות בדיקה שיהיה בנוי מאנשי מקצוע בתחום הנבדק, נושאי תפקיד בכירים שיכולים לתרום מניסיונם המקצועי, ופועל שלא יהיו קשורים ככל האפשר, בשגרת יומם, לגוף הנבדק. כמו כן פועל להציב גורמים מהרשויות המקומיות שיוסיפו נקודת מבט חיצונית וביקורתית. זאת התפיסה האתית מקצועית שמובילה את הרכבת הוועדות.

ליקוי

18. בחוזר ועדות בדיקה נקבע כי יש להכשיר עובדים לתפקיד של יו"ר ועדת בדיקה כדי לצרפם למאגר של יו"ר לוועדות בדיקה. בפועל יושבי הראש של ועדות הבדיקה פועלים בלא שקיבלו ידע וכלים בסיסיים לנושאים הרלוונטיים לעבודת הוועדות.

ליקוי

19. לוועדות הבדיקה מונו גם חברים שלא היו ברשימת בעלי התפקידים שנקבעה בחוזר ועדות בדיקה. נמצא שלעתים מונו חברי ועדות הבדיקה לבדוק את תפקודם שלהם או את תפקודם של חבריהם.

ליקוי

20. בשום ועדה לא מונו נציג חיצוני (מתוך מאגר גמלאי המשרד), נציג של הקו הפתוח, נציג של ביקורת הפנים ונציג של תלונות הציבור, על אף שהם נכללו ברשימת בעלי התפקידים שנקבעה בחוזר ועדת בדיקה.

מעקב
משרד החינוך - אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח

18-20. הוכנה רשימת בעלי תפקידים במטה ובמחוזות המשרד אשר ישמשו כיושבי ראש לוועדות הבדיקה. ברשימת בעלי התפקידים הוכנסו נציגים של ביקורת הפנים ונציגי הקו הפתוח ופניות הציבור. הוכנה תוכנית הכשרה ליו"ר ועדות בדיקה, ונקבע יום להכשרה, שאמור להתקיים בספטמבר 2009, עם תחילת שנת הלימודים תש"ע.

ליקוי

21. האגף הבכיר לחינוך המוכר שאינו רשמי לא יישם את ההחלטות של הסמנכ"ל הבכיר למינהל ולמשאבי אנוש במשרד ולא הכשיר רכזי טיולים ולא הקים באגף ועדת טיולים.

ליקוי

22. היבטים שונים של טיולי בתי ספר המטופלים בידי הוועדות המחוזיות אינם מטופלים באגף מוכש"ר. כך למשל אין באגף מידע על רכזי הטיולים במוסדות החינוך החרדיים, והוא אף אינו יודע לכמה מבתי הספר יש למנות רכז הטיולים, ולכן אינו יכול להיערך להכשרתם. בהיעדר ועדת טיולים אין לבתי הספר למי להגיש את תכניות הטיולים שלהם, וגם אם הם מכינים תכניות טיולים, הן אינן נבדקות בידי איש מקצוע מתחום הטיולים במשרד ואין מי שיתקנן במידת הצורך, על פי הנורמות הפדגוגיות שקבע המשרד.

ליקוי

23. האגף לא הכין למוסדות החינוך החרדיים תכנית טיולים המותאמת למוסדות האלה שתשמש בסיס לטיולי בתי הספר כמו תכניות הטיולים המחוזיות. האגף גם לא פעל להכנת תכנית מתאימה המקנה לתלמידי מוסדות החינוך המוכש"ר את מיומנות הטיול, ובייחוד ללמדם לטייל בבטחה.

ליקוי

24. ממסמכי המשרד עולה תמונה קשה של ליקויים חמורים בניהול הטיולים במוסדות חינוך חרדיים, ליקויים העלולים להוביל לסיכון שלומם וחייהם של תלמידים. על אף זאת אגף מוכש"ר לא בחן אם די בפעולות ההסברה שנקט כדי למנוע את סיכון שלומם של התלמידים.

מעקב
משרד החינוך - אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח

21-24. מונתה ועדת טיולים באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי. בוועדה משתתפים נציגי בעלויות, מפקחים, ומפקח ממינהל חברה ונוער. בראש הוועדה עומד קב"ט האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי. הוועדה עוסקת בתחומים הבאים:

- הוועדה תיזום ותסייע לרשתות הגדולות ולכל בעלות נוספת בהכשרות והשתלמויות.
- הועדה תרכז אירועי בטיחות חריגים ותפעל להסקת מסקנות והפקת לקחים מערכתית.
- הוועדה תפעל להפצת חומרים מקצועיים ועדכונים מעת לעת.
- הוועדה תהווה כתובת לפניות ומתן סיוע בכל הקשור לטיולים .
- מונו שני בעלי תפקידים בשתי הרשתות הגדולות, "מעיין החינוך התורני" ו"החינוך עצמאי".
- מתבצע טיפול משמעתי בכל אירוע חריג/חמור בטיול על-פי דו"ח חודשי והפצתו.

- בכוונת אגף הבטחון לבצע השתלמות לעוזרי קציני הביטחון בו אחד הנושאים הינו הביטחון בטיולים, פעילות חוץ בית ספרית.
- נערכים כנסי בטיחות למנהלים ומפקחים, חולקו הנחיות בטחון ובטיחות בטיולים לרשתות ולמוסדות.
- בניית תוכנית השתלמויות וקורסי רכז טיולים.
- הידוק המעקב באכיפה של המפקחים במוסדות.
- מתבצעים קורסים של רכזי טיולים והאגף רתם לעניין שני בעלי תפקידים ברשתות הגדולות.

ליקוי

25. מן הראוי שהמשרד ישוב וידון בתשלומי הרשות של ההורים בעבור הטיולים ויתמודד עם הבעיה של עלות הטיולים, לאור קביעותיו שהטיול הוא חלק מתכנית הלימודים ומרכיב מרכזי בתהליך עיצוב הנוער והקניית ערכים.

מעקב

25. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

26. על המשרד בכלל ועל אגף החינוך המוכר שאינו רשמי בפרט לפעול וליישם את המלצות ועדות הבדיקה, ולהטמיע את הנחיות המשרד בעניין טיולי בתי ספר במוסדות החינוך החרדיים. בין היתר יש למנות רכזי טיולים ולהכשירם כנדרש, ולהקים ועדת טיולים באגף מוכש״ר עבור מוסדות החינוך החרדי.

מעקב

26. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

הפיקוח על הוראת תחומי דעת

הגוף המבוקר: משרד החינוך

ליקוי

1. למשרד החינוך אין רשימה אחידה המקובלת על כל יחידותיו של כל המקצועות הנלמדים במערכת החינוך.

מעקב
משרד החינוך

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

2. יש חשיבות לתחימת גבולות בין המקצועות ולקביעת הנושאים שיילמדו בכל מקצוע באופן שיאפשר לדעת מה הם הנושאים הנלמדים בכל מקצוע ובכך ימנע ריבוי מקצועות עקב כפילויות. נמצא כי בכ-60% מהמקצועות קיימת חפיפה של נושאי הלימוד עם מקצוע אחד לפחות, ותהליך תחימת הגבולות איטי.

מעקב

2. המשרד נותן חשיבות לתחימת הגבולות במקצועות הלימוד ולקביעת הנושאים שיילמדו בכל מקצוע באופן שיאפשר לדעת מהם הנושאים הנלמדים בו. פורסמה הנחייה מפורשת להקפיד בעת כתיבת תכניות לימודים חדשות בנושא זה.
נעשה תהליך הדרגתי לצמצום החפיפה בין נושאי הלימוד במקצועות השונים כדלקמן:
   א. תכנית הלימודים של ביולוגיה ותכנית הלימודים של מדעי החיים והחקלאות אוחדו לתכנית אחת.
   ב. תכנית הלימודים החדשה במידענות נכתבת במהלך שנת 2009. נציגים של ועדת המקצוע במדעי המחשב משולבים בתהליך על מנת לוודא שאין כל חפיפה בין המקצועות.
   ג. פורסמה הנחייה לכתיבת תכנית לימודים חדשה בעיצוב במסלול הטכנולוגי ובה דרישה לשלב מפמ"ר אמנות בתהליך הכנת התכנית, על מנת לוודא העדר חפיפה.
   ד. בכתיבת תכנית הלימודים החדשה בלימודי ארץ ישראל נעשה מאמץ לצמצם את החפיפה עם מקצועות אחרים.
   לפיכך, המשרד פועל לביטול כפילויות בעת כתיבת תכניות לימודים חדשות. מדובר בתהליך איטי והדרגתי המוכתב על ידי קצב ההתחדשות של תכניות הלימודים.

ליקוי

3. קיימת תחלופה תכופה של יושבי ראש המזכירות הפדגוגית (המזה"פ) ובשנים 1992-2008 כל אחד מיו"ר המזה"פ כיהן בממוצע כשלוש שנים. חילופים תכופים אלה פוגעים ביכולתם של יושבי הראש להטמיע באופן מעמיק את מדיניות המשרד ואת התהליכים הפדגוגיים, שמטבעם דורשים זמן רב.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. למפקחים ולמרכזים (מפמ"רים) אין כתובת אחת שאליה הם פונים לשם פתרון בעיות מקצועיות. ביזורם בכמה יחידות במשרד החינוך מקשה לקיים קשרי גומלין ביניהם: למעט פורום אחד, המשרד לא הקים פורומים נוספים למקצועות שיש להם מכנה משותף.

מעקב

4. הכפיפות המקצועית של המפמ"רים במינהל מדע וטכנולוגיה ובמינהל ההתיישבותי, תהיה ליו"ר המזכירות הפדגוגית. הכפיפות האדמיניסטרטיבית תהיה למנהלי מינהלים.

ליקוי

5. משרד החינוך הגדיר את תפקיד המפמ"ר לפני 20 שנה. המשרד היה ער לכך שהשינויים שחלו במערכת החינוך בתקופה זו חייבו גם שינויים בהגדרת תפקידו של המפמ"ר. אף על פי כן, המשרד לא עדכן את תפקיד המפמ"ר וסמכויותיו.

מעקב

5. במשרד מתקיימים דיונים להכנת מסמך מעודכן שבו יוגדר תפקיד המפמ"ר וסמכויותיו.

ליקוי

6. בידי המפמ"רים אין מערך שיטתי של איסוף נתונים לצורך מילוי תפקידם. חוסר במידע ומידע לא אחיד אינם מאפשרים לקבל תמונה כוללת של מצב הוראת המקצועות.

מעקב

6. בכוונת המשרד לערוך השתלמויות למפמ"רים להטמעת מערכות המידע הקיימות במשרד, כך שהמידע הנדרש יהיה זמין, והמפמ"רים יוכלו להיעזר במידע באופן מוסדר ושיטתי לביצוע עבודתם.
אחריות לביצוע: מנהל המינהל לתקשוב ולמערכות מידע ומנהלת אגף מפמ"רים.

ליקוי

7. ועדת המקצוע שמרכז המפמ"ר פועלת כיועץ האקדמי למזה"פ בענייני המקצוע שבו היא עוסקת. נמצא כי ועדות המקצוע העוסקות ב--33% 20% מהמקצועות לא קיימו בין השנים התשס"ו-התשס"ח (2008-2005) ישיבות אפילו אחת לשנת לימודים, וממילא לא התקיימו דיונים על ההתפתחויות בתחום המקצועי ועל כיווני הוראה של אותם מקצועות.

מעקב

7. בכוונת המשרד לבדוק את כל תוכניות הלימודים הקיימות תוך שתי שנות לימוד ולמזג את ועדות המקצוע עם ועדות התוכנית. הוועדות יתכנסו בשנת הלימודים תש"ע.

ליקוי

8. כשני שלישים מהמקצועות שלגביהם דיווחו המפמ"רים על יישום ההנחיות הפדגוגיות של משרד החינוך אינם נלמדים בכל בתי הספר כנדרש.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

9. בשנים האחרונות לא נקט משרד החינוך סנקציות כלפי בתי ספר שאינם מלמדים את המקצועות השונים כנדרש בהנחיות הפדגוגיות שקבע. למפמ"רים אין סמכויות לאכיפת ההנחיות, ולצורך אכיפתן הם מבקשים סיוע מהמפקח הכולל, ממנהל המחוז או ממנהל בית הספר, אולם בדרך כלל אלה אינם מסייעים.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

10. לא תמיד מתקיימים קשרי עבודה או קשרי עבודה שוטפים בין המפמ"רים ובין המפקחים הכוללים. עד סוף שנת 2008 לא הסדיר משרד החינוך את קשרי העבודה בין המפמ"רים למפקחים הכוללים.

מעקב

10. המנכ"ל קבע כי המשרד יקים פורום במסגרתו יתקיימו דיונים בנושאים הרלוונטיים בין המפמ"רים והמפקחים הכוללים. באחריות מנהלת המינהל הפדגוגי ומנהלת אגף מפמ"רים.

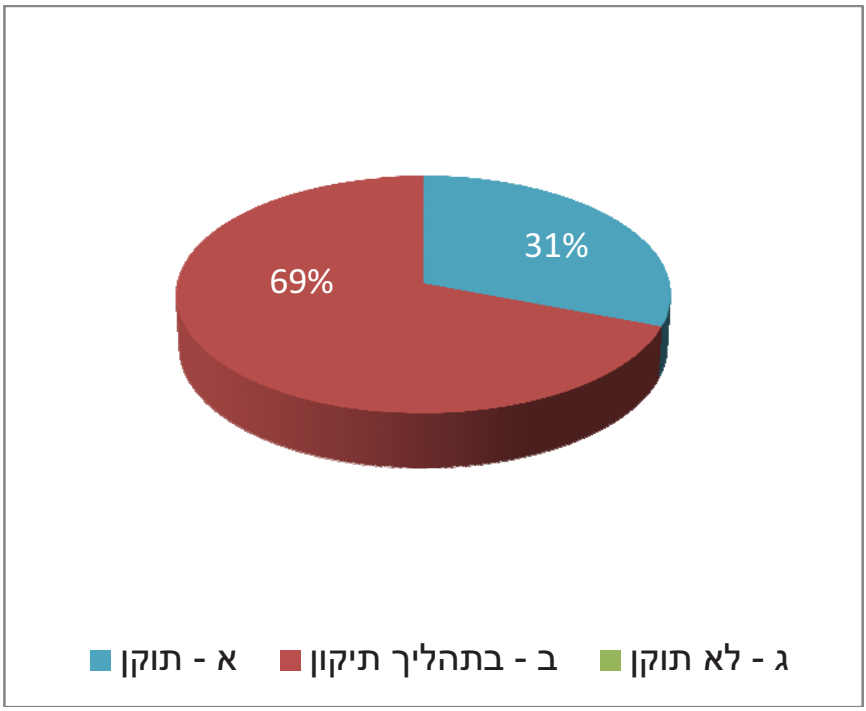
ליקוי

11. על משרד החינוך לבחון ביסודיות את מנגנון הפיקוח הפדגוגי, ובכלל זה לבצע בחינה יסודית של תפקיד המפמ"ר ושל הכלים העומדים לרשותו. עוד על המשרד לפעול לאכיפת ההנחיות הפדגוגיות שלו ככתבן וכלשונן בכל בתי הספר.

מעקב

11. אגף המפמ"רים ניסח ב - 27 בנובמבר 2008 את תפקידי המפמ"ר .

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הפיקוח על מזון לבעלי חיים

הגופים המבוקרים: משרד החקלאות ופיתוח הכפר; משרד הבריאות

ליקויים 4, 8, 12 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב עמ' 194-189.

ליקוי

1. לאחר שפרצה באירופה המחלה המכונה "הפרה המשוגעת" התגבשה ההכרה כי המספוא הוא חוליה חשובה במסלול זיהום מזונו של האדם והדבקת האדם במחלות שמקורן בבעלי חיים. גישת הפיקוח הקודמת, שעסקה בעיקר בבדיקת ערכם התזונתי של מוצרי המספוא, פינתה בארצות המפותחות מקום לגישות פיקוח חדשות שהתמקדו בעיקר בדאגה להגנה על בריאותם של הצרכנים - האדם ובעלי החיים. על כן נדרשו שינויים בחקיקה המסדירה את הפיקוח על המספוא בישראל. במשך תקופה ארוכה דנו במשרד החקלאות באפשרות להחליף את צו הפיקוח בחקיקה חדשה. ואכן, במהלך הדיונים בנושא הוחלט לחוקק חוק חדש לפיקוח על מזון לבעלי חיים, ועל השירותים להגנת הצומח הוטל להכין הצעה לחוק זה. אולם הבדיקה העלתה כי אף על פי שהטיפול בנושא החל כבר בשנת 2002, ואף על פי שממועד זה ועד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, חלפו שש שנים, הוא לא הסתיים. משום כך הפיקוח על המספוא בישראל אינו מוסדר בחוק מעודכן.

מעקב
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

1. צוות במשרד החקלאות עוסק בכתיבת הצעת חוק, אשר תונח לוועדת שרים לחקיקה בפתיחת מושב הכנסת.

ליקוי

2. מרכזי מזון לבעלי חיים (להלן - מרכזי מזון) מספקים מזון שיש בו יותר מ-14% לחות (להלן - מזון "רטוב") לפרות, לבני צאן ולחזירים. צו הפיקוח אינו כולל פיקוח על מרכזי מזון, ולכן השירותים להגנת הצומח אינם מפקחים על איכותו ועל ייצורו של המזון שמיוצר במרכזי המזון. בשל היעדר פיקוח עליהם לא נבדקת בתחמיצים ובבלילים נוכחות של מזיקים כמו מיקוטוקסינים, מתכות, חומרי הדברה ועוד. הצעה לפקח על מרכזי מזון אמנם נכללת בהצעת החוק החדש לפיקוח על מזון לבעלי חיים, אולם, כאמור, חקיקת החוק מתעכבת. למצב הקיים עלולות להיות השלכות חמורות על בריאות בעלי חיים, וכפועל יוצא מכך גם על בריאות האדם הצורך מזון מן החי.

מעקב

2. הוועדה לגיבוש תכני המספוא סיימה את עבודתה, והמליצה על כתיבת חוק שיהיה באחריות השירותים הוטרינריים.

ליקוי

5. המחלקה לטיב המספוא שביחידת השירותים להגנת הצומח מפקחת על כ-240 יצרנים, יבואנים ומשווקים של מספוא. עבודת הפיקוח נקבעת לפי מספר הדגימות שביכולתה של המעבדה לבדוק, שהוא 1,200-1,000 דגימות בשנה. ראוי שעבודת הפיקוח תתוכנן לפי הצרכים בשטח. נוסף על כך, הציוד במעבדה מיושן, ונרשמו תקלות רבות שהשביתו את מערכות הבדיקה. במקרים רבים זמן הבדיקה במעבדה היה חודש ויותר, וגם תוצאות הבדיקה פורסמו לציבור באיחור רב.

מעקב

5. מערך הפיקוח ייערך מחדש, בד בבד עם כתיבת ההוראות החדשות במסגרת חוק המספוא.

ליקוי

6. משנת 2006 פועלות ליד מנהל השירותים להגנת הצומח שלוש ועדות מייעצות-מקצועיות שאותן מינה מתוקף סמכותו לפי צו הפיקוח. מנהל השירותים להגנת הצומח נותן להמלצות שנותנות לו הוועדות תוקף מחייב. בוועדה לאישור תוספי מזון חברים נציגי כל מיני אגפים במשרד החקלאות ושני נציגים של שני מכוני תערובת גדולים. למרות שלשימוש בתוספי מזון במספוא יכולה להיות השפעה על בריאות הציבור, אין ייצוג בוועדות אלה לנציגים של משרד הבריאות, של המשרד להגנת הסביבה ושל ארגון צרכנים כלשהו.

מעקב

6. נציג המשרד להגנת הסביבה יצורף לוועדה המקצועית. משרד החקלאות בוחן את צירופו של נציג ארגון צרכנים.

ליקוי

7. בעלי חיים מקבלים תוספי מזון מכל מיני סוגים. רשימת תוספי המזון שמקבלים בעלי חיים אינה מפורסמת לציבור. עקב כך הציבור אינו יכול לדעת אילו תכשירים מורשים לשימוש ולאילו מטרות.

מעקב

7. רשימת תוספי המזון המאושרים לשימוש תפורסם באתר האינטרנט של המשרד.

ליקוי

9. מנהל השירותים להגנת הצומח התיר בסוף שנת 2003 את השימוש בתכשיר רוקסרזון המכיל ארסן כבזרז גדילה לעופות ולחזירים בישראל. זאת בניגוד להוראות צו הפיקוח על מצרכים ושירותים, התש"ך-1959, האוסר להאכיל עופות בחומר המכיל ארסן, והאוסר לשווק עופות שהוזנו בחומר מסוג זה. משנודע הדבר למשרד החקלאות, באוקטובר 2006, הוא לא פעל לבטל מיד את ההיתר שניתן לתכשירים המכילים ארסן. משרד החקלאות העדיף את עמדת החקלאים, ששיקולים כלכליים היו לנגד עיניהם, ולא שקל את הנזק הסביבתי ואת טובת הציבור. רק באוקטובר 2007 - שנה לאחר שנודע לו דבר קיומו של הצו - אסר מנהל השירותים להגנת הצומח את השימוש בתכשירים המכילים ארסן.

מעקב

9. לא קיים יותר מלאי של תכשיר רוקסרזון. במכון תערובת אחד קיים מלאי של תערובת עם התכשיר. ניתנה הנחייה להשמידו או להוציאו מהארץ עד סוף חודש יולי.

ליקוי

10. בארצות הברית משתמשים בזרזי גדילה אנטיביוטיים. בישראל צו הפיקוח מאפשר לרשום חומרים אנטיביוטיים כזרזי גדילה למרות שבאירופה הם נאסרו לחלוטין לשימוש מינואר 2006. ניפוק התכשירים האלה אינו דורש מרשם רופא, והם מוספים לתערובות ללא פיקוח וכדרך קבע. משרד הבריאות רואה בזרזי גדילה אלה תרופות לכל דבר, ועל כן, לדעתו, קודם כול צריך לרשום אותם כתרופות לפי פקודת הרוקחים. השירותים להגנת הצומח רשמו את החומרים האנטיביוטיים כזרזי גדילה בלי שדרשו שיירשמו כתרופות.

מעקב

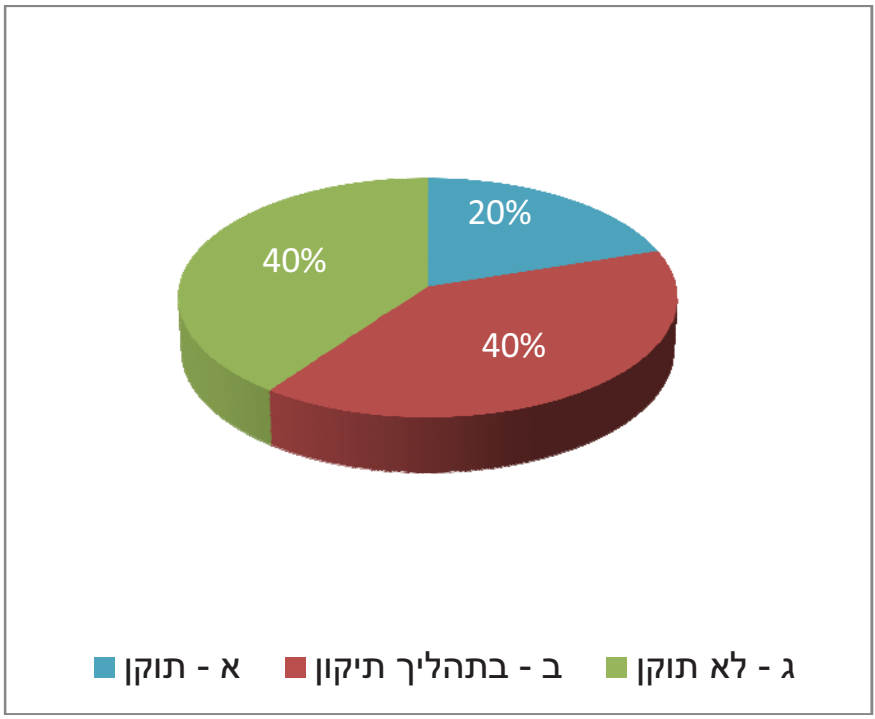
10. התקיים דיון ראשון בתאריך 14.6.2009. הוחלט שהרישום ייעשה במשרד הבריאות. בישיבות הקרובות ייקבעו מועדי היישום ותהליכי הרישום.

11. השירותים להגנת הצומח מפקחים גם על ייבוא מזון לחיות מחמד. בתחילת שנת 2006 התגלה שמוצרי מזון לכלבים מתוצרת חברה בארצות הברית גרמו להרעלת כלבים. בפברואר 2006 מינה מנכ"ל משרד החקלאות דאז, מר יוסי ישי, צוות לבדיקת המקרה. ביולי 2006 הגיש צוות הבדיקה את המלצותיו. עד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, לא הושלם הטיפול ביישום חלק מההמלצות. בין היתר, טרם נקבע נוהל להערכת סיכונים ולניהול משברים שלפיו יפעלו כל הגורמים המקצועיים בשירותים להגנת הצומח ובשו"ט, ובמידת הצורך גם במשרד הבריאות.

מעקב

11. כל המלצות הוועדה יושמו. במרץ 2006 מונו הוועדות המקצועיות לעניין מספוא חריג ותקני בטיחות במספוא. הוועדות כוללות את המשרדים הרלוונטיים וכל ניהול המשברים נעשה דרכן.

המשרד לפיתוח הנגב והגליל

המשרד לפיתוח הנגב והגליל

פעילות המשרד לפיתוח הנגב והגליל

הגופים המבוקרים: המשרד לפיתוח הנגב והגליל; משרד ראש הממשלה; משרד האוצר - אגף החשב הכללי; משרד הבינוי והשיכון; משרד המדע, התרבות והספורט; החברה הממשלתית לתיירות בע"מ

ליקוי מספר 3 תוקן. ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 196.

ליקוי

1. בשנת 2005 אישרה הממשלה תכנית אסטרטגית לפיתוח הנגב, לטווח של עשר שנים. ההיקף הכספי של התכנית היה 17 מיליארד ש"ח, מתוכם אמורים היו להיכלל בתקציב שנת 2006 מיליארד ש"ח, אולם התכנית לא הופעלה. בסוף שנת 2006 החליטה הממשלה על תכנית שונה - חד-שנתית, לשנת 2007, בהיקף של 400 מיליון ש"ח, אולם התכנית יושמה רק בחלקה. לא הוקם גוף ליישום התכנית, כפי שנקבע בהחלטת הממשלה. המשרד לא ערך תכנית מפורטת כהחלטת ממשלה, לשנת 2008, בשיתוף משרדי ממשלה רלוונטיים. כך פיתוח הנגב לא זכה לתנופה שתוכננה מלכתחילה.

מעקב
המשרד לפיתוח הנגב והגליל

1. בתוכנית לפיתוח הנגב היו במקור 44 פרויקטים. פרט ל-4 פרויקטים שבוטלו מסיבות טכניות, כל יתר הפרויקטים נמצאים בביצוע מתקדם. ישנם פרויקטים שיישומם הושלם לחלוטין וישנם פרויקטים שזכו להמשך הפעלה ותקציב נוסף. תקציבי הפרויקטים שבוטלו הוסטו לטובת פרויקטים חדשים באותם התחומים.
   על פי ההערכות, היישום המלא של התוכנית צפוי להיות מושלם בשלוש השנים הקרובות, עם סיום הביצוע של הפרויקטים המורכבים בתוכנית בתחומי התחבורה, התשתיות, הבינוי והתעסוקה.
   ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 195.

ליקוי

2. בשל מאפייני המשרד כגוף חדש שנבנה מן היסוד, לא גובש אצלו מנגנון למתן תמיכות, כנדרש, אף על פי שלהקצאות המשרד יש מאפיינים של מתן תמיכה. המשרד הסתייע במקום זאת בשיטה של העברת המימון באמצעות משרד ממשלתי אחר, שהפרויקט הנהנה מהתמיכה נמצא בתחום פעילותו.

מעקב

2. גיבוש מנגנון תמיכות מחייב את הפיכת המשרד למשרד עצמאי בעל חשבות נפרדת מזו של משרד ראש הממשלה. המשרד מנהל מגעים עם החשב הכללי במשרד האוצר על הקצאת תקן של חשב למשרד, אולם בקשה זו עדיין לא אושרה. הישענות המשרד על שירותי חשבות משרד ראש הממשלה מונעת מהמשרד להקים מנגנון תמיכות ולתקציב פרויקטים שלא באמצעות משרדי ממשלה אחרים. במידה והחשב הכללי במשרד האוצר יאשר למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקן של חשב, המשרד מתחייב לגבש מנגנון תמיכות ולתקצב פרויקטים בהתאם לתבחינים לחלוקת תמיכות.

ליקוי

4. נוכח העובדה, שהמשרד פועל כבר כארבע שנים, עליו לפעול לפי נורמות וכללים החלים על כל משרדי הממשלה האחרים ובהתאם להוראות חוק יסודות התקציב וחוק חובת המכרזים: על המשרד לקבוע אמות מידה מפורטות לחלוקת משאבים ציבוריים, שיהיו גלויות לציבור תוך תיעוד תהליך קבלת ההחלטות; לפעול על פי הוראות החוק בנוגע לתמיכות במוסדות ציבור ובגופים אחרים; על החשב הכללי ועל המשרד להידרש לכך כי המשרד צריך כלים שיאפשרו לו לקבל החלטות, לנהל, ולבקר את השימוש בתקציב בזמן אמת.

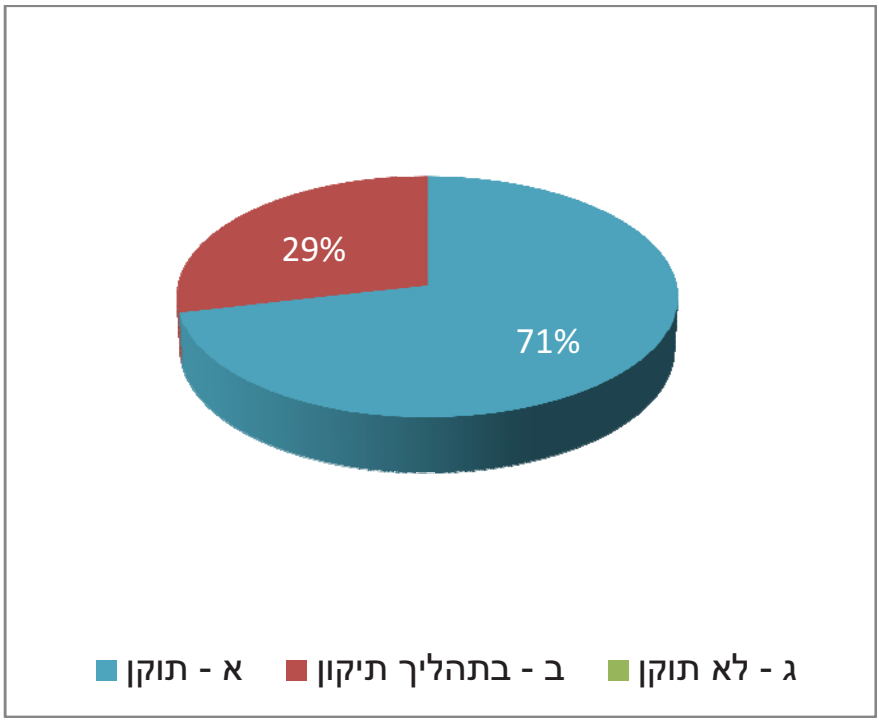
מעקב

4. א. בשנת 2008 גיבש המשרד אמות מידה מקצועיות לתקצוב פרויקטים ואישר אותן במסגרת ישיבת הנהלה. אמות מידה אלו כוללות פרמטרים מקצועיים וסדרי עדיפויות לבחירה בפרויקט מסוים, וקיבלו את אישור היועץ המשפטי של המשרד. המשרד החל לתקצב פרויקטים בהתאם לאמות מידה, אלו ואף ביצע בהן התאמות בהתאם לתוצאות שהתקבלו במסגרת תהליכי העבודה לבחינת הפרויקטים. הדבר בא לידי ביטוי בפרוטוקולים של ישיבות ההנהלה.
המשרד מבצע התאמות נוספות באמות המידה, על מנת שישקפו את תוכניות העבודה והמדיניות של המשרד, כפי שהותוו על ידי השר הנוכחי. העבודה על אמות המידה תושלם בקרוב ולאחר בחינתן הראשונית במסגרת תהליכי העבודה, הן יפורסמו ברשומות ויועברו לרשות משרדי הממשלה והרשויות המקומיות עימהן עובד המשרד.
ב. התמיכה במוסדות ציבור וגופים ציבוריים תוסדר במסגרת גיבוש אמות המידה והקמת המנגנון למתן תמיכות. המנגנון שיוקם צפוי לפרסם קולות קוראים ולפעול בהתאם למבחני תמיכה שיתבססו על אמות המידה של המשרד.

מעקב
משרד האוצר- אגף החשב הכללי

4. חשב המשרד הינו חבר בוועדת המכרזים ומאשר את ההתקשרויות תוך עמידה בחוק ובהוראות. חשב המשרד מעביר על-פי דרישה דוחות תקציב להנהלת המשרד.

משרד המדע, התרבות והספורט

משרד המדע, התרבות והספורט

ענייני מינהל ומתן תמיכות

הגופים המבוקרים: משרד התרבות והספורט; משרד האוצר; משרד המשפטים

ליקויים מספר 2-5 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 198-199.

ליקוי

1. מיפוי צורכי התרבות במגזר הערבי עשוי להצביע על אזורים שבהם הפעילות התרבותית מועטה, ולכן יש לשקול תמיכה גדולה יותר במוסדות ציבור המשרתים אותם. נמצא שאף על פי שוועדת התמיכות במשרד מצאה שנחוץ מיפוי כזה, הוא לא נעשה.

מעקב
משרד התרבות והספורט

1. שמונה מתוך אחת עשרה הרשויות מהמגזר הלא יהודי שנחתמו עמן הסכמים, סיימו את הכנת תוכניות האב היישובית לתרבות, וכבר הועברו אליהם התשלומים בהתאם להסכמים. שלושת הרשויות הנותרות, עדיין לא סיימו את הכנת תוכנית האב היישובית.
ראה הערות 59 ב' עמ' 197.

ליקוי

6. הליקויים שנמצאו בפעילות המשרד מעידים על מינהל לא תקין בשני תחומים מרכזיים - מתן תמיכות ורכישת שירותים. על המשרד לקבוע לאלתר את מבחני התמיכה לפי אמות מידה כמותיות בכל תחומי התרבות ולפעול בנחישות למינוי מועצות ציבוריות שפג תוקף המינוי של חבריהן. על חשב המשרד והיועצת המשפטית שלו, שמתוקף תפקידם נדרשים לפעול כשומרי סף בנוגע לשימוש בכספי המשרד, לפעול שוועדת המכרזים תפעל לפי הקווים המנחים שקבע החשב הכללי. על משרדי האוצר והמשפטים להדק את הבקרה על משרד המדע, התרבות והספורט, בכל הנוגע למתן תמיכות ולרכישת שירותים.

מעקב

6. המשרד נמצא בתהליך הכנה של מבחני תמיכה כמותיים ומפורטים ל - 17 תחומי תרבות ותיקון מבחני תמיכה ל - 7 תחומים נוספים. בחלק מהתחומים מלאכת הכנת המבחנים

מצויה בשלב מתקדם ובחלק המלאכה מצויה בשלבי ההכנה ראשוניים. ל - 15 תחומי פעילות בתרבות ולשבעה תחומי פעילות בספורט יש מבחני תמיכה כמותיים ומפורטים פורסמו בילקוט הפרסומים. לכל המועצות שהוזכרו בדוח מבקר המדינה מונו כבר חברים. היועצת המשפטית וחשבת המשרד מקפידות על קיום הוראות החשב הכללי. חשבת המשרד פרסמה בקרב עובדי המשרד את הוראות החשב הכללי כפי שמופיעים בתכ"ם החדש, וביקשה מכל הנוגעים בדבר להקפיד על קיום כל ההוראות. המשרד מצוי בתהליך הכנת נוהל משרדי לעבודת ועדת המכרזים, ובו יהיו בין השאר הוראות בדבר ההבחנה בין תמיכות לרכישות, לוחות זמנים להגשת בקשות לוועדה, המסמכים הנדרשים ועוד.
ראה הערות 59 ב' עמ' 200.

מעקב
משרד האוצר

6. חשבת המשרד והיועצת המשפטית מוודאות כי הוועדות פועלות על-פי הקווים המנחים שקבעו היועץ המשפטי לממשלה, והחשב הכללי, בנושא התקשרויות וכן בעניין ההבחנה בין רכש לתמיכה.
במהלך התקופה שחלפה מיום פרסום הדו"ח הגביר משרד האוצר את הפיקוח על החלטות משרד המדע, וזאת באמצעות הצעדים המפורטים להלן:

א. הכנסת חשב מלווה בעמותת אומנות לעם (עמותה שהנהלת המשרד התערבה באופן ניהולה בניגוד לכללים שנקבעו בנוגע ליחסי המשרד עם גופים נתמכים).

ב. הרחבת אחריותו של הרכז מטעם מערך הביקורת המרכזי של החשב הכללי לנושא של תמיכות בתחום התרבות לנושא התמיכות בתחום המדע. בנוסף, הונחה הרכז להקפיד על התנהלות המשרד בכל הקשור לנושא התמיכות, כולל השתתפות בכל ישיבות ועדת התמיכות.

ג. הנחיית חשבת המשרד להקפיד על התנהלותו התקינה של המשרד בנושא התמיכות.

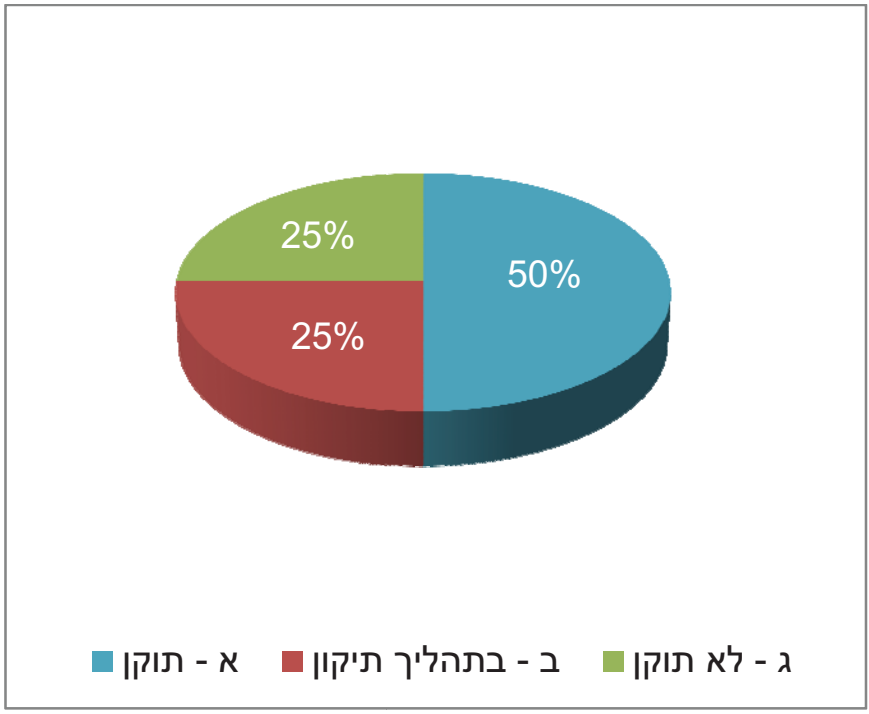
ד. התקיימו ישיבות עם הגורמים המקצועיים במשרד, ובמהלכן הובהרו ההבדלים בין ביצוע תמיכות לרכישת שירותים והחשיבות בביצוע כל אחת מהפעולות האמורות באופן הנדרש. במהלך הישיבות האמורות העברנו את חוות דעתנו לגבי נושאים שהעלה המשרד בכל הקשור להתנהלות נושא התמיכות.

ה. הגברת הפיקוח על בקשות שהגיש המשרד במסגרת ועדת החריגים, בין היתר לא אושר מתן פרס נתן יונתן מאחר והוועדה סברה כי מדובר בתמיכה, ולא ברכישת שירותים.

מעקב
משרד המשפטים

6. משרד המשפטים מלווה את משרד התרבות והספורט בהכנת מבחני תמיכה כמותיים ומדידים. משרד התרבות והספורט מעביר למשרד המשפטים דיווחים שוטפים הנוגעים להתקדמות העבודה בעניין זה. משרד המשפטים מקיים מעקב אחר יישום סיכומים שנקבעו עם משרד התרבות והספורט הנוגעים לסדרי עדיפויות ולוחות זמנים בכל הנוגע לתיקון מבחני תמיכה הדורשים זאת, או החלפתם במבחנים חדשים. משרד התרבות והספורט העביר למשרד המשפטים טבלה המרכזת את מצב העבודה ובכללם את מבחני התמיכה הדורשים תיקון או החלפה. לאחרונה פורסמו מבחני תמיכה חדשים, העונים לדרישות הנזכרות בדו"ח מבקר המדינה בתחום התרבות הערבית (י"פ התשס"ו עמ' 114) בתחום האמנות הפלסטית (י"פ התשס"ט, עמ' 3042) ובתחום מרכזי ספורט הישגי (י"פ התשס"ט, עמ' 4095), ומצויה בעיצומה עבודה להתקנת מבחנים חדשים לתמיכה בתרבות הדרוזית בבתי ספר לאמנות חזותית ולעיצוב, ולתיקון מבחני תמיכה במכוני מחקר תורניים ומבחני תמיכה נוספים.

משרד הפנים

משרד הפנים

הגנת הפרטיות – אבטחת מידע ואיכותו במאגרי מידע ממשלתיים

הגופים המבוקרים: משרד הפנים; המשרד לביטחון הפנים; משרד החוץ; משרד התחבורה; המוסד לביטוח לאומי

ליקוי

1. לא מונה ממונה לאבטחת מידע לא במשרד הפנים ולא ברשות האוכלוסין, בניגוד לדרישות חוק הגנת הפרטיות והתקשי"ר.

מעקב
משרד הפנים

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

2. בשנים 2006-2007 הוצעה למכירה על ידי אלמוני באתר אינטרנט תוכנה המכילה נתונים ממרשם האוכלוסין הכוללים קשרי משפחה בין אזרחים. בישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת במרס 2007 ביקש יו"ר הוועדה חקירה משטרתית בעניין. בעקבותיה פנה משרד הפנים למשטרה בבקשה שתחקור בעניין. בינואר 2008 שלח משרד הפנים למשטרה, לבקשתה, רשימה של 20 לקוחות שמקבלים קובצי עדכון גדולים ממערכת "אביב", שייתכן שהמידע זלג מאחד מהם. במרס 2008 סגרה המשטרה את תיק התלונה בטענה שלא ניתן לחקור כל כך הרבה חשודים ולכן העבריין לא נודע. בין המסמכים שמסר משרד הפנים למשטרה היה סיכום בדיקה שבו נכללו כעשרה גופים שקיבלו עדכוני מרשם בהיקפים גדולים, ואחד מהם אף זוהה כמקבל נתונים בצורה דומה למבנה המאגר שהופץ באינטרנט. אפילו גוף זה לא נחקר על ידי המשטרה. לא נמצא שמשרד הפנים והמשטרה שיתפו פעולה בחקירה. שיתוף פעולה כזה היה עשוי להניב תוצאות חיוביות. יש לראות בחומרה את כישלונה של רשות האוכלוסין בהגנת ושמירת פרטיותם של אזרחי המדינה.

מעקב

2. רשות האוכלוסין עובדת כבר בשיתוף פעולה צמוד עם הרשות לאבטחת מחשבים במשרד ראש הממשלה למנוע אפשרות שהמידע יגיע לגופים שלא אמורים לקבלו.

ליקוי

3. במרס 2008 הוחל במערך המחשוב של מרשם האוכלוסין ברישום יומן שימוש (להלן - לוג) לשם מעקב אחר שאילתות שהציגו עובדי משרד הפנים ולקוחות חיצוניים. בבדיקת נתוני הלוג בתקופה מרס-יולי 2008 מצא משרד מבקר המדינה כי הוצגו שאילתות באמצעות הרשאות הגישה של 78 ממשתמשי המערכת, כשאלה שהו בחו"ל בלי שהייתה להם לכאורה גישה למערכת. נוסף על כך, נמצא שהוצגו שאילתות באמצעות הרשאות הגישה של חמישה משתמשים שלפי הרישומים במערכת "אביב" נפטרו לפני מועדי ביצוע השאילתות.

מעקב

3. כיום אין אפשרות להציג שאילתות תחת זהות של אדם שנפטר.

ליקוי

5. מדוח מבקרת הפנים מאפריל 2008 על לשכת אילת עולה כי במשך שנים ניצל לרעה מְנהל מינהל האוכלוסין באילת את מעמדו ואת הגישה הבלתי-מוגבלת כמעט שהייתה לו למשאבי מערכת "אביב", בין השאר, למעשים אלה: הנפקת דרכונים שלא כדין וביצוע מניפולציות בתאריכים שונים במרשם. בעקבות הדוח פותח במערכת "אביב" מנגנון בקרה בשם "הרשאת מנהל", שחייבה לקבל אישור ממוחשב של עובד מטה הרשות להשלמת תהליך הנפקת דרכון או לעדכון רטרואקטיבי של המען. השינוי שהוחל בו ביוני 2008 גרם לעיכובים בטיפול בתושבים מפני שעובדי המטה לא היו תמיד זמינים לאשר את הפעולות. ביולי 2008 הוענקו גם למנהלי לשכות ולסגניהם חלק מההרשאות. הענקת "הרשאת מנהל" לבעלי תפקידים בלשכות רוקנה מתוכן את הבקרה ואת ההשקעה ליישומה.

מעקב

5. נהלים בנוגע למתן אשרות רוענו. האגף לביקורת פנים מתגבר את ביקוריו בלשכות מרשם האוכלוסין, על מנת לוודא שהעבודה במערכת "אביב" מתנהלת על פי הנהלים וההנחיות, כאשר הביקורת מתייחסת אף לבדיקת התיקים באופן ספציפי.

ליקוי

6. הועלו כ-200,000 רשומות של אזרחים פעילים שנולדו בארץ בשנות ה-50, שחסרים בהן מספרי הזהות של האב והאם. הדבר מקשה על בדיקות ייחוס הנדרשות לקביעת זכאויות (כגון יורשים), התחייבויות או מגבלות התלויות בבני משפחה. עוד הועלו כמיליון רשומות של תושבים פעילים שבהן רשום תאריך עלייה ולא נרשם מאיזו ארץ עלו, וכ-65,000 רשומות של תושבים פעילים שבהן רשומה ארץ העלייה ולא

נרשם תאריך העלייה. בכ-550 רשומות של עולים נמצא שתאריך העלייה קדם לתאריך הלידה.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. בביטוח הלאומי קיים ליקוי מבני מתמשך בעניין אבטחת מידע. הוועדה העליונה לאבטחת מידע בראשות סמנכ"ל משאבי אנוש דאז התכנסה לראשונה בספטמבר 2006 ופעלה במשך כתשעה חודשים. הממונה על אבטחת מידע כפוף ישירות לסמנכ"ל תקשורת ומערכות מידע (תמ"מ). מתוקף תפקידו של הממונה על אבטחת מידע הוא נדרש לבקר חלק מפעילות מערכות המידע של הארגון שהן תחת סמכותו של סמנכ"ל תקשורת ומערכות מידע (תמ"מ). כפיפות זו פוגעת באי-תלותו. נוסף על כך, הוא אינו מקבל עליו את מרותו של הקב"ט בהתאם לכללי שירות הביטחון הכללי מ-2004. מן הראוי שהנהלת הביטוח הלאומי תגדיר מבנה יעיל לניהול אבטחת המידע במוסדה ותפעל באופן מיידי ליישומו.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

7. ועדת היגוי מיחשוב עליונה למוסד, בראשותה של מנהלת אגף אמהות וילדים תתכנס לדון ביום 20.7.09 ותדווח על החלטותיה. הוקם פורום לתיאום בין הממונה על אבטחת מידע לבין קב"ט המוסד, והוא מתכנס אחת לחודש.

ליקוי

8. ביוני 2005 התחייב הביטוח הלאומי בפני בג"ץ לרשום את כל הפעילות של כל משתמשי התקשורת בביטוח הלאומי. בספטמבר 2006 החליטה הוועדה העליונה לתקשורת ולמערכות מידע לרכוש את תכנת "האינטלינקס" שמאפשרת לעשות זאת. אף שהיה ידוע למנהל החטיבה לאבטחת מידע עוד באוגוסט 2006 מהן דרישות החמרה לעבודתה התקינה של התכנה, לא נערכה החטיבה בהתאם, דבר המעכב את השימוש בה. אי-אפשר להציג בתכנה שאילתות על המידע ולכן היא לא סיפקה לביקורת הפנימית את הכלים הדרושים לעבודתה, אף שהפעלתה תוכננה להתחיל במוסד לביטוח לאומי ב-2007.

מעקב

8. בוצע חיבור תוכנת האינטלינקס למחשב המרכזי. המערכת הופעלה ונמצאת כעת בפיילוט. עם סיום הפיילוט יחל תהליך הדרגתי של חיבור כלל משתמשי האמולציה למערכת.

ליקוי

9. על רשות האוכלוסין להכין נוהלי אבטחת מידע, להקפיד על יישומם ולאייש את התפקידים הנחוצים למילוי דרישות חוק הגנת הפרטיות.

מעקב
משרד הפנים

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

10. במוסד לביטוח לאומי יש להפעיל ולנצל את כל המערכות לאבטחת מידע אשר הפעלתן תוכננה כבר ב-2007.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

10. תוכנת EPS (END POINT SECURITY) – מתוך כ-3500 תחנות עבודה, התוכנה מותקנת על כ-1500 תחנות בתצורה מלאה. בכ-2000 תחנות, בהיעדר תצורה טכנית מתאימה, מותקנת תוכנת אנטי וירוס בלבד. התאמת תחנות אלה נמצאת בביצוע וצפויה להסתיים בתוך כשנה וחצי.
תוכנת SIM/SOC (תוכנה לניטול תוכנות אבטחת מידע) – במהלך 2009 נבחר מוצר, באמצעות מכרז, נחתם הסכם ובוצעה הוכחת יכולת (POC). במהלך חודשים יולי אוגוסט יוכשרו עובדי המוסד, בכדי שיוכלו להטמיע את המוצר.

במהלך זמן זה יותאם האיפיון המפורט להטמעה. משך ההטמעה על ידי עובדי המוסד יימשך כשנה.
המוסד לביטוח לאומי החליט לבצע את ההטמעה באופן עצמאי, מפאת דרישת החברה לסכום בלתי ריאלי ומשך זמן הטמעה של שש שנים.

ליקוי

11. יש לערוך סקר סיכונים, להגדיר מדיניות אבטחת מידע ולהסדיר את המבנה הארגוני הנחוץ לאבטחת מידע במוסד לביטוח לאומי בכלל, ואת שיתוף הפעולה בין הקב"ט למנהל החטיבה לאבטחת מידע, בפרט.

מעקב

11. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. מן הראוי להגביר את המודעות של העובדים לחובת השמירה על נוהלי העבודה בעניין אבטחת מידע. לשם מניעת חריגות מההוראות והנהלים ראוי שיפורסמו במסגרת פנים ארגונית העבירות שעברו העובדים ואמצעי המשמעת שננקטו כלפיהם, תוך שמירת פרטיותם וראוי שנושא המשמעת יוצג בקביעות בהנהלות הארגונים.

מעקב

12. בשנים 2008 ו - 2009 ערכה הביקורת הפנימית, בשיתוף הממונה על המשמעת, סבב הדרכות לעובדים. נותרו שני סניפים בהם טרם בוצעה הדרכה. צפי להדרכה: יולי 2009.
סגן ראש מנהל משאבי אנוש מפרסם לכלל העובדים פרטי עבירות שעברו עובדים ואמצעי המשמעת שננקטו כלפיהם. הפרסום האחרון בוצע בתאריך 19.5.2009, במסגרתו דווח על מקבץ פסקי דין משמעתיים בנוגע לעובדי המוסד לביטוח לאומי.

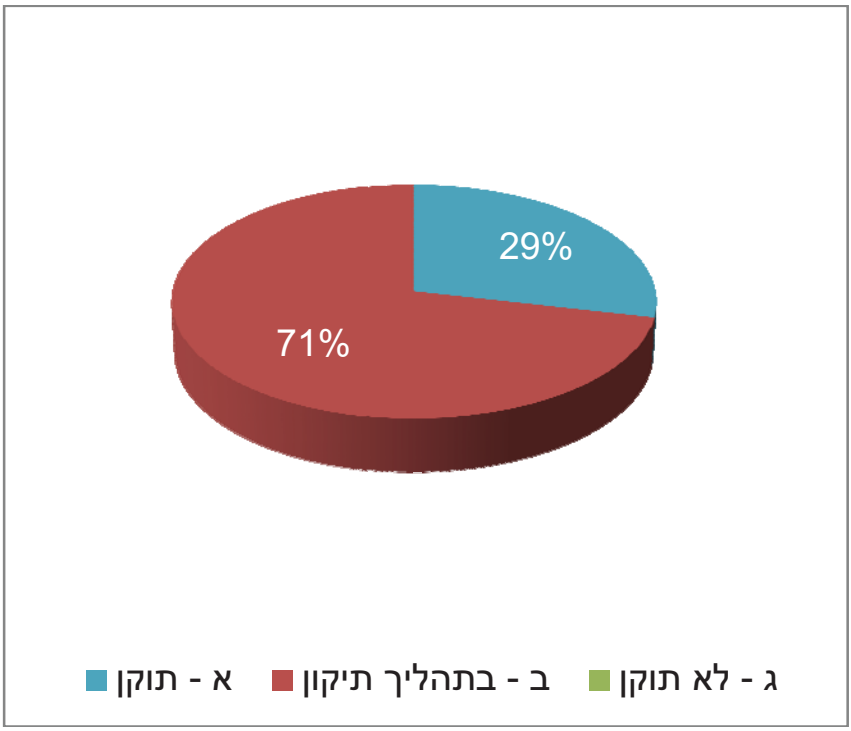
ליקוי

13. משרד התחבורה מחזיק ומעדכן מאגר ממוחשב של תמונות הנהגים במדינת ישראל. משרד הפנים קיבל עדכונים ממאגר התמונות עד שנת 2007, לפי הסכם שנחתם בין המשרדים. הביקורת העלתה כי למרות קיום מאגרי תמונות של תושבי ישראל במשרדים הנ"ל טרם הוסדר השימוש אף באחד מהם במערכת רישום ביקורת הגבולות לשם זיהוי אלה שעוברים בגבולות ולגילוי זיופים.

מעקב
משרד הפנים

13. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

המשרד לקליטת העלייה

המשרד לקליטת עלייה

הדיור לעולים - מקבצי דיור ומרכזי קליטה

הגוף המבוקר: המשרד לקליטת העלייה

ליקויים 1,2,5,6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 212-209.

ליקוי

3. תביעת פיצוי בגין איחור במסירת המושכר: במרבית החוזים לשכירת מקבצי דיור נקבע כי היזם נדרש לשלם פיצוי אם המקבץ יימסר לאכלוס באיחור. הביקורת העלתה כי לפחות 20 מבין 45 מקבצים שהתקבלו לאכלוס על ידי משרד הקליטה בשנים 2002-2007 נמסרו מאוחר מכפי שנקבע בחוזים, וכי מדובר באיחור של חודשיים עד ארבע שנים. משרד מבקר המדינה בדק שבעה מבין המקבצים שהתקבלו באיחור והעלה כי אף שבכל שבעת החוזים נכלל סעיף פיצוי מוסכם, בשלושה מקרים לא דרש משרד הקליטה מהיזמים לשלם לו פיצוי כלשהו, וכי בגין האיחור במסירתם של יתר המקבצים הוא דרש פיצוי בסכום קטן בהרבה מהסכום המוסכם על פי תנאי החוזה. מהבדיקה עולה שהליך קבלת ההחלטות במשרד הקליטה בכל הנוגע לתשלום הפיצויים לא תועד, ולפיכך לא ניתן לבדוק את אופן קבלת ההחלטות בעניין סכומי הפיצויים.

מעקב
המשרד לקליטת עלייה

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 210.

ליקוי

4. תשלום מס בולים בגין חוזים לשכירת מקבצי דיור: חוק מס הבולים על מסמכים, התשכ"א-1961, חל, בין השאר, על החוזים שחתמה עמידר עם היזמים. משנת 1990 עד סוף שנת 2005 חתמה עמידר עם יזמים על חוזים לשכירת מקבצי דיור בסכום כולל של כארבעה מיליארד ש"ח (סכום נומינלי לא כולל מע"מ), וחובת הביול על פי ההסכמים הוטלה על היזמים. לפי חישובי משרד מבקר המדינה, הפסדה של קופת המדינה בשל מחדלי אגף המכס והמע"מ ומאחר שעמידר לא נתנה דעתה לעניין זה הסתכם ב-9,500,000 ש"ח לפחות.

מעקב
משרד המשפטים – אגף שומת מקרקעין

4. על מנת לשפר את איכות השומות ואיכות השירות הניתן למשרד לקליטת העלייה, נוסחו על ידי משרד המשפטים קווים מנחים לביצוע שומות למקבצי דיור, והם אושרו לאחר משוב עם מומחים. השומות הנדרשות בנושא זה, יבוצעו על-ידי שמאי מאגר בהתאם לקווים המנחים, ובבקרת שמאי אגף שומת מקרקעין.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 211.

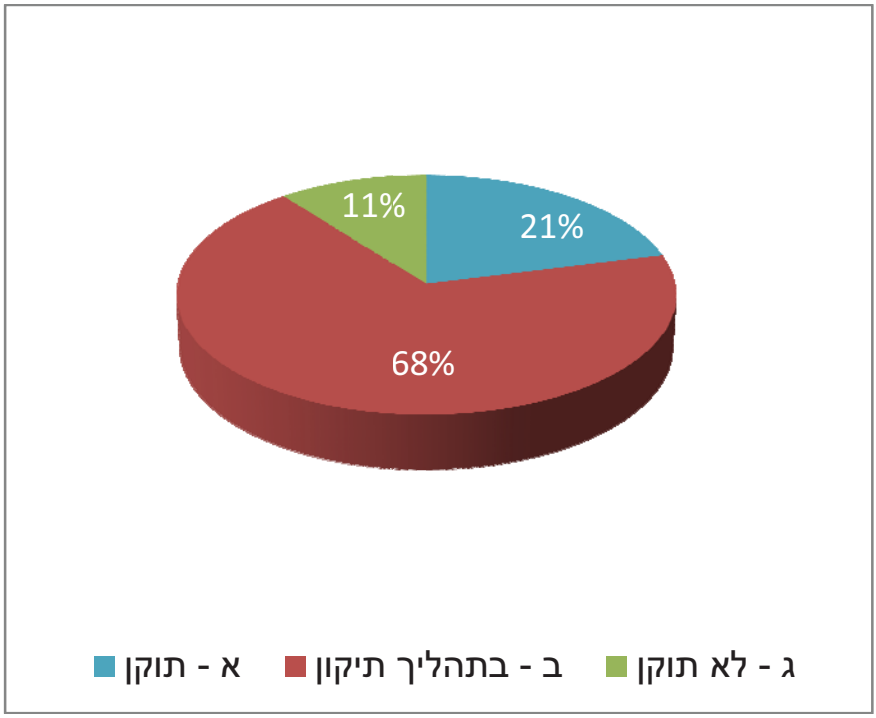
ליקוי

7. במועד הביקורת התגוררו במרכזי קליטה ברחבי הארץ כ-750 עולים יחידים; כ-100 מהם מתגוררים באחד ממרכזי הקליטה מעל לשנתיים שלא לפי נוהלי משרד הקליטה. מאחר שעולים יחידים שנקלטו במרכזי הקליטה אינם זכאים למענקי דיור, אין להם תמריץ לחפש פתרונות דיור מחוץ למרכזי הקליטה. השלמה עם המצב הקיים עלולה לגרום לכך שעם הזמן ישמשו מרכזי הקליטה לדיור קבע ולא יוכלו למלא עוד את הייעוד שלשמו הוקמו - טיפול בקליטה הראשונית של העולים.

מעקב
משרד לקליטת עלייה

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ עמ' 212.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

רשות חסות הנוער

הגופים המבוקרים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים; משרד האוצר

ליקויים 2-1 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 213.

ליקוי

3. משנת 2005 לא אישר משרד האוצר למשרד הרווחה להתקשר במכרז ארוך טווח עם העמותה לעידוד נוער במצוקה לצורך העסקת כוח אדם במעונות הרשות, והמשרד התקשר עמה בהתקשרויות קצרות טווח של כמה חודשים בכל פעם; מתחילת שנת 2007 לא אישר משרד האוצר כלל לקלוט עובדים חדשים באמצעות העמותה, בלא שגובש פתרון חלופי להעסקת כוח האדם המקצועי במעונות. לפיכך רוב משרות המדריכים והעובדים הסוציאליים שהתפנו מאז לא אוישו בעובדים חדשים.

ליקוי

4. הפעולות שנקט משרד האוצר גרמו לפגיעה מתמשכת בעבודת הרשות: שיטת ההתקשרויות קצרות הטווח עם העמותה הקשתה על הנהלת הרשות לתכנן את העבודה ולגבש מערך הכשרה ארוך טווח לעובדי המעונות, ויצרה חוסר ודאות אשר גרם לפגיעה בהנהלות המעונות, בעובדי המעונות ובחוסים; הקפאת קליטתו של כוח אדם מקצועי במעונות גרמה למחסור קשה במדריכים ובעובדים סוציאליים במעונות, ועקב כך לקשיים ניכרים בתפעול המעונות, לפגיעה ברמתם של הטיפול בחוסים ושל ההשגחה עליהם עד כדי סיכון שלומם, ולצמצום מצבת החוסים במעונות.

מעקב
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

3-4. המשרד פירסם תוכנית פרישה. מתקיימים מפגשים עם עובדי המעונות המיועדים למיקור חוץ. הנושא נמצא בטיפולו של מנכ"ל המשרד והתקדמות בו תלויה במשא ומתן עם העובדים וההסתדרות.

ליקוי

5. נוהלי הרשות אינם מגדירים את ההכשרות וההשתלמויות שעל עובדי המעונות לעבור במהלך עבודתם, למעט קורס ההדרכה הבסיסי למדריכים חדשים. פעילויות ההדרכה, ההכשרה וההשתלמויות

שהתקיימו ברוב המעונות הממשלתיים לא תוכננו כראוי ולא היה בהן כדי למלא את צורכיהם המקצועיים של עובדי המעונות.

מעקב

5. הנושא נמצא בתהליך עבודה בהנהלת החסות. צפי לסיום – ברבעון הראשון של 2010.

ליקוי

6. קורסי ההכשרה המקצועית המתקיימים במעונות הם ברובם קורסים במקצועות מסורתיים המועברים מזה שנים רבות, ולא קורסים חדשניים ומתקדמים יותר, שפורטו ברשימת הקורסים המומלצים. הישגי מערך ההכשרה המקצועית ברשות ירודים: רק כ-14% מהחוסים שלמדו במערך ההכשרה המקצועית בשנת 2007 סיימו קורס במסגרתו; ורק כ-12% מהחוסים שלמדו במערך ההכשרה המקצועית בשנה זו קיבלו תעודה מקצועית מהאגף להכשרה מקצועית במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.

מעקב

6. נערכו מפגשים של הנהלת רשות החסות ומשרד התמ"ת. סוכם על קורסים חדשים, הוכן מכרז, וחלק מהקורסים החדשים במעונות נפתחו. חלק אחר ממתין לסיום שיפוץ והתאמת המבנים לקורסים החדשים, אשר יפתחו באוקטובר 2009.

ליקוי

7. היקף הפיקוח המחוזי על המעונות אינו עונה על צורכי הפיקוח - למרות הגידול במספר המסגרות ובפיזור הגיאוגרפי שלהן, ואף שהבעיות של החוסים בעשור האחרון נעשו מורכבות יותר, לא התרחב היקפו של מערך הפיקוח המחוזי בהתאם לכך. הגדרת תפקידיו של המפקח, בכל הנוגע לקיומה של סמכותו הניהולית כלפי מנהלי המעונות, לא הייתה מוסכמת על כל דרגי הניהול ברשות. מפקחים על המעונות שימשו במשך פרקי זמן ארוכים גם מנהלי מעונות בפועל, ועקב כך נפגעו הן הפיקוח במחוז והן ניהול המעונות שכן המפקחים מילאו תפקידים אלה באופן חלקי וב"שלט רחוק", ואף טושטשו הגבולות בין פונקציות הניהול של המעון והפיקוח עליו.

מעקב

7. הפיקוח נדון בוועדה משרדית בראשות המשנה למנכ"ל. הוועדה קרובה לסיום עבודתה ולהגשת המלצות. צפי לסיום - סוף שנת 2009.

ליקוי

8. המפקח על ההכשרה המקצועית במעונות לא ביצע פיקוח שוטף במעונות בהתאם לתכנית עבודה שנתית ולא בדק את צורכי החוסים בתחום ההכשרה המקצועית; המפקח הארצי על הטיפול בחוסים אינו מבצע, ככלל, זה כמה שנים את תפקידו אלא ממלא תפקידים אחרים בהנהלת האגף.

מעקב

8. הנושא טרם הגיע לסיום. לאחרונה נבחרה ממונה חדשה על המעונות. עם כניסתה יסוכם כל נושא הפיקוח, כולל תפקיד מפקח הארצי לטיפול. הנושא קשור ברה - ארגון מתוכנן בפיקוח. צפי לסיום – עד סוף שנת 2009.

ליקוי

9. אחד מתפקידי הנהלת המשרד הוא פתרון משברים המשבשים את פעילותו, אולם הנהלת המשרד לא הפעילה את סמכויותיה המקצועיות והניהוליות ולא קיבלה החלטות שיאפשרו להכריע בעניין הסוגיות השנויות במחלוקת ויחייבו את הנהלת הרשות.

מעקב

9. הנהלת המשרד השקיעה לאורך כל השנה האחרונה זמן רב בשיקום יחסי העבודה ברשות חסות הנוער. הממונה על המעונות וסגנו עזבו את עבודתם בהתאם להמלצות הוועדות שדנו ברשות. נבחרה ממונה חדשה, נעשים שינויים ברמות הפיקוח, ויחסי העבודה נמצאים בשיפור מתמיד.

ליקוי

10. בתחילת שנת 2004 קוצץ מספר עובדי המעקב, ומספר הבוגרים שבהם טיפלו העובדים הופחת למחצית. משנת 2005 מתבצע מעקב רק אחר שליש מהבוגרים המשתחררים בכל שנה ממסגרות הרשות ואשר יש לבצע מעקב בעניינם. החל משנה זו גם חדלה הרשות להפיק דוחות שנתיים שבהם רוכזו נתונים על בוגרי המעונות שטופלו בידי עובדי המעקב, אף שהדוחות סיפקו להנהלת הרשות ולמנהלי המעונות מידע חשוב על תוצאות הטיפול בחוסים. יש בכך כדי לפגוע ביכולתה של הרשות לשפר את הטיפול הניתן לחוסים במסגרותיה.

ליקוי

11. הנהלת המשרד והנהלת הרשות להמשיך ולפעול לפתרון הבעיות המתמשכות הפוגעות בבני הנוער הממתינים להשמה במעונות הרשות, בחוסים ובבוגרי המעונות, ובכלל זה להחזיר בהקדם את המעונות לפעילות תקינה ולאייש את המשרות החסרות בהם; לבחון הוספת מסגרות נעולות, מקיפות ואבחוניות בהתחשב במצוקת ההשמה של בני נוער בסיכון במסגרות כאלה; להתאים את מערך ההכשרה המקצועית במעונות לשוק העבודה העכשווי; ולהרחיב את היקפם של פעילות הליווי של בוגרי המעונות ושל המעקב אחריהם לפי הנדרש בחוק הנוער.

מעקב

10-11. לנושא מכרז שירותי תמיכה, ליווי ומעקב - המכרז הוכן ויפורסם במהלך חודש יולי 2009. בכל הנוגע לגיוס כוח אדם – העמותה המפעילה את הקבוצות במעונות פועלת לגיוס כוח האדם, מיונו והכשרתו. למרות האמור – טרם הצליחה להגיע לכדי הפעלה מלאה של כל הקבוצות.

מעונות לאנשים עם פיגור שכלי - הליכי הפרטה וסדרי בקרה

הגופים המבוקרים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים; משרד האוצר

תהליך קבלת ההחלטות הנוגעות להפרטת מעונות לאנשים עם פיגור שכלי

ליקוי

1. הנתונים בדברי ההסבר להצעות ההחלטה הנוגעות להפרטת מעונות לאנשים עם פיגור שכלי שהובאו בפני הממשלה, היו ראשוניים וגולמיים בלבד. קיים חוסר התאמה בין דברי ההסבר להצעת ההחלטה משנת 2007 לבין הנתונים שנכללו בה. כך, למשל, בדיקת הנתונים מעלה שהחיסכון מהעברת המעונות לידי גורם חוץ-ממשלתי קטן מ-36% ולא כפי שמשתמע מדברי ההסבר. על פי פרסומים אחרים של משרד הרווחה, מדובר בחיסכון של 4% בלבד, ולפיכך מדובר בחסכון קטן ממה שהוצג בדברי ההסבר להחלטת הממשלה. התחשיבים של עלות החזקת חוסה במעון ממשלתי מוטים כלפי מעלה. לא הובאה בחשבון הוצאה נוספת עקב הצורך להגביר את הפיקוח והבקרה על מוסדות שאינם ממשלתיים.

מעקב
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

2. ההשוואה בין סוגי המעונות נעשתה בלא בחינה מעמיקה של איכות הטיפול הניתן בהם, ולכן הייתה לא שלמה ולא מקיפה.

מעקב

2. המשרד פנה למכוני מחקר לביצוע בחינה מעמיקה של הנושא.

ליקוי

3. עמדת משרד הרווחה משנת 2008 בנוגע לאיכות השירות במעונות הממשלתיים אינה עולה בקנה אחד עם זו שהובאה בדברי ההסבר להצעת החלטת הממשלה מספטמבר 2006.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. הצעות ההחלטה שהוגשו לא תואמו עם האגף המקצועי הנוגע בדבר במשרד הרווחה המופקד על ביצוען ולא הוצגו בפני הממשלה חלופות נוספות. הדבר מעיד על פגם מהותי בעבודת המטה שקדמה להכנת הצעות ההחלטה שהובאו לאישור הממשלה.

מעקב

4. המשרד נערך לבצע שני מחקרים במקביל: מחקר אחד יערך כמיזם משותף עם מכון "ואן-ליר", ומטרתו בחינה של דרכים שונות להפעלת מעונות עבור אנשים עם פיגור שכלי. מחקר זה עיקרו סקירה השוואתית של הספרות וגיבוש המלצות להנהלת המשרד. מכון "ואן-ליר" התחייב לסיים את המחקר תוך 4 חודשים מחתימת החוזה. המשרד שוקד במקביל על מחקר נוסף שעיקרו בחינה השוואתית של העלויות ואיכויות הטיפול במעונות הקיימים לאנשים עם פיגור שכלי. ההשוואה תתמקד בהשוואת העלויות והאיכויות לפי סוג הבעלות: ממשלתיים ציבוריים, פרטיים.

ליקוי

5. כל שלוש ההחלטות שקיבלה הממשלה בנושא בשנים 2004-2007 לא יושמו, והסיבות לאי-ביצוען לא נבחנו.

מעקב

5. נכון ליולי 2009 אין בכוונת המשרד להפריט את המעונות. עם סיום המחקר ובהתאם לתוצאותיו יוחלט אם להתחיל בעבודת מטה בנושא.

ליקוי

6. בדוחות הפיקוח שמכינים המפקחים של משרד הרווחה אין ביטוי לבדיקה של ניצול תקציב המשרד המיועד לשירותים שעל המעון לתת לחוסים, ולא מצוין אחוז הרווח שנשאר בידי בעלי המעון, אף שהוא נקבע בחוזה בין המעון למשרד.

מעקב
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

6. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 220.

ליקוי

7. נמצאו ליקויים מהותיים בכל הנוגע לנושא הפיקוח: כל מפקח עובד לפי תכנית עבודה משלו, וקובע בעצמו את סדר העדיפויות של הנושאים הנבדקים; תחומים מסוימים הנוגעים לטיפול בחוסים אינם נכללים בתכנית הפיקוח ואינם מקבלים ביטוי בדוחות; דוחות הפיקוח אינם כוללים אמות מידה לבחינת עמידתם של המעונות ביעדים מוגדרים, ולכן הפיקוח נעשה על פי אמות מידה סובייקטיביות ואי-אפשר להשוות בין ביצועיהם של המעונות השונים; המפקח משמש גם יועץ למנהל המעון, וכך עלול להיווצר מצב שבו הוא מפקח על פעולות שנעשו בעצתו; דוחות הפיקוח אינם מוגשים בקביעות למנהל השירות לאדם המפגר במשרד הרווחה וכך יש לו קושי לעקוב אחר התנהלות המעון ולהעריך את השינויים שנעשו באופן הטיפול.

מעקב

7. הוועדה הבודקת את מהות הפיקוח והמינונים, תגיש את מסקנות הביניים עד סוף 2009.

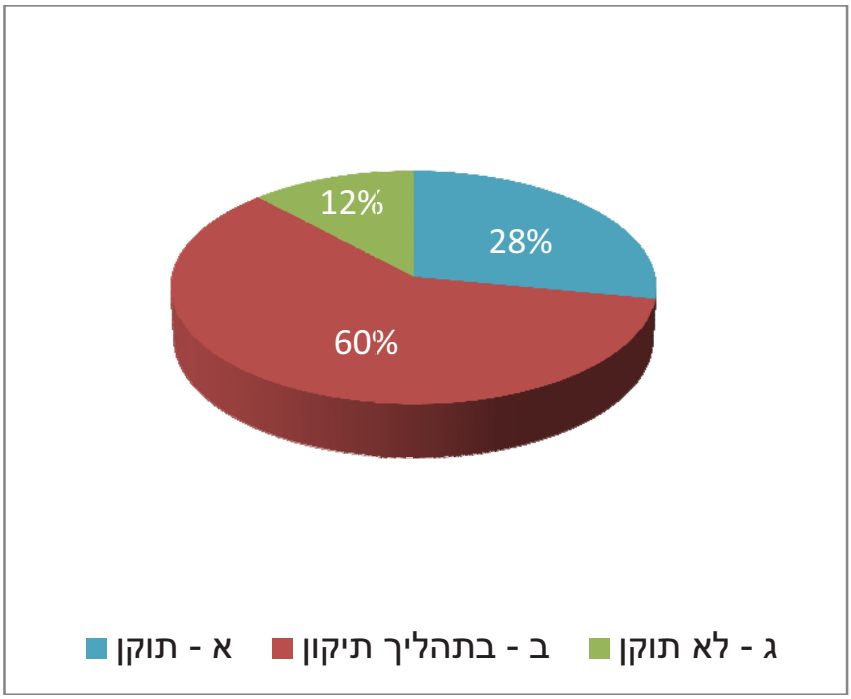
ליקוי

8. על משרד הרווחה לגבש בהקדם מדיניות בנושא הליכי ההפרטה לאחר ביצוע עבודת מטה מקיפה שבמסגרתה ישותפו כל הגורמים הרלבנטיים ובכלל זה הורי החוסים; כמו כן עליו לגבש מספר חלופות להצעת החלטה לממשלה, כמתבקש מתקנון עבודת הממשלה ובתום עבודת המטה להציע לממשלה את החלופה המועדפת שתיקח בחשבון בראש וראשונה את צרכי החוסים והצורך של המשרד להבטיח את יכולתו לפקח על תפקוד המעונות שבאחריותו.

מעקב

8. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 221. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

המשרד לשירותי דת

המשרד לשירותי דת

הפיקוח על כשרות המזון

הגופים המבוקרים: הרבנות הראשית לישראל; המועצה הדתית חיפה; המועצה הדתית ירושלים; המועצה הדתית ראשון לציון

ליקוי מס' 4, תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 224.

ליקוי

1. ועדת צדוק המליצה ב- 1993 לעגן בחקיקת משנה את תחומי הפעולה של לשכות הרבנות המקומית והמועצות הדתיות, כיוון שלעתים נתגלעו חילוקי דעות ביניהן בנוגע לסמכויותיהן בתחום הכשרות. למרות שחלפו יותר מ- 15 שנים מאז, לא חל כל שינוי במצב ולא הותקנו תקנות מפורטות בעניין זה.

מעקב
המשרד לשירותי דת

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

2. מאז 2003 לא אוישה משרת רב ראשי לירושלים; בהיעדר רב ראשי או רב הממונה לחתום על תעודות הכשר, הונפקו תעודות ההכשר שלא בהתאם לחוק איסור הונאה בכשרות. בתקופה זו הנפיקו בעלי תפקיד שונים במועצה הדתית ירושלים, ובהם מזכירי המחלקות ומנהלי המחלקות, תעודות הכשר וחתמו עליהן בלא שהוסמכו לכך בידי מועצת הרה"ר.

מעקב

2. הוועדה לבחירת רבני העיר ירושלים החלה כבר בפעולתה, במטרה להסדיר את הליך הקמת האסיפה הבוחרת.

ליקוי

3. החל משנת 2005, במועצה הדתית חיפה, הורעה מערכת היחסים בין רב העיר הספרדי, הרב שלמה שלוש, לבין יו"ר הוועדה הממונה, מר משה שטטמן, ורב העיר האשכנזי, הרב שאר ישוב כהן, ולא שׂרר ביניהם אמון, בין היתר, על רקע בעיות הנוגעות לשמירת הכשרות בעיר. הרבנים הראשיים לישראל ומנכ"ל הרשות הארצית לשירותי דת באותו זמן, מר מאיר שפיגלר, לא נקטו פעולות לפתרון הבעיות.

מעקב

3. בחיפה הורכבה כבר מועצה דתית חדשה שהשר חתם על הרכבה ביום ה' באב התשס"ט, 26/7/09. המועצה כונסה ביום 2/8/09 ובחרה במר אבי ויצמן כראש המועצה. יחסי העבודה שבין רב העיר וראש המועצה הדתית הינם תקינים עתה.

ליקוי

5. באגף הכשרות הארצי ברבנות הראשית פועלת היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות. הונאה בכשרות היא עברה פלילית שעל פי החוק, דינה מאסר שנה, והיא נחשבת גם עברה מנהלית, שדינה קנס. אמצעי הענישה של היחידה מגוונים וכוללים גם הטלת קנס מינהלי כשמקבל הקנס יכול להודיע על רצונו להישפט על העבירה. בשנים האחרונות הוגשו רק כתבי אישום ספורים על עבירות איסור הונאה בכשרות בגלל עומס העבודה בפרקליטות, אף שרבים ביקשו להישפט. במרס 2007 הוחלט בפרקליטות כי תיקי הונאה בכשרות יועברו לטיפול של עורכי דין פרטיים לצורך הגשת כתבי אישום בפיקוח הפרקליטות. עד ינואר 2009 לא חלה כל התקדמות בנושא זה, וכתוצאה מאי-קיום ההליכים המשפטיים נפגעת יעילות אכיפת חוק איסור הונאה בכשרות.

מעקב
הרבנות הראשית לישראל

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודות הכשר), התשמ"ט-1988, מסדירות את אופן הגשת בקשה לתעודת הכשר על ידי בעל בית עסק המעוניין בכך. בשלוש המועצות הדתיות, ירושלים, חיפה וראשון לציון, נמצאו ליקויים הנוגעים לניהול טופסי הבקשה. מחלקות הכשרות במועצות אלו אמנם הנפיקו טופס בקשה, אולם הוא לא תאם את דרישות התקנות, כיוון שהיו חסרים בו פרטים חיוניים הנוגעים לעסק. מידע לא מלא על בית עסק מקשה על מחלקות הכשרות לפקח עליו בצורה יעילה.

מעקב
המשרד לשירותי דת

6. בהתאם לדיווח המועצות הדתיות המבוקרות, כל הפרטים בטופסי הבקשה ממולאים על ידי בתי העסקים כנדרש.

ליקוי

7. הוראות שונות בדין מטילות על מוסדות המדינה והרשויות המקומיות חובות של שמירת מסמכיהם. במחלקות הכשרות בירושלים ובחיפה חסרו מסמכים רבים. עולה חשש שהמסמכים הוצאו משם שלא כדין אף שהם רכוש המדינה וחובתן של המועצות הדתיות לשמור עליהם.

מעקב

7. כל המועצות דיווחו שהן שומרות את המסמכים כנדרש.

מעקב
המועצה הדתית חיפה

7. המועצה הדתית בחיפה דיווחה לאגף הבכיר לביקורת המדינה ביום 22 ביולי 2009 כי בעקבות הביקורת היא מבצעת עתה את נוהל שמירת המסמכים כנידרש.

ליקוי

8. אגף הכשרות הארצי קבע נוהל לחידוש תעודות הכשר, אולם הנוהל אינו ברור דיו.

מעקב

8. במסגרת ישיבות שנערכו במשרדי הרה״ר לישראל והמשרד לשירותי דת, התגבש נוהל כללי המיועד לפרסום בקרב כל המועצות הדתיות בארץ, וביניהם נוהל הנפקה של תעודת הכשר. נוהל זה עבר מספר הגהות החל מהלשכה המשפטית ברבנות הראשית, עבר את דרך הנהלת המשרדים, ואף את הרבנים הראשיים לישראל שליט״א ונמצא בגיבושיו הסופיים לפני הפצתו.
לפי הרה״ר לישראל, נוהל חידוש תעודה זהה לנוהל הנפקת תעודת הכשר בשל העובדה כי בכל שנה מתחלפים כ – 30-40% מבעלי עסקים, כך שיש להחתים אותם על נהלים מחדש.

ליקוי

9. הביקורת בחיפה העלתה, כי במקרים רבים תעודות הכשר שחודשו לא הופצו לבתי העסק מבעוד מועד, וכתוצאה מכך הם פעלו ללא תעודות תקפות אף ששילמו את האגרה והעסיקו משגיח כשרות.

מעקב
המועצה הדתית חיפה

9. תעודות ההכשר שחודשו מופצים כנדרש לבתי העסק.

מעקב
המשרד לשירותי דת

9. לפי דיווח המועצה הדתית חיפה, תעודות הכשרות מוכנות בזמן אולם חלוקתם בפועל מותנית בתשלום האגרה על ידי בית העסק.

ליקוי

10. בראשון לציון העלתה הביקורת כי מספטמבר 2007 לא חודשו תעודות ההכשר, וכתוצאה מכך פעלו בתי עסק בלא תעודות תקפות, אף שחלקם שילמו את האגרה והעסיקו משגיחי כשרות.

מעקב

10. על פי דיווח המועצה הדתית ראשון לציון, התעודות מונפקות בזמנן לכל בתי העסקים.

ליקוי

11. בבתי החולים הממשלתיים אין תעודות הכשר של הרבנות המקומית או לחילופין של הרה״ר. היעדר הנחיות ברורות יצר מצב שבו הרבנויות המקומיות אינן אחראיות בפועל לכשרות בהם.

מעקב
הרבנות הראשית לישראל

11. במספר רבנויות נוצרו מגעים על מנת לבדוק את האפשרות למתן הכשר לבתי חולים. נקבעה פגישה עם סגן שר הבריאות בתאריך 3/9/09 בהשתתפות הרבנים הראשיים לישראל, על מנת לבחון את הסוגיה, לאור העובדה כי הדבר מצריך תקני כוח אדם נוספים על מנת לתת מענה הולם במכלול הבעיות הקיימות בבתי חולים, כגון: כשרות, שבת, טומאת מתים וכדו׳.

ליקוי

12. סכום האגרה השנתית עבור התעודה נקבע לפי סוג העסק ולפי מבחנים שונים. הביקורת העלתה כי מחלקות הכשרות בירושלים ובחיפה אינן מקיימות בקרה ראויה על האגרות ששולמו. עוד נמצא כי בתי עסק מסוימים אינם נכללים בקטגוריות אלה ולא נקבעה להם אגרה. משנת 2003 לא עודכנו שיעורי האגרות על ידי השר הממונה על שירותי הדת ומן הראוי לעדכנן.

מעקב
המשרד לשירותי דת

12. המועצה הדתית חיפה בהרכבה הנוכחי הונחתה על ידי המשרד לטפל בנושאים אלה ולהודיע על אופן הטיפול ותוצאותיו. המועצה הדתית בירושלים הוציאה נוהל מפורט בנושא גביית האגרות. בין היתר, נקבעה בנוהל הנחיה, לפיה רק לאחר תשלום האגרה בבנק הדואר תונפקנה תעודות כשרות.

מעקב
המועצה הדתית חיפה

12. המועצה מדווחת שבעקבות הערת הביקורת פועלת לשיפור הבקרה.

ליקוי

13. על אף המלצות משרד מבקר המדינה משנת 1992 לפעול לפתרון בעיית מעמדם של המשגיחים - תלותם בבעלי בתי העסק וניגוד העניינים שהיא יוצרת - עד אוגוסט 2008 לא חל שינוי במצב. הביקורת הנוכחית העלתה שבניגוד להנחיות הרשות הארצית לשירותי הדת כמה מועצות דתיות פעלו באופן עצמאי לשינוי דרך העסקת המשגיחים בבתי העסק.

מעקב
המשרד לשירותי דת

13. מדובר בסוגיה בעלת השלכות משפטיות ותקציביות: באופן עקרוני תומך המשרד בצורך לשנות את מעמדם של משגיחי הכשרות, כך שתנותק הזיקה בינם ובין הגוף המושגח. המשרד הכין טיוטת מכרז לבחירת חברה אשר תעסיק את משגיחי הכשרות. טיוטה זו נבחנת על-ידי הגורמים המשפטיים במשרד בתיאום עם הרבנות הראשית. נושא זה עומד ותלוי הליך בבג"צ, אשר טרם נסתיים.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 227.

מעקב
הרבנות הראשית לישראל

13. מזה כשנתיים שמשגיחי הכשרות מכל רחבי הארץ עוברים קורסים והשתלמויות בנושא השגחה באמצעות מכוני הדרכה מאושרים, אשר בסופם הם נבחנים על החומר, ולאחר מכן מקבלים את הסמכת הרבנות הראשית לישראל, המאשרת כי עמדו בדרישות הנ"ל. בעניין יחסי עובד מעביד (ביטול הזיקה

בין משגיח למושגח), הדבר נתון לטיפול הגופים אשר בסמכותם וביכולתם להקים מנגנונים ברמה הארצית לצורך ניהול והפעלת מערכת השגחה בכלל הרבנויות בארץ.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 227.

ליקוי

14. אין נהלים בעניין הכישורים הנדרשים מהמשגיחים, הליך בחירתם, הסייגים להעסקתם ודרכי הפרסום של משרות השגחה פנויות. הועלה כי שבעה משגיחים במועצות הדתיות חיפה וראשל"צ הם קרובי משפחה מדרגה ראשונה של רבני עיר או של עובדים במועצות הדתיות. אחדים ממשגיחים אלו אף היו כפופים לקרוביהם.

מעקב
המשרד לשירותי דת

14. הנוהל המוזכר לעיל מסדיר גם את סוגיית הכישורים הנדרשים ובכלל זה את הצורך בקבלת אישורים המעידים כי המשגיחים עמדו במבחני ההסמכה של הרבנות הראשית.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 226.

ליקוי

15. בשלהי 2004 החליטה הרה"ר שמשגיחי כשרות ילמדו על פי תכנית לימודים מסודרת, יעברו מבחני הסמכה ברה"ר ובסוף ההליך יזכו לתעודת משגיח, ולא יועסק משגיח בלא תעודת הסמכה. בשלוש המועצות הדתיות שנבדקו אין אישורים המעידים על עמידת המשגיחים במבחני ההסמכה של הרה"ר.

מעקב
הרבנות הראשית לישראל

15. הרבנות הראשית מקיימת כבר מבחני הסמכה, וקיימת כבר רשימת נבחנים של הרבנויות בירושלים וחיפה.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 226.

ליקוי

16. המשגיחים מקבלים את שכרם ישירות מבעלי בתי העסק שעליהם הם מפקחים, והוא אמור להיקבע בהתאם לשעות ההשגחה הנדרשות. לא נקבעו קריטריונים בדבר היקף ההשגחה הנדרש בסוגי בתי העסק השונים, בעיקר בבתי עסק קטנים. התברר שאין אחידות בהעסקת משגיחים: עסקים שלהם מאפיינים דומים נדרשים להעסיק משגיחים בהיקף שונה של שעות. הדבר פותח פתח לאי-שוויוניות וללחצים מצד המעסיקים או המשגיחים.

מעקב

16. בעבר נעשה ניסיון לכמת את השעות באמצעות חברה המתמחה בתחום אך הדבר טרם נוסה, ואין לרבנות כל ביטחון כי המודל אכן משרת את המטרה. במקביל נשלח מכתב למשרד לשירותי דת בו נעשה ניסיון למודל חלופי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 227.

ליקוי

17. מחלקות הכשרות אינן מקיימות מעקב אחר נוכחות המשגיחים כיוון שהם אינם ממלאים דוחות נוכחות; נמצא כי משגיחי כשרות רבים משובצים להשגחה בכמה בתי עסק במקביל; משרד מבקר המדינה העלה שמשגיחים לא נמצאו בבתי העסק בשעות שעליהם להשגיח בהם על הכשרות. ליקויים דומים נמצאו גם בביקורות שעשה אגף הכשרות הארצי.

מעקב
המשרד לשירותי דת

17. בנוהל הפעלת מערך הכשרות קיימת התייחסות גם לחובת המעקב אחר נוכחות המשגיחים, כאשר המועצות הדתיות מונחות לפעול על פיו.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 227.

מעקב
המועצה הדתית חיפה

17. בעקבות הערות המבקר המעקב יתוגבר.

ליקוי

18. במקביל למערך הכשרות הממלכתי התפתחו עשרות ארגונים פרטיים המכונים "בד"צים" (בתי דין צדק) המעניקים לבתי עסק תעודות השגחה "למהדרין". חוק איסור הונאה בכשרות אוסר על בעל בית אוכל להציג את העסק ככשר, אלא אם כן ניתנה לו תעודה על פי החוק. נמצא כי במקרים רבים נתנו בד"צים תעודות השגחה לבתי עסק שאין להם תעודת הכשר מטעם הרבנות המקומית, ולעתים המשיכו הבד"צים לתת אותן גם לאחר שהרבנות המקומית שללה מבית עסק את תעודת ההכשר שלו. למועצת הרה"ר אין סמכות חוקית לאכוף את החלטותיה על הבד"צים. בשנים האחרונות היא קיימה דיונים בסוגיה זו ובצורך להסדיר את פעילותם של הבד"צים, אך דבר לא השתנה.

מעקב
הרבנות הראשית לישראל

18. הוקם צוות מוועדת הכשרות של מועצת הרבנות הראשית לישראל לדון בנושא ולתת המלצות.

ליקוי

19. על רבני עיר לחתום על תצהיר שבו הם מתחייבים שלא יעבדו עבודה נוספת בשכר ללא אישור מהרה״ר. רק כ-60% (כ-80 מ-134) מרבני הערים חתמו על התצהיר האמור; מועצת הרה״ר לא פעלה לאכוף על יתר רבני הערים את החובה לחתום עליו.

מעקב

19. נתון לטיפולו של היועץ המשפטי, אך יש רשימת רבנים שכבר חתמו על תצהיר ופנייה לרב מקומי.

ליקוי

20. שישה רבנים מקומיים עבדו במקביל לתפקידם במועצות הדתיות גם בבד״צים, חלקם אף בתחומי היישוב שבו הם מכהנים. מכיוון שהבד״צים שבהם הועסקו רבנים אלה מתחרים בנותני הכשרות הממלכתיים שמטעמם הם פעלו וחלק מהם נמנה עימם, הם היו עלולים להימצא בניגוד עניינים והיה קיים חשש שירצו בטובת הבד״צים.

ליקוי

21. ארבעה רבנים עובדי מועצות דתיות (מנהלי מחלקות כשרות) עבדו במקביל לעבודתם במועצה הדתית גם בבד״צים שהעניקו תעודות השגחה ברחבי הארץ; שלושה מהם עשו זאת גם בתחום שבו פועלת המועצה הדתית ובכך פעלו בניגוד עניינים לעבודתם בה. לדוגמה, רב פוסק וראש המחלקה למצוות התלויות בארץ במועצה הדתית ירושלים חתם גם על אישורי הכשרות של בד״ץ פרטי שאף נושא את שמו. הבד״ץ סיפק למועצה הדתית באותה עת שירותי פיקוח על כשרות תמורת תשלום. גם מנהל מחלקת הכשרות לשעבר ברחובות הפעיל בד״צ פרטי הנושא את שמו וחתם על אישורי הכשרות שלו.

מעקב
המשרד לשירותי דת

20-21. רב אחד חדל ליתן כשרות במסגרת הבד״צ מהדרין בו פעל. רב אחר פרש מתפקידו כמנהל מחלקת הכשרות במועצה הדתית.

בהנחיית המשרד הוזמן מנהל מחלקת הכשרות בראשל״צ, לשימוע במועצה הדתית לתחילת חודש ספטמבר. רב אחד נפטר לבית עולמו.
בנוהל נקבע כי בבואו לדון וליתן תעודת הכשר, יתחשב הרב המקומי בדיני הכשרות בלבד ובכפוף לנוהלי הרבנות הראשית. עוד נקבעו בנוהל הוראות בדבר ניגוד עניינים.

ליקוי

22. בעלי תפקידים במחלקות הכשרות בירושלים, בחיפה ובראשון לציון עבדו עבודות נוספות על חשבון זמן עבודתם במועצה הדתית. בין העובדים היו מפקחי כשרות שעבדו גם כמשגיחים; אחדים מהם השגיחו באותם מקומות שבהם שימשו גם כמפקחים מטעם המועצה הדתית, וכך פיקחו למעשה על עצמם. רוב העובדים לא ביקשו את אישור המועצה הדתית לעבודה הנוספת. לדוגמה, מפקח כשרות במועצה הדתית בירושלים עבד בעבודה נוספת כעורך דין בשעות העבודה המקובלות.

מעקב

22. לדברי מועצה הדתית חיפה ישנו רק עובד אחד העובד בעבודה נוספת ובשעות שאינן מתנגשות עם שעות העבודה שלו. חלק מהרבנים במועצה הדתית ירושלים העובדים במחלקת הכשרות שהוזכרו במסגרת הדו״ח, הופרשו או פרשו מעבודתם במועצה הדתית.
ראה הערות רה״מ 59ב׳, עמ׳ 229.

ליקוי

23. בעלי עסקים שקיבלו תעודת הכשר בחתימתו של רב העיר הספרדי בחיפה תרמו סכומים גבוהים לעמותה שהרב עמד בראשה, אף שהיה חשש חמור לניגוד עניינים עקב כך.

מעקב
רב הראשי הספרדי - בחיפה

23. ראה הערות ראש הממשלה לדוח מבקר המדינה 59 ב׳, עמ׳ 229.

ליקוי

24. המועצות הדתיות ירושלים וחיפה נתנו תעודות הכשר לעסקים מחוץ לתחומי עריהן, בניגוד להוראות חוק איסור הונאה בכשרות ולהנחיות הרבנות הראשית. הועלה כי אגף הכשרות הארצי, אף על פי שהיה מודע לכך, לא עמד על כך שיפסיקו זאת.

מעקב
הרבנות הראשית לישראל

24. בעבר היו פניות לרבנות ירושלים וחיפה למתן הכשר בתחומה בלבד ואף, הוטלו קנסות מינהלים לבתי עסק אשר הוצגו ככשרים על-ידי קבלת כשרות מרבנות שלא בתחום סמכותה. פעילות זו נאכפת בכל הארץ.

ליקוי

25. על הרבנות הראשית ועל המשרד לשירותי דת לקבוע כללים לבחירתם ולהכשרתם של משגיחי הכשרות כדי לוודא שיוכלו לספק שירות ברמה מקצועית נאותה וכדי למנוע את ניגוד העניינים שבעבודתם. כמו כן על הרבנות הראשית לשפר את הפיקוח על נוכחות המשגיחים בבתי העסק.

מעקב

25. המשגיחים עברו הכשרה, מבחן והסמכה, על מנת להבטיח את כשירותם המקצועית.

מעקב
המשרד לשירותי דת

25. בנוהל נקבעה הדרך לקליטת משגיחי כשרות. הנוהל מנחה את המועצה הדתית לקבוע תנאי סף וכשירויות להגשת מועמדויות למשרת משגיח כשרות. תנאים לקבלת המועמד הם הכשרה מתאימה במוסד המוכר על-ידי הרבנות הראשית, מבחן והסמכה על-ידי הרבנות הראשית, החזקת תעודה מטעם הרבנות הראשית, אישור והמלצת רב או דיין, ללא הרשעות פליליות בעבירות שיש עימן קלון או הצגת תעודת יושר. ועדה מטעם המועצה הדתית תראיין את המועמד ותדון בכשירותם והתאמתם של המועמדים עובר לקבלתם. משגיחי הכשרות יידרשו ליתן דיווח על נוכחותם בחתך יומי. המשגיח ימלא דו״ח ליקויים וכן ידווח לממונים עליו על מצב הכשרות בעסק.

ליקוי

26. על הרבנות הראשית ועל המשרד לשירותי דת להסדיר את התופעה החמורה של עבודה נוספת של רבנים ועובדי מועצות דתיות בבדצ״ים ובהשגחה על כשרות בבתי עסק.

מעקב

26. מניעת ניגוד העניינים ועבודה בגופי השגחה פרטיים, ההגבלות והסייגים, הוסדרו בנוהל.

ליקוי

27. מהממצאים מצטיירת תמונה עגומה עד כדי פגיעה ממשית בשומרי הכשרות. על המועצות הדתיות, על המשרד לשירותי דת ועל הרבנות הראשית לישראל, כל אחד בתחומי סמכויותיו, לפעול לשיפור מערך הפיקוח על הכשרות כך שיובטח שתעודות ההכשר בחתימת הרבנים המקומיים יינתנו אך ורק במקומות שבהם הכשרות נשמרת כראוי.

מעקב

27. המועצה הדתית חיפה מדווחת כי הנהלת מחלקת הכשרות דורשת מכל ראש מדור או מפקח דו״ח שבועי על ביצוע העבודה. ראשי המדורים/המפקחים מבקרים בכל יום את העסקים המושגחים, וממלאים טפסי ביקור עסק. ישנו הידוק על עבודת המפקחים על-ידי המועצה הדתית. המועצה הדתית ראשל״צ מדווחת על הקפדה על ביצוע עבודת המפקחים ודיווח יומיומי בטופס מיוחד של העסק המושגח, ונוכחות המשגיח והממצאים שעלו בכל יום בבית העסק המושגח, ומדווחת על הידוק הקשר עם הרבנות המקומית והרבנות הראשית.

שירותי קבורה ליהודים ומצוקת הקבורה בגוש דן

הגופים המבוקרים: המשרד לשירותי דת; משרד האוצר; משרד הפנים; מינהל מקרקעי ישראל; המוסד לביטוח לאומי

ליקוי

1. לפיקוח על החברה לענייני קבורה יש משנה חשיבות בהתחשב בכך שבעת מצוקתן לא תמיד משפחות הנפטרים מודעות לזכויותיהן או מסוגלות לדאוג לעצמן במידה מספקת. נמצא כי המשרד לא קיים פיקוח ובקרה שיטתיים על פעולותיהן של כל חברות הקבורה. גם לא היה בידיו מאגר מידע ממוחשב על בתי העלמין בישראל או על כל החברות הפעילות.

מעקב
המשרד לשירותי דת

1. פיקוח ובקרה שיטתיים – המשרד הכין כבר שתי תוכניות ביקורת:
   א. תכנית לביקורת רוחב לבדיקת עמידה בתנאי רישיון הקבורה ונאותות הנתונים שדווחו במסגרת הבקשה לחידוש הרישיון;
   ב. תכנית לביקורת עומק. המשרד עוסק בגיבוש מדיניות ביקורת ובהקצאת המשאבים הכספיים והחומריים שיתאימו ליישום מדיניות הביקורת.

   מאגר מידע ממוחשב – אגף המחשוב של המשרד הכין אב טיפוס ראשוני של התוכנה לניהול המאגר הממוחשב. התוכנה תנהל גם את כל נושא הנפקת רישיונות הקבורה. התקיימו ישיבות עם נציגי המוסד לביטוח לאומי, וסוכם על הגברת שיתוף הפעולה והזרמת מידע הדדית. החלה הקלדת נתונים הנמצאים במשרד על גבי טפסים, לתוך המערכת הממוחשבת.

ליקוי

2. למשרד לא היה נוהל רשמי בנוגע להמלצה לאישורה או לדחייתה של בקשה לחידוש רישיון קבורה, והחלטותיו בעניין לא היו מנומקות בהתאם לתבחינים שקבע לבדיקת בקשות חברות הקבורה. המשרד לא קבע תנאי סף וגבולות לשיקול דעת במסגרת התבחינים שהגדיר לצורך בחינת התנהלותה של חברות הקבורה, בין היתר, בנוגע להתנהלותה הכספית והחשבונאית.

מעקב

2. המשרד גיבש כבר נוהל המסדיר את הליך חידוש רישיון הקבורה ופועל על פיו.

ליקוי

3. דפוסי הפעולה שהונהגו במשרד החל מ-2005 לא הכילו בתוכם מאפיינים של פיקוח ובקרה על התנהלות חברות הקבורה אלא היוו תהליך רישומי בלבד. החל ממאי 2007 לא טיפלה הרשות הארצית בבקשות לרישיונות הקבורה בהתאם להנחיות המנכ"ל שבהן נקבע תהליך חדש לקבלת רישיון או חידושו ולא הוכנו חוות דעת בנוגע לאישור או לדחייה של הבקשות לרישיון.

מעקב

3. נושא חידוש רישיונות הקבורה לגופים פעילים שהחזיקו בעבר רישיונות אלו מתנהל בהתאם לנוהל. נושא הנפקת רישיונות קבורה חדשים לגופים חדשים שמעולם לא החזיקו ברישיונות אלו, נמצא כעת בבחינה אצל השר וממתין להנחייתו.

ליקוי

4. באוגוסט 2008 היו למשרד רשימות בנוגע ל-517 חברות הקבורה; ליותר מ-90% מהן לא היו רישיונות קבורה תקפים: ל-41 מ-46 חברות הקבורה שהן עמותות (89%), ל-100 מ-111 חברות הקבורה הפועלות במסגרת מועצות דתיות, אזוריות ורשויות מקומיות (90%); ביותר מ-350 מ-360 חברות הקבורה ביישובים כפריים (קיבוצים ומושבים).

מעקב
המשרד לשירותי דת

4. המשרד שיגר כבר, בכמה הזדמנויות, מכתבי התראה לכל גופי הקבורה שטרם הסדירו את עניינם וטרם הגישו את הבקשה לחידוש הרישיון. כל הגופים שהגישו בקשות כאמור, ובבקשות אלו נתגלו ליקויים או חוסרים, נדרשו על ידי המשרד לתקן ליקויים אלו ולהשלים את החסר. המשרד התנה קבלת תמיכה עבור פיתוח בתי עלמין, בהחזקת רישיון קבורה תקף. המשרד פנה למוסד לביטוח לאומי בבקשה לעצור את תשלומי דמי הקבורה לאותם גופים שלא חידשו את רישיונם. המשרד בוחן חלופות להגברת הפיקוח והאכיפה, לרבות: שינויי חקיקה שיאפשרו הטלת קנסות, חילוט ערבויות, הטלת עיצומים כספיים, וכו'...

ליקוי

5. על פי תקנות שירותי הדת היהודיים, תוקף רישיון קבורה לחברות הקבורה הוא לשנתיים. ואולם הסכם ההתקשרות שבין הביטוח

הלאומי וחברות הקבורה אינו מוגבל בזמן. כתוצאה מכך הביטוח הלאומי העביר דמי קבורה גם לחברות הקבורה שתוקף רישיונותיהן פג.

מעקב

5. התקיים כבר דיון בלשכת משנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) בעניין, אך טרם התקבלה החלטה סופית. באופן עקרוני, המשרד דורש שהמוסד לביטוח לאומי יעצור הזרמת כספים לגוף קבורה שלא הסדיר את רישיונו.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

5. סגן היועצת המשפטית של המוסד פנתה אל היועץ המשפטי לממשלה, ותארה בקצרה את הקושי בו נמצא המוסד עקב הצורך לשלם עבור קבורת נפטרים לחברות אשר אין להן רישיון קבורה בתוקף.
בעקבות פנייה זו נקבעה ישיבה שתתקיים בחודש 8/09 עם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה לקבלת אשרור לעמדתו בעניין.

ליקוי

6. המשרד לא קיים פיקוח ובקרה יזומים, מובנים ושיטתיים על חברות הקבורה בנושאים כספיים.

מעקב
המשרד לשירותי דת

6. ראו את ההתייחסות לליקוי מס' 1.

ליקוי

7. המשרד לא פיקח על השימוש בכספים ששילמו אנשים בעד רכישת חלקות קבר בחייהם.

מעקב

ראו את ההתייחסות לליקוי מס׳ 1.

ליקוי

8. המשרד לא קיים פיקוח ובקרה יזומים על גביית כספים בהתאם לתעריפים שבחוק מאנשים שקנו חלקות בעודם בחיים. באתר האינטרנט של המשרד לא נמצא מידע בנושא, והוא גם לא הכין חוברת הסבר עליו.

מעקב

7. ישנו מידע באתר האינטרנט של המשרד אשר מכיל מידע מתחום הקבורה: רשימה של התעריפים המקסימאליים על פי החוק לרכישת חלקת קבר חיים, מידע למשפחות האבלות, רשימה של בתי העלמין הסגורים, מנוע חיפוש של חברות קדישא ובתי עלמין ועוד. המשרד הכין חוברת מידע לציבור שתופץ בתחילת חודש אוקטובר בבתי החולים, במוקדי רישום לוויות ובבתי העלמין. חוברת המידע תכלול את כל המידע השימושי לרשות המשפחה, זכויות וחובות. החוברת אף תועלה לאתר האינטרנט של המשרד.

ליקוי

9. אין במשרד נהלים ודפוסי עבודה המסדירים את פעולות השר והמשרד בנוגע להכרזה על בתי עלמין סגורים ובכל הנוגע להמלצות הביטוח הלאומי בנושא זה. המועד האחרון שבו קבע השר את רשימת בתי העלמין הסגורים היה בנובמבר 2002.

מעקב

8. גובש נוהל המסדיר את הפעילות בתחום הכרזה על בית עלמין כסגור.

ליקוי

10. למרות הצורך לקיים פיקוח ולשמור על שוויון מהותי ואחיד בכל בית עלמין, נמצא כי המשרד אינו בודק את המחירים שגובים חברות הקבורה עבור חלקות קבר בבתי עלמין סגורים ובשטחים המוגדרים בבתי העלמין.

מעקב

9. במסגרת טופס הבקשה לחידוש רישיון הקבורה נדרשים גופי הקבורה לדווח על התעריפים. הנושא אף ייבדק במסגרת תוכניות הביקורת המתוכננות.

ליקוי

11. אין התאמה בין רשימת בתי העלמין הסגורים שנקבעו על ידי השר ופורסמו ברשומות לבין רשימת בתי העלמין שמוכרים כסגורים על ידי הביטוח הלאומי.

מעקב

10. הדבר מקבל ביטוי במסגרת הנוהל בדבר סגירת בתי עלמין.

ליקוי

12. תכניות מפורטות לבתי עלמין קיבלו תוקף או אושרו למתן תוקף ללא חוות דעת מאת השר או מי שמינה לכך. לא היה במשרד נוהל המפרט את השיטה והתבחינים אשר לפיהם על השר לפעול לגבש את חוות דעתו.

מעקב

11. חובת ההיוועצות הקבועה בסעיף 99 לחוק התכנון והבניה הינה עם שר התיירות. המשרד פועל להעברת הסמכות באמצעות החלטת ממשלה. מתקיימת כבר עבודת מטה מול נציגי מינהל התכנון במשרד הפנים, לתיאום נוהל מסודר לקבלת חוות הדעת הנדרשת מהשר.

ליקוי

13. בכל אחת מהשנים 2005-2007 היה שיעור ניצול התקציב שיועד לפיתוח בתי עלמין המוחזקים בידי חברות הקבורה במועצות דתיות וברשויות מקומיות נמוך - 2.2%, 23.8% ו-26.6%, בהתאמה. למעשה, כמעט לא נוצלה תוספת התקציב שנבעה מעודפים, בעיקר מהתחייבויות המשרד לחברות הקבורה שהועברו מתקציב השנה הקודמת לשנת התקציב. בשנת 2006 לא בדק המשרד צורכי פיתוח נוספים בבתי עלמין ואף לא נוצרו התחייבויות תקציביות נוספות.

מעקב

12. לא דווח על תיקון הליקוי.

ליקוי

14. המשרד לא הכין תכנית רב-שנתית להשתתפותו בתקציבי הפיתוח של בתי העלמין היהודיים, אלא לכל שנה ושנה בנפרד.

מעקב

13. המשרד מגבש קריטריונים בהתאם למדיניות השר החדש, לתקצוב פיתוח בתי עלמין יהודיים.

ליקוי

15. הערכת צורכי הפיתוח בבתי העלמין ואומדן עלותם לצורך השתתפות המשרד בהוצאות חברות קבורה מתקציב 2005 והעברת התשלומים למרבית החברות בסיום עבודות הפיתוח, נעשו ללא קבלת ייעוץ הנדסי מוסמך.

מעקב

14. לא דווח על תיקון הליקוי.

ליקוי

16. כאשר העלה המשרד ליקויים בהתנהלות חברות הקבורה לגבי פיתוח בתי העלמין, הוא לא נקט פעולות לתיקונם או לביטול ההתחייבויות שניתנו במסגרת התקציב.

מעקב

16. המשרד מעביר תקציב לפיתוח בתי עלמין אך ורק למועצות דתיות ולרשויות מקומיות. בשנים האחרונות לא התגלו ליקויים בהתנהלות חברות הקבורה של גופים אלו, ומשום כך לא נדרשו לסוגיה זו.

ליקוי

17. בהחלטת ממשלה מינואר 2006 נקבע, כי המדינה תעודד את הקבורה הרוויה על ידי תוספת תשלום לכך. נמצא, כי לא נקבע נוהל המסדיר את המנגנון והשיטה שבה תשולם התוספת מתקציב המדינה לחברות הקבורה העוסקות בהקמת מבני קבורה רוויה.

מעקב

17. המשרד גיבש טיוטת נוהל וקריטריונים, לתמיכה בגופים שמקימים מבנים בשיטות הקבורה הרוויה. הנוהל נמצא בתהליכי אישור סופיים.

ליקוי

18. המשרד לא פעל ליישם את החלטת הממשלה ממאי 2007 לבטל בחוק את ההנחות לרכישת קבר לאדם בעודו בחיים בחלקות קבורת שדה הניתנות לבני זוגם של נפטרים, כך שיינתנו לקבורה רוויה בלבד כדי לעודד רכישת קברים בקבורה הרוויה.

מעקב

18. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

19. ועדת השרים לענייני קבורה החליטה באוקטובר 2008, כי תיערך בדיקה משותפת של המשרד, משרד האוצר וחברות הקדישא למתן "רשת ביטחון" על ידי המדינה. אם הבדיקה לא תיעשה, יהיה קשה, לדברי חברות הקבורה ת"א, להתקדם לפתרון שיאפשר לה את בניית מבני הקבורה הרוויה.

מעקב

19. נערכה בדיקה משותפת על-ידי המשרד בשיתוף עם האוצר לקראת סוף שנת 2008, והוחלט באמצעות החלטת ממשלה, שלא לפרוש רשת ביטחון אלא לתת מענק בסך 2000 ₪ לכל יחידת קבר לגופים שיפתחו קבורה רוויה צפופה (1,500 קבר לדונם).

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

19. בג"צ דחה את עתירת חברות הקבורה תל-אביב בנושא, וקיבל את עמדת המדינה שאין מצוקת קרקע. האוצר והמינהל טוענים כי מאחר שבאתר מתוכנן רובע גלילות ולא יהיה בו בית עלמין, הרי שעילת ההפקעה אינה קיימת עוד. המינהל מוכן להחזיר לחברות הקבורה תל-אביב את פיצויי ההפקעה בערך נוכחי של כ- 70 מליון ₪, שיושקעו בהקמת מבני הקבורה בירקון.

ליקוי

20. הממשלה הטילה על מינהל מקרקעי ישראל את האחריות לפיתוח כללי ולהקמת תשתיות-העל של בית העלמין ברקת. קצב הפיתוח וההקמה שלו אינו מתאים ללוחות הזמנים שנקבעו. מועד הפעלתו שהוערך במרס 2001 כפברואר 2004, היה מתוכנן בעת סיום הביקורת למרס 2011, אולם היות שהמכרזים לפיתוח תשתיות-העל טרם פורסמו, יש חשש שהפעלתו תידחה למועד מאוחר אף יותר.

מעקב
המשרד לשירותי דת

20. על אף החלטות הממשלה בנדון והעבודה המקצועית שכבר בוצעה בעניין אתר ברקת, סבור כעת אגף התקציבים באוצר כי קודם לתקצוב עבודות הפיתוח והתשתית הנדרשות באתר, יש לערוך בדיקה מחודשת בסוגיה כולה, נוכח החלטות הממשלה בעניין סבסוד הקבורה הרוויה והקבורה הרוויה הצפופה.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

20. עסקת ההרשאה עם בית עלמין ברקת אושרה בהנהלת המינהל – "מסלול ירוק" ביום 15.3.09. חוזה הרשאה לתכנון, פיתוח תשתיות וביצוע פיתוח נחתם ביום 16.6.09.

ליקוי

21. על המשרד ועל הביטוח הלאומי לפעול לצמצום השונות בין רשימת בתי העלמין הסגורים שנקבעו על ידי השר לבין רשימת בתי העלמין שמוכרים על ידי הביטוח הלאומי כבתי עלמין סגורים. מן הראוי גם כי המשרד יקבע נהלים ודפוסי עבודה שיסדירו את פעולות השר והמשרד בעניין זה.

מעקב
המשרד לשירותי דת

21. השונות נובעת מכך שמדובר בשני דברי חקיקה שונים, והמשרד פעל באמצעות הנוהל המסדיר את הפעילות בתחום הכרזה על בית עלמין כסגור.

ליקוי

22. במסגרת אחריותו לחלוקת תקציב הפיתוח לבתי עלמין וכמפקח על התנהלותן התקינה של חברות הקבורה על המשרד לפעול לתיקון הליקויים שהועלו בדוחות ביקורת מטעמו תוך ניצול הכלים החוקיים

והמינהלים העומדים לרשותו. מן הראוי שהמשרד יכלול כתנאי לתקצוב פיתוח בתי העלמין את המעבר לשיטות קבורה רוויה.

מעקב

22. במסגרת הקריטריונים החדשים לפיתוח בתי עלמין, תיבחן העדפת גופים העוסקים בפיתוח קבורה רוויה.

סוגיות הנוגעות לשנת השמיטה התשס״ח

הגופים המבוקרים: המשרד לשירותי דת; משרד האוצר; משרד החקלאות ופיתוח הכפר; הרבנות הראשית לישראל

ליקוי

1. על הרבנות הראשית לפעול לתכנון ולתקצוב של ההיערכות הנדרשת לשנת שמיטה ולביצועה מבעוד מועד, שבמסגרתם ייקבעו הגוף המבצע, אופן הביצוע, לוחות זמנים ונהלים; כמו כן עליה לגבש פתרונות לסוגיות הלכתיות ומשפטיות בנושא ולספק לחקלאים מידע כולל על האפשרויות העומדות בפניהם ועל ההסדרים הנהוגים בשנת השמיטה. כמו כן בהתחשב בכך שהרבנות הראשית שינתה את המדיניות שהייתה נהוגה ממועד הקמת המדינה ושעליה הסתמכו חקלאים וצרכנים והפעילה לראשונה אוצר בית דין מטעמה; ושאוצרות בית דין פרטיים כבר פועלים וממלאים לכאורה את צורכי האוכלוסייה שמקפידה לצרוך תוצרת למהדרין, היה עליה לבחון על פי כללי מינהל תקין אם מהיבטים מינהליים ועל פי שיקולים כלכליים נחוץ להקים אוצר בית דין שכזה.

   על משרד החקלאות והמשרד לשירותי דת לקבוע לקראת שנת השמיטה נהלים וקריטריונים למתן תמיכות כדי לצמצם פגיעה אפשרית בחלוקת התמיכות, וכדי שיהיה אפשר לעשות בקרה בזמן אמת על הנתונים שצוינו בבקשות לתמיכה.

   על משרד החקלאות לדאוג לכך שהתמיכה תינתן רק לחקלאים שמשווקים את תוצרתם באמצעות מערך שיווק של אוצר בית דין ושהכנסותיהם מהתוצרת לא כיסו את הוצאות הייצור. כמו כן, ראוי שוועדת השמיטה הממלכתית תיתן את דעתה על הפערים הגדולים בין מחירי התוצרת למהדרין ובין מחירי השוק, כדי שגם ציבור צרכני המהדרין יוכל לקנות תוצרת במחירים דומים למחירי השוק.

מעקב
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

1. בתאריך 11 במרץ 2008 חוקק בכנסת חוק ועדת השמיטה הממלכתית התשס״ח-2008.
   בהתאם לסעיף 3 לחוק פנתה המנהלת הכללית של המשרד למנכ״לי משרדי ראש הממשלה, האוצר, התעשייה, מסחר ותעסוקה, הדתות, מינהל מקרקעי ישראל והרבנות הראשית לישראלית למנות נציג מטעמם לכהן כחבר בוועדה.

   ועדת השמיטה תפעל לתכנון הפעולות הנדרשות לקראת שנת השמיטה, תציף ותחתור להכרעה בשאלות הלכתיות, ותציע נושאים למחקר ופיתוח פתרונות בתחום הטכנולוגיה החקלאית.

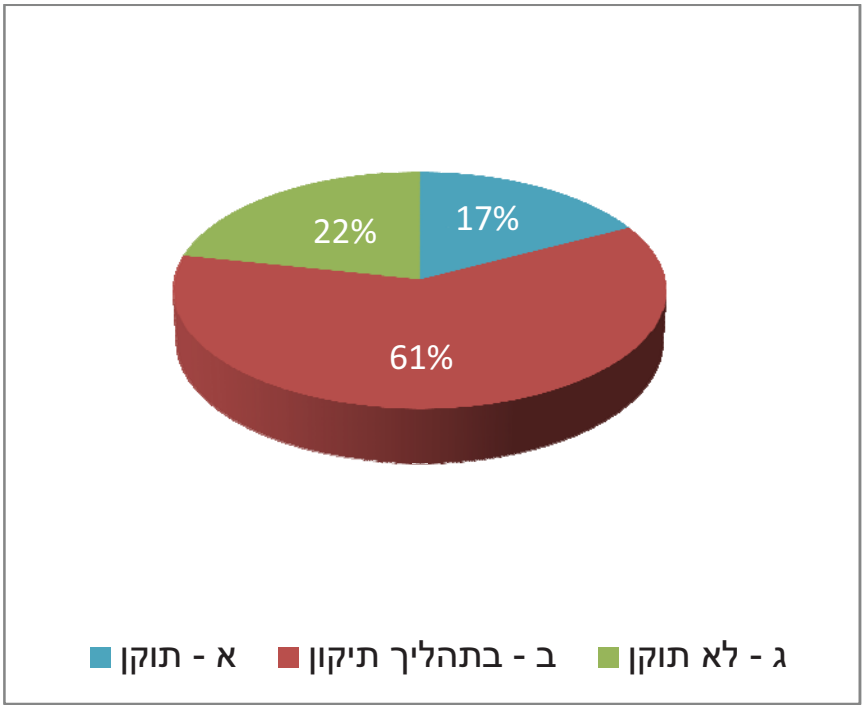
בחוק נקבעו סמכויות הוועדה כדלקמן:

א. לצורך מילוי תפקידה רשאית הוועדה, בין השאר לתכנן פעולות שנדרש לבצען לקראת שנת השמיטה ולהמליץ עליהן לממשלה.

ב. הוועדה תעביר להכרעת הרבנות הראשית לישראל שאלות הלכתיות או סוגיות בעלות היבטים הלכתיים, ופסיקתה בעניינים הלכתיים תחייב את הוועדה.

ג. הוועדה תיזום פעילות מחקרית בתחום החקלאי וההלכתי, במסגרת היערכות לקראת שנות השמיטה עתידיות, ותקדם יישום פתרונות בתחום הטכנולוגיה החקלאית לשמיטה, המותאמים להלכה.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

השירות לנוסע באוטובוסים

הגופים המבוקרים: משרד התחבורה והבטיחות בדרכים; משרד האוצר; אגד - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ

ליקויים 13-12 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 246.

ליקוי

1. ניהול הרפורמה אמור להתבצע על ידי רשות שתוקם בתוך משרד התחבורה. לצורך ההקמה נעזר משרד התחבורה לשם כך בחברה חיצונית אותה הוא מעסיק. עד מועד סיום הביקורת, ספטמבר 2008, הרשות טרם הוקמה. על משרד התחבורה, להבטיח שימור והעברת הידע שנמצא ברשות החברה החיצונית לייעוץ כלכלי.

מעקב
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

1. משרד התחבורה מקדם את פרויקט הקמת רשויות תחבורה ציבורית. התוצרים הצפויים בסופו של הפרויקט שמשכו 21-18 חודשים, הינם רשות תחבורה ציבורית ארצית פועלת, ואפיון רשות מטרופולינית במרחב חיפה.
לו"ז משוער לסיום פרויקט הקמת הרשות הארצית ואפיון הרשות המטרופולינים, הנו עד אמצע שנת עבודה 2011.

ליקוי

2. משרד התחבורה לא הפעיל מערך קנסות אחיד על המפעילים השונים, בגין אותן חריגות, ולא אכף עליהם עמידה בכל הדרישות.

מעקב

2. משרד התחבורה פועל להתאים את נספחי הפיצויים בכל פתיחת הסכם. משנת 2007 מרבית הסכמי הפיצויים הועברו למתכונת אחידה. עם פתיחת ההסכמים החדשים מותאם הסכם הפיצויים גם בהם.

ליקוי

3. גם כאשר הוחלף המפעיל הראשון שזכה במכרז להפעלה באשכול מודיעין (מודיעין - מכבים - רעות) משרד התחבורה לא הצליח לספק תחבורה ציבורית ראויה לעיר מודיעין - מכבים -רעות.

מעקב

3. על פי בדיקות שוטפות שמבצע המשרד עולה כי רמת השירות הניתנת לתושבים על ידי המפעיל הקיים הינה סבירה ואינה מצדיקה הפעלת סנקציות על-ידי משרד התחבורה כנגד המפעיל. המשרד פועל לשיפור מתמיד של השירות הניתן במודיעין.

ליקוי

4. משרד התחבורה לא הצליח לאכוף עמידה של כל המפעילים בהתחייבויותיהם. משרד התחבורה לא עודד את המפעילים לאכוף משמעת על נהגיהם בנוגע לנהיגה מסוכנת, קוד לבוש והיחס לנוסע. משרד התחבורה אף לא הצליח לחייב את המפעילים לספק דוחות מפורטים כנדרש בחוזה, דוחות שאמורים לסייע בעדכון רישיון הפעלת הקווים ולשפר את השירות לציבור; לא הצליח לאכוף עמידה בלוח זמנים, תדירות ועמידה בהגבלות על מספר נוסעים. משרד התחבורה אפשר הפעלת אשכולות קווים בטרם קיבלו רישיון לכך; לא קבע נהלים להפעלת אוטובוסים בעיתות חירום; ולא התאים את תשתית התחבורה בארץ לשימושם של אנשים עם מוגבלויות.

מעקב

4. בנוגע ליחס לנוסע: תקנות התעבורה קובעות בצורה ברורה את הדרישות מנהגי האוטובוס, וכל חריגה מטופלת בהתאם. הבקרה של המשרד הינה אפקטיבית וכתוצאה ממנה ציוני הבקרה של המפעילים משתפרים עם הזמן. במרבית המקרים מבחינים בצמצום החריגות כתוצאה של פעילות הבקרה. כל הממצאים המובאים בדו"ח הינם ממצאים שהתגלו במסגרת פעילות הבקרה ונקנסו על-פי ההסכם, ורובם באו על תיקונם בהמשך. כהפקת לקחים ממבצע "עופרת יצוקה", קבע המשרד נהלים לשעת חירום. בנושא בעלי מוגבלויות, מטפל המשרד בהנגשה.

ליקוי

5. באוטובוסים של אגד אין כל מידע לנוסע על מסלול הנסיעה או על התחנה הקרובה. טיפולו של משרד התחבורה בתלונות מתמשך זמן רב.

מעקב

5. הקמת מרכז מידע ארצי לנוסע נמצא בתהליך עבודה באמצעות "תהילה". המרכז צפוי לפעול עד סוף שנת 2010. בנושא שילוט אלקטרוני בתחנות האוטובוס המשרד התחיל בפיילוט ב - 50

תחנות בפתח תקווה, ובמהלך שנת 2010 תחל הצבת שילוט כאמור גם בתל-אביב. הרחבת הפרויקט מותנית בהיענות הרשויות המקומיות ובמקורות תקציביים.

ליקוי

6. משרד התחבורה לא הקים מערכת מידע מרכזית ומשותפת לאגד ולמפעילים החדשים שתספק מידע על האפשרות להשתמש בשירות משולב שניתן על ידי כמה מפעילים כדי להגיע ליעד מסוים. כמו כן לא קבע משרד התחבורה, בהסכם או ברישיון ההפעלה של אגד, את שעות הפעילות של עמדות המודיעין וקופות הכרטיסים העומדות לשירות ציבור הנוסעים.

מעקב

6. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 244.

ליקוי

7. למרות מספרן הגדול של התלונות בגין אי-איסוף נוסעים, לא ביקש משרד התחבורה מהחברה לבקרה לבדוק נושא זה. אף שהמשרד מזמין ספירת נוסעים בקווים שונים מחברות סקירה חיצונית, הוא אינו כולל בדרישה לספירה את אלה שאינם נאספים ונשארים להמתין בתחנה.

מעקב

7. באגד מתקיים פיילוט, ולאור תוצאותיו יוחלט על הרחבת הפרויקט.

ליקוי

8. אגד לא קבעה בנהליה מדדים של רמת שירות, טיב שירות ולא קבעה יעדים לשיפור השירות. עד למועד סיום הביקורת, ספטמבר 2008, לא קבע משרד התחבורה תקנים לרמת השירות, דבר שהוסכם עם אגד ושנקבע עוד בשנת 1996.

מעקב

8. המשרד יבחן אפשרות להתקין באוטובוסים מסוימים של אגד מערכת חדשנית ואמינה לספירת נוסעים.

ליקוי

9. אגד חורגת מתנאי הרישיונות שניתנו לקווים שהיא מפעילה בהיקף העולה באופן יחסי למפעילים החדשים. מחלקת עדכון ובקרה באגד אינה משווה את לוח הזמנים המתוכנן של הנסיעות לביצוען בפועל

ואינה מפיקה דוחות מעקב תקופתיים אחר עמידה בלוח זמנים וחריגות ממנו, על מנת לאפשר להשתמש בו כדי לבחון ולהעריך את רמת השירות לנוסע.

מעקב

9. היקף אי הביצוע של אגד עומד על כ-2% בלבד מהיקף הפעילות, דבר שאינו חורג מהמקובל בענף. ציוני הבקרה של המפעילים ההיסטוריים עדיין נמוכים בהשוואה למפעילים החדשים, למרות המאמצים שעושים המפעילים ההיסטוריים לשיפור רמת השירות לאזרח. באשר לכלים האכיפתיים, אלה ישופרו במסגרת החקיקה להקמת רשויות לתחבורה ציבורית.

ליקוי

10. משרד התחבורה לא קבע, בתקנות ובהסכמים עם אגד ועם המפעילים הפרטיים, רמת תחזוקה ושירותים להפעלת תחנות מרכזיות ותחנות רגילות. בדיקה של משרד מבקר המדינה בארבע תחנות מרכזיות שאגד מפעילה בצפת, בקריית שמונה, בעפולה ובבאר שבע העלתה, כי המתקנים בתחנות מיושנים, רמת התחזוקה של התחנות נמוכה, והתחנות לא שופצו במשך תקופה ארוכה.

מעקב

10. מתקיים מיפוי ואיתור המתקנים התחבורתיים המשמשים את התחבורה הציבורית, בניסיון לאתר תחליפים ולמסד את תהליך העבודה בין משרד התחבורה, מינהל מקרקעי ישראל ומחוזות משרד הפנים, ולהבטיח את הירתמותם לצרכי התחבורה הציבורית .

ליקוי

11. על משרד התחבורה לקבוע תנאי סף במכרזים שיאפשרו זכייתם של מפעילים בעלי צי אוטובוסים מתאים, בעלי חוסן פיננסי ובעלי רמת שירות גבוהה לציבור. על משרד התחבורה לקבוע אמות מידה מינימאליות לשירות לציבור, לוודא את אכיפתם באמצעות פיקוח ובקרה הדוקים יותר ואף לשקול החמרת האמצעים נגד מפעילים שלא עומדים בתנאים שנקבעו על ידו. הפיקוח והבקרה של משרד התחבורה על המפעילים הפרטיים ועל אגד הוא מצומצם, ולא עשה די כדי להביא לתיקון המצב ולשפר את השירות לנוסעים. רמת השירות של מפעילי התחבורה ובכלל זה אגד, אינה מספקת. על משרד התחבורה לוודא כי חברות האוטובוסים יספקו השירות לציבור כנדרש.

מעקב

11. ראה מעקב לליקוי מספר 1.

ליקוי

14. בשל העדר נגישות לתחנות, משתמשים בעלי מוגבלויות אינם יכולים להשתמש באוטובוסים הנגישים. על משרד התחבורה לפעול לאלתר להנגשת תשתית בתיאום עם הרשויות המקומיות כך שנכים ואנשים עם מוגבלויות יוכלו להשתמש בתחבורה ציבורית.

מעקב

14. המשרד החל בניהול תהליך לבניית תכניות לשליטה ובקרה וסיוע כספי לפעילות הרשויות להנגשת תחנות וסביבתן על-פי דרישות החוק.

הרפורמה בנמלי הים

הגופים המבוקרים: משרד התחבורה והבטיחות בדרכים - רשות הספנות והנמלים; משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות, אגף השכר והסכמי עבודה; מינהל מקרקעי ישראל; חברת נמלי ישראל פיתוח נכסים בע"מ

ליקוי

1. האחריות הכוללת לניהול התקין של מתחם הנמל לא הוטלה מפורשות בחוק על שום גורם, אף לא על חברת הפיתוח והנכסים שמופקדת על פיתוחם של מרחב הנמל ונכסי המקרקעין ונהנית מתשואה על ההון. אין בידיה את הסמכות והאחריות לניהול התפעולי של תחום הכרזת הנמל כולו מתוך ראייה כוללת ולטובת כלל המשתמשים בו. עד ינואר 2009 טרם יושמה החלטת הממשלה מאוגוסט 2008 בדבר חיזוק מודל הלנדלורד (בעל בית): שחברת הפיתוח והנכסים תנהל את מרחב הנמל בנמלים בהתבסס על המודל; והטלת תפקידים וסמכויות הדרושות לחברה לשם מילוי תפקידיה ובהם ניהול הנמל, התחום הימי והתעבורה בו.

מעקב
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

1. רשות הספנות והנמלים (רספ"ן) פעלה ליישום מודל הלנדלורד ולעיגונה של תשתית חקיקה, במסגרתה יוכלו השירותים החיוניים להינתן שלא על-ידי עובדי חברות הנמל דווקא. ההסתדרות החדשה התחייבה כי כל עוד משרד התחבורה, חברת הפיתוח והנכסים, חברות הנמל או כל גורם מוסמך אחר אינם מקדמים חד צדדית את מודל הלנד-לורד, לרבות את העברת מנהלי הנמלים משירות המדינה לחברת הפיתוח והנכסים, לא ינקטו צעדים ארגוניים בקשר לכך, והעובדים יקיימו עבודה תקינה ומלאה.
נמשכת עבודת המטה ברספ"ן לעדכון פקודת הנמלים ותקנות הנמלים, בקשר לתפקידיו וסמכויותיו של מנהל נמל. עדכון זה יותאם לתפיסת הלנדלורד, בהנחה שמנהל הנמל יוצב, מבחינה ארגונית, בחברת הפיתוח והנכסים. התפקידים והסמכויות המוקנים למנהל נמל בפקודת הנמלים ובתקנות הנמלים, יחולקו בין תפקידים וסמכויות שימסרו למנכ"ל חברת נמל ו/או תאגיד מורשה, ובין התפקידים וסמכויות שימסרו למנהל נמל (ביושבו בחברת הפיתוח והנכסים), לצורך ניהול בפועל של תחום הנמל הימי והיבשתי, בכל הנושאים המשותפים לכלל התאגידים הפועלים בנמל, על-פי תפיסת הלנדלורד.

ליקוי

2. לאחר שיצאה הרפורמה אל הפועל, משרד האוצר ומשרד התחבורה לא בחנו והתאימו את תפקידיו וסמכויותיו של מנהל הנמל למבנה הניהולי החדש ולמודל הלנדלורד, ולא החליטו אילו תפקידים וסמכויות יהיו בידי חברות הנמל ואלו יהיו בידי חברת הפיתוח והנכסים או רספ"ן. כמו כן, לא בחנו שני משרדי הממשלה שלעיל את השתייכותו הארגונית של מנהל הנמל ואת מקורות המימון של פעולותיו.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. אף על פי שחלפו כארבע שנים מיום התחילה, טרם חתמו חברת הפיתוח והנכסים והמדינה על הסכם בעניין זכויות המקרקעין שקיבלה החברה מהמדינה, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם האמור בצו רשות הספנות והנמלים (העברת זכויות במקרקעין המועברים), התשס"ה-2005. זאת בגלל חילוקי דעות מתמשכים ומהותיים בין חברת הפיתוח והנכסים לבין מינהל מקרקעי ישראל. ועדה בה חברים הממונה על התקציבים במשרד האוצר, החשב הכללי, מנכ"ל משרד התחבורה ומנהל ממ"י לא עשתה את המוטל עליה על פי הצו האמור, להגיש לשר האוצר ולשר התחבורה טיוטת הסכם עד למאי 2005.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

3. הוועדה אשר חברים בה נציגי המינהל קיימה דיונים עם נציגי חברת הפיתוח והנכסים, לשם גיבוש טיוטת הסכם בינה ובין המדינה (הסכם גג), שיש בו כדי לעגן את הסכמות הצדדים. במסגרת זו, התגלעו מחלוקות (אשר נבעו מפרשנויות שונות של החוק), כאשר עיקריהן גורלן של הקרקעות בעת שינוי ייעוד מהמטרה לשמה תוחכר הקרקע. מחלוקות אלו באו על פתרונן במהלך שנת 2009, לקראת הבאת ההסכם לכדי חתימה.
המינהל פועל להכנת הנספחים שיצורפו להסכם בהם יפורטו השטחים שיוחכרו לחנ"י.

ליקוי

4. טרם נחתמו הסכמים בין חברת הפיתוח והנכסים ובין כל אחת מחברות הנמל בעניין נכסי המקרקעין שהועמדו לשימוש החברות האלה ובעניין הסדרת דמי השימוש במקרקעין. כמו כן נותרו מחלוקות בין הצדדים שלא הוכרעו, המונעות את החתימה כאמור.

זאת על אף שוועדה שהוקמה לאחר יום התחילה הכריעה במספר מחלוקות. דמי השימוש הזמניים שנדרשות החברות לשלם בצו מסתכמים במאות מיליוני ש"ח לשנה. מן הראוי שנושא דמי השימוש יוסדר בהסכמים מפורטים בכתב בין החברות.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. רמת השירות בשנת 2007 הייתה נמוכה ביחס לרמת השירות שהייתה בשנים 2003-2004 שלפני הרפורמה וזאת על פי רוב המדדים שפרסמה רספ"ן. רמת שירות נמוכה זו שלוש שנים לאחר הרפורמה בנמלים אינה עולה בקנה אחד עם מטרות הרפורמה, שהן, בין היתר, התייעלות הנמלים, קיצור זמני ההמתנה של אניות, הוזלת העלויות של השירותים הניתנים ללקוחות הנמל ועוד.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. משרד האוצר, משרד התחבורה, רשות החברות הממשלתיות, חברת הפיתוח והנכסים וחברות הנמל לא פעלו בנחרצות מאז שנת 2005 להקמתן של קופות הגמל לקצבה עבור העובדים העוברים, כמתחייב על פי החוק והצווים השונים שהוצאו מכוח החוק וההסכמים.

מעקב
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

6. בהחלטת הממשלה מספר **167** מיום 12.5.09, הוחלט לתקן את סעיפים 49(ו) ו-64 לחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד–2004 , באופן הבא:
המועד האחרון לאישור קופות גמל מרכזיות לקצבה בהן ינוהלו הכספים המיועדים לתשלום גמלה לעובדים עוברים, אשר חל עליהם הסדר פנסיה תקציבית ולגמלאי רשות הנמלים בפנסיה תקציבית, יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2009.
שר האוצר רשאי לדחות, בצו, את המועד הקובע לתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, כך שניתן יהיה לאשר קופת גמל כקופת גמל מרכזית לקצבה, גם אם משיכת הכספים ממנה תיעשה באמצעות העברתם לקופת גמל מרכזית לקצבה אחרת או למדינה.

ליקוי

7. המבנה הנוכחי של תעריפי שירותי הנמל אינו מבוסס על יסוד כלכלי ועלות ריאלית של השירותים; אינו משמש כלי יעיל ותחרותי לנמלים, ויש בו מרכיב גבוה של סבסוד צולב מעוות. תעריף היבוא הגבוה מסבסד את תעריף היצוא הנמוך, האניות הגדולות מסבסדות את הקטנות ומטען המכולות מסבסד את המטען הכללי. צוות משותף שהקימו משרד האוצר ומשרד התחבורה סמוך למועד תחילת הרפורמה כדי לבחון את מערכת התעריפים, גיבש טיוטה ראשונה של רפורמה רק בספטמבר 2007, יותר משנתיים וחצי אחרי יום התחילה. אף על פי שרפורמה בתעריפים חיונית להגברת התחרות בעניין מתן שירותי הנמלים, עד פברואר 2009 טרם הונהגה רפורמה כזאת.

מעקב

7. בהחלטת ממשלה מספר **197** מיום 12.5.09, הוחלט להטיל על שר התחבורה והבטיחות בדרכים ועל שר האוצר לתקן, עד ליום 1.10.2009, את צו הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירי שירות נמל), התשס"ה-2005 ואת צו רשות הספנות והנמלים (קביעת די שימוש משתנים ראויים שתשלם חברת נמל לחברת הפיתוח והנכסים), התשס"ה-2005, בהתבסס על המלצות הצוות הבין-משרדי שדן וגיבש המלצות בנושא, ובפרט תוך שימת דגש על העקרונות הבאים:
מחירי השירות ישקפו ככל הניתן את עלות מתן השירות. ביטול ככל הניתן של מרכיבי הסבסוד הצולב. קביעת מנגנון התייעלות להפחתת התעריפים. התיקון לצווים האמורים צפוי להיכנס לתוקף לא יאוחר מתאריך 1.1.2010. בימים אלה מגובש נוסח תיקון לצווים האמורים, השלישי במספר, שיופץ להערות המשתמשים וחברות הנמל.

ליקוי

8. במצב שנוצר לא הייתה לשירות הביטחון הכללי ולמשטרת ישראל סמכות משפטית לתת הנחיות בנושאי ביטחון ואבטחה לחברת הפיתוח והנכסים ולחברות הנמל. זאת משום שבאותה עת הן לא הוזכרו בתוספות בחוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 ולא הוגדרו גופים ציבוריים לעניין חוק הביטחון. משרד האוצר ומשרד התחבורה, שיזמו והובילו את הרפורמה, לא פעלו בעוד מועד לשנות את חוק הביטחון ולהתאימו לשינויים שנעשו בעקבות חקיקת חוק הספנות והנמלים. בהחלטת הממשלה מאוגוסט 2008 נקבע בין היתר שחברת הפיתוח והנכסים תנהל את הביטחון ההיקפי בתחום הנמלים לרבות מישקי הביטחון בין הגופים הנמליים. עד ינואר 2009 טרם יושמה החלטת הממשלה בעניין זה.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

9. משרד האוצר ומשרד התחבורה לא בחנו את הצורך להכין הצעת תיקון חקיקה או לפעול בדרך אחרת כדי שיהיה אפשר לקבוע במפורש מיהם המוסמכים לחתום על הדוחות הכספיים של רשות הנמלים ליום התחילה - יום פירוקה של רשות הנמלים ותחילת הפעילות של חברות הנמל וחברת הפיתוח והנכסים. המדינה לא נערכה לעניין בעוד מועד, אף על פי שחוק הספנות והנמלים התקבל עוד ביולי 2004.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

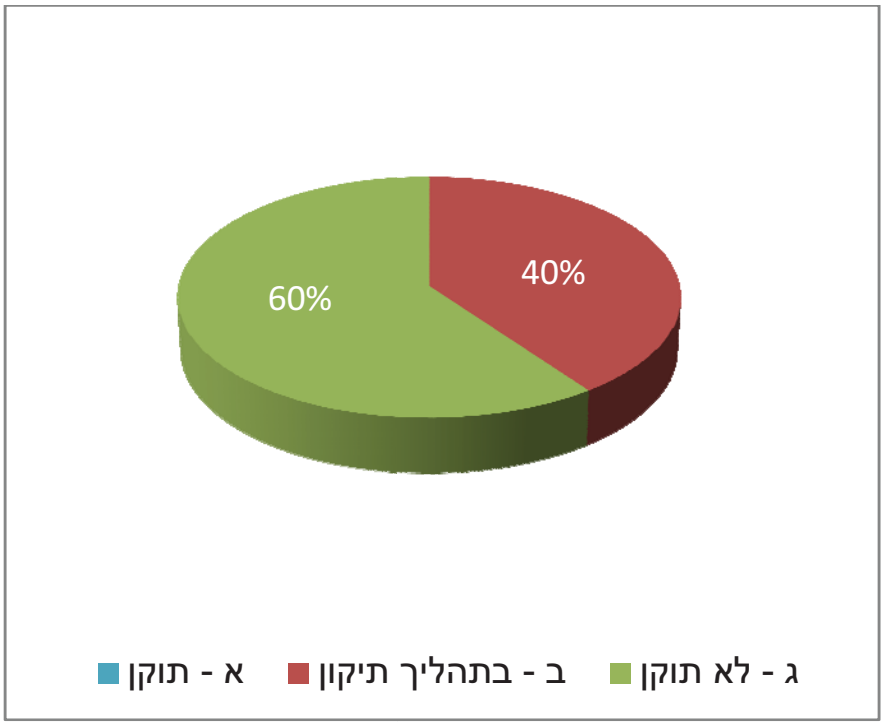
ליקוי

10. חוק רשות הספנות והנמלים התשס"ד-2004 נועד ליצור רפורמה בנמלי הים. ממצאי הביקורת מלמדים שלאחר ארבע שנים הרפורמה בנמלי הים טרם השיגה את מטרותיה העיקריות. הרפורמה לא יצרה תנאים שיובילו לתחרות בתוך הנמלים ובין הנמלים בארץ, רמת השירות הניתנת בנמלים הולכת ויורדת, הגורמים המעורבים בעניין ובהם חברת הפיתוח והנכסים, חברות הנמל ומשרדי הממשלה השונים, חלוקים בדעתם בנושאים רבים ואינם מצליחים ליישב את המחלוקות כבר שנים. במקום מונופול ציבורי אחד שפעל קודם הרפורמה בנמלים, קרי רשות הנמלים, נוצרו שלושה מונופולים אזוריים ועיוותים נוספים. הרגולציה טרם הושלמה, ותפקידו של מנהל הנמל, המשמש נציג ומפקח מטעם הרגולטורים, לא הותאם למבנה הניהולי החדש של הנמלים.

מעקב

10. מתבצעים מהלכים נוספים שלא היו מתאפשרים ללא הרפורמה שישפיעו על היעילות ורמות השירות בנמלים, כמו: רפורמה בתעריפי הנמלים, הפרטת הנמלים הקיימים, יצירת תחרות כלכלית באמצעות נמלים מתווספים, ועוד.

משרד התיירות

משרד התיירות

ירידת מפלס ים המלח ותופעת הבולענים

הגופים המבוקרים: משרד התיירות; משרד האוצר; המשרד להגנת הסביבה; משרד הפנים; משרד התשתיות הלאומיות; מינהל מקרקעי ישראל; צבא ההגנה לישראל - המינהל האזרחי; המועצה האזורית מגילות ים המלח; המועצה האזורית תמר; מע"ץ - החברה לאומית לדרכים בע"מ

ליקוי

1. ב- 2003 החליטה הממשלה להקים צוות מקצועי כדי לבחון אפשרויות להתמודדות עם ירידתו של מפלס ים המלח. על הצוות הוטל לגבש מסמך מדיניות בנושא עתיד הים וסביבתו. הצוות הגיש דוח סופי ביוני 2006, אך בניגוד לאמור בהחלטת הממשלה, בדק רק את האפשרות שלפיה לא ייעשו פעולות לשינוי המצב הקיים. הממשלה לא קבעה מדיניות בדבר המשך הפיתוח באזור ים המלח.

מעקב
משרד התיירות

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 257.

מעקב
המשרד להגנת הסביבה

1. המשרד יזם וריכז את הכנת מסמך המדיניות לעתיד ים המלח והתמקד בתרחיש שנראה באותה העת הוודאי ביותר. באותה עת החלה הבדיקה בעניין חלופת תעלת הימים שרוכזה בתחילה על ידי המשרד לשיתוף פעולה אזורי, ומאוחר יותר על ידי משרד התשתיות. החלופה השלישית של שחרור מים מהירדן היא חלופה אפשרית בעלת עלויות והשלכות ברורות, אך לא נראית סבירה ואפשרית לגבי המשך הפיתוח באזור ים המלח. המועצה הארצית נתנה הוראה להכנת תכנית מתאר חדשה לאזור, אשר תבטא את מדיניות הפיתוח של הממשלה באזור.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 257.

ליקוי

2. צוות הנדסי שמינה משרד התשתיות הלאומיות לשם מתן המלצות מעשיות בדבר דרכי פעולה טכניות-הנדסיות באזורי סיכון להיווצרות בולענים הפסיק לפעול בלי לסיים את תפקידו. עד מועד סיום

הביקורת לא נקבע תקן ישראלי לתכנון ובנייה באזור ים המלח, לא כל שכן באזור המועד להיווצרות בולענים, ושום גוף ממשלתי רלוונטי לא יזם הכנת תקנים וכלים הנדסיים לבנייה. לפיכך, מתקשים מאוד מוסדות התכנון השונים להחליט על מתן אישורי בנייה, אם ואימתי יש לסגור אזור כזה או אחר בשל בולען שנפער בו, ואם וכיצד יש למגן מבנה קיים באזור בולענים.

מעקב
משרד התיירות

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 258.

ליקוי

3. התקציב שאוגם לצורך התמודדות עם תופעת הבולענים לשנים 2008-2010 מיועד למחקרים אמפיריים בלבד, וכי למשרד התיירות אין תכניות לגיבוש כלים ישימים באזור בולענים, ובכלל זה תכנית לגיבוש כלים הנדסיים ולהכנת מפות בקנה מידה מפורט יותר. נוסף על כך, מן הראוי כי בוועדת היגוי שתפקידה לפקח על ביצוע תכנית מחקר ולכוון את החוקרים יהיה ייצוג נכבד יותר לאנשי מקצוע רלוונטיים ובלתי תלויים כדוגמת גיאולוגיים ומהנדסים כדי שאלה יוכלו לתרום מהידע ומהניסיון המקצועי שלהם ולפעול לכך שלמחקרים יהיו תוצאות ישימות.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 259.

ליקוי

4. כביש מספר 90 הוא עורק תחבורה מרכזי וחיוני העובר לכל אורך חופו המערבי של ים המלח, ומדי יום ביומו עוברים בו אלפי כלי רכב. הבולענים מתקרבים לתוואי הכביש ואף נפערים בכביש עצמו. הטיפול של מע"צ בהיווצרותם בכביש חלקי: בדיקותיה הגאופיזיות בכביש אינן נעשות באופן סדור, והן ממוקדות רק באזורים לאורך הכביש שהיא הגדירה "מועדים להיווצרות בולענים".

מעקב
מע"צ – החברה לאומית לדרכים בע"מ

4. החברה התקינה גלאים בגשר החדש שנבנה בהצטלבות נחל ערוגות וכביש 90. תפקיד הגלאים להתריע על שינוי קרקע, אשר יכולים להצביע על התפתחות בולענים מתחת לגשר.

החברה עוסקת כיום בחיבור אלחוטי של הגלאים למחשבי מרכז השליטה של החברה, וכתיבת נוהל הפעלת המערכת.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 260.

ליקוי

5. אין תוכנית מתאר ארצית לאזור ים המלח לשטח שבתוך הקו הירוק, ואין גם תוכנית מתאר אזורית לשטח שבסמכות המינהל האזרחי. הקשר בין הגופים הממשלתיים העוסקים בענייני ים המלח לבין המינהל האזרחי רופף למדי, ולפי שעה אין מאגר נתונים המשותף לכלל הגופים, אשר היה בכוחו לייעל את הטיפול בתופעת הבולענים ובתוצאותיה.

מעקב
משרד הפנים

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 260.

ליקוי

6. משנת 1995 ועד מועד סיום הביקורת שיווק ממ"י 29 חלקות קרקע הגובלות בים המלח או מרוחקות ממנו עד 500 מטר בתחומי הקו הירוק. הקרקעות שווקו לרוכשים, אך בהסכמים עמם לא נכללה הערה כי ייתכנו בהן בולענים וכי הרוכשים מודעים לכך ואף על פי כן מעוניינים ברכישה. משרדי ממשלה שונים דנים משנת 1999 לסירוגין בניסיון למצוא פתרון לבעיית הביטוח או השיפוי מפני נזקי הבולענים, אך עד מועד סיום הביקורת טרם נמצא פתרון לבעיה זו.

מעקב
משרד התיירות

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 261.

ליקוי

7. ים המלח וסביבתו הם אזור גיאוגרפי ייחודי המהווה משאב לאומי חשוב. דוח ביקורת זה מצביע על ליקויים חמורים בהתנהלותם של הגורמים המעורבים, אשר הביאו לכך שקיימת סכנה לעתידו של ים המלח. לדעת משרד מבקר המדינה, אין להשלים עם המשך המצב, ועל משרד התיירות בשיתוף יתר משרדי הממשלה הנוגעים בדבר מוטלת האחריות לנקוט בפעולות המתחייבות בהקדם, בטרם ייעשה המצב בלתי הפיך.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 261.

ליקוי

8. בהיעדר הוראות מפורטות ממקור מוסמך באשר לתכנון ובנייה בסביבת בולענים, יש סכנה רבה שמבנים ותשתיות יתוכננו תכנון לקוי, דבר העלול לגרום לאסון. על משרד התיירות, משרד הפנים, משרד התשתיות הלאומיות, מינהל מקרקעי ישראל, החברה הלאומית לדרכים בע"מ, המינהל האזרחי ומוסדות התכנון להבטיח כי יבוצעו בדיקות גיאולוגיות מתאימות ויגובשו נהלים ישימים לתכנון ובנייה באזור ים המלח.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 262.

מעקב
משרד התשתיות הלאומיות

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

מעקב
החברה הלאומית לדרכים בע"מ

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

מעקב
משרד הפנים

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

מעקב
המכון הגיאולוגי

8. בעקבות החלטת ממשלה מספר 1666 ממאי 2007 הוקמה ועדת היגוי בראשות משרד התיירות לטיפול בנושא. הוועדה הטילה

על המכון לבצע פעילות מחקרית בנושא אי יציבות התשתית בים המלח, בהתאם לתוכנית עבודה שהוגשה על-ידי המכון הגיאולוגי ואשר אושרה על ידי הוועדה. התקציב לפעילות אוגם על ידי משרד ראש ממשלה ועומד על 1.5 מיליון ₪ לשנה על פני שלוש שנים, סה"כ 4.5 מיליון ₪, במקום סכום של 8 מיליון ₪ המופיע בהחלטת הממשלה. תקציב זה נמוך מהתקציב המקורי אשר נדרש על פי תוכנית העבודה המלאה (8 מיליון ₪) שהגיש המכון הגיאולוגי, ואשר קוצצה בהתאם לקיצוץ בתקציב. דו"ח התקדמות לשנה הראשונה הוגש והוצג לוועדה, ואושר על ידה. המכון ממשיך בפעילות בשנה השנייה בהתאם לתוכנית העבודה בהנחיית ועדת ההיגוי. בהתאם לפניית משרד התיירות ב - 2009 הגיש המכון תוכנית עבודה מורחבת להשלמת העבודה. טרם התקבלה תשובה בעניין זה.
עבודת המכון בנושא אי יציבות התשתית בים המלח לא נועדה להוציא הנחיות לבנייה או תקני בנייה אלא לצמצם את אי הוודאות בנוגע לסיכוני ההתנהלות לאורך ים המלח, בהיבטי הבולענים, רעידות אדמה, התנזלות, שקיעות קרקע, הידרולוגיה, ועוד.

ליקוי

על משרדי הממשלה הרלוונטיים, ובעיקר על משרד התיירות, כמרכז נושא ים המלח בכללותו, לפעול לקבלת החלטות להצלתו ולשימורו של ים המלח. יישום מידי של החלטות אלו עושי להציל את ההתיישבות ואת התיירות באזור ולמנוע נזקים לגוף ולרכוש.

מעקב
משרד התיירות

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 262.

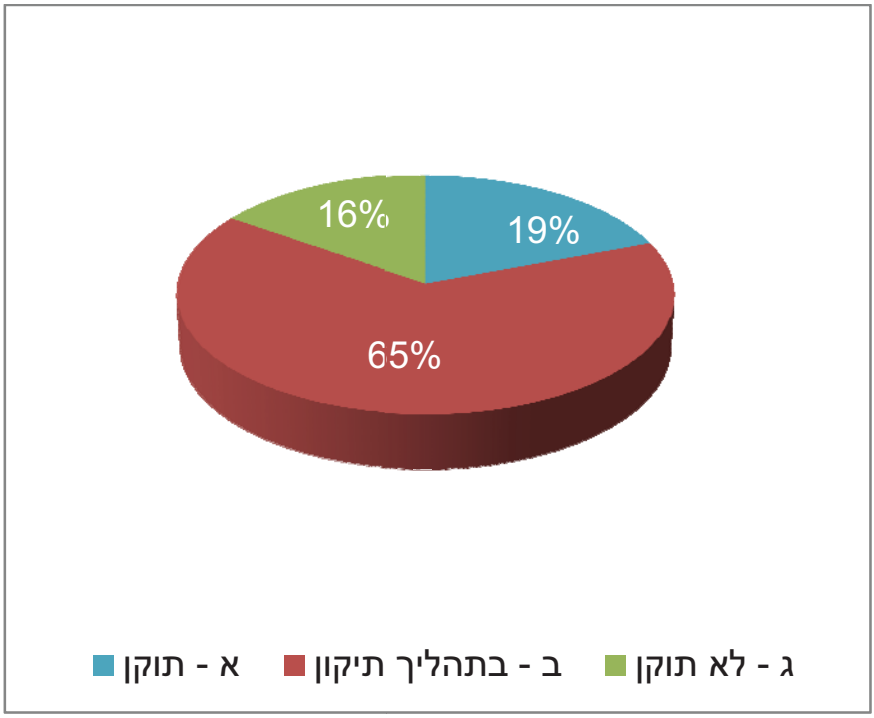
ליקוי

10. סוגיית ירידת המפלס ועתיד ים המלח היא סוגיה בסיסית, וממנה נגזרות רוב הבעיות באזור ים המלח, ובכללן תופעת היווצרות הבולענים. לפיכך על משרד התיירות המופקד על הטיפול במכלול הסוגיות הנוגעות לים המלח, להידרש למסמך המדיניות או להתוות מדיניות אחרת, תוך התייחסות ליתר החלופות להתמודדות עם ירידת המפלס ועתיד ים המלח. כמו כן על משרד התיירות לרכז את המידע הרב בנושא ים המלח המצוי בידי גופים שונים.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 263.

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

האגף לאיגוד שיתופי

הגוף המבוקר: משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

ליקוי מספר 4 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 266.

ליקוי

1. רוב האגודות אינן מגישות לאגף לאיגוד שיתופי את פרוטוקול האסיפה הכללית השנתית, והוא מסתפק בדיווח על קיום הבחירות לוועד ההנהלה בלבד, כתוצאה מכך אין לאגף מידע אם אכן אושרו הדוח הכספי והתקציב השנתי באסיפה הכללית כנדרש, וממילא אין ביכולתו לקיים חקירות בעניין. האגף לא פעל לאכוף את התקנות ולא התריע בפני אגודות שלא המציאו לו פרוטוקולים מפורטים.

מעקב
משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

1. התיקון החקיקתי - יו"ר ועדת תחיקה ומחלקת הפיקוח העירו הערות נוספות לטיוטא האחרונה, אשר נמצאת עתה בשלבי ניסוח סופיים, טרם העברתה למשרד המשפטים. לו"ז – עד סוף 2009. הוועדה לכללי חשבונאות המליצה ב - 6 ביוני 2009 כי המצב ישאר כפי שהוא.

ליקוי

2. מדצמבר 2003 ועד מועד סיום הביקורת, במשך למעלה מארבע וחצי שנים, לא הטיל האגף קנסות מינהליים על אגודות בגין אי-הגשת דוחות כספיים מבוקרים במועדם. כמו כן לא הטיל קנסות מינהליים על אגודות שלא דיווחו על קיום הבחירות לוועד ההנהלה במועדן בשלוש השנים האחרונות. כתוצאה מכך נפגעה יכולתו של האגף לפקח על האגודות, לקבל מהן מידע ולהעבירו לחברי האגודות הפונים אליו.

מעקב

2. הטלת הקנסות על אגודות בגין אי הגשת דוחות כספיים, הסתיימה ברבעון ראשון 2009, אם כי הקנסות שטרם שולמו טרם הועברו למרכז לגביית קנסות במשרד המשפטים, מאחר שמערכת המחשוב אינה ערוכה לכך.

ליקוי

3. החל בנובמבר 2007 החל האגף בבדיקת הדוחות הכספיים של האגודות, הנספח וסקירת המנהלים המצורפים להם באמצעות נותני שירותים חיצוניים. ואולם האגף לא קבע את סדר בדיקת הדוחות באופן שיקדם את הבדיקה באגודות שיש חשש שהן בעייתיות.

מעקב

3. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 266.

ליקוי

5. ביקורי הפיקוח מתקיימים ללא הכנת תכנית פריסה תקופתית שתקבע סדרי עדיפויות, בלי שנקבעו קריטריונים לתדירות הביקורים ולסדר הקדימויות שלהם. במערכת הממוחשבת של האגף גם אין מידע ממוחשב בנושא שיאפשר לעקוב אחר אגודות שלא התקיים בהן ביקור זה זמן רב.

מעקב

5. תוכנית פריסה תקופתית נמצאת בתהליך הכנה, וכן התאמת מערכת המחשוב לכך. לו"ז לסיום הכנת התוכנית - סוף שנת 2009.

ליקוי

6. האגף לא קבע נוהל של ביקורי פיקוח שוטפים באגודות לצורך הנחיית המפקחים בבדיקת התנהלות רשויות האגודה והדיווח עליה. כתוצאה מכך מדווחים המפקחים רק על אופן ניהול ספרי האגודה המופיע בטופס ביקור פיקוח, אף שנתונים אלה מועברים לאגף בנספח לדוח הכספי השנתי האמור להיבדק ממילא. כמו כן לא הונחו המפקחים שעליהם לקבל מידע גם מוועדת הביקורת באגודה.

מעקב

6. הנוהל של ביקורי פיקוח שוטפים באגודה נמצא בשלבי הכנה.

ליקוי

7. רוב המפקחים אינם מזרימים למחשב את הנתונים והליקויים שהעלו בביקורי הפיקוח. הרישומים נעשים ידנית, והדבר גורם סרבול ומקטין את התועלת שניתן להפיק מהביקור. כמו כן אין הם מקיימים מעקב אחר תגובת האגודות לממצאי ביקורי הפיקוח.

מעקב

7. ביולי 2009 התקבלו האישורים לאספקת מחשבים ניידים עם מודמים סלולאריים. עד סוף אוגוסט 2009 יסופקו המחשבים הניידים.

ליקוי

8. הטיפול בתלונות אינו מוסדר בפקודה ובתקנותיה. האגף לא קבע נוהל טיפול בתלונות המסדיר את רישום התלונות ואת המעקב אחר הטיפול בהן, בדומה להוראת התקשי"ר המסדירה את הטיפול בתלונות על התנהלות משרד התמ"ת. במערכת המחשוב של האגף אין אפשרות לעקוב אחר הטיפול בהן. למנהל יחידת הפיקוח אין רשימה של התלונות שהגיעו ישירות למשרדי האגף בירושלים והופנו אל המפקחים; המפקחים האזוריים אינם מדווחים באופן שיטתי למנהל יחידת הפיקוח על התלונות המגיעות ישירות אליהם, ואף אינם מכינים רשימה של תלונות שבאמצעותה ניתן לקיים מעקב מרוכז אחר הטיפול בהן.

מעקב

8. ישנה התקדמות בטיפול בתלונות. המערכת תחל לפעול במהלך חודש אוגוסט 2009.

ליקוי

9. האגף לא פרסם נוהל המסדיר את אופן בדיקת התלונות. יתרה מזו - בדיקת התלונות אינה מלווה בתיעוד שלבי הבירור שקיים המפקח ובדוח מסכם של מסקנותיו. הדבר פוגע הן באיכות בדיקת התלונות, והן באמון הציבור בהליכי הבדיקה. עקב היעדר נוהל גם לא הונחו המפקחים שאין להפסיק את הטיפול בתלונה ללא הסבר, וללא אישורו של מנהל יחידת הפיקוח הממונה על המפקחים.

ליקוי

10. בבדיקה שערך משרד מבקר המדינה בדבר סדרי הטיפול של האגף ב-15 תלונות הועלו הממצאים הבאים: במקרה אחד לא נבדקה התלונה כלל, ובשלושה מקרים לא נבדקו התלונות עד תום; בשלושה מקרים

נוספים דחה המפקח את התלונה על סמך תגובת האגודה לתלונה, אך זאת בלי שבדק את נכונותה ואמינותה; במקרה אחד לא טופלה התלונה במשך שבעה חודשים; ובמקרה נוסף העביר האגף את הטיפול בתלונה לחקירת מפקח מהאגף, וזו טרם הסתיימה עד מועד סיום הביקורת - כשנתיים לאחר הגשתה.

מעקב

9-10. ראה תגובת המשרד לסעיף 8.

ליקוי

11. האגף לא קבע מסגרות זמן לביצוע חקירות, והן נמשכות לעתים זמן רב: מתוך 328 החקירות שקיים האגף או פתח בהן במהלך השנים 2005-2007, נכון למועד סיום הביקורת (ספטמבר 2008), לא הוגשו דוחות חקירה סופיים ל-28 חקירות (כ-9%), ואשר ל-300 החקירות שהסתיימו - התברר כי 49 מהן (כ-16%) נמשכו למעלה משנה, ו-22 מהן בין שנה וחצי לשלוש שנים.

מעקב

11. ביוני 2009 הסתיים גיבושו של נוהל לניהול חקירות.

ליקוי

12. עוד לפני התקנת תקנות הסיווג של האגודות השיתופיות, שינו 155 קיבוצים מתוך 264 את אורח חייהם. עד סוף 2007 שינו 16 קיבוצים נוספים את אורח חייהם. ואולם עד אוגוסט 2008, במשך כשלוש שנים, אישר הרשם את התקנון של 34 קיבוצים בלבד ואת סיווגם כקיבוצים מתחדשים; התוצאה היא ש-137 קיבוצים נוספים מתנהלים על פי אורח חיים של קיבוץ מתחדש ועדיין אינם מסווגים ככאלה.

ליקוי

13. האגף אינו עוקב באופן שיטתי אם הקיבוצים המתחדשים אכן עומדים בדרישות תקנות הערבות ההדדית, ומסתפק בתלונות מועטות של חברי הקיבוצים כדי לאתר קיבוצים המפרים אותן. האגף לא קבע נוהל שיגדיר את בדיקות ההיתכנות הכלכלית שייעשו לצורך מתן חוות הדעת, ולא הורה על קיום מתכונת דיווח אחידה שתציג את הנתונים שעליהם הסתמכה חוות הדעת.

מעקב

13. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

14. כ-70% מתוך 75 אגודות שיכון שנבדקו אינן מתפקדות כאגודות שיתופיות. האגף שולח להן מעת לעת התראות שונות, לרבות התראות כי יורה על פירוקן משום שאינן מתפקדות כאגודה שיתופית, אולם בפועל אינו נוקט צעדים של ממש לפירוקן. חוסר התפקוד של האגודות יוצר קשיים ועיכובים, בעיקר ברישום או בהעברה של זכויות חכירה, הגורמים סבל ועגמת נפש, והאגף מתקשה לתת להם מענה. המצב באגודות השיכון ידוע לאגף זה שנים, אולם לא נמצא שנעשתה באגף עבודת מטה כלשהי כדי לבחון דרכים שיאפשרו למצוא פתרון מקיף לבעיה.

מעקב

14. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

15. מן הראוי שהרשם ינהיג סדרי עבודה יעילים באמצעות הכנת תוכנית עבודה שנתית ממוחשבת של ביקורי פיקוח, כדי שניתן יהיה לעקוב אחר הביצוע; יש להזרים למחשב את כל התלונות המתקבלות כדי שניתן יהיה לקיים מעקב ממוחשב אחר הטיפול בהן; על הרשם לפקח על מינוין ועל פעילותן של ועדות הביקורת באגודות שעל פי תקנונן חייבות בכך, ובייחוד באגודות המקיימות פעילות עסקית אינטנסיבית, כדי להעצים את מעמדן במבנה הארגוני של רשויות האגודה; יש לייעל את בדיקת הדוחות הכספיים של האגודות על ידי נותני שירותים חיצוניים שנשכרו למטרה זו, בכך שסדר בדיקתם ייקבע על פי סדר עדיפויות.

מעקב

15. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

16. מן הראוי שהמשרד יבחן את היקף תפקידי הרשם, ובתיאום עם יתר הגורמים הנוגעים לדבר, יבחנו את יכולתו למלא את תפקידיו במסגרת המשאבים העומדים לרשותו, ובמידת הצורך לשקול את השימוש בהטלת אגרות על האגודות. כמו כן יש לבחון את כלי המחשוב וכוח האדם העומדים לרשות הרשם, כדי שיוכל למלא את תפקידיו במלואם, תוך שימוש בסמכויותיו להטלת קנסות מינהליים. על המשרד לפעול לגיבוש הסדר תחיקתי עדכני שיתאים לאגודות השיתופיות השונות.

מעקב

16. טרם הסתיים שדרוג מערכת המחשוב. לו"ז - לסיום סוף שנת 2009. המחשבים הניידים יסופקו עד סוף אוגוסט 2009. סריקת מסמכים הועברה למיקור חוץ.

היבטים בפעילות המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע

הגופים המבוקרים: משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה; משרד החינוך

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 272.

ליקוי

2. שיעור מקבלי הדיפלומות בקרב תלמידי הנדסאות נמוך ולא עלה על כשליש. שיעור הצלחה נמוך זה מצביע על כך שמרבית תקציבו של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה - כ-100 מיליון ש"ח - לא השיג את יעדו. בינואר 2009, סיפק המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה נתונים שונים מהם עולה כי שיעור מקבלי דיפלומות ההנדסאים הוא כ-50%. משרד מבקר המדינה מעיר כי נתונים אלו אינם אמינים ונראה ששיעור זה מוטה כלפי מעלה, אולם גם שיעור של 50% משמעותו שמחצית מתקציבו של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה להכשרת הנדסאים לא השיג את יעדו.

מעקב
משרד התעשייה, המסחר ותעסוקה

2. מתבצעת עבודת תמחור שאמורה להסתיים ברבעון ראשון ב-2010. ברבעון אחרון של 2010 אמורה להסתיים פעילות המשרד בקביעת שיטת התקציב החדשה.

ליקוי

3. שיטת התקצוב המופעלת במכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה מבוססת על מספר הסטודנטים הלומדים ולא על שיעור מקבלי הדיפלומה. שיטה זו מעודדת את המכללות להשיא את מספר התלמידים, אך לא את מספר מקבלי הדיפלומות - שהיא מטרת המדינה בהכשרה מקצועית. שיטה זו גם אינה ממריצה את המכללות להעלות את רמת הלימודים, שכן הן מתוקצבות גם בגין הנושרים והנכשלים.

מעקב

במרץ 2009 הוכנה טיוטא להוראת מנכ"ל הקובעת את נהלי ההכרה והתקצוב, הטיוטא תאושר עם כניסתו של מנכ"ל חדש לתפקיד.

ליקוי

4. הוועדה לאישור מגמות במכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה מורכבת מנציגי המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה, מנהלי מספר מכללות שבפיקוחה, והסתדרות ההנדסאים והטכנאים; היא לא שיתפה גורמים רלוונטיים אחרים, כגון משרד החינוך, מוסדות להשכלה גבוהה, והתאחדות התעשיינים. הקו המנחה בוועדה לאישור מגמות היה צורכי המכללות - הביקוש למגמה בקרב התלמידים הפוטנציאליים - ולא הביקוש במשק להנדסאים וטכנאים מוסמכים במגמה. כמו כן הוועדה אישרה מגמות שאין להן זיקה למקצועות ההנדסה, בין השאר, כדי לתת לעובדים, בעיקר בסקטור הציבורי, קידום מקצועי ושיפור בשכר. למדיניות זו השלכות תקציביות כבדות משקל, אולם הוועדה לאישור מגמות לא בחנה השלכות אלו בשיתוף עם גורמי המטה, כגון משרד האוצר.

מעקב

3. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 273.

ליקוי

5. בוועדה לאישור מגמות ישנו רוב מובנה לנציגי גופים פרטיים בעלי עניין, העשויים ליהנות מהחלטות הוועדה. זאת ועוד, נציגי גופים פרטיים, בעת שהם משתתפים בוועדה משרדית רגולטורית, חלים עליהם הכללים למניעת ניגוד עניינים. בניגוד לכללים אלו, מנהלי המכללות, החברים בוועדה לאישור מגמות, השתתפו בדיונים ובתהליך קבלת ההחלטה, גם במקרים שהם עצמם הציגו את המגמה לפני הוועדה, והיו בעלי עניין להפעילה במכללה שייצגו.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה בדק את עמידת התלמידים בתנאי הקבלה רק לאחר סיום הלימודים והשלמת כל המחויבויות לקבלת הדיפלומה, כך שתנאי הקבלה היוו למעשה תנאי לקבלת הדיפלומה. המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה אף לא וידא שהמכללות הקפידו על קיום תנאי הקבלה שהוא קבע. המכון

הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה הקים ועדת חריגים שבאמצעותה פטר בדיעבד תלמידים שהשלימו את לימודיהם מעמידה בתנאי הקבלה, על רקע גיל או כישלונות חוזרים בבחינות הקבלה. המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה לא קיים בקרה על ביצוע תכניות הלימודים בידי המכללות ואף לא וידא שמספר השעות והתכנים של כל מגמה תואמים לנדרש.

מעקב

6. בקרה פדגוגית ובקרה מינהלית בהכנת מכרז למיקור חוץ. לו"ז משוער - עד סוף 2009.

ליקוי

7. המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה העביר כספי מדינה רבים למכללות ללא בקרה על הנתונים ששימשו לחישוב סכומים אלו, וללא התחשבנות סדירה עימן בתום כל שנה. כתוצאה מכך חייבות המכללות למכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה כ-27 מיליון ש"ח עבור שנות הלימודים התשס"ג - התשס"ה.

מעקב

7. במאי 2009 הושלם המידע המלא בנושא ההתחשבנות על יתרות זכות וחובה בכל אחת מהמכללות לשנים תשס"ג - תשס"ח.

ליקוי

8. מערך המחשוב של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה לא תמך בקיום תהליכי עבודה סדירים מול המכללות, ולא סיפק תשתית מידע לצורך קבלת החלטות ניהוליות של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה.

מעקב

8. המשרד נמצא בתהליך איפיון ראשוני למערכת המחשוב. התהליך אמור להסתיים בשנת 2012.

ליקוי

9. על מנת לשפר את האפקטיביות של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה, על משרד התמ״ת ועל המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה לשקול פעולה בכמה מישורים: 1. שינוי מודל התקצוב כך שיהיה מותנה בשיעור מקבלי הדיפלומות. 2. צמצום נוסף בסבסוד למגמות הלא מועדפות. 3. שילוב מערך בקרה שוטף על המכללות בתהליכי העבודה של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה.

מעקב

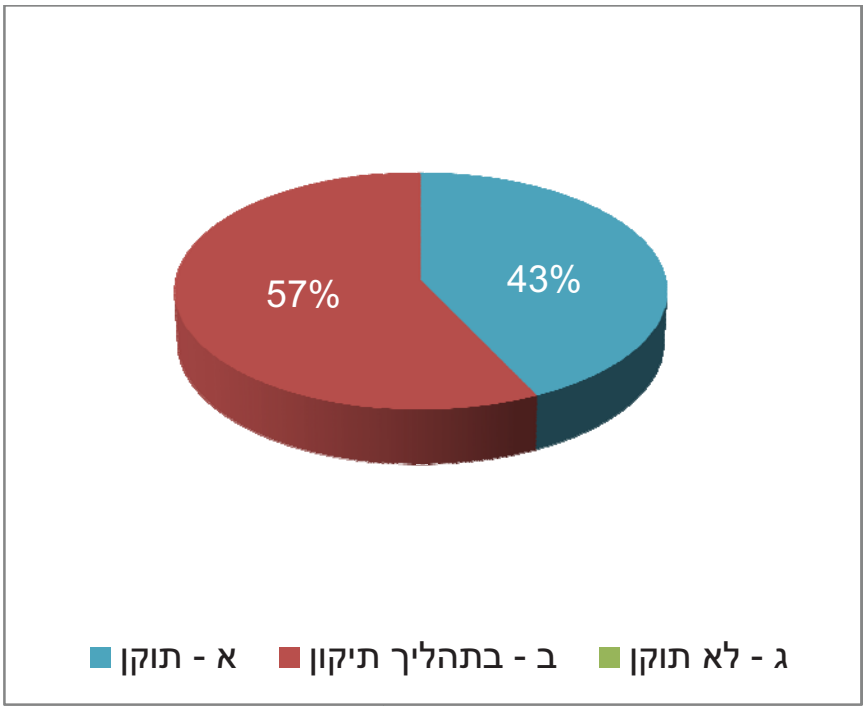
9. להלן הפעולות שעושה המשרד לשיפור האפקטיביות של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה:

שינוי מודל התקצוב - בתהליך (ראה סעיף 2).

שינוי סבסוד מגמות - בדיקה ראשונית.

שינוי בקרה - בתהליך (ראה סעיף 6).

משרד התשתיות הלאומיות

משרד התשתיות הלאומיות

היערכות להתמודדות עם מחסור בחשמל

הגופים המבוקרים: משרד התשתיות הלאומיות; רשות לשירותים ציבוריים - חשמל; חברת החשמל לישראל בע"מ

ליקוי

1. משנת 2003 ועד סוף 2008 לא עשו המשרד, רשות החשמל וחח"י את הפעולות הדרושות למימוש התכניות של פיתוח מקטע הייצור שאושרו בידי השר וקודמיו.

מעקב
משרד התשתיות הלאומיות

1. תכנית הפיתוח של מקטע הייצור מורכבת מיחידות ייצור רבות המקודמות על-ידי חברת החשמל לישראל ובאמצעות יצרני חשמל פרטיים. תכנון המתקנים, קבלת היתרי בנייה והקמתם בפועל נמשכים שנים. המתקנים שהושלמו או נמצאים בשלב מתקדם של הבנייה בחברת חשמל, הם:
- יחידת ייצור באתר חגית עברה להפעלה שוטפת בגז טבעי במאי 2009.
- יחידת ייצור באתר רמת חובב תופעל בגז טבעי בסוף שנת 2009.
- 3 יחידות ייצור נוספות (באתר אשכול, רמת חובב וחגית), יופעלו בגז באמצע 2010.
המשרד יזם צעדים להגדלת כושר הייצור ומניעת מחסור בחשמל.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 277.

ליקוי

2. שרי התשתיות לא קבעו את שיעור העתודה הדרוש ביכולת הייצור גם לאחר המלצות שהגישו למשרד יועצים שנשכרו במיוחד למטרה זו. שיעורי העתודה הצפויים בשנים הבאות במערכת ייצור החשמל קטנים במידה ניכרת מהשיעורים שעליהם המליצה חברת ייעוץ בין-לאומית.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 278.

ליקוי

3. על פי תכניות הפיתוח שאישרו שרי התשתיות בין דצמבר 1999 לנובמבר 2004, אמורות היו לקום יחידות ייצור על ידי יצרנים פרטיים ועל ידי חח"י. בפועל היצרנים הפרטיים לא הקימו יחידות ייצור כלל, ואילו יחידות הייצור שהקימה חח"י לא הופעלו במועד. גם בהפעלתן של יחידות ייצור עתידיות מסתמן פיגור גדול. אם יתממשו תחזיות הביקוש לחשמל, עלול להיווצר במדינה מחסור בחשמל.

מעקב

3 ההתקדמות שחלה בהקמת מרבית יחידות הייצור של יצרני חשמל פרטיים הייתה אמנם נמוכה. לעומת זאת, בהקמת תחנת כוח סולארית באשלים הייתה התקדמות ניכרת. המשרד יזם שורה של צעדים לטובת היזמים (העלאת תעריף החשמל, הרחבת רשת ביטחון, ועוד). המשרד מקדם עדכון נוסף של תקנות משק החשמל, שיאפשר שילובם של יצרני חשמל פרטיים במשק החשמל.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 278.

ליקוי

4. באוגוסט 2008, באיחור רב, אישר שר התשתיות תכנית חירום להתמודדות עם מחסור צפוי בחשמל. לוחות הזמנים להקמת היחידות שנקבעו בתכנית החירום קצרים יחסית ואינם תואמים את לוחות הזמנים שנדרשו לחח"י להקים יחידות דומות בעבר.

מעקב

4. תכנית החירום של חברת החשמל, שנועדה לסגור את הפער בין תחזית ביקוש לחשמל לבין כושר הייצור הזמין, מתקדמת בהתאם ללוח זמנים שנקבע. על מנת להבטיח בקרה נאותה אחר התקדמות הפרויקטים, המשרד עורך דיוני סטאטוס שוטפים עם הנהלת חברת החשמל להסרת חסמים, האצת תהליכים ועמידה בלוח זמנים קצר מהמקובל.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 9-278.

ליקוי

5. בהקמת תחנה פחמית מרכזית נוספת - פרויקט D - חל פיגור של כחמש שנים וחצי (ממועד אישור השר). לתחנה זו חשיבות רבה בהתמודדות עם המחסור במשק החשמל ומשמעות אסטרטגית במניעה של הסתמכות יתר על חשמל המיוצר באמצעות גז טבעי, בשנים הקרובות.

מעקב

5. המשרד פועל לקדם הקמת תחנת כוח פחמית נוספת. לאחרונה קיים המשרד דיון מעמיק עם המשרד להגנת הסביבה, כדי להבהיר את צורכי משק החשמל ואת נחיצותה של תחנת הכוח הפחמית למדינת ישראל, משיקולים אסטרטגיים לטווח ארוך.
הוועדה לחופים דחתה ביוני 2009 התנגדות הארגונים הירוקים להקמת תחנת הכוח. הנושא מונח על שולחנה של הוועדה לתשתיות לאומיות, ומצוי בהליכים אחרונים של אישור. חברת החשמל מקדמת את התכנון של תחנת הכוח הפחמית ובודקת הצעות להספקת ציוד. היחידה הראשונה של המתקן אמורה להיכנס לפעולה בקיץ 2014, והיחידה השנייה בשנת 2015.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 279.

ליקוי

6. ביוני 2006 חלה תקלה ביחידות ייצור בתחנות הכוח בחדרה ובאשקלון. חח"י נאלצה ליזום הפסקות חשמל בשל אי-יכולתה לספק את הביקוש. נזקי הפסקות החשמל הגיעו לכ-700 מליון ש"ח. משרד התשתיות לא יישם את המלצות הוועדה שהקים לבדיקת הגורמים להפסקות החשמל.

מעקב

6. המשרד יזם צעדים להגדלת כושר הייצור ומניעת מחסור בחשמל. מימוש ההחלטות אמור להקטין הסתברות להפסקות חשמל בטווח הזמן הקצר, ולמנוע מחסור בחשמל בטווח הזמן הבינוני והארוך, מבלי לפגוע ביעדי הממשלה בעניין ביצוע שינוי מבני, ובנוגע לכניסת יצרנים פרטיים למשק החשמל.
המשרד מקיים מעקב אחר יישום תוכנית התחזוקה של חברת החשמל, כדי למנוע השבתת חלק גדול מהמערכת לקראת תקופות של ביקושים גבוהים.
מינהל החשמל תיאם עם החברה את לוחות הזמנים הנדרשים לביצוע התחזוקה במערכות מסוגים שונים, והוציא הנחיה כללית בדבר אי עריכת שיפוצים בתקופות של ביקוש מועבר לחשמל.
המשרד מקדם הסדר השלת עומסים באמצעות הפעלת גנראטורים בעת מחסור בחשמל בשעת שיא הביקוש.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 279.

ליקוי

7. באוגוסט 2007 הוצגו למשרד התשתיות תוצאות הבדיקה שהזמין בנושא של העלות למשק של אנרגיה לא מסופקת. תוצאות הבדיקה מלמדות שעלות האנרגיה הזו גדולה פי ארבעה בקרוב מזו שעליה

מתבססות תכניות הפיתוח של משק החשמל. בחישובי העלויות בתכניות ובתחשיבים יש אפוא הטיה ניכרת כלפי מטה. עד ספטמבר 2008 לא אימץ המשרד או דחה את תוצאות הבדיקה.

מעקב

7. מינהל החשמל אימץ את הערך המעודכן של עלות אי הספקת חשמל. בדיקת הנושא והשלכותיו טרם הסתיימה.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 280.

ליקוי

8. התכניות המאושרות להקמת מחז"מים המוסקים בגז טבעי לא מומשו במועדן, ולכן הם הופעלו בדלק נוזלי, במזוט ובסולר. כך מבוזבזים משאבים יקרים ונגרם זיהום אוויר. הפעלת יחידות ייצור בדלק נוזלי במקום בגז טבעי גרמה למשק בשנים 2004-2008 הוצאה כספית נוספת בסך של כ-2.4 מיליארד דולרים.

מעקב

8. הלשכה המשפטית מגבשת תקנות להסדרת שילובם של יצרני חשמל פרטיים במשק החשמל במעבר לגז טבעי. המשרד מתקרב ליעד שנקבע לשימוש בגז טבעי במשק (40% מכלל הדלקים המשמשים לייצור חשמל). במאי 2009 חובר אתר חגית לגז טבעי, ובתוך שנה וחצי מתוכנן לחבר לגז טבעי את שאר המחז"מים שנכללו בתכנית החירום של חברת חשמל לישראל.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 281.

ליקוי

9. טורבינות גז המיועדות להתקנה בחיפה נרכשו לפני כמה שנים, ומאז הן מאוחסנות במחסני חח"י. עלויות עיכוב הפרויקט גדולות בשל הוצאות מימון, אחסון הטורבינות, ותמיכה טכנית. בינתיים גובר זיהום האוויר באזור מפרץ חיפה, שהוא מהאזורים המזוהמים בארץ, בשל המשך הסקתן במזוט של יחידות הייצור הקיימות.

מעקב

9. המשרד פועל לחיבור הגז הטבעי לתחנת הכוח בחיפה. הקמת מערכת ההולכה נמצאת בשלבים סופיים של העבודה. קיימת התנגדות להנחת קו הגז במקטע מסוים של הר הכרמל. למרות שהמשפט בעניין הסתיים ללא הוצאת צו עיכוב או צו מניעה, ותביעת העותר נדחתה, סוגיית המעבר טרם הוסדרה.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 281.

ליקוי

10. בתחנת הכוח מ"ד ב' באתר "אורות רבין" טרם הוקם סולקן - מתקן להפחתת הפליטה של גפרית דו-חמצנית. בשל כך מוסקת התחנה בפחם דל-גפרית יקר יותר. בארבע השנים שחלפו מהמועד שבו היה אמור לפעול הסולקן, הסתכמה תוספת העלות להפעלה בכ-140 מליון דולר.

מעקב

10. לאחר השלמת תחנות הכוח שנכללו בתוכנית החירום, ניתן יהיה להתקין סולקנים בתחנת הכוח "אורות רבין", מאחר ומהלך זה מחייב השבתת יחידות ייצור חשמל למשך כחצי שנה. בימים אלה חברת החשמל נמצאת בעיצומו של הליך הרכש.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 289.

ליקוי

11. בסוף אוקטובר 2008 אישרה רשות החשמל תוספת לתעריף החשמל בסכום מצטבר של כ-שני מיליארד ש"ח החל בינואר 2009 למשך שנתיים למימון תכנית החירום להגדלת כושר הייצור. החלטה זו מטילה על הצרכנים את עלויות מימון תכנית החירום שהופעלה עקב אי-מימוש תכניות הפיתוח במועד.

מעקב

11. המשרד פועל למימוש תוכנית החירום במועדים שנקבעו, בין היתר, באמצעות דיוני סטאטוס שוטפים ורצופים עם כל הנוגעים לעניין. רשות החשמל הכירה בהשקעות שמכסות רק חלק מעלויות התוכנית באמצעות העלאת תעריף החשמל. המשרד נערך לספק ביקוש לחשמל, ובד בבד פועל לתפקוד תקין של מערכת החשמל בשוטף ובשיא הביקוש.
המשרד מקדם הקמת תחנות כוח במגוון שיטות, עוסק בשיפור הרגולציה כדי להגביר כניסת יצרני חשמל פרטיים למערכת החשמל, מטפל בתגבור מערכת החשמל באמצעות גנראטורים, ומקדם פעולות לצמצום צריכת החשמל במשק.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 282.

שימור אנרגיה וניצול אנרגיות מתחדשות במשק החשמל

הגופים המבוקרים: משרד התשתיות הלאומיות; משרד האוצר – אגף התקציבים; משרד הבינוי והשיכון; המשרד להגנת הסביבה; משרד הפנים - מינהל התכנון; מינהל מקרקעי ישראל; רשות לשירותים ציבוריים – חשמל

ליקויים 4-3 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 284.

ליקוי

1. בטופס דיווח שהכין המשרד אין דרישה ממפעלים ומתאגידים לדווח לו את כל הנתונים שנדרשו בתקנות מקורות אנרגיה (פיקוח על יעילות צריכת אנרגיה), התשנ"ד-1993 לגבי פעולות שנעשו לתיקון תקלות הגורמות לאיבוד אנרגיה וייזום פעולות לשימור אנרגיה. המשרד לא השתמש בתקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - מקורות האנרגיה) התשס"ה-2004 להטלת קנסות על מפעלים צרכניים ותאגידים שלא שלחו אליו דוחות אנרגיה כלל, אף שפנה אליהם בכתב בנדון כמה פעמים.

מעקב
משרד התשתיות הלאומיות

1. במהלך 2010 המשרד יפעל לשיפור הטופס שמופיע באתר האינטרנט, כדי לגרום לדיווח על תקלות שגרמו לאיבוד אנרגיה, ועל יוזמות שננקטו על ידי הגוף המדווח בעקבות תקלות אלה. פעולות יזומות בתחום של שימור אנרגיה, כרוכות בהתייחסות בצעדים להתייעלות אנרגטית, צעדים שאושרו על ידי הממשלה.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 283.

ליקוי

2. המשרד לא השתמש בתקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - מקורות האנרגיה) התשס"ה-2004 להטלת קנסות על מפעלים צרכניים, ותאגידים שלא שלחו אליו דוחות אנרגיה כלל, אף שפנה אליהם בכתב בנדון כמה פעמים.

מעקב

2. המשרד הגיש לוועדת הכלכלה של הכנסת בקשה לאישור תקנות בדבר קביעת צריכת האנרגיה המירבית של מכשירי חשמל ביתיים. בפברואר 2009 המשרד התקין תקנות שקובעות רף יעילות מינימאלית, ופועל לשיפור מדורג של תקנות אלה בעתיד. המשרד פועל ליישום תקנות להתייעלות מערכות מיזוג

אוויר גדולות. במכון התקנים הוקמה ועדה חדשה לאנרגיה, בראשות נציג המשרד. הוועדה תטפל במגוון תקנים בנושאי האנרגיה, ותשמש כגוף מנחה של גורמי המכון בענייני אנרגיה.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 283.

ליקוי

5. במועד סיום הביקורת טרם הוקמו תחנת הכוח הסולארית וטורבינות הרוח שאמורות היו לקום עד סוף 2005 על פי תכנית הפיתוח שאישר שר התשתיות הלאומיות בינואר 2002.

מעקב

5. סוגיית עידוד הקמתם והפעלתם של מתקנים לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת, מורכבת. פיתוח אנרגיה חלופית בקנה מידה שנקבע על ידי הממשלה מחייב הסדרת תמריצים כלכליים. המשרד העביר שתי החלטות ממשלה העוסקות בהסדרת תמריצים, האחת באוגוסט 2008 והשנייה בינואר 2009. יישום החלטות אלה יתרום לקידום הפקת חשמל מאנרגיה חלופית. המתקן באתר אשלים מתוכנן להיכנס לפעולה בשנת 2012.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 284.

ליקוי

6. המשרד לא הכין תכנית ליישום החלטת הממשלה מנובמבר 2002 לעודד את הקמתם והפעלתם של מתקני חשמל ותחנות כוח לייצור חשמל באמצעות אנרגיות מתחדשות.

מעקב

6. משרד התשתיות הכין תוכניות לניצול מקורות חלופיים, יזם שורה של החלטות ממשלה התומכות בהן, וגיבש הצעות לעידוד התחום.

ליקוי

7. ביולי 2004 החליטה רשות החשמל, על פי סמכותה בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 (להלן - חוק משק החשמל), לדחות את בקשת חברת החשמל לישראל (להלן - חח"י) לקבל פרמיה בתעריף הניתן ליצרני חשמל מאנרגיות מתחדשות שיאפשרו לה, לדבריה, להקים תחנות הכוח המפיקות חשמל מאנרגית הרוח. חח"י אכן לא הקימה תחנות הכוח אלה, לדבריה מפאת חוסר כדאיות כלכלית, זאת שלא על פי תכנית הפיתוח למשק החשמל שאישר שר התשתיות הלאומיות בשנת 2002. עקב המגבלות שפורטו בחוק משק החשמל, היה על המשרד להביא אותן לדיון בממשלה עוד בשנת 2004, כדי שזו תחליט

על דרך מימושה של החלטתה הקודמת מ-2002, לעודד את חח"י להקים תחנות כוח באמצעות אנרגיות מתחדשות.

מעקב

7. תכנית הפיתוח המעודכנת של חברת החשמל לא עוסקת בהקמת תחנות כוח מאנרגיה מתחדשת. החברה מנועה מלהקים תחנות כוח חדשות, מלבד השלמת הפרוייקטים הנמצאים בשלבים שונים של הקמה, (לרבות תחנת הכוח הפחמית הנוספת ותוכנית החירום.

ליקוי

8. פעילות המשרד בנושא דרכי הפעולה ליישום מדיניות הממשלה בעניין אנרגיות מתחדשות החלה רק כחמש שנים לאחר החלטת הממשלה מנובמבר 2002. איחור זה עיכב את קידום ייצור החשמל מאנרגיות מתחדשות.

מעקב

8. בשנים האחרונות המשרד הציג יוזמות להקמת מתקנים לייצור חשמל באנרגיה מתחדשת, אולם רק חלק מהן אושרו בפועל. המשרד פועל לאיתור קרקעות מתאימות למיזמי אנרגיה מתחדשת. המשרד פועל להחלת חוק לעידוד השקעות הון על מתקנים לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת. המשרד פועל להקמת פרויקט אחד בשנה, החל משנת 2010 עד 2020. החלטת הממשלה מינואר 2009 אימצה את כיוון הפעולה, קבעה מתווה להשגת יעד ביניים, עסקה באיתור והקצאת קרקעות (באמצעות מכרז ובפטור ממכרז), ודחפה ליבוש תמריצים כלכליים. עדיין אין הכרעה בנוגע להיקף התמריצים הכלכליים ואופן ההתקדמות עד שנת 2020.

ליקוי

9. בהצעת ההחלטה לאנרגיות מתחדשות שהגיש המשרד לממשלה בשנת 2002, לא נקבע שתחנות כוח הפועלות באנרגיות מתחדשות הן בעלות חשיבות לאומית. הדבר הקשה על יצרני חשמל פרטיים לקבל היתרי בנייה ולהגיע להסכמים עם מוסדות מימון למתן רישיון לפעילות.

מעקב

9. למשרד התשתיות אין סמכות להעניק ליזמים היתרי בנייה. המשרד מלווה את פעילותם, פועל לגשר על פערים ויוזם פעולות להסרת חסמים (איתור קרקע, קידום הסדרה משופרת, הספקת שירותים נילווים ועוד). המשרד פועל בשיתוף עם מינהל התכנון לקיצור הליכי הרישוי של תחנות כוח פוטו-

וולטאיות בגודל בינוני, ולאחרונה הסדיר נוהל מקל עבור הקמת מתקנים פוטו-וולטאיים קטנים על גגות בתים ומבנים תעשייתיים. כל יזם שעמד בדרישות לקבלת רישיון וביקש להגיע למסלול של פרויקט בעל חשיבות לאומית, קיבל מהמשרד המלצה לקידום המהלך. כל הרישיונות המותנים שהוענקו עד כה על-ידי רשות החשמל, ניתנו ללא הסכם עם מוסדות המימון וללא היתרי בנייה.

ליקוי

10. צוות בין משרדי שהוקם בעקבות החלטת הממשלה מנובמבר 2002 המליץ בין היתר, שהמשרד ידון עם ממ"י בהקצאת קרקעות המדינה למתקנים לייצור חשמל לפי סוגי הטכנולוגיות מאנרגיות מתחדשות. עד מועד סיום הביקורת לא גיבש המשרד עם ממ"י דרכים לזירוז הקצאת קרקע למתקנים לייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות.

מעקב

10. אין התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 287.

ליקוי

11. רק בשנת 2005 החל המשרד בהכנת טיוטת תקנות להסדרת פעילותם של יצרני חשמל פרטיים מאנרגיות מתחדשות. עד מועד סיום הביקורת, לא הושלמה הכנת התקנות בעניין זה.

מעקב

11. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב, עמ' 287.

ליקוי

12. עד מועד סיום הביקורת לא הציעה רשות החשמל למכון התקנים הישראלי קביעת תקן ישראלי לטיב הנצילות החשמלית של המודולים בקולטי השמש במתקנים פוטו-וולטאיים קטנים לצריכה עצמית, ולא השלימה את התיאום עם מנהל התכנון במשרד הפנים בנוגע לקיצור ההליך להסדרת מתן היתר בנייה להתקנת מתקנים אלה על גגות הבתים, ולא הגיעה להסדר עם ממ"י בנוגע לאישור להוסיף מתקן מניב כלכלי לבניין הנמצא על מקרקעין של המדינה.

מעקב

12. התקן לחיבור מתקן פוטו-וולטאי נמצא בשלב של הערות הציבור.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 288.

מכוני המחקר שבאחריות משרד התשתיות הלאומיות

הגופים המבוקרים: משרד התשתיות הלאומיות; משרד האוצר; משרד המדע, התרבות והספורט

ליקוי 4 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 291-290.

ליקוי

1. ישיבות של מליאת הדירקטוריון של חיא"ל (חברה לחקר ימים ואגמים לישראל) לא התקיימו מתחילת שנת 2007 עד מרס 2008 מאחר שמספר חברי הדירקטוריון באותה תקופה היה קטן ממספר הדירקטורים המזערי הנדרש, ולכן אישר הדירקטוריון את תכנית העבודה לשנת 2008 ואת הדוחות הכספיים לשנת 2006 רק במרס 2008. ועדת הביקורת של דירקטוריון חיא"ל לא התכנסה בשנים 2007-2005, למעט פעמיים בשנת 2006 ופעם בשנת 2007.

מעקב
משרד התשתיות הלאומיות

1. המשרד מקיים מעקב שוטף אחר אישור תוכניות העבודה של מכוני המחקר (המכון הגיאולוגי, המכון הגיאופיסי והחברה לחקר ימים ואגמים לישראל). תכנית העבודה למכונים אלה הוצגה בפני שר התשתיות והמנכ"ל, ואושרה. המשרד מקיים מעקב אחר אישור תוכניות עבודה פרטניות על-ידי ועדות מקצועיות ייעודיות.

ליקוי

2. דירקטוריון מג"י (המכון הגיאופיסי) התכנס בשנים 2008-2005, כשמספר הדירקטורים בו היה קטן לסירוגין מהנדרש בתקנות ההתאגדות. כמה מוועדות הדירקטוריון של מג"י לא התכנסו במשך למעלה משנה. יו"ר ועדת הביקורת של דירקטוריון מג"י שחבריה מונו בדצמבר 2006, לא זימן את הוועדה מדצמבר 2006 עד מרס 2008. במועד סיום הביקורת, ספטמבר 2008, הוועדה לא דנה בכ-30 דוחות שהגיש לה המבקר הפנימי ממאי 2005 ועד יולי 2008.

מעקב

2. המכון הגיאופיסי הינו תאגיד עצמאי המנוהל על-ידי דירקטוריון. הדירקטוריון מתכנס לפי שיקוליו בהתאם לתקנות ההתאגדות. החברה מסרה למשרד התשתיות כי ועדת הביקורת של המכון מתכנסת על-פי החלטותיו של יו"ר הוועדה, וכי בשנת 2009 היא קיימה שני דיונים, בתאריכים 1.2.09 ו - 8.3.09.

ליקוי

3(א) במכון ובמג"י אין רישום מפורט של מצאי הציוד. בשנים 2005-2007 לא עשו המכון ומג"י ספירות מצאי, לרבות ספירות של ציוד בבעלות המדינה, שמג"י קיבלה מהמשרד. הסיכומים של ספירת מצאי שעשתה חיא"ל בשנת 2006 הסתיימו רק בפברואר 2008.

3(ב) נמצאו ליקויים בפיקוח ובבקרה של חיא"ל ושל מג"י על השימוש בכלי הרכב שלהן.

3(ג) עובדי מג"י עליהם הוחלו התנאים המקבילים לאלו של דירוג מחקר יצאו להשתלמויות ולשבתון בלי שוועדה מקצועית פנימית דנה בעניין, כנדרש בנהלים; עובדים בחיא"ל ובמכון המדורגים בדירוג מחקר לא הגישו דוחות סמוך לחזרתם מהשתלמויותיהם בחו"ל, כנדרש.

מעקב

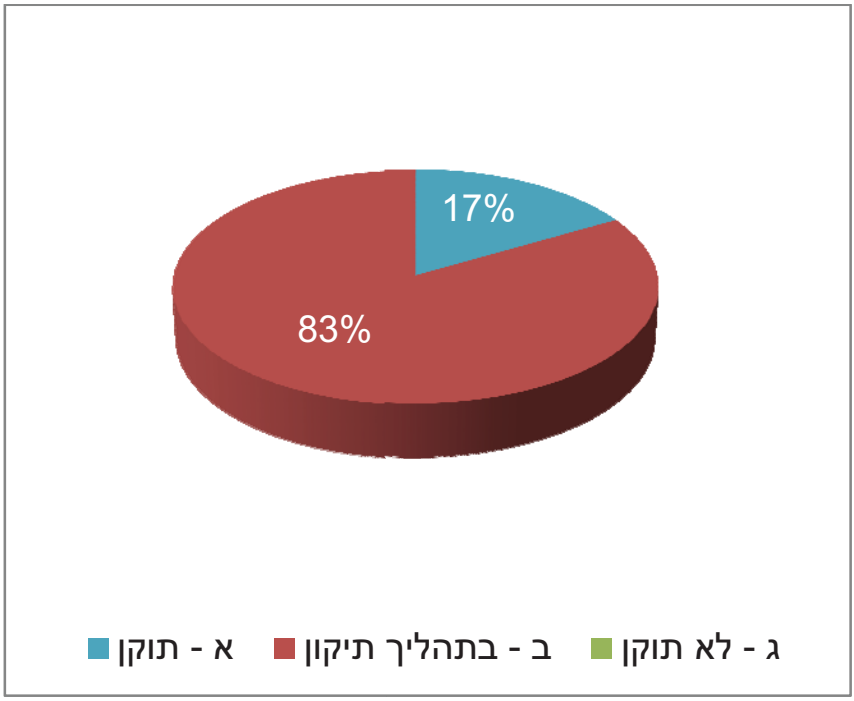
3. (א) המשרד פועל להסדרת רישום עדכני ומפורט של מצאי הציוד, לאור איחוד המכונים ומעבר לחשבונאות ממשלתית מצטברת. מעבר למערכת המרכב"ה גרם להפסקת רישום מצאי הציוד במכון הגיאולוגי, עקב היעדר אפשרות לנהל את הרישום בפירוט הנדרש. בסוף ינואר 2009 הוסכם להטמיע את מודול ניהול המצאי הממוחשב, כדי לאפשר רישום מצאי הציוד בצורה מיטבית ובאופן מתמשך.
החברה מסרה כי לאחר קבלת הערות מבקר המדינה היא ביצעה רישום מצאי הציוד וקיימה בקרה על אופן רישום המלאי.

3. (ב) חיא"ל ומג"י הינם תאגידים בעלי אחריות ישירה להגברת פיקוח ובקרה על שימוש בכלי הרכב שברשותם. חברת חיא"ל מסרה כי 97% מכלל הנסיעות של 8 רכבי העבודה שברשותה בוצעו עם רישום נתונים מדוייק, כמתחייב מהנהלים. הבקרה על דרכי הרישום בכרטיסי הרכב מתבצעת בהתאם לנהלי החברה.
חברת מג"י הודיעה כי לאחרונה החליפה את ספק התקשורת, וכי בשירות שהיא קיבלה מהספק החדש נכלל מעקב אחר כלי רכב, לרבות שם נהג הרכב ומד הנסיעה. לדעת המכון, שילוב מערכת מעקב ונהלי המכון יבטיח פיקוח ובקרה נאותים על שימוש בכלי רכב של החברה.

3. (ג) כדי לשפר את המעקב אחר דיווחי העובדים היוצאים להשתלמויות ו/או שבתון, הנהיג המכון הגיאולוגי נוהל משופר, על פיו התחשבנות סופית על החזר הוצאות ההשתלמות מותנית בהשלמת כל חובות הדיווח של העובד. לדעת הנהלת המכון, מהלך זה יפתור את הבעיה ויפסיק את התופעה של היעדר דיווחים על השתלמויות חוקרים.
חברת מג"י מסרה כי השתלמויות עובדים מאושרות על-ידי הוועדה המקצועית הפנימית של המכון, ועובדיה כבר לא יוצאים לשבתון.
בעקבות ממצאי מבקר המדינה, ניתנה הוראה למחלקת הנהלת חשבונות של המכון שלא לסיים את ההתחשבנות בגין נסיעה לחו"ל,

עד לקבלת סיכום תמציתי על פעילותו המקצועית של העובד, כנדרש בנוהל.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 289.

צבא ההגנה לישראל

צבא ההגנה לישראל

היבטים בניהול קופות מזומנים ביחידות צה"ל

הגופים המבוקרים: צבא ההגנה לישראל ; משרד הביטחון

ליקוי

1. חלק ניכר מהקופות של יחידות צה"ל נמצאו במצב של גירעון: בספטמבר 2008 היו קיימים גירעונות שטרם זוכו ב-155 קופות (95% מכלל הקופות שבהן היו גירעונות), אף כי עבר זמן רב מאוד מאז גילויים - זמן ארוך מזה שנקבע בהוראות מחלקת מופ"ת (שירותי הפרט, הפריש ה והתשלומים) כזמן מרבי לזיכוי הגירעונות - שישה חודשים. האיחור בטיפול בגירעונות מגיע עד כדי 67 חודשים. בספטמבר 2008 מתוך כ-260 יחת"שים (יחידות תשלומים) שניהלו כ-840 קופות, היו ב- 104 יחת"שים (כ-40%), 163 קופות במצב של גירעון (כ-19% מכלל הקופות), זאת לעומת 147 קופות במצב של גירעון בספטמבר 2007 (עלייה בשיעור של כ-11%).

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. בפקודת מטכ"ל 35.0111 ובהוראות מחלקת שירותי הפרט, הפרישה והתשלומים (להלן מופ"ת), מוגדר שהטיפול בגירעונות הינו באחריות מפקדי היחידות ומפקדי היחת"שים לגבי הזמן ואופן הטיפול בגירעונות. מופ"ת אוכפת על השטח את הטיפול בגירעונות בכלים העומדים לרשותה (אי העברת תווים, רווחי קנטינה וקרן יחידה). ראש אכ"א הנחה, כי מעתה ואילך, יחידה אשר יהיו בה גירעונות, הגירעון יכוסה על ידי תקציב פיקוד/זרוע, ולא מקופה מרכזית של כיסוי גירעונות. ראש אכ"א אישר את מינויה של רמ"ח מופ"ת לבצע בירורים רבעוניים לנציגי פיקודים/זרועות לגבי יחידות שיש להן גירעון, ובמידה ולא נחה דעתה, הנושא יעלה לבירור אצל ראש אכ"א/רמ"ט אכ"א.
בינואר 2008 פורסם חוזר רמ"ח מופ"ת בנושא הסנקציות שיינקטו כלפי המאחרים בזיכוי הגירעונות. מחלקת מופ"ת, בהבנתה את ההשלכות על הפרט בעניין, פועלת ברגישות ובצורה מדודה בעת הקפאת הרווחים ליחידה, ואינה "מענישה" באופן גורף – אלא בהתאם לנסיבות. ראש אכ"א הנחה כי בנושא הגדרת הסנקציות תעודכן פקודת מטכ"ל הרלוונטית, ועל בסיס פקודת מטכ"ל יעודכן קובץ הוראות של מופ"ת.
למרות ההפרדה הקיימת בין סמכויות מופ"ת כגורם מנחה מקצועי, לבין אחריות מפקד היחידה הנובעת מן הסמכות הפיקודית ביחידה, מופ"ת תפעל להעצמת האחריות הפיקודית

בקרב היחידה ובקרב קציני השלישות הפיקודיים/זרועיים.
ראש אכ"א הנחה כי מופ"ת תעביר לענף ביקורת נתונים של יחידות שהתגלו בהן גירעונות כספיים, אשר ייבדקו בביקורות אכ"א וישוקללו לתוך ציון הביקורת ביחידה.
בחוות דעת של מדור ביקורת על הקמת ועדות חקירה בנושא הגירעונות, ישנם מקרים רבים בהם ממליץ מדור ביקורת על נקיטת צעדים כנגד בעלי התפקידים ביחידה. מדור היחת"שים אוכף ביצוע נקיטת הצעדים המשמעתיים בטרם זיכוי הגירעונות.

ליקוי

2. במסגרת ביקורות שעורך מדור ביקורת במחלקת מופ"ת ביחת"שים, עולים מדי שנה בשנה בנוסף לגירעונות מאות ליקויים בניהול הקופות, כגון פגמים בניהול ספרים וביצוע הוצאות האסורות על פי הוראות מופ"ת. הליקויים נרשמים ונאגרים במערכת ממוחשבת במחלקת מופ"ת. מחלקת מופ"ת אינה מנתחת את הליקויים שעלו בביקורות שערך מדור ביקורת כדי לעמוד על הסיבות שהביאו לקיומם; ממילא, היא אינה מקשרת בין הסיבות לבין מאפייני פעילות היחת"שים. המחלקה אינה מקיימת מעקב אחר הצעדים שנוקטות היחת"שים כדי למנוע בעתיד ליקויים "חוצי-ארגון" מהסוגים שהתגלו ביחידות אחרות.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

2. מדור הביקורת בשיתוף מדור היחת"שים, עורכים מעקב אחר הצעדים שנוקטים היחת"שים למניעת ליקויים דומים בעתיד, באמצעות ביצוע ביקורת שנתית עוקבת, בה נבדקים תיקוני הליקויים מביקורת קודמת. מדור היחת"שים עורך בקרה על ליקויי היחידה במהלך הגשת הדוחות הכספיים, ומעדכן ומתדרך את מפקדי היחת"ש לתיקון הליקויים הנשנים. החל מינואר 2009, הושקה מערכת ביקורת אינטרנטית, אשר תאפשר מעקב אחר ליקויי היחידות על ידי מדורי הביקורת והיחת"שים. אחת לרבעון, הליקויים מנותחים והממצאים נשלחים ליחידות על ידי חוזר של רמ"ח מופ"ת. כתוצאה מניתוח הממצאים עולות נקודות בעייתיות, אשר מאפשרות למופ"ת להגמיש את הקריטריונים, ובכך להקל על היחת"שים.

ליקוי

3. במחלקת מופ"ת אין נתונים בנוגע להשפעת השינוי שבוצע במתכונת הכשרת השלמים על איכות ניהול הקופות ביחידות השונות. במצב של היעדר נתונים, לא ניתן לקבוע אם המתכונת החדשה עונה לצרכים,

וממילא לא ניתן ללמוד על השינויים שייתכן שנדרשים במתכונת ובתוכני ההדרכה של ההשתלמות.

ליקוי

4. במחלקת מופ"ת אין נתונים בנוגע ליעילות הכשרת מפקדי יחת"שים וקציני מיופי כוח ובכלל זה אם מסגרת ההשתלמויות שנקבעה מספיקה, ואם קיים קשר בין ההיקף והתכנים של ההכשרה לבין היקף הליקויים בניהול הקופות כפי שעולה מביקורות של מדור ביקורת.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

3-4. ראש אכ"א הנחה כי תוך שלושה חודשים יפתח קורס רכזי תשלומים בבה"ד 11. בעלי התפקידים שלא קיבלו מינוי בכתב ממדור היחת"שים ולא מונו ולא הוכשרו אינם מוכרים כפקידי תשלומים ביחידה. נושא זה נבדק אף בביקורת מופ"ת בשטח, וייאכף מול קציני שלישות פיקודיים/רמ"חים. מופ"ת נמצאת בתחילתו של תהליך מול מפקדת קצין שלישות ראשית ובה"ד 11, לבחון את הכשרת בעלי התפקידים בנושא היחת"שים. הנחה ראש אכ"א כי יבוצעו השתלמויות על ידי בכירי משאבי אנוש מעת לעת בבה"ד 11, והורה לחזק את נושא ניהול הקופות בקורסים בסיסיים בתחום משאבי אנוש בבה"ד 11.

ליקוי

5. מן הראוי, שאגף כוח אדם שבמטה הכללי יבחן ביסודיות את הסיבות לגירעונות בקופות ולליקויים המנהלתיים ביחת"שים, בדגש על מאפייניה ועל תפקודה של מערכת בקרה שאמורה לבקר ולהבטיח תקינות הפעולות הכספיות; כן ראוי שיגבש דרך פעולה מעשית לטיפול בהם, ברציפות וביעילות. לצורך כך, יש בראש ובראשונה להטמיע בניהול כספים ברמת היחידה את האחריות של המפקדים לעניין זה. מעבר לכך, יש לתת דגש מיוחד על קבלת תמונה כוללת של היקף הבעיה ועל בחינתה של סוגיית הכשרת כוח אדם מקצועי בתחום ניהול כספי הקופות.

מעקב

5. מחלקת מופ"ת מהווה גוף מקצועי המוביל בתחומו בצה"ל ומשמש כאחראי על התורה והמדיניות בניהול כספי היחידות בצה"ל. כחלק מתפקידה, מקיימת מחלקת מופ"ת בקרה על התנהלות היחידות בתחום זה, ומעמידה לרשות היחידות והמפקדים הנחיות מקצועיות וכלי ניהול לצורך ניהול הקופות

השונות ביחידה. על מנת לממש את האחריות בתחום הניהול הכספי בצה"ל, מופ"ת קידם והוביל את השינויים הבאים:
הטמעת מערכת פורטל היחת"שים לניהול כספי היחידה – מדובר במערכת מתקדמת וידידותית למשתמש, דרכה מנוהלת כלל רשומת ניהול הכספים ביחידה, תוך שקיפות נתונים ובקרה בזמן אמת על כספי היחידה, ומתן אפשרות "להתערבות מגבוה" בעת זיהוי גירעונות.
שילוב הביקורת בכספי היחידות כחלק מביקורת אכ"א – שילוב זה בא להגביר את המודעות בקרב המפקדים וחשיפתם לנושא הכספים, תוך מתן ציון בביקורת אודות תפקוד בעלי התפקידים ביחידה, מתוך ההבנה שגירעון כספי פוגע בפרט וביחידה, ומעורבות המפקדים הינה קריטית בנושא זה.
אתרים לניהול ידע מקצועי ליחידות – נבנו במדור היחת"שים ובמדור הביקורת, אתרי ידע לשימוש היחידות ובהם מידע זמין ועדכני, פקודות, נהלים, טפסים וחוזרים מקצועיים בתחום ניהול כספי היחידות.
פרויקט ה- S.M.S ובניית תיבות דואר – יוזמה זו היא לצורך משלוח הודעות בזמן אמיתי לתיבות הדואר ולטלפונים של בעלי התפקידים בנושא הכספים.
מעבר מניפוק תווים לכרטיסים נטענים/חד פעמיים לפרט באוכלוסיות השונות – על מנת לצמצם את הגירעונות ביחידות, ניפוק תווי השי למשרתי הקבע הועבר לניפוק כרטיס נטען בשיתוף אגף כוח אדם בצה"ל וארגון "חבר".

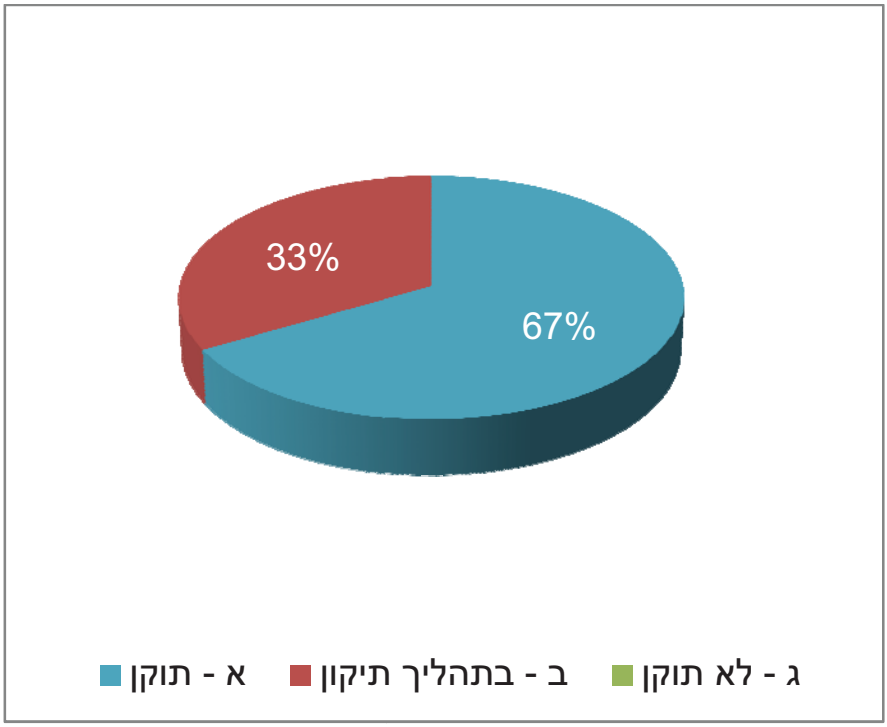
ליקוי

6. באשר לטיפול בגירעונות, מן הראוי שאכ"א יבחן את הצורך בקביעת סמכותה של מחלקת מופ"ת לנקוט ולאכוף פעולות למניעת גירעונות ולזיכוים של אלה שהתגלו, בלוח הזמנים שנקבע בפקודות צה"ל.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

6. מחלקת מופ"ת מהווה את הגוף המקצועי והמנחה ליחידות בתחום ניהול הכספים. על מנת לשפר את התנהלות היחידות, הנחה ראש אכ"א כדלקמן:
א) לחזק את תחום ההכשרה בקורסים בסיסיים של משאבי אנוש.
ב) לבצע השתלמויות בכירים באופן עיתי.
ג) להקים קורס שלמים.
ד) כיסוי הגירעונות יבוצע על ידי תקציב פיקוד/זרוע.
ה) עדכון פקודת מטכ"ל וקובץ הוראות מופ"ת.
ו) בדיקה ושכלול נושא הגירעונות בדוחות ביקורת אכ"א.

התעשייה האווירית לישראל

התעשייה האווירית לישראל

השקעת התע"א בתחום מטוסי אימון והקשרים בינה לבין חיל האוויר והחלל

הגופים המבוקרים: התעשייה האווירית לישראל בע"מ; משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות; משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל

ליקוי

1. הנהלת התעשייה האווירית (להלן-התע"א) לא בדקה ביסודיות מספקת את ההשלכות ממימוש אפשרי של סיכוני התכנית, במיוחד כאלה שיגרמו להפסקת הפיתוח על ידי ATG (חברה שהוקמה לפיתוח ולייצור מטוס סילוני המיועד לשוק האזרחי). כמו כן, לא נבחנו ביסודיות האמצעים שהוצגו להפחתת הנזק ממימוש אותם סיכונים, ולא ניתן ביטוי כספי למשמעות הסיכונים.

מעקב
התעשייה האווירית לישראל

1. ההשקעה בפרויקט היוותה מהלך אסטרטגי שנועד לחזק את מעמדה של התעשייה האווירית בשוק התעופה הצבאית, וטמן בחובו פוטנציאל עסקי רב. מדובר בפיתוח ובייצור מטוס אימון צבאי מתקדם, תוך חיזוק מעמדה של התע"א כיצרן מטוסים בשוק הגלובלי, ותוך חיסכון ניכר בעלויות. טרם ההשקעה בפרויקט, בוצעו על ידי התע"א בדיקות מקצועיות יסודיות ומקיפות, אשר הצדיקו את כדאיותה הכלכלית של התוכנית העסקית. במסגרת קבלת ההחלטות על ידי התע"א בוצע ניהול סיכונים על בסיס של בדיקות וניתוחי רגישות. במהלך תקופת הפרויקט התקיימו בתע"א דיונים רבים, הן ברמת ההנהלה והן ברמת הדירקטוריון, אשר הובילו להחלטות השקעה מדורגות, ששיקפו זהירות ונטילת סיכונים מחושבת. ההחלטות התקבלו לטובתה של התע"א, תוך הפעלת שיקול דעת עסקי, מיומן וזהיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון. טענתה העיקרית של התע"א הינה, כי מדובר בהחלטות עסקיות של הדרג הניהולי בחברה, אשר יש לכבדן ואין מקום לבקרן בדיעבד. העיקרון הוכר כ"כלל שיקול הדעת העסקי", אשר פורט בהרחבה בתגובת התע"א ובחוות הדעת המשפטית שהוגשה מטעמה. העובדה שבסופו של דבר, הפרויקט לא צלח וסיכונים מסוימים התממשו, אין בה כשלעצמה כדי להצדיק ביקורת על שיקול הדעת שהופעל על ידי התע"א בזמן אמת. בעולם העסקי אין 100% של הצלחות. הפרויקט לא צלח, על אף שנוהל על פי קריטריונים עסקיים מקובלים וסבירים.

ליקוי

2. גיוס הכספים על ידי ATG היה תנאי לקידום הפיתוח ולהצלחת התכנית, אך בהצעתו של "הצוות האדום" להורדת הסיכון של אי-גיוס הכספים, על ידי העברת הידע לבעלות התע"א, לא היה כדי להפחית משמעותית את הסיכון של העסקה; זאת בהתחשב בעובדה שללא גיוס הכספים והשלמת הפיתוח, ערך הידע שיועבר לתע"א יפחת מאוד.

מעקב

2. מאז תחילתו של פרויקט ATG בשנת 2004, עשתה התע"א כברת דרך ארוכה בכל הנוגע לניהול פרויקטים. נקבעו תהליכים שיטתיים ומובנים לביצוע פרויקטים ולעריכת בקרה עליהם, ונבנו כלים מקצועיים למדידת הפרויקטים לאורך כל תקופת ביצועם. נערכים אומדני סיכונים יסודיים ברמות שונות של החברה - מרמת הפרויקט ועד רמת ההנהלה, ומוקדשים משאבים על מנת להבטיח את הצלחתם של הפרויקטים. בעולם העסקים, ההליכים האמורים אינם מהווים ערובה להצלחתם של אותם פרויקטים. הדוח הועלה לדיון מקיף בוועדת הביקורת של הדירקטוריון בישיבתה מיום 26.01.2009.

ליקוי

3. התכנית העסקית של המטוס האזרחי שהובאה לאישור הדירקטוריון ביוני 2004 הציגה רווח זעום בשיעור היוון נמוך. בשיעור היוון של 15% היה צפוי הפסד. נוכח זאת, ונוכח העובדה ש- ATG היא חברת הזנק, ומשקיעים פיננסיים מצפים לתשואה גבוהה כפיצוי על הסיכון, פחתו סיכויי מימון התכנית על ידי משקיעים פיננסיים. שיקול זה לא הועלה בדיוני הדירקטוריון בבואו להעריך את כדאיות התכנית וסיכוניה.

ליקוי

4. התע"א לא הגדירה במפורט את דרישות המעבר בין תצורת המטוס הבסיסי (MK-10) למתקדם (MK-30), והסתפקה בהגדרה ראשונית, ולא בחנה את מלוא העלויות הכרוכות בכך. הגדרה מפורטת זו הייתה נחוצה, בגלל החשיבות הרבה של עמידה בלוחות הזמנים של התוכנית לאימוץ המטוס על ידי חיל האוויר הישראלי ולסיכוי השיווק לחילות אוויר זרים, המהווים לקוחות פוטנציאליים.

ליקוי

5. שיעורי ההיוון שעל פיהם בדקה התע"א את הכדאיות הכלכלית להשקעה ב-ATG, טרם אישור ההשקעה ביוני 2004 היו 6% עד 8%

בלבד. שיעורי היוון אלה לא נתנו ביטוי מספיק לסיכונים הכרוכים בייצור המטוס האזרחי - טכנולוגיים, שיווקיים ואלה הקשורים בגיוס מקורות הון, כמקובל בעסקאות מסוג זה.

ליקוי

6. הנהלת התע"א לא הציגה לדירקטוריון ביוני 2004, בבואו לאשר את העסקה, את העובדה שפרמיית הסיכון שעל בסיסה נערכו החישובים נמוכה ביחס לסיכונים של העסקה. באותה ישיבה אישרו הדירקטורים את העסקה ללא שבחנו סוגיה מהותית זו.

ליקוי

7. בידי התע"א לא הייתה בחינה יסודית ועצמאית של פוטנציאל שוק הנישה לדגם האזרחי של מטוס ה"ג'אבלין".

ליקוי

8. בטרם כניסתה להשקעה בפרויקט הנהלת התע"א לא בחנה ביסודיות מהן סך העלויות הדרושות לפיתוח ולייצור סדרתי של הדגם המתקדם של מטוס האימון, שהתבסס על פיתוח הדגם האזרחי, והסתפקה ב"הערכת אצבע".

ליקוי

9. הנהלת התע"א הציגה לדירקטוריון התע"א ביוני 2004, כי בכוונת ATG להשיג רישיון עבור המטוס במרס 2007, דבר שלא התיישב עם בדיקת הנאותות מינואר 2004, שבה עלה כי לוח זמנים זה אינו ריאלי. דהיינו, הנהלת התע"א לא הציגה לדירקטוריון נתון שכולל תוספת עלות בגין הדחייה בלוח הזמנים והמשמעויות הנובעות מכך, דבר המקטין את כדאיות ההשקעה.

ליקוי

10. הנתונים שהציג מנהל חטיבת כלי טיס צבאיים לדירקטוריון ובהם נותחו, בין היתר, הסיכונים של הפרויקט והאמצעים להפחתתם, היו מוטים להצגת הפרויקט ככדאי כלכלית. על בסיס נתונים אלה אישרו הדירקטורים התקשרות בעסקה, שהביאה בסופו של דבר להפסדים ניכרים.

ליקוי

11. התע"א השקיעה ביוני 2004 סכום של 6.25 מליון דולר בחברת ATG, על ידי מתן הלוואה המירה למניות של חברת ATG. השקעה זו נעשתה בטרם קבלת אישור הממשלה, שניתן רק כשנה לאחר מכן, במאי

2005. במסלול מימון זה לא קוימו דרישות החוק לקבלת אישור הממשלה בטרם ביצוע ההשקעה.

ליקוי

12. בדיקה של סבירות החישוב לכדאיות הכלכלית של ההשקעה שנתנה התע"א לרשות החברות הייתה צריכה לעורר אצל רשות החברות סימני שאלה לגבי שיעור ההיוון שבו נערך החישוב, נוכח הפער הגדול בין שיעור היוון זה לבין שיעור היוון שעשוי היה לשקף את הסיכונים הכרוכים בהשקעה.

ליקוי

13. הסכם ההתקשרות בין התע"א לבין ATG מיוני 2004 לא תאם את החלטת הדירקטוריון שקדמה לה, שלפיה תשקיע התע"א 2 מיליון דולר נוספים עם קבלת מקדמה מלקוח בסך 10 מיליון דולר, ולא בעת התחייבות לקוח לרכוש את המטוס, התחייבות שניתן היה לבטל במקרים מסוימים.

ליקוי

14. החריגה בלוחות הזמנים להשלמת הפיתוח של המטוס ולקבלת הרישוי האזרחי בכשלוש שנים, סיכנה את אימוץ המטוסים על ידי חיל האוויר.
לא נמצא כי במסגרת דיוני הנהלת התע"א, נוהלו דיוני מעקב אחר הגידול הניכר בעלויות הפיתוח ההתארכות בלוחות הזמנים, עד הבדיקה שביצע צוות המומחים כשנתיים לאחר שהדירקטוריון החליט לאשר את ההשקעה בפרויקט.

ליקוי

15. בינואר 2007 לא היה בתע"א אומדן של עלות ביצוע השינויים הטכנולוגיים הנדרשים להתאמת המטוס האזרחי לדרישות השוק הצבאי.

ליקוי

16. טרם המלצת הנהלת התע"א לדירקטוריון לאשר הלוואה/השקעה נוספת היו בידי הנהלת התע"א נתונים המצביעים על כך, שחל פיגור בלוחות הזמנים להשלמת מטוס האימון לחיל האוויר הישראלי; חל גידול ניכר באומדן עלויות הפיתוח של הפרויקט; נדרשו שינויים טכנולוגיים בתכנון המטוס על מנת להתאימו לדרישות השוק הצבאי; הסיכוי לגיוס משקיעים פיננסיים נמוך מאוד, ושיעור התשואה הצפוי של ההשקעה לא היה אטרקטיבי למשקיע הפיננסי. נתונים אלה

אמורים היו להעלות ספק בדבר הכדאיות הכלכלית להמשך ההשקעה של התע"א ב- ATG.

ליקוי

17. החוברות שכללו את חוות הדעת שהכינו יועצים חיצוניים לגבי הכדאיות הכלכלית להמשך ההשקעה ב- ATG, נשלחו לחברי הדירקטוריון לאחר הישיבה שבה החליט הדירקטוריון לאשר את המתווה שהציגה לו הנהלת התע"א שכלל, בין היתר, אישור הלוואה/השקעה ל-ATG בסך 18 מיליון דולר. מן הראוי היה שהנהלת התע"א תמסור לחברי הדירקטוריון את החוברות האמורות, שכללו מידע חשוב בנוגע לכדאיות הכלכלית להמשך ההשקעה ב-ATG, טרם ישיבת הדירקטוריון ולא לאחריה. זאת כדי שהדירקטורים יוכלו לעיין, לבחון ולשקול את הנושא טרם הדיון על המתווה שהציגה ההנהלה. זאת ועוד, ראוי היה שחברי הדירקטוריון היו מקיימים את הדיון ומקבלים החלטה לאחר שעיינו בחומר.

ליקוי

18. משרד מבקר המדינה רואה בחומרה, שבאפריל 2007 הציגה התע"א למשרד הביטחון נתונים המצביעים על כדאיות כלכלית גבוהה יותר לעומת הנתונים שהוצגו לדירקטוריון התע"א בינואר 2007 בדיון שבו הוא קיבל החלטה לאשר את המתווה שהציעה הנהלת התע"א; מתווה זה כלל בין היתר, אישור הלוואה/השקעה נוספת ל-ATG בסכום של 18 מיליון דולר. זאת, מבלי שחלו שינויים בנתונים בין המועדים.

ליקוי

19. התע"א הציעה באפריל 2006 לחיל האוויר להאריך את חיי ה"צוקית" על ידי כך שתפעיל עבורו עד שהוא יוכל להפעיל את מטוסי ה-MK-20 את מערך ה"צוקית" לתקופה של ארבע עד שש שנים. התע"א לא בחנה באפריל 2006 מהי העלות התפעולית המתוכננת להארכת חיי ה"צוקית". עלות שחושבה כשנה יותר מאוחר, והוצגה לדירקטוריון התע"א במאי 2007, ואשר הייתה אמורה להסתכם בכ-20 ועד 24 מיליון דולר. עלות, שעלולה להשפיע על הכדאיות הכלכלית של כלל התוכנית

ליקוי

20. לא נמצאו סימוכין לכך שלתע"א היה אומדן מלא של סך העלויות בפרויקט, הכולל את עלות ביגור מטוס ה"גאבלין" (עלות הטסת מטוסי הג'אבלין על מנת שיצברו שעות טיסה, כדי שיתאימו לדרישות חיל האוויר), כפי שהציע מנכ"ל התע"א ביוני 2007 לחיל האוויר ולמנה"ר, כמו גם את תוספת עלות השינויים הטכנולוגיים הנדרשים

על מנת להתאים את מטוס האימון הצבאי לדרישות חיל האוויר, שעלולים להסתכם בעשרות מיליוני דולרים. התע"א גם לא בחנה את ההשפעה של תוספת העלויות בפרויקט, ובהן עלות הארכת חיי ה"צוקית, ועלות הביגור, המסתכמות בעשרות מיליוני דולרים, על הכדאיות הכלכלית של כלל העסקה.

ליקוי

21. בתע"א לא נמצאו סימוכין לכך שנבדקה הכדאיות הכלכלית של הצעתה לחיל האוויר להחליף את מטוסי ה"צוקית" בלבד, ללא החלטה על החלפת מטוסי "העיטי". זאת במיוחד נוכח העובדה שהבדיקות הכלכליות שערכה, בין היתר, ועדת שיינין(ועדה לבחינת השוק האזרחי והפוטנציאל העסקי והכלכלי של התוכנית העסקית), הצביעו על כדאיות כלכלית של השקעת התע"א בתנאי שחיל האוויר ירכוש גם את הדגם MK-20 כמחליף "צוקית", וגם את הדגם MK-30 כמחליף "עיטי"; ובהצעה המעודכנת של התע"א לחיל האוויר מיוני 2007 לא נכללה בקשת החלטה לגבי מטוס ה- MK-30 כמחליף "עיטי".

ליקוי

22. על התע"א להפיק לקחים מדוח זה, בדגש על הליקויים המשמעותיים המתייחסים לתקופה שטרם אישור הפרויקט, בנושאים הבאים: בדיקת כדאיות של פרויקטים, ובכלל זה, בדיקת ההשלכות ממימוש אפשרי של סיכונים והאמצעים להפחתת הנזק באותם סיכונים, ובחינת הכדאיות הכלכלית של פרויקטים על פי שיעורי תשואה המפצים על הסיכונים הכרוכים בהם.

מעקב

22. ראה ליקוי 1 ו -2 דלעיל.

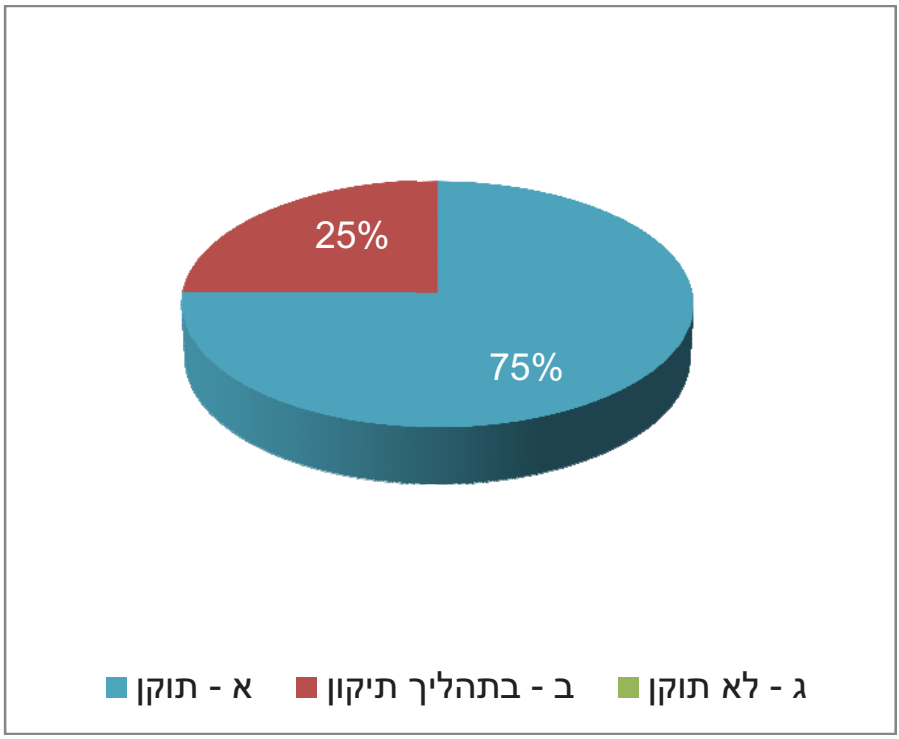
ליקוי

23. על רשות החברות לקדם את הסדרת הסוגיה של השקעת חברה ממשלתית בנכסים המירים למניות, באופן שאישור הממשלה להשקעה כזאת יידרש בטרם ביצועה, ולא רק במועד שבו מתקבלת ההחלטה אם לממש את אופציית ההמרה. זאת, כדי לאפשר לממשלה להידרש לעניין ולהחליט בו בשלב שבו טרם הושקעו כספי ציבור בעסקה.

מעקב

23. מרשות החברות הממשלתיות לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ

החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ

היבטים בפעולות החברה

הגופים המבוקרים: החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ; משרד ראש הממשלה - נציבות שירות המדינה; משרד האוצר - אגף החשב הכללי, רשות החברות הממשלתיות; מינהל מקרקעי ישראל

ליקויים 2,4,8,10,12,15,18 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 302-295.

ליקוי

1. בשנים 2004-2006 דירקטוריון החברה לא בחן וניתח ביסודיות מפעם לפעם את מגמת הגידול הניכר בהיקף הכספים הפנויים ואת השיעור שבו ראוי להגדיל את ההוצאות על פעולות רווחה ותרבות עקב הגידול האמור. אמנם דירקטוריון החברה קיים בכל אחת משנים אלה דיונים בנושא תקציב החברה ופעולותיה, ובהם הביעו לעתים דירקטורים את עמדותיהם באשר לכספים הפנויים שנצברו; אולם ההחלטות בנושאים חשובים אלה לא התבססו על בחינת כמה חלופות ועל ניתוח של היבטיהן התקציביים וההשפעות הצפויות של אימוצן על מערך השירותים שמעניקה החברה.

מעקב
החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה

1. דירקטוריון החברה בחן וניתח את מגמת הגידול בהיקף הכספים הפנויים בחברה, ובהתאם החברה הגדילה, החל משנת 2007, את פעילותה תוך הקצאת תקציב מוגדל. כך למשל, תקציב החברה לשנת 2008 עמד על סך של 24,260,530 ₪, ותקציב החברה לשנת 2009 הינו בסך של 24,527,475 ₪.

ליקוי

5. בידי אגף התקציבים לא היו דוחות כספיים של החברה, תכניות עבודה ותכנית תקציבית למימון פעולותיה, האמורים לשמש בסיס לקביעת סכום ההקצבות.

מעקב
משרד האוצר – החשב הכללי

5. בשנת 2008 נחתם הסכם עם החברה המסדיר את העברות הכספים לחברה.

ליקוי

7. במועד סיום הביקורת, המידע על האפשרות לקבלת הלוואות ומענקים מהחברה לא התפרסם באינטרנט, והופץ בעיקר על ידי הממונים על הרווחה במשרדי הממשלה. בעקבות הביקורת החלה החברה לפרסם באתר האינטרנט שלה את המידע על האפשרות לקבל ממנה הלוואות. עם זאת החברה לא פרסמה את המידע בדרכים אחרות, למשל בתלושי השכר של עובדי המדינה.

מעקב
החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה

7. החברה מפרסמת כבר את פעולותיה באמצעות אתר האינטרנט של החברה. עד מחצית שנת 2008 בוצע פרסום באמצעות תלושי השכר של עובדי המדינה. בהנחיית והוראת סגן החשב הכללי במשרד האוצר נמנע מהחברה לפרסם באמצעות תלושי השכר.

ליקוי

9. ועדת ההשקעות של החברה, שתפקידה לקבל החלטות בעניין נכסים פיננסיים שלה, פעלה וקיבלה החלטות לגבי השקעות של עשרות מיליוני ש"ח בלא שנקבעו נהלים בנושא. בחודשים ינואר 2005 - אוקטובר 2007 התקיימו כל ישיבות הוועדה בהרכב חסר, וברובן אף לא נכח איש מהדירקטורים החברים בוועדה, אף שהם זומנו לכל הישיבות. יו"ר ועדת ההשקעות ויועץ ההשקעות של הוועדה, אשר שימשו במועד הביקורת נושאי משרה בחברות הפועלות בשוק ההון, הועסקו בתפקידים האמורים בחברה למעלה מעשר שנים, אף שלא נחתם עמם הסכם העסקה המגדיר את תנאי העסקתם ונותן מענה למקרים פוטנציאליים של ניגוד עניינים, ככל שיהיו כאלה.

מעקב

9. ועדת ההשקעות של החברה פועלת כבר בהתאם לנוהל כתוב ומסודר. נוהל זה אושר על ידי דירקטוריון החברה בישיבתו מיום 20 בנובמבר 2008. ישיבות ועדת ההשקעות מבוצעות כסדרן, בהתאם לנהלים, בקוורום חוקי ובנוכחות דירקטורים החברים בוועדה זו.

ליקוי

11. החברה חוכרת ממינהל מקרקעי ישראל את בית יערי משנת 1958. בשנים 1993-2003 השכירה החברה נכס זה לצד שלישי שלא למטרה שלשמה הוא הוחכר לה (בית הבראה לעובדי מדינה). מפברואר 2006 משכירה החברה את בית יערי לגורם אחר בלי שקיבלה את אישור מינהל מקרקעי ישראל, שלא כנדרש. מתחילת תקופת החכירה ועד

שנת 2007, המועד שבו הסב משרד מבקר המדינה את תשומת לבו של מינהל מקרקעי ישראל לנושא, לא בדק מינהל מקרקעי ישראל כיצד השתמשה החברה בבית יערי.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

11. בתאריך 7.10.08 נשלח מכתב של מ"מ מנהל מחוז מרכז דאז לבא כח החוכרת, במסגרתו מובהרת עמדת המינהל, לפיה, חוזה החכירה בטל ומבוטל. טרם התקבלה תשובה להודעת המינהל. בכוונת המינהל לפעול בכל האמצעים העומדים לרשותו למיצוי זכויותיו על פי כל דין.

ליקוי

13. משנת 1996 נכללת בסדר היום של הרשות ושל גורמים אחרים במשרד האוצר האפשרות שמניות בנק יהב שהמדינה מחזיקה בעקיפין יימכרו; בשנת 2007 איבד הבנק את הזיכיון שהיה לו למתן שירותי בנקאות לעובדי המדינה. במועד סיום הביקורת טרם הסתיים הטיפול של גורמים אלה בנושא.

מעקב
החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה

13. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 300.

ליקוי

14. לפחות משנת 2000 יודעת הרשות שיש צורך בביצוע בדיקה מקיפה של מצבת המניות בחברה, לשם הכרעה בשאלה אם החברה מעורבת או ממשלתית. למרות זאת, ואף שכבר בדוח שנתי 55ב, שפורסם במאי 2005, עמד משרד מבקר המדינה על התמשכות הבדיקות בנושא ועל הצורך בהשלמתן בהקדם, העלתה הביקורת הנוכחית כי בדצמבר 2008 טרם סיימו הרשות ואגף החשכ"ל (שמעורב בבדיקות) את בדיקותיהם בעניין זה.

מעקב
משרד האוצר – רשות החברות הממשלתיות

14. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 301.

ליקוי

16. לדעת משרד מבקר המדינה, כדי שהחברה תוכל להבטיח רמת שירותים עקבית לעובדי המדינה וגמלאיה, יש מקום שבעלי מניותיה יפעלו להקטנת אי-הוודאות בעניין הכנסותיה. מכל מקום, ראוי כי דירקטוריון החברה יבחן ביסודיות מפעם לפעם חלופות לשימוש בכספים הפנויים להגדלת הוצאותיה על פעולות רווחה ותרבות; דבר שלא נעשה. יש מקום כי הדירקטוריון אף יגבש עקרונות אשר ינחו אותו בבואו לקבל החלטות בדבר סכום הכספים הפנויים שהחברה רשאית לצבור. עליו לבחון גם את הדרכים לניצול המיטבי של נכסי החברה הנוספים, בנק יהב ובית יערי, כדי להגדיל את המשאבים המיועדים לפעולות לרווחת עובדי המדינה וגמלאיה.

מעקב
החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ

16. דירקטוריון החברה גיבש תוכנית רב שנתית לתקציב פעילות החברה, תוך התחשבות בעודפי המזומנים וצפי קבלת תקבולים. לקראת אישור תקציב 2010, ישוב דירקטוריון החברה ויבחן את התוכנית הרב שנתית. דירקטוריון החברה דן בהמשך החזקות החברה בנכסיה השונים, והחליט שאין מקום בשלב זה לבצע שינוי כלשהו בקשר לכך. לשם הגברת הבקרה והמעקב הוחלט, בין היתר, כי נציגי בנק יהב ימסרו לדירקטוריון החברה באופן קבוע סקירה אודות פעילות הבנק ונתוניו הכספיים, על מנת שניתן יהיה לבחון באופן רציף ניצול מיטבי של נכס זה של החברה. בנוגע לבית יערי, החברה פועלת מול מינהל מקרקעי ישראל להסדרת תנאי השימוש בנכס, באופן שיאפשר ניצול הנכס למטרתו ולרווחת עובדי המדינה.

ליקוי

17. על רשות החברות, אגף החשכ"ל ואגף התקציבים - בשיתוף אגף השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר ונציבות שירות המדינה - לבחון במסגרת תהליך קבלת החלטות מסודר, לאחר שישמעו את עמדת החברה והסתדרות עובדי המדינה בנושא, אם רצוי ששירותי הרווחה והתרבות ימשיכו להינתן לעובדי המדינה במתכונת הקיימת. הסוגיה העקרונית - האם המדינה, כמעסיקה, צריכה ואמורה להיות שותפה בבעלות על חברה שמטרתה להעניק שירותי תרבות ורווחה לעובדיה ולגמלאיה - נשארת בצריך עיון.

מעקב
משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות

17. לא דווח על תיקון הליקוי.

ליקוי

19. על הדירקטוריון להסדיר בנוהל בהקדם את סמכויותיה ותפקידיה של מנכ"לית החברה, לרבות חלוקת העבודה בינה לבין ההנהלה המצומצמת, ולוודא כי המנכ"לית מפעילה את כל סמכויותיה וממלאת את כל תפקידיה.

מעקב
החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה

19. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 303.

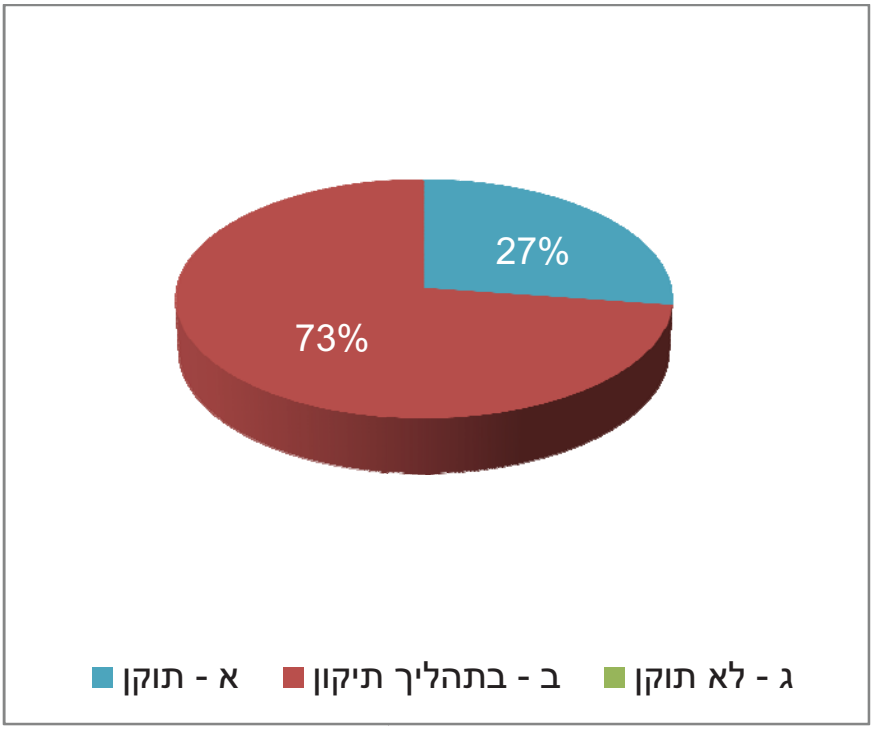
ליקוי

20. עד מועד סיום הביקורת, באוקטובר 2007, כשבע שנים לאחר החלטת הדירקטוריון למנות את מנכ"לית החברה לתפקידה - לא חתמה החברה על הסכם העסקה עמה, ושינוי תפקידה ממ"מ מנכ"ל לתפקיד מנכ"לית החברה לא עוגן בהסכם.

מעקב

20. הסכם העסקה של מנכ"לית החברה נמצא בהכנה ובטיפול של עורכי הדין של החברה. לאחר גיבוש נוסח סופי, יובא ההסכם לאישור החברה.

המוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי

סדרי הטיפול בחשדות לעבירות מרמה כלפי המוסד לביטוח לאומי

הגופים המבוקרים: המוסד לביטוח לאומי; המשרד לביטחון הפנים – משטרת ישראל

ליקויים מספר 8-6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 308.
ליקוי מספר 12 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 311.

ליקוי

1. מתוך הבנה שיש מקום לשיפור ההיערכות של המוסד בכל הקשור לחקירות ולטיפול בתופעות מרמה כלפיו הוקמו בשנים האחרונות ועדות שונות לבחינת הנושא. ועדות אלה הגישו את דוחותיהן, ובהם המלצות לנקיטת פעולות. רוב הדוחות הללו לא נדונו, וההמלצות בהם לא יושמו. המוסד לא בחר אפוא לפנות לדרך חדשה ולהוביל שינוי כדי להתמודד ביתר עוצמה והצלחה עם תופעות המרמה, אף שהיו בפניו הצעות והמלצות בעניין.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

1. הצוות לשיפור מערך החקירות ולמניעת קבלת גמלאות שלא כדין, סיים במהלך חודש יוני 2009 את עבודתו, והגיש למנכ"לית המוסד את טיוטת הדוח. ההמלצות שבדוח יועברו לאישור מנהלת המוסד עד ליום 31/7/09.

ליקוי

2. המוסד לא גיבש מדיניות המפרטת את הנסיבות אשר לא ייחקר בהן חשד לביצוע עבירות ולא קבע מי הם בעלי התפקידים המוסמכים לקבל החלטה זו.

מעקב

2. על פי ההמלצות שבדוח, הצוות לשיפור מערך החקירות מציע כי בכל מקרה של חשד לכאורה לעבירה פלילית, יועבר ליאל"כ (יחידה משטרתית ארצית למאבק בפשיעה הכלכלית). לחילופין, מציע הצוות לשנות את נוהל שיתוף הפעולה עם היאל"כ, כך שההחלטה בדבר קיומן של ראיות לכאורה לביצוע עבירה פלילית וקיומו של עניין ציבורי בהעמדה לדין, יקבעו בצוות משותף של המוסד והיאל"כ. שינוי הנוהל מותנה בחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה.

כחלק מעבודת הצוות, הוכנסה לתכנית הכלכלית לשנת 2009 הצעת "מחליטים", הקובעת קנסות מינהליים גבוהים בכל הקשור למסירת הצהרה כוזבת למוסד, עבירה מינהלית לעניין אי עדכון פרטים, קביעה לפיה תובע שמסר הצהרה כוזבת למוסד לצורך קביעת זכאותו לגמלה, או שהעלים מידע, דינו ששה חודשי מאסר או קנס, וקביעה לפיה מי שהשיג גמלה שלא כדין, יחזירה בתוספת ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה. המלצות הצוות יובאו לאישור מנהלת המוסד עד ליום 31/7/09.

ליקוי

3. מיצוי ההליכים הפליליים במקרים הראויים לכך, יש בו כדי ליצור הרתעה בקרב הציבור מפני ביצוע עבירות כלפי המוסד. למרות זאת, חוקרי המוסד פועלים על פי התפיסה שעבודתם נועדה לספק מידע בעיקר לשם דחיית התביעה לגמלה. לא אחת הם אינם ממצים את החקירות ואינם מבצעים את פעולות החקירה הנדרשות לשם טיפול במישור הפלילי במקרים הראויים: בכמחצית התיקים שנבדקו באחד המדגמים עלה חשד לביצוע עבירה פלילית, אך החקירה בעניין זה לא מוצתה. זאת ועוד, מאחר שלא נקבעה מדיניות חקירה, ההחלטה באילו מקרים תיעשה חקירה מצויה בידי החוקר.

מעקב

3. אגף החקירות של המוסד סיים לאפיין את תכנית ההכשרה לחוקרים. התוכנית הועברה לאישורה של משטרת ישראל. בשלב זה אישרה המשטרה קורס הכשרה ל- 25 חוקרים מתוך 130 חוקרים להם התבקשה הכשרה על ידי המוסד. הקורס יחל ב- 2/8/09.

מעקב
המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל

3. בנושא אישור תכנית הכשרה לאנשי המוסד לביטוח לאומי בנושא חקירות פליליות, בנה מדור הדרכה באגף חקירות ומודיעין במשטרה (אח"מ), תכנית הכשרה, בשיתוף פעולה עם חקירות ביטוח לאומי וזרוע ביטוח לאומי ביחידה ארצית לחקירות כלכליות / להב 433, תכנית ההכשרה שפותחה, אושרה ונעשתה בהתאם לניתוח עיסוק, מרכיבי תפקיד, פערי ידע, ליקויים והפקות לקחים. בין התאריכים 2-6.08.09 תתקיים במרכז הכשרות אח"מ השתלמות בנושא חקירות פליליות לכ - 25 מחוקרי המוסד לביטוח לאומי.

ליקוי

4. המוסד לא שינה או החליף את נוהל מינהל הגמלאות, אף שהוא אינו עולה בקנה אחד עם נוהל שת"פ ועם העקרונות אותם הוא מבטא. כך,

המוסד אינו פועל על פי נוהל שת"פ עם המשטרה בכל הנוגע להעברת תיקי חקירה ליחידת התביעות ביחידה הארצית למאבק בפשיעה הכלכלית, לצורך החלטה על העמדה לדין. בפועל, גורמים שונים במוסד הפסיקו את הטיפול במישור הפלילי בכ-96% מהתיקים שנדגמו, תיקים שחוקרי המוסד סימנו כי קיים בהם חשד לקיומו של היבט פלילי.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

4. נוהל העבודה למינהל הגמלאות הוכן, אולם הפצתו התעכבה בשל שילוב הטופס והמכתבים במערכת הטפסים של המוסד. הנוהל יופץ במהלך יולי 2009.

ליקוי

5. החלטה שלא להעמיד חשודים לדין עקב חוסר עניין לציבור או היעדר ראיות מספיקות צריכה להיות מתועדת ומנומקת. הדבר חשוב גם לשם ביסוס אמות מידה של שקיפות ואחידות וכן כדי לאפשר פיקוח יעיל על החלטות אלה, כמתחייב במינהל ציבורי תקין. נמצא כי מי שקיבלו את ההחלטה במוסד שלא להמשיך בטיפול במישור הפלילי בנוגע לרוב התיקים שנבדקו, עשו זאת ללא תיעוד ונימוק של החלטתם.

מעקב

5. המערכת הממוכנת לצרכי בקרה ומעקב אחר ההחלטות וההנמקות שולבה בנוהל טיפול בתביעות פליליות של הגמלאות והגבייה. המערכת מוכנה ונמצאת בסביבת ניסוי. המערכת אמורה לפעול עד סוף 7/09.

ליקוי

9. מערכת שכר העידוד של החוקרים מודדת את עבודתם על פי תפוקות, כלומר סיום חקירת תיק. אמנם המערכת מתבססת גם על מדדים של נפח פעילות, אולם לא הוגדרה רשימה של פעולות הנחשבות פעולות חקירה לצורך חישוב שכר עידוד. בנסיבות אלה ספק אם אכן שכר העידוד מבטא את היקף פעולות החקירה שנעשו בפועל. יש גם ספק אם סיום של חקירת תיק הוא מודד ראוי לבחינת עבודתם של חוקרים היות שיש בכך תמריץ לסגירה מהירה ללא מיצוי החקירה.

מעקב

9. התקיימה פגישת התנעה ראשונית בין מ״מ אגף החקירות לבין נציג אגף או״ש, בה נדונו עקרונות ההפעלה של מערכת שכר עידוד. הנושא שולב בתכנית העבודה של אגף או״ש לשנת 2009.

ליקוי

10. העובד המשובץ בתקן של מנהל יחידת בקרה ופיקוח ביצע משימות אחרות. אגף החקירות לא עושה בקרת איכות על עבודת החוקרים.

מעקב

10. ועדת הבוחנים בחרה מנהל חדש לאגף החקירות, אשר יכנס לתפקידו ב - 1/7/09.

ליקוי

11. בפועל עסקה היחידה בחקירות דומות לאלה של החוקרים בסניפים ולא התמקדה בזיהוי וחקירת תופעות נרחבות ומורכבות של מרמה.

מעקב

11. בדוח הצוות לשיפור מערך החקירות, נקבעה מדיניות חקירות בגמלאות, המצמצמת את הבירורים המבוצעים כיום על ידי החוקרים בסניפים. המדיניות כוללת רענון נוהל ועדת סינון סניפית, שימוש באמצעים אלטרנטיביים להשגת מידע ואימות נתונים וביצוע חקירות מדגמיות לפי קריטריונים משתנים בגמלאות ארוכות מועד.
דוח הצוות יועבר לאישור המנהלה עד 31/7/09. שונו נהלים קיימים – אגף נפגעי עבודה הפיץ חוזר ב - 9/08 המכיל הנחיות לצמצום חקירות. אגף גמלאות הפיץ חוזר ב-4/09, בשיתוף מינהל הביטוח והגבייה, שמטרתו לצמצם החקירות בנושא עובד מעביד בתיקי אבטלה. יופצו חוזרים נוספים לפי הצורך בנושא הבטחת הכנסה ודמי לידה.

ליקוי

13. על המוסד לטפל בתקיפות, בנחישות וביסודיות בתופעת המרמה כלפיו. לשם כך על המוסד להסדיר עם היועץ המשפטי לממשלה ועם המשטרה את נושא סמכויות החקירה והתביעה בכל הנוגע לעבירות מרמה שהמוסד חוקר וכן עליו לקבוע, בעצה אחת עם היועץ המשפטי לממשלה ועם המשטרה, מדיניות - שתגדיר את המקרים אשר יטופל בהם החשד למרמה במסלול הפלילי, את המקרים אשר תינקט בהם סנקציה אזרחית-מינהלית ואת המקרים אשר יסתפקו בהם בהפסקת

תשלום גמלה שנתקבלה שלא כדין. על המוסד לתרגם מדיניות זו לנוהלי ביצוע ברורים שאפשר ליישמם, ולהטמיעם בין כל עובדי המוסד.

מעקב

13. הצוות לשיפור מערך החקירות הכין הצעה לשינוי נוהל שיתוף הפעולה עם היאל"כ, הכולל קביעת סמכויות בנושאי החקירה והתביעה. ההצעה משולבת בדוח הצוות שיוגש למינהלה עד 31/7/09.

הבקרה על תשלומים לזכאים שנעשים בסיוע מערכות ממוחשבות

הגופים המבוקרים: המוסד לביטוח לאומי; משרד האוצר; משרד הפנים

ליקוי

1. סוגיית מחירם של שירותי המידע של מרשם האוכלוסין עדיין לא נפתרה - בשל התשלום הגבוה משרדי הממשלה ויחידותיה עדיין נמנעים משימוש בנתונים של מרשם האוכלוסין בתדירות הדרושה להם לצורכי עבודתם.

מעקב

1. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 313.

ליקוי

2. בשלהי 2005 הוקם באגף החשכ"ל מינהל הגבייה. הוא הורה למשרדי ממשלה למפות את החובות העומדים לזכותם, לדווח לו עליהם ולהכין תכניות עבודה שיאפשרו להם לגבות אותם. משרדי הממשלה מיפו את החובות ודיווחו על כך למינהל הגבייה; חלק ממשרדי הממשלה עדיין לא החלו לגבות את החובות בפועל.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

ליקוי

3. פקידי התביעות במוסד עדיין אינם מקבלים את כל הנתונים - משום שרק חלק ממערכות הגמלאות משולבות בפרויקט האינטגרציה שיזם המוסד - ולכן המידע שבידם אינו שלם. לדוגמה, בנובמבר 2008 גמלת נכות כללית וגמלת מזונות עדיין לא היו מחוברות למערכת הממוחשבת של פרויקט האינטגרציה, ולכן לא היה אפשר לקזז מהן תשלומים.

מעקב
המוסד לביטוח לאומי

3. מערכת מזונות נמצאת בתהליך של חיבור למערכת הכספית, אשר יסתיים בסוף שנת 2009.
חיבור מערכת נכות כללית נדחה בשל הצורך להתכונן להפעלת חוק "לרון".

ליקוי

4. למרות הפעולות שעשה המוסד בפרויקט האינטגרציה, ואף על פי שלעתים המערכות הממוחשבות יכולות להתריע על תשלום העלול להיעשות שלא כדין, לחשוף חובות ולקזז מקצת מהם, הן עדיין אינן יכולות למנוע אותם לגמרי או לטפל כראוי בתשלומים שכבר נעשו שלא כדין.

מעקב

4. הסתיימה הקמת מנגנון ההתחשבנות. התחברות הגמלאות תחל ברבעון השלישי של 2009, ותסתיים (למעט נכות כללית), ברבעון הראשון של 2010.

ליקוי

5. במשך השנים נצברו לזכות המוסד חובות של מאות מיליוני שקלים עקב תשלום גמלאות שנעשה שלא כדין. המוסד שדרג את המערכות הממוחשבות שבעזרתן הוא משלם גמלאות, וכך שיפר את בקרותיו הכספיות. פעולות אלה סייעו לו להפחית את סכום התשלומים שנעשים שלא כדין ואת החובות של הציבור, אולם הוא לא פעל במרץ לגבות חובות שנוצרו בעבר בשל תשלומים שנעשו שלא כדין ולא טיפל בגבייתם טיפול מערכתי.

ליקוי

6. בשנים 2005-2007 גדלו החובות למוסד בגין תשלומי גמלאות שנעשו שלא כדין ב-115 מיליון ש״ח, אף לאחר שהמוסד מחק בשנים אלה חובות אבודים שהסתכמו ב-121 מיליון ש״ח. סך החובות לשנת 2007 הסתכם ב-818 מיליון ש״ח, מתוכם הגדיר המוסד 524 מיליון ש״ח כחובות מסופקים שקשה לגבותם.

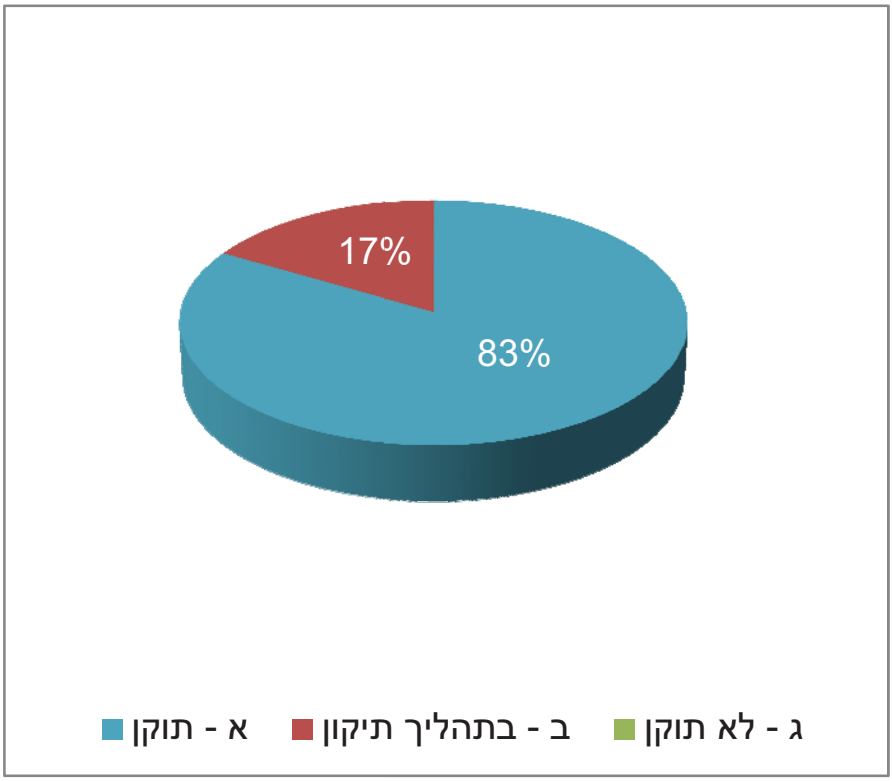
ליקוי

7. הנהלת המוסד צמצמה את סך החובות הרשומים באמצעות מחיקת חובות וביטולם, אולם היא לא עשתה פעולות ממשיות, לרבות הפעלת אמצעים משפטיים, כדי לגבות חובות ולהשיב כספים ששולמו שלא כדין. בסוף ינואר 2009 מסרה מנכ״לית המוסד למשרד מבקר המדינה שבאותו חודש החל המוסד במבצע לגביית חובות העבר.

מעקב

5-7. התחברות הגמלאות למערכת אכיפה הסתיימה. מבחני הקבלה יתקיימו עד סוף יוני 2009, ושליחת העיקולים תתבצע מיידית, במידה ולא תהיינה תקלות.

חברת דואר ישראל בע"מ

חברת דואר ישראל בע"מ

התקשרויות של חברת דואר ישראל בע"מ

הגופים המבוקרים : חברת דואר ישראל בע"מ; משרד האוצר – רשות החברות הממשלתיות; משרד התקשורת

ליקויים מספר 1,2,5 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 318-317.

ליקוי

3. ועדת המכרזים אישרה התקשרויות ללא מכרז בין היתר תוך הסתמכות על היותן דחופות ולמניעת נזק. התקשרות עם ספק יחיד, אף שלא התקיימו כל התנאים הנדרשים לכך על פי תקנות חובת המכרזים, התשנ"ג - 1993; ויש שאישורים אלה ניתנו בדיעבד, לאחר שההתקשרות כבר בוצעה.

מעקב
חברת דואר ישראל בע"מ

3. בתאריך 18.5.2009, בעקבות דוח מבקר המדינה ובשל התקנות החדשות שנכנסו לתוקף בתאריך 01.06.2009, נערך יום עיון לכלל חברי ועדות המכרזים בחברה ולעוסקים ברכש. ביום העיון התמקדה החברה בנוהל העבודה המעודכן בהתאם לתקנות המעודכנות, ושמה דגש על ההערות המופיעות בדו"ח מבקר המדינה. בתאריך 4.6.2009 כינסה מנהלת הרכש את מזכירי ועדות המכרזים למטרת עדכון דו"ח מבקר המדינה והנחיות לעבודה בהתאם להערות בדו"ח, לנוהל ולתקנות המעודכנות.
התקשרויות ללא מכרז עם ספק יחיד נעשות כיום לאחר שינוי התקנות, החל מהתאריך 1.6.2009, ורק לאחר שהחברה מפרסמת באתר האינטרנט בדבר כוונתה להתקשר עם ספק יחיד. בפרסום מפורטת מהות ההתקשרות, הנימוקים להתקשרות, שם הספק, וכו'. בפרסום ניתנה אפשרות לכל מציע, הרואה עצמו כפוטנציאלי לביצוע העבודה ו/או לאספקת הטובין, להגיב על ההודעה. במידה ואין התייחסות מאשרת ועדת הרכישות את ההתקשרות עם הספק, לאחר הצהרת הגורם המקצועי בדואר על היותו הספק היחיד שיכול לבצע את העבודה או לספק את הטובין. ההתקשרות מותנית באישור מנכ"ל.

ליקוי

4. החברה ביצעה התקשרויות לשכירת מבנים עבור סוכנויות דואר בלא

שפנתה לשמאי ממשלתי להערכת גובה דמי השכירות.

מעקב

4. מגמת החברה כיום הינה להתקשר ככל שניתן ישירות עם בעלי נכסים גם במקרים בהם הנכס מיועד לסוכנות, ולחייב את הסוכן בעלויות השכירות ואחזקת הנכס במסגרת העסקתו, כך שאם הסוכן מחליט להפסיק את מתן השירות, עדיין החברה יכולה להפעיל יחידת דואר על ידי עובדיה בנכס השכור על ידה. יחד עם זאת, יש עדיין סוכנים רבים השוכרים ישירות, או שהינם הבעלים של הנכסים בהם מופעלות הסוכנויות, והחלטתם להפסיק את השירות אינה בשליטת חברתהדואר.
במקרים אלה, כאשר הפסקת השרות על-ידי הסוכנים ניתנת ללא הודעה מספיקה מראש, לעיתים לא ניתן למנוע התקשרות דחופה בפטור ממכרז, כדי שניתן יהיה להמשיך במתן השירות לציבור ולעמוד בתנאי הרישיון.
ראה הערות רה"מ 59 ב' 319.

ליקוי

6. מערכת המחשוב בחברה לתיעוד התקשרויות ורכש היא מיושנת ואינה מאפשרת הפקת דוחות למעקב אחר החלטות ועדת המכרזים ולביצוע בקרה אחר תהליך קבלת ההחלטות. נוסף על כך לא ניתנו למפעילי המערכת שירותי תמיכה טכנית.

מעקב

6. בתחילת שנת 2007 התקשרה חברת הדואר עם חברת א' לרכישה והטמעת מערכת ה- ERP שמיועדת לניהול כלל משאבי החברה, לרבות תיעוד התקשרויות רכש. עד חודש מאי 2008 עסקה חברת הדואר באפיון המערכת בסיוע אנשי חברה א'. אפיון המערכת היה במקביל לזמן בו נערכת הביקורת על הליכי הרכש מטעם מבקר המדינה. הערותיו של נציג מבקר המדינה במהלך בדיקתו באות לידי ביטוי באפיון הדרישות מהמערכת. בחודש מאי 2008 עלתה המערכת לאוויר, והיא מאפשרת כיום מעקב אחר דרישות לרכש, מסמכי דרישה ונספחים המובאים בפני הוועדה, דו"ח הנושאים שעולים לוועדה וסטאטוס הטיפול בהם, הסכמים הזמנות וכו.'
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 320.

שירות העברה מאובטחת של דרכונים

הגופים המבוקרים: חברת דואר ישראל בע"מ; משרד הפנים; משרד התקשורת

ליקויים מספר 3-6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 322-324.

ליקוי

מספרם הכולל של דרכונים שנשלחו מלשכות מינהל האוכלוסין במשרד הפנים באמצעות חברת הדואר כ"דואר רשום" ולא הגיעו ליעדם בשנים 2006-2007 היה 194, בהם דרכונים שנשלחו מהשגרירות וחלקם במסגרת שירות הנפקת דרכון חדש או חידוש דרכון. אין בידי משרד הפנים נתונים שאפשר ללמוד מהם אילו מהדרכונים אבדו במסגרת כל אחד מהשירותים של חברת הדואר.

מעקב
משרד הפנים

1. מתנהלים דיונים בוועדת המדע והטכנולוגיה ביחד עם ועדת הפנים לצורך העברת חוק הביומטריה. נקבע לוח זמנים כדי לקדם את הנושא.
ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 322.

ליקוי

2. הנוהל הפנימי להעברה מאובטחת ביחידת קו עסקים שהחיל מנהל קו עסקים על שירות העברת דרכונים מהשגרירות לאזרחים המבקשים ויזה, אינו מקיף את כלל התהליכים התפעוליים בשירות, בכלל זה דרכי הטיפול בדברי דואר שלא הגיעו לייעדם.

מעקב
חברת דואר ישראל בע"מ

2. הנוהל הפנימי להעברה מאובטחת מקיף כבר את כלל התהליכים התפעוליים ביחידות הכפופות לקו-עסקים.

חברת נמל אילת

חברת נמל אילת בע"מ

אירוח מופעי תרבות בשטח נמל אילת

הגופים המבוקרים: חברת נמל אילת בע"מ; משרד האוצר - רשות החברות הממשלתיות

ליקוי מספר 6 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 327.

ליקוי

1. החברה מקבלת מן העמותה המארגנת את פסטיבל הג'אז דמי הרשאה ותמלוגים שהגיעו בשנת 2007 לסכום של כ-142,500 ש"ח. הביקורת העלתה כי אין בידי החברה מסמכים שמהם ניתן להבין את אופן קביעת דמי ההרשאה שגובה החברה, וגם אין לה נתונים מרוכזים על העלויות בפועל של הקמת מתחם האירוע (בניית אולמות), הוצאות הביטחון המיוחדות (תגבור מאבטחים בשערי הנמל) והוצאות אחרות (כגון הצבת חשמלאי תורן). לפי הערכת החברה עלויות אלה נעות בין 20 ל-30 אלף ש"ח.

ליקוי

2. לא דווח לדירקטוריון החברה, ביולי 2008, על אחסון 250 מכולות אזרחיות בשטח הנמל לצורכי הפסטיבל, ללא הגבלת זמן וללא כל תמורה.

ליקוי

3. בשנים 2006-2008 קיבלה או רכשה החברה ממארגני הפסטיבל בין 1,500 ל-2,000 כרטיסים להופעות לכל ימי הפסטיבל. 670-1,205 מהם חילקה בחינם לעובדיה ולגמלאיה, לעובדי רשות המסים באילת ולאורחים השונים של החברה. הביקורת העלתה כי כל נושא קבלת הכרטיסים ואופן חלוקתם לא דווח לדירקטוריון וממילא לא אושר על ידו. בשנים שנזכרו חילקה החברה לאורחיה בין 150 ל-450 כרטיסי חינם בלי שנקבעו מראש קריטריונים לחלוקתם. הועלה כי קיים הפרש בין מספר הכרטיסים שהתקבלו, ובין מספר הכרטיסים שניתנו לגורמים השונים. מסמכי החברה מצביעים על פער של 795 כרטיסים בשנת 2006, 830 בשנת 2007 ו-470 בשנת 2008.

ליקוי

4. הביקורת העלתה כי שווי כרטיסי הכניסה לפסטיבל שנתנה החברה לעובדים לא נכלל בדיווח על הכנסתם של העובדים, ולפיכך לא נוכה מהכנסתם זו מס במקור כנדרש.

מעקב
חברת נמל אילת

1-4. לתיקון הליקויים החברה הכינה נוהל מפורט בנושא אירוח מופעי תרבות ופסטיבלים בנמל.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 325.

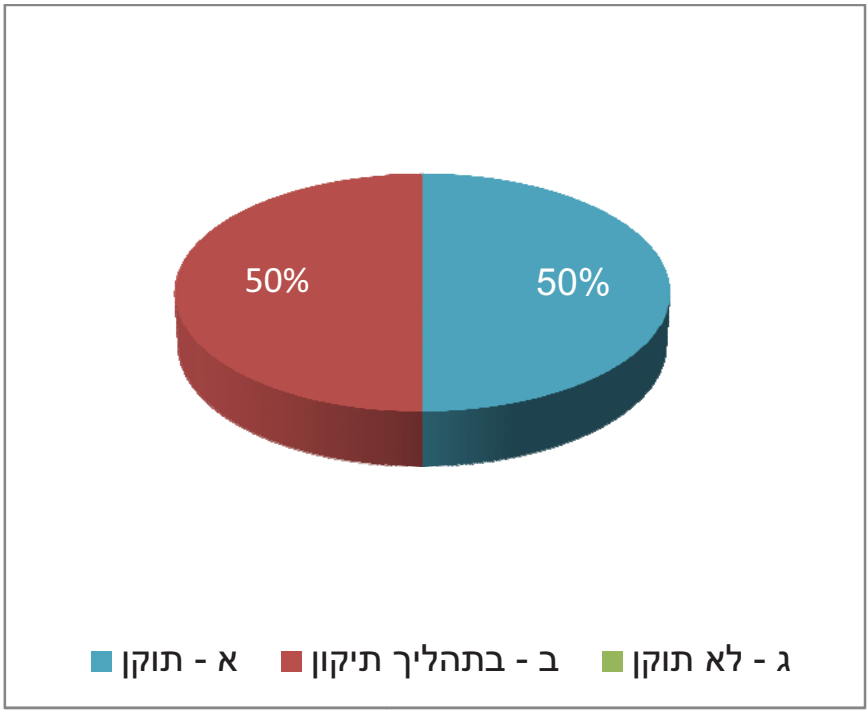
ליקוי

5. הביקורת העלתה כי עובדי רשות המסים שקיבלו כרטיסים בחינם לא העבירו את הכרטיסים לוועדה המשרדית של משרד האוצר, וממילא הם לא נרשמו בספר המתנות של המשרד.

מעקב
רשות המסים בישראל

5. קב"ט המכס ומע"מ הבהיר לגובה המכס באילת כי חל איסור על קבלת כרטיסי אירוח למופעים לכלל עובדי המכס. במקביל הועבר הנושא לטיפולו של קב"ט המכס לפתיחת חקירה משמעתית.

חברת נתיבי איילון בע"מ

חברת נתיבי איילון בע"מ

תקצוב פרויקטים וביצועם

הגופים המבוקרים: חברת נתיבי איילון בע"מ; משרד האוצר; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים; עיריית תל-אביב

ליקוי מספר 2 תוקן. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 330.

ליקוי

3. על פי חוק התכנון והבנייה מגיש תכנית לוועדה מקומית ישפה אותה על נזקים לבעלי קרקעות. היקף התביעות נגד החברה כמגישת התכניות עד סוף 2006 הוערך ב-440 מיליון ש"ח, והן נובעות מסעיף 197 לחוק התכנון והבנייה. עיקר התביעות הן בפרויקטים שהיא ביצעה במימון המשרד. הביקורת העלתה כי לא נעשה הסדר בין החברה למשרד התחבורה לכיסוי ההתחייבויות האמורות. עמדת המשרד היא שעל פי חוק התכנון והבנייה, חובת הפיצוי מוטלת על יוזם התכנית, קרי הרשות המקומית. לפיכך הנחה משרד התחבורה את החברה ב-2007 לא להגיש תכניות לוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה, ובשל כך הפסיקו הרשויות המקומיות לבקש מהחברה לבצע עבורן פרויקטים חדשים.

מעקב
חברת נתיבי איילון

3. החברה הפסיקה להגיש תכניות בנין עיר, אלא כאשר יש הסכמה של הוועדה המקומית שזה יהיה בשמה.

ליקוי

4. בפרויקט ציר הלר-שלבים שבעה מקטעים לניקוז התנועה מבת ים ויפו לתל-אביב. בניגוד לנהליו אישר המשרד לחברה לבצע חלק מהפרויקט בטרם נבדקה כדאיותו הכלכלית. בחלק משטח הפרויקט הפקיעה החברה קרקעות ופינתה אותן תוך פיצוי בעליהן, אף שידעה כי אין לכך תקציב. החברה חרגה מתקציב העבודה שאושר לה בחלק אחר של הפרויקט, והמשרד שילם את סכום החריגה מתקציבו. גם אחרי ביטול התקציב למקטע אחד שילמה החברה לקבלן המבצע.

מעקב

4. החברה התארגנה בצורה כזו שלא תיווצר יותר האפשרות לפעול ללא הרשאה ברורה.

ליקוי

5. פרויקט דרך אם המושבות (הפרויקט הוא ציר חלופי לרחוב ז'בוטינסקי בערים פתח תקווה, בני ברק ורמת גן) החל לפני יותר מתשע שנים בתקציב של כ-25 מיליון ש"ח, וזה תפח במהלך השנים לכ-188 מיליון ש"ח. בעקבות שינויים בתכנון התקציב המעודכן לא אושר ולכן הפרויקט הופסק. בעקבות הפסקת העבודה נגרמו נזקים לפרויקט ונדרשת עבודת שיקום. כך התקציב צפוי לגדול עד סיומו של הפרויקט לכ-288 מיליון ש"ח, מהם 43 מיליון ש"ח בגין עצירת הפרויקט והתארגנות מחדש של הקבלן.

מעקב

5. הפרויקט שהתחיל כציר אם המושבות ככביש עם שתי רמפות קצרות לכביש 4, אינו דומה לפרויקט הסופי שהינו ציר תנועה ראשי לעיר פתח- תקווה בעל שתי רמפות גדולות לכביש 4 וממנו, תוספת של דרך שירות על כביש 4, גשר מעל כביש 4 לקרית אריה וחיבורים למערכות הכביש העירונית של רמת-גן, בני ברק ופתח- תקווה. חברת הבקרה שמופעלת על-ידי משרדי התחבורה והאוצר בדקה את התכניות והתקציב והכריזה על מוכנות להמשך ביצוע. בעקבות זאת, ניתנה הרשאה תקציבית חדשה לפרויקט, ובעקבותיה חודשו העבודות.

ליקוי

6. התקשרויות עם מנהלי פרויקטים, יועצים ומתכננים: החברה לא פנתה בקריאה פומבית למנהלי פרויקטים, יועצים ומתכננים להצטרף למאגר המומחים שלה. ברוב המוחלט של המקרים קיבלה הוועדה למסירת עבודות בחברה את המלצת מנהל הפרויקט בבחירת מומחים לביצוע עבודות, ובכך פגעה בעקרון השוויון ובסדרי בקרה נאותים, המחייבים הפרדה בין סמכויות מזמין העבודה (מנהל הפרויקט) לסמכויות הוועדה. לא נערך סבב מחזורי בין המומחים שבמאגר, כפי שנקבע בנוהלי החברה. על החברה לבחור מומחים על פי עקרונות שנקבעו בתקנות חובת המכרזים.

מעקב

6. החברה תיקנה את נהליה בהתאם לתקנות חוק חובת מכרזים (תיקון) התשס"ט– 2009, כפי שפרסמו ברשומות ביום 9.2.2009, ופועלת כבר בהתאם.

ליקוי

7. מן הראוי שהממשלה בכלל, ומשרדי התחבורה והאוצר בפרט, יגבשו עמדה לטווח ארוך באשר להמשך פעילותה של החברה בעתיד,

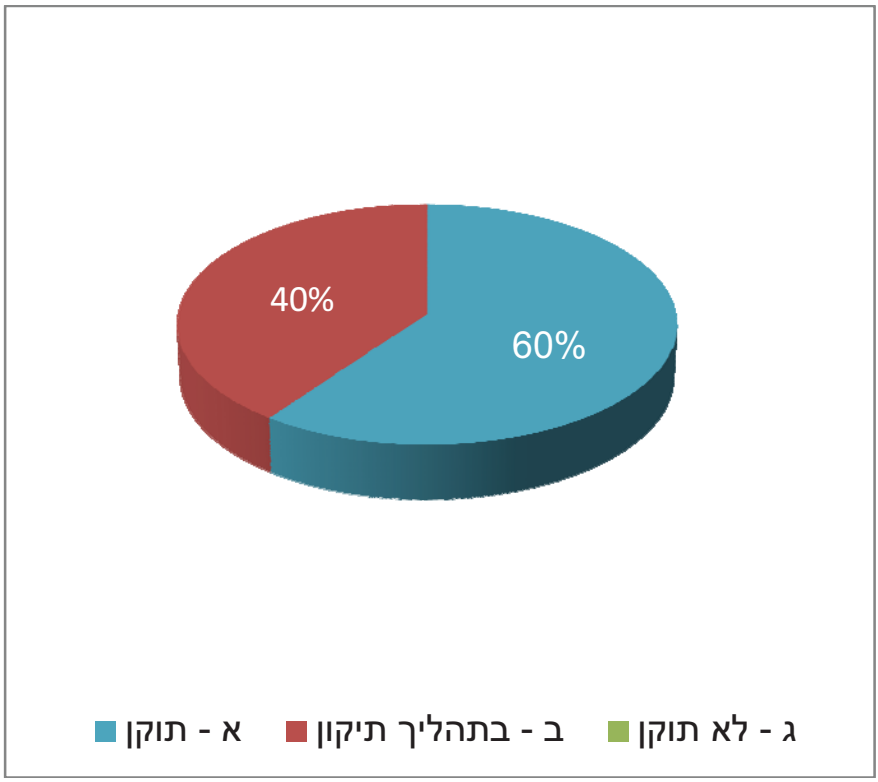
ובהתאם להחליט על מבנה השליטה בה, לגבש תכניות רב-שנתיות ולהקצות תקציבים רב-שנתיים על מנת לאפשר לה לנהל ביציבות את הפרויקטים שיוטלו עליה. במקביל יש לקבוע סדרי פיקוח ובקרה הן בתחומי התכנון והן בתחומי התקציב, כדי לוודא שסדרי הניהול בה משתפרים, ושהיא מתנהלת בצורה יעילה, אפקטיבית ותקינה.

מעקב

7. החברה פועלת בהתאם להחלטת הממשלה מספר **2260** מיום 18.7.2004, שקבעה: "החברה תהיה רשאית לעסוק בכל תחומי פעולתה ובמסגרת מטרותיה במטרופולין תל-אביב ובנוסף רשאים שר האוצר ושר התחבורה להוסיף ולהטיל על החברה מטלות ומשימות בתחום התכנון, הביצוע, ההפעלה והתחזוקה של תשתיות תחבורתיות לתחבורה כללית ולתחבורה ציבורית, כולן בעלות זיקה ישירה למטרופולין תל-אביב מטרופולין תל-אביב בהגדרתו כצרוף המחוזות ת"א והמרכז ואזור העיר אשדוד. כך אכן פועלים משרדי האוצר והתחבורה.
החברה פועלת בשנים 2008 ו-2009 לשנות נהלי עבודה, תיקצוב, תכנון, ביצוע ותשלומים ולמחשבם כך, שמערכות השליטה והבקרה יהיו ברורות, ויאפשרו עבודה שוטפת בהליכים סדורים ושקופים כלפי כל.

משרד האוצר ומשרד התחבורה לא דיווחו על התקדמות בתיקון הליקוי.

חברת רכבת ישראל בע"מ

חברת רכבת ישראל בע"מ

הקמתו של קו הרכבת המהיר לירושלים

הגופים המבוקרים: חברת רכבת ישראל בע"מ; משרד האוצר; משרד התחבורה; מוריה - חברה לפיתוח ירושלים בע"מ

ליקויים מספר 3-5 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 339.

ליקוי

1. פרויקט זה הוא מהפרויקטים היקרים והמורכבים בתולדות מדינת ישראל. מוטל על כל הגורמים המקצועיים בחברת הרכבת, במשרד האוצר ובמשרד התחבורה – לעשות לתיקון הליקויים, בכלל זה פיקוח ובקרה הולמים, ולוודא שביצוע החלטות יתבסס על תכנון מפורט וקפדני. בהקמתו של פרויקט זה נמצאו ליקויים רבים, בייחוד בתכנון, באומדני העלויות ובלוח הזמנים לביצועו. למעשה הפרויקט נעצר. על כל הגופים מוטלת האחריות להפיק לקחים, כדי למנוע פיגורים נוספים וגידול בעלויות בהמשך הקמתו ובהקמתם של פרויקטים אחרים בעתיד.

מעקב
חברת רכבת ישראל בע"מ

1. בתגובתה לדו"ח המבקר, ציינה רכבת ישראל כי לשם יישום הלקחים מקידום הפרויקט הנדון, יזמה הנהלת החברה את עדכון אומדני כלל הפרויקטים הכלולים בתוכנית הפיתוח, וכן לוחות הזמנים לביצועם. במסגרת הסכם הפיתוח המעודכן שנחתם באוגוסט 2008 בין רכבת ישראל לממשלת ישראל, נכללו מספר רב של מנגנונים המיועדים לחזק את הבקרה על תקציב הפיתוח של רכבת ישראל. הסכם הפיתוח המעודכן כולל בעיקרו את עדכון האומדנים המלאים של כל רכיבי הפרויקטים ולוחות הזמנים לביצועם, וכן הוספת פרויקטים שלא נכללו בתכנית הפיתוח המקורית, וצמצום תכולת העבודה במספר פרויקטים. במקביל, בוצע אפיון אבני דרך לכל אחד מהפרויקטים בחלוקה למרכיבי הפעילות. אבני דרך אלו משמשות לניהול מעקב ובקרה אחר ביצוע התכנית, הן למול הממשלה והן בתוך החברה, ועמידה במסגרת התקציבית הקשיחה שנקבעה לתוכנית הפיתוח.
להלן המנגנונים המפורטים בהסכם הפיתוח:

א. הממשלה, באמצעות חברת הבקרה מטעמה, מבצעת פעולות ביקורת, בקרה ופיקוח על פעילות החברה מתוקף ההסכם. במסגרת פעילות זו חברת הבקרה

נחשפת לכלל הפרויקטים המקודמים בחברה, ומקבלת מגורמי רכבת ישראל את כל המידע הנדרש לה.

ב. הוחלט על קיום ועדת היגוי משותפת בראשות מנכ"ל רכבת ישראל ובהשתתפות נציגי משרד האוצר, משרד התחבורה וחברת הבקרה.

ג. שינויים בתכנית הפיתוח ביוזמת הממשלה - הממשלה רשאית לשנות את התכנית, לרבות ביטול והוספת פרויקטים בכל עת ובלבד שתישא בעלויות הישירות והעקיפות הנובעות מהחלטותיה.

ד. שינויים בתכנית הפיתוח ביוזמת החברה - רכבת ישראל מחויבת להודיע מראש על כל סטייה צפויה בעלות, זמן או תכולת הפרויקטים. עדכון התכנית מותנה באישור מראש ובכתב של הממשלה.

ה. מעורבות הממשלה בהליכי תכנון - תוכנית שעלותה מעל ל - 100 מלש"ח ותוכניות להקמת תחנת נוסעים, יתואמו עם הממשלה טרם ההגשה למוסדות התכנון. החברה מחויבת להודיע לממשלה על שינויי תכנון שהינם בעלי השפעה מהותית על האומדן. הממשלה רשאית להורות לחברה להימנע מקידום הליכי תכנון.

ו. החברה מחויבת להודיע לממשלה על כל חריגה צפויה בתקציב הפרויקטים – לעניין זה נקבעו מדרגות לחריגה בהתאם להיקפו הכספי של הפרויקט, ובמקרה של חריגה הגבוהה מהמדרגות שנקבעו, לחברה אין הרשאה לחתום על התחייבויות חדשות עד לפתרון החריגה, כאשר הממשלה תוכל להודיע לחברה בכתב להפסיק את העבודות בפרויקט.

ז. דיווחים - החברה נדרשת להגיש דו"ח חודשי על הביצוע הכספי בכל פרויקט, ודו"חות רבעוניים ושנתיים על ביצוע כספי והנדסי לפי אבני הדרך בכל פרויקט. מיד לאחר הטמעת מערכת ERP בחברה ולא יותר משנתיים לאחר חתימת ההסכם יכללו הדיווחים החודשיים נתונים כספיים והנדסיים לכל אבן דרך בפרויקט.

ח. קביעת תכולה הנדסית - החברה נדרשה לקבוע את התכולה ההנדסית של כל אבן דרך בכל פרויקט, כאשר לא יועבר תשלום בגין פרויקטים שלא נקבעה להם תכולה למעט עבור בדיקות היתכנות ותכנון וניהול טרום מכרזי.

ט. פרסום מכרזים גדולים ו/או מורכבים מחייבים אישורה של חברת הבקרה מטעם הממשלה טרם הוצאתם.

ליקוי

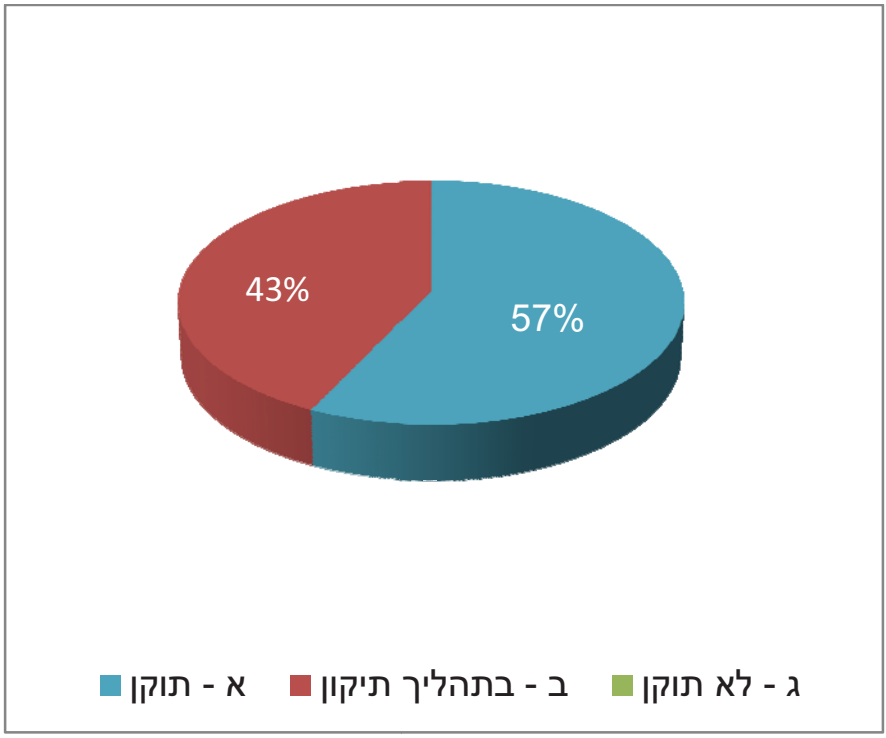
2. בהסכם הפיתוח העריכה חברת הרכבת כי קטע הקו ממחלף ענבה עד ירושלים, שאורכו כ-31 ק"מ, יושלם ב-2008, והעריכה את עלות

השלמת התשתית להקמתו ב-3,180 מיליון ש"ח במחירי יולי 2003. אולם באוגוסט 2008 היא העריכה את עלות התשתית בכ-5,966 מיליוני ש"ח באותם מחירים (מחירי יולי 2003), כלומר עלייה ריאלית של כ-88%. אין עלויות אלו כוללות את עלות רכישתו של הציוד הנדרש להפעלת הקו וחשמול הקו. עד מאי 2008 השקיעה הרכבת בהקמת הקו מענבה (על פי נתוני הרכבת) 372 מיליון ש"ח, במחירים נומינליים והשלימה רק חלק ממנו. במועד סיום הביקורת, טרם החלו העבודות בחלק המורכב של בנית המנהרות בקו. מתוכננות שלוש מנהרות כפולות ושני גשרים, שאחד מהם מעל נחל יתלה שנמצא באזור מצוקים קשה. הנושא שנוי במחלוקת עם עמותות בתחום שמירת הטבע.

מעקב

2. מחצית שנת 2009 עבודות התשתית בקטע א' של הפרויקט – ממחלף ענבה ועד לטרון כולל ביצוע גשר 6 הסתיימו, כאשר החברה הקבלנית מבצעת תיקונים לקראת מסירה ורכבת ישראל נערכת לביצוע עבודות זריעה לאורך סוללות הקו.
לוח הזמנים להשלמת ביצוע עבודות התשתית המורכבות בקטעים ב', ג' ו–ד' של הפרויקט, בתוואי שממחלף לטרון ועד ירושלים, לרבות הקמת תחנת "האומה" התת קרקעית, הינו רבעון ראשון לשנת 2016 - בכפוף להסרת מלוא החסמים/סיכונים המעכבים את ביצוע עבודות הפיתוח לאורך קטעי הפרויקט הללו. לוח הזמנים הנוכחי הינו כדלקמן:
קטע ב' – יפורסם מכרז ברבעון רביעי 2009 לאחר אישור במועצה הארצית לתכנון ובנייה לגבי חלופת הרכבת.
קטע ג' – קיים קבלן זוכה הממתין לאישור במועצה הארצית לתכנון ובנייה לגבי חלופת הרכבת.
קטע ד' – עבודות הקמת שלד התחנה מבוצעות החל מחודש אפריל 2009; חוזים לעבודות המנהור והגישור יחתמו ברבעון ראשון שנת 2010.
לעניין החסמים בקטעים ב' ו-ג' שהם בנתיב הקריטי של פרויקט זה, בתאריך 23/6/2009 התקיימה ישיבה בוועדה לתכנון, ובה אושרה חלופת התכנון של רכבת ישראל לעבודות באזור נחל יתלה.
בהנחה והחברה לא תתקל בחסמים נוספים אשר אינם תלויים בה ובפעילותה (הגשת בג"צ; דרישות צוות מלווה; עדכוני תכנון וכו'), בסמוך ולאחר אישור חלופת הרכבת במועצה הארצית לתכנון ובנייה, תידרש ממשלת ישראל לאשר תכנית זו.
האומדן הכולל של עלות הפרויקט על-פי הסכם הפיתוח המעודכן עומד על סך של 6,795 מלש"ח.

הרשות הממשלתית למים ולביוב

הרשות הממשלתית למים ולביוב

השבת קולחים

הגופים המבוקרים: הרשות הממשלתית למים ולביוב; משרד האוצר; משרד הבריאות; המשרד להגנת הסביבה; משרד החקלאות ופיתוח הכפר; משרד התשתיות הלאומיות; מקורות חברת מים בע"מ

ליקויים 5-4 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב עמ' 349-343.

ליקוי

1. לפי החלטת ממשלה מאוגוסט 2000 הוסמך נציב המים בתיאום עם משרד החקלאות ומשרד האוצר, לעודד הקמת מפעלים להשבת קולחים אשר יאפשרו שחרור של 150 מלמ"ק מים שפירים לצרכים אחרים במשק, באמצעות המרתם בקולחים בתוך חמש שנים. החלטה זו יושמה באופן חלקי בלבד - עד סוף שנת 2007, כשבע שנים לאחר מועד קבלת ההחלטה, המירה רשות המים במצטבר 46 מלמ"ק קולחים ב-38 מלמ"ק מים שפירים - רבע מהכמות שהייתה אמורה להמיר עד אותו מועד.

מעקב
הרשות הממשלתית למים ולביוב

1. מפעלי השבת הקולחין מוקמים באמצעות יזמים פרטיים שרובם הם התאגדויות של צרכני מים לחקלאות, הזקוקים לקולחין כתחליף למים שפירים שהם יקרים יותר ואינם מובטחים. כיום הרשות הממשלתית למים ולביוב מתמודדת עם עודף ביקושים על ההיצע, הן מבחינת תקציבים והן מבחינת היצע הקולחין. מתן תקציב בצורת והקדמת תקציבים לשנת 2008, סייעו להוציא לדרך מפעלי השבת קולחין חדשים, הרחבת מפעלים קיימים וחיבורים בינמפעליים לניוד עודפי קולחין, ממקומות של ריכוזי אוכלוסיה אל האזורים חקלאיים.
להלן סטטוס פרויקטים להשבת קולחין:

סטטוס	מספר פרויקטים	כמות קולחין בשלב היעד (מלמ"ק)	סך השקעות (מלש"ח) - לא כולל מע"מ	סך מענקי סיוע מאושרים (מלש"ח) כולל מע"מ
הסתיימו	19	21.00	252.22	181.71
* בהליך סגירה	9	8.18	113.11	79.27
בהקמה	46	194.14	2,111.18	1,541.07
קיבלו התחייבות עדיין לא החלו בהקמה	5	8.07	122.53	84.54
** ממתינים למתן הרשאה תקציבית	25	86.69	753.83	452.30
סה"כ	104	318.08	3,352.87	2,338.89

ליקוי

2. במועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, עדיין לא יושמה החלטת ממשלה ממאי 2005 ולפיה רשות המים ומשרדי החקלאות והבריאות נדרשו לקבוע עד ינואר 2006 באילו תנאי תברואה יוחלפו המים השפירים המוקצים לחלקות א' (הצמודות לבתי החקלאים) בקולחים שאיכותם מתאימה להשקיה ללא מגבלות.

מעקב

2. סוכם בין רשות המים למשרד הבריאות כי רשות המים תעביר תקציב למשרד הבריאות לצורך תגבור יחידת הפיקוח של משרד הבריאות. על בסיס תגבור הפיקוח יינתנו היתרי השקיה בחלקות א' בישובים שיוגדרו על ידי רשות המים, במקומות בהם יש קולחים זמינים, והיתרי ההשקיה בחלקות א' מהווים חסם לניצול הקולחים. הסיכום מיושם, וניתנו היתרי השקייה על בסיסו.

מעקב
משרד הבריאות

2. משרד הבריאות קיבל מרשות המים תקציב לשני פקחים למשך שנה וחצי. צפי לתחילת עבודת הפקחים 1.8.2009.

ליקוי

3. היקף תקציב ההרשאה להתחייב שמשרד האוצר הקצה לרשות המים משנת 2006 ועד אמצע שנת 2008 לא אפשר לרשות המים מתן כתבי התחייבות למענקי סיוע בהתאם לצרכים בפועל. במועד סיום הביקורת טרם הוסדרה עם מינהל מקרקעי ישראל הקצאת המקרקעין לצורך הקמת מאגרי קולחים. כתוצאה מכך מתעכבת תחילת ההקמה של פרויקטים, והמשק אינו מקבל קולחים בכמות הנדרשת.

מעקב
הרשות הממשלתית למים ולביוב

3. על אף שרשות המים הגיעה להסכמה עם מינהל מקרקעי ישראל בעניין הקצאת המקרקעין, הסכמה זו לא נותנת מענה לכל המקרים. מקרים חריגים מטופלים באופן פרטני על-ידי מנהל רשות המים מול מנהל ממ"י.
במסגרת כללי הסיוע למפעלי השבה, הוקמו עד היום 45 מאגרים, 15 מאגרים נוספים בשלבי הקמה, 22 מאגרים קיבלו התחייבות חשבית להקמה אך עדיין לא החלו בהקמה, וכ - 20 מאגרים נוספים עדיין לא אושרו תקציבית ברשות המים.

ליקוי

6. סקר סיכונים בנושא פעילות חברת מקורות במכוני טיהור שופכין (מט"שים) ובמפעלי השבה העלה שהחברה חשופה לסיכונים בנושא איכות הסביבה. הסקר מתריע שבמצב הקיים תתקשה החברה לעמוד בדרישות בתחום איכות הסביבה ובהתחייבותה לספק לצרכניה קולחים באיכות המתאימה לצורכיהם ובאופן אמין.

מעקב
מקורות חברת מים בע"מ

6. בהתאם להמלצות סקר הסיכונים, החברה התקינה מכשור רציף לניטור איכות המים בכניסות למפעלי ההשבה. למשרד הבריאות ולמשרד להגנת הסביבה הוגשה הצעה לקריטריונים לקליטת קולחים במפעלי השבה. כמו כן, הוגשו לרשות המים בקשות להיתרי הזרמה לנחל, ומכתבי פנייה על בעיית מליחות קולחי תשלובת הקישון.

ליקוי

7. מתן סיוע בהיקף של 100% ליזמים פרטיים להקמת תשתית בין-מפעלית או בין-אזורית (ניוד קולחים) לא החיש הקמת פרויקטים

מסוג זה, ובמועד סיום הביקורת עדיין זורמים לנחלים קולחים בכמויות גדולות.

מעקב
הרשות הממשלתית למים ולביוב

7. ביצוע התשתיות הבין מפעליות מתבצע באופן מואץ. עם השלמתן והשלמת מספר מאגרים הנמצאים היום בהקמה, ניתן יהיה להפסיק את זרימת הקולחים בנחלים. הצפי הוא כי כבר בחורף 2010 תחדל הזרמת הקולחים בנחלי מישור החוף הצפוני, בחורף 2010 תחדל הזרמת עודפי הקולחים באזור הגליל המערבי ועד חורף 2012 תחדל הזרמת עודפי הקולחים בשאר האזורים.

ליקוי

8. מנהל רשות המים לא הורה למקורות מבעוד מועד להשתמש בקו המים ירקון המזרחי כמוביל קולחים ליישובים בדרום לשם החשת ביצוע פרויקט ניוד קולחים נוכח מצב משק המים, אף שחוק המים התשי״ט-1959 הקנה לו את הסמכות לעשות כן. הקמת קו צנרת לקולחים בידי יזם פרטי ב׳ במקביל לקו במוביל ירקון מזרחי של מקורות גרמה לכפילות ולבזבוז משאבים. מהמועד שבו אישרה ועדת ההשקעות של רשות המים לתת סיוע ממשלתי לאותו יזם בסוף שנת 2001 ועד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, גדלו סכומי ההשקעות בפרויקט מ-23 מיליון ש״ח לכ-47 מיליון ש״ח, ואף על פי כן במועד סיום הביקורת טרם הושלמה הקמת מפעל השבת הקולחים.

מעקב

8. ביצוע עבודות להשמשת קו ירקון מזרחי ישן להובלת קולחים בלבד, הושלם. תכנית כללית להקמת המפעל נמצאת בהכנה במקורות (באמצעות תה״ל) ויושלם התכנון הכללי שיוגש לרשות המים לשיפוט. התכנית כוללת בעיקר סוגיות של צרכנות ואדמיניסטרציה (תפעול). רוב המבנים ההנדסיים הוקמו/קיימים – המוביל הראשי (קו ירקון מזרחי ישן), מפעלים לטראליים (מקורות + יזמים פרטים), ואיגום (אגם זוהר).

ליקוי

9. אין בידי רשות המים נתונים על מחיר הקולחים שדורשים היזמים הפרטיים מהצרכן הסופי, והיא אינה מפקחת על מחיר הקולחים כדי לוודא שהוא תואם לתעריפי הקולחים שנקבעו בכללי המים, תעריפים אותם התחייבו היזמים הפרטיים לגבות.

מעקב

9. רשות המים קובעת תעריפים לקולחין, כמו גם למים שפירים, רק לחברת מקורות ולרשויות המקומיות אל מול צרכניהם, להבדיל ממפיקים פרטיים. המחיר שנקבע לצרכני חברת מקורות הינו מחיר מסובסד, ואם יקבע מחיר זהה ליזמים הפרטיים, לא ניתן יהיה לקיימם לאורך זמן ללא סבסוד.
במרבית המקרים, היזם הינו התאגדות של הצרכנים החקלאים, ונושא המחיר הינו חסר משמעות. עם זאת, מאחר ומקצת הקולחין מסופקים לצרכנים שאינם חברים בהתאגדויות של היזמים, תקבע רשות המים את מחיר התקרה למכירת הקולחין לכל מפעל השבת קולחין בסיום הקמת המפעל, בהתייחס לעלות ההקמה ורווח סביר ליזם. אסדרת הנושא נבחנת בימים אלה ברשות המים.

ליקוי

10. אין גורמים מטעם המדינה שמתפקידם לפקח על הקמת מאגר קולחים, ואף אין גורם ציבורי שמתפקידו לפקח על מצב המאגר ועל התחזוקה שלו ולאשר את הפעלתו. בשנים 2006 ו-2007 לא עמדה רשות המים על כך שבעלי המאגרים ידווחו לה על הבדיקה והתחזוקה של כ-100 מבין 210 המאגרים שהפיקו קולחים, ויש בכך משום סכנה מהבחינה הבטיחותית, התברואתית והבריאותית.

מעקב

10. הפיקוח על הקמת מאגרי קולחין ביזמות פרטית מבוצע בשתי רמות: פיקוח צמוד על ידי מפקח שנשכר על ידי היזם/על ידי קק"ל, ופיקוח עליון המבוצע על ידי מתכנן המאגר. עם סיום כל שלב מבוצעת ביקורת על ידי מהנדס מטעם רשות המים, המוודא ביצוע על פי התכנית, ומאשר את תשלום מענק הסיוע .

11.

ליקוי

11. במועד סיום הביקורת, אוגוסט 2008, עדיין לא קבע המשרד להגנת הסביבה באילו תנאים יינתן למאגרים רישיון עסק, אף שלפי החוק מאגרים חייבים ברישיון עסק, ועקב כך לא היה אפשר לכלול בתקנות את הדרישות לתחזוקת המאגרים שאותן גיבשה רשות המים.

מעקב
המשרד להגנת הסביבה

12. תנאים ברישיון עסק ייכנסו במהלך רפורמת הבר. הושלמה כתיבת תנאי רישיון העסק למאגרים, והם יפורסמו במסגרת ממשל זמין, עם כניסת הרפורמה לתוקף.

ליקוי

12. במועד סיום הביקורת טרם הסתיים יישום החלטות ממשלה מהשנים 2000 ו-2005 בדבר קביעת תקני איכות משופרים לקולחים. עקב כך נחשפים מקורות המים והקרקע לזיהום ולהמלחה ונמנע שחרור של מים שפירים הנחוצים למשק המים.

מעקב
הרשות הממשלתית למים ולביוב

12. נוסח התקנות אושר במשרד המשפטים. שר הבריאות והשר להגנת הסביבה העבירו את הנוסח המאושר לועדת הפנים של הכנסת הקודמת. התקנות טרם נדונו בוועדה.

מעקב
משרד הבריאות

12. הצעת תקנות איכות הקולחים הועברה ליו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה ביום 27.5.2009 הבקשה הוכנה על ידי הלשכה המשפטית של המשרד להגנת הסביבה, והיא חתומה על ידי ראש הממשלה ושר הבריאות ועל-ידי השר להגנת הסביבה.

מעקב
המשרד להגנת הסביבה

12. התקנות נמצאות על שולחן ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

ליקוי

13. ניטורים של מאגרי קולחים בשנים 2004-2006 בוצעו באופן חלקי בלבד, והכוונה להרחיב את היקף הניטור למאגרים נוספים לא מומשה.

מעקב

13. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

14. על הגורמים המעורבים במשק המים (משרד התשתיות הלאומיות, האוצר, הבריאות, החקלאות, הגנת הסביבה, רשות המים וחברת מקורות) ליישם את החלטות הממשלה לטיפול במשבר, להקצות את המשאבים הדרושים ולהקפיד להוציא לפועל את התכניות בתוך פרק זמן קצר.

מעקב
הרשות הממשלתית למים ולביוב

14. בעקבות משבר המים החליטה הממשלה על הקצאת 20 מלש"ח אשר הוקצו על ידי הרשות לשיקום, והקמת שדה קידוחי שמיר. הקידוחים יבוצעו על ידי חברת לפידות. נחתם הסכם, וכעת נבדקת היענות החשכ"ל לתנאי התשלום של חברת לפידות.

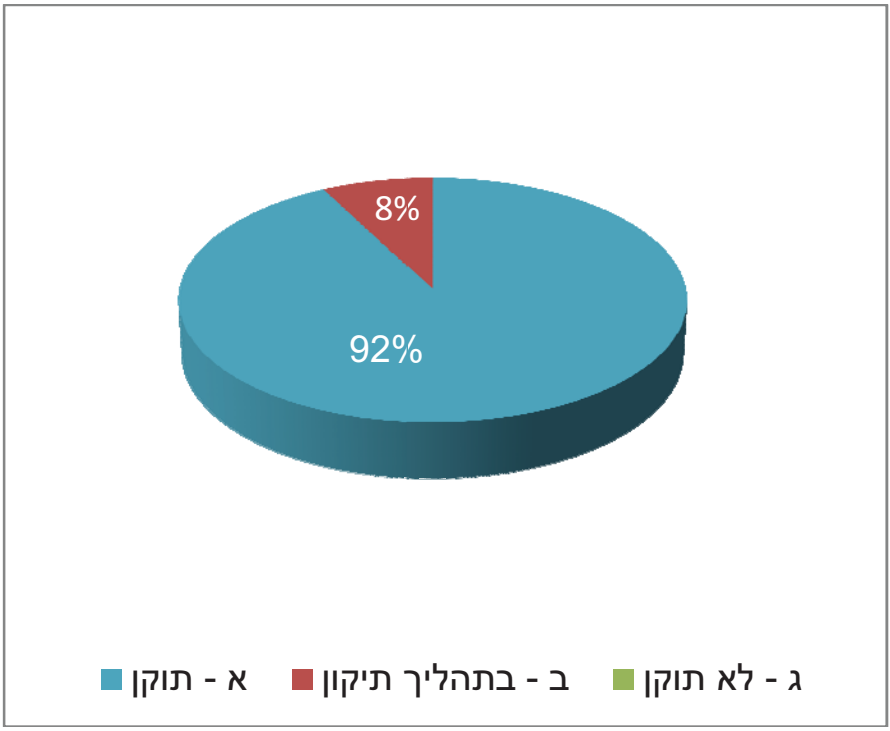
מעקב
מקורות חברת מים בע"מ

14. מקורות פועלת וממשיכה לפעול ליישום החלטות הממשלה:
בעקבות החלטת הממשלה מאוגוסט 2000 פועלת חברת מקורות במפעלים בהם לא נמצא יזם ועל-פי הנחיית מנהל רשות המים. הוקמה והופעלה מערכת לאזור פרדס חנה דרום להיקף של 2,5 מלמ"ק (סיפקה בשנת 2008 חצי מלמ"ק).
בהקמה מערכות לאזור עדולם (קולחי ירושלים), אזור צומת שוקת (מט"ש חורה), וכן הרחבת המפעלים הקיימים. בקרוב תוגש תכנית לניצול קו הקולחים המזרחי. חברת מקורות הקימה ומפעילה מאגר קולחין בפיתחת שלום בנפח 4 מלמ"ק, ומפעילה את מפעל השפד"ן. במפעל השפד"ן אף בוצע פיילוט בהיקף של 7 מלמ"ק לשנה בשיטת UF, שיצמצם הגלישות לנחל. בתשלובת הקישון בוצע מאגר בנפח 750 אלמ"ק שלפני שיפוט, והורחבה מערכת ההשבה. במפעל עמק חפר הורחבה מערכת ההשבה ואין גלישות קולחים לנחל.

מעקב
משרד הבריאות

14. משרד הבריאות הציע מנגנון של מימון פקחים מתקציב רשות המים. כעת יש מימון של שני פקחים למשך שנה וחצי.

רשות שדות התעופה

רשות שדות התעופה

הכנסותיה של רשות שדות התעופה ממסחר

הגוף המבוקר: רשות שדות התעופה

ליקויים מספר 3,5,7,8 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 351.

ליקוי

1. כ-60% (כ-620 מיליון ש"ח ב-2007) מהכנסות הרשות בתחום המסחר הן מחברה א'; ההכנסות מחברה א' הם 90% מהכנסות הרשות ממסחר מבעלי הרשאות קמעונאים. במצב זה יש סיכונים הכרוכים בתלות רבה בבעל הרשאה גדול אחד.

ליקוי

2. במאי 2005 אישרה ועדת הכספים של מועצת הרשות, בעקבות המלצת ההנהלה, הסדר לבעלי הרשאה, ולפיו יחושבו דמי ההרשאה בגין נובמבר ודצמבר 2004 על בסיס שיעור תנועת הנוסעים בחודשים אלו במקום על בסיס החלק היחסי של דמי ההרשאה השנתיים. משמעות שינוי זה היא שתקבולים על חשבון דמי ההרשאה בגין 2004 בסך של כ-3.1 מיליון דולר (מתוכם 2.4 מיליון דולר מחברה א') נדחו לשנת החוזה האחרונה של כל בעל הרשאה, צמודים למדד המחירים בארה"ב ולתנועת הנוסעים. הביקורת העלתה כי הרשות לא אמדה את כלל התוצאות הכספיות מדחיית תשלומים אלו.

מעקב
רשות שדות התעופה בישראל

1-2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקויים.

ליקוי

4. ב-2006 חתמו הרשות ובעלי הרשאה על הסדרים לשינוי תנאי החוזה, ומשמעותם - סך כל הפחתת ההכנסות היה כ-26.4 מיליון דולר, ומתוכם כ-18.6 מיליון דולר לחברה א'. סכום ההפחתות שנתנה הרשות לבעלי ההרשאה בעקבות ההסדרים האמורים היה גבוה ב--12 10 מיליון דולר בקירוב מהערכת היועץ הכלכלי החיצוני שהעסיקה הרשות לבדיקת הנושא ובכ-8 מיליון דולר בקירוב מהערכת עובדי הרשות; זאת משום שלהסדר נוספו מרכיבים שלא נכללו בהערכות של היועץ ושל עובדי הרשות. הועלה שהנהלת הרשות לא דיווחה, ולו גם בתמצית, למועצה על הסיבות להפרשים הנ"ל. על הרשות להפיק לקחים באשר למבנה המכרזים בעתיד ובכלל זה שיטת ההצמדה של דמי ההרשאה.

מעקב

4. המנהל הכללי והסמנכ"ל למסחר ופיתוח עסקי, פרסמו הנחיות לאופן הצגת נתונים בפני מועצת הרשות.

ליקוי

6. הרשות לא תבעה לקבל במועד את הדוחות השנתיים המפרטים את פדיון המכירות של חברה א' לשנים 2005-2007. בחוזה בין הצדדים לא הוגדרו המתכונת או סוג האישור שעל רואה החשבון של החברה לספק. כמו-כן לא דרשה הרשות מהחברה להגיש לה בדוחותיה פירוט חודשי של נתוני פדיון המכירות ודמי ההרשאה ששולמו בפועל, כנדרש בחוזה.

מעקב

6. בחטיבת הכספים הוכנה טיוטה של הסעיף המפרט את הדיווחים הכספיים שאמורים הזכיינים להעביר לרשות כחלק מהתחייבויותיהם בחוזים. עם קבלת אישור וועדת המסחר ברשות לנוסח המוצע יוטמע סעיף זה כבר במכרזים הקרובים. ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 353.

העסקת פורשים כיועצים חיצוניים

הגופים המבוקרים: רשות שדות התעופה; משרד האוצר – האגף לשכר והסכמי עבודה

ליקוי

1. סדרי האישור של העסקתם של הפורשים כיועצים מצביעים על התנהגות ארגונית לא תקינה של הרשות. ממסמכי הרשות עולה כי הסכמי הייעוץ נכרכו בהסכמי הפרישה כ"עסקת חבילה"; דהיינו ההתקשרות של הרשות עם הפורשים לשם מתן שירותי ייעוץ הייתה חלק בלתי נפרד מתנאי הפרישה שלהם. על פי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, התקשרות מעין זו שעשתה הרשות עם הפורשים היא הטבת פרישה חריגה מאחר שאינה ניתנת לכלל עובדי מדינה. בצדה, כאמור, שכר של מאות אלפי שקלים, נוסף על פיצויי הפרישה. מתן הטבת פרישה חריגה זו, מטרתה העיקרית הייתה לרצות את הפורשים כדי שיסכימו לסיים את חוזי העסקה שנעשו עמם בטרם עת.

ליקוי

2. מאחר שהרשות היא גוף מתוקצב, היה על הנהלת הרשות לבקש ממשרד האוצר באמצעות הממונה על השכר לאשר הטבת פרישה חריגה זו, ולשם כך היה עליה להעביר לו את כל המסמכים הנוגעים להתקשרויות שעשתה עם הפורשים לשם מתן שירותי ייעוץ, אולם היא לא עשתה כן.

ליקוי

3. על פי תקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, הסמכות להחליט כי התקשרות כלשהי פטורה ממכרז נתונה לוועדת המכרזים של הרשות; על אף זאת, הביקורת העלתה שמועצת הרשות אישרה את הבקשות של מנכ"ל הרשות דאז להתקשר עם הפורשים לשם מתן שירותי ייעוץ אף על פי שוועדת המכרזים טרם דנה והחליטה שהתקשרויות אלה פטורות ממכרז. נוסף על כך, באישורים אלה של מועצת הרשות היה משום תכתיב לדרג המקצועי של הרשות (בעיקר - לסמנכ"ל לתכנון והנדסה) - להעסיק את הפורשים כיועצים חיצוניים.

ליקוי

4. הרשות פעלה שלא על פי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992, ותקנותיו, והליכי ההתקשרות שנקטה בעניין העסקת הפורשים כיועצים לא היו תקינים. מנכ"ל הרשות דאז לא מסר לוועדת המכרזים שבהסדרי הפרישה שעשה עם מנהל נתב"ג דאז הוא כבר התחייב בשם הרשות להעסיקו כיועץ. כמו כן לא מסר לוועדה שמועצת הרשות אישרה את ההתחייבות הזו. כך הסתיר מנכ"ל

הרשות מוועדת המכרזים מידע חשוב הנוגע להחלטותיה בעניין ההתקשרות עם מנהל נתב"ג דאז.

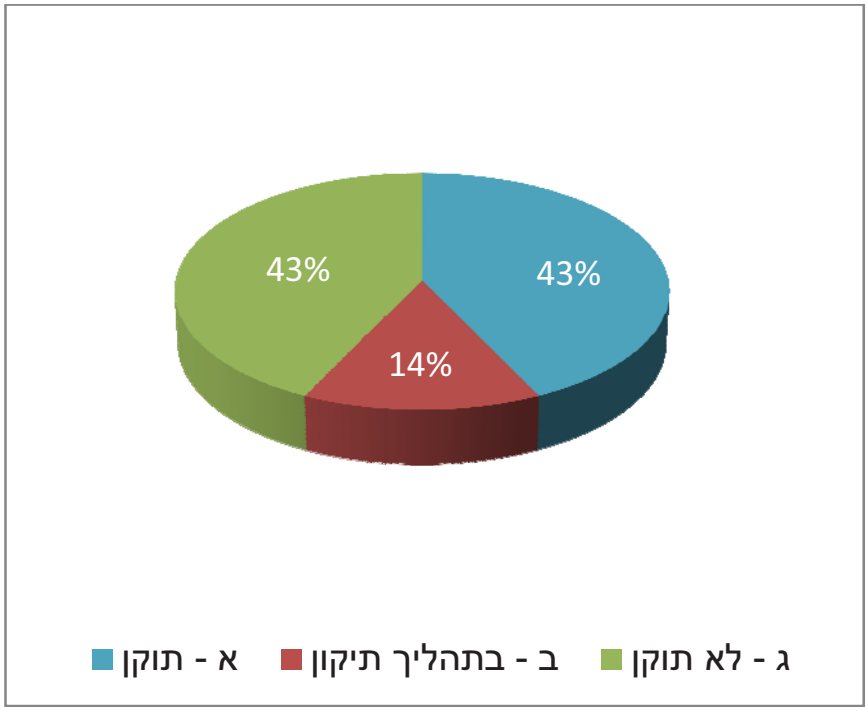
ליקוי

5. בינואר 2008 החליטה מועצת הרשות, שעובדי רשות בכירים שפרשו לא יועסקו עוד בתפקידי יועצים, אלא אם תחליט המועצה שיש נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת. לדעת משרד מבקר המדינה, עליה להוסיף ולפעול בעניין.

מעקב
רשות שדות התעופה בישראל

1-5. לא ניתן יהיה בעתיד להציג למועצה הסכמי פרישה הכוללים חוזי ייעוץ כמקשה אחת. בכל עת בה תגיע הנהלת הרשות למסקנה כי מתקיימות נסיבות מיוחדות וחריגות, תבקש להעלותן ולהציגן בפני מועצת המנהלים. הרשות מקפידה כיום על קבלת אישור הממונה על השכר באוצר על כל הסכם, מכל סוג שהוא, שיש בו הטבת שכר מעבר לזו הניתנת בשירות הציבורי. חטיבת המינהל ברשות הונחתה להביא כל מקרה בו מתבקשת העסקתו של עובד שפרש, בחוזה ייעוץ, לאישור עקרוני מוקדם של מועצת המנהלים של הרשות, עובר לאישור וועדת המכרזים, כמתחייב מתקנות חוק חובת המכרזים.

רשות השידור

רשות השידור

נוכחות עובדים ותשלומים עבור שעות נוספות וכוננויות

הגופים המבוקרים: רשות השידור

ליקויים 2-1 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 358-357.

ליקוי

3. באפריל 2002 החלה הרשות לפתח תוכנה שבאמצעותה ניתן לדווח על שעות נוכחות כדי שהיא תוכל לקבל מידע מלא על השעות הנוספות ולשפר את הבקרה על הדיווח. בביקורת המעקב נמצא כי כל העובדים הזכאים לשעות נוספות הגישו דיווח על השעות הנוספות באמצעות התכנה, אולם הרשות עדיין לא פיתחה את הממשק המקשר בין התכנה ובין מערכת השכר. עקב כך היה צורך להזין ידנית את הנתונים בכל אחת מהתכנות, והדבר גרם לעבודה מיותרת וכן פתח לטעויות בהזנת הנתונים.

מעקב
רשות השידור

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 358.

ליקוי

4. בעקבות הביקורת הקודמת הכינה הרשות לוח כוננויות חדש המאפשר לחסוך עשרות אלפי שעות כוננות בחודש. אולם הרשות לא יכולה לפעול על פיו כיוון שחלק מהכוננויות הוגדרו בהסכמים קיבוציים וחלקן עוגנו בדפוסי פעולה שהשתרשו במשך השנים. עקב כך ממשיכים העובדים לקבל שכר עבור שעות "כוננות" אף שאינם חייבים להיות זמינים למצב של קריאה בשעת הצורך.

מעקב

4. בהמשך לצעדים שנקטה הרשות ולהוראות חד משמעיות בדבר אי אישור צבירת ימי חופשה תמורת שבת החל ב-15.7.08, תקיים הנהלת הרשות דיון, במטרה למצוא פתרון לנושא ימי החופשה שנצברו עד 15.7.08. הצעדים שיינקטו בעקבות הדיון ידווחו במסגרת המעקב. מערך המחשוב של רשות השידור פועל לפיתוח תוכנה, אשר בהפעלתה לא תהיה אפשרות לצבירה מעבר לתקופה המאפשרת ניצול.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. עובדי הרשות ניצלו ימי חופשה רבים ואף צברו יתרה שלילית. הרשות לא חייבה את שכרם תמורת אותם ימים. הדו"ח הקודם העלה כי הרשות לא חייבה את העובדים לנצל בתוך ארבעה שבועות את שעות המנוחה תמורת עבודה בשבת, אף שהדבר נדרש לפי הנוהל, ועקב כך עובדים רבים צברו ימי מנוחה רבים. ביקורת המעקב העלתה כי חלק מהעובדים המשיכו לצבור ימי מנוחה תמורת עבודה בשבתות.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי (ראה הערות רה"מ 59 ב' עמ' 358).

ליקוי

6. הדו"ח הקודם העלה כי הרשות לא ניצלה את החידושים הטכנולוגיים לשם התייעלות. הביקורת העלתה כי בתשדיר הגרלת הלוטו של מפעל הפיס, השתתף צוות שהוסע בניידות שידור מירושלים לתל אביב, והרשות שילמה לעובדים אלה שעות נוספות רבות., אף שהיה אפשר לחסוך בהוצאות אלה.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. ביקורת המעקב העלתה כי מאחר שידיה של הרשות היו כבולות בגלל דפוסי הפעולה שהתגבשו במשך השנים, לא יכלה הרשות לנקוט צעדי התייעלות ונאלצה לוותר על שידורי הגרלות מפעל הפיס ולהשבית אולפנים וניידות שידור, אף שהשבתתם מגבילה את אפשרויותיה של הרשות בכל הנוגע להפקת תכניות.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

חלק שלישי

מעקב אחר תיקון ליקויים
מדו״ח 58ב של מבקר המדינה
מעקב שני

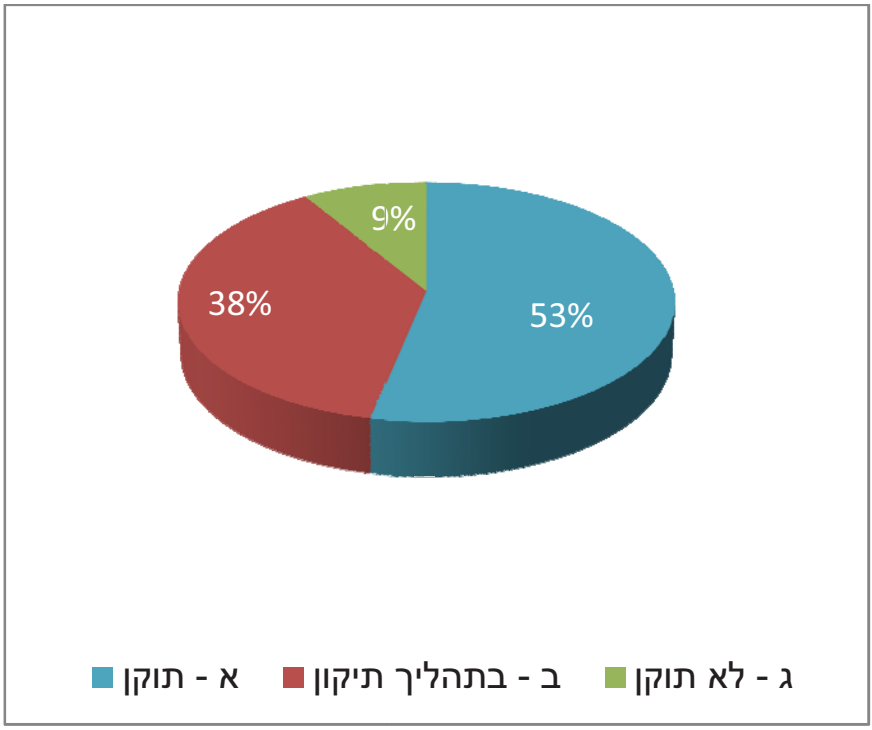
דו"ח 58ב' - מעקב שני אחר תיקון הליקויים
סיכום כלל משרדי

משרד	סה"כ ליקויים	א	ב	ג	א%	ב%	ג%
מטלות רוחב	16	0	16	0	0%	100%	0%
ראש הממשלה	1	0	1	0	0%	100%	0%
בריאות	109	51	47	11	47%	43%	10%
חינוך	142	41	78	23	29%	55%	16%
רווחה והשירותים החברתיים	47	35	11	1	75%	23%	2%
רשות החברות הממשלתיות	12	10	2	0	83%	17%	0%
אוצר – אגף החשב הכללי	15	11	3	1	73%	20%	7%
אוצר - רשות המסים	26	14	7	5	54%	27%	19%
הבינוי והשיכון	7	4	2	1	57%	29%	14%
הגנת הסביבה	13	12	1	0	92%	8%	0%
חוץ	28	25	2	1	89%	7%	4%
חקלאות ופיתוח הכפר	11	11	0	0	100%	0%	0%
משפטים	8	3	3	2	37.5%	37.5%	25%
תחבורה ובטיחות בדרכים	6	0	6	0	0%	100%	0%
תקשורת	8	6	2	0	75%	25%	0%
תשתיות לאומיות	16	7	9	0	44%	56%	0%
המועצה להסדר ההימורים בספורט	11	9	2	0	82%	18%	0%
חברת החשמל	12	12	0	0	100%	0%	0%

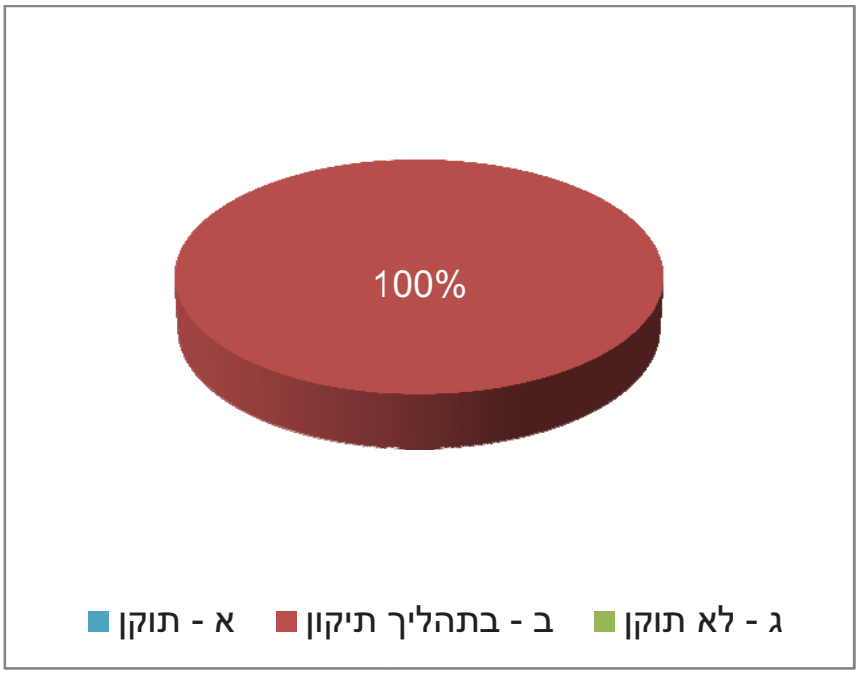
משרד	סה"כ ליקויים	א	ב	ג	א%	ב%	ג%
לישראל							
חברת נמל חיפה	13	12	1	0	92%	8%	0%
רכבת ישראל	8	4	4	0	50%	50%	0%
מעצ – החברה הלאומית לדרכים בישראל	10	9	1	0	90%	10%	0%
רשות השידור	11	6	3	2	54%	28%	18%
החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ	5	3	2	0	60%	40%	0%
סה"כ	**535**	**285**	**203**	**47**	**53%**	**38%**	**9%**

דו"ח 258ב' – מעקב שני אחר תיקון הליקויים

סיכום כלל משרדי

מטלות רוחב

תנאי פרישה של קצינים בכירים

תנאי פרישה של קצינים בכירים במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר ובצה"ל

הגופים המבוקרים: המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר; משרד הביטחון - צבא ההגנה לישראל; משרד האוצר

ליקוי

10. "סל הפרישה" שנותן צה"ל לקצינים בכירים הפורשים מצה"ל ויוצאים לקצבה מיועד לאפשר את הכשרתם בתחומים אזרחיים על מנת להקל עליהם להשתלב בחיים האזרחיים. במסגרת זו זכאים קצינים בכירים לקבל, בין היתר, סיוע כספי למימון קורסים שונים לפי בחירת הפורש, שתקרתו נקבעת מפעם לפעם. בשנת 2006 נקבעה תקרת הסל הבסיסית ל– 5000 ₪ לפורש. ראש מחלקת שירותי הפרט, הפרישה והתשלומים מוסמך לאשר, בנסיבות המצדיקות זאת, מימון "סל פרישה" עד פעמיים התקרה הבסיסית.

ליקוי

11. בשנים 2003-2006 קיבלו כ-32% מקצינים בדרגות תא"ל ואלוף שיצאו לקצבה "סל פרישה" העולה על תקרת הסל הבסיסית שנקבעה. 12% מהקצינים קיבלו מימון של יותר מפי שניים מהתקרה, אף שראש מחלקת שירותי הפרט, הפרישה והתשלומים לא הוסמך לאשר זאת. ככלל, לא נמצאו בידי צה"ל אישורים שניתנו לקצינים, ובכלל זה מסמכים המלמדים על הנימוקים למתן החריגות.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

10-11. פקודת מטכ"ל בנושא תנאי פרישה של קצינים בכירים, מטופלת על ידי מחלקת מופ"ת באכ"א. לוח זמנים משוער לסיום: אוגוסט 2009.

חוק שירות הציבור - הגבלות לאחר פרישה
(חוק הצינון)

הגופים המבוקרים: משרד האוצר – רשות המסים בישראל; משרד המשפטים; משרד התקשורת; נציבות שירות המדינה; מינהל מקרקעי ישראל; הרשות לניירות ערך

ליקוי

בסוף שנות ה-60 חוקק חוק שירות הציבור הגבלות לאחר פרישה תשכ"ט-1969 (חוק הצינון) המטיל על עובדי ציבור הפורשים הגבלות בעניין חופש העיסוק מטעמים של טוהר המידות.

ממצאי משרד מבקר המדינה מלמדים כי "חוק הצינון" הוא לעתים בבחינת "אות מתה". הפורשים נוטים לעבוד בשוק שבאסדרתו עסקו או בחברות שמולן עבדו קודם לכן. בקרב גופי אסדרה ופיקוח שוררת גישה מקלה שמתאפיינת בעצימת עיניים בכל הקשור ליישום חוק הצינון; כתוצאה מכך רווחת בהם תרבות ארגונית בלתי-ראויה שאינה תואמת את הוראות החוק ותכליתו. ממצאי הדוח מצביעים על הצורך בנקיטה מיידית של צעדים על מנת שחוק הצינון ייושם על ידי עובדי הציבור וייאכף על ידי רשויות החוק. לשם כך יש לבחון: שינויים בחוק ובתקשי"ר; עמדת המדינה לגבי תשלום פיצוי לפורש בגין תקופת הצינון; הטמעת החוק בקרב עובדי הציבור; הגברת האכיפה של החוק. ממצאי דוח זה מצביעים על פער ניכר בין הנורמות שהחוק ופסיקת ועדת ההיתרים משקפים לבין המתרחש בגופים שנבדקו; במרבית הגופים שנבדקו - משרד האוצר, רשות המסים, משרד התקשורת ומינהל מקרקעי ישראל - שוררת תרבות ארגונית לקויה המעודדת אי-ציות לחוק: מרבית הפורשים משירות המדינה מן הגופים שנבדקו התעלמו מן החוק, חלקם בעצימת עין של הממונים עליהם או אף בעידודם. שומרי הסף של שירות המדינה - סמנכ"לים למשאבי אנוש, הלשכות המשפטיות ואף נציבות שירות המדינה - לא פעלו די ליישום החוק, ולעתים אף התעלמו מפסיקות ועדת ההיתרים. נגד מי שאינם מצייתים לחוק, אין מופעלת סנקציה כלשהי מחמת אזלת ידם של שומרי הסף. ראוי ששר המשפטים, המופקד על ביצוע חוק הצינון, בשיתוף עם נציבות שירות המדינה, המופקדת על קביעת הוראות התקשי"ר, ישקלו שינויים בחוק ובהוראות התקשי"ר.

לנוכח אי - השוויון בין ההגבלות המוטלות על כל עובדי הציבור לבין ההגבלות המוטלות על עובדי הרשות לניירות ערך בעניין תקופת הצינון, ראוי שמשרד המשפטים ומשרד האוצר יבחנו אם לרשות ניירות ערך ולעובדיה יש אמנם מאפיינים מיוחדים היכולים להצדיק את ההסדר השונה ואת סוגיית מימון תקופת הצינון.

מעקב
משרד המשפטים

6. תיקון תקנות שירות המדינה: בעקבות החלטות הצוות – נציגי משפטים, אוצר, נש"מ, הרשות לניירות ערך והשר אדרי – ביום 11 ביוני 2009, פרסם נציב שירות המדינה את הודעה מספר סט/21 שעניינה "הגברת אכיפת חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה)". בתיקון זה, תוקן פרק 43.6 לתקש"ר, ברוח המלצות מבקר המדינה ובנוסח שגובש עם הצוות שמינתה ועדת השרים.

7. דיונים עקרוניים: הצוות קיים מספר דיונים בתיקוני חקיקה עקרוניים הנדרשים לפי דו"ח המבקר. הועלו ונדונו מספר שאלות עקרוניות המחייבות הכרעה:

ד. האם לשלם פיצוי לפורשים הנדרשים לתקופת צינון, ובאלו תנאים;

ה. הצעת משרד האוצר לתקן את חוק הצינון על דרך של קיצור תקופת הצינון בנסיבות מסוימות, ותשלום שכר בתקופת הצינון לעובדים מסוימים בלבד;

ו. האם להתאים את הסדר הצינון החל על עובדי רשות ניירות ערך להסדר החל על יתר עובדי השירות הציבורי. התקיימו מספר דיונים עם רשות ניירות ערך לעניין הערת מבקר המדינה בעניין ההסדר הקבוע בחוק ניירות ערך, וקיימת מחלוקת בין הגורמים העוסקים בנושא בדבר ההסדר הראוי.
גיבוש הדו"ח המסכם של העמדות שעלו בדיונים, יוגש ליועץ המשפטי לממשלה.

8. אכיפת החוק במישור הפלילי: גובש נוהל לאכיפת הוראת חוק הצינון. בהתאם לנוהל כבר הומלץ על פתיחה בחקירה פלילית במספר מקרים.

9. שיתוף פעולה בין הרשויות: סוכם כי יש לקיים שיתוף פעולה בין הרשויות המייצגות את המדינה בפני הוועדה (נציבות שירות המדינה, המשטרה וצה"ל), אשר עד כה פעלו ללא תיאום ביניהן, ולשאוף לקיים מדיניות,אחידה בנושא הצינון שתחול על כלל הפורשים מכל הגופים הללו. בשלב זה סוכם, כי למשך תקופת ניסיון, במקרים שבהם מדובר בשאלה משפטית מורכבת וחדשה, בענייני מדיניות, או שיש להם השלכות רוחב, או במקרים הנוגעים לבעלי תפקידים בכירים, או רגישים במיוחד, יתואמו תגובות המוגשות לוועדה על ידי נציגי צה"ל

והמשטרה עם נציבות שירות המדינה והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ).

10. הרחבת תחולת החוק על שוטרים: בהמשך לפניית המשטרה למשרד המשפטים, הוחל בדיונים לקראת גיבוש מודל והצעה לתיקון חקיקה, שמטרתה למנוע מעבר של שוטרים לעבודה בשירותם של "יעדי מודיעין" ו"יעדי אכיפה", בסמוך לאחר פרישתם, וזאת אף אם חוק הצינון לא חל על מקרים אלו.

מעקב
נציבות שירות המדינה

ועדת השרים לביקורת המדינה הטילה את יישום המלצות מבקר המדינה על צוות בראשות משרד המשפטים. בעקבות כך, תוקן התקשי"ר בהודעת נש"מ סט/21. עיקרי הצעדים כוללים מניעת חשש לניגוד עניינים, התנהגות בתקופת הצינון, התנהגות עובדי המשרד מול העובד הפורש, אחריות הממונה על העובד הפורש והודעה לעובד על עיקרי הוראות חוק הצינון והתקנות, כמפורט בסעיף 43.6 לתקשי"ר.

מעקב
מינהל מקרקעי ישראל

עם פרישת עובד בכיר ממינהל מקרקעי ישראל, מקבל העובד בצירוף להודעת המינהל בדבר הפסקת העבודה, גם שני דפי תקשי"ר בדבר הגבלות המוטלות על עובד שפרש מהשירות. המסמך מופק באופן אוטומטי מתוך מערכת מרכבה. לאור דוח מבקר המדינה, פרסמה נציבות שירות המדינה ביום 11/6/09 הודעה מספר סט/21, במסגרתה נכללו גם הנחיות לגבי התנהגותם של עובדי המשרד מול העובד הפורש. הנחיות אלו יובאו לידיעתם של כל עובדי מינהל מקרקעי ישראל.

מעקב
הרשות לניירות ערך

רשות ניירות ערך משתתפת באופן קבוע בפגישות צוות שהוקם במשרד המשפטים לבחינת נושא הגבלות אחר פרישה בשירות הציבורי. הצוות בוחן את נושא ההגבלות באופן רוחבי, ופועל להבאת המלצות לתיקון הליקויים שנמצאו על ידי המבקר.

מעקב
רשות המסים בישראל

פיסקה 43.6 לתקשי"ר אשר דנה בהגבלות לאחר פרישה וחוזר נש"מ בנושא, נמסרים לעובד הרשות אשר מסיים העסקתו.

חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה) 1969 מועבר לידיעת כלל העובדים (בהודעה סט/21).
ראה דוח מעקב 58ב' עמ' 15-14.

הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל

הגופים המבוקרים: משרד ראש הממשלה; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; משרד הביטחון; משרד הבריאות; משרד החוץ; משרד החינוך; משרד המשפטים; משרד הפנים; משרד הרווחה והשירותים החברתיים; צבא ההגנה לישראל; נציבות הפליטים

ליקוי

1. ממועד הגשת דוח הביניים, בפברואר 2006, של "הוועדה המייעצת לבחינת מדיניות הגירה למדינת ישראל", ועד מועד סיום הביקורת, ספטמבר 2007, לא נדונה בממשלה ואף לא במשרד הפנים, האחראי להסדרת מעמדם של זרים בישראל, ההצעה להקנות זכות למקלט מדיני גם לפליטים שהאמנה אינה חלה עליהם ולא התקבלו החלטות בעניין זה.

ליקוי

2. כתוצאה מעומסי העבודה עימם מתמודדת נציבות הפליטים, מבקשי מקלט אשר היה סיכוי שיכירו בהם כפליטים אינם נהנים, בתקופת הביניים עד לקבלת ההחלטה הסופית בעניינם, מזכויות המוענקות לאלה שהוכרו כפליטים - קבלת שירותי בריאות ושירותים סוציאליים. בד בבד, משך הטיפול האמור מאפשר למבקשי המקלט הנדחים על הסף להמשיך לשהות בישראל ללא חשש מגירוש ממועד הגשת בקשתם לנציבות ועד הרחקתם. מצב זה מכביד על רשויות האכיפה הנדרשות לאתרם ולוודא ששהותם בארץ חוקית. משום כך היה ראוי שמשרד הפנים יפעל לקיצורם של הליכי הבדיקה והתשאול ויבחן דרכים לייעול הטיפול בבקשות למקלט ולקיצורו.

ליקוי

3. לדעת משרד מבקר המדינה, ראוי שמשרד הפנים, האחראי על הסדרת המעמד בישראל, לא יסתפק בהענקת אשרה רק למבקשי מקלט שפנו אליו, שהם רק חלק מהזכאים לה, אלא ייבחן, עם כל הגופים הנוגעים בדבר לרבות נציבות הפליטים, דרך שתאפשר לכל הזכאים לאשרה בתקופת ההמתנה להחלטה בעניינם לממש את הזכויות שהוקנו להם.

ליקוי

4. הועלה שמשנת 2002, מועד כניסתו לתוקף של נוהל מבקשי מקלט, עד מועד סיום הביקורת לא בחן משרד הפנים את האפשרות להעניק מעמד של קבע למי שישראל הכירה בהם כפליטים ולא נקבע מסלול הדרגתי לייצוב מעמדם, אף שמפעם לפעם עלה נושא זה בדיוני הוועדה המייעצת והוכר הצורך בקביעת הליך מסודר בנושא. לדעת משרד מבקר המדינה אף שאמנת הפליטים אינה מחייבת מדינות להעניק

רישיון ישיבת קבע לפליטים השוהים בתחומה, ראוי שמשרד הפנים יבחן בחינה מעמיקה את סוגיית קביעתו של מסלול הדרגתי שבסופו יינתן מעמד של תושבי קבע למבקשי מקלט שהוכרו כפליטים ושוהים בישראל תקופה ארוכה, ובכך יפיג את אי-הוודאות באשר למצבם, וכן ראוי שישקול חלופות נוספות לפתרון בעיה זו.

ליקוי

5. מינהל האוכלוסין לא יישם את הנחיית שר הפנים לגבי בקשות לעיון חוזר, ובפועל בקשות לעיון חוזר נדונו לפני אותו הרכב; מינהל האוכלוסין אף לא תיקן את הנוהל בנושא זה. יש לראות בחומרה את אי-ביצוען של הוראות השר, בייחוד מאחר שההוראות האמורות נועדו לאפשר לקיים הליך הוגן בעניינם של שוהים זרים בישראל, המתקשים במימוש זכויותיהם והחוששים לפנות לרשויות המדינה.

ליקוי

6. עקב מחלוקת בין גופי מערכת הביטחון בנוגע לחזקת המסוכנות של כלל האזרחים הסודניים לא יושמה הנחיית היועץ המשפטי, הקודם והנוכחי, כי אין להחיל את חזקת המסוכנות על כלל המסתננים ולפגוע בזכויותיהם, וכי על צה"ל לחקור כל מסתנן, ואם יתברר שאין בו סיכון ביטחוני הוא יטופל לפי הוראות חוק הכניסה לישראל בידי גופים אזרחיים - משרד הפנים, משטרת ישראל (לימים מינהלת ההגירה) ושב"ס.

ליקוי

7. עקב החזקת הגברים שבקרב האזרחים הסודניים במעצר לפי החוק למניעת הסתננות נפגעו זכויותיהם: לא הייתה ביקורת שיפוטית על מעצרם ועל החזקתם במשמורת ולא נשקלו לגביהם חלופות משמורת ושחרור בערובה. אילו הוסרה חזקת המסוכנות הם היו מטופלים לפי חוק הכניסה לישראל והיו מוקנות להם הזכויות האמורות. באפריל 2006 הורה שר הביטחון להקים ערכאת ביקורת שיפוטית זמנית בעניין החזקתם במשמורת של מסתננים סודניים המוחזקים לפי החוק למניעת הסתננות. אולם גם לאחר שהוקמה ערכאה זו התקיימו הליכים כאלה רק בעניין מקצת האזרחים הסודניים שהוחזקו במשמורת ואף הם התקיימו באיחור. עד דצמבר 2006 התקיימו הליכים ל-76 מסתננים שהוחזקו במתקני הכליאה "מעשיהו" ו"מיכל", ואילו במתקן הכליאה בקציעות, שבו הוחזקו מרבית המסתננים אזרחי סודן, לא התקיימו כלל הליכים כאלה.

ליקוי

8. מאחר שמדובר בסוגיה אנושית רגישה, משהונחה הבעיה לפתחו של היועמ"ש ראוי היה שיחזור ויתריע לפני הדרג המדיני והמשרדים

הנוגעים בדבר שיש צורך להבטיח מתן סיוע הומניטרי ארוך טווח לאזרחים הסודניים.

ליקוי

9. לנוכח הפגיעה המתמשכת באזרחים הסודניים שהוחזקו במשמורת ללא הגבלת זמן וללא ביקורת שיפוטית וכן לנוכח הצורך להעניק להם סיוע הומניטרי, היה על משרדי הממשלה הנוגעים בדבר להעבירם לטיפול לפי חוק הכניסה לישראל מיד לאחר שהוצאה הנחיית ראש הממשלה באפריל 2007. לשם כך נדרשו המשרדים לגבש תכנית פעולה דחופה כדי להסיר חסמים ביורוקרטיים ואחרים.

ליקוי

10. על משרד ראש הממשלה לעקוב אחר ביצוע הנחיית ראש הממשלה בידי המשרדים. ואולם, אף בהיעדר התכנית להסיר חסמים ביורוקרטיים, היה על הגופים להימנע מביצוע פעולות חד-צדדיות שבגינן לא יסופקו לאזרחיים סודניים תנאי מחיה בסיסיים, דוגמת הפעולות שנקבעו בהוראה האמורה בנוהל חודרים של צה"ל.

ליקוי

11. על משרד הפנים והמשרד לבט"פ, בשיתוף משרד ראש הממשלה וגופים נוספים, למצוא דרך להעביר את האזרחים הסודניים לחלופות משמורת בישראל או מחוצה לה עד שיתגבש פתרון סופי בעניינם.

ליקוי

12. ראש הממשלה, שר הביטחון דאז ושרת החוץ, לפניהם התריע היועמ"ש בנוגע לתופעת ההסתננות של האזרחים הסודניים, לא דנו בהצעה לחיזוק המנגנונים למניעת הסתננות בגבול ותגבור וחיזוק כל המערכות המטפלות בנושא, לפי תכנית שתגובש בהקדם, או בדרכים חלופיות להתמודדות עם התופעה. גורמים אלה אף לא העלו את הנושא לדיון בממשלה כדי לגבש תכנית למניעת הסתננות האזרחים הסודנים והחזרתם למצרים.

ליקוי

13. על משרד הביטחון, צה"ל ומשרד החוץ לחזור ולדון בנושא החזרת הפליטים למצרים, לגבש דרכים חלופיות לטיפול באזרחים הסודניים שהסתננו לישראל ולהציגן לפני ראש הממשלה. נוסף על כך היה על גופים אלה להדגיש, בעוד מועד, לפני ראש הממשלה ולפני הממשלה שיש צורך הן בהיערכות דחופה לטיפול הומניטארי הולם באזרחים הסודניים בעת שהותם בישראל והן במציאת מקלט עבורם במדינה אחרת.

מעקב

1-13. ראה תגובות משרד החוץ ומשרד הפנים להחלטה בק/63 של ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה מיום 22.9.08, כלהלן:

משרד החוץ

בשנתיים האחרונות ישראל מתמודדת עם אתגר ייחודי של Mixed Flows מהגרי עבודה ומבקשי מקלט, שמציבים אתגר ייחודי בהיקפים שלא ראינו כמותם מעולם. זאת, בית היתר, בשל היותה של ישראל בעלת גבול יבשתי עם אפריקה – גבול בן 250 ק"מ, ללא גדר או מכשול פיזי. על מנת להתמודד עם התופעה של Mixed Flows המדינה נמצאת בסיום הליך העברה של סוגיית התשאול וקביעת מעמד פליט, בלקחה על עצמה את המחויבות למלוא ההליך כמקובל במדינות המערב. בימים אלו סיימו 30 איש את הכשרתם כמתשאלים (Refugee status Determination).

בקורס שנבנה בשיתוף ובסיוע אנשי מקצוע מתחום מערך המקלט האמריקאי ונציבות האו"ם לפליטים – כולל תמיכה בהכשרת המתשאלים הישראלים, והליווי במהלך התקופה הראשונה – כחונכים ומלווים בתהליך התשאול.

היחידה החלה לפעול ב 1.7.09, תוך המשך חניכה של נציבות האו"ם לפליטים UNHCR וליווי צמוד למשך עוד חצי שנה. במהלך 2008 החזירה מצרים מאות אריתראים לאריתראה. על פי דיווח השלטונות באריתראה, כולם שבו לחיק משפחותיהם. עם זאת, מדו"ח מחלקת המדינה האמריקאית עולה כי בני משפחות רבים מדווחם על העלמם של המוחזרים. ישראל במצב ייחודי מול מדינות עמן אין לישראל יחסים דיפלומטיים, בניהם המדינות – אלג'יר , צ'אד, מאלי, גינאה קונקרי, סומליה, ניג'ר. בעיה דומה קיימת במקרים בהם לישראל יש יחסים דיפלומטיים, אך לא שגרירות במדינה, כמו למשל בטוגו, לסוטו, גינאה ביסאו. משרד החוץ ממשיך לפעול לגיבוש ערוצים לאפשר טיפול בחזרת אזרחים אלו למדינותיהם, בין היתר, באמצעות הצלב האדום.

נציבות האו"ם לפליטים סייעה בעבר ביישובם מחדש של אזרחי מדינות אויב במדינות שלישיות. יש מספר (לא גדול – פחות מ- 20) של פליטים מעיראק, סעודיה, סוריה ואחרים שמנסים למצוא להם מדינה שלישית שתקלוט אותם. משרד נציבות האו"ם בארץ מנסה לסייע. מתקיימים מגעים ישירים גם עם מדינות קולטות פוטנציאליות.

משרד הפנים

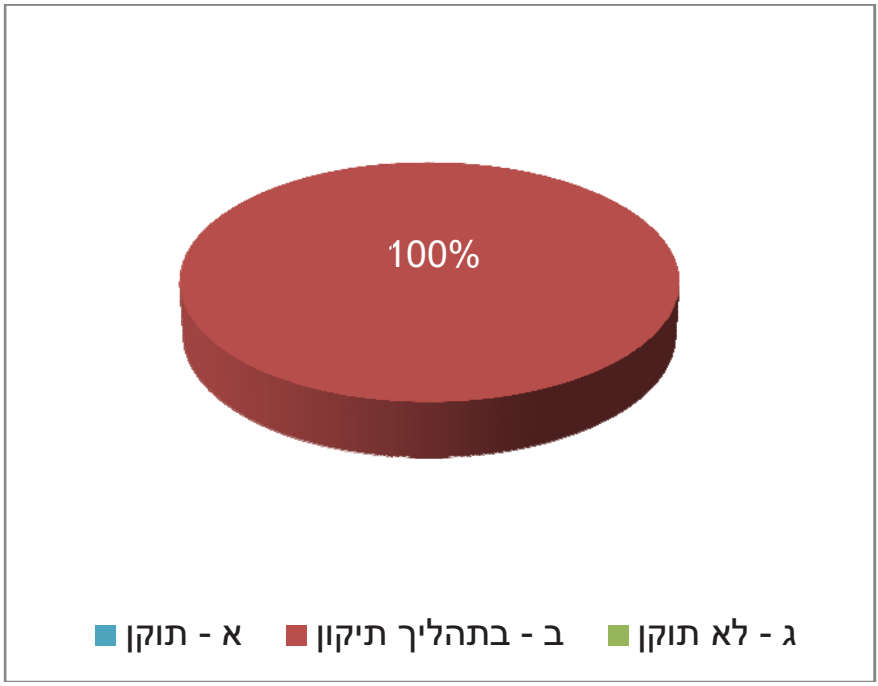
המדיניות בעניין מבקשי מקלט מדיני מנסה לאזן בין הצורך לשמור על בטחון המדינה לבין שמירת העקרונות הבסיסיים של אמנת הפליטים, בפועל, לא מעט מבקשי עבודה מתחזים

לפליטים כדי להיכנס לארץ, אשר על כן הבדיקות מבוצעות בקפידה ונמשכות זמן רב.
כיום יש כ-15,000 מבקשי מקלט מדיני כולל מסודן ואריתריאה. 170 פליטים הוכרו ועוד כ-500 פליטים מדרפור קיבלו מעמד של א'-5 –תושב ארעי, בעקבות החלטה הומניטרית.

בעניין נוהל "ההחזרה המתואמת עם מצרים" הקובע כאשר נתפסים מסתננים בעת פעולה יוחזרו מידית למדינה ממנה עברו - נערך דיון בבג"צ .

בעניין נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני המסדיר את הטיפול בפליטים - הנוהל עובר שינויים, בשל העברת סמכויות נציבות האו"ם לפליטים לידי משרד הפנים. הנוסח הסופי של הנוהל יפורסם באתר האינטרנט של המשרד, לאחר סיום עריכת השינויים.

משרד ראש הממשלה

משרד ראש הממשלה

הקצאת תקציבים לחיזוק הצפון

הגופים המבוקרים: משרד ראש הממשלה; משרד המשנה לראש הממשלה; משרד האוצר; משרד הבריאות; משרד החינוך; משרד הפנים; משרד התחבורה; משרד התיירות; משרד התשתיות הלאומיות

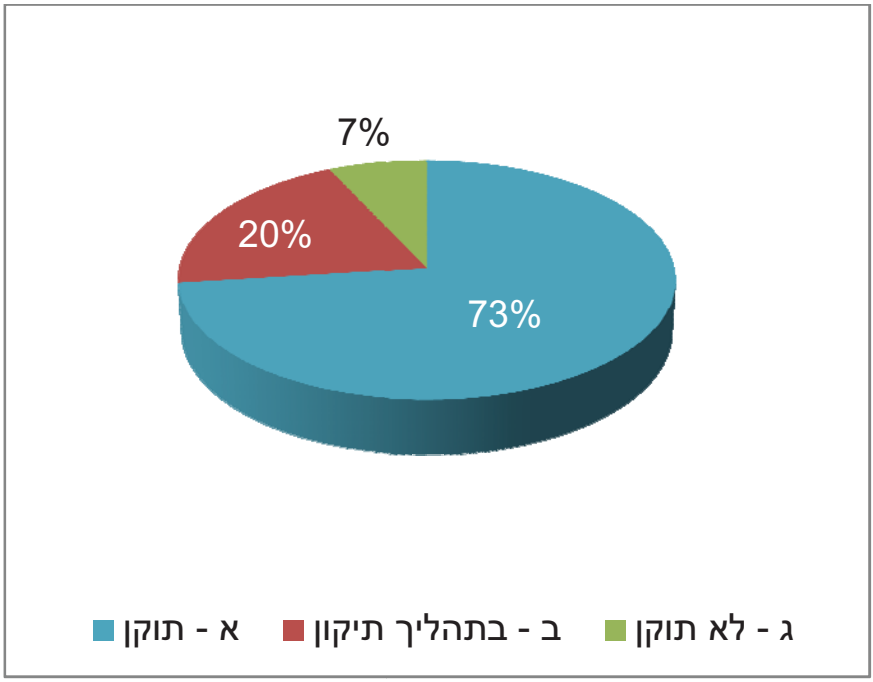
ליקוי

1. מן הראוי שהממשלה ובראשה משרד ראש הממשלה, ייערכו מחדש מבחינה ארגונית, תקציבים וניהולית לביצוע התכנית לחיזוק הצפון, יקבעו סדרי פיקוח ובקרה נאותים בעניינה לרבות קביעת יעדים ברורים ומדדי ביצוע, כדי לוודא שהתכנית לחיזוק הצפון תצא מן הכוח אל הפועל באופן יעיל ומועיל ובלא לחרוג מלוח הזמנים לביצועה.

מעקב
משרד ראש הממשלה

1. ראה ביצוע החלטת ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה בדו"ח מעקב זה בנושא הקצאת תקציבים לחיזוק הצפון.

משרד האוצר - אגף החשב הכללי

משרד האוצר

מאזן המדינה ל-31.12.07 - ניהול כספי קרנות ופיקדונות

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - אגף החשב הכללי; בנק ישראל

כל הליקויים תוקנו. ראה דו"ח מעקב 58ב' עמ' 37-33.

מינהלת הגמלאות

הגוף המבוקר: משרד האוצר - אגף החשב הכללי - מינהלת הגמלאות

ליקויים מספר 3-4 תוקנו. ראה מעקב 58ב', עמ' 39.

ליקוי

1. בשנת 2007 שילמה מינהלת הגימלאות למעלה משישה מיליארד ש"ח לעובדי המדינה ושאיריהם. עם זאת, עליה לוודא שהגמלאים ושאיריהם, לרבות גמלאי מערכת הביטחון, משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר, לא ייהנו מקצבאות חריגות. בינואר 2004 בוצע בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן - חוק יסודות התקציב), תיקון ולפיו גוף מתוקצב וגוף נתמך שנקבעו על ידי הממשלה כקופה ציבורית ימסרו למינהלה דין וחשבון ובו פירוט שכרו של כל עובד שהם מעסיקים הזכאי לקבל ממנה קצבת פרישה. התברר כי המינהלה והחשכ"ל לא הכינו טיוטת תקנות לחתימת שר האוצר בעניין חובת הדיווח כאמור, ולפיכך עדיין לא יושם התיקון לחוק.

מעקב
משרד האוצר

1. בחודש אפריל 2009 פנתה מינהלת הגמלאות ליועץ המשפטי באוצר בנושא התקנת תקנות בעניין חובת הדיווח של הקופות הציבוריות. בחודש יוני 2009 שלחה המינהלת תזכורת נוספת ליועץ המשפטי.

ליקוי

2. המינהלה לא קבעה עם מעסיקים בשירות הציבורי הסדרים שבמסגרתם יזרימו לה המעסיקים מידע שוטף שעל פיו תוכל לאתר חריגות בתשלום הקצבאות.

מעקב

2. ביום 11.3.2009 פנתה המנהלת לרשות המסים לקבל מידע נוסף בדבר הכנסות הגמלאים ממקורות אחרים לרבות מספר תיק ניכויים. המינהלת נמצאת בדין ודברים עם הרשות כדי לקבל מידע זה.

ליקוי

5. המדינה חתמה עם קרנות פנסיה וגופים ציבוריים על הסכמי רציפות זכויות פנסיה. הועלה כי המינהלה משלמת את התשלומים בלא לבצע

בקרה מספקת, כי היא לא טיפלה ביעילות בחובות שחבים לה גופים אלה בגין תשלומי השתתפות, וכי אינה גובה ריבית והפרשי הצמדה בגין החובות אלא מסתפקת בגביית סכום הקרן.

מעקב

5. בוצעו מספר פעולות על ידי המינהלת על מנת להסדיר את החובות של הגופים הציבוריים וקרנות הפנסיה בגין הסכמי רציפות זכויות והם:
   * הוקם תפקיד חדש של ממונה השתתפויות גבייה ותשלומים. התפקיד אויש על ידי רו"ח במרץ 2009.
   * בחודשים הראשונים של 2009 נשלחו מכתבי התראה לגופים שלהם חובות מעל לשלושה חודשים.
   * גובש ואושר נוהל לגביית החובות בתיאום הלשכה המשפטית.
   * הוחל בביצוע ביקורת עומק פנימית בנושא תשלום השתתפויות של העיריות הגדולות (ירושלים, תל-אביב וחיפה) בתשלום הקצבאות. מטרת הביקורת הינה בדיקת הפערים הנובעים מהשתתפות גופים אלו לעומת התשלום בפועל לגמלאים, דבר היוצר לעיתים חובות.

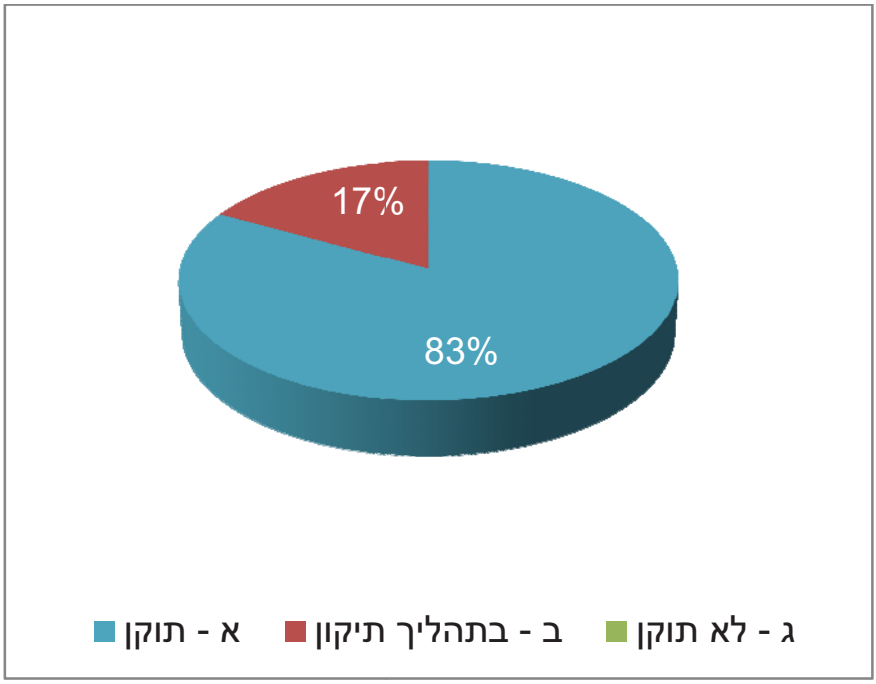
ליקוי

6. הועלו ליקויים בפיקוח של המינהלה על האופן שבו גופים במערכת הביטחון מיישמים את הוראות החוק. על פי תכנית העבודה של המינהלה לשנת 2006, היא הייתה אמורה לעשות ביקורת בגופים אלה וכן במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר בעניין תשלומי הקצבאות שלהם; אך הביקורת לא בוצעה.

מעקב

6. מפאת מורכבות הנושא ונוכח השינויים הרבים שחלו בו בשנים האחרונות, הוחלט לתת עדיפות בשנת 2009 לנושא השתתפות המדינה בגופים שלהם הסכמי רציפות זכויות עם המדינה, והשתתפות הגופים בקצבות המנהלת.

משרד האוצר – רשות החברות הממשלתיות

רשות החברות הממשלתיות

אשרא - החברה הישראלית לביטוח יצוא בע"מ

הגופים המבוקרים: אשרא - החברה הישראלית לביטוח יצוא בע"מ; משרד האוצר - אגף החשב הכללי, רשות החברות הממשלתיות; משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

ליקויים 2-6 תוקנו. ראה דוח מעקב 58ב' עמ' 44.
ליקוי מספר 9 תוקן. ראה דו"ח מעקב 58ב', עמ' 48.

ליקוי

1. חברת אשרא, ששמה הקודם היה "החברה הישראלית לביטוח סיכוני סחר חוץ בע"מ", הוקמה כחברה ממשלתית שנועדה לשמש מכשיר לעידוד הייצוא באמצעות מתן ביטוח וערבויות ליצואנים שחברות הביטוח הפרטיות אינן יכולות לסייע להם. העובדה שרק כ-10 יצואנים מבין כ-925 היצואנים העושים עסקאות יצוא לטווח הבינוני והארוך נזקקים לשירותי החברה, והעובדה שיש חלופות לביטוח עסקאות יצוא לטווח הבינוני, מדגישות את השאלה בדבר זכות קיומה של החברה במתכונת הקיימת. לא נמצא שרשות החברות, משרדי האוצר והתמ"ת בחנו כראוי אם אפשר לבטח עסקאות יצוא לטווח הבינוני והארוך, באמצעות השוק הפרטי, בערבות המדינה ובפיקוח אגף החשכ"ל, כפי שהציע דירקטוריון החברה, או שעדיפה החלופה של ביצוע כל פעולות החברה במסגרת חברה-בת של ענבל.
החברה אינה פועלת לפי שיקולים עסקיים עצמאיים שלפיהם אמורה לפעול חברה ממשלתית, והדירקטוריון שלה אינו קובע את מדיניותה הכללית ואת הפעולות הפיננסיות שעליה לעשות, וגם אין לו סמכות לקבל החלטות בעניין ביטוח של עסקאות יצוא; מדיניות החברה ופעולותיה העסקיות נקבעות בידי אגף החשכ"ל, שרוצה להקטין סיכונים באמצעות צמצום היקף הכספי של עסקאות היצוא. מתכונת פעולה זו, שהיא מתן שירותים תיפעוליים לאגף החשכ"ל, אינה כרוכה כלל בסיכונים עסקיים ואינה תואמת פעילות של חברה ממשלתית, ולכן אין סיבה שתיעשה דווקא באמצעות חברה ממשלתית. בתכנית העבודה של אגף החשכ"ל לשנת 2007, כלולה תכנית ל"שינוי מבני בחברת אשרא", בה יבחן האגף את האפשרות להעביר את פעילות הביטוח של החברה לחברת "ענבל". עד דצמבר 2007 לא נקט אגף החשכ"ל צעדים כלשהם ליישום האמור בתכנית העבודה בעניין החברה.

מעקב
רשות החברות הממשלתיות

1. נערכו מספר דיונים בנושא בין רשות החברות הממשלתיות ואגף החשב הכללי, אשר בסופם הוחלט בשלב זה להשאיר את החברה במבנה הנוכחי שלה. החברה משמשת כיום זרוע ביצוע

מרכזית לנושא ביטוחי ייצוא, כחלק מתכנית "בלימה ותנופה" המופעלת במשק, ובשלב זה אין כוונה לבצע זעזועים בחברה.

ליקוי

7. נמצא שאגף החשכ"ל לא קבע כללים ונהלים בעניין סדרי עבודת הוועדות הבין-משרדיות הפועלות באגף החשכ"ל, קריטריונים לאישור העסקאות; תדירות ההתכנסות של הוועדות והמניין החוקי הדרוש לקבלת החלטותיהן; מתכונת לרישום פרוטוקולים מדיוני הוועדות; הליך להגדרת מדינות יעד - לחיסוי ביטוחי על ידי החברה, לאישור מסגרות חשיפה למדינות ולהגדלת החשיפה; פיקוח ובקרה בכל הנוגע לביצוע החלטות הוועדות; ניהול מאגר נתונים. החשכ"ל גם לא קבע כללים ברורים לתדירות הבדיקה מחדש של החלטותיו בנוגע למעמד מדינות בנושא חיסוי עסקאות, לרבות האפשרות לפתוח מדינות נוספות לחיסוי. עולה מהמסמכים, כי בשל הזמן הארוך הכרוך באישור הבקשות ויתרו כמה יצואנים על שירותי החברה, וחלקם מצאו אלטרנטיבות בשוק הפרטי, וכי מדובר בעסקאות בסכומים גדולים מאוד. כתוצאה מאי-ביטוח העסקאות על ידי החברה הפסידה החברה,לטענתה, פרמיה בסכומים ניכרים. הבקרה שקיים אגף החשכ"ל על פעילות החברה ומחויבותה כלפיו הייתה מוגבלת ובלתי מספיקה. יש טעם לפגם בעובדה שאגף החשכ"ל, המקבל את ההחלטות בענייני החברה, הוא גם הגוף שאמור לעשות פיקוח ובקרה על יישומן ועל תוצאותיהן.

ליקוי

8. בידי אגף החשכ"ל לא היו נהלים המגדירים את יעדי הקרן לכיסוי הפסדים ואת אופן ניהולה ומנגנוני פיקוח ובקרה שיבטיחו שכספי הקרן ישמשו אך ורק לאותם יעדים.

מעקב

7-8. בדיון עם אגף החשב הכללי במשרד האוצר הובהר כי לגבי הפעלת המערכת ושדרוג מערך הפיקוח על ערבויות המדינה וערבות ל"אשראי", במסגרת מרכב"ה, הטיפול צפוי להסתיים עד סוף שנת 2009. ראה דוח מעקב 58ב' עמ' 47.

ליקוי

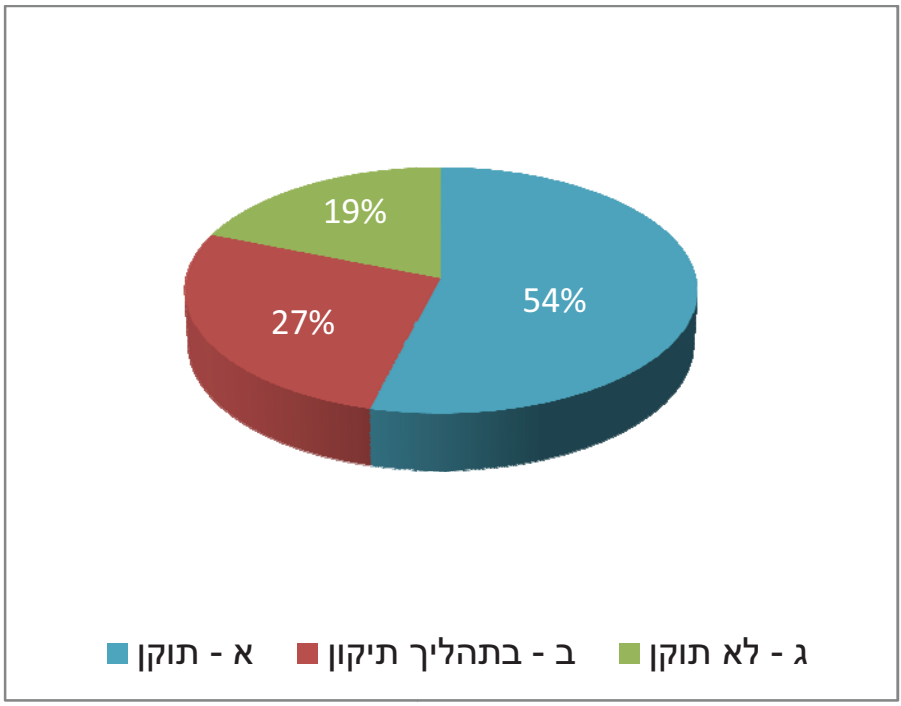
10. משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (התמ"ת) לא קבע קריטריונים להשגת היעדים באמצעות החברה. מעורבות המשרד, שמופקד בין היתר על הטיפול ביצוא הישראלי, בקביעת מתכונת פעילותה של החברה, תפקידיה ואופן שילובה בפעולות הגופים הממשלתיים לעידוד היצוא, לא מספיקה. משרד התמ"ת לא קבע פרמטרים שלפיהם אפשר להעריך, בין היתר, את מה שבוצע ובאיזו מידה הושגו היעדים שנקבעו לחברה בתכניות העבודה. היעדים שנקבעו לחברה היו כלליים ולא היה

בהם כדי לגרום לשינוי ממשי בהיקף פעילותה, הם גם לא נקבעו בשיתוף עם החשכ"ל, ולכן ספק אם החברה תפעל להשגתם.

מעקב
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

10. מנכ"ל חברת אשרא מוזמן ומשתתף בדיוני תוכנית העבודה של המינהל לסחר חוץ והנספחים המסחריים. מנכ"ל החברה מוזמן ומשתתף בכנסי הנספחים אשר מינהל סחר-חוץ מקיים. בנוסף מתקיימות פגישות עבודה באופן שוטף בין המינהל לסחר-חוץ וחברת "אשרא". כחלק מהמאמצים להגביר את ההיכרות ההדדית נשלחים כמחצית מצוערי קורס הנספחים של המינהל לסחר חוץ, באופן מדורג, לתקופה של כחודש ימים להשתלמות בחברה, וזאת על מנת שיכירו את דרכי עבודתה והכלים שהיא מעמידה לרשות היצואנים הישראליים.

משרד האוצר – רשות המסים בישראל

רשות המסים בישראל

פיקוח רשות המסים על העמידה בתנאי החוק לעידוד השקעות הון

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - רשות המסים בישראל; משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה - מרכז ההשקעות

ליקוי

1. הביקורת העלתה כי רשות המסים בישראל, במסגרת שומות שהיא עושה למפעלים מאושרים, אינה מקיימת בקרה מספקת על עמידתם בתנאים שנקבעו להם. עקב כך מתעורר חשש כי המדינה מאבדת הכנסות ממסים בסכום ניכר. על הרשות לבחון את הממצאים שהועלו בדוח זה ולגבש מדיניות חדשה לטיפול שומתי במפעלים מאושרים שבמסגרתה ישופרו סדרי בדיקות השומות של המפעלים המאושרים.

מעקב
משרד האוצר - רשות המסים בישראל

1. במסגרת תוכנית השדה ועד שיקבע אחרת, רשאי פקיד השומה להכניס תיקים לתוכנית העבודה לפי שיקול דעתו ועל סמך נתוני התיק שעומדים לנגד עיניו. כך נוצר השילוב בין הידע והמידע שמצוי במטה, לבין הידע, המידע והניסיון שקיים בשטח. שילוב זה מכוון לייצר את מנגנון ההרתעה המרבי בהיבט השומתי.

ליקוי

2. בתכניות העבודה של הרשות לשנת 2005 ואילך נקבע כי תינתן עדיפות גבוהה לטיפול בתיקי מפעלים מאושרים. אולם, בשנים האחרונות פחת במידה ניכרת מספר תיקי המפעלים המאושרים הנבדקים במסגרת תכנית העבודה השנתית של הרשות.

מעקב

2. תוכנית עבודה (בחירת מטה), כוללת כל שנה תיקי מפעלים מאושרים, וכן את תיקי המפעלים המאושרים שפסקו מלהיות (בבדיקת חתך). התיקים מופיעים בקוד מהות ספציפי (קוד 21,20). לאחר שילוב התיק בתוכנית העבודה, כבחירת מטה, יבדקו פקיד השומה ועובדיו את הצורך בטיפול, פרטנית לתיק, בהתאם לנתוני התיק, תוך הפעלת שיקול דעת בבחירת תיקים לטיפול.

ליקוי

3. בביקורת נבדקו 25 תיקים של מפעלים מאושרים. בתיקים לא נמצאו העתקים מתכניות שיווק, אף שמתן ההטבות מותנה בביצוען.

מעקב

3. דרישת תוכנית שיווק מתבצעת בשלב בו התיק נכנס לתוכנית עבודה והוקצה למפקח, זאת במידה והתוכנית אינה נמצאת, כבר באותו שלב, בתיק הקבע. בדיקת מפעלים מאושרים אינה נעשית מבלי שנבדקים כל המסמכים הרלוונטיים לתוכנית המפעל המאושר, ובכלל זה תוכנית השיווק.

ליקוי

4. הרשות לא קבעה הסדרי דיווח שיאפשרו לה לקבל מידע עדכני על מפעלים מאושרים שאינם עומדים בתנאי כתב האישור. בהיעדר מידע זה, אין הרשות יכולה לפעול במקרי הצורך במהירות וביעילות, לחיוב המפעלים האמורים במלוא סכום המס שעליהם לשלם.

מעקב

4. מרכז השקעות מוציא אישורי ביצוע לאחר בדיקת עמידה בתנאי כתב האישור. כל עוד אין אישור ביצוע לא ניתנות הטבות ממס. במסגרת שידור הדוח השנתי, בשדה 101, מדווח האם קיים אישור ביצוע. בדוח בו לא קיים אישור ביצוע אין אפשרות לשדר הכנסות בשדות של הכנסות מוטבות. לאחרונה בוצע מהלך של מיכון הטפסים המוגשים על-ידי מפעל מוטב (מיכון טופס 900 ו-901). הטפסים ממולאים על ידי החברה ומשודרים למחשב כחלק משידור הדוח השנתי. מיכון הטפסים יקל על הבדיקה של עמידה בתנאים לקבלת הטבות.

ליקוי

5. ב - 31.12.06 הפכו כ-46% מהשומות העצמיות של מפעלים מאושרים לשנים 1999-2002 לשומות סופיות, בלא שהן נבדקו. בהיעדר טיפול של משרדי השומה בשומות הללו, זכו מפעלים להטבות מס בלא שנבדקה באופן מעמיק עמידתם בתנאים שנקבעו בכתב האישור.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

מערכת הפיקוח על ניכוי מס הכנסה במקור

הגוף המבוקר: משרד האוצר - רשות המסים בישראל

ליקוי

1. על הרשות לבחון ולהעריך את התחום של ניכוי המס במקור, במגמה לייעל את שיטות העבודה הנהוגות ולהגביר את הבקרה בתחום זה, בשל חלקו הגדול (61.5%) בסך תקבולי המסים הישירים (64%).

מעקב
משרד האוצר - רשות המסים בישראל

1. החל משנת 2009 כל אישורי ניכוי במקור זמינים באמצעות האינטרנט. משמעות המהלך כי כל נישום יכול להדפיס את אישור הניכוי במקור שלו, ובנוסף, לפני כל תשלום המבצע יכול להדפיס את אישור הניכוי במקור של מקבל התשלום. החל משנת 2007, קיימת חובת הגשת דוחות ניכויים בצורה מקוונת. הגשת דוחות כאמור מאפשרת בדיקת המס שנוכה מכל מקורות ההכנסה של הנישום. בנוסף, הוחל במהלך של השוואת אישורי תיאומי מס שניתנו והמס שנוכה בפועל.

ליקוי

2. הרשות אינה עושה בקרה שוטפת כדי לבחון את יישום הנחיותיה לעניין ביקורת תיקי ניכויים.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. אין קשר שוטף בין חוליות השומה לחוליות ביקורת ניכויים לשם תיאום תכנית הביקורת אצל הנישום כך שביקורת הניכויים תיעשה קודם לקביעת השומה במס הכנסה. הדרישות לתפוקה בתכנית העבודה להכנת שומת ניכויים, גבוהות מדרישות התפוקה לשם זכאות לקבלת פרמיה. מצב זה פוגע במוטיבציה של המפקחים לעמוד בדרישות תכנית העבודה.

מעקב

3. החל מתוכנית העבודה לשנת 2008, תיקים שיבחרו בשומות ניכויים לא יכללו בתוכנית העבודה של השומה. כמו כן, שולבו תיקים שנעשתה בהם, בשנים קודמות, ביקורת בניכויים, עם

ממצאים שרלוונטיים לשומת מ״ה, דהיינו – שומות בהן הוספו עודפות בעקבות תוספת בדוח ההתאמה (N-27/3), וכן שומות בגין משיכות בעלים (N-8), תוך חיתוך עם תיקי חברות בהפסדים.

ליקוי

4. ב-2004 אימצה הרשות את המלצותיה של ועדה שמינתה כדי לבדוק אילו שינויים נדרשים לייעול העבודה של מערך הניכויים באגף; רוב המלצות הוועדה לא יושמו.

מעקב

4. בשנים 2005-2007 אכן נעשה ניסיון ליישם את השילוב כאמור בהמלצות הוועדה, ככל שהדבר היה אפשרי במסגרת מגבלת מיקום התיקים (ניכויים/שומה). הניסיון לא צלח ושיתוף הפעולה היה מינימלי, אם כי לא נמצאו כמעט מקרים בהם תיקי השומה נסגרו לפני תיקי ניכויים.

ליקוי

5. הרשות לא ריכזה את הנחיותיה בנושא הניכויים, אף שפעולה זו הייתה מסייעת למפקחים ללמוד את התחום. הרשות גם לא כללה בתכנית הלימודים למפקחי מס את תחום הניכויים.

מעקב

5. במהלך ההתמחות במפקחות, שולבה החובה בהכנת שני תיקי ניכויים, בגודל בינוני (גודל 3) ומעלה, בדומה להתמחות ולדרישות בעת ההתמחות בשומה.

ליקוי

6. בניגוד לתפקיד המוטל על המוקד שבו מתקבלים הדוחות על הניכויים, לא נעשתה שם בקרה מספקת של שלמות הדוחות השנתיים על ניכויים במקור ושל סבירות תוכנם.

מעקב

6. החל משנת 2010 הרשות תקלוט דוחות 126 ו - 856 רבעוניים, שיאפשר ביצוע ביקורת יעילה יותר.

ליקוי

7. דוחות שנתיים ידניים שהוגשו למוקד הניכויים של הרשות לא הוזנו למערכת הממוחשבת. בהיעדר דיווח אי-אפשר להשוותם לדוחות החודשיים ונפגעת הבקרה לצורכי קביעת השומה במס הכנסה. במקרים רבים הסכומים שדווחו בדוחות הניכויים השנתיים אינם תואמים לסכומים שדווחו בדוחות החודשיים שהוגשו לאותה השנה. הרשות לא ביקשה מהמנכים הסברים לכך.

מעקב

7. ראה מעקב 58ב' עמ' 56.

מיסוי עסקאות מקרקעין

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - רשות המסים בישראל; משרד המשפטים - הנהלת בתי המשפט; משרד הפנים; מינהל מקרקעי ישראל

ליקוי

1. המידע על עסקאות המקרקעין הקיים במאגרי הנתונים של הרשות, איננו מלא, ובעת בדיקת עסקאות אי-אפשר להסתמך רק עליו. אין העברה רצופה ומוסדרת של מידע רלוונטי למשרדי מיסוי מקרקעין (להלן: "מסמ"ק") מרשויות שלטוניות העוסקות ברישום או פיקוח על מקרקעין: לשכת רישום המקרקעין, ועדות התכנון המקומיות והמחוזיות, הרשויות המקומיות ומינהל מקרקעי ישראל. אפשר ליצור מאגר מידע משולב שישמש את הרשויות השונות שעניינן במקרקעין.

מעקב
רשות המסים בישראל

1. במחצית שנת 2009 סוכם על העברת מידע מה"טאבו" לרשות המסים. התקבל כבר קובץ שנמצא בתהליך עבודה.
ראה מעקב 58ב' עמ' 57.

ליקוי

2. החל משנת 2006 הונהגה ברשות שיטה חדשה לבחירת עסקאות מקרקעין שייכללו בתוכנית העבודה השנתית לבדיקת שומות. משרדי מיסוי מקרקעין (מסמ"ק) לא עמדו ביעדים שהוצבו בשיטה החדשה.

מעקב

2. הוטמעה כבר השיטה החדשה לתכנית לבחירת עסקאות מקרקעין. מערכת שכר עידוד תואמת את תכנית העבודה. התכניות ממוחשבות ומסמנות את התיקים. מתוכנן להקים מערכת בקרה.
ראה מעקב 58ב' עמ' 58.

ליקוי

3. מיסוי מקרקעין נצרת מטפל ברוב העסקאות הנעשות על ידי מגזר המיעוטים בצפון הארץ. חלקו של מיסוי מקרקעין נצרת בגבייה של מיסי מקרקעין, הוא הנמוך שבעשרת משרדי מיסוי מקרקעין ברחבי הארץ. להלן עיקרי הסיבות לכך: אי-דיווח על עסקאות מקרקעין או דיווח באיחור רב; ביטולי עסקאות רבות; דיווח על עסקאות בסכום נמוך מהמחיר הריאלי. משרד המשפטים ורשות המסים לא פעלו נגד תופעות אלה. מסמ"ק נצרת אינו מקפיד לאכוף את החוק של תוספת

הפרשי הצמדה וריבית על סכומי מס שלא שולמו, ולפיכך חובות מס ניכרים נשחקים עם השנים.

מעקב

3. הצעדים לחיוב בקנס נמצאים בהליכי חקיקה.
ראה מעקב 58ב׳ עמ׳ 58.

ליקוי

4. ועדות הערר דנות בעררים שהוגשו על החלטות מנהל מיסוי מקרקעין. רוב חברי הוועדות עוסקים גם בייצוג נישומים בתחום המקרקעין, ולכן קיים חשש לניגוד עניינים. חלק מחברי הוועדות מכהנים בתפקידם תקופות ארוכות - בין 10 ל-20 שנה. במאי 2006 הגישה הרשות למשרד המשפטים טיוטת הצעת חוק לביטול הוועדות; עד דצמבר 2007, לא קיבלה הרשות את תגובת המשרד על כך.

מעקב
הנהלת בתי המשפט

4. ביום 26.4.09 נערך דיון בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), ובהשתתפות נציגי הפרקליטות, רשות המיסים, אגף התקציבים במשרד האוצר, הנהלת בתי המשפט ומשרד המשפטים. בדיון נקבע כי לאור הבעיות אשר פורטו בדו״ח מבקר המדינה הנדון, רשות המיסים תפיץ שוב תזכיר להעברת הסמכות מוועדות הערר מס שבח לדיון בפני דן יחיד שהינו שופט מחוזי או שופט מחוזי בדימוס, ובמסגרת הארגונית של הנהלת בתי המשפט, וכי הליכי החקיקה של התזכיר יקודמו על מנת להביא פתרון לבעיית ניגוד העניינים בוועדות ערר מס שבח, הקיימות מזה שנים רבות. הנהלת בתי המשפט במשרד האוצר ואגף התקציבים התבקשו להעביר את העלות התקציבית שתידרש בשל כך .
לאחר סיום העבודה על חוק ההתייעלות הכלכלית (2009), הפיצה רשות המיסים טיוטת תזכיר להערות משתתפי הישיבה הרלוונטיים, ולאחר קבלת ההערות יופץ התזכיר.
ראה הערות 58ב׳ עמ׳ 87.

ליקוי

5. כל עסקה של מכירת מקרקעין הנמצאים בישראל עשויה להתחייב במס שבח או במס הכנסה, לפי סיווגה - כעסקה הונית או פירותית. בשנים האחרונות הורדו שיעורי מס שבח, כך שאם עסקת מקרקעין שנעשתה בידי יחיד במישור הפירותי (וככזאת אמורה להתמסות במסגרת מס הכנסה) מסווגת כעסקה הונית (עליה חל מס שבח), יקטן סכום המס. הרשות לא קבעה הנחיות לדרך סיווג העסקאות

כפירותיות או כהוניות. נמצאו ליקויים בסיווג עסקאות, שפתחו פתח לנישומים להימנע מתשלום מס.

מעקב
רשות המסים בישראל

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. לא נקבעו נהלים להעברת המידע ותיאום בקשר לעסקאות בעלות פוטנציאל לסיווג פירותי, בין מסמ״ק למס הכנסה ולמע״מ. נמצאו ליקויים בסיווג עסקאות, שפתחו פתח לנישומים להימנע מתשלום מס. על משרד מיסוי מקרקעין לעשות שימוש בכלים החוקיים ולדרוש שהטפסים ימולאו כנדרש ויצורפו אליהם כל המסמכים הרלבנטיים, כדי שהמפקחים יוכלו לבדוק השומות בצורה מעמיקה.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה מעקב 58ב׳ עמ׳ 58.

ליקוי

7. ממצאי הביקורת מעידים על בעיות מבניות מהותיות בפעילות משרדי מסמ״ק. במיוחד יש להדגיש את המתרחש בתחום השיפוט של מסמ״ק נצרת; את השיטה הנהוגה של בדיקת העסקאות בכלל הארץ, ואת הבעיות המבניות בפעילות ועדות הערר. על כן, על הנהלת רשות המסים לבחון הנהגת שינוי בעיקר בתחומים האלה: על רשות המסים להשתמש בכלי אכיפה שהעמיד המחוקק, ובין היתר יש להטיל קנסות על הגשת דיווחים באיחור, הפוגעת בגביית המס.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות 58ב׳ עמ׳ 85.

הטיפול בתלונות על עובדי רשות המסים

הגוף המבוקר: משרד האוצר - רשות המסים בישראל

ליקויים 4-1 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 90-89.
ליקוי מספר 5 תוקן. ראה מעקב 58ב עמ' 61.

ליקוי

6. על פי נוהל שהוציא משרד ראש הממשלה, תחום אבטחת המידע נתון בידי הממונה על אבטחת מידע בכל משרד. אולם לעתים בדקו את הטיפול בעבירות של אבטחת מידע עובדי ביקורת פנים, וכך נוצרה אי-בהירות שפגעה בטיפול בתלונות.

ליקוי

7. לעתים לאחר שעובד נתפס מבצע עבירות של אבטחת מידע התארך הטיפול בעניינו, ומאחר שלא ננקטו נגדו צעדים הוא המשיך לדלות מידע אסור. בכך יש פגיעה של ממש בפרטיות הנישומים ובהרתעה מלעבור עברות בתחום אבטחת מידע.

ליקוי

8. על הרשות לקבוע נוהלי עבודה ברורים, ובייחוד בנושא אבטחת מידע, זאת כדי שכל תלונה תטופל כהלכה עד למיצוי הדין עם עוברי העבירות, אם אכן עברו עבירות. כדי להגביר את המודעות ואת ההרתעה יש מקום לפרסם את העבירות ואת אמצעי המשמעת שננקטו. ראוי שהרשות תפעל ברוח המלצת משרד מבקר המדינה, ולפיה יש להציג את נושא המשמעת בקביעות בפני הנהלת הרשות כדי להגביר את מודעותה לנושא ולהעלותו על סדר יומה.

מעקב
משרד האוצר - רשות המסים בישראל

6-8. נושא אבטחת מידע והשימוש במידע המצוי במחשב רשות המסים שלא לצרכי העבודה, נמצאים על סדר היום ומטופלים באופן מתמיד. הדבר בא לביטוי במספר אופנים:

א. מחלקת אבטחת מידע אמונה בין יתר תפקידיה לעקוב ולבצע ביקורות יזומות אחר ביצוע שליפות מידע, מסמכים ונתונים ממאגרי המידע של רשות המסים. הבדיקות הינן לשליפות המבוצעות על ידי העובדים ולבקרה, האם השליפות בוצעו תוך מילוי תפקידם. במקרים בהם נמצא כי העובדים עשו שימוש במאגרי

מידע שלא לצורך עבודתם, הנושא מטופל משמעתית או פלילית.

ב. על מנת למגר את תופעת השימוש במאגרי המידע שלא לצורך העבודה והטמעת הנהלים באשר לשימוש במאגרים הללו, מחלקת אבטחת מידע מפיצה בקרב העובדים נהלים וחוזרים בעניין. מעת לעת, יוצא רענון לנהלים.

ג. מחלקת אבטחת מידע מבצעת הדרכות במשרדים השונים. עם סיום ההדרכות בכלל המשרדים, החל סבב נוסף של הדרכות והרצאות.

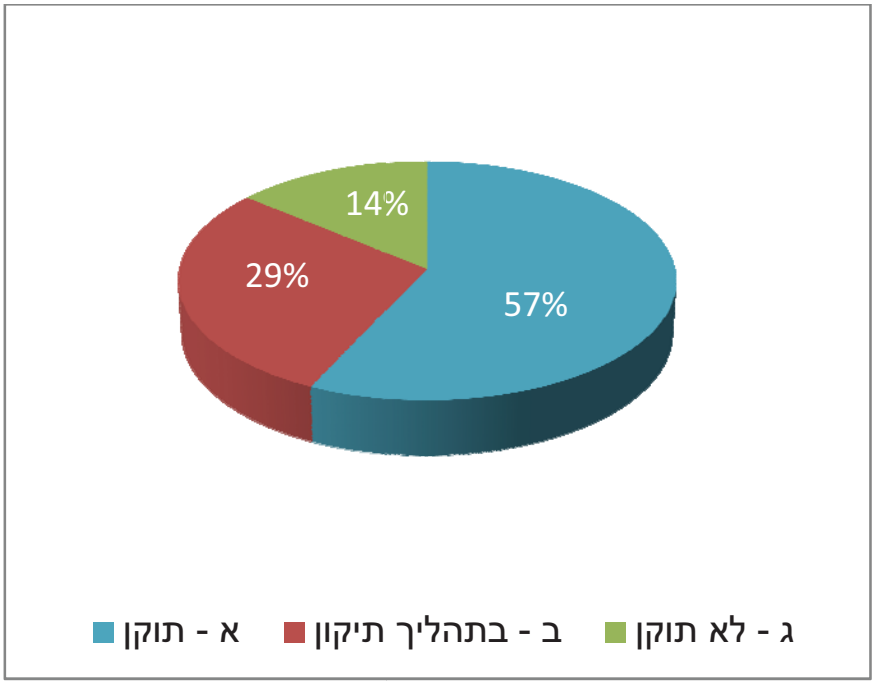
ד. מחלקת אבטחת מידע פרסמה הודעות אישיות לעובדים וכן הציבה פלקטים במשרדים השונים שעניינם: "מגלים אחריות – לא מגלים מידע", על מנת להטמיע ולהגביר בקרב העובדים את החשיבות בשימוש מושכל במאגרי המידע המצויים במחשבי רשות המסים, ושמירה על הנהלים והחוקים.

ה. מחלקת אבטחת מידע מינתה מתאמי אבטחת מידע בכל משרד ומשרד, "כזרוע ארוכה" ליישום מדיניות אבטחת מידע וביצוע ביקורות פיזיות ולוגיות במשרדים.

ו. מחלקת אבטחת מידע החלה בביצוע פיילוט במספר משרדים לעניין הפעלת כרטיס חכם, לצורך הזדהות בכניסה למחשב.

באתר האינטרנט של רשות המסים מתפרסם ביצוע פסקי דין של בית הדין למשמעת, בכל הקשור להעמדה לדין של עובדי המדינה אשר עוברים עבירות משמעתיות, ובכללם עובדי רשות המסים, על מנת להגביר את המודעות לעניין נקיטת אמצעי הענישה כנגד העובדים אשר מפרים את ההוראות.
ראה הערות 58ב, עמ' 90-88.

משרד הבינוי והשיכון

משרד הבינוי והשיכון

בתים שנבנו בשיטת הבנייה הקלה

הגופים המבוקרים: משרד האוצר; משרד הבינוי והשיכון; עיריית באר שבע; עמידר - החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ

ליקוי מספר 8 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 67.

ליקוי

1. הבדיקה התמקדה באזור דרום הארץ - שבו הוקמו בשיטה זאת כ-5,460 בתים - ובעיקר בשכונת נחל בקע בבאר שבע ובשכונת שפירא באופקים. עד לאוגוסט 2007 שילם המשרד בגין שיפוצים של בתים שנבנו בשיטת הבנייה הקלה סכום של כ-110 מיליון ש"ח, ששימש ברובו לתיקונים של כ-2,800 בתים באזור דרום הארץ. אף על פי שהסכומים שהושקעו בשיפוצים היו גבוהים יחסית, לא היה בהם כדי לתקן או לשפץ את הבתים כראוי. היה ראוי שהמשרד יעשה סקר מקיף שיציג בפניו את מכלול הליקויים בכל הבתים, ועל פיו יחליט כיצד לנהוג בכל בית ובית. המשרד לא עשה סקר מקיף אלא הסתפק בבדיקות פרטניות בבתים שדייריהם התלוננו על ליקויים. כמו כן, לא נמצא שהנהלת המשרד קבעה מדיניות ואמות מידה בכל הנוגע לשיפוצים, למשל בגין אילו ליקויים יש לשפץ בית ומהו הסכום המרבי שיש לשלם תמורת שיפוץ של בית.

ליקוי

2. במבנים התגלו ליקויים וכשלים הנדסיים שמקורם בהרכבה הראשונה, ואף על פי שבמהלך השנים בוצעו בהם תיקונים, עדיין מצויים בהם כמה מהליקויים. נמצאו אי-התאמות יסודיות בין דרישות מפרט מכון התקנים הישראלי, ובין הקיים בפועל, לדוגמה: מפרט 422 של מכון התקנים - בתי קבע נמוכים למגורים (להלן מפרט 422), קבע כי בעת איטום גג רעפים יש להתקין יריעות איטום מתחת למערכת התשתית הנושאת את הרעפים, אך בדגם מסוים של בתים הונחו בפועל הרעפים ללא תשתית, ועל כן חדרו מי גשמים מבעד לגג. מלבד ליקויים שמקורם בטיב החלקים המרכיבים את הבתים נמצאו בבתים ליקויים הנובעים מהרכבה לא נכונה של אותם חלקים, ובעיקר מהרכבה לא נכונה של שלד המבנה עצמו (הקונסטרוקציה): על פי הערכתו של מחוז הדרום במשרד מדצמבר 2004, ליקויי קונסטרוקציה אותרו ב-15% מכלל הבתים שהוקמו בדרום הארץ.

ליקוי

3. כדי לתקן את הליקויים בבתים הללו יש להשתמש בחלקי חילוף מתאימים. לשם כך היה צריך המשרד להכין מלאי סביר של חלפים.

נמצא שהדבר לא נעשה, ובשל כך פעמים רבות לא נרכש חלק מפריט מסוים - כמו מסגרת של דלת או של חלון - שנפגע, אלא נרכש בשלמותו, והדבר גרם להגדלת ההוצאות.

מעקב
משרד הבינוי והשיכון

2-3. עד למחצית שנת 2009 הוחל בביצוע החלפתם של כ-3,600 חלונות מתוך כ- 5,700. עד למחצית שנת 2009 הסתיימו החלפת האלמנטים הפגועים מטרמיטים בכ - 400 יחידת דיור מתוך כ - 700 שטרם טופלו.
בימים אלה מטופלת הבקשה ממשרד האוצר לתוספת תקציב לסיום העבודות הנדרשות. המשרד מכין רשימת כמויות ומפרטים להשלמת הטיפול בשיפוץ ושיקום הבתים.

ליקוי

4. לא נמצא תיעוד שלפיו הפעיל המשרד מערך פיקוח ובקרה אחר פעילותה של חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ, שטיפלה בתיקון ובשיפוץ של הבתים מטעם המשרד. לא נמצא גם תיעוד שלפיו קבע המשרד כללים, נהלים ואמות מידה לטיפול בבתים, ולא שקיבל דיווחים שוטפים על הטיפול בהם לצורך הפקת לקחים. המשרד לא ביצע בדיקות מדגמיות כעבור פרק זמן כלשהו ממועד ביצוע התיקונים כדי לעמוד על טיבם ועל עמידותם.

מעקב

4. לאור הלקחים שנלמדו מהטיפול בנזקים בבתים הוכנו 33 חוברות סקר לאיתור בעיות הטרמיטים, והוכן כתב כמויות לאיתור בעיות פגיעהבאלמנטים.
הוצא מכרז לבחירת חברת הנדסה מתאימה ובעלת ניסיון רב בניהול ופיקוח על העבודות. נערך מעקב שוטף כולל ניהול יומני עבודה לבקרת העבודה ופיקוח על חברת שיכון ופיתוח. בכל חודש מתקבל דו"ח התקדמות העבודה ומעקב תקציבי. בהתאם להוראות המשרד פרסמה שיכון ופיתוח מודעה בעיתונות המקומית להרחבת רשימת קבלני השיפוצים בבתים. בכל עבודה מתקבלות הצעות ונציגי המשרד מאשרים את תוצאות המכרזים הנערכים על-ידי שכון ופיתוח, ומאשרים את קבלני הביצוע. כל חשבון עובר בקרה בשטח, מצורפים רשימות הכמויות, סקיצות ומידות רלבנטיות, והחשבונות לתשלום מועברים לאחר אישור החברה המנהלת.

ליקוי

5. רק בשנת 2004 נודע למשרד לראשונה - ובדיעבד - על כך שבתים רבים נפגעו מטרמיטים, ואובחנו בהם נזקים כבדים. המשרד ביצע

הדברה ב-2,147 מ-3,218 הבתים שנבדקו ונמצאו פגועים. אך המשרד לא פעל להוספת ההגנה המכנית, כאמור במפרט 422 .
עד מחצית שנת 2009 הסתיימו כ - 2/3 מעבודות ההדברה הנדרשות בבתים. על פי הצפי יסתיימו עבודות ההדברה עד לסוף שנת 2009.

מעקב

5. במסגרת התקציב שהוקצה לטיפול בבתים בבנייה הקלה נערכו תיקונים תוך פילוח העבודות השונות והפרדה לטיפול באיתור מקומות הפגיעה על-ידי טרמיטים, ריסוס והדברה. הפעולות שנעשו: ריסוס והדברה, החלפת חלונות פגועים שלא נמצאו להם חלקי חילוף (חלונות גיליוטינה). החלפת אלמנטים שניזוקו כתוצאה מביצוע לקוי ופגיעה בטרמיטים.

ליקוי

6. נציגי משרד מבקר המדינה סיירו ב-24 מ-364 הבתים שמנהלת חברת עמידר עבור המשרד בשכונת נחל בקע בבאר שבע. הבדיקה העלתה ליקויים יסודיים ב-20 מן הבתים, ובכלל זה שקיעת מרצפות, כרסום של רכיבי עץ על ידי טרמיטים, ריקבון החיבורים שבין רצפה לקיר והיעדר ציוד לכיבוי אש. נמצא כי עבור הפריטים שהוחלפו או תוקנו ב-41 בתים בנחל בקע גבתה עמידר משוכרי הבתים דמי השתתפות עצמית, ואילו המשרד מימן החלפתם של פריטים זהים בבתים כאלה שמכר, ללא דמי השתתפות.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

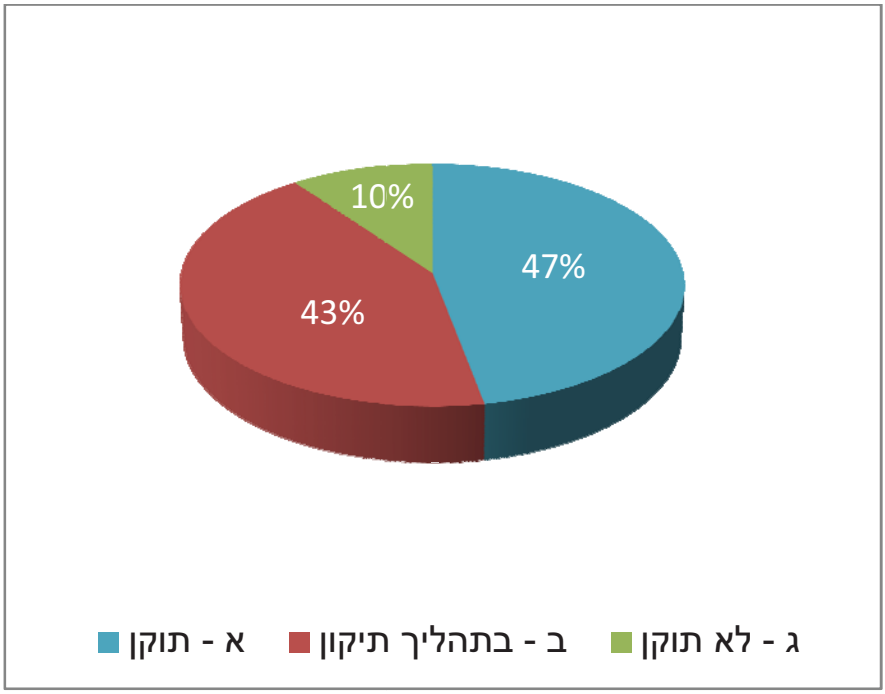
ליקוי

7. משרד מבקר המדינה מעיר כי על המשרד או העירייה להקים מתקנים לכיבוי אש גם ברחובות שכונת נחל בקע. כמו כן, מעיר המבקר כי על המשרד והעירייה להשלים בהקדם את ה"רה-ארגון" בתחבורה הציבורית לרווחת התושבים.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

משרד הבריאות

משרד הבריאות

סוגיות בסדרי מינהל בבתי חולים

הגופים המבוקרים: משרד האוצר; משרד הבריאות; נציבות שירות המדינה; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; שירותי בריאות כללית

ליקויים 11-10 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 111-110.
ליקויים 17-16 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 112.
ליקוי 20 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 114.

ליקוי

1. בהסכם עבודה קיבוצי שחתמו בשנת 1991 נציגי המעסיקים ומשרד האוצר עם ההסתדרות הרפואית בישראל, נקבע כי הרופאים בבתי החולים יעבדו שבוע עבודה בן שישה ימים, ובסך הכול 45 שעות שבועיות; וכי הם לא יחתימו שעון נוכחות בבואם למקום עבודתם ובצאתם ממנו, אלא רק ירשמו בדיווחי הנוכחות שלהם את מספר השעות שעבדו. בהסכם לא צוין מתי על הרופא להתחיל את יום עבודתו ומתי עליו לסיימו, וגם בתקשי"ר אין הגדרה של שעות העבודה הנהוגות בבית חולים ממשלתי.

מעקב
שירותי בריאות כללית

1. תהליך הבוררות הסתיים בשנת 2008. דרישת המעסיקים בעניין החתמת שעון נוכחות לא התקבלה.

ליקוי

2. יש שרופאים שמועסקים בבתי חולים עובדים גם במרפאות של קופות החולים או במרפאות פרטיות שנותנות שירותים רפואיים למבוטחי הקופות. בתקשי"ר מפורטים הסייגים למתן היתר לפרקטיקה פרטית. על רופאי הכללית חלים ההסכמים הקיבוציים החלים על כלל ציבור הרופאים, וכן חוקת העבודה לעובדי מוסדות ההסתדרות. חוקת העבודה קובעת כי "בשעות העבודה לא יעזוב עובד את מקום עבודתו הקבוע, ולא יעסוק בעבודה שלא הוטלה עליו"; וכי יש לקבל אישור לכל עיסוק בעבודה מחוץ למוסד, המכניסה שכר. בבדיקה נמצא כי 24 מ-200 הרופאים שנכללו בה, חלקם בכירים - עשרה מהם מועסקים בבתי החולים הממשלתיים שנבדקו ו-14 מועסקים בקפלן – נעדרו, לכאורה, בפרק הזמן שנבדק, מאי-יולי 2007, 2-7 שעות ואף יותר,

במשך יום עד יומיים בשבוע מעבודתם בבתי החולים בשעות העבודה הנהוגות, כדי לעסוק בפרקטיקה פרטית בקופות החולים.

מעקב
משרד הבריאות

2. עם סיום העבודה בנושא פרקטיקה פרטית, תוציא נציבות שירות המדינה חוזר בנושא.

ליקוי

3. בשונה מרוב העובדים בשירות המדינה, ובכלל זה במערכת הבריאות, הנדרשים להחתים שעון נוכחות בכניסה וביציאה מהעבודה ולעבוד חמישה ימים בשבוע - על פי הסכם העבודה הקיבוצי מ-1991 הרופאים אינם נדרשים להחתים שעון נוכחות ועליהם לעבוד שישה ימים בשבוע, כלומר גם ביום שישי, אף ששאר הצוות הרפואי האמור לתמוך בעבודתם אינו מחויב להתייצב לעבודה בימי שישי. נמצא כי חלק מהרופאים שנכללו בבדיקה נעדרו מהעבודה ביום שישי, אך דיווחו על יום זה כיום עבודה. לדעת משרד מבקר המדינה, ההיעדרויות של רופאים מעבודתם בבתי חולים בימי שישי מעידות על הצורך לבחון את האפשרות להתאים את שבוע העבודה של הרופאים בבתי החולים לשבוע העבודה של יתר העובדים בהם.

מעקב

3. המשרד הפיץ חוזר בנושא בשנת 2004. הנושא רוענן והופץ על ידי המשרד בחוזר מיום 24/07/07 למנהלים האדמינסטרטיביים של כלל יחידות המשרד.

ליקוי

4. הממשלה דנה עוד בספטמבר 2001 בסוגיית הנוכחות של רופאים בעבודה בבתי החולים הממשלתיים והחליטה "להטיל על שר הבריאות בתיאום עם אגף החשב הכללי לבצע, החל משנת 2002, בדיקה רציפה בכל בתי החולים הממשלתיים, לגבי אותם עובדים שאינם מחויבים להחתים שעון נוכחות". בדוח על מעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה ששלח שר הבריאות לשעבר למזכיר הממשלה ביוני 2002 דיווח השר כי "ההחלטה בביצוע", וכי "בכוונת הנהלת המשרד לקיים דיון בנושא עם הנהלות בתי החולים, במטרה לדון בדרכים למימוש החלטה זו". ואולם במועד סיום הביקורת (ספטמבר 2007) טרם בוצעה החלטת הממשלה האמורה. הנציבות טרם החלה בחקירת נושא היעדרותם של רופאים מהעבודה בשעות העבודה המקובלות במקום עבודתם.
לדעת משרד מבקר המדינה, על מנת לאפשר שקיפות בכל הנוגע לשעות העבודה של הרופאים בבתי החולים ולהגביר את הפיקוח

והבקרה על נוכחות הרופאים בהם, על הנציבות ועל משרד הבריאות להגדיר מה הן שעות העבודה הנהוגות בבתי חולים.

מעקב

3-4. בפסק הבוררות לשינוי נוהלי רישום הנוכחות של הרופאים מנובמבר 2008 נקבע כי לא יהיה שעון נוכחות. הדיווח ייעשה כבעבר.

ליקוי

5. התקשי"ר קובע שרופא המבקש לעסוק בפרקטיקה פרטית רשאי לעשות זאת על פי אישור מנכ"ל משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך ואישור הנציבות; רופא שקיבל היתר לפרקטיקה פרטית ינוכו 5% ממשכורתו, אם הוא מועסק במשרה מלאה. בדיקת מדגם דיווחי הנוכחות העלתה כי 18 רופאים - שמונה בשיבא, שמונה באסף הרופא ושניים בהלל יפה - עסקו בפרקטיקה פרטית במתן שירות למבוטחי קופות חולים, בלי שדיווחו על כך ובלי אישור ממשרד הבריאות ומהנציבות; ומאחר שלא דיווחו, לא ניכה המשרד 5% משכרם. לדעת משרד מבקר המדינה, על משרד הבריאות ועל ההנהלות של בתי החולים האמורים לוודא שינוכו 5% משכרם של רופאים אלה, כנדרש בהוראות התקשי"ר, מהמועד שבו החלו לעסוק בפרקטיקה פרטית. זאת ועוד, עליהם לשקול לנקוט הליך משמעתי נגד הרופאים האלה בגין הפרת הוראות הנציבות.

מעקב

5. עם סיום העבודה בנציבות שירות המדינה בנושא סוגיית חובת ניכוי משכרו של רופא שאושרה לו פרקטיקה פרטית, תוציא נציבות שירות המדינה הודעות בהתאם.
ב-11/09/08 הועברה הודעה על ידי מנהל אגף משאבי אנוש למנהלי בתי החולים ולרופאים המחוזיים, בנושא הכשרה והוראה בשעות העבודה (אישור עבודה פרטית).

ליקוי

6. הועלה כי מצד אחד אין בתקשי"ר הגבלות כלשהן לגבי מספר השעות בשבוע שמותר לרופא לעסוק בפרקטיקה פרטית, ומצד אחר נקבע בו כי לא יינתן היתר לעבודה פרטית לעובד, אם מספר שעות העבודה השבועיות שלו, לרבות השעות הנוספות שאושרו לו, גדול מ-25% ממכסת שעות העבודה השבועיות הנהוגה במקום עבודתו הקבוע (דהיינו 11.25 שעות שבועיות כשמדובר ברופא). בפועל נמצא כי רופאים אחדים בבתי החולים שנבדקו מייחדים לעיסוקם בפרקטיקה פרטית שעות עבודה רבות - 14.5 עד 28.5 שעות; כלומר 32% עד 62%, בהתאמה, ממכסת שעות העבודה שעליהם למלא בבית החולים.

מעקב

6. ראה מעקב 2 דלעיל.

ליקוי

7. במשרד הבריאות פועלות ועדות רפואיות שונות, אשר חלקן הוקמו מתוקף חוק, ובהן הוועדה להפסקת היריון. התקשי"ר קובע כי "השתתפות בוועדות רפואיות בתשלום בשעות העבודה הנהוגה - אסורה". על פי דיווחי רופאים חברי הוועדה להפסקת היריון ב"אסף הרופא" וב"הלל יפה", שמוגשים לגזברות משרד הבריאות בסוף כל חודש לצורך קבלת תשלום (נבדקו דיווחים שהוגשו בשנים 2006 ו-2007), ישיבות הוועדות התקיימו לפני תום שעות העבודה הנהוגות בבית החולים, אף שהדבר נוגד את הוראות התקשי"ר. עוד נמצא כי שמונה רופאים מאסף הרופא דיווחו על השתתפות בדיוני הוועדה להפסקת היריון בימים שעל פי מסמכי בית החולים הם שהו בהם בחו"ל.

מעקב

7. הסוגיה סוכמה, ובהתאם להודעת נציבות שירות המדינה מיום 1/5/08 הוחלט באופן חריג לא להגביל את היקף שעות ההעסקה בוועדות הרפואיות ל-25% משרה. הגבלת השכר ל-50% מגובה ההשתכרות החודשית בעינה עומדת, למעט מקרים חריגים שיאושרו על ידי מנכ"ל המשרד או המשנה למנכ"ל, ביחד עם הסמנכ"ל הבכיר למשאבי אנוש, לפי הקריטריונים הבאים: מומחיות ספציפית שאינה מאפשרת פוטנציאל רחב של מומחים לוועדה; חוסר פוטנציאל בפריפריה לגבי מומחים; מקרים ספציפיים שלא אותרו מומחים מתאימים.

ליקוי

8. העומס הרב המוטל על רופאים, שנוסף על עבודתם בבתי החולים (הכוללת את שעות העבודה הנהוגות, כוננויות ותורנויות) עוסקים גם בעבודה פרטית או בפרקטיקה פרטית במקומות אחרים, עלול לפגוע בתפקודם ולגרום להם לטעות באבחון מחלות או במתן

מעקב

8. ראה מעקב 2 דלעיל.

ליקוי

9. לפי חוזר שפרסם מינהל הרפואה במשרד הבריאות בינואר 2003, שעניינו חובות הרופא הכונן, "כוננות רופא" היא מצב שבו נדרש רופא להיות מוכן להתייצב ביחידתו שלא בשעות העבודה הנהוגות במקום

עבודתו, אם יוזעק לשם על ידי הרופא התורן על מנת לטפל בחולה או לייעץ בעניינו. על פי החוזר האמור, משך הכוננות המתוכננת הוא "החל מתום השלמת שעות העבודה ביום הכוננות עד לתחילת יום העבודה שלאחריו". כיוון ששעות העבודה הנהוגות בבתי חולים הן 8.00-16.00, הדעת נותנת כי שעות הכוננות בבתי חולים הן מ-16.00 עד 8.00 למחרת. עוד נקבע בחוזר מינהל הרפואה כי רופא כונן לא יעסוק בזמן הכוננות בכל עבודה שאיננה קשורה לעבודתו במוסד שבו הוא מבצע את הכוננות. ואולם בבדיקת מדגם דיווחי הנוכחות נמצא כי 39 רופאים מחמשת בתי החולים שנבדקו עסקו בפרקטיקה פרטית או בעבודה פרטית, כגון מתן שירות למבוטחי קופות חולים, בעת שהיו בכוננות. עם רופאים אלה נמנו גם רופאים בכירים, ובהם מנהלי מחלקות,יחידות או מכונים.

מעקב

9. נושא מחויבות הרופא המשובץ כרופא כונן, רוענן באמצעות חוזר מנכ"ל מספר 5/08 בנושא "אחריות הרופא התורן, הרופא הכונן ומנהל המחלקה ככונן על – תיקון לחוזר מנכ"ל 36/06. החוזר הופץ ב - 11/03/08.

ליקוי

12. המועמדים למשרות בשירות המדינה נדרשים לדווח על קרובי משפחה כהגדרתם בתקשי"ר שכבר מועסקים במשרדים שהם עתידים לעבוד בהם; ועל האחראי במשרד לבדוק אם נוצרים יחסי כפיפות או קשרי עבודה בין קרובי משפחה העובדים במשרד, כדי למנוע מצבים של חשש לניגוד עניינים. בבדיקה הועלה כי בבית החולים בנהרייה, בבית החולים קפלן ובשלוחה שלו - המרכז הרפואי הרצפלד מועסקים קרובי משפחה רבים, בעיקר בקרב עובדי המינהל והמשק: ל-621 (כ-28%) מ-2,222 העובדים שהועסקו בבית החולים בנהרייה ביולי 2007 היו קרובי משפחה בקרב עובדיו; ול-315 (כ-14%) מהעובדים שהועסקו בקפלן ביוני 2007, בהם 10 מ-22 חברי מועצת (ועד) העובדים, היו קרובי משפחה שם. יצוין כי עוד נמצא כי גם בבתי החולים הלל יפה ואסף הרופא מועסקים קרובי משפחה לא מעטים, אם כי בשיעורים פחותים - 12% ו-9%, בהתאמה, ביוני 2007. נוכח השיעור הגבוה של עובדים שיש ביניהם קרבה משפחתית, מתעורר החשש שבבתי החולים האלה יש פרצות בהליכי קבלת העובדים והעסקתם שמאפשרות את התופעה. נמצא כי הנהלת בית החולים בנהרייה, שבו בולטת התופעה במיוחד, לא דנה בריבוי קרובי המשפחה בקרב המועסקים בבית חולים זה, לא בחנה את נסיבותיה ולא קבעה דרכים להתמודדות עמה. עוד נמצא כי גם משרד הבריאות והנציבות לא דנו בתופעה ובהשלכותיה.

מעקב

12. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 112.

ליקוי

13. לדעת משרד מבקר המדינה, על מנת לאפשר שקיפות בכל הנוגע לשעות העבודה של הרופאים בבתי החולים ופיקוח ובקרה נאותים על נוכחות הרופאים בהם, על נציבות שירות המדינה ועל משרד הבריאות להגדיר מה הן שעות העבודה הנהוגות בבתי החולים. ניתן לאפשר גמישות מסוימת בעניין זה על מנת שיהיה אפשר להתאים את שעות העבודה לצרכים המיוחדים של יחידות מסוימות בבתי החולים, אם יידרש הדבר.

מעקב

13. שעות העבודה של הרופאים הנהוגות בבתי החולים הוגדרו כבר בהסכמי השכר.

ליקוי

14. על משרד הבריאות ועל הנציבות לפעול על פי החלטת הממשלה מספטמבר 2001 ולקיים בכל בתי החולים הממשלתיים, במסגרת ההוראות והנהלים הקיימים, בקרה רציפה על נוכחות הרופאים בהם, וכן לשקול לנקוט הליך משמעתי נגד רופאים המפרים את ההוראות והנהלים הנוגעים לנוכחות בעבודה.

מעקב

14. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

15. יש להקפיד שעומס העבודה המוטל על הרופאים המועסקים בבתי חולים ממשלתיים ובבתי חולים של שירותי בריאות כללית יהיה סביר. בקרה מעמיקה יותר על שעות הנוכחות של הרופאים בעבודה בבית החולים ועל היקף העבודות הנוספות שהם עוסקים בהן וזמני ביצוען תסייע להשיג מטרה זו.

מעקב

15. עומס העבודה המוטל על רופאים בבתי החולים הינו פועל יוצא של גורמים רבים, וביניהם ביקוש לפי עונות, ביקוש על פי מחלות (שפעת), מספר הרופאים המתמחים והמומחים, והעומס המוטל על המחלקות על פי מקצוע ועל פי האזור. לפיכך העומס משתנה. המשרד הבהיר לבתי החולים כי יש לתת יום חופשה לאחר ביצוע תורנות.

ליקוי

18. על משרד הבריאות ועל הנהלות בתי החולים לוודא שבמחלקות ובחדרי המיון יתנהל רישום מסודר של שמות הכוננים המוזעקים לבית החולים ושל זמן בואם לשם. בהיעדר רישום כזה לא ניתן לקבוע אם רופא כונן נענה לקריאה מבית החולים ומתי.

מעקב

18. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 112.

ליקוי

19. יש בקרב רופאי מכבי תופעה של שימוש בשם וסיסמה של רופא אחד על ידי רופאים אחדים. לדעת מבקר המדינה על מכבי לעשות את כל הנדרש כדי לעקור תופעה חמורה זו.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

19. "מכבי" פרסמה בביטאון הרופאים העצמאיים של מכבי – "עצמאי-טון" (חוברת מספר 57 מחודש יולי 2008), כתבה בנושא שימוש הולם בסיסמת הרופא. ארגון הרופאים העצמאיים של מכבי פרסם באותה חוברת הסתייגות מהתופעה.
בשני המאמרים הובהר כי החל מאוקטובר 2008 רופא אשר יעשה שימוש בסיסמא של רופא אחר, תופסק עימו ההתקשרות.
בפרויקט הזיהוי הביומטרי של מכבי, ניתנה בשלב א' עדיפות לזיהוי ביומטרי של המבוטחים. נושא זה יושם במהלך השנה וזכה להצלחה. שלב ב' המאפשר זיהוי ביומטרי של הרופאים במקום סיסמא, עבר את שלב הפיתוח והבדיקות. הפיילוט התחיל במהלך חודש יולי 2009.

סוגיות בנושא השתתפות עצמית של מבוטחים בתשלומים עבור שירותי בריאות

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; נציבות שירות המדינה; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; שירותי בריאות כללית

ליקויים מספר 8-5 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 120-119.

ליקוי

1. החוק מסדיר את הפעלת מערכת הבריאות הציבורית בישראל ואת מימונה על ידי המדינה, אולם הוא לא קבע מנגנון המגביל את שיעור ההשתתפות העצמית של המבוטחים במימון ההוצאה הלאומית לבריאות או את שיעור ההשתתפות מהוצאות קופות החולים. בפועל עלה שיעור המימון הפרטי של שירותי בריאות מההוצאה הלאומית בעשור האחרון מ-26% בשנת 1997 ל-33% בשנת 2006, ומכ-6% מהוצאות הקופות בשנת 1995 לכ-11% בשנת 2005. במקביל חלה ירידה במימון חלקה של הממשלה. כתוצאה מכך עוברים שירותי הבריאות תהליך זוחל של הגדלת ההשתתפות במימון המבוטחים, גם בשל השתת תשלומים על החולים וגם בשל התפתחות שוק ביטוחי הבריאות.

מעקב
משרד הבריאות

1. נושא השתתפות עצמית של מבוטחים סוכם בין משרדי האוצר והבריאות. הוקצבו 40 ₪ להקטנת השתתפות עצמית, וביטול אגרת טיפת חלב. יישומו יחל בינואר 2010. האוצר מתנגד לצמצום נוסף בהשתתפויות.

ליקוי

2. ביולי 2006 דנה ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת בדמי ההשתתפות העצמית ברכישת תרופות בקופות. הוועדה הביעה דאגה מהעלייה התלולה של ההשתתפות העצמית של ציבור המבוטחים בהוצאה הלאומית לבריאות מ-26% בשנת 1995 ל-32% בשנת 2005. היא קבעה כי המחויבות לדאוג לבריאות הציבור היא חלק בלתי נפרד מתפקיד הממשלה, וכי יש לעצור לאלתר את התרופפותה של מחויבות זו. הוועדה קראה למשרדי הבריאות והאוצר לפתוח בהידברות כדי להכין תכנית לאומית שמטרתה הורדת ההשתתפות העצמית בהוצאה לבריאות ל-25% בתהליך רב-שנתי עד 2010. נמצא שהנהלות משרדי הבריאות והאוצר לא דנו מאז בסוגיה זו.

מעקב

2. ועדה פריטטית בהשתתפות משרדי הבריאות והאוצר לנושא השתתפות עצמית של המבוטחים בתשלומים בעבור שירותי בריאות, מונתה על ידי שר הבריאות הקודם, יעקב בניזרי, בעקבות דוח מבקר המדינה 58ב׳. הוועדה צפויה להגיש דוח מסכם עד אוקטובר 2009, בכפוף להסכמה בין המשתתפים.

ליקוי

3. החל מאוקטובר 1998 נהוגות בקופות החולים תכניות גבייה. בתכניות נקבעו תשלומים בגין ביקור אצל רופאים מומחים בקהילה, הפניה למרפאות חוץ בבתי חולים ובמכונים ותשלומי השתתפות עצמית בגין תרופות הכלולות בסל. תכניות הגבייה של הקופות אינן אחידות, לא בסעיפים שבגינם הקופות גובות השתתפות עצמית ולא בסכומי הכסף שהן גובות.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. בשיטת המנות נקבע מחיר תרופה לצרכן על פי גודלה של מנת התרופה. בשיטה האחוזית נקבע המחיר כשיעור ממחירו המרבי לצרכן. בכללית נהוגות שתי שיטות הגבייה. בקופות האחרות נהוגה השיטה האחוזית בלבד. משרד מבקר המדינה כבר העיר בעבר על הבעייתיות שבשיטה: מחיר תרופות מסוימות גבוה משמעותית על פי שיטה זו ממחירן על פי השיטה האחרת; מנת תרופה הוגדרה בצורה שונה לגבי תרופות שונות; ובתרופות שדמי ההשתתפות לגביהן נקבעים לפי שיטת המנות, יש ששיעור ההשתתפות מגיע לעשרות אחוזים ממחיר התרופה המרבי לצרכן. עקב חסרונותיה של שיטה זו משרד הבריאות עוסק בסוגיית ביטולה, אולם הטיפול נמשך כבר שנים רבות (משנת 2001), ואין הסכמה בינו ובין הכללית.

מעקב

4. המחלקות אכן נפתרו ושיטת המנות שונתה. שירותי בריאות כללית עברה מינואר 2009 לשיטה האחוזית, כנהוג בשאר הקופות.

ליקוי

9. הקופות הן מלכ״רים, וראוי שפעילותן במכירת תרופות למבוטחיהן בתכניות השב״ן לא תאפשר להן עודפים על חשבון החולים. עד שנת

2006 נהגו הקופות לגבות תרופות שנופקו במסגרת השב"ן שיעורים שונים ממחירן המרבי לצרכן ועד 95% ממחיר זה. הקופות רוכשות בדרך כלל את התרופות בהנחה ניכרת מהמחיר המרבי לצרכן, כך שהדבר אף עשוי ליצור לכאורה עודף הכנסה לקופות.

ליקוי

10. בנובמבר 2006 הוציא הסמנכ"ל לפיקוח על הקופות במשרד הבריאות הנחיה למנהלי השב"ן בקופות, שלפיה מ-1.12.06 כל הכללה של תכשיר רפואי חדש בתכנית שההשתתפות העצמית של המבוטח גבוהה בה מ-50% ממחירו המרבי, מחייבת את אישורו. ביולי 2007 הוציא הסמנכ"ל לפיקוח על הקופות הבהרות להוראותיו, ונתן לקופות ארכה עד ספטמבר 2007. עד סוף ספטמבר 2007 לא מסרו הקופות למשרד הבריאות את רשימת התרופות בשב"ן ואת מחירי ההשתתפות העצמית המעודכנים לחולים, וההנחיה לא בוצעה. עד דצמבר 2007 מסרו שלוש מהקופות רשימות ונתונים והן מיישמות את ההנחיות. מאוחדת אמורה ליישם את הנחיות המשרד מפברואר 2008. על משרד הבריאות לבחון בכל תרופה אם השיעור שנקבע מאפשר עודפים לקופות. אם כן - יש לבטלם ולקבוע הנחיות נוספות בנדון.

מעקב

9-10. המשרד עורך כבר מעקב אחר פרק התרופות בשב"ן. פורסמו דו"חות לשנים 7-2006. דו"ח שב"ן לשנת 2008 אמור להתפרסם באוקטובר 2009.

ליקוי

11. תפקיד הוועדה לבדיקת מחירי תרופות היה, בין היתר, לבחון את השיטה שבה נקבעת ההשתתפות העצמית במחיר התרופה שמשלם הצרכן, ולהמליץ על שינויים נדרשים בשיטה הקיימת, תוך התייחסות לתקרת ההכנסות של הקופות מהשתתפות עצמית ולתקרת גבייה מחולה בודד, ובפרט חולים במחלות כרוניות ומשכבות סוציו-אקונומיות מסוימות. בדוח הוועדה מיולי 2006 נאמר שיש מקום לאפשר את השלמת עבודתה, קרי בחינת השיטה שבה נקבעת ההשתתפות העצמית והמלצה על השינויים הנדרשים, כדי לבחון את החלופות האפשריות להפחתת המחיר לצרכן, תוך שמירה על האיזון הנדרש. נמצא כי הוועדה לא המשיכה את עבודתה בנושא.

מעקב

11. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. המחיר המרבי לצרכן הוא המחיר המחייב לקמעונאי (הרוקח) בתוספת שיעור רווח מסוים (תגמול). ככלל, ככל שהתגמול שנקבע לרוקח גבוה יותר, כך ההשתתפות העצמית של החולים במחירי התרופות גבוהה יותר. ועדה מקצועית המליצה בשנת 1998 לשנות בטווח הארוך את שיטת התגמול לרוקחים לגבי תרופות, כך שהתגמול ינותק ממחיר התרופה. רק בינואר 2007 מינה מנכ"ל משרד הבריאות ועדה נוספת לבדיקת התגמול לרוקח, וביקש להגיש המלצות עד תחילת מאי 2007. עד מועד סיום הביקורת, ספטמבר 2007, לא סיימה הוועדה את עבודתה.

מעקב

12. הוועדה לבדיקת תגמול לרוקח מונתה בכדי לבחון טענת הרוקחים לשחיקת תגמולם ממכירת תרופות. לטענתם, הרווח בגין המכירה נשחק עם השנים מהסיבות הבאות:
- הוזלת מחירי התרופות (הרפורמה "ההולנדית" ב - 2001 והרחבתה ב - 2006).
- כוחן הרב של קופות החולים המשיגות הנחות גבוהות בהתקשרות עם הרוקחים. אין בשינוי בשיטת התגמול כדי להבטיח הפחתה של ההשתתפות העצמית. בימים אלה בוחן המשרד את הנושא על היבטיו השונים ומורכבותו, בשיתוף הגורמים השונים במערכת, לרבות קופות החולים, בניסיון למצוא פתרון לבעיה.

ליקוי

13. שיווק תרופות בארץ מותנה ברישומן בפנקס התכשירים שמנהל משרד הבריאות. זירוז הרישום של תרופות גנריות עשוי להוזיל משמעותית את מחירן ואת מחיר התרופות האתיות, שכן סמוך לרישומן ולהנפקתן לציבור הן יביאו להפחתת מחיר. יש חשיבות לרישום תכשירים מהר ככל האפשר, כדי לאפשר לחולים לקבל תרופות חדשות ויעילות באמצעות הקופות ובמחיר זול יותר. במועד סיום הביקורת, ספטמבר 2007, חיכו בתור לרישום במשרד הבריאות כ-250 תרופות ותכשירים ובהם תרופות מצילות חיים וחיסונים, ואף תרופות ותכשירים שנרשמו כבר ברשויות מוכרות בחו"ל. הועלה שבשנים האחרונות התארך מאוד זמן הרישום של התכשירים, והגיע במחצית הראשונה של 2007 לצפי לרישום של 12-18 חודשים. בעקבות עתירה לבג"ץ בדבר משך הרישום הכין משרד הבריאות ביולי 2007 נוהל שלפיו יירשמו תכשירים שונים שהוגשו לרישום בפנקס מאותו מועד בתוך שנה. משרד הבריאות מסר למשרד מבקר המדינה כי ההסכם עם משרד האוצר לשנת 2008 כולל תוספת שישה תקנים של מעריכי תיקים כדי לקצר את זמן הרישום.

מעקב

13. התקנים התקבלו והמשרד הצליח לאייש עד כה 4 מהם.

ליקוי

14. העיכוב ברישום תרופות גורם נזק כספי לחולים ולקופות ואף עלול לגרום לנזק בריאותי. כן גדלה ההוצאה הלאומית לבריאות עקב כך. סביר שהחיסכון שבכניסה מוקדמת של תרופה ובהוזלת מחירה גבוה בהרבה מהעלות הכרוכה בהוספת כוח אדם למכון לביקורת ותקנים של חומרי רפואה במשרד הבריאות, מה גם שיש לכך תרומה רפואית. מן הראוי שמשרדי הבריאות והאוצר יפעלו בהקדם כדי לקצר את משך הרישום. לאחר שיקוצר לפרק הזמן שנקבע בנוהל, ראוי שמשרד הבריאות יבחן אם יש צורך במסלולי רישום שונים לסוגים שונים של תכשירים כמו תכשירים אתיים, תכשירים גנריים ותכשירים מצילי חיים, לתכשירים שכבר נרשמו ברשויות מוכרות בעולם וכו'.

מעקב

14. המשרד בחן את הסוגיה וקבע נוהל תעדוף תכשירים. המשרד יקבל 6 תקנים נוספים לצורכי רישום תרופות ופתיחת מסלול ייעודי לגנריקה בשנת 2010.

ליקוי

15. עד דצמבר 2007 טרם מונה רואה חשבון לביצוע הבדיקה לקביעת מקדם שישמש לחישוב מחיר תרופה לצורך הכללתה בסל.

מעקב

15. טרם הסתיימה הבדיקה לקביעת מקדם שישמש לחישוב מחיר התרופה לצורך הכללתה בסל. לו"ז משוער לסיום הבדיקה – סוף שנת 2009.

סוגיות בנושא אשפוז סיעודי

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד הרווחה והשירותים החברתיים; לשכה מרכזית לסטטיסטיקה; ; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; שירותי בריאות כללית

ליקויים מספר 1 תוקן. ראה הערות רה"מ ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 98.
ליקוי מספר 4 תוקן. ראה הערות רה"מ ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 100.
ליקוי מספר 6 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 126.
ליקוי מספר 13 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 104.
ליקויים מספר 14-17 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 128-129.
ליקוי מספר 18 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 105.

ליקוי

2. בהתאם לחוק ולהמלצות של ועדות שונות, מ-2004 הציע משרד הבריאות להעביר את האחריות הכוללת לקופות החולים תוך כדי העלאת 0.3% בדמי ביטוח הבריאות הנגבה מהתושבים; ההנחה של משרד הבריאות היא שאם ייכלל הביטוח הסיעודי בסל הקופות כנגד העלאת 0.3% לדמי ביטוח הבריאות כאמור, יוותר חלק ניכר מהציבור על הביטוחים הסיעודיים הפרטיים או הקבוצתיים, הנמכרים כיום בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח, וההוצאה הכוללת של הציבור לא תגדל הרבה יותר וכך גם ההוצאה הלאומית לבריאות. מנגד משרד האוצר התנגד ומוסיף להתנגד להצעה זו מחשש להגדלת הוצאות המדינה, ולפיכך ההצעה אף לא הועברה לדיון בממשלה. בנוסף, משרד מבקר המדינה מצא פערים גדולים (בסך 400 מיליון ש"ח) בנתונים ששימשו את מקבלי ההחלטות - מצב כזה אינו מאפשר לבחון את ההשלכות של העלאת דמי ביטוח הבריאות למימון הרפורמה על ההוצאה הכוללת של הציבור על ביטוח סיעודי.

מעקב
משרד הבריאות

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. על פי הצעה של משרד האוצר למשרד הבריאות, יועברו לקופות החולים 50% מ"תקציב הקודים" של המשרד (כ-700 מיליון ש"ח מתוך 1.4 מיליארד ש"ח), וכנגד - ישאו הקופות ב-50% מעלות האשפוז הסיעודי של מבוטחיהן. משרד האוצר לא הציג למשרד הבריאות הצעה מפורטת למנגנון "חלוקת הסיכונים" הזה וגם לא קידם את ההצעה לכלל ביצוע. יוצא, שעד מועד סיום הביקורת, 14

שנה לאחר חקיקת החוק, לא הגיעו המשרדים להסכמה בנוגע לדרך הפעולה הרצויה לשיפור הטיפול בקשיש הסיעודי, וחילוקי הדעות הביאו לקיפאון בקידום התהליך.

מעקב

3. המשרד מבצע בתיאום עם משרד האוצר, מדיניות חלופית שהותוותה לשנים 2009 ו-2010, בהחלטת הממשלה מספר **3988** מיום 24.08.2008. הוחל בפרויקט "שיפור איכות הטיפול בקשישים ופיתוח פתרונות קהילתיים", שמבוצע תוך שיתוף פעולה בין משרדי הבריאות והאוצר, ביחד עם קופות החולים. הפרויקט מתמרץ מתן שיקום על ידי הקופות, הערכה גריאטרית וטיפולי בית. פרויקט זה יפתור חלק מבעיית חסר הרצף בשירותים, וישתף את קופות החולים בחלק מהאחריות על האשפוז הסיעודי. לדעת המשרד פתרון כולל יינתן רק עם העברת מלוא האחריות על האשפוז הסיעודי לקופות החולים בחקיקה, צעד אשר לא נראה ישים בשלב זה בשל התנגדות משרד האוצר.

ליקוי

5. כיום 64% מהאוכלוסייה מבוטחים בביטוח הסיעודי; נמצא כי ביטוחים אלו אינם מכסים במרבית המקרים את מלוא עלות האשפוז. קיימת חלופה נוספת, ולפיה בטווח הארוך יבטח חלק גדול יותר מהציבור את עצמו בביטוח סיעודי קבוצתי לשם כיסוי ביטוחי רחב יותר. מן הראוי שמשרד הבריאות והמפקח על הביטוח במשרד האוצר יבחנו האם ניתן בשיתוף הקופות, לשפר את פוליסות הביטוח שלהן באופן שיענו על צורכי החולים הסיעודיים, יתנו פתרון לאשפוז הסיעודי למרבית האוכלוסייה ויחסכו מעורבות כספית של משרד הבריאות.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. מוסד בלא רישיון ובלא פיקוח טומן בחובו סיכונים למאושפז. ביולי 2007 פעלו בארץ 49 מוסדות בלי רישיון ובלי פיקוח של המשרד, בתנאים שלדברי משרד הבריאות ומשרד הרווחה "לא עונים לתנאי המחיה המינימליים הנדרשים", ומספר ניכר של קשישים ששהו בהם אושפזו בתדירות גבוהה בבתי חולים בגלל החמרה במצבם הרפואי. מאחר שמדובר באוכלוסייה חלשה ותלותית שאינה יכולה לעמוד על זכויותיה, יש חשיבות מרבית לפיקוח ולבקרה של המשרד ולפעילותו הנחרצת לסגירת מוסדות ללא רישיון, שהשהות בהם מזיקה לקשישים ואף מסכנת את חייהם.

מעקב

7. הטיפול בסגירת מוסדות הפועלים ללא רישיון הינו מורכב ומתנהל במספר חזיתות: המשרד קיים מספר פגישות עם משרד הרווחה ומשטרת ישראל – מדור נפגעי עבירה, כדי לגבש טיפול רב - מערכתי במוסדות לקשישים הפועלים ללא רישוי. נדונו הבעיות של אי שיתוף פעולה מצד המוסד ללא רישוי, ובניית תיק ראיות בעבירות של הזנחה והתעללות, ובעבירה של ניהול מוסד ללא רישיון, במטרה להביא למצב שבו יוגש כתב אישום. במקביל, גובשו מספר הצעות לתיקון החקיקה הקיימת, חלקן בשלב סופי, ועתידות להיות מוגשות לאישור משרד המשפטים. הצעות החוק האחרות נמצאות עדיין בניסוח.

ליקוי

8. משרד הבריאות אמור לפקח על המוסדות הסיעודיים וגם לשמש כתובת לבעיות, לתלונות ולליקויים המתעוררים בנושא אספקת השירותים האמורים בקשר שבין מוסדות סיעודיים לקופות החולים ושלא נפתרו. מבירורים שעשה משרד מבקר המדינה במשרד עלה כי לא ידוע למשרד על בעיות בנושא למעט תלונה אחת מרשת המפעילה כמה מוסדות סיעודיים. לעומת זאת, במשרד מבקר המדינה התקבלו תלונות של מוסדות סיעודיים פרטיים על קשיים שיש להם עם הקופות בתחומים רבים. משרד מבקר המדינה המליץ כי יוקם מנגנון לברור התלונות במסגרת נציבת הקבילות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי המטפלת בפניות פרטניות של מבוטחים, או שיוקם מנגנון אחר במשרד בשיתוף נציבת הקבילות, על פי החלטת המשרד.

מעקב

8. האגף לגריאטריה ירענן ויחדד את נושא תלונות מוסדות סיעודיים על קופות החולים, ולהיפך, במכתב שישלח למוסדות. הטיפול צפוי להסתיים בסוף יולי 2009.

ליקוי

9. קשיש אשר זקוק לאשפוז סיעודי מורכב נזקק לקרבתם של בני משפחתו, ולפיכך ראוי לאשפזו במרחק סביר ממקום מגוריהם. בהתאם לכך, על פי הוראות משרד הבריאות, אין להפנות חולה סיעודי מורכב לאשפוז במחלקה מרוחקת ממקום מגוריו, כדי לאפשר ביקורים של בני משפחתו מדרגה ראשונה. משרד מבקר המדינה מצא כי אם קשיש מעוניין להתאשפז במוסד קרוב למקום המגורים של בני משפחתו וממוקם בשטחו של מחוז אחר, הכללית מקשה עליו ומפנה אותו ואת בני משפחתו לנהל משא ומתן עם המחוז בקופה שהוא משויך אליה ולשכנע אותו להגיע להסדר כספי עם המוסד המבוקש

והמרוחק; הכללית מותירה את ההחלטה הסופית לשיקול דעת המחוז.

מעקב

9. ביוני 2008, פנה המשרד פנה לקופות החולים בנושא גמישות אשפוז לקשישים סיעודיים. הקופות ענו שהן מאפשרות גמישות אשפוז לקשישים סיעודיים במסגרת המוסדות שהקופות מקושרות עימם לצורך אשפוז זה. גמישות זאת קיימת במסגרת המוסדות המעניקים שירות למבוטחים של הקופה הרלוונטית.

ליקוי

10. חולים אשר אינם מסוגלים לאכול עצמאית מוזנים בהזנה מלאכותית באחת משתי דרכים, אשר לכל אחת מהן הגדרה רפואית שונה ואחריות מימונית שונה: הזנת זונדה - מגדירה את הקשיש סיעודי מורכב הנמצא באחריות מימונית של קופות החולים; והזנת פג - מגדירה את הקשיש סיעודי ובאחריות מימונית של משרד הבריאות או משפחתו בהתאם למצבו הכלכלי.
דרך ההזנה של החולה נקבעת לא תמיד משיקולים רפואיים אלא כלכליים, וקשישים מוזנים בהזנת זונדה בלחץ משפחותיהם רק כדי לא לשנות את הגדרתם לסיעודיים וכדי להימנע ממימון אשפוזם הסיעודי (בעלות גבוהה). אף שהנושא נדון במשך שנים בין המשרד לקופות ויש הסכמה להעביר את כל החולים הסיעודיים מורכבים לאחריות המשרד, לא הוסדר הנושא בשל אי-מציאת פתרון הולם בידי המשרד לסוגיית התקציב.

מעקב

10. המשרד סיים את הרפורמה בנושא העברת החולים הסיעודיים מורכבים לאחריות המשרד בהצלחה, באמצעות החלטת הקבינט הכלכלי בנושא ביום 6/1/08 ומספרה **חכ/157,** וחוזר מנכ"ל מספר 22/08 מיום 31/12/08. המשרד קלט כ - 400 מטופלי "זונדה פשוטה" (כמוגדר בחוזר המנכ"ל), שהיו באחריות הקופות עד ליום 31/12/08, וקולט מטופלים חדשים עם "זונדה פשוטה" אשר פונים לאשפוז סיעודי באמצעות המשרד. הצעדים נעשו בתיאום עם משרד האוצר וקופות החולים.

ליקוי

11. החוק קובע כי על קופות החולים להבטיח את אספקתו של סל שירותים, ולצורך כך הן קיבלו ב-2006 כ-24 מיליארד ש"ח. ועדה בין-משרדית שמונתה בנובמבר 2003 העלתה בין היתר שנוסחת הקפיטציה בישראל, אשר לפיה הסכום מחולק בין קופות החולים, כוללת התייחסות רק לגיל ולכמה מחלות קשות, ואינה כוללת מדדים

שארצות מערביות כן כללו בנוסחאות הקפיטציה שלהן, כגון מגדר, מצב רפואי, מצב כלכלי וחברתי ומקום מגורים. בעקבות מסקנות הוועדה מאפריל 2005 נעשו שינויים קלים בנוסחה, אולם למרות המלצת הוועדה שיש לעדכן את תשתית הנתונים כדי שבמועד העדכון הבא ניתן יהיה להוסיף מדדים נוספים, בביקורת עלה כי משרד הבריאות רק החל באיסוף זה.

ליקוי

12. קופות החולים חלוקות בדעותיהן בדבר מידת ההתאמה בין נוסחת הקפיטציה להוצאות שלהן על קשישים. קופות החולים פועלות גם לפי שיקול כלכלי, וכשקבוצה מסוימת אינה מקבלת כספים בהתאם להוצאותיה, השירות שניתן לה עלול להיפגע. לחלופין, אם המדינה מקצה כספים לפי חלוקה מסוימת, זכותה לדרוש בגין הכספים שהקצתה גם שירות בהתאם, ולפקח שכל ההקצאה נעשתה בצורה מיטבית ותורמת לשוויון ולבריאות המבוטחים. לפיכך משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד הבריאות ולמשרד האוצר לבחון את הטענות הסותרות של הקופות ובהתאם לבדיקה לעדכן את נוסחת הקפיטציה.

מעקב
משרד הבריאות

11-12. בתאריך 29 באפריל 2009 מונתה ועדה בין משרדית, לבחינת הצורך בשינוי נוסחת ההקצאה (קפיטציה). במסגרת עבודתה אוספת הוועדה נתונים עדכניים בתחומי הוצאה שונים למימון סל השירותים שבאחריות קופות החולים. הוועדה פנתה לקופות החולים על מנת למסד תשתית מעודכנת של נתונים בדבר הוצאותיהן על מבוטחים בקבוצות גיל שונות. במסגרת הוועדה נבחנת האפשרות לשנות את המשקל היחסי הניתן לקבוצות הגיל השונות, לרבות הקבוצות המבוגרות. הוועדה טרם סיימה את עבודתה. צפי לסיום אוקטובר 2009.

מכרז חלוץ ("פיילוט") לרכישת שירותי אשפוז סיעודי בנפת פתח תקווה

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד הרווחה והשירותים החברתיים; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים לאומית; קופת חולים מואחדת; שירותי בריאות כללית

ליקויים מספר 1-4 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 5-134.
ליקויים מספר 5-6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 5-133 וכן החלטה בק/42 בנושא מיום 8.4.2008 עמ' 34.
ליקויים מספר 7-8 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 5-133.
ליקוי מספר 13 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 138.
ליקויים מספר 14-15 תוקנו. ראה הערות רה"מ עמ' 134-136.

ליקוי

9. מכיוון שמדובר בחיי אדם ובנושא רגיש מן הבחינה הרפואית והחברתית, סביר היה שמשרדי האוצר והבריאות ייערכו מראש ויקימו ועדת חריגים לטיפול בפניות של קשישים המבקשים להתאשפז במוסד אשר לא זכה במכרז הפיילוט ולמתן מענה להן. אולם צוות כזה לא הוקם לפני היציאה למכרז הפיילוט, ורק לאחר שהצטברו תלונות מצד קשישים ומשפחותיהם הוקמה ועדת החריגים; בנוסף - לציבור לא נמסר על עובדת קיומה של הוועדה ועל דרך הפנייה אליה; מלבד זה, בלשכות הבריאות, בבתי החולים או בקופות החולים לא הופץ דף מידע לקשישים ולבני משפחותיהם בנושא האפשרות לפנות לוועדות החריגים; כן נמצא כי בתשובת ועדת החריגים לקשיש על דחיית הבקשה לא נאמר כלל שניתן לערער על ההחלטה.

ליקוי

10. נוכח הקשיים להעריך במובהק באמצעות בקרות את איכות הטיפול, ראוי היה להיערך לפחות לבקרה מעמיקה אשר ייתכן שתיתן מענה - ולו חלקי - לבעיה, אולם בהיערכות ובביצוע פעולות הבקרה העלתה הביקורת כי פיתוח מנגנוני הבקרה למכרז הפיילוט וגיוס והכשרה של צוותי הבקרה הכוללים שישה תקנים החל רק בינואר 2007, לאחר תחילת תקופת הפיילוט, ורק באפריל 2007 הם החלו לפעול. יתר על כן, משרד מבקר המדינה העיר בעבר בכמה דוחות קודמים על תדירותן הנמוכה של פעולות הבקרה והפיקוח בתחום הרווחה ועל חולשתה המובנית של הבקרה. ראוי היה שפעולות הבקרה יוגברו בלא קשר למכרז הפיילוט וזאת על מנת להבטיח שירות ראוי למאושפזים וקבלת תמורה נאותה עבור כספי המדינה.

מעקב
משרד הבריאות

10. כל צוותי הבקרה גויסו לביצוע הביקורות במוסדות לגריאטריה. תדירות הביקורות עלתה לכ-50 ביקורות בחודש לפחות.

ליקוי

11. "מחקר הערכה" הוא כלי בקרה מקובל ואכן, במשרדי הבריאות והאוצר הוחלט לקיים במהלך השנה שבה תיבחן פעילות המוסדות הסיעודיים שזכו במכרז הפיילוט, "מחקר הערכה" שיבצע מכון ברוקדייל, אשר יבחן את התהליכים והשינויים המתרחשים במוסדות הסיעודיים שבנפת פתח תקווה ואת ההשלכות על איכות הטיפול ואיכות השירותים בהם. אולם מכרז הפיילוט בנפת פתח תקווה החל לפני שהוסכם על הצעת מחקר מתאימה, ועד ספטמבר 2007 (תשעה חודשים לאחר תחילת תקופת הפיילוט), טרם אישר משרד האוצר את ביצוע המחקר ותקציבו. בנוסף, להבדיל מתכנית המחקר הראשונית, שהתבססה על מקורות מידע שונים, כגון ראיונות עם קשישים ומשפחותיהם ועם צוותים רפואיים, הוחלט כי המחקר יתבסס רק על דוחות הבקרה של משרד הבריאות.

מעקב

11. הצעת המחקר גובשה והוגשה ונמצאת בשלבי אישור תקציבי. צפי לסיום: סוף שנת 2009.

ליקוי

12. ארבעה מוסדות בלבד ניגשו למכרז הפיילוט; חופש הבחירה של הקשישים נפגע, וחלקם אושפז במקומות מרוחקים מבני משפחתם; איכות הטיפול במוסדות שזכו במכרז ואף תפקודם של כלל המוסדות עלול היה להיפגע. יתר על כן, במועד תחילת מכרז הפיילוט לא היו צוותי הבקרה ערוכים לכך כנדרש, ולא גובשה החלטה באשר להיקפו של המחקר במכון ברוקדייל. ראש האגף לגריאטריה שהיה ער לבעיות אלה, טען בפני הסמנכ"לית לתכנון, תקצוב ותמחור במשרד שהאגף ולשכת הבריאות מרכז אינם ערוכים ליציאה לפיילוט בינואר 2007 ולפיכך ביקש לדחות את תחילת ביצועו. ראוי היה שמשרדי הבריאות והאוצר ישקלו לעכב את הפעלת מכרז הפיילוט ולדון בכך ובחלופות נוספות, אולם דברים אלה לא בוצעו.

מעקב

12. מאז ינואר 2008 הצטרפו למכרז עשרות מוסדות, ומספר המוסדות הנוכחי במסגרת המכרז הינו 255, המהווה 80.7% מהמוסדות ברישוי.

ליקוי

16. לפי "השיטה החדשה" שהופעלה בשנים 2002-2006 היה יכול מנגנון הבונוסים לגרום לכך שהמוסד יקבל בעד יום אשפוז תוספת של עד כעשרה אחוזים ממחירו (26 ש"ח), ואילו במכרז הפיילוט היה יכול מנגנון הבונוסים להעניק למוסד הסיעודי תוספת של עד כארבעה אחוזים בלבד למחיר יום האשפוז הסיעודי (תשעה ש"ח). עולה מכך שמכרז הפיילוט הפחית מכוחו של מנגנון הבונוסים להעניק תמריץ למוסדות המשפרים את רמת השירות.

מעקב

16. נושא מנגנון הבונוסים הוצג פעם נוספת לסגן שר הבריאות הנוכחי, והחלטה בנושא אמורה להתקבל במהלך חודש אוגוסט 2009.

מניעת השמנה

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; המשרד לביטחון הפנים – משטרת ישראל; משרד החינוך; משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה; צבא ההגנה לישראל; רשות השידור; מרכז השלטון המקומי; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; מכבי שירותי בריאות; שירותי בריאות כללית; מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ

ליקוי

1. כדי לטפל בבעיית ההשמנה בקרב מבוגרים יש לאתר את ממדיה על ידי בדיקות תקופתיות. בביקורת הועלה כי הנתונים של קופות החולים בעניין בדיקות ה-BMI (מדד מסת הגוף) שנעשו למבוטחיהן מעטים מכדי שיהיה אפשר לעשות על פיהם הערכה ראויה של שיעור הלוקים בהשמנה בקרב המבוגרים ולאתר בקרב המבוטחים את מי שבגלל השמנה עלולים ללקות במחלות כגון מחלות לב וכלי דם, סוכרת ויתר לחץ דם.

מעקב
קופת חולים לאומית

1. הקופה פרסמה הנחיות לכל הצוותים לתעד במקום המיועד לכך ברשומה הרפואית המחשובית האחודה של הקופה את כל המדדים הנחוצים. בתדירות של פעמיים בשנה הקופה מפרסמת מדדי איכות הכוללים מדדי ביצוע ההנחיות עד רמת הרופא הבודד.

מעקב
שירותי בריאות כללית

1. גרסת 8.11 של התיק הרפואי הממוחשב הוטמעה אצל כלל הרופאים העצמאיים בקהילה.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

1. במהלך השנים 2006 - 2008 חל גידול ניכר בשיעור המבוטחים שנמדדו להם המשקל והגובה.
ההנחיות לתדירות מדידת משקל וגובה וחישוב מדד מסת הגוף (BMI) בקרב האוכלוסייה מגיל שנתיים ומעלה במכבי הן: מגיל שנתיים עד 17 (כולל) – כל שנתיים, בגיל 18-64 כל 5 שנים, מגיל 65 ומעלה – כל שנתיים, ואצל חולי סוכרת ולב – כל שנה.

להלן נתוני שיעור המבוטחים שאינם חולי סוכרת או לב, שנרשמה להם מדידת משקל וגובה לפי הנחיות בשנים 2006 - 2009:

אוכלוסייה	1.1.2006	1.1.2007	1.1.2008	1.1.2009	1.7.2009
גיל שנתיים עד 17 (נתוני HVA)	10.1%	16.5%	28.5%	37.4%	40.4%
גיל 18 ומעלה (נתוני HVA)	10.0%	24.1%	38.8%	50.0%	55.6%
גיל 65-74 (הגדרות תמ"ל- תוכנית המדדים הלאומית ברפואת הקהילה)	14.1%	27.0%	40.1%	51.7%	58.7%

נתוני יוני 2009 לגבי חולי סוכרת ולב (אין נתונים זמינים משנים קודמות), אשר עברו מדידת משקל וחישוב BMI בשנה האחרונה: 62.1%.

לאור השיפור הניכר בביצוע מדידת המשקל במכבי, "מכבי" תכניס מדדים נוספים למערכת HVA (מערכת המדדים הפנימית של "מכבי" לניהול היעדים של הארגון המשקפת את האסטרטגיה המרכזית של "מכבי") בשנים הבאות, המשקפים גם את איכות המעקב והטיפול בחולים עם השמנה.

ליקוי

2. אחת הדרכים היעילות להתמודד עם ההשמנה בקרב ילדים ומתבגרים היא בדיקת ה-BMI שלהם במשך השנים, שכן הדבר מאפשר לגלות השמנה כבר בתחילתה. משרד הבריאות לא קבע שחובה לנטר, על ידי אנשי מקצוע, במשך כל שנות הלימוד את נתוני הגדילה - הגובה והמשקל - של ילדים לפי גיל ומין, כדי לגלות את מי שמועדים להשמנה, וכי בבתי הספר ובקופות החולים כמעט אין נעשות לילדים בדיקות BMI. במשרד הבריאות עדיין אין נתונים מספיקים לגבי שכיחות ההשמנה בקרב ילדים. נתונים מרוכזים על ההשמנה היו מאפשרים לעמוד על היקפה ומסייעים לפתח תכניות למניעתה ולטיפול בה.

מעקב
משרד הבריאות

2. הנתונים בנושא הניטור נמסרו על ידי שירותי בריאות התלמיד בינואר 2009. הניטור נמשך גם בשנת תשס"ט.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

2. בעניין גיבוש המלצה לחייב משרת קבע לטפל בעודף משקל כתנאי לשירות קבע, נערכה עבודת מטה בנושא בהשתתפות נציגי הפצ"ר, מחלקת הסגל באכ"א, מרכז כושר קרבי, ענף מזון ומרכז מזון. מחוות הדעת המשפטית שהתקבלה עולה כי לא ניתן לחייב את משרת הקבע לטפל בעודף משקל כתנאי להמשך שירות הקבע, וההצעה אינה עולה בקנה אחד עם רוח החוק והפקודות: חוק שירות הביטחון אמנם פוטר משירות חיילים הסובלים מהשמנת יתר, אך חוק זה חל על חיילי החובה והמילואים, ואינו חל על אנשי הקבע, שההתייחסות לגביהם הינה כאל מתנדבים. סעיף 45 (ד) להפ"ע 3.0501, המסדירה את שירות הקבע קובע, כי רשויות הצבא יוכלו ליזום את התרת התחייבותו של חייל, לפני תום תקופת השירות במקרים בהם אין החייל יכול למלא את תפקידו, בגלל ירידת כושרו הגופני ביחס לכושרו הגופני שנקבע לתפקידו, או בגלל ירידה בכושרו הגופני לעומת כושרו הגופני בעת שהתקבל לשירות, כל זאת בתנאי שהרמטכ"ל או מי שהוסמך על ידו משוכנע, שאין להעביר את החייל למסגרת אחרת בשירות קבע. כלומר, נדרש להראות כי ירידת הכושר הגופני פוסלת את משרת הקבע מתפקידים בשירות קבע. פיטורי משרת קבע הסובל מהשמנת יתר רק מטעם זה, וזאת במנותק מבדיקת ההשלכות התפקודיות של מצבו הרפואי, מנוגדת לרוח חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 וחוקי יסוד.
הצבא בוחן אפשרויות אחרות להרחבת העיסוק בתוכנית אורח חיים בריא בצה"ל. מתוכנן להתקיים דיון בשילוב קרפ"ר ואכ"א בנושא.

ליקוי

3. ביוני 2005 הקים המשרד "כוח משימה למניעה ולטיפול בעודף משקל והשמנת יתר" (להלן - כוח המשימה). דוח כוח המשימה, שהוגש להנהלת המשרד באוגוסט 2006, מלמד שתופעת ההשמנה בארץ היא נרחבת, קבע כי ראוי שהמדינה תפעל בהקדם למניעתה ולצמצום ממדיה, והמליץ המלצות בנוגע לדרכים למאבק בהשמנה. נמצא כי הנהלת המשרד עדיין לא העלתה את נושא מניעת ההשמנה לדיון במשרד ראש הממשלה כדי ליזום פיתוח תכנית משותפת בנושא, כפי שהומלץ בדוח כוח המשימה; וטרם הוכנה תכנית לאומית יישומית

למאבק במגפת ההשמנה בקרב האוכלוסייה, המוסכמת על כל הגופים הנוגעים בדבר. המשרד לא יזם הקמת גוף לאומי בעל סמכות שירכז ויתאם את הפעולות של כל הגורמים הפועלים בנושא, יפקח על הפעולות האלה וינתב את המשאבים המוקצבים להן, ובדרך זו יביא לייעול המאבק בהשמנה.

מעקב
משרד הבריאות

3. בקרת הפרק על עלות מועילות הדן במניעה וטיפול בהשמנה הסתיימה, והוא נמצא בתהליכי עריכה. הלו"ז תלוי בתוספת כוח אדם ותקציב.

ליקוי

4. בסוף 2007 טרם סיימה את עבודתה ועדה שמינתה הנהלת המשרד בספטמבר 2006 כדי שתכין על יסוד המלצות כוח המשימה תכניות יישומיות למניעת השמנה ולטיפול בה.

מעקב

4. העבודה תסתיים בסוף אוגוסט 2009, בכפוף לתוספת כוח אדם ותקציב.

ליקוי

5. טרם יושמה המלצה של כוח המשימה להקים מערך למעקב ובקרה רציפים ומקיפים על מצב הבריאות, התזונה ואורח החיים של כל האוכלוסייה ולאיסוף נתונים על הפעולות הנדרשות למניעת השמנה.

מעקב

5. תכנון סקר מב"ת 2 (מצב בריאות ותזונה) הסתיים. נמצא בביצוע בפיילוט.

ליקוי

6. בקופות החולים, בבתי ספר, ברשויות המקומיות, במשטרה ובצה"ל אמנם יש כמה תכניות לטיפול בהשמנה ולמניעתה, אולם למשרד אין נתונים מרוכזים על התכניות המופעלות בגופים אלה ועל היקף פעילותם, והוא לא עשה מעקב אחר ביצוע התכניות אף שהדבר דרוש לצורך הערכה ותכנון של הפעולות שיש לנקוט כדי להיאבק בהשמנה.

מעקב

6. המשרד העסיק יועצת אסטרטגית אשר בחנה את התוכניות הקיימות בנושא השמנה, וגיבשה הצעה לתוכנית לאומית בין משרדית. התוכנית הוגשה למשרד ב- 1.4.09.

ליקוי

7. קופות החולים: בסל שירותי הבריאות שהוגדר ופורט בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, לא כלול טיפול דיאטטי בקהילה, למעט ייעוץ דיאטטי למטרה רפואית בלבד. קופות החולים אמנם מקיימות פעולות לקידום השמירה על אורח חיים בריא ולטיפול בתופעת ההשמנה בקרב מבוגרים וילדים, אולם הפעולות הן תוצאה של יוזמות נקודתיות, ולא של הכוונה מגוף מרכזי, ואינן אלא כטיפה בים לעומת הצרכים.

מעקב
קופת חולים לאומית

7. הקופה מקיימת מפגשים עיתיים עם כל המטפלים המעורבים בתחום: רופאים, אחיות ודיאטניות, ופרסמה הנחיות עדכניות לגבי הגישה לנושא וחשיבות הגברת המודעות.

מעקב
משרד הבריאות

7. מנהלת המחלקה לתזונה יחד עם הדיאטניות הראשיות של הקופות, גיבשו הצעה למדיניות טיפול ואיחוד סל השירותי לטיפול הדיאטטי. הנושא בבדיקה בהנהלות הקופות, בטרם תוצא הנחיה על-ידי מנהל הרפואה בנושא.

ליקוי

8. במכבי פועלות חמש מרפאות לטיפול בהשמנת ילדים, ב-3 מחוזות. המדינה לא תקצבה הנושא. מאחר והטיפול כולל הדרכת הורים בתזונה, התנהגות ופעילות גופנית לילדים, המלווה בהדרכה נוספת, מכבי משקיעה משאבים מעבר לנקבע בסל בנושא, התלוי בתקציב לתוכניות שנתיות ייחודיות, ואינו מאושר באופן רציף.
במכבי כל חבר הסובל מעודף משקל BMI>27 עם גורמי סיכון ו- BMI >30, זכאי למספר טיפולים ללא תשלום, אצל דיאטניות של הקופה.

ליקוי

9. בשנת 2001 החל משרד החינוך בפיתוח תכניות חינוכיות בגנים ובבתי הספר בשיתוף משרד הבריאות וקופות החולים. במשרד החינוך לא

נעשו פעולות לאיתור הצרכים בכל הנוגע לחינוך התלמידים לשמירה על אורח חיים בריא; לא רוכזו נתונים על התכניות הקיימות בנושא זה; ולא נעשה מעקב שיטתי אחר תרומתן של התכניות לשיפור הרגלי האכילה והפעילות הגופנית של התלמידים.

ליקוי

10. בחוזר שהוציא מנכ"ל משרד החינוך בנובמבר 2006, נקבעו הנחיות המפרטות את סוגי המזון והמשקאות שמותר למכור בבתי ספר ואת הרכבם ואיכותם. ואולם בחוזר לא נקבעו אמצעים לאכיפת ההנחיות. עוד הועלה כי משרד החינוך אינו מפקח על ביצוע ההנחיות; משום כך לא ניתן לדעת אם הן מבוצעות, ואם כן - באיזה היקף ובאילו בתי ספר.

מעקב
משרד החינוך

10. לקראת שנת הלימודים תש"ע, המשרד ירענן את הנחיותיו בנושא "מניעת השמנה" ובחוזר המנכ"ל הראשון לקראת פתיחת שנת הלימודים תצא הנחיה למוסדות החינוך. במקביל החל המשרד בתהליך להטמעת הנושא בשיתוף עמותת "עתיד", עמותה המאגדת את כלל הדיאטנים הקליניים בארץ.

ליקוי

11. עדיין אין בצה"ל תשתית של מידע בריאותי על כלל המשרתים בו, הכוללת גם נתונים על גובהם ומשקלם, וכי אין פועלים בו לאיתור חיילים הנתונים בסיכון בריאותי, להכנת תכנית לטיפול בהם ולמעקב אחר מצבם. כמו כן הועלה כי צה"ל אינו עוקב אחר השפעתן של הפעולות שהוא עושה בקרב החיילים בנושא השמירה על אורח חיים בריא. כן הועלה כי לא הוקמה בצה"ל מערכת מרכזית לפיקוח ובקרה על המזון המסופק לחיילים, וכי בארוחות הניתנות בצה"ל עדיין יש מוצרי מזון רבים המוגדרים "לא בריאים".

מעקב
צבא ההגנה לישראל

11. נתוני הגובה מוזנים לתיק הרפואי הממוחשב במערכת הרישום האישי בלשכות הגיוס. במסגרת זו מוזנים 100% מנתוני הגובה של המתגייסים והנתונים זמינים בתיק הרפואי הממוחשב. במסגרת הטמעת מודול לשכות הגיוס בתיק הרפואי הממוחשב החלה גם הזנה של נתוני המשקל של המתגייסים. הזנה זו חלה רק לגבי מתגייסים חדשים, שהטיפול בהם החל לאחר תחילת הטמעת מודול לשכות הגיוס. מסיבה זו ועקב קשיי הטמעה שליוו את הפרויקט בתחילתו, נכון ליוני 2009, רק כשליש

מנתוני המשקל של המתגייסים מוזנים וזמינים בתיק הרפואי הממוחשב. פער זה עתיד להצטמצם.

ליקוי

12. לפי נתוני המשטרה, בשנת 2004 כ-45% מן השוטרים הגברים וכ-13% מהשוטרות היו בעלי משקל עודף ו-10% מהשוטרים הגברים וכ-3% מהשוטרות סבלו מהשמנת יתר. על מנת לצמצם את ממדי ההשמנה החלה המשטרה בסוף שנת 2004 בפעילות לקידום הבריאות. במחקר שנעשה במשטרה בקרב כ-200 שוטרים הועלה כי לאחר שבעה חודשים מתחילת הפעילות פחת משקלו של כל שוטר ביותר מ-10 ק"ג בממוצע.

מעקב
משטרת ישראל

12. להלן הפעולות שנעשו במשטרת ישראל במהלך השנים האחרונות, שמטרתן שיפור יכולתו הגופנית של השוטר ומניעת השמנה.
שוטרים המשרתים במגזר הייעודי מחויבים לעבור מבחן כשירות גופנית, פעמיים בשנה. הציון הנדרש למעבר המבחן הינו בהתאם לעיסוקם של השוטרים.
הופעל נוהל המאפשר לכל שוטר שימוש בחדר הכושר, או פעילות גופנית אחרת, במשך שעתיים בשבוע, כחלק משעות העבודה.
הופעלו 5 מרכזים רפואיים, בתפזורת גיאוגרפית, בהם השוטרים נבדקים, ומקבלים תוכנית פעילות אישית, לשמירה על כשירות גופנית ולמניעת השמנה וסיכונים אחרים.
אין גיוסים למשטרה של BMI הגבוה מ-28.

ליקוי

14. תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ג-1993, מחייבות לסמן סימון תזונתי מזון ארוז מראש. הועלה כי הכיתוב על חלק מהמוצרים מטעה. לדוגמה, משמעות הכיתוב "ללא תוספת סוכר" על אריזת מוצר מזון היא לאו דווקא שהמוצר אינו מכיל סוכר, וייתכן שהמוצר מכיל סוכר ואף בכמות רבה. גם כיתוב כמו "נטול סוכר" או "מופחת שומן" עלול להטעות, שכן מוצרים נטולי או מופחתי חומר מסוים המזיק לבריאות עלולים להצטייר כמוצרים דיאטטיים ובריאים שאפשר לצרוך אותם ללא הגבלה, גם אם הם מכילים חומר אחר שצריכתו עלולה לגרום להשמנה ואף להזיק. לדוגמה, מוצר ללא סוכר עשוי להכיל כמות גדולה של שומן; וייתכן גם שמוצר הוא מופחת קלוריות אך מכיל כמות גדולה של נתרן (מלח).

מעקב
משרד הבריאות

14. הוועדה המייעצת לנושא סימון תזונתי של המשרד תמשיך את פעילותה. ראש שירותי בריאות הציבור ביצע שינויים במבנה הוועדה, והמשתתפים, גובשו מטרות ויעדים להמשך פעילות הוועדה ביניהם סימון תזונתי פחמימות. בשלב זה הוצאו כתבי מינוי חדשים והוועדה תחדש שוב את עבודתה.

ליקוי

15. בסוף שנת 2005 יזם המשרד הצעה לפיה יחויבו יצרני המזון לכלול בסימון התזונתי גם חומצות של שומן מסוג טרנס הגורמות להשמנה, לסוכרת ולמחלות לב ולפרט את הרכב תכולת השומנים במוצר ששיעור השומן בו הוא 0.5% או יותר במקום 4.5% או יותר כיום. במועד סיכום הביקורת, נובמבר 2007, טרם יושמה ההצעה האמורה.

מעקב

15. ב - 30.06.09 העביר סגן שר הבריאות הצעת תקנות בריאות הציבור – מזון (סימון תזונתי), לח"כ חיים כץ, יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת, כדי לאשרה בוועדה.

ליקוי

16. בישראל, שלא כמו בארה"ב, בקנדה, בניו זילנד ובאוסטרליה, עדיין אין מחייבים את יצרני המזון להציג בתווית שעל אריזות המזון את המרכיבים ואת הערכים התזונתיים במנה (20 גרם, כף, כפית וכוס), ולא רק ב-100 גרם או ב-100 מ"ל. סימון כזה נדרש כדי לסייע לצרכן לקבל החלטות מושכלות בדבר כמות המזון שיצרוך.

מעקב

16. התקנות לסימון תזונתי אינן מחייבות סימון למנה. על פי התקנה הקיימת לסימון תזונתי חובה לסמן ל-100 גרם/מ"ל מזון. הסימון למנה בישראל הוא וולונטרי.

ליקוי

17. תקנות בריאות הציבור (מזון - איסור ייחוס סגולת ריפוי למצרך מזון), התשל"ח-1978, אוסרות לייחס בפרסומת סגולת ריפוי למצרך מזון ולפרסם כי צריכתו עשויה לרפא מחלה כלשהי או למנעה. ואולם בפועל, ככל שגדל העניין של צרכני המזון בבריאות, כך גדל השימוש של יצרני המזון במסרים בריאותיים הקושרים בין המזון ומרכיביו לבין מחלה או מצב בריאותי, כגון "מסייע בהפחתת לחץ דם ומונע כולסטרול", או "מחזק את ההגנה החיסונית ומשפר את תהליך

העיכול״. הועלה כי משנת 1998 פועלת ועדה לעדכון התקנות המשותפת למשרד ולתעשיות המזון, ותפקידה לקדם קביעת תקנות לסימון מסרים בריאותיים. אולם עד מועד סיכום הביקורת, נובמבר 2007, לא נקבעו תקנות כאלה.

מעקב

17. המועצה העליונה למזון התכנסה ב - 23.4.09, ובישיבתה הוחלט להמתין להחלטות ולדירקטיבה של האיחוד האירופאי.

ליקוי

18. חברות המזון מייעדות חלק ניכר ממוצריהן ומפעולות השיווק שלהן לילדים. ממסמכים של המשרד עולה כי כמעט כל הפרסומות של מוצרי מזון המכוונות לילדים הן פרסומות למוצרים רוויי שומן ועתירי קלוריות, סוכרים ומלחים שערכם התזונתי נמוך, כגון חטיפים, ממתקים, משקאות קלים, דגני בוקר ממותקים או ״מזון מהיר״. כן עולה כי מחקרים שנעשו בכמה ארצות מצביעים על קשר ברור בין פרסום מזון בעל ערך תזונתי נמוך לבין התרחבות תופעת ההשמנה. נמצא כי בארץ, שלא כמו בכמה מדינות בעולם המערבי, אין הגבלות כלשהן על פרסומות טלוויזיה בענייני מזון המיועדות לילדים. תקנות הגנת הצרכן (פרסומת ודרכי שיווק המכוונים לקטינים), התשנ״א-1991, קובעות עקרונות וכללים לפרסומת ולדרכי שיווק המכוונים לקטינים, אך לא באלה הנוגעים לפרסום מזון. בשנים 2005 ו-2006 הוגשו כמה הצעות לתיקון חוק הגנת הצרכן, התשמ״א-1981, בנושא הגבלות על פרסומת למזון המכוונת לקטינים, אך עד מועד סיכום הביקורת, נובמבר 2007, לא הבשילו ההצעות לכדי תיקון לחוק.

מעקב

18. ראה הערות רה״מ 58ב׳ עמ׳ 149.

ליקוי

19. פרסום ושיווק של מוצרי מזון בעלי ערך תזונתי נמוך, מסירת מידע מוגבל או מטעה לגבי תרומתם של מוצרי מזון לבריאות ופרסומם כבעלי תכונות התורמות לבריאות עלולים להגביר את צריכת המוצרים האלה. לדעת משרד מבקר המדינה, שימוש בכלים משפטיים יש בו כדי לעזור בפיקוח ובבקרה על ערכם התזונתי של מוצרי המזון הנמכרים לציבור הרחב ובבתי הספר, ולמנוע פרסומת למוצרים בעלי ערך תזונתי נמוך המכוונת לילדים. על המשרד, בשיתוף משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה וחברות המזון, לבחון את הנושא ולהגיע לידי הסכמה בדבר הדרכים להגבלת פרסומות כאמור.

מעקב

19. הצעה בנושא הוגשה לכנסת. מדובר בהצעת חוק הגנת הצרכן. פרסומות מזון המכוונים לקטינים, התשס"ח 2007, אשר הוצעה על ידי ח"כ אורית נוקד. ההצעה אושרה במליאת הכנסת בקריאה טרומית ב - 23.1.08 וב - 5.2.08 הועברה לוועדת הכלכלה. נציגת המשרד נפגשה עם ח"כ אורית נוקד ב - 8.7.08 והציגה בפניה את עמדת המשרד לגבי המזון שיש למנוע פרסום. מאז לא חלה התקדמות בנושא.

ליקוי

20. ההשמנה מגבירה את הסיכון לחלות במחלות ואף מסכנת חיים, ותוצאותיה אף פוגעות במשק המדינה. משום כך ראוי שצמצומה ומניעתה יהיו יעד לאומי. לשם השגת יעד זה ראוי לקבוע מדיניות לאומית שתשמש בסיס לתכנית מקיפה למאבק בהשמנה שתוכן בתיאום עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, ובהם מערכת הבריאות, מערכת החינוך, הצבא, המשטרה והרשויות המקומיות, וכן ליצור כלים משפטיים והסברתיים.

מעקב

20. ועדה בין משרדית החלה את עבודתה בתחילתה של שנת 2009. הוועדה מתכוונת להרחיב את שורותיה ולצרף נציגים של גופים נוספים.

סדרי הקצאת אביזרים רפואיים למבוטחים בקופות החולים

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; שירותי בריאות כללית

ליקוי

1. אביזרים רפואיים משמשים לצרכים שונים במסגרת הטיפול הרפואי, כגון אבחון והחלפת איברים. על האביזרים לעמוד בתנאים המאפשרים בקרה עליהם לשם שמירה על בריאות המטופלים והמטפלים. עד למועד סיום הביקורת לא עוגן בחקיקה הישראלית מנגנון לפיקוח על ציוד רפואי לשם שמירת בריאות המשתמשים בו והמטופלים באמצעותו. טיפול המשרד בהכנת טיוטת הצעת "חוק הציוד הרפואי, התשס"ז-2007" המיועד להסדיר תחום זה נמשך זה כעשר שנים, אולם רק באוקטובר 2007 עלתה הצעת החוק על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה.

מעקב
משרד הבריאות

1. חוק הציוד הרפואי עבר קריאה ראשונה בכנסת בנובמבר 2007. בספטמבר 2008 החלו הדיונים בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות. הדיונים הופסקו עקב פיזורה של הכנסת.

ליקוי

2. כל טובין שהמשרד מגדיר אותם מכשיר או אביזר רפואי וכך הם מסווגים לצורכי מכס, טעונים אישור היחידה לאביזרים ומכשירים רפואיים (להלן - יחידת אמ"ר) של המשרד לצורך יבואם. היחידה עוסקת ברישום אמ"ר בישראל, במתן היתרי יבוא מסוגים שונים לאמ"ר, במעקב אחר שיווק אמ"ר ובאישור ניסויים קליניים באמ"ר. נמצא כי חוזרי המשרד בנושא אישור לשימוש באביזרים רשומים בישראל מתייחסים רק למוסדות הרפואיים הממשלתיים והממשלתיים עירוניים, ולא למוסדות רפואה פרטיים וציבוריים, שאינם מחויבים להשתמש באביזרים הרשומים בישראל ובכך קיימת סכנה לבריאות המטופלים.

מעקב

2. בהיעדר חוק ציוד רפואי לא ניתן לחייב באמצעות חוזרי מנכ"ל ומינהל רפואה רכש ציוד רשום בלבד על ידי גופי רפואה פרטיים. חוק הציוד הרפואי עבר קריאה ראשונה בכנסת

בנובמבר 2007. בספטמבר 2008 החלו הדיונים בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות. הדיונים הופסקו עקב פיזורה של הכנסת.

ליקוי

3. תהליך הרישום וההשתלה של תומכונים להשתלה בעורקי הלב שקבע המשרד הוגדר כ"תהליך רישום", והוא מקל במידה רבה לעומת התהליך המוגדר כניסוי רפואי בתקנות. אולם המשרד לא שב ובדק את ההחלטה המקלה למרות שבכמה סוגי תומכונים נמצאו ליקויים משמעותיים. לדעת האיגוד הקרדיולוגי בישראל, בהתחשב בשינוי שחל בשנים האחרונות בדרישות לביצוע ניסויים קליניים ייתכן שיש להגדיר את "תהליך הרישום" כניסוי רפואי על כל המשתמע ממנו. מן הראוי כי המשרד יבהיר את הנושא.

מעקב

3. המשרד ביטל כבר את ההחלטה המקלה בתהליך הרישום וההשתלה של תומכונים להשתלה בעורקי הלב.

ליקוי

4. מן הראוי שהמשרד יוודא שהחולים המועמדים להשתלת תומכון נותנים הסכמה מדעת הן לפעולת הצנתור עצמה והן להשתלת תומכון שעדין לא נרשם בפנקס האמ"ר ושלדעת המשרד נדרשים בדיקות וניסויים נוספים בטרם ניתן יהיה לרשמו. נמצא כי החולים ששותפו ב"תהליך הרישום" לא הוחתמו על הסכמה מדעת בדבר נכונותם שיושתל להם תומכון כזה.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. במשרד אין הוראות או הנחיות בנוגע לקביעת מחירים לאביזרים רפואיים הנמכרים בקופות וממילא אין גם פיקוח על סכומי ההשתתפות העצמית שהחולים משלמים. חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 בניגוד לתרופות לא הוחל על אביזרים רפואיים ולא נעשתה בחינה האם יש מקום ליישמו על כלל האביזרים, או על חלקם או לא ליישמו כלל.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. הסדרת פיקוח המשרד על מחירי אביזרים רפואיים - התוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד-1994 קובעת כי אביזרים מסוימים יינתנו לחולים תמורת תשלום השתתפות עצמית שתיקבע בשיעור מסוים ממחיר האביזר, אולם לא נקבע בחוק מהו המחיר שלפיו תחושב ההשתתפות העצמית והמשרד גם איננו מפקח על מחירי האביזרים. כך למשל, נקבע בתוספת השנייה לחוק שמחטים לבדיקה עצמית לחולי סוכרת ומזרקים לשימוש עצמי יינתנו לחולים תמורת תשלום השתתפות עצמית בשיעור 10%, וחבישות לחץ ב-40%. אולם לא נקבע מהו המחיר שלפיו תחושב ההשתתפות.

מעקב

6. נושא האביזרים הרפואיים הינו נושא סבוך ומורכב, בייחוד בשל העובדה כי השוק פרוץ ואינו מפוקח (בעיקר לגבי אביזרים שאינם ניתנים במסגרת הסל הבסיסי). כיום, המשרד מנסה לייצב את השוק בשיתוף עם הנהלות השב"ן של הקופות, כל פעם בתחום אחר של אביזרים רפואיים, היות ומדובר בשווקים שונים המתנהלים באופן שונה (אביזרים אורטופדיים, מכשירי שמיעה, מכשירי אינהלציה, מכשירים למדידת לחץ דם וכו'). כיום קופות החולים "כללית" ו"מכבי" נמצאות בעיצומו של תהליך הסדר של תחום האביזרים האורטופדיים בתוכניות השב"ן, כך שיהיה פיקוח הן על המוצרים, הן על המחירים והן על ההשתתפויות העצמיות.

ליקוי

7. גביית תשלומים בידי הקופות בעבור אביזרים ללא קבלת אישור לגבייה מהמשרד - החוק קובע כי "קופת חולים לא תגבה, במישרין או בעקיפין, דמי ביטוח בריאות או כל תשלום אחר עבור שירותי הבריאות הכלולים בסל שירותי הבריאות, או עבור שירותי בריאות אחרים...". נמצא כי קופות החולים מוכרות אביזרים ללא אישור המשרד וכי קיימת מחלוקת בין המשרד ומספר קופות האם נדרש לכך אישור מיוחד והאם מתפקידי המשרד לפקח על כך, אולם עד מועד סיכום הביקורת (ספטמבר 2007) הנושא לא הוסדר.

מעקב
קופת חולים לאומית

7. הקופה מבצעת כבר גביית השתתפויות עבור אביזרים רפואיים בהתאם לכללי הגבייה שאושרו על ידי משרד הבריאות.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

7. גביית תשלום בגין אביזרים רפואיים ממבוטחי מכבי נעשית בהתאם לאישור שקבלה מכבי מהמשרד ("תמחור התוספת למימון מכשירי השמיעה").

ליקוי

8. החוק מפרט את "סל שירותי הבריאות" שכל תושב זכאי לו, והוא מחייב את כל הקופות. הסל כולל בין היתר את שירותי הבריאות שנתנה הכללית לחבריה במועד הקובע להחלת החוק - 1.1.94. כדי שהמבוטחים ידעו מה הן זכויותיהם בנוגע לאביזרים רפואיים, על המשרד לפרסם לציבור בצורה ברורה וחד משמעית מה הן זכויות מבוטחי הקופות במסגרת החוק. הועלה שהמשרד לא הכין רשימה מסודרת וסופית של אביזרים ושירותים שעל הקופות לספק במסגרת הסל. נמצאו מחלוקות בין המשרד לבין מספר קופות בשאלה אם ציוד מתכלה לניקוז הפרשות לאחר פעולה ניתוחית ומכשיר למדידת רמת הסוכר בדם נכללים בסל ובאילו תנאים.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

9. סביר להניח שילד הזקוק למכשיר שמיעה יזדקק לו גם בבגרותו. והיות שהספקת מכשירי שמיעה לחולים עד גיל 18 היא באחריות המשרד ושהאחריות כלפי בני 18 ומעלה עוברת לקופות במסגרת סל השירותים הבסיסי, השירות מתפצל בין שני גופים כך שיש תשתית כפולה של שירותים, חוסר יעילות והחולים סובלים מפגיעה ברצף הטיפולי. מעבר לכך יוצא שהמשרד שקובע את המדיניות בנוגע לחולים מתחת לגיל 18, הוא שמפקח על יישומה וגם מספק שירותים ועושה בגינם התחשבנויות שונות, מצב זה אינו תקין והוא נמשך 14 שנים. נמצא כי המשרד החל בניסיונות להעברת האחריות כולה לקופות אולם עד למועד סיכום הביקורת (ספטמבר 2007) הנושא לא סוכם.

מעקב
משרד הבריאות

9. המשרד יבחן את האפשרות להעברת כל מכשירי השיקום לקופות החולים במהלך שנת 2010. הדבר מותנה בתקציב.

ליקוי

10. בשנת 2006 השתתפה הכללית במימון כ-70% ממכשירי השמיעה שנרכשו בארץ. "כללית מושלם" (השב"ן של הכללית), המשתתפת במימון מכשירי השמיעה, התקשרה עם שמונה ספקים גדולים של מכשירי שמיעה לשם התאמה ומכירה של מכשירים הן למבוטחי "כללית מושלם" והן למבוטחים שזכאים לסל הבסיסי בלבד. נמצא ש"כללית מושלם" קבעה קריטריונים כלליים ביותר לבחירת ספקים ובכך עלולים החולים והקופה להיפגע הן ברמת השירות והן מבחינה כלכלית; כך למשל, נמצא שאין בקריטריונים הגדרה ברורה להיקף הפריסה הארצית הנדרשת מהספק; כן נמצא כי לא תועדו הסיבות לפסילת ספקים ובדרך כלל הן גם לא הובאו לידיעתם.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

10. המכרז להתקשרות עם ספקים של מכשירי שמיעה התעכב ולכן אין עדין הסכמים עם ספקים. לו"ז לסיום - סוף 2009.

מעקב
שירותי בריאות כללית

10. ועדה מקצועית של כללית מושלם גיבשה קריטריונים מחייבים ליבואנים המוודאים איתנות כלכלית, פריסה רחבה, ומקצועיות מוכחת לאורך שנים. הכללית מגבשת טיוטא להסכם חדש עם היבואנים שיכלול את הקריטריונים החדשים.

ליקוי

11. להסכם בין "כללית מושלם" לספקים לא צורף מחירון ולא צורפה התחייבות של הספק שלא לעדכן את המחיר אלא בהסכמת "כללית מושלם". בכך קיים חשש להעלאת מחירי המחירון ללא פיקוח ועל ידי כך העלאת דמי ההשתתפות העצמית של החולים.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

11. ראה תגובת מכבי לליקוי 10.

מעקב
שירותי בריאות כללית

11. ה"מושלם" שוקד על בניית מערך מאבחן ומלווה לרוכשי מכשירי שמיעה. יחידות אלו יאוישו על ידי קלינאית תקשורת, יאבחנו את הצורך במכשיר שמיעה, יתנו ללקוח את המלצתם המקצועית לסוג המכשיר המתאים לו, ויתדרכו אותו לאורך

זמן בשימוש נכון של המכשיר. עד לסיום התהליך הוחלט לדרוש מרוכשי המכשירים לעבור בדיקת שמיעה והגדרת הצורך במכשיר במכון ציבורי שאינו מוכר מכשירי שמיעה. השתתפות ה"מושלם" תהיה רק לאחר המלצת הגורם המקצועי.

ליקוי

12. הועלה שיש ניגודי עניינים בפעילות המכונים המוכרים מכשירי שמיעה: למכונים פרטיים המוכרים מכשירי שמיעה למבוטחים שהקופות מפנות אליהם יש עניין למכור מכשירים יקרים כדי להגדיל את רווחיהם, ומנגד עליהם להתאים את המכשיר המועיל ביותר לחולה, וייתכן שדווקא מכשיר זול ופשוט הוא המתאים. הבעיה מחמירה בשל העדר פרסום מטעם המשרד והקופות, מידע והסברה למבוטחים על החשיבות של התאמת מכשירי שמיעה, והסוגים העיקריים של מכשירים הקיימים בשוק.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

12. המידע למבוטחים יתפרסם לאחר סיום המכרז לרכישת מכשירי שמיעה מספקים. לו"ז - סוף 2009.

ליקוי

13. חולה שמופנה לביצוע בדיקת שמיעה במכון מסוים עלול להתפתות לאפשרות השפעה של המכון להתאים לו ולמכור לו מכשיר שמיעה. ואמנם נמצא שספקים של הקופות גם עשו בדיקות שמיעה למבוטחים וגם מכרו להם מכשירים, דבר שמעמיד את הספק במצב של ניגוד עניינים בין חובתו לבצע בדיקה מקצועית אובייקטיבית ובין היותו גוף מסחרי השואף להגדלת רווחיו.

מעקב

13. ראה מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 128.

ליקוי

14. קיימת תופעה של ספקים המוכרים מכשירי שמיעה בתוך בתי חולים ממשלתיים וציבוריים. ספקים אלו מעבירים תמלוגים מהמכירות לקרן המחקרים או לבית החולים. מכירת אביזרים רפואיים בתוך בתי חולים ממשלתיים וציבוריים עלולה ליצור מצבים שיש בהם חשש לניגוד עניינים. נמצא גם שקלינאית תקשורת שמועסקת במכון שמיעה ודיבור במרכז רפואי מסוים עוסקת בשעות אחר הצהריים בעבודה פרטית בתפקיד מנהלת מכון אצל ספק מכשירי שמיעה שהוא אחד הספקים שמכשיריהם נמכרים באותו מכון במרכז הרפואי. בבית

חולים אחר נמצא שמכון פרטי של ספק נמצא בסמוך לדלת הכניסה של מחלקת אף אוזן גרון והמחלקה מפנה חולים שעברו בה בדיקות שמיעה גם לספק זה לצורך התאמת מכשיר.

מעקב
משרד הבריאות

14. העברת בונוסים או הנחות כמות עבור פעילות בית החולים לתאגיד הבריאות אינה חוקית. במסגרת ההסכם עם חברת "שראל" (שטרם נחתם) קיים סעיף המבהיר שלא ניתן להעביר בונוסים או הנחות מחזור לגוף אחר להוציא את בית החולים.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

14. הבקרה המקצועית על מכשירי השמיעה שיותאמו למבוטחים תתבצע לאחר סיום המכרז ובחירת הספקים. לו"ז צפוי – במהלך שנת 2010.

ליקוי

15. קופה שמתקשרת בהסכם עם מכון אורתופדי חייבת לעשות עליו פיקוח ובקרה כדי לוודא שמבוטחיה יקבלו טיפול רפואי נאות ולפי ההסכם. נמצא שהפיקוח של הקופות על המכונים האורתופדיים אינו הדוק. על הכללית, מכבי ולאומית (שהתקשרו בהסכמים עם המכונים) לעשות פיקוח הדוק יותר על המכונים העוסקים בהתאמת מדרסים, בנושאים כמו רמתם המקצועית, אמינותם, מחיריהם ושביעות רצון המבוטחים מהם.

מעקב
שירותי בריאות כללית

15. הכללית החליטה כי נושא האביזרים האורתופדיים יעבור לאחריותה של חברה מסחרית, וצורת ההתחשבנות עם הלקוח תשתנה לשיטת "ספק בהסדר". ספקים יגבו השתתפות במחיר אחיד לפריט אשר יקבע מראש ויפורסם. נושא התקורות כבר לא יהיה רלוונטי. הכללית מבקשת לקבוע יחד עם משרד הבריאות כמות אביזרים מוגבלת למבוטח בשנה.

ליקוי

16. כמו בנוגע למכשירי שמיעה, גם בנוגע למדרסים יש לעיתים שדרוג מיותר. נמצא שמכונים אורתופדיים מציעים למבוטחים רבים לשדרג את המדרס תמורת תוספת סכום לא מבוטל אף על פי שלדברי מומחים בתחום הזה לעתים קרובות הגיעו אליהם חולים שהמליצו

להם על מדרס יקר יותר מזה שהוצע להם במסגרת ההסדר בין הקופה למכון, אולם המדרס היקר שקנו לא התאים יותר ולא היה יעיל יותר מזה שהוצע להם במסגרת ההסדר.

מעקב

16. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

17. מן הראוי שלמכונים אורתופדיים ולעוסקים בהתאמת אביזרים אורתופדיים תהיה הסמכה ורישוי של המשרד לביצוע פעולות רפואיות של התאמת אביזרים אורתופדיים ובהם מדרסים. הביקורת העלתה שהמכונים האורתופדיים העוסקים בהתאמת מדרסים אינם טעונים רישוי או הסמכה, למרות שהם עוסקים בתחום רפואי רגיש, וכי המדרסנים (העוסקים בהתאמת מדרסים) אינם נדרשים לעבור הכשרה מקצועית או לצבור ניסיון בתחום בטרם יוכלו לעסוק בו.

מעקב

17. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

18. עד מרס 2007 מועד כניסת חברת רותם מדיקל (2001) בע"מ להליך של הקפאת הליכים היה לה הסכם רחב היקף עם "כללית מושלם" הנוגע למבוטחי השב"ן של הכללית, והוא עסק בשירותי ניהול, התחשבנות ופיקוח בין השאר בתחום אספקת אביזרים רפואיים. נמצא כי "כללית מושלם" לא קיימה בקרה שוטפת על החברה אף שהייתה ספק כה משמעותי, ולפיכך היא והמשרד הופתעו מקריסתה הפתאומית של החברה. הדבר מלמד על ליקויים מהותיים בסדרי הרכש ובהליכי הבקרה של הכללית. ההפסקה הפתאומית במתן שירותי החברה למבוטחים גרמה נזק לכללית, פגעה בתדמיתה ואף פגעה בחולים שהיו בעיצומם של תהליכי רכישת אביזרים מספקים שאתם הייתה החברה קשורה.

מעקב

18. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 149.

ליקוי

19. מכשירי השמיעה הם אביזרים טכנולוגיים מורכבים, וכדי לאפשר למבוטחים בחירה מושכלת של מכשיר השמיעה, יש לפרט להם את תכונות המכשירים ומחיריהם. עולה כי התאמת מכשיר שמיעה היא תחום מורכב ורכישתו כרוכה בהוצאה כספית ניכרת לחולים.

הועלה כי מכבי ולאומית אינן מציינות בפרסומיהן לחברי השב"ן שלהן כי סכום ההשתתפות שלהן במימון מכשיר השמיעה במסגרת השב"ן כולל סכום של 736 ש"ח לאוזן שהם זכאים לו במסגרת הסל.

מעקב
קופת חולים לאומית

19. בתקנון ובמידע באתרים מפורסמים סכומי ההשתתפות עצמית של הלקוחות על פי דגמי מכשירי השמיעה השונים. קיימים 9 דגמים בעלי 9 רמות השתתפות עצמית.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

19. במז"ח (מסמך הזכויות והחובות של מבוטחי השב"ן) החדש שיפורסם (ככל הנראה במהלך 2009), הוספה הערה המציינת כי ההחזר כולל גם החזר למכשיר מהסל.
באתר מכבי באינטרנט מפורסם המידע המפרט את התעריפים המכסימליים להחזר. להלן קישור לאתר:
http://www.maccabi4u.co.il/site/HE/macabi.asp?pi=1019
במכבי ניתן המידע אודות ההחזר במסגרת השב"ן שהמבוטח זכאי לו במסגרת הסל.

ליקוי

20. כדי להבטיח התאמת מכשיר שמיעה שייתן תועלת רבה למבוטח יש צורך בגורם מקצועי שהתמחה בכך, אולם רופאי הקופות מפנים את החולה ישירות לרכוש מכשיר שמיעה, ומכבי, מאוחדת ולאומית אינן בודקות את מידת שביעות הרצון של החולים מתהליך ההתאמה והרכישה, כך שאין כל בקרה על המכונים ועל שביעות הרצון מהשירות שהם נותנים.

מעקב
קופת חולים לאומית

20. הקופה לא בצעה סקר יזום, אך היא מטפלת באופן שוטף מול ספקי ההסדר בבירור תלונות של לקוחות לגבי איכות השירות/המכשור. השב"ן הגיש בקשה למשרד הבריאות לעבור לשיטת ההחזרים, כך שהעמית יבחר בעצמו את הספק אליו יפנה לצורך קבלת השירות הרפואי.

מעקב
מכבי שירותי בריאות

20. ביצוע סקר שביעות רצון בקרב מבוטחי הקופה, מתהליך ההתאמה והרכישה של מכשירי שמיעה, יסתיים בסוף 2009.

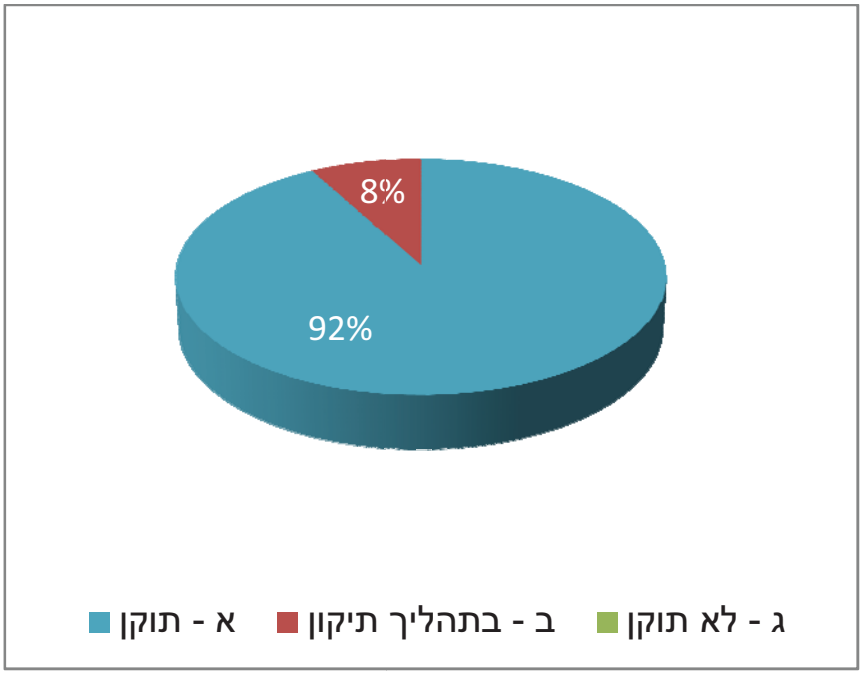
ליקוי

21. בגלל היעדר פיקוח ובקרה של מכבי, מאוחדת ולאומית על מכוני השמיעה ואי-הפרדה בין הייעוץ לרכישה, עלולים החולים לרכוש מכשירי שמיעה שאינם מתאימים להם וייגרם להם נזק בריאותי או כלכלי. על כן על הקופות לשקול להעסיק או לקנות שירותים של גורם ביניים - קלינאי תקשורת או גורם מקצועי מוסמך אחר, בלתי תלוי, שיקבע אם המבוטח זקוק למכשיר שמיעה ויבדוק את התועלת שמפיק החולה מהמכשיר שהותאם לו.

מעקב

21. בחינת העסקת קלינאי/ת תקשורת לביצוע בקרה על מכשירי השמיעה, הנמכרים למבוטחי הקופה, תסתיים בסוף שנת 2009.

המשרד להגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה

פעולות אכיפה בתחומי איכות הסביבה

הגוף המבוקר: המשרד להגנת הסביבה

ליקוי 6 – תוקן. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 137.
ליקויים 12-11 – תוקנו. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 139.

ליקוי

2-1. ממועד פתיחת תיק חקירה במשטרה הירוקה ועד להעברתו ללשכה המשפטית חלפו 271 יום בממוצע - פי שלושה מפרק הזמן המרבי שנקבע בנוהל הפנימי; תיקים שהלשכה המשפטית החזירה למשטרה הירוקה להשלמת חקירה, הטיפול בהם נמשך 319 יום בממוצע. ממועד ההעברה ללשכה המשפטית עד להגשת כתב אישום חלפו 273 יום בממוצע, כדלקמן: 104 יום עברו בממוצע ממועד קבלת התיק בלשכה המשפטית ועד העברתו לתובע חיצוני; ועוד 169 יום חלפו בממוצע מהעברת התיק לתובע חיצוני ועד הגשת כתב אישום.

מעקב
המשרד להגנת הסביבה

2-1. על מנת לשפר ולהיטיב את הדו"חות, יש שיתוף פעולה מלא עם גורמי האכיפה השונים לצורך אימות והשלמת נתונים. הפקת הדו"חות מתבצעת באמצעות המדפיס הממשלתי, כדי לאפשר עבודה שוטפת ורציפה ללא פיגורים. בנוסף נעשים מהלכים מול אגף מערכות מידע על מנת להתאים את המערכת הממוחשבת לנפח העבודה הגדל.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 136.

ליקוי

3. הטיפול הכולל באירוע, ממועד ביצוע העבירה ועד הגשת כתב האישום על ידי תובע חיצוני, ארך 776 יום בממוצע; באלה נכללו: 184 יום בממוצע ממועד ביצוע העברה עד מועד פתיחת תיק החקירה, ימי הטיפול במשטרה הירוקה, פרק זמן הטיפול בלשכה המשפטית ומשך הטיפול בהגשת כתב אישום בידי תובע חיצוני. כתוצאה מהתמשכות הטיפול התיישנו חלק מהעברות ולא ניתן היה להגיש כתב אישום.

מעקב

3. אשכול אכיפה במשרד להגנת הסביבה ביצע פעילות מאומצת

לריכוז כל תיקי החוב שמקורם בעבירות קנס והעברתם לשתי חברות גבייה אשר זכו במכרז למתן שירותים מסוג זה. עד יוני 2009, הועברו לחברות הגבייה 20,950 תיקי חוב לטיפול, ולמעשה אין תיקי חוב שמרחפת עליהם סכנת התיישנות העונש.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 126.

ליקוי

4. הטיפול הממושך בתיקי החקירה עלול לפגוע בהרתעה ובאפקטיביות של האכיפה. מעבר לכך, השיהוי הרב בטיפול עלול לפגוע גם בזכויות הנאשמים. לדעת משרד מבקר המדינה, על המשרד לפעול לקיצור פרק הזמן של הטיפול בכל שלב; בהסכמים עם עורכי דין חיצוניים שהוסמכו כתובעים יש לשקול לקצוב זמן לפעולותיהם.

מעקב

4. הטיפול בגביית פסקי דין לגביית חובות ישנים החל משנת 2009. נעשה רישום מסודר ונגבים חובות שוטפים. נושא ההכנסות הועבר לריכוז החשבות, והוקמה יחידה במהלך מרץ 2009 הכוללת ממונה ושלושה סטודנטים.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 136.

ליקוי

5. שיעור קטן בלבד של דו"חות עבירה נגבה, בין היתר, הן בשל איכותם הלקויה ואי הטיפול בהם, הן בשל אי-ביצוע של פעולות לגביית הקנסות והן בשל אי-משלוח דרישה חוזרת לתשלום הקנס המביא להתיישנות העונש.

מעקב

5. בחודשים הקרובים יחל תהליך סריקה ואירכוב אלקטרוני שיאפשר מיקוד נוסף באיכות הדו"חות. כתוצאה מהפקת אלפי דו"חות כל חודש ואפקטיביות ההרתעה והאכיפה, עלו אחוזי התשלום מרצון בשנת 2008 ב - 60% בהשוואה לאלה של 2007.
ראה הערות רה"מ 59ב' עמ' 136.

ליקוי

7. שיעורי הגבייה הם נמוכים וקיים פער גדול בין הקנסות ששולמו בפועל לבין פוטנציאל הגבייה מהודעות תשלום הקנס שהופקו, הן מבחינת מספר הקנסות והן מבחינת סכומם. בכל אחת מהשנים 2002-2006 שולמו סכומים שהם 32%-40% מפוטנציאל הגבייה, ובממוצע כ-

36%; מספר הקנסות ששולמו הוא 33%-48% מפוטנציאל הגבייה, ובממוצע נוצר פחת של כ-60%.

מעקב

7. המשרד פועל לבירור החובות הרשומים, אם שולמו בבית המשפט או הועברו לגבייה במרכז לגביית קנסות של הנהלת בתי המשפט. הוכן נוהל המאפשר מעקב אחר התשלומים בחשבות. מתבצע מעקב אחר תשלום החוב, ובמקרים של אי תשלום – מועבר החוב לגבייה.

ליקוי

8. מפברואר 2003 ועד מועד סיום הביקורת, ספטמבר 2007, לא נעשו פעולות לגביית חובות מחייבים; מערכת גביית הקנסות שותקה למעשה. עקב כך לא הועברו לגבייה כ-42,500 הודעות תשלום קנס שסכומם הכולל מוערך בכ-26.3 מליון ש"ח; אלפים מהם התיישנו ואי-אפשר יותר לגבותם. כמו כן לא נעשו בשנים 2003-2006 פעולות למניעת התיישנות הקנסות.

מעקב

8. אשכול אכיפה במשרד להגנת הסביבה ביצע פעילות מאומצת לריכוז כל תיקי החוב שמקורם בעבירות קנס והעברתם לשתי חברות גבייה, אשר זכו במכרז למתן שירותים מסוג זה. עד יוני 2009 הועברו לחברות הגבייה 20,950 תיקי חוב לטיפול, ולמעשה אין תיקי חוב שמרחפת עליהם סכנת התיישנות העונש.
ראה הערות רה"מ 59ב', עמ' 126.

ליקוי

9. רק בינואר 2007 החל המשרד לשלוח תזכורות לחייבים על מנת למנוע את התיישנות הקנסות, ורק ביולי 2007 פרסמו החשכ"ל והמשרד מכרז נוסף לגביית קנסות במקום זה שנפסל בבית המשפט; ובאוקטובר 2007 נקבעו שתי חברות זוכות בו. עד ינואר 2008 טרם החלו החברות בגבייה עבור המשרד. התוצאה היא שמתחילת שנת 2003 לא טיפל המשרד בגביית קנסות. לפיכך עקב חלוף הזמן התיישנו חלק מהם.

מעקב

9. החל מחודש מאי 2008 העביר מערך הגבייה באשכול אכיפה כ-15,000 תיקי חוב לטיפול חברות הגבייה. החל מינואר 2009 הועברו כ-6000 תיקי חוב נוספים. הכנסות אלה עומדות על סך 2,4000,000 ₪, בניכוי הוצאות גבייה.

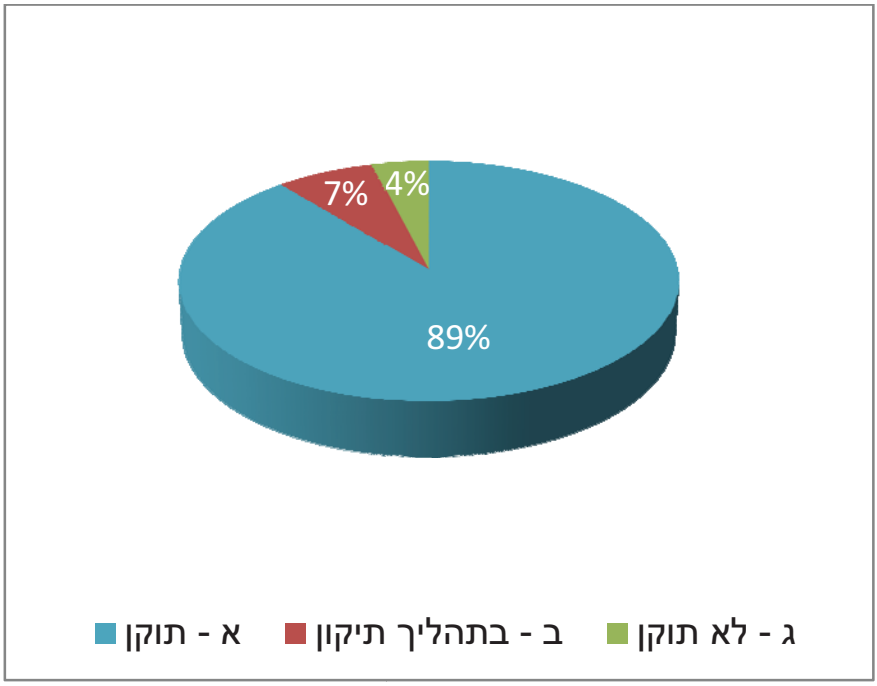
ליקוי

10. הוראות התכ"ם מחייבות דיווח על חובות שלא נגבו, בין אם לא ניתן לגבותם בשל סיבות שאינן תלויות במשרד ובין אם משום אי-טיפולם על ידי המשרד. הנהלת המשרד לא דנה במשמעות הביטול הגורף של הדוחות והשלכותיו על פעולות האכיפה ובדרכים להתמודדות עם מצב זה כדי למנוע המשך התיישנות הדו"חות בגלל אי-טיפול בהם.

מעקב

10. מחיקת החובות הבאים, ככל שיהיו, תבוצע בהתאם להוראות התכ"מ.

משרד החוץ

משרד החוץ

הטיפול בנכסים בחו"ל, רכישות וניהול מצאי

הגופים המבוקרים: משרד החוץ; משרד האוצר - אגף החשב הכללי

ליקוי מס' 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב', עמ' 172.

ליקוי

2. בתכנית העבודה ל-2007, תוכננו כמה ביקורים של עובדי המחלקה ביעדים שונים בחו"ל אולם לא צוינו בה מטרות הנסיעות, הנימוקים לבחירת היעדים ואומדן ההוצאות בגינן. לדוגמה, פורטו בתכנית כמה נציגויות שאליהן ייסע ראש ענף אסיה ואירו-אסיה ל"ביקור התרשמות" בלי שניתן הסבר מדוע בחרו דווקא באלה ומה הציפיות שלהם מן הנסיעה. לדעת משרד מבקר המדינה, יש חשיבות לציון הסיבות לבחירת היעדים הן כדי שהנסיעה תהיה מועילה והן לצורכי מעקב ובקרה של המשרד.

מעקב
משרד החוץ

2. בהתבסס על תכנית העבודה השנתית שמתקבלת מהנציגויות, המטה קובע סדרי עדיפויות. נציגות שנקבע לבצע בה פרויקט בתחום משאבים חומריים - משוגר אליה
איש מטה. בביקור נבחן הפרויקט כמו גם דרך הביצוע.
ראה הערות רה"מ דוח מעקב 58ב', עמ' 143.

ליקוי

3. לדעת משרד מבקר המדינה, יש לקבוע במידת האפשר אמות מידה ברורות לרכישה ולהחלפה של פריטי ריהוט וציוד כדי לא להשאיר את ההחלטה רק לשיקול הדעת של החטיבה למשאבים חומריים ושל קציני המינהלה. על המשרד לבחון את כדאיות האחסון של רהיטים שאינם בשימוש על פי שיקולים של עלות האחסון לעומת התועלת שבו. אם הוחלט לאחסן את הרהיטים יש להקפיד על תנאי אחסון נאותים כדי שאפשר יהיה לחזור לעשות בהם שימוש בעת הצורך או למכרם.

מעקב

3. "נוהל ריהוט" מינואר 2009 - על הנציגות לצלם את החדר המיועד להחלפת ריהוט מכמה זוויות, צילום הריהוט הלקוי וצילום הריהוט להחלפה (אם הריהוט נרכש בחו"ל). אם נעשית רכישה להחלפת כל הריהוט (בנציגות או בבית שרד) ההזמנה בדרך כלל נעשית בארץ, לשלוש חנויות על פי מכרז שבוצע בעבר.

ליקוי

4. חלק מהפריטים שנרכשו בשנים 2005 ו- 2006, כמו כלי רכב, מכונות צילום, מקררים, פינת ישיבה ושולחן לסלון לא נרשמו ברשימת המצאי. נוכח חילופי הגברי התדירים בנציגויות והעובדה שהמשרד מממן בכל שנה רכישות של פריטי ריהוט וציוד וכלי רכב עבור הנציגויות בסכומים ניכרים, חשוב להשלים את רשימות המצאי של הפריטים, האמורות לשמש כלי מעקב ובקרה.

מעקב

4. במאי 2008 הותקנה מערכת "עינב" בכל הנציגויות, פרט לנציגויות המוגדרות "בלמ"ס" שבהן אין מערכת שמורה. מערכת "עינב" מאגדת בתוכה את המצאי, ביטוחים, חוזים ותחזוקה. עם מתן רכישה ו/או ביצוע אחת מהפעולות הנ"ל, הנציגות מחויבת לעדכן את מערכת "עינב". המערכת משמשת כלי עזר למעקב של כל רע"ן אזורי בחטיבה למשאבים חומריים.
ראה דוח מעקב 58 ב' עמ' 145.

מעקב
משרד האוצר

4. הוקמה תשתית מידע מקיפה אודות נכסי המדינה בחו"ל.

פתיחת השגרירויות בזאגרב, בבלגרד ובברטיסלבה וניהולן

הגוף המבוקר: משרד החוץ

ליקויים מספר 21, 1,8,9,10,13,14,16,18 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב', עמ' 177-178.

ליקוי

2. המשרד לא מינה נציג לטיפול בפתיחת כל אחת מהשגרירויות שנבדקו, כנדרש בתקנון. חלק מהפעולות שעל הנציג לבצע נעשו בידי משלחות ששיגר המשרד לזאגרב ולברטיסלבה לפרקי זמן קצרים במשך כשנה עד לבואם של השליחים הקבועים למקום. המשלחות לא הצליחו למלא את כל המשימות, ועקב כך, לאחר פתיחת השגרירויות הוטל על קציני המינהלה ביצוען של פעולות רבות בתחומי הכספים, כוח האדם וההצטיידות שלפי התקנון היו אמורות להסתיים לפני תחילת פעילותן. בזאגרב נאלץ השגריר לשהות עם משפחתו בבית מלון זמן ממושך, ובברטיסלבה התמשכה השהייה של משרדי השגרירות בבית מלון.

מעקב
משרד החוץ

2. עם קבלת ההחלטה על פתיחת נציגות, ממנים "פרויקטור". הפרויקטור מרכז את כל הנושאים הרלוונטיים לפתיחת נציגויות כגון: מציאת מבנה לנציגות, בית שרד, איזור מגורים מתאים לשליחים, מציאת עובדים וכדי. קיים נוהל (פכל"ב) המאגד נהלים לפתיחה/שיפוץ נציגויות בחו"ל. הנוהל עודכן באוגוסט 2008, בעקבות ממצאי מבקר המדינה.

ליקוי

3. המשרד אמנם החל את פעולות איתור המבנה למשרדי השגרירות בבלגראד כשנה וחצי לפני שהשגרירות החלה לפעול, אך הוא נאלץ לשכן את המשרדים בבית מלון למשך כמה חודשים ולשלם על כך עשרות אלפי דולרים. כמו כן, המבנה שנשכר עבור השגרירות אוכלס לפני שהיה מוכן לכך. לא נמצא תיעוד ולא ניתנו הסברים מדוע שנה לאחר איתור המבנה האחר חזר בו המשרד מהכוונה לשכור אותו, אף שאילו נשכר, סביר להניח שהיו נמנעות הוצאות מיותרות, השגרירות הייתה מתחילה את פעילותה במקומה הקבוע, והיה נחסך מעובדי השגרירות הצורך לפעול בבית מלון במשך חמישה חודשים, ולפעול במבנה השגרירות קודם שתוקנו כל הליקויים שהיו בו.

מעקב

3. בינוי מבנה נציגות, מאיתור מקום עד לאכלוס מלא, אורך פרק זמן של מינימום שנה – הכנת תכניות, מיגון, הכנת תכניות תשתיות (אם אין), וכו׳. לגבי דירת שרד כמעון לשגריר – על הפרויקטור למצוא בית מתאים בזמן סביר. הפעולות ננקטות בהתאם לנוהל.

ליקוי

4. המשרד בזבז זמן רב בניסיון לשכנע את בעלי הנכס בבראטיסלבה, שאותר ביוני 2006 להשכיר שטח למשרדי השגרירות ובניסיונות רבים לאתר מבנה מתאים אחר. בעקבות זאת, השהייה בבית המלון התארכה מחצי שנה לכ-16 חודשים, אף שכאמור המקום לא התאים לתפקוד השוטף של השגרירות.

מעקב

4. מינויו של נציג המשרד אמור למנוע הישנות ליקוי זה, היות ועליו לאתר מקום מתאים לפני הגעת השגריר ושאר השליחים.

ליקוי

5. לא נמצא שהמשרד ניהל משא ומתן עם בעל הבית בזאגרב על סכום דמי השכירות, לאחר שהודיע על כוונתו לבטל את העסקה. ייתכן שאילו עשה זאת המשרד, הוא אמנם היה משלם דמי שכירות גבוהים יותר, כמקובל בשוק הנדל״ן, אך היה חוסך הוצאות ניכרות בעיקר על אכסון השגריר ומשפחתו בבית מלון יותר מחמישה חודשים . זאת ועוד, המשרד ידע כבר בתחילת המשא ומתן עם בעל הנכס שדמי השכירות נמוכים, ולכן היה עליו למהר ולחתום על חוזה השכירות, כדי להקטין את הסיכויים שבעל הבית יתחרט ויבטל את העסקה.

מעקב

5. מינויו של נציג המשרד אמור למנוע הישנות ליקוי זה, היות ועליו לאתר מקום מתאים לפני הגעת השגריר ושאר השליחים.

ליקוי

6. השהייה של השליחים ושל משרדי השגרירות בבתי מלון במשך חודשים גורמת להוצאות כספיות מיותרות, אינה יאה לנציגות רשמית של המדינה ואף פוגמת במהלך התקין של פעילותה. על המשרד להיערך בעוד מועד כדי שהשליחים ומשרדי השגרירויות ישוכנו מיד עם בואם במגורי קבע.

מעקב

6. מינויו של נציג המשרד אמור למנוע הישנות ליקוי זה, היות ועליו לאתר מקום מתאים או מספר חלופות מתאימות. עם הגעת השגריר תתאפשר חתימה על חוזה וכניסתו לדירה. לגבי השליחים – הנציג אמור לחפש אזורי מגורים מתאימים.

ליקוי

7. במשך כשנה וחצי, מאוקטובר 2004 ועד מרס 2006, ביקרו בזאגרב 13 צוותים של עובדי מטה במשרד, ובסך הכול 35 עובדים, ובמשך כחצי שנה, מספטמבר 2005 ועד מרס 2007, ביקרו בברטיסלבה שמונה צוותים, ובסך הכול 20 עובדים, כדי לטפל בעניינים הנוגעים לאיתור מבנים עבור השגרירויות ועבור מגורי השגרירים ובהכנתם לאכלוס. מקצת העובדים ביקרו בערים אלה יותר מפעם אחת. למרות מספר העובדים הגדול שנשלחו ומספר הביקורים הגדול שנעשו בתוך פרק זמן קצר, בסופו של דבר התקשה המשרד לשכור בית מתאים למגורי השגריר ולא רכש מגרש במחיר זול בזאגרב, ולא הצליח לשכור חדרים למשרדי השגרירות בברטיסלבה לפני בוא השליחים.

מעקב

7. מינויו של נציג המשרד מונע הישנות ליקוי זה.
ראה הערות רה"מ 58 ב' עמ' 177.

ליקוי

11. כיוון ששגרירים נוהגים להיפרד מאישים ומבעלי תפקידים במקום שירותם עם סיום תפקידם, כל אחד על פי דרכו, מן הראוי שהמשרד יבחן עניין זה ויחליט אם מימון מסיבת הפרדה ייעשה מתקציבו בלבד או מותר לגייס תרומות לשם כך, ואם כן, ממי ומה הסכום המרבי שמותר לגייס. על המשרד להסדיר זאת בהנחיות מפורטות.

מעקב

11. ראש נציגות המסיים את שירותו רשאי לבקש הקצבה מיוחדת לעריכת קבלת פנים לסיום שירותו. האמור מעוגן בתקנון שירות החוץ פרק 24. רענון הנוהל מופץ לכל עובדי המשרד בחו"ל.

ליקוי

12. משרד החוץ לא פעל על פי התקנות והתקשי"ר ולא מינה ועדת מתנות שתפעל לפי ההוראות. במשרד החוץ יש חשיבות מיוחדת לקיומה של ועדה כזו, מאחר שלפני שליחים נקרות הזדמנויות רבות למפגשים שבהם אפשר שיינתנו להם מתנות. על המשרד להנחות את שליחיו

בחו״ל לנהוג במתנות שקיבלו על פי כל דין ולדאוג לכך שהשליחים ידווחו לו על קבלתן.

מעקב

12. במשרד פועלת ״ועדת מתנות״ במינוי סמנכ״ל למינהל ובראשות מבקר הפנים של המשרד. עובד שקיבל מתנה ולא החזירה לנותנה לאלתר, חייב להודיע על כך בכתב לועדת המתנות. ראה הערות רה״מ 58 ב׳ עמ׳ 178.

ליקוי

15. שתי קצינות המינהלה בזאגרב ובבלגראד, לא דייקו בדיווחיהן למשרד. לדעת משרד מבקר המדינה דוחות הסיכום, ככל דוח כספי, אמורים להיות מדויקים ולתעד את הפעילות הכספית של השגרירות, כדי שישמשו כלי בקרה בידי משרד החוץ. לכן היה על המשרד להעיר על הליקויים בדוחות לשגרירויות ולדרוש את תיקונם גם כדי למנוע חזרה על הטעויות בדוחות הסיכום הבאים.

מעקב

15. נוהל מפורט מצוי בתקנון שירות החוץ פרק 16. רענון הנוהל הופץ לכל עובדי המשרד בארץ ובחו״ל.

ליקוי

19. בעקבות ההנחיות החשבונאיות שנתן המשרד נוצר אי-סדר ברישומי הנהלת החשבונות של השגרירות בזאגרב, ולא ניתן לבדוק את ההוצאות בכל תחום פעילות בהשוואה לתקציב שהוקצה לתחום פעילות זה .

מעקב

19. דו״ח הביקורת מתייחס לרישומים אשר נערכו בשנת 2006. מבדיקה עם האחראים לנושא מאותה תקופה, עולה כי נערכה בקרה לתיקון הליקויים, והליקויים האמורים תוקנו.

ליקוי

20. קצינות המינהלה בשגרירויות בבלגראד ובזאגרב פעלו באורח לא תקין בכל הנוגע לחוזים שחתמו עם עובדים מקומיים זרים (עמזי״ם). זאת ועוד, המשרד ידע על הצורך בחתימה על החוזים, ואף שהיה בידיו המידע הנדרש להכנתם, הוא לא פעל די לזירוז החתימה. על המשרד להקפיד שהשגרירויות לא יעסיקו עמ״זים בלא לחתום עמם

על חוזה העסקה ובלא לתת להם את כל הזכויות הסוציאליות המתחייבות על פי דין מקומי.

מעקב

20. המשרד ערך עבודה מקיפה לבחינת הנושא בכלל הנציגויות בעולם. במרבית הנציגויות הוסדרה העסקת עמ״זים ונחתם עמם חוזה מקומי. ביתר המקומות נמצא גיבוש החוזה או הסדרים המלווים בשלבי טיפול מתקדמים, מתוך ציפייה להביא להחתמת כלל העובדים המקומיים בכל הנציגויות על חוזי העסקה. נושא זה נכלל בצי״ח (ציון עובדה חשובה) בביקורת הנערכת על-ידי קציני המנהלה האזוריים בנציגויות השונות. עובדי העמ״ז בשלוש הנציגויות הנדונות חתומים על חוזה העסקה כנדרש.

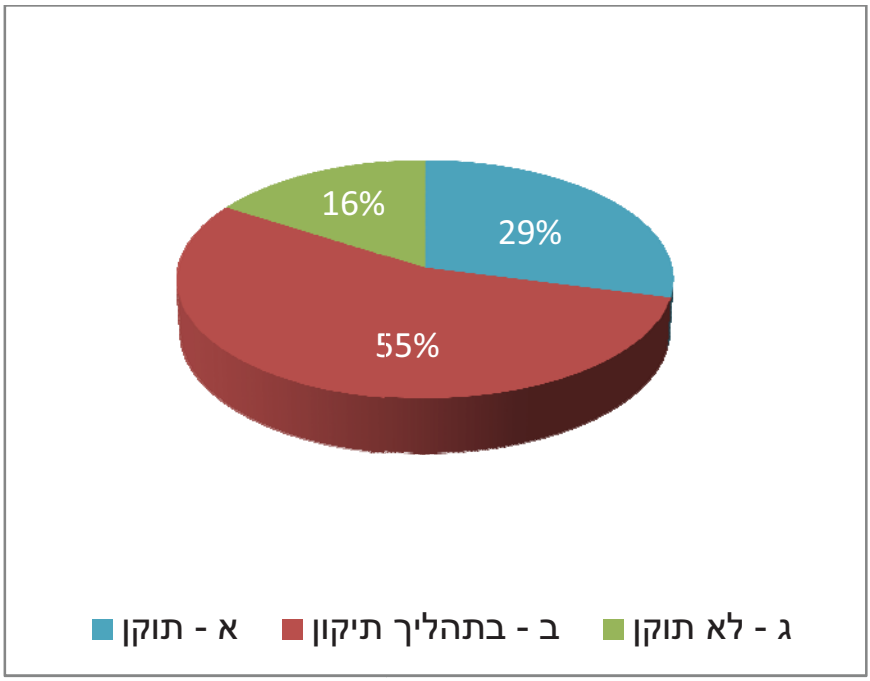
ליקוי

23. לדעת משרד מבקר המדינה, על המשרד להפיק לקחים מהליקויים בתפקודן של שתי קצינות המינהלה בשגרירויות בזאגרב ובבלגרד ולמנות לנציגויות קציני מינהלה בעלי ניסיון וכישורים מתאימים, שיוכלו להתמודד עם המשימות הכרוכות הן בהקמת נציגות חדשה והן בניהול השוטף של נציגות. רצוי שהלקחים שיופקו יבואו לידי ביטוי בנוהל להקמת נציגות חדשה.

מעקב

23. המשרד מיישם את ״נוהל המעברים״, לפיו מועמדים לתפקידים בשירות החוץ בחו״ל נדרשים להיות בוגרי קורס הצוערים. הנוהל מתייחס גם לאוכלוסיה קיימת ומגדיר שורה של תנאי סף בהם נדרשים עובדים לעמוד, על מנת שיהיו כשירים להגשת מועמדותם למשרות בשירות החוץ בחו״ל. הנוהל קובע כי על עובד היוצא לתפקיד בחו״ל לעמוד בתנאי סף, לפני שיוכל להגיש מועמדות למשרות בשירות החוץ בחו״ל. ראה הערות רה״מ 58 ב׳ עמ׳ 178.

משרד החינוך

משרד החינוך

המאבק בתופעת הבריונות ואירועי האלימות במוסדות החינוך

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; המשרד לביטחון הפנים; משרד הבריאות; משרד המשפטים; משרד הרווחה והשירותים החברתיים

ליקוי מספר 25 תוקן. ראה הערות רה"מ ספר המעקב לדו"ח 58ב' עמ' 157.
ליקוי מספר 28 תוקן. ראה הערות רה"מ לדו"ח 58ב' עמ' 188.
ליקויים מספר 39-37 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 1-190.

ליקוי

1. בעשור האחרון הוקמו כמה ועדות ממלכתיות - משרדיות, בין-משרדיות וועדות מומחים - להתמודדות עם האלימות, לרבות אלה: ועדת וילנאי, שהגישה בשנת 2001 דוח הכולל תכנית לאומית לצמצום האלימות בקרב ילדים ונוער במערכת החינוך בישראל, ועדת גימשי, שהגישה תכנית לאומית למאבק באלימות ליו"ר ועדת השרים למאבק באלימות ולאכיפת החוק במאי 2001. בדצמבר 2005 החליטה הממשלה לאשר תכנית ארוכת טווח למאבק באלימות, שגיבשה ועדה בין-משרדית בראשות מנכ"לית המשרד דאז, ח"כ רונית תירוש, בשביל ועדת השרים. עיקר המלצות דו"ח ועדת וילנאי לא יושמו. גם אף לא אחת מהמלצות ועדת גימשי יושמה במלואה. החלטות הממשלה וועדת השרים לא יצאו לפועל.

מעקב
משרד החינוך

1. הפקת החוברת להתמודדות מערכתית עם אירועי אלימות חמורים באחריות אגף עיצוב חזות מבני חינוך במינהל הפיתוח. החוברת נמצאת בהגהות. לו"ז לפרסום עד סוף 2009.

ליקוי

2. תפיסתו התיאורטית של השירות הפסיכולוגי-ייעוצי שבמשרד (להלן - אגף השירות) היא, שהמפתח להורדת רמת האלימות תלוי בטיב האווירה והאקלים הבית ספרי. בשנים 1997 עד 2006 לא בחן המשרד חלופות לתפיסת האקלים הבית ספרי, חרף נתוני המחקרים שהיו בידיו המעידים שאין שינוי מגמה במעשי הבריונות והאלימות במוסדות החינוך ולמרות המלצות הוועדות האמורות. המשרד לא הקים מנגנוני מעקב, בקרה והפקת לקחים מחוץ לשירות, כדי לדעת

אם היו סטיות מהנחות היסוד, מהיעד או מדרכי הפעולה שקבע השירות.

מעקב

2. הסתיים מחקר איכותני ב- 15 בתי ספר. דו"ח המחקר נמצא בכתיבה. לו"ז לפרסום עד סוף 2009.

ליקוי

3. בידי השירות אין נתונים באיזו מידה ממלאים בבתי הספר אחר הנהלים והוראות חוזרי מנכ"ל המשרד בתחום המשמעת והאקלים הבית ספרי. המשרד לא הקים מנגנון לאכיפה יעילה של נוהלי ההתמודדות עם תופעת הבריונות והאלימות במוסדות החינוך, ואילו המפקחים במחוזות, שעליהם מוטלת האחריות לכך, אינם ממלאים את תפקידם בתחום זה כראוי.

מעקב

3. בשנת תש"ע תתבצע הטמעה של תכנית לצמצום אלימות ולהטמעת חוזר מנכ"ל חדש ב - 1,200 בתי ספר וב - 100 בתי ספר במיקוד. במהלך שנת תש"ע יתקיימו כ- 40 ימי עיון למפקחים ומנהלים בכל בתי הספר, להכרות עם החוזר.

ליקוי

4. האחריות המשפטית של אנשי הצוות החינוכי, ובהם מנהלי בתי הספר, המורים והגננות, כלפי התלמידים הושוותה בפסיקה לחובות המוטלות על ההורים לדאוג לשלום ילדיהם. המשרד לא הקנה לצוות החינוכי סמכויות מתאימות למילוי אחריות זו.

מעקב

4. במסגרת חוזר מנכ"ל חדש שיפורסם בספטמבר 2009, הורחבו סמכויות המורים והמנהלים בבתי הספר.

ליקוי

5. קשה ליישם את נוהלי המשרד בדבר חובת הכנת תקנון משמעת במוסדות החינוך. המשרד לא פרסם תקנון לדוגמה, שישמש לבתי הספר מודל לניסוח וליישום של כללי התנהגות מחייבים.

ליקוי

6. נוהלי המשרד אינם נותנים בידי המורים אמצעי אכיפה ועניש‌ה על הפרת כללי ההתנהגות במוסד החינוכי. בשלושה חוזרי מנכ"ל יש הוראות העוסקות בסמכויות מנהל להשעות תלמידים לפרק זמן קצוב, אך יש ביניהן סתירות בנוגע למשך ההשעיה, הצעדים המקדימים שיש לנקוט, הגורם המאשר השעיה ובעניין מתן או אי מתן זכות ערר לתלמיד המושעה ולהוריו.

ליקוי

7. חוזר מנכ"ל קובע, כי בריב אלים בין תלמידים חייב המנהל או המורה להתערב "תוך הפעלת כוח סביר להפרדה ביניהם". נוהלי המשרד אינם מגדירים מה הם האמצעים הפיזיים שמותר להשתמש בהם כדי להפריד בין ניצים, ואשר בגינם יקבל איש הצוות גיבוי מלא מן המשרד.

ליקוי

8. אנשי הצוות החינוכי מתקשים לקיים את חובתם להפריד בקטטות בין תלמידים, ונמנעים מלהגן על תלמידים מפני הצקות, הטרדות ותקיפות של תלמידים אחרים, בשל החשש מתביעות משפטיות של תלמידים והוריהם על שימוש בכוח פיזי נגדם שלא כדין. היה על המשרד לנסח כללים ברורים להתמודדות אנשי הצוות החינוכי עם מעשי הבריונות והאלימות הנפוצים, ולהבהיר מה הן הפעולות האסורות על פי דין, אולם הוא לא עשה כן.

מעקב

5-8. חוזר מנכ"ל חדש יופץ לכל בתי הספר בספטמבר 2009. חלק של החוזר עוסק בנושא משמעת ואלימות.

ליקוי

9. אירועים חוזרים ונשנים של פגיעות מיניות של תלמידים בתלמידים חייבו את מערכת החינוך לקבוע נהלים ברורים לטיפול באירועים אלו. המשרד לא העמיד לרשות הצוותים החינוכיים כלים יעילים לטיפול משמעתי בתלמידים תוקפים במגוון אירועים של אלימות מינית.

מעקב

9. ראה מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 151.

ליקוי

10. המשרד לא קבע בנהלים הנחיות ברורות להתמודדות הצוות החינוכי עם מצבי התנהגות אלימה ומסכנת, ואף לא קבע את גבולות התגובה לצורך ריסון התפרצויות של תלמידים. המשרד גם לא קבע נהלים המסמיכים את אנשי הצוות החינוכי לנקוט צעדים ממשיים בתגובה על אירועי אלימות, ולשלב תגובות מרסנות כלפי תלמידים שלא חדלו מהמעשה.

מעקב

10. הורחבו סמכויות המנהלים וסמכויות הצוות החינוכי, נקבעו נהלים והוגדרו גבולות בנושא משמעת ואלימות, לכל התנהגות הוגדרו מספר תגובות אפשריות - מתגובות חינוכיות טיפוליות עד ענישה מותאמת. הנושא יפורסם בחוזר מנכ"ל בספטמבר 2009.

ליקוי

11. בנוהלי המשרד אין פירוט של אמצעי ההגנה שמוסמך לנקוט מורה שהותקף בידי תלמיד. המשרד לא קבע נהלים המפרטים את זכויות המורה, שיבטיחו את זכותו לעבוד בסביבה בטוחה ומוגנת.

מעקב

11. הוחמרה הענישה כלפי תלמידים הפוגעים במורה. כל פגיעה כזו מחייבת השעיה. במקרים מסוימים ניתן להרחיק לצמיתות תלמיד שפגע במורה. הנושא יפורסם בחוזר מנכ"ל בנושא בספטמבר 2009.

ליקוי

12. רוב המורים והמנהלים במערכת החינוך רואים באופן יישום חוק זכויות התלמיד, התשס"א-2000, דבר שמגביל את סמכויותיהם במאבק בבריונות ובאלימות של תלמידים. גם לאחר קבלת תלונות בעניין זה, לא פעל המשרד להטמעת הוראות החוק, הכוללות את השמירה על כבוד המורה, במוסדות החינוך.

מעקב

12. בחוזר המנכ"ל החדש יש התייחסות לנושא השמירה על כבוד המורה במוסדות החינוך בכל הנוגע למשמעת. החוזר במתכונתו החדשה מבטא שמירה הן על כבוד המורה והן על כבוד התלמיד. החוזר יפורסם בספטמבר 2009.

ליקוי

13. חוק זכויות התלמיד אוסר להרחיק לצמיתות תלמיד ממוסד החינוך, אלא לאחר שניתנו לו ולהוריו זכויות שימוע וערר; עד לקבלת ההחלטה בערר, לא יורחק התלמיד מבית הספר. לא נקבע בתקנות ובחוזרי מנכ"ל המשרד הסדר מפורש בנוגע למעשים חמורים שבגללם שהייתו של התלמיד בבית הספר בתקופת הביניים מסכנת את שלומו, את שלומם של תלמידים אחרים או את שלום הצוות החינוכי. לפיכך, בתי הספר מנועים מלהרחיק תלמידים המעורבים באופן קבוע במעשי אלימות ומשבשים את החיים במוסד החינוכי עד לקבלת החלטה בערר בעניינם.

ליקוי

14. על פי החוק, החלטה בהליך הערר יקבל מנהל המחוז לאחר ששמע את התלמיד והוריו בוועדת השימוע. מנהל בית הספר, ועד ההורים של בית הספר, המורה הנפגע או התלמיד הנפגע והוריו אינם רשאים לטעון בהליך הערר, ואין להם זכות להציג את טיעוניהם לפני ועדת השימוע. המשרד לא קיים דיון בנושא זה, ולא בחן את האפשרות לתקן את תקנות ההרחקה ואת הנהלים שנקבעו בעקבותיהם בחוזר מנכ"ל, חרף תלונות שהוגשו למשרד ממורים ומנהלים על פגיעה בזכויותיהם.

מעקב

13-14. שר החינוך, ח"כ גדעון סער הגיש הצעת תיקון לחוק זכויות הילד, שאושרה בממשלה ובמליאת הכנסת. נוסח השינוי נדון בועדת החינוך של הכנסת ובו אמורים להיכנס שינויים בחוק.

ליקוי

15. המוסדות להכשרת מורים אינם מכשירים את פרחי ההוראה להתמודד עם התופעה, והמשרד אינו מקנה לעובדי ההוראה כלים מקצועיים לאכיפת כללי משמעת, להתערבות בקטטות בין תלמידים ולאיתור קורבנות אלימות ופגיעות מיניות.

מעקב

15. נושא המאבק בתופעת הבריונות ואירועי אלימות במוסדות החינוך כלול בתכנית הליבה של הכשרת המורים בכל תכנית לימודים של לימודי החינוך, בהיקף של 30 שעות בודדות.

ליקוי

16. הניטור נועד לתת תמונת מצב של היקף תופעת הבריונות והאלימות בבתי הספר, ועל גורמי השפעה שנמצאים במרכז פעולות ההתערבות שהמשרד נוקט. המשרד לא הקים "מערכת ניטור לאומית, אשר תופעל אחת לשנה, למדידת היקף האלימות, ולבחינת גורמים המשפיעים עליה. מערכת זו תהווה מקור להערכה ומעקב". כפי שהמליצה ועדת וילנאי.

מעקב

16. בשנת תשס"ט הסתיים פיילוט בנושא הניטור. בשנת תש"ע יורחב השימוש בשאלון הניטור.

ליקוי

17. כל אחת מהיחידות המקבלות במסגרת עבודתן מידע מהציבור בתחום האקלים הבית ספרי לא העבירו לאגף השירות את הנתונים שברשותן. המשרד לא הקים מאגר נתונים המבוסס על המידע הנצבר ביחידות המשרד, ולא הפיק ממנו נתונים לצורכי ניטור ארצי של תופעת הבריונות והאלימות.

מעקב

17. השירות הפסיכולוגי הייעודי (שפ"י) באמצעות מינהל התקשוב במשרד, פיתח מערכת דיווח מקוונת של אירועים חריגים, כגון: אלימות, סמים אלכוהול, פגיעות מיניות, אובדנות.
ההטמעה החלה מהמחצית השנייה של תשס"ט.
הנתונים מאפשרים למידה על שכיחות התופעה ועל דרכי הטיפול בה. הדיווח למערכת נעשה בשלב זה על-ידי מנהלי שפ"חים (שירות פסיכולוגי חינוכי), יועצים בכירים ומדריכי שפ"י.
המערכת תוצג בפני הנהלת המשרד במטרה לבחון את האפשרות לקבלת דיווחים ישירות מבתי הספר.

ליקוי

18. חוק העונשין, התשל"ז-1977, קובע מי הם הגורמים המוסמכים החייבים לדווח על קטין שנעברה בו עבירת מין. המשרד הרחיב את חובת הדיווח הסטטוטורית ומטיל על מנהלי בתי הספר לדווח למשטרה על כל מעשה מגונה בפומבי וחשד לסחיטה באיומים אם המעשה שהקטין נדרש לעשות הוא בעל אופי מיני, המהווה עבירה פלילית. חוזר המנכ"ל אינו כולל סנקציות נגד מי שאינו מקיים את חובות הדיווח המינהליות.

מעקב

18. חובת הדיווח הנה חובה על-פי חוק ופורסם חוזר מנכ"ל בנושא: חובת הדיווח על עבירה בקטין על פי חוק וחקירת תלמידים כקורבנות וכעדים, תשס"ט/3(ב), נובמבר 2008 (תשס"ט).

ליקוי

19. במסגרת תיקון לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, מדצמבר 2005, הטיל סעיף 12ג על מנהלי מוסדות חינוך חובה לדווח גם על כל מעשה אלימות גופנית בין עובד הוראה לבין תלמיד, ועל כל מעשה אלימות גופנית בין תלמידים שנגרמה בו חבלה. עד מועד סיום הביקורת לא קבע המשרד את הכללים הנדרשים לקיום החובה האמורה.

מעקב

19. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 188.

ליקוי

20. המשרד לא פעל להקמת מאגר מידע בין-משרדי לקליטת דיווחי החובה לרשויות השונות, לרבות המשטרה ומשרד הרווחה. הקמת מאגר כאמור הייתה חוסכת משאבים ותורמת לניטור אירועי האלימות החמורים, לרבות אלימות מינית, במערכת החינוך.

מעקב

20. בשנת תשס"ט התחיל מהלך של הקמת רשות מדידה בנושא, בראשות המשרד לביטחון הפנים. נציגי השירות הפסיכולוגי זומנו לפגישה אחת בנושא, בה נתנו סקירה על מאגרי המידע הנמצאים במשרד בתחום הרלבנטי.

ליקוי

21. התוצאות המתקבלות באמצעות כלי לניטור הבריונות והאלימות בכל בית ספר, שפיתח השירות הפסיכולוגי-יעוצי במסגרת תכנית התערבות כוללת, תכנית אקלים חינוכי מיטבי, הן חסויות ונתונות למנהל בית הספר בלבד. במצב זה אין למשרד נתונים שיכולים לשמש לו לצורכי ניטור. בשבע השנים שעברו מאז השקת התכנית השקיע בה המשרד 8 מיליון ש"ח, אף על פי כן לא גדל שיעור בתי הספר שעברו את תהליך האבחון הראשוני ובכל שנה מאובחנים כ-250 בתי ספר בלבד. המשרד אינו יודע מהו שיעור בתי הספר שאובחנו אבחון חוזר בעקבות תכנית התערבות שהופעלה בהם על סמך ממצאי שאלון.

מעקב

21. לכל בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים יש נתונים משאלוני המיצ"ב על אקלים בית הספר ועל רמת האלימות בו. נתוני המיצ"ב של תשס"ח היוו את נתוני הבסיס. המיצ"בים הבאים יצביעו על רמת השינוי. בתש"ע יהיו למחצית מבתי הספר נתונים חוזרים. כמו כן, יש בידי המשרד נתונים של אבחונים חוזרים של התוכנית לבניית אקלים בטוח (אח"מ) מ - 277 בתי ספר.

ליקוי

22. המשרד אינו מקצה לבתי הספר משאבים למימון הפעילות בתחום המניעה, ואין שעות לימוד "צבועות" להפעלת התכניות. השירות אינו עושה מעקב אחר הפעולות שנוקט כל מוסד חינוכי במסגרת המאבק בתופעת הבריונות, אינו מנהל רישום של תכניות המניעה המופעלות בבתי הספר ואינו מודד את תוצאותיהן.

מעקב

22. בשנת הלימודים תש"ע הקצה המשרד תקציב ייעודי לטיפול באלימות. הוקצו ימי הדרכה ל - 1200 בתי-ספר (יום הדרכה ל-5 בתי-ספר) . כמו כן הוקצו ימי הדרכה לבתי-ספר במיקוד 1 יום הדרכה לכל 2 בתי-ספר). הוקצה תקציב לימי עיון למנהלים בכל בתי-הספר.

ליקוי

23. התכנית אקלים חינוך מיטבי אינה מופצת בכל בתי הספר. בחמש השנים האחרונות לא הקצה המשרד ימי הדרכה מספיקים להפעלת התכנית בכל מערכת החינוך. תכנית האח"מ היא עדיין תכנית וולונטרית, ולמשרד אין נתונים אודות מידת הצלחתה.

מעקב

23. ראה מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 156. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

24. בתי ספר שידם משגת ומעוניינים להתמודד בהצלחה עם תופעות הבריונות ואלימות התלמידים, יוכלו לעשות זאת באמצעות רכישת תכנית התערבות פרטית, דוגמת תכנית "רולידר" או מודל "חוסן נעורים", המלווה בפיקוח והערכה שוטפים בידי מומחים בעלי שם. לעומת זאת, בתי ספר שאין ידם משגת ומעוניינים להתמודד עם בעיית האלימות צריכים להפעיל את התכנית בסיוע מדריכי השירות. אולם

רבים מבתי הספר הללו לא יוכלו להפעיל את התכנית, בהיעדר תקצוב של מלוא ימי ההדרכה הנדרשים לכלל בתי הספר במערכת החינוך. בתי ספר שמתעלמים מבעיית האלימות אינם מחויבים להפעיל תכנית התערבות כלשהי המותאמת לצרכיהם, ולכן יש סיכוי קלוש שהאקלים החינוכי ורמת הבריונות והאלימות בהם ישתנו לטובה.

מעקב

24. מתוך הנתונים על רמת אלימות גבוהה בחטיבות הביניים, יקבלו כל החטיבות הדרכה. בשנת הלימודים תש״ע יקבלו מעל 600 בתי ספר יסודיים הדרכה. תינתן חשיפה ראשונית של החוזר לכלל בתי הספר.

ליקוי

26. תכנית מניעה רשותית - אלימות סמים אלכוהול, היא תכנית מערכתית בין-משרדית למניעת התנהגויות מסוכנות בקרב ילדים ובני נוער (להלן - תכנית אס״א). בשנת 2001 החל מינהל חברה ונוער להפעיל את התכנית בשיתוף גורמים מחוץ למשרד. עד שנת 2006 היא הופעלה ב-60 רשויות במסגרת התכנית הוקצה לכל רשות סך של 100,000 ש״ח לשנה.

ליקוי

27. תכנית אלימות סמים אלכוהול החלה לפעול בלי שהיה בידי המינהל ניטור או מיפוי של אירועי האלימות ביישובים שנבחרו לתכנית. במינהל ובאגף הכספים במשרד אין פירוט של הסכומים שהושקעו בתכנית. הרחבת התכנית ליישובים נוספים נעשתה בלי שנבדקה יעילותה ותועלתה.

מעקב

26-27. ראה מעקב לדו״ח 58ב׳ עמ׳ 157.

ליקוי

29. לא הופצו תכניות למניעת בריונות ואלימות לכל גני הילדים במערכת החינוך, על אף ממצאי המחקרים המלמדים כי הפעלת תכניות כאמור בגיל הרך עשויה לגרום לצמצום אלימות לאורך כל החיים.

מעקב

29. בשנת תשס״ט מסתיימת כתיבת התכנית, שעברה שינויים בעקבות פיילוט. תכנית זו אינה ממוקדת רק בבריונות ואלימות

בגני הילדים, אלא היא מיועדת לילדים בסיכון המאותרים על ידי הגננות.

ליקוי

30. בשנים 2005-2007 החלה לפעול באילת התכנית "עיר ללא אלימות" - תכנית עירונית מקיפה למאבק באלימות שתוקצבה בסך כ-12 מיליון ש"ח. באוקטובר 2006 החליטה הממשלה להפעיל את המודל "עיר ללא אלימות" שנוסה במערכת החינוך באילת, ביישובים נוספים, ואולם המשרד המשיך לדבוק במדיניותו להפיץ את תכנית אס"א (ב-60 יישובים) ותכנית האח"מ – אקלים חינוכי מיטבי - אף שעדיין לא נבדקה יעילותן.

מעקב

30. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

31. התכנית המערכתית "כישורי חיים", המתמקדת בפיתוח כשירות רגשית-חברתית של תלמידים, ועוסקת בין היתר בהטרדה ואלימות מינית, היא תכנית חובה במערכת החינוך החל בשנת הלימודים התשס"ח. המשרד לא תקצב שעה ייחודית לצורך הפעלתה במוסדות החינוך, לא הכשיר את כלל המורים להנחות את התכנית בכיתות ולא הקים מנגנון אכיפה ובקרה בכל הקשור לדרכי הפעלתה.

מעקב

31. לבתי הספר היסודיים נתנה הוראה כבר בתשס"ח להקצות שעתיים מתוך סל השעות: שעה לשעת מחנך, ושעה לכישורי חיים. בחטיבות הביניים אין הקצאה ייחודית, אך הם התבקשו לשלב את התכנית במסגרת שעת מחנך. המשרד נמצא בעיצומו של מחקר הערכה על 15 בתי ספר שהפעילו את התכנית. השירות הפסיכולוגי עורך סקר על יישום התכנית. נתוני הסקר יוצגו בפני מנהלת המינהל הפדגוגי, מנכ"ל המשרד והשר, לקראת פתיחת שנת הלימודים תש"ע.

ליקוי

32. אגף תכניות סיוע ומניעה בשירות מטפל בפניות מגורמים שונים המבקשים להציג מיזמים ותכניות לימוד למניעת אלימות, לשם קבלת היתר להפעילם במוסדות חינוך. השירות אינו מעביר לבתי הספר שמות של תכניות מומלצות, ואף אינו מקיים מסגרת למתן אישור או היתר פורמלי להפעלת תכניות כאמור. המשרד לא הכין אוגדן תכניות, ולא פרסם קריטריונים לאישור תכניות התערבות שיחידות שונות במשרד וגורמים מחוצה לו מציעים לבתי הספר. בנסיבות אלו, קיים

שוק פרוץ של תכניות התערבות למניעת אלימות במוסדות חינוך בלי שהמשרד משתתף בו ובלי שהוא מפקח עליו.

מעקב

32. נבנתה תכנית מערכתית הכוללת סטנדרטים לאקלים בית ספרי ולצמצום אלימות. נכון ליולי 2009, המשרד משקיע את פעולותיו בהטמעת החוזר והתוכנית בקבוצה גדולה של בתי ספר להטמעת התכנית. בשלב זה הוחלט לא להוציא אוגדן תכניות, כמו בחוזר מנכ"ל משנת 2000.

ליקוי

33. התכנית לטיפול בבתי ספר בסיכון שהגיש השירות להנהלת המשרד לא תוקצבה. המשרד לא קבע מדיניות אחידה לכל מחוזותיו בסוגיה כיצד לנהוג בבתי ספר שנמצאה בהם רמה גבוהה של אלימות, הגדרתם "בתי ספר בסיכון", וקיום ליווי ופיקוח הדוק על פעילותם.

מעקב

33. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 189. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

34. באפריל 2005 הציג אגף השירות לפני הנהלת המשרד תכנית להקמת מרכז לטיפול בתלמידים המתנהגים באלימות קשה, שלא במסגרת מוסדות החינוך המיוחד. התכנית הייתה אמורה לשמש דגם להקמת מרכזי טיפול כאלה בשנת הלימודים התשס"ז (2006-2007) ועלותה בכל מחוזות המשרד נאמדה בכ-4 מיליון ש"ח. תכנית זו לא יצאה לפועל. יצוין שגם אם הייתה יוצאת לפועל, לא היה אפשר לכפות אותה משום שההשתתפות בה הותנתה בהסכמת התלמידים ובהסכמת הוריהם. המשרד הניח לבתי הספר להתמודד לבדם עם תלמידים בעלי הפרעות התנהגות קשות, בלי לקבל את הכלים המתאימים והמשאבים הדרושים לשם כך.

מעקב

34. בשנת הלימודים תשס"ט הוכשרה קבוצת מדריכים בתכנית לטיפול בילדים בעלי הפרעות התנהגות. ההכשרה עדין נמשכת. התכנית פותחה על-ידי פרופ' תמי רונן ובשיתוף "אשלים" – ג'וינט. התכנית עתידה להיות מיושמת בהמשך לקבוצות תלמידים, במסגרת השעות הפרטניות ב"אופק חדש".

ליקוי

35. אין טיפול מערכתי, נמרץ ומקיף בתלמידים בעלי הפרעות התנהגות בכל הגילים. המשרד לא פיתח תכנית טיפולית מערכתית ולא הקים מסגרות, שבהן ייקלטו תלמידים שרמות האלימות שלהם גורמות לקשיים רבים להם ולסביבתם.

מעקב

35. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

36. אגף פניות הציבור (להלן - פנ"צ) הוא הגוף העיקרי האמון על טיפול בפניות ובתלונות של הציבור למשרד. טיפול בתלונות בעניין הבריונות והאלימות לפי נוהלי פנ"צ לא תמיד מתאים לצורכי המתלוננים. המשרד מפעיל גם את יחידת ה"קו הפתוח" המיועד בעיקר לתלמידים, ואחראי לטיפול בפניות בנושא אלימות ודרכים למניעתה. אין חלוקת אחריות בין פנ"צ ובין ה"קו הפתוח". אין ניתוב טלפוני של הפונים והמתלוננים לאחת היחידות האמורות לפי נושא הפנייה, והתלונות המגיעות בכתב אינן מועברות ליחידה המתאימה. הכפילות בעבודת היחידות הללו מקשה על ציבור הפונים והמתלוננים, ואינה מספקת פתרון מתאים ויעיל למצוקותיהם של התלמידים.

מעקב

36. המערכת נכנסה לשימוש האגף ב - 3 במאי 2009. בישיבה עם הגורם המוסמך באגף שירות פסיכולוגי ייעודי, סוכמה מתכונת העברת הנתונים ודרך הטיפול בתלונות אלה.
ביוני 2009 סוכם בין שפ"י לאגף לפניות ותלונות הציבור, על קבלת דוח רבעוני לגבי תלונות המגיעות אליהם, וסוכם נוהל היוועצות באירועי אלימות.

ליקוי

40. לתלמידים שפוגעים מינית, ובפרט תלמידים מתחת לגיל האחריות הפלילית, אין מענה טיפולי במערכת החינוך. תכנית-אב כוללת לטיפול בילדים פוגעים מינית מתחת לגיל האמור, שהוכנה בידי ועדה בין-משרדית - משותפת למשרדי החינוך, הרווחה, הבריאות והמשטרה - והוגשה לוועדת השרים למאבק באלימות לא תוקצבה, ולכן לא הופעלה.

מעקב

40. בשנת הלימודים תשס"ט התקיימו שני קורסי הכשרה לפסיכולוגים חינוכיים לטיפול בילדים בעלי התנהגות מינית פוגעת. בקורסים השתתפו כ - 50 פסיכולוגים מכל רחבי הארץ.

חינוך מוכר שאינו רשמי

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; המשרד לביטחון הפנים; משרד הבריאות; משרד המשפטים; נציבות שירות המדינה; מרכז החינוך העצמאי; רשת הגנים של אגודת ישראל

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 197.
ליקוי מספר 8 תוקן. ראה מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 165.
ליקוי מספר 9 ראה מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 166.
ליקוי מספר 11 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 198.

ליקוי מספר 33 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 199.

ליקוי

2. חוק הפיקוח קובע כי מנכ"ל המשרד או רשות הבריאות רשאים לדרוש מבעל רישיון לתקן בתוך זמן סביר כל ליקוי הנוגע לבית הספר או לתברואה בו. במדגם נמצאו חמישה גני ילדים השייכים לרשת גני אגו"י, שבהם הודיע למשרד מנהל אגף הרישוי של הרשת, שהליקויים שמצאה רשות הבריאות תוקנו. אולם בכל המקרים העלו ביקורות חוזרות של רשות הבריאות שהליקויים לא תוקנו.

מעקב
משרד החינוך

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. בשני מקרים העניק המשרד רישיון להפעלת מוסד חינוך - על פי החלטת האגף - בניגוד לאמור בחוק הפיקוח: כבר במאי 2004 הסבה רשות הבריאות את תשומת לב האגף להודעות שווא של רשת גני אגו"י על כך שתיקנה ליקויים שנמצאו בגן א'. אף על פי שרשות הבריאות נתנה חוות דעת שלילית על הגן, העניק המשרד רישיון להפעלתו על סמך הודעת הבעלות כי תיקנה את הליקויים. במשך שנה המשיכה הבעלות להפעיל את הגן ברישיון, בלי שניתנה חוות דעת נוספת של רשות הבריאות ובלי שהיה מידע מהימן על תיקון הליקויים; במקרה אחר יש חשש שמא בית ספר א' פעל כשש שנים בתנאי תברואה שאינם מתאימים למוסד חינוך.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. בשני מקרים שבהם העלתה מפקחת א' של האגף הבכיר לחינוך מוכר שאינו רשמי ליקויים תברואתיים חמורים בגני ילדים של רשת גני אגו"י ודיווחה עליהם למרכזת רישוי גני ילדים באגף, לא פעלה המרכזת באופן מידי כנדרש: במקרה אחד היא העדיפה לאמץ את גרסתו של מנהל הרישוי ברשת על פני גרסתה של המפקחת, ורק משקיבלה חוות דעת שלילית של רשות הבריאות הודיעה לבעלות שהרישיון יבוטל; ובמקרה האחר הובא לפניה מידע שחייב נקיטת פעולות לאלתר, שכן נאמר ששלושה ילדים כבר נפגעו בגופם ממפגע בגן. המרכזת אמנם דרשה מהרשת לתקן את הליקוי ואף איימה לסגור את הגן, אולם היא לא דיווחה על כך להנהלת האגף כדי שזו תחליט אם יש להוציא צו סגירה לגן, והגן המשיך לפעול במשך חודשים.

מעקב

4. הנוהל הקיים באגף קובע כי כאשר הפיקוח מפנה תשומת לב לליקויים תברואתיים חמורים, האגף מפנה את הגורם המקצועי לבדיקה.

ליקוי

5. הממצאים בדבר הבקשות לרישיון שהגישה רשת גני אגו"י מעלים חשש שמא הדיווחים שדיווחו למשרד מנהל הרישוי ברשת והבעלות היו לא אמינים ונועדו להשיג רישיונות גם בתנאי תברואה ירודים. אפשר היה לצפות כי האגף ינקוט פעולה כלשהי כלפי הבעלות, אך ממסמכי האגף עולה כי הוא לא עשה זאת. ממצאי הביקורת מעלים חשש שמא בחר האגף לעצום את עיניו נוכח דיווחים לא אמינים.

מעקב

5. האגף מפנה תשובות של כל הבעלויות לגורמים המקצועיים, כגון: בטיחות, בריאות והפיקוח הפדגוגי, על מנת לבדוק הממצאים בשטח. אם אכן על פי הממצאים המתקבלים במשרד עולה כי הדיווח אינו אמין, פועל האגף מול הבעלות לבחינת ובדיקת הנושא, כולל הפעלת סנקציות בתחום התקצוב והרישוי.

ליקוי

6. משהתקשה האגף לקבל חוות דעת מרשות הבריאות, היה באפשרותו להפנות את הטיפול בנושא להנהלת המשרד, כדי שזו תפנה להנהלת משרד הבריאות. אין בעיכוב של גורם זה או אחר במשרד הבריאות משום אישור להעניק רישיון להפעלת מוסד חינוך בלי שהתקבלה חוות הדעת הנדרשת.

ליקוי

7. משרדי החינוך והבריאות סיכמו כבר בשנת 2003 כי חוות הדעת של רשות הבריאות תקפה למשך שלוש שנים, אולם במדגם נמצאו שני מקרים שבהם חודש הרישיון אף על פי שעברו יותר משלוש שנים, מאז ניתנה חוות הדעת האחרונה של רשות הבריאות, ובמקרה אחד עברו כשש שנים.

מעקב

6-7. נוהל בנושא "אישור תברואה למוסדות חינוך" נמצא בדיונים מתקדמים עם הגורמים המקצועיים של משרד הבריאות והיועצים המשפטיים של שני הצדדים. לו"ז לפרסום הנוהל - סוף שנת 2009.

ליקוי

10. נבדקו דוחות בטיחות שהגישו שמונה יועצי בטיחות. הבדיקה העלתה כי שבעה מהם העלו ליקויים, ולו ליקויים קלים, באחוז ניכר - מ-60% ועד 100% - מדוחות הבטיחות שהוגשו. לעומת זאת, יועץ בטיחות אחד, מנהל הרישוי ברשת, ששימש כיועץ הבטיחות שלה, לא העלה שום ליקויי בטיחות, אף לא קלים, בדוחות שהגיש עבור 17 מ-18 גני הילדים שעלו במדגם. דוחות בטיחות שבאופן שיטתי היו נטולי ליקויים לא עוררו את תשומת הלב של הממונים על נושא הבטיחות במוסדות חינוך במשרד, וממילא לא קיים המשרד בדיקה במטרה לבחון את הנושא ולא נקט פעולות נגד רשת גני אגו"י. על המשרד לקיים מבדקים במוסדות החינוך של רשת גני אגו"י כדי לוודא שדוחות הבטיחות שהגישה משקפים נכונה את מצב הבטיחות במוסדות, ובמידת הצורך לנקוט סנקציות מתאימות.

מעקב

10. העברת האישורים לבדיקת כלל מתקני המשחק ברשת גני הילדים של אגודת ישראל, לשיפור בטיחותם של מתקני המשחק, אמורה להתבצע ולהסתיים עד סוף ספטמבר 2009.

ליקוי

12. כאשר המשרד שוקל אם לתת רישיון למוסד חינוך, הוא נעזר בחוות דעת פדגוגית של מפקח; וכאשר מדובר במוסד חינוך במגזר החרדי, מפקח של האגף הוא שנותן את חוות הדעת. רק במאי 2007 הגדיר המשרד לראשונה כללים ברורים וכתובים לטיפול בכל הנוגע לחוות דעת פדגוגיות, לרבות התנאים להוצאת רישיון מותנה בחוות דעת כזו. נמצאו מקרים שבהם מוסד חינוך פעל במשך שנת לימודים אחת או יותר בלי שנציג פיקוח ביקר בו וכתב חוות דעת בעניינו; את רוב חוות הדעת, שנבדקה בהן זהות ממלא חוות הדעת הפדגוגית, כתבו מדריכים ולא מפקחים, אף על פי שהסמכות לעשות זאת שמורה למפקח ואינה נמנית עם סמכויותיו של מדריך.

מעקב

12. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

13. הביקורת העלתה כי בית ספר ז' פעל במשך שנים, לעתים אף כי הוצא לו צו סגירה; רשות הבריאות נענתה לבקשתו של מנהל מרכז החינוך העצמאי - שהוא הבעלות של בית הספר - לתת חוות דעת חיובית כדי לאפשר למשרד להעניק רישיון להפעלתו, אף על פי שבמשך שנים סברה שהמבנה שבו שוכן בית הספר אינו ראוי לשמש מוסד חינוך. ביוני 2005 חידש המשרד את הרישיון להפעלת המוסד ללא חוות דעת תקפה של רשות הבריאות. גם משפג תוקף הרישיון המשיכה הבעלות להפעיל את בית הספר באותו מבנה שפסלה רשות הבריאות לשימוש. נושא הרישוי של בית ספר זה הובא שוב ושוב בפני האגף, לעתים גם בפני מנהלת האגף, הן בשל חוות דעת של רשות הבריאות, הן בשל המשך פעילותו של המוסד בניגוד לצו סגירה שהוצא נגדו, הן בשל ליקויי בטיחות חמורים והן בשל חוות דעת פדגוגיות על מיעוט תלמידות. לדעת משרד מבקר המדינה, במקרים מורכבים כגון זה הנהלת המשרד היא שצריכה לקבל את ההחלטה בדבר מתן הרישיון וחידושו, ואל לה להותיר את קבלת ההחלטה בידי האגף לבדו.

מעקב

13. הצוות המקצועי של האגף בודק כל בקשה ואת הנספחים המצורפים טרם העברתם למנהל הכללי לאישורו. במקרים בהם הצוות המקצועי מגלה חריגות מהנוהל, מתכנסת ועדת החריגים בראשותו של מנהל האגף עם הגורמים הרלוונטיים במשרד לצורך קבלת החלטה.

ליקוי

14. במדגם הועלו תשעה מקרים שבהם חודש רישיון לבתי ספר אף על פי שמספר התלמידים בהם היה נמוך מהנדרש בנוהל הרישוי.

מעקב

14. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

15. כדי שהמשרד יוכל לבחון בקשה להקמת מוסד חינוך חדש - גם בהיבט של מידת הצורך בו נוכח מצאי המוסדות הקיימים - עליו למפות את המוסדות הקיימים גם לפי זרם החינוך שאליו הם משתייכים. ממסמכי המשרד עולה כי למרות הנחיצות במיפוי האמור, הוא לא בוצע עד למועד סיום הביקורת (ספטמבר 2007).

מעקב

15. האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי פועל עם מינהל הפיתוח וגורמי החינוך המוכר שאינו רשמי, כדי להתחיל במיפוי צרכי החינוך החרדי והמוכר האחר. לו"ז- סוף שנת הלימודים תש"ע.

ליקוי

16. המשרד אינו אוכף את הכללים שהוא קבע בעניין מספר התלמידים המזערי בכל מוסד חינוך. משום כך מציגים מי שמבקשים לפתוח בית ספר דוגמאות של בתי ספר שהמשרד העניק להם רישיון, על אף שמספר התלמידים בהם קטן.

מעקב

16. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

17. כבר בשנת 2005 קבעה מנהלת האגף הבכיר לחינוך מוכר שאינו רשמי שאין לחדש את הרישיון להפעלת בית ספר ט', בשל מספר התלמידים הקטן, ובשנת 2006 חזרה וקבעה שבתום שנת הלימודים ייסגר המוסד. בשתי הפעמים, לאחר שפנה אליה חבר הכנסת יעקב ליצמן, שינתה מנהלת האגף את החלטתה.

מעקב

17. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

18. תפקידי מפקח כוללים מטלות של פיקוח על מוסדות חינוך, ללא הבחנה בין בעלויות שונות. מכאן שמפקח יכול לבצע את המוטל עליו במוסדות חינוך של בעלויות שונות. חלוקת מוסדות החינוך בין המפקחים באגף נעשית לפי שלב החינוך במוסד וכן לפי הבעלות המחזיקה בו. כל מפקח באגף אחראי למוסדות חינוך רבים שנמצאים בכל הארץ, בפיזור גיאוגרפי רחב ביותר. לדעת משרד מבקר המדינה, חלוקת מוסדות החינוך מוכר שאינו רשמי (מוכש"ר) בין המפקחים לפי סוגי בעלויות ובלי להביא בחשבון את הפיזור הגיאוגרפי מקשה על עבודת הפיקוח, למשל על תדירות הביקור במוסדות.

מעקב

18. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

19. הנהלת המשרד לא קבעה מפתח תקינה של משרות פיקוח על מוסדות החינוך המוכש"ר. מכיוון שכך, אי אפשר לדעת מהו מספר התקנים שהיה ראוי להקצות לשם פיקוח על מוסדות חינוך אלה.

ליקוי

20. באין מפתח תקינה של משרות פיקוח על מוסדות החינוך המוכש"ר חישב המשרד את מספר תקני הפיקוח הנחוצים לאגף לשם פיקוח על מוסדות חינוך במגזר החרדי על פי מפתח התקינה בחינוך הרשמי. הביקורת העלתה כי בהשוואה למספר התקנים שנגזר ממפתח שקבע המשרד בנוגע למוסדות חינוך רשמיים, יש מחסור חמור בתקני פיקוח באגף. מספר התקנים החסרים לפיקוח על גני ילדים באגף - על פי אותו מפתח - גדול פי שמונה ממספר התקנים הקיימים; מספר התקנים החסרים לפיקוח על בתי ספר באגף גדול פי ארבעה ממספר התקנים הקיימים; ובמוסדות לחינוך מיוחד - פי שלושה.

ליקוי

21. משנת 2003 ואילך התריעה מנהלת האגף פעמים רבות על מחסור בתקני פיקוח באגף בהשוואה למפתח התקינה בחינוך הרשמי, אולם הנהלת המשרד לא עשתה די כדי לשנות זאת. על פי מסמכי לשכת

סמנכ"ל בכיר למינהל ולמשאבי אנוש במשרד, "על מפקח לבקר כ-4 פעמים בשנה בכל בית ספר". נמצא כי המספר הממוצע של מוסדות חינוך שעליהם מופקד מפקח באגף היה 880 גני ילדים או 119 בתי ספר או 100 מוסדות לחינוך מיוחד. אפשר להניח שבמצב כזה לא ביקר המפקח במהלך שנת הלימודים בכל מוסדות החינוך כנדרש. משמעות הדבר היא שהפיקוח של המשרד על מוסדות חינוך שבתחום פיקוחו של האגף רופף.

מעקב

19-21. ועדה מיוחדת לנושא התקינה של הפיקוח בכל מערכת החינוך אמורה לבדוק גם את התקינה בחינוך המוכר שאינו רשמי, ולהביא המלצותיה בפני מנכ"ל המשרד. לו"ז- סוף שנת הלימודים תש"ע.

ליקוי

22. הסמכות לכתוב חוות דעת פדגוגיות על מוסדות חינוך שמורה למפקח ואינה נמנית עם סמכויותיו של מדריך, אולם משיחות עם תשעה מפקחים באגף עולה כי שבעה מהם נעזרו במדריכים שביקרו במקומם במוסדות החינוך וכתבו בשמם חוות דעת פדגוגיות.

מעקב

22. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

23. שתי מפקחות על גני ילדים מסרו למשרד מבקר המדינה כי מרכזת גני ילדים - אשר מתפקידה בין השאר לטפל בתיקי הרישוי, שבהם מתויקות לדוגמה חוות הדעת של רשות הבריאות - לא התירה להן לעיין בתיקים של גני ילדים שבתחום פיקוחן, ובכך נפגע תפקודן. לדעת משרד מבקר המדינה, הגבלת יכולתו של מפקח לעיין בתיקי רישוי אינה סבירה. מן הראוי שמידע כאמור יהיה נגיש לכל המפקחים, והמשרד יעודד אותם לעשות בו שימוש כדי לוודא שמוסדות החינוך פועלים בתנאים נאותים.

מעקב

23. המשרד פועל לאפשר למפקחים גישה ממוחשבת לתיקי הרישוי. המשרד פעל לסריקת כל מסמכי תיקי הרישוי, ופועל לטייב את מערכת הסריקה, כדי שהחומר יעמוד לרשות הצוות המקצועי של האגף.

ליקוי

24. נמצא כי תקן העובדים באגף כולל שלושת-רבעי משרה של מפקח - כולל בחינוך היסודי ש"נשכחה", לא אוישה ואף לא נעשה לה מכרז משנת 2001 ועד למועד סיום הביקורת (ספטמבר 2007).

מעקב

24. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

25. בדצמבר 2003 ובדצמבר 2005 פרשו לגמלאות שני מפקחים באגף, אשר פיקחו על כ-370 בתי ספר. התברר כי למרות המחסור במשרות פיקוח באגף לא אוישו משרות אלה עד למועד סיום הביקורת. אחת הסיבות לעיכוב באיוש המשרות הייתה מחלוקת עקרונית במשרד בעניין דרישות הסף להשכלה במכרזים למשרות אלה. על פי החלטת משרד המשפטים, הפתרון הזמני שהושג אינו תקף לשנת הלימודים התשס"ח, ולמרות זאת עד ינואר 2008, אמצע שנת לימודים זו, לא התקיימו דיונים למציאת פתרון חלופי.

מעקב

25. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

26. מנהלת האגף כתבה למנכ"ל המשרד לשעבר, כי אי-איוש משרות הפיקוח גורם לעיכוב בהסמכת עובדי הוראה; אולם המנכ"ל לא השיב על מכתבה, אף על פי שהיא העלתה בעיה עקרונית שנדרש לה פתרון מידי. מדברים שמסרו שני מפקחים עולה כי מנהלת האגף ביקשה מהם לשמש ממלאי מקום למפקחים שפרשו, אך יכולתם לפקח במקומם הייתה מוגבלת.

מעקב

26. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 198.

ליקוי

27. המחוקק קבע כי חלה על המדינה חובה לפקח על מוסדות חינוך מוכש"ר. הנהלת המשרד לא קבעה מפתח תקינה לפיקוח על מוסדות חינוך מוכש"ר, ומספר התקנים שנתנה בידי האגף קטן מהמקובל לגבי

מוסדות חינוך רשמי. גם את תקני הפיקוח שניתנו לאגף לא הצליח המשרד לאייש במלואם, ולכן אין במערך הפיקוח הקיים של האגף כדי לתת מענה נאות לצורכי הפיקוח על מוסדות חינוך מוכש"ר במגזר החרדי. יוצא שהמשרד ויתר, ביודעין, על קיום פיקוח ראוי על מוסדות חינוך מוכש"ר במגזר החרדי.

מעקב

27. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 198.

ליקוי

28. חוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, קובע כי מוסד חינוך לא יוכרז כמוסד מוכר אלא אם התמלאו תנאים אחדים, בהם "משכורות המורים והעובדים במוסד לפי השיעורים והכללים הנהוגים במוסדות חינוך רשמיים". הביקורת העלתה שהמשרד לא עשה בקרה מספקת על שכר עובדי הבעלויות בטרם הכריז על מוסדות החינוך כמוכרים. גם לאחר שהוגשה למשרד תלונה על בעלות מסוימת, והמתלונן הגיש לאגף, ליועצת המשפטית של המשרד, ולמנכ"ל המשרד לשעבר תלושי שכר שהעידו לכאורה שהבעלות אינה משלמת לעובדיה שכר כנדרש, לא בדקו הנוגעים בדבר את התלונה.

מעקב

28. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

29. במשך שש שנים לא הסדירו המשרד ומשטרת ישראל את אופן הטיפול באכיפת צווי סגירה: היועמ"ש העלתה כבר ביוני 2001 את הנושא בפני המשטרה, אולם המשרדים דנו בעניין רק כעבור יותר משנתיים; המשרד לא הפנה את תלונותיו לגורם שנקבע; והמשטרה דרשה שנוסף על הליך העבודה שסוכם עמה, יגיש מפקח את התלונה ויצרף מסמכים שונים, אולם לא הפנתה דרישה זו למשרד. במהלך הביקורת, במרס 2007, פנה נציג הלשכה המשפטית במשרד לראש מחלקת החקירות במטה הארצי של המשטרה וביקש לקיים עוד פגישה בעניין. עד נובמבר 2007 לא נקבע מועד לדיון זה.

ליקוי

30. התברר כי משנת 2005 ועד סוף מאי 2007 פנה המשרד למשטרה 52 פעמים בעניין מוסדות חינוך. על פי נתוני המשטרה, לעומת זאת, בתקופה זו נפתח רק תיק תלונה אחד - בעוון עברה על חוק הפיקוח - והוא "נסגר באין עניין לציבור".

ליקוי

31. הביקורת העלתה מקרים שבהם סבר האגף שאין להתיר את המשך הפעלתם של מוסדות החינוך, בשל ליקויי בטיחות או תברואה חמורים, אולם המשרד לא הוציא להם צווי סגירה. משמעות הדבר היא - כפי שגרס המשרד - שתלמידים חשופים לסכנה במוסד החינוך שבו הם לומדים בשל ליקויי בטיחות או תברואה.

מעקב

29-31. נושא התיאום בין המשרד באמצעות הלשכה המשפטית, לבין משטרת ישראל בקשר למוסדות המקבלים צווי סגירה, נמצא עדיין בטיפול הלשכה המשפטית והאגף לחינוך מוכר שאינו רשמי.

ליקוי

32. בדצמבר 2002 סיים בעלה של מרכזת גני ילדים קורס להכשרת מנהלי בטיחות למוסדות חינוך והחל להכין דוחות בטיחות לבעלויות שונות של מוסדות חינוך מוכש"ר כיועץ בטיחות פרטי. היועץ הכין עבור בעלויות דוחות בטיחות על גני ילדים שהליך הרישוי שלהם היה בטיפולה של אשתו, מרכזת גני ילדים. עד למועד סיום הביקורת - שנה לאחר שניתן פסק הדין של בית המשפט לעניינים מינהליים, שממנו עולה כי יש להכין עבור מרכזת גני ילדים הסדר למניעת ניגוד עניינים - לא הוסר החשש לניגוד עניינים ואף לא נקבע כיצד יש להסירו. זאת אף על פי שבתקופה זו כבר עבד היועץ והכין אישורי בטיחות עבור בעלויות שהגישו בקשות לרישיון.

מעקב

32. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 174. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

34. משנת 2004 ועד למועד סיום הביקורת (ספטמבר 2007) קיבל הסמנכ"ל תלונות של עובדים במשרד על יחסי עבודה עכורים באגף, ובין השאר על יחסה לעובדים של מנהלת האגף, אולם לא נמצא שהוא בירר את פשר התלונות עם עובדי האגף כדי לפעול להסדרת יחסי העבודה בו. גם כאשר התלוננה עובדת בפני המנכ"ל לשעבר של המשרד והתחננה שייאות לקבלה לשיחה, לא הגיב המנכ"ל על פנייתה. משנת 2004 ועד סוף שנת 2007 נמנעה הנהלת המשרד מלהתערב ביחסי העבודה באגף. לדעת משרד מבקר המדינה, על הנהלת המשרד לפעול להסדרת יחסי העבודה באגף.

מעקב

34. המשרד ביצע בדיקה והכין תוכנית לשינוי ארגוני באגף. המבנה ארגוני הועבר לאישורה של נציבות שירות המדינה. עם פרישתה לגמלאות של מנהלת האגף, מונה במקומה מנהל חדש, החל מיום 1/11/08.

השירות הפסיכולוגי-חינוכי

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; משרד האוצר; משרד הבריאות; נציבות שירות המדינה; מרכז השלטון המקומי; עיריית אשדוד; עיריית בית שמש; עיריית מודיעין עלית; עיריית נתיבות; מועצה אזורית חוף הכרמל; מכבי שירותי בריאות

ליקוי מספר 8 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 179.

ליקוי

1. המשרד הפיץ חוזרי מנכ"ל שפרטו את השירותים שהשירות הפסיכולוגי החינוכי (שפ"ח) צריך לספק לתלמידים, להוריהם ולצוותי החינוך. סל השירותים מחולק ל"סל בסיסי" ול"סל משלים". הסל הבסיסי כולל גם רשימה של "שירותי חובה". על פי ממצאי הביקורת, חלק מהרשויות המקומיות לא נתנו באופן מלא חלק משירותי החובה. לדוגמה, התערבות מערכתית לילדים בסיכון.

מעקב
משרד החינוך

2. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 204.

ליקוי

2. בחוזרי המנכ"ל קבע המשרד כללים להקצאת תקני פסיכולוגים לשפ"חים. על פי מפתח התקינה אפשר לחשב את "אחוז הכיסוי" בכל רשות מקומית, והוא מלמד על היחס שבין מספר התקנים בפועל ובין מספר התקנים הרצוי. בכ-50% מהרשויות המקומיות בארץ, היה אחוז הכיסוי 50% או פחות וב-25% היה אחוז הכיסוי נמוך מ-30%. מתברר שהמשרד הקצה תקני פסיכולוגים בלי לקחת בחשבון קריטריונים שהוא עצמו קבע בנספח לאחד מחוזרי המנכ"ל. כמו כן הקצה המשרד תקני פסיכולוגים שהיו מבוססים על נתונים לא מעודכנים במשך כשנתיים.

מעקב

2. הסתיים גיבושו של מתווה שירות פסיכולוגי חינוכי. המתווה הוצג בזמנו למנכ"לית ולסמנכ"לית. השירות הפסיכולוגי ממתין עתה לדיון עם מנכ"ל המשרד לצורך בחינת המדיניות.

ליקוי

3. בשנת 2002 נוסף לחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, פרק העוסק בשילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל. בעקבות חקיקת

פרק השילוב הוסטו המשאבים של השפ"חים למשימות שמתחייבות ממנו, וכן הוטלו משימות נוספות על פסיכולוגים בשפ"חים. כתוצאה מזה, וגם בשל אחוזי הכיסוי הנמוכים ממילא, צומצמה במידה ניכרת יכולתם של השפ"חים לתת שירותים פסיכולוגיים אחרים.

מעקב

3. המשרד בחן בשיתוף הגופים התקציביים את סוגית ההקצאה הייעודית של תקנים לצורך שירות פסיכולוגי לילדים בעלי צרכים מיוחדים. התקיימה ישיבה עם משרד האוצר והסוגיה תועלה בישיבה עם המנכ"ל בנוגע למתווה.

ליקוי

4. מפתח התקינה נקבע לפני כ-20 שנים. מאז חלו תמורות בהגדרת תפקידי הפסיכולוגים, ועם הזמן הם נדרשו לתת שירותים נרחבים יותר בתחומים חדשים. המשרד היה מודע לצורך לעדכן את המפתח, ואף הכיר בריבוי המשימות של הפסיכולוגים, אולם לא פעל לעדכונו.

מעקב

4. המשרד בחן מפתח תקינה חדש. נמצא כי הפערים בין המפתח החדש לבין היתכנות המימוש לא ניתנים לסגירה. על כן הגדיר המשרד סדר עדיפות לסגירת פערים בתקינה בתחום השילוב והחינוך המיוחד.

ליקוי

5. מתשובותיהן של רשויות מקומיות לשאלונים שהפיץ משרד מבקר המדינה עולים הנתונים הבאים: כ-12% מגני החובה ברשויות שהשיבו על השאלון, כ-13% מבתי הספר היסודיים, כ-21% מחטיבות הביניים וכ-24% ממוסדות החינוך המיוחד - לא קיבלו שירות פסיכולוגי-חינוכי בשנת הלימודים התשס"ז (2006-2007).

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. מדברים שמסר השירות הפסיכולוגי ייעוצי עולה כי על השפ"חים לתת שירות פסיכולוגי לתלמידי מוסדות החינוך המוכר שאינו רשמי באופן דומה לשירות הניתן לתלמידים בחינוך הרשמי, בהתחשב במידת הנכונות של המוסדות לקבל את השירות. בקרב האוכלוסייה שאינה מקבלת שירות פסיכולוגי, בולט חלקם של מוסדות חינוך מוכר שאינו רשמי, בעיקר במגזר החרדי. משקבע המשרד שעל השפ"חים לתת

שירות למוסדות אלה, עליו לנקוט את הפעולות הנדרשות כי להבטיח שהשירות יינתן להם.

מעקב

6. הוגדר מפתח חדש וניתנה עדיפות לסגירת פערים בתחום השילוב והחינוך המיוחד. נדרשת החלטת מנכ"ל בנוגע לעבודה עם מפתח חדש.

ליקוי

7. בשנים האחרונות הוטל על הפסיכולוגים בשפ"חים עומס גובר והולך. 28 רשויות מקומיות תיארו בתשובות לשאלונים כיצד הן מתמודדות עם אחוז הכיסוי הנמוך, בין השאר, באמצעות מניעת שירות פסיכולוגי ממגזר מסוים או ממוסדות חינוך הזכאים לקבלו. הסמנכ"לית ומנהלת המינהל הפדגוגי, לא העבירו את המידע על המחסור בתקנים של פסיכולוגים, ולא התריעו על השפעותיו החמורות לפני מנכ"ל המשרד בתקופת הביקורת, מר שמואל אבואב. על פי תשובת המשרד המנכ"ל היה מודע למצב, אולם לא נמצאו מסמכים המעידים על טיפולו בנושא.

מעקב

7. הסתיים גיבושו של מתווה שירות פסיכולוגי חינוכי. העבודה על המתווה כולל הפרק העוסק בשירות פסיכולוגי משלים התבצעה בשיתוף הייעוץ המשפטי של המשרד. השירות הפסיכולוגי ממתין לדיון עם מנכ"ל המשרד לצורך בחינת המדיניות.

ליקוי

9. מיולי 2005 ואילך כתבה מנהלת שפ"ח שדרות לראש העירייה, ותיארה את תנאי העסקתם של הפסיכולוגים בשפ"ח ואת קשייה באיוש התקנים העומדים לרשותה. ביוני 2006 דיווחה על עזיבתם של פסיכולוגים את השפ"ח ועל ניסיונותיה הכושלים לקלוט אחרים במקומם, והדגישה, שלא תוכל "לקחת אחריות מלאה". החל בינואר 2007 החל לפעול בשדרות מערך של פסיכולוגים חיצוניים שהעסקתם מומנה בידי גופים מהמגזר השלישי. יו"ר ועדת החינוך, התרבות והספורט בכנסת שדנה בנושא המחסור בפסיכולוגים, קרא לשרת החינוך, למצוא פתרון מידי למצב, בין השאר על ידי מתן תמריצים לפסיכולוגים. שרת החינוך כתבה ליו"ר הוועדה שהיא מתכוונת ליזום דיון בנושא עם משרד האוצר, אולם לא נמצאו מסמכים המעידים על טיפולה של השרה בנושא התמריצים.

מעקב

9. בשנת הלימודים תש״ע ימשיכו הפסיכולוגים בשדרות ובעוטף עזה לקבל תמריצים.

ליקוי

10. בשפ״חים שבמגזר הערבי יש מחסור בפסיכולוגים, והוא נובע, בין השאר, ממחסור בפסיכולוגים ערביים בארץ. במהלך שנת 2007 עבדו ב-29 שפ״חים, מרביתם ברשויות מקומיות שמשתייכות למגזר הערבי, פסיכולוגים מתמחים בלבד, ולא פסיכולוגים חינוכיים מומחים. על פי מסמכי המשרד, בהיעדר פסיכולוגים מומחים מתקיימים תהליכי עבודה שאינם מקיימים את דרישות החוק, והבולט שבהם - ״ועדת השמה [מתבצעת] ללא פסיכולוגים מומחים״.

מעקב

10. המגזר הערבי קולט כיום פסיכולוגים שהוכשרו בירדן. קליטה זו מקלה על החסר.
רשויות מקומיות ערביות עם היקף כיסוי נמוך מקבלות עדיפות בהקצאה בהתאם לאחוז הכיסוי.

ליקוי

11. כאשר פסיכולוג עורך אבחון לילד כדי לבדוק, למשל, אם הוא זקוק למסגרת של חינוך מיוחד, הוא משתמש במבחנים פסיכולוגיים שונים וביניהם מבחני משכל. לתוצאות המבחנים יש השפעה מכרעת, גם לטווח הרחוק, על עתידו של הילד. כדי שמבחנים אלה יהיו תקפים עליהם להיות מתוקננים ומתאימים לאוכלוסיה הנבחנת. כיום יש מחסור רב במבחנים תקפים, בעיקר למגזר הלא-יהודי. פרויקט שמטרתו לתקנן את המבחנים הופסק בשל טענות בדבר אמינות המחקר. המשרד לא ברר את העניין עד תום.

מעקב

11. החל משא ומתן עם חברת הוצאה לאור של מבחנים פסיכולוגיים בנוגע למבחן לכלל מגזרי האוכלוסייה. המשא ומתן נמצא באחריות היועץ המשפטי של המשרד ובשיתוף הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך.

ליקוי

12. בחוזרי המנכ״ל וכן בחוזר מנכ״ל מרכז השלטון המקומי נקבע, ש״השפ״ח, בשיתוף עם הרשות המקומית, ישקול את האפשרות לספק את השירותים המצויים בסל המשלים על-ידי מימונם ממקורות תקציביים אחרים, הן ממסדיים והן פרטיים, באופנים ארגוניים

שונים", לרבות קניית שירותים מרצון של ההורים. בכל מקרה, צריכה להיות הפרדה ברורה בין שירותים הניתנים במסגרת השפ"ח ובין אלה הניתנים באמצעות השפ"מ (שירות פסיכולוגי משלים), ואין לספק שירותים מסל החובה באמצעות השירות המשלים. רשויות מקומיות הפעילו שירותים משלימים שבהם ניתנו שירותים במימון הורים. הועלה, כי המשרד לא ידע אילו רשויות מפעילות שפ"מ, וממילא לא ידע אילו שירותים ניתנים בכל שפ"מ.

מעקב

12. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

13. כאשר עובדי השפ"ח נותנים שירות פסיכולוגי גם במסגרת פרטית - שפ"מ, עלול לקרות שמתן השירותים יוסט מפעילותם בתחום הציבורי אל פעילותם בתחום הפרטי. המשרד לא קבע כללים ברורים להפעלת שפ"מ, ולא הסדיר את כל הבעיות ואת ניגוד העניינים העלולים להתעורר מפתיחת שפ"מ. בעקבות פנייה של מנכ"ל המועצה לשלום הילד אל שרת החינוך, כתבה מנכ"לית המשרד דאז, גב' רונית תירוש, בנובמבר 2005, שתפעל להקמת ועדה משותפת לשפ"י, ללשכה המשפטית ולמרכז השלטון המקומי שתסדיר את הנהלים להפעלת שפ"מ. נמצא, כי לא הוקמה ועדה כזאת, והטיפול בהסדרת נוהלי השפ"מ לא הושלם עד מועד סיום הביקורת - ספטמבר 2007.

מעקב

13. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 181. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

14. כאשר המשרד מקצה תקני פסיכולוגים נוספים לשפ"ח, שפ"י מודיע על כך לרשות המקומית. לאחר הודעת הרשות על איוש התקן, מעביר המשרד הוראה לתשלום לרשות המקומית באמצעות מערכת ממוחשבת. התברר, כי המשרד קיבל 13 תלונות על עיכוב תשלומים לרשויות המקומיות בין השנים 2005-2007. כמו כן התלוננו הרשויות על קשיים בהתקשרות עם שפ"י כדי לברר את פשר העיכובים.

מעקב

14. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 182.

ליקוי

15. החל בשנת 2003 העלה שפ"י טענות בדבר הצורך לשפר את תנאי העסקתם של הפסיכולוגים במשרד. מדצמבר 2005, במשך 21 חודשים, לא אוישה משרת פסיכולוג מחוזי במחוז ירושלים, וגם תפקידי פסיכולוגים מחוזיים אחרים לא אוישו במשך תקופות ארוכות. הועלה, שהגורם העיקרי לכך הם תנאי העסקתו של פסיכולוג מחוזי. משום כך התקשה המשרד למצוא מנהל שפ"ח שיהיה מוכן לשמש פסיכולוג מחוזי ולקבל על עצמו אחריות לתפקודה של מערכת גדולה ומורכבת יותר - ולוותר על חלק משכרו ועל תנאי עבודה נלווים.

מעקב

15. התקיימו שתי ישיבות עם נציבות שירות המדינה בנושא תנאי העסקתם של הפסיכולוגים. התקיימה ישיבה עם הסמנכ"לית לכוח אדם בנושא. בעקבות זאת, משרות מנהלת אגף פסיכולוגיה וסגניתה הועברו ממשרות צמיתות למשרות תקן. מעמדם המקצועי -מינהלי של הפסיכולוגים במטה שפ"י בכל הנוגע לדירוג, טרם הוסדר.

ליקוי

16. על פי חוק חינוך מיוחד, ניתן לערער על החלטתה של ועדת השמה לפני ועדת ערר; בין חברי ועדת הערר צריך להימצא גם פסיכולוג חינוכי מחוזי של המשרד. אי-איושם של תפקידי פסיכולוגים מחוזיים במחוזות השונים למשך תקופות ארוכות פגע באפשרות לכנס את ועדות הערר.

מעקב

16. לא חל שינוי באיוש פסיכולוג מחוזי למחוז ירושלים. הוקצו שעות לצורך ייצוג של פסיכולוג בכיר בוועדות הערר במחוז, כמענה חלקי לסוגיה זו.

ליקוי

17. עם השירותים שעל שפ"ח לתת בעדיפות שנייה נמנים הערכה ואבחון של תלמידים לצורך השתלבותם התקינה במערכת החינוכית. המשרד וקופות החולים מממנים אבחונים לילדים בגיל הרך, ושני המשרדים - החינוך והבריאות - מסכימים שרצוי היה לערוך את האבחונים במכונים להתפתחות הילד של הקופות. לדעת משרד הבריאות, ההחלטה אם ילד זכאי לאבחון במימון קופת החולים תלויה במידע מוקדם של הקופה על הילד. המשרדים לא הסדירו נושא זה, למעט הסדר נקודתי לשנה אחת. כמו כן לא הסדירו המשרדים את אופן ההתחשבנות ביניהם בנוגע לילדים שאובחנו בידי קופות החולים.

הגדרת תחומי האחריות עשויה לאפשר לשפ"ח לפנות שעות עבודה של פסיכולוגים לשירותים אחרים שעליהם לספק.

מעקב

17. התקיימו פגישות עבודה בנושא בין השירות הפסיכולוגי לבין נציגי התפתחות הילד במשרד הבריאות. בשבועות הקרובים יוחל בגיבוש שינוי המדיניות. בשלב זה הוחל שינוי במדיניות השימוש באבחונים פסיכולוגיים לצורך השמה בגיל הרך. שינוי זה אמור להתפרסם כחוזר מנכ"ל.

הכנת תכניות לימודים

הגוף המבוקר: משרד החינוך

ליקוי מספר 2 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 185.
ליקוי מספר 3 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 186.
ליקוי מספר 11 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 210.

ליקוי

1. תפקידה של ועדת התכנית הוא לפתח תכנית לימודים. נמצא כי לא נקבעו נהלים בעניין דרכי עבודתה של הוועדה, בין השאר, בעניינים האלה: תדירות כינוסה, לוח זמנים להכנת תכנית לימודים והדרכים ליישוב חילוקי דעות בין חברי הוועדה, אם יתגלעו.

מעקב
משרד החינוך

1. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 212. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. יש תכניות לימוד ישנות רבות שאנשי המקצוע סבורים שיש לעדכנן או לכתוב אחרות במקומן.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. מעקב מסודר ושיטתי מתבצע אחר מעט מאוד תכניות לימודים. מעקב כזה אמור להוות תשומה חשובה בהליך קבלת ההחלטות בעניין פיתוחן של תכניות לימודים.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. המשרד מקצץ את שעות הלימוד ואינו מעדכן את תכניות הלימודים על פי הצורך. בשל כך התלמידים אינם לומדים את החומר הנדרש, בתי

הספר מתקשים להכין מערכת שעות ראויה, והמורים והמנהלים חייבים להחליט בעצמם אילו חומרים ילמדו התלמידים.

מעקב

6. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 187. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. בחטיבה העליונה בחינות הבגרות הן הדרך להעריך את תוצאות הלמידה, ואת השאלות לבחינות יש להתאים לתכנית הלימודים הרשמית במקצוע. נמצאו מקצועות שבהם אין תכניות לימודים, כמו תורה שבעל פה לזרם הממלכתי דתי, או מקצועות שהתכניות שלהם ישנות מאוד, כמו מתמטיקה. כתוצאה מכך תלמידי החטיבה העליונה נאלצים ללמוד על פי הנושאים שבבחינות הבגרות בלבד. ואולם, לימוד לפי נושאים שבהם נבחנים בבחינות הבגרות במקום לפי תכנית לימודים רשמית איננה בנייה שיטתית של ידע ודרך ראויה ללמד.

מעקב

7. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 187. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. המשרד לא קבע נהלים מתאימים שיאפשרו לו לעדכן במהירות תכניות לימודים בתחומי דעת שחלים בהם שינויים תכופים. דוגמה בולטת לכך היא מקצוע מדעי המחשב, שתכנית הלימודים שלו הוכנה לאחרונה ב-1999.

מעקב

8. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 212. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

9. לא פותחו תכניות לימוד לכל תחומי הדעת והמקצועות שהמשרד אחראי להם, כמו מדע וטכנולוגיה בחברה לחטיבה העליונה, חגי ישראל וכל הקשור לילדים מחוננים.

מעקב

9. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 188.

ליקוי

10. מסגרת לתכנית לימודים לחינוך הקדם-יסודי הוכנה בשנת 1995. רק בנובמבר 2005 הקים המשרד ועדה להכנת תכנית לימודים חדשה.

ליקוי

12. פיתוח תכניות לימוד לחטיבת הביניים החל בשנת 2000. כתיבת התכנית לכיתה ז' הסתיימה אולם טרם אושרה. הכנת התכנית לכיתות ח' ו-ט' טרם הסתיימה. התלמידים לומדים על פי תכנית לימודים מ-1990 ועל פי עדכונים שהמפקחת המרכזית של המקצוע במשרד מוסיפה לתכנית.

מעקב

12. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

13. בשלושים השנים האחרונות לא אכף המשרד את ההוראה בחטיבת הביניים רק על פי ספרי לימוד שאושרו על ידו, והוא החליט שלא לעשות זאת עד שתופעל תכנית הלימודים החדשה.

pמעקב

13. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 189.

ליקוי

14. המשרד אינו אוסף מידע על ספרי הלימוד בחטיבת הביניים. אולם האגף והמפקחת המרכזת של המתמטיקה מעריכים שמרבית בתי הספר משתמשים בספרי לימוד שלדבריהם "הם בעיקר ספרי תרגול ומעט לימוד". לדעתם "מדובר באוספי תרגילים שהחלק הדידקטי בהם מצומצם מאוד".

מעקב

14. ספרי לימוד בניסוי על פי התכנית החדשה נכנסו למערכת כבר בשנת הלימודים תשס"ט, ובהיקף רחב יותר יכנסו בשנת הלימודים תש"ע.

ליקוי

15. המתמטיקה היא אחד ממקצועות החובה שיש ללמוד כדי לקבל תעודת בגרות. תכנית הלימודים לחטיבה העליונה נכתבה ב-1975. בשלושת העשורים האחרונים ניסו כמה ועדות להכין תכנית לימודים שלמה

במתמטיקה, אולם הן לא השלימו את עבודתן עקב השינויים התדירים שעשתה הנהלת המשרד במבנה בחינות הבגרות. כתוצאה מכך תלמידי החטיבה העליונה לומדים לפי תכנית שהוכנה ב-1975 ועל פי עדכונים ושינויים שהמפקחת המרכזת של המתמטיקה מוסיפה לבחינות הבגרות.

מעקב

15. המתווה לתוכנית מקצוע המתמטיקה, נמצא בהכנה. לו"ז לסיום המתווה - סוף דצמבר 2009. עם אישור המתווה ניתן יהיה להתחיל בפיתוח התוכנית.

ליקוי

16. בשנת 2002 נכנסה לתוקף שיטת הצבירה, שלפיה בבחינה במתמטיקה יש שבעה שאלונים ועל התלמיד להיבחן בשלושה מהם, לפי הרמה שבה למד. לדברי יו"ר ועדת המקצוע, שיטה זו מביאה לכך "במקום לראות את המתמטיקה כמכלול הקשור קשר אמיץ להבנת העולם שמסביבנו, היא נלמדת כמספר נושאים נפרדים העומדים כל אחד בפני עצמו ואינו קשור לא לנושאים האחרים וגם הקשר למציאות סביב הוא רופף".

מעקב

16. ב-3 יחידות לימוד, ההצעה בשלב זה היא ל-3 שאלונים. ב-4 ו-5 יחידות לימוד, הושלמה ההכנה של מבנה חדש של 2 שאלונים בכל רמה.
בתשס"ט כ - 200 בתי ספר נכנסו למבנה לימוד שיתאים להיבחנות במבנה זה. בתש"ע מספר בתי הספר יגדל ב- 100 נוספים, סה"כ כ-300 בתי ספר.

ליקוי

17. מבנה הבחינות הנקבע על פי שיטת הצבירה מכתיב את סוג הספרים הנפוצים בקרב התלמידים, ואת מקומם של ספרי הלימוד לפי נושאים תפסו ספרי שאלות לבגרות, דרך השגויה מבחינה דידקטית.

מעקב

17. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

18. במשך שנים חתר המשרד להגדיל את אחוז הזכאים לתעודת בגרות. הדבר בא לידי ביטוי בין היתר בהקלות הרבות שניתנו לתלמידים בבחינות הבגרות כמו שיטת הצבירה, המיקוד, מאגר השאלות

לבחינות ועוד. אנשי המקצוע במשרד ומחוצה לו סבורים שבשל שיטות אלה הידע של התלמידים הולך ופוחת.

מעקב

18. חוזר מנכ"ל בנושא "התחדשות בחינות הבגרות" יפורסם בספטמבר 2009.

ליקוי

19. למרות ששליש מהנבחנים בבחינות הבגרות מתמחים במקצועות המדע הבסיסיים - פיזיקה כימיה וביולוגיה - אפילו מחצית מתכניות הלימוד במקצועות אלה לא הושלמה.

מעקב

19. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 191 .

ליקוי

20. בשנת הלימודים התשנ"ז (1996-1997) פרסם האגף מהדורת ניסוי לתכנית לימודים בנושא "מדעים וטכנולוגיה בחברה" שנועדה לתלמידים שאינם לומדים את אחד ממקצועות המדע הבסיסיים. מאז טרם פותחה תכנית לימודים למקצוע זה, ומעט מאוד תלמידים לומדים אותו.

מעקב

20. ועדת התכנית למדעים וטכנולוגיה, שוקדת על פיתוח התכנית. הוועדה נפגשת בממוצע אחת לשבועיים למשך 4 שעות. התכנית עתידה להסתיים ביולי 2011.

ליקוי

21. מרבית בוגרי החטיבה העליונה מסיימים את לימודיהם בלי לרכוש השכלה מדעית כלל בעת לימודיהם בחטיבה העליונה.

מעקב

21. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 213. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

22. נוכח החשיבות הרבה שיש לחומרי הלמידה על רמת הידע של התלמידים על המשרד לבחון ביסודיות יעילותם של אלה בבתי הספר

היסודיים, בחטיבות הביניים ובחטיבה העליונה. עליו למצוא דרכים שיבטיחו שהגישות השונות הן של מתמטיקאים והן של אנשי החינוך במתמטיקה יבואו לידי ביטוי בחומרי הלמידה ולוודא שאלה יהיו ראויים מבחינה דידקטית ויביאו לבנייה שיטתית של הידע המתמטי.

מעקב

22. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 192.

הוראת אנגלית בבתי הספר

הגוף המבוקר: משרד החינוך

ליקויים מספר 4-3 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 218.
ליקוי מספר 14 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 210.

ליקוי

1. הציון הממוצע של כמחצית התלמידים שנבחנו בבחינות מדדי יעילות וצמיחה בית ספרית (המיצ"ב) באנגלית בכיתות ח' במגזר הלא-יהודי בשנת הלימודים התשס"ו (2006-2005) ושל רוב התלמידים במגזר הבדואי היה 55 או פחות; שיעור התלמידים שקיבלו ציון 86 או יותר בקרב בתי הספר הממלכתיים היה גבוה במידה ניכרת משיעורם בקרב בתי הספר הממ"ד, ושיעור התלמידים שציונם היה 55 או פחות בקרב בתי הספר הממ"ד היה גבוה במידה ניכרת משיעורם בקרב בתי הספר הממלכתיים.

ליקוי

2. מבדיקות שעשה המשרד עולה, בין השאר, כי הירידה בציונים של תלמידי כיתות ח' במגזר הלא-יהודי בשנת הלימודים התשס"ד (2004-2003) לעומת שנת הלימודים התשס"ב (2002-2001) הייתה גדולה מזו שחלה במגזר היהודי; כי הציון הממוצע של התלמידים בבתי הספר הממ"ד היה נמוך מזה של התלמידים בבתי הספר הממלכתיים; וכי בין השנים התשס"ג (2003-2002) והתשס"ה (2005-2004) גדל הפער בין בתי הספר שהישגי תלמידיהם גבוהים ובין בתי הספר שהישגי תלמידיהם נמוכים.

מעקב
משרד החינוך

1-2. המפקחים על הוראת האנגלית ביקרו בבתי-הספר בהם תוצאות המיצ"ב היו נמוכים ודווחו למפקחים הכוללים בממלכתי דתי במחוז.
במחוז תל-אביב יש תכניות מיוחדות לתלמידים המתקשים בבתי הספר הממלכתיים דתיים. במחוז תל-אביב המפקחים על הוראת האנגלית נפגשו עם המפקחים הכוללים של בתי הספר הממלכתיים-דתיים וביקרו יחד בבתי הספר.
מחוז מרכז קיבל יום הדרכה נוסף למגזר הערבי ותוצאות המיצ"ב במגזר זה במחוז השתפרו. במחוז צפון המפקח על הוראת האנגלית במגזר הערבי עובד בשיתוף פעולה עם המפקחים הכוללים על תוכנית עבודה להעלאת הציונים במבחני המיצ"ב בכיתה ח'. במחוז הדרום התקיים מכרז למפקח על הוראת האנגלית במגזר הבדואי.

ליקוי

5. בדיונים בנושא הישגי התלמידים באנגלית בבחינות המיצ"ב שבהם השתתפו חברי הנהלת המשרד וכן בעלי תפקידים רבים במשרד, לא השתתף נציג המינהל לחינוך דתי. המינהל התעלם מתוצאות בחינות המיצ"ב באנגלית, ועקב כך לא היה באפשרותו לעמוד בעוד מועד על ליקויים בתהליך הלמידה ועל הדרכים לתיקונם.

ליקוי

6. המשרד לא בדק ביסודיות מה הם הגורמים להישגים הנמוכים של כיתות ח' בבתי ספר הממ"ד לעומת הישגי בתי הספר הממלכתיים. המפקחים המחוזיים במנהלת חינוך ירושלים ובמחוזות חיפה, תל אביב והדרום ציינו שאף שבתי הספר הממ"ד מייחסים חשיבות רבה ללימודי אנגלית, הם נותנים עדיפות ללימודי קודש. לכן בחלק מבתי הספר העל-יסודיים שעות הלימוד שלפני הצהריים שהן שעות איכותיות יותר מיועדות בעיקר ללימודי קודש ואילו לימודי אנגלית מתקיימים בשעות מאוחרות יותר שבהן התלמידים כבר עייפים. מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה שבבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים הממ"ד היה שיעור מורי האנגלית שהוכשרו ללמד אנגלית במכללות נמוך במידה ניכרת לעומת שיעורם בבית הספר הממלכתיים.

מעקב

5-6. המפקחים על הוראת האנגלית מקפידים על הוראת אנגלית בבתי הספר לפי שעות התקן. בישיבה שהתקיימה בתאריך 20 ביוני 2008 בין מנהל מינהל החינוך הדתי והמפמ"רית לאנגלית, נדונו מספר סוגיות משותפות ודרכי שיתוף פעולה. טרם התקבל עדכון מהמינהל לגבי יישום דרכי הפעולה.

ליקוי

7. המשרד העסיק מדריכות בתפקידי פיקוח, אף שתפקיד המדריך שונה במהותו מתפקיד המפקח, ואף שהדבר אינו מתיישב עם חוזר המנכ"ל ועם עמדותיהם של היועצת המשפטית של המשרד ושל סמנכ"ל בכיר במשרד.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. נמצא שבשנת הלימודים התשס"ז (2006-2007) היו הבדלים ניכרים במספר בתי הספר שבתחום אחריותם של המפקחים המחוזיים המופקדים על הוראת אנגלית. אחד התפקידים המוטלים על מפקח הוא לבקר בבית הספר. נמצא שאחדים מהמפקחים המחוזיים ביקרו רק בחלק מבתי הספר שבאחריותם בשנת הלימודים התשס"ז.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

9. ממרס 2006 ואילך הציגה המפקחת מרכזת ארבע פעמים לפני גורמים שונים במטה המשרד נתונים על המחסור במורים לאנגלית באותה שנה, בהתבסס על דיווחי מחוזות המשרד ומנח"י. ההבדלים בין הנתונים שמסרה בכל אחת מהפעמים היו ניכרים, והם מעוררים ספק באשר לנכונות הנתונים. בשל המחסור במורים לאנגלית, החליט המשרד להשקיע מאמצים בגיוס מוגבר של מורים, אולם בפועל לא גייס די מורים.

מעקב

9. הנהלת המשרד אימצה את תוכניתו של האגף להכשרת עובדי הוראה. האגף להכשרת מורים פיתח מספר תוכניות הסבה לאקדמאיים מובטלים ותכנית להכשרת עולים חדשים אקדמאיים.

ליקוי

10. הציון המזערי בבחינת הבגרות באנגלית שדרש המשרד מהמועמדים ללימודי הוראת אנגלית במכללות היה נמוך מהציון הממוצע של כלל הנבחנים בבחינת הבגרות באנגלית ברמה של ארבע יחידות לימוד.

מעקב

10. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 219. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

11. המפקחים המחוזיים בכל המחוזות למעט מחוז המרכז ומנח"י מסרו למשרד מבקר המדינה, שהם נאלצו לשבץ בכיתות מורים שלדעתם אינם מתאימים להוראת אנגלית.

מעקב

11. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 219. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. משרד מבקר המדינה העלה שהיה עודף היצע של מורים לאנגלית במגזר הערבי בשנת הלימודים התשס"ז, בעיקר במחוז הצפון, וכי בבתי ספר במגזר היהודי במחוז זה היו חסרים מורים לאנגלית באותה שנה. אף על פי כן לא עודד המשרד מורים ערבים לעבוד במגזר היהודי.

מעקב

12. במשרד קיימת מדיניות לשבץ מורים ערבים בבתי ספר יהודיים. לדוגמא: בהרצליה שובצו שני מורים ערביים אך נכשלו עקב רמת השפה האנגלית ודרכי הוראה שונים. במחוז המרכז הפיקוח על הוראת האנגלית עובד בשיתוף פעולה עם "מרחבים" ובשנת הלימודים תשס"ט שובצו כ - 10 מורים ערביים. במחוז חיפה שובצו חמישה מורים ערביים.

ליקוי

13. ככלל היקף המשרה של מורים לאנגלית קטן מזה של שאר המורים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים. לא נמצא שהמשרד, לרבות אגף כוח אדם בהוראה, בחן מה הסיבות לכך וכיצד ניתן לפעול להגדלת היקף משרתם.

מעקב

13. גודל המשרה נגזר מגודל בית הספר המכתיב את מספר שעות הלימודים המוקצים לאנגלית. למשל, נקבע כי בבתי ספר היסודיים היקף המשרה של המורה לאנגלית תהיה חלקית.

ליקוי

14. תלמידים שהם דוברי אנגלית על פי הגדרת המשרד זקוקים לתכנית לימודים מיוחדת המותאמת לרמתם, שכן הם, להבדיל מתלמידים אחרים, לומדים אנגלית כשפת אם ולא כשפה זרה. המשרד סבור כי יש ללמד תלמידים דוברי אנגלית בנפרד משאר הכיתה, וכי צירוף שתי הקבוצות עלול ליצור קשיים דידקטיים ובעיות משמעת. אולם, המשרד לא הסדיר את הנושא על כל היבטיו: חלק מהתלמידים דוברי האנגלית למדו אנגלית עם תלמידים שאינם דוברים אנגלית; למשרד לא היה מידע מרוכז ומהימן על מספר הכיתות לדוברי אנגלית, על הרכבן, ועל אופן הפעלתן.

ליקוי

15. משרד מבקר המדינה מעיר למשרד החינוך שעליו לפעול לשיפור ההישגים באנגלית. בין היתר עליו למצוא את האיזון בין לימודי קודש לבין לימודי אנגלית ברמה נאותה בבתי ספר ממ"ד. עוד עליו לוודא שתוצאות בחינות המיצ"ב יופצו באופן מבוקר בקרב כל העובדים שאמורים להשתמש בהן, כפי שמתחייב מהמטרות המוצהרות של בחינות המיצ"ב, כדי שייעשה בהן שימוש, בין היתר לשם פיקוח על בתי הספר.

מעקב

15. במחוז תל-אביב, מרכז, ירושלים, וצפון המפקחים על הוראת האנגלית קיבלו את התוצאות.

ליקוי

16. על המשרד לאסוף מידע מבוסס על מספר המורים לאנגלית הנחוצים לבתי הספר ועל מספרם בפועל, כדי לבדוק מה הוא היקף המחסור. עוד על המשרד לבחון דרכים להכשיר מורים לאנגלית לפי צורכי בתי הספר, ובד בבד לשמור על תנאי קבלה הולמים לחוגים להוראת אנגלית, כדי להכשיר מורים בעלי רמה נאותה. עליו לבחון את האפשרות לשלב מורים ערבים לאנגלית בבתי ספר במגזר היהודי, כאשר המורים ובתי הספר מעוניינים בכך, וכן לבחון את מערך הפיקוח המחוזי בתחום הוראת האנגלית.

מעקב

16. המשרד גיבש כבר דרכים לשיפור מסד הנתונים. לאחרונה שותפה המפמ"רית על הוראת האנגלית בתוכנה המספקת מסד נתונים. טרם קיבלה הרשאה להיכנס לאתר.

הערכת תארים אקדמיים מחו"ל

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; משרד האוצר; משרד המשפטים; נציבות שירות המדינה

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 201.
ליקויים מספר 2-4 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 222-221.
ליקוי מספר 5 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 202.
ליקוי מספר 8 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 203.

ליקוי

6. על פי הכללים וההוראות שהכין הגף באפריל 2002, תיקים המכילים את כל המסמכים הדרושים, אך תוכנם מעיד כי מגיש הבקשה לא עמד בכל הקריטריונים הדרושים, ולכן אי אפשר להעריך את שקילות התואר אלא לאחר בדיקה נוספת. תיקים אלה יטופלו בידי ועדת חריגים האמורה לכלול, בין היתר, את מנהל הגף. בהיעדר מנהל לגף, והיות שהמשרד לא מינה לו ממלא מקום, הרי שמשנת 2002 ועד יולי 2006 לא פעלה ועדת חריגים בגף.

ליקוי

7. על פי נוהלי המשרד, כל מגיש בקשה שאינו מרוצה מן התשובה שקיבל מהגף, יוכל להגיש לגף ערעור בכתב. הנוהל לא הגדיר מיהם חברי ועדת הערעורים, ובגף לא קיימת ועדת ערעורים.

מעקב
משרד המשפטים

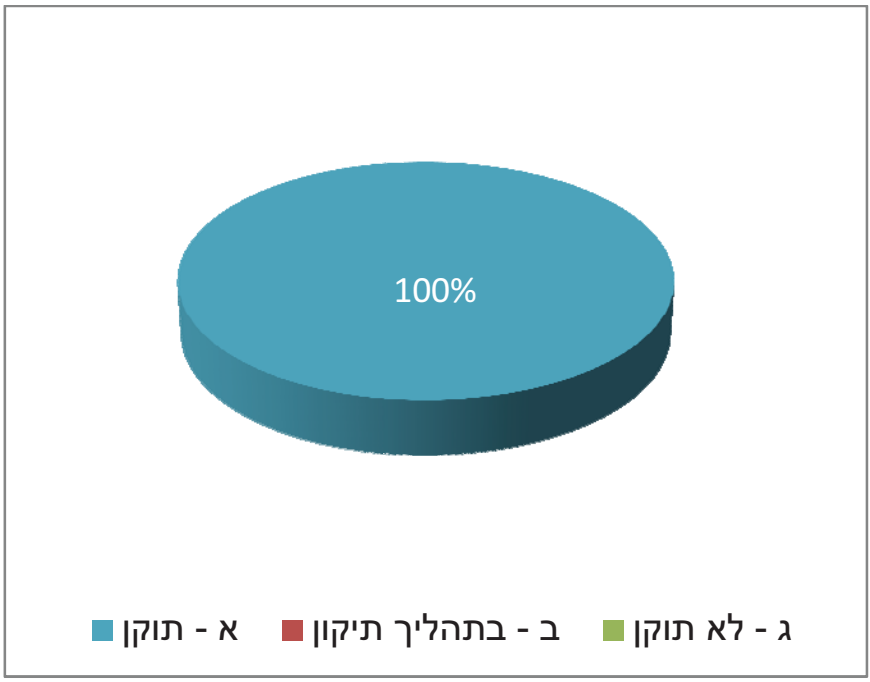
7. באשר לעתירות שהוגשו נגד הכללים שנקבעו להערכת תארים שלישיים, הרי שאלה עדיין תלויות ועומדות בבג"ץ. בבג"ץ 1398/07 הוצא זה מכבר צו-על-תנאי וההליך קבוע לדיון ביום 8.9.09. הטיפול בשתי עתירות נוספות שהוגשו באותו עניין (בג"ץ 9157/07, 1703/09) עוכב עד להכרעה בבג"ץ 1398/07 האמור. לגבי שתי עתירות נוספות (בג"ץ 4178/09, 5353/09) נקבע כי על המדינה להגיש תגובה מקדמית. המועד להגשת התגובה לשתי העתירות חל לאחר פגרת הקיץ.

מכרז למשרת מנהל מחוז ירושלים

הגופים המבוקרים: משרד החינוך; נציבות שירות המדינה

ליקויים מספר 1-4 תוקנו. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 205-204.
ליקוי מספר 5 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 224.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הפיקוח על השימוש בתכשירים וטרינריים

הגופים המבוקרים: משרד החקלאות ופיתוח הכפר; משרד הבריאות

ליקויים 6,8,9,10,12,13,14,22 תוקנו. ראה דו"ח מעקב אחר תיקון הליקויים עמ' 209-214.

ליקוי

3. מפקחי היחידה לפיקוח על הצומח והחי (פיצו"ח) במשרד החקלאות והרופאים הווטרינרים המופקדים על פיקוח על תכשירים וטרינריים בשו"ט הוסמכו לפי סעיף 46 לפקודת הרוקחים. כללי שיתוף הפעולה בין משרד הבריאות לבין משרד החקלאות בנושא הפיקוח על השימוש בתכשירים וטרינריים לא הוסדרו בכתב והם בגדר תורה שבעל פה. כתוצאה מכך שיתוף הפעולה בין השו"ט לבין מחוזות משרד הבריאות הוא פרי יזמות של עובדים ספורים והוא מושתת במקרים רבים על יחסים טובים בין עובדי שני המשרדים. לדעת משרד מבקר המדינה, יש לעגן את שיתוף הפעולה בין משרד הבריאות והשו"ט בהסכם כתוב שייקבעו בו פעילות וסדרי עדיפויות משותפים.

מעקב
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

3. נוהל עבודה פנימי גובש בחודש דצמבר 2008 ועובדים לפיו.

מעקב
משרד הבריאות

3. משרד הבריאות עובד על פי נוהל מספר 74 מספטמבר 2008 - "הגדרת תחומי הפיקוח על תרופות וטרינריות".

ליקוי

16. מודיעין: עבודה משותפת ליחידת הפיצו"ח ולשו"ט מחייבת שיתוף פעולה גם בין גורמי המודיעין ביחידה לאנשי המקצוע בשו"ט. למרות שבישיבה משותפת ביו הפיצו"ח לשו"ט שהתקיימה בפברואר 2006 נקבע כי "יחידת הפיצו"ח תפעל בנושאי מודיעין, מבצעים וחקירות - עם הדרכה מקצועית של היועץ המשפטי ואנשי השו"ט" לא היו בשנים האחרונות ישיבות וקשרי עבודה מסודרים בין "מרכז תחום מודיעין" לאנשי הפיקוח על תכשירים וטרינריים בשו"ט. אם יש ליחידת

הפיצו״ח מידע מודיעיני, הוא אינו מועבר ליחידת הפיקוח על תכשירים וטריניריים בשו״ט בצורה שוטפת.

מעקב
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

16. קיים שיתוף פעולה בין גורמי המודיעין ביחידת הפיצו״ח לאנשי המקצוע בשו״ט.

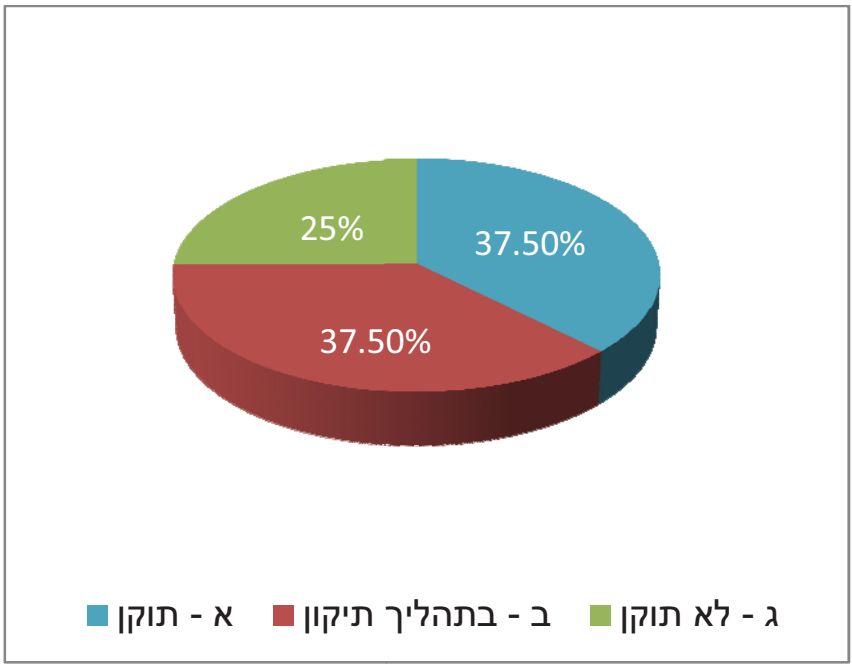
ליקוי

18. מערכות מידע: אין קשר בין מאגר הנתונים של יחידת התביעות שבלשכה המשפטית של משרד החקלאות למאגר הנתונים של יחידת הפיצו״ח, דבר שמקשה על הפיקוח על הטיפול בתיקים ועל המעקב אחריהם. הביקורת העלתה שישנו פער גדול בין מספר התיקים שהפיקוח של השו״ט טען שנדרש בהם טיפול משפטי למספר התיקים שבהם טיפלה יחידת התביעות: בתקופה יולי 2002-יולי 2007 העבירו אנשי הפיקוח על תכשירים וטריניריים רשימה של 70 תיקים, לעומת 50 תיקים שקיבלה יחידת התביעות על פי נתוניה.

מעקב

18. כיום כל התיקים המועברים ללשכה המשפטית נרשמים במערכת מעקב תיקים ממוחשבת, שמכסה הן את הפעילות של הפיצו״ח והן את הפעילות של הלשכה המשפטית.

משרד המשפטים

משרד המשפטים

חופש המידע ברשויות ציבוריות

הגופים המבוקרים: משרד המשפטים; משרד האוצר; המשרד להגנת הסביבה; משרד הפנים; נציבות שירות המדינה

ליקויים 1,8 תוקנו. ראה הערות רה"מ עמ' 235.

ליקוי

2. מן הראוי שמשרד המשפטים הממונה על ביצוע חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, ישקול אם לקבוע שהדוחות השנתיים ודוח הממונה יוכנו לפי מתכונת אחידה ויתבססו על נתונים עדכניים ומלאים מאותו סוג, כדי שיהיה אפשר לקבל תמונה כוללת שתלמד אם החוק מיושם כנדרש.

מעקב
משרד המשפטים

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

3. בחוק נקבע כי עד פברואר 2006 השר להגנת הסביבה, בהסכמת שר האוצר ולאחר שייוועץ בשר המשפטים ובשר הנוגע בדבר, יקבע בתקנות את סוגי המידע על איכות הסביבה שיועמד לעיון הציבור, את דרכי העמדתו ואת המועדים לכך. ביולי 2007, מועד סיום הביקורת, נמצא כי השר עדיין לא התקין את התקנות, אף שלפי החוק היה אמור להתקינן יותר משנה ורבע לפני כן. על משרד להגנת הסביבה לפעול לקידום התקנת התקנות, כחובתו בחוק, באחת משתי הדרכים האלה - השגת הסכמה עם משרד האוצר או הבאת המחלוקת להכרעת הממשלה או ראש הממשלה.

מעקב
המשרד להגנת הסביבה

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

4. בדיקה במשרד הפנים העלתה כי 43 (62%) מ-69 הבקשות לקבלת מידע שנבדקו נדחו דחייה חלקית או מלאה: 16 (23%) מהבקשות נדחו דחייה מלאה ו-27 (39%) מהן נדחו חלקית. לעומת זאת, לפי הנתונים בדוח הממונה נדחו רק 17 (8%) מ-219 הבקשות - ארבע בקשות נדחו במלואן ו-13 בקשות נדחו חלקית. לעתים לא ציין

המשרד בתשובתו למבקש כי בקשתו נענתה באופן חלקי בלבד, אף שהוא נדרש לעשות כן, והיה אפשר ללמוד על כך רק ממכתבי התגובה ששלח מבקש המידע למשרד או ממסמכי המשרד המצורפים לבקשה. בבדיקה במשרד הפנים עלה שבתשובת המשרד ל-40 (93%) מ-43 מגישי הבקשות שבקשתם נדחתה דחייה מלאה או חלקית לא צוין כי הם זכאים לעתור על פי החוק.

מעקב
משרד הפנים

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. במועד סיום הביקורת נמצא כי משרד המשפטים עדיין לא דן במקרים נוספים על אלה המפורטים בחוק, שראוי לפטור מאגרה וכי לא הוסדר בתקנות האגרות האופן שבו יש לטפל במבקשי מידע שההיגיון מורה שיש לפטור אותם מאגרה. בדיון של ועדת החוקה ב-7.5.07 העירו חברי הוועדה כי החוק אינו מיושם במלואו זה תשע שנים, וכי מתבקש מערך כולל של תיקונים בחוק. לדעת משרד מבקר המדינה, על משרד המשפטים, המופקד על ביצוע החוק, לקדם את ביצוע התיקונים הנדרשים בחוק ולתרום בכך ליישומן המלא של הוראות החוק.

מעקב
משרד המשפטים

6. התקיימה פגישה עם מנכ"ל התנועה לחופש המידע. הנושא נבחן. צפי להשלמת הטיפול בטיוטת התקנות: אוקטובר 2009.

ליקוי

7. במועד סיום הביקורת, יולי 2007, עדיין לא פרסם משרד המשפטים רשימה מעודכנת של הרשויות ושל דרכי ההתקשרות עמן באתר האינטרנט של הממשלה וברשומות, והרשימה אף לא הופצה במקומות שפורטו בתקנות. אי-עדכון רשימת הרשויות הציבוריות, ובכלל זה אי-עדכון תקופתי של דרכי ההתקשרות עם הממונים באותן רשויות, אינו עולה בקנה אחד עם מטרת פרסום הרשימה - סיוע לציבור באמצעות הפנייתו למקורות המידע המתאימים; ולעתים הדבר אף עלול להטעות בשל הפניה למספרי טלפון או פקס או דואר אלקטרוני שאפשר ואינם עדכניים.

מעקב

7. הרשימה המעודכנת של הרשויות ושל דרכי ההתקשרות עמן באתר האינטרנט של הממשלה פורסמה ביום 9.11.2008.

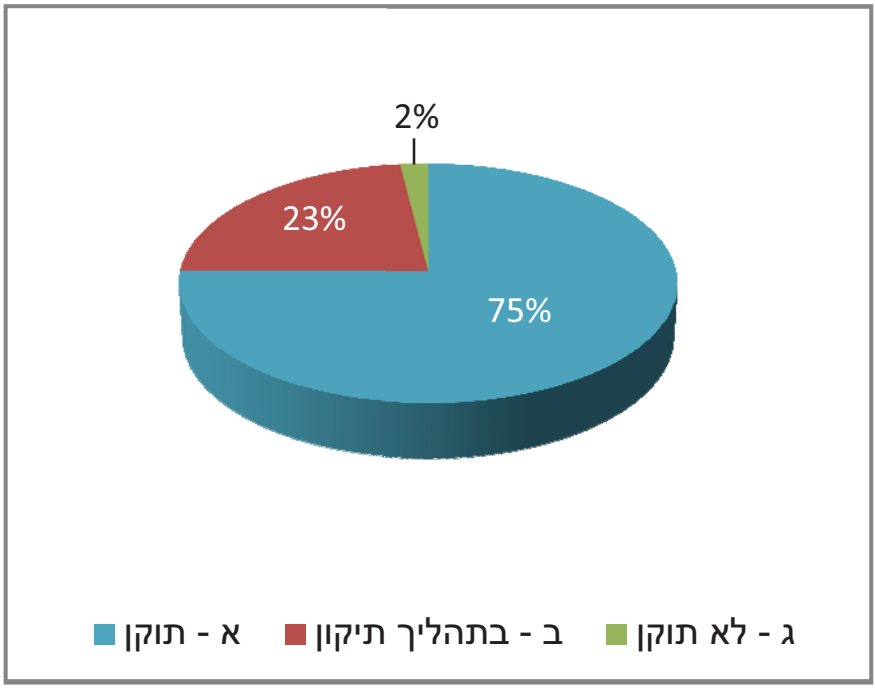
ליקוי

9. משרד המשפטים פעל כדי להנחות ולעדכן את הממונים והעוסקים בנושא חופש המידע באמצעות הוצאתו של ידיעון העוסק בכך, הפצתו בקרב הממונים ופרסומו באתר האינטרנט של משרד המשפטים. הידיעון כלל סיכום מידע הנוגע לעבודתם השוטפת של הממונים, סקירת פסקי דין בנושא ומידע כללי. במועד סיום הביקורת נמצא כי פורסמו ארבעה ידיעונים בלבד, וכי האחרון פורסם בדצמבר 2003 - כשלוש שנים וחצי לפני כן. מכאן שבפועל לא נעשה שימוש מספק בערוץ מידע זה, שהיה עשוי להיות לעזר רב לעוסקים בתחום בכל הנוגע להעשרת ידע, למתן הנחיות אחידות ולעדכונם בנושא הפסיקה.

מעקב

9. מתוכנן כנס שנתי לממונים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך במסגרתו יועברו עדכונים לממונים. כמו כן, נבחנת האפשרות לקיים כנס נוסף לממונים ברשויות המקומיות ובחברות הממשלתיות. לאור זאת, אין בכוונתו של משרד המשפטים לעת הזו להוציא ידיעון נוסף.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

חברת המשקם - ניהול כוח אדם וכספים

הגופים המבוקרים: חברת המשקם; משרד האוצר; משרד המשפטים; משרד הרווחה והשירותים החברתיים; עיריית קריית אתא; עיריית קריית ביאליק; עיריית קריית ים; עמותת מרכז מעין החינוך התורני

ליקויים מספר 1-2 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 249.
ליקוי מספר 3 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 228.
ליקויים מספר 4-6 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 249.
ליקוי מספר 7-8 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 229.
ליקוי מספר 9-10 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 249.
ליקויים מספר 13-15 תוקנו. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 232-231.
ליקויים מספר 16-24 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 251-250.
ליקוי מספר 25 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 236.
ליקויים מספר 26,28,31 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 253-251.
ליקוי מספר 34 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 239.
ליקוי מספר 35 תוקן. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 255.

ליקוי

11. מנכ"ל חברת המשקם היה יכול לפקח על העובדים הבכירים הכפופים אליו באמצעות אלה: כרטיס נוכחות - בהתאם להסכם הקיבוצי, על העובדים הבכירים להחתים כרטיס נוכחות בשעון פעם ביום. תכנית עבודה - משנת 2002 דרש מנכ"ל החברה שמנהלי אזורים ואגפים ידווחו לו מראש על פעילותם המתוכננת. בפועל לא הייתה למנכ"ל בקרה כלשהי על עבודתם ועל נוכחותם של העובדים הבכירים; מקצתם החתימו את כרטיס הנוכחות שלהם ידנית לכל החודש או לימים רבים - למפרע, בסופו. המנכ"ל לא אכף את דרישתו שמנהלי האזורים והאגפים יגישו לו תכנית עבודה. על החברה לקבוע הסדרים שיחייבו את כל עובדי החברה להחתים שעון נוכחות פעמיים ביום, בכניסתם למקום העבודה ובצאתם ממנו, ולהנהיג נוהל רישום נוכחות מפורט.

ליקוי

12. נוהל הנוכחות של עובדי המנגנון קובע כי חובת רישום נוכחות באמצעות שעון בבואם לעבודה ובצאתם ממנה חלה על כל העובדים בחברה. נמצא כי בחברת המשקם היו בפועל שתי מערכות של נורמות: האחת - לעובדים שנוהלי החברה לא נאכפו עליהם אשר להם קרבה פוליטית או אישית לעובדים אחרים בחברה, והאחרת - לעובדי החברה האחרים שעליהם נאכפו הנהלים בקפדנות.

מעקב
חברת המשקם

11-12. בחודש אוגוסט 2008 החל משא ומתן בין הנהלת החברה לוועד העובדים וההסתדרות החדשה בנוגע לביצוע תהליכי הבראה והתייעלות בחברה שנבעו מכשלים בהתנהלות הארגון. לאחר משא ומתן ארוך, נחתם באחד באפריל 2009 הסכם קיבוצי חדש בין הצדדים כשעיקרו מעבר החברה להתנהלות בשלושה מחוזות וצמצום משמעותי בכוח אדם המינהלי בחברה. עם סיום המשא ומתן ומעבר החברה להתנהלות בשלושה מחוזות, צמצמה הנהלת החברה את כמות עובדי המנהלה והסגל בכ - 40%. כיום בחברה 50 עובדים בהסכם קיבוצי לעומת 88 בסוף שנת 2007 ובסה"כ 90 עובדי מנהלה וסגל לעומת 140 בסוף שנת 2007.
לנושא החתמת כרטיס הנוכחות, החל מחודש פברואר 2009, חלה חובה על כל העובדים בחברה להחתים כרטיס נוכחות פעמיים ביום עם הגעתם לעבודה ויציאתם בסוף היום. הדבר מבוצע כהלכה.

ליקוי

27. בשירות הציבורי מקובל לשלם גמול השתלמות בסכום קבוע לעובד שנטל חלק בהשתלמות מוכרת כדי לעודד אותו לקנות ידע שישמש אותו בתפקידו. כל עובד מנגנון בחברת המשקם יכול היה לקבל תוספת השתלמות בשיעור של 20% משכרו ממועד תחילת עבודתו או לכל המאוחר לאחר שסיים שתי שנות עבודה ללא צורך בהשתלמות כלשהי. סעיף 29 בחוק יסודות התקציב קובע כי גוף מתוקצב כדוגמת המשקם לא רשאי לקבוע הסכם שיהיו בו שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות או הטבות כספיות אחרות אלא בהתאם למה שהוסכם או למה שנהוג לגבי כל עובדי המדינה או באישורו של שר האוצר. שר האוצר לא אישר תוספות חריגות אלו.

מעקב

27. חתימת ההסכם הקיבוצי החדש לוותה באישורו וברכתו בכתב של הממונה על השכר באוצר. בהסכם זה הוסדרו חריגות התשלומים לעובדים שפרשו מהחברה. בכל הנוגע לבדיקתו בנושא ההשתלמות הרי שהחברה שכרה את שירותיו של מר שלום גרניט להסדרת עניין חריגות התשלומים מול הממונה על השכר, וזה הגיע למתווה מוסדר מול האוצר. על פי סיכום הממונה על השכר באוצר, מתווה זה אמור להיות מיושם עם תום תהליך ההבראה.

ליקוי

29. חוק החברות קובע בסעיף 117 כי אחד התפקידים של ועדת הביקורת הוא איתור ליקויים בניהול העסקי של החברה, בין השאר, בהתייעצות עם המבקר הפנימי, שעליו להציע לדירקטוריון דרכים לתיקונם. הוועדה לא יזמה הפעלת ביקורת כדי להפיק לקחים מליקויים שהתגלו במהלך פעילותה של המשקם.

ליקוי

30. חוק הביקורת הפנימית קובע כי המבקר הפנימי יעשה ביקורת לפי תקנים מקובלים. ראוי שעבודת הביקורת הפנימית תעשה לפי תכנית-רב שנתית כדי להקיף את פעולות הארגון בהתאם לניתוח הסיכונים. במשקם היה צריך לעשות בדיקה במשרד הראשי, שבו שוכנת הנהלת החברה ובו מתקבלות מרבית ההחלטות המרכזיות שלה. המבקר הפנימי לא ביצע ביקורת במשרד הראשי משנת 1996 עד שנת 2006. רק לאחר בקשת ועדת הביקורת בפברואר 2005 לשלב את יחידת המשרד הראשי בתכנית הביקורת, עשה המבקר הפנימי ביקורת במשרד הראשי, אך גם אז - בנושאים שאינם מרכזיים.

מעקב

29-30. במסגרת תהליכי ההתייעלות ושינוי המבנה הארגוני אשר הינו חלק מתהליך הפקת הלקחים, הוחלפו לאחר למעלה מ - 20 שנות עבודה בחברה המבקר והבודק הפנימי בחברה. בימים אלו מבצעת החברה תהליכי קליטה למבקר פנימי חדש העומד בדרישות וסטנדרטים גבוהים. תהליך המיון והקליטה למבקר החדש נעשה באמצעות ועדת איתור מטעם ועדת הביקורת של החברה. ועדת הביקורת שדנה בנושא ניהול וזיהוי הסיכונים במהלך החודשים האחרונים, החליטה לפנות ללשכת המבקרים הפנימיים לשם עריכת הסקר. פגישות בנושא נערכו במהלך התקופה האחרונה. בימים אלו מתגבש נוהל עריכת הסקר טרם ביצועו.

ליקוי

32. משרד הרווחה מעביר למשקם בשנים האחרונות כ-40 מיליון ש"ח לשנה; ראוי היה שהוא יפקח בקפדנות על השימוש בכספים אלה. למרות בקשותיו של מנהל אגף השיקום במשרד הרווחה בשנים 2005 ו-2006 מהנהלת המשרד להכפיף את המשקם לאגף, הוא לא נענה. לפיכך אגף השיקום לא הפעיל מנגנוני פיקוח ובקרה מקצועיים, תקציביים ומינהליים על החברה. בשנת 1998, בעקבות מצבה הכלכלי הקשה של המשקם באותה העת, אמור היה להיחתם הסכם הבראה בין הנהלת החברה לבין משרד הרווחה. חברת המשקם לא חתמה על

נוסח ההסכם שעליו חתמו נציגי משרד הרווחה. המשרד המשיך להעביר לה כספים למרות זאת.

מעקב

32. אגף השיקום במשרד משלים בימים אלה, את התאמתם של כלי פיקוח ובקרה מקצועיים שנבנו, לפעילות "המשקם" ויכניסם לשימוש הדרגתי החל מ- 1.8.09. האגף קיים מספר רב של מפגשי עבודה עם הנהלת "המשקם" ואסף חומר מקצועי על החברה לצורך ניתוח אופי פעילותה.
שלב א' (עד 15.8.09) – יושלם מיפוי ופירוט כל תחומי התוכן העיקריים שבקובץ ויועבר לחברה.
שלב ב' (עד 15.10.09) – תושלם הכנת הקובץ על היבטיו השונים. חברת המשקם עברה לאחרונה תהליך רה - ארגון שכלל התייעלות וחיסכון. שלב א' בתהליך הסתיים עם סיום עבודתם של כל בכירי החברה.
במסגרת התפוקות שהוגדרו על ידי אגף השיקום קלטה חברת "המשקם" סמנכ"לית מקצועית בתחום השיקום התעסוקתי, והחברה נערכת לקליטת 6 עובדי שיקום נוספים, ביניהם פסיכולוגים, עובדים סוציאליים ומדריכי שיקום. המשרד קבע כבר קריטריונים להגדרת בעלי מוגבלות מתייחסים לאנשים עם טווח רחב של מוגבלויות (פיזיות, חושיות, שכליות ונפשיות), אשר בעת קליטתם בחברה לא היו מסוגלים להשתלב באופן עצמאי בתעסוקה בשוק התחרותי בשכר מינימום ומעלה, אלא יכלו להשתלב בחברה במסגרת תעסוקה מוגנת או בתעסוקה נתמכת בלבד.

ליקוי

33. על סמך הוראות סעיף 33(א) בחוק יסודות התקציב דורש הממונה על השכר מגופים מתוקצבים ונתמכים נתוני שכר, ופעם בשנה הוא מגיש לכנסת דוח על חריגות שכר. הנתונים והדוח משמשים את יחידת האכיפה שבמשרדו כמקור מידע להפעלת ביקורת. למרות שחברת המשקם או המנכ"ל שלה לא העבירו לסגן בכיר לממונה על השכר, בהתאם לדרישתו מנובמבר 2004, את חוזה ההעסקה של המנכ"ל, הוא לא פעל כדי לאכוף את דרישתו.

מעקב

33. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

הטיפול של שירות המבחן לנוער בקטינים העוברים על החוק

הגופים המבוקרים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים; משרד האוצר; המשרד לביטחון הפנים; משרד המשפטים – הנהלת בתי המשפט; נציבות שירות המדינה

ליקוי מספר 1 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 241.
ליקוי מספר 5 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 244.
ליקוי מספר 12 תוקן. ראה ספר מעקב לדו"ח 58ב' עמ' 246.

ליקוי

2. השירות אינו מיישם את הנוהל בנושא זימון קטין לשיחת היכרות לאחר שהמשטרה הפנתה אליו לראשונה בהליך אי תביעה הלכה למעשה - ככלל, קטינים אלה אינם מוזמנים אל השירות, והטיפול בהם הוא בסדר עדיפות נמוך. בשל כך גם אם הם זקוקים לכך, הם אינם מקבלים טיפול מקצועי בשלב מוקדם, שיש בו כדי למנוע אותם מלהוסיף לעבור עבירות. במצב זה ראוי היה שיגדיר השירות ויעגן בנהליו אמות מידה (גיל הקטין, סוג העבירה וכד') להזמנת קטינים שהופנו בהליך אי-תביעה ויבטיח את הזמנתם של אלו שלדעתו יש צורך בכך, אולם הדבר לא נעשה.

מעקב
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

2. הצוות בראשות קצינת המבחן המחוזית, הגיש במאי 2008, טיוטת הצעה לקליטת מופנים בהליך טיפול מותנה (אי תביעה), לזימון קטינים לקליטה, אבחון ומיון לקליטת קטינים לטיפול על פי סדרי העדיפויות. ההצעות אושרו על ידי הנהלת שירות מבחן לנוער, בספטמבר 2008. המסמכים המפרטים את סדרי העדיפויות הופצו לעובדי השירות, אשר הונחו לפעול בהתאם לסדרי העדיפויות.

ליקוי

3. מהבדיקה אם יש צורך להמשיך את הטיפול של קטינים בשלב מוקדם טרם הגשת כתב אישום נגדם, עלה כי רק 40 (כ-43%) מ-94 הקטינים שהוצע להם פעם אחת לפחות המשך טיפול בשלבים הטרום-משפטיים השתתפו בו השתתפות מלאה. 33 (כ-35%) מהקטינים שהוצע להם טיפול לא טופלו כלל - לא בשירות המבחן ולא מחוץ לו, כלומר לא התממשה הצעת הטיפול; 15 (כ-16%) מהקטינים טופלו טיפול חלקי בלבד. הסיבה העיקרית היא חוסר רצונו של הקטין להשתתף בטיפול המוצע או לשתף בו פעולה, ואולם השירות לא נקט צעדים היכולים

לשפר את מימוש המטרה של טיפול בקטינים הזקוקים לכך בשלב מוקדם.

ליקוי

4. הכנת תכנית טיפול בשיתוף פעולה עם הקטין ועם משפחתו וקיום קשר טיפולי רציף בין קצין המבחן ובין הנבחן עשויים לסייע בהצלחת המבחן. עם זאת, בדיקת הטיפול בקטינים במסגרת צווי מבחן העלתה שבכמחצית המקרים שנבדקו (14 מ-30) לא לווה הטיפול בקטין בתקופת המבחן בתכנית טיפולית מוגדרת הכוללת את יעדי המבחן ואת מטרותיו, את תדירות המפגשים ואת דרכי הטיפול הנדרשות לשינוי מצבו של הקטין. במקרים רבים לא שיתפו הקטינים פעולה בתקופת המבחן ולא באו לפגישות שקבעו להם קציני המבחן או שהגיעו לכמה מהן בלבד. למרות זאת, מיעטו קציני המבחן להשתמש בסמכותם לפנות אל בית המשפט כדי שזה יחליט על המשך הטיפול הראוי בקטין.

מעקב

3-4. הוכן מסמך המבנה מחדש של הפעלת הסמכות בעבודה עם נוער עובר חוק. בהמשך לבניית המסמך פנתה הנהלת השירות למכון העוסק במחקר, פיתוח ויעוץ ארגוני כדי להציע תוכנית לליווי ויעוץ לשירות בנושא המסמך שהוכן. הנושא יוגש "לאשלים" ולוועדת הנוער לאישור. הצעת המחקר הוגשה לשירות המבחן לנוער במאי 2009. צפי לתחילת ביצוע המחקר – סוף שנת 2009. בנוסף, שירות המבחן לנוער התקשר עם בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים, אשר ינחה וילווה סטודנטית לעבודה סוציאלית לתואר שני במחקר על צו המבחן.

לנושא רענון נהלים והנחיות בשירות:

א. מופו ומויינו נהלי השירות לשם עדכונם במאי 2009 וחלוקת נהלים חדשים לשתי רשימות:
רשימה ראשונה: 9 נהלים וטיוטות שיש להם קשר להערות דוח מבקר המדינה ולתיקונים לחוק הנוער.
רשימה שנייה: 12 הנהלים והטיוטות הנותרים.

ב. הנהלים והטיוטות בשתי הרשימות חולקו לצוותים בראשות קציני מבחן מחוזיים, לעדכון ועריכה.

ג. נקבעו אבני דרך ולו"ז להגשת הנהלים המתוקנים:
רשימה ראשונה: תוגש למנהל השירות ב- 15/7/09.
רשימה שנייה: תוגש למנהל השירות ב - 1/2/2010.

ליקוי

6. שירות המבחן הוא חלק ממערך הטיפול בקטינים העוברים על החוק, ובו גם משטרת ישראל ובתי המשפט לנוער. בשנים 1998-2006 תגברה המשטרה את כוח האדם שלה בכל הנוגע לטיפול בבני נוער שעברו על החוק. בשל כך בין היתר חל בשנים אלה גידול במספר הקטינים שהופנו לטיפול השירות מ-17,900 בשנת 1998 עד ל-22,000 בשנת 2006, דהיינו גידול של 24%. בשנים אלה קיבל השירות תוספת של 21 תקנים לקציני מבחן לצורך הקלת העומס המוטל על השירות, דהיינו גידול של 13% בלבד. כפועל יוצא מכך נעשה שירות המבחן "צוואר בקבוק" ברצף הטיפול בקטינים.

מעקב

6. בינואר 2009 הסתיים החלק הראשון של פיילוט משותף לשירות ולמחלקת נוער במשטרה: מטרת הפיילוט הינה לבחון אמצעים לקיצור הזמן בין מועד הפניית הקטין לשירות מבחן, הגעתו לשירות, וקבלת חוות דעת קצין מבחן חזרה במשטרה. עיקרי הפיילוט: עם סיום חקירת קטין במשטרה, חוקר הנוער יתן הסבר לקטין והוריו על שרות המבחן. תימסר לקטין ולהוריו הזמנה לשירות המבחן בציון שם קצין המבחן, תאריך, כתובת ושעה. מועדי קבלת קהל של קציני המבחן יהיו בידי המשטרה, בגוף ההזמנה קיים הסבר על שירות המבחן. לפיילוט הופנו קטינים שזו העבירה הראשונה שלהם, בהמשך הופנו קטינים גם בעבירה שנייה. נבחרו 5 נפות בשרות לפיילוט ותחנות משטרה מקבילות. בהמשך נוספו שתי תחנות משטרה. את הפיילוט ליוותה וועדת היגוי של שני הארגונים.
עיקרי הממצאים:
משך הזמן הממוצע שחלף מהפקת טופס ההפניה במשטרה ועד להגעת הקטין לקצין המבחן:
בקבוצת הפיילוט – 19.22 ימים. ערך החציון עמד על 9 ימים.
משך הזמן הממוצע להגעת חוות דעת חזרה למשטרה מיום הפניית הקטין: 36.76 ימים. ערך החציון עמד על 22 ימים.
לאור זאת ולאחר מפגש משותף של כל בעלי התפקידים שנטלו חלק בפיילוט במשטרה ובשירות המבחן בו הועלו כל הממצאים, הלקחים והתובנות, הוחלט כי הפיילוט יורחב. וועדת ההיגוי תמשיך להתכנס ותיקבע את האופן בו יערך שלב ב'.

ליקוי

7. על פי מדדי השירות, הוא מצוי במחסור של כ-240 תקנים לקציני מבחן וכ-50 עובדי מינהל כדי שיוכל למלא את מחויבויותיו על פי החוק. המלצת המועצה לביטחון לאומי לתוספת כוח אדם בכלל גופי מערכת אכיפת החוק, ובהם שירות המבחן, והתרעות של גופים שונים

כמו מערכת בתי המשפט והסנגוריה הציבורית על הנזקים הנגרמים לקטינים בשל המחסור בכוח אדם לא סייעו בידי השירות לקבל תוספת כוח אדם.

מעקב

7. בשיתוף נציבות שירות המדינה ואגף משאבי אנוש נבנו מכרזי עתודה לאיתור ואיוש משרות קציני מבחן. עד כה התפרסמו שני סבבים של מכרזי עתודה עבור איתור עובדים בכל מחוזות השירות. תתקיים ישיבה עם נציבות שירות המדינה להפקת לקחים להליך זה. על פניו, היתרונות עולים על החסרונות ויש להמשיך בדרך זו לגיוס עובדים. כיום אין מגבלה בקליטת עובדים, כל משרה המתפנה כתוצאה מחופשות למיניהן מאוישת במילוי מקום מידי. כך גם המשרות הפנויות לחלוטין אשר מאוישות על ידי מכרזי העתודה.

ליקוי

8. המחסור בכוח אדם חמור אף יותר. לא זו בלבד שחסרים תקנים לקציני מבחן אלא שבשנים 2005-2007 נמצא שירות המבחן דרך קבע גם בתת-איוש של כ-15%-20% מהתקנים של קציני מבחן, בעיקר בשל הליכים ממושכים של גיוס עובדים.

מעקב

8. מנכ"ל המשרד יזם הקמת ועדה בינמשרדית בה שותפים נציגי המשרד ומשרד האוצר לצורך עדכון מפתחות העומס. לו"ז לסיום עבודת הוועדה - סוף 2009.

ליקוי

9. משנת 2002 עשה השירות בהדרגה שינוי ארגוני כדי לייעל את העבודה ולפצל את העומס המוטל על כמה מיחידותיו. לשם כך הוקמו שתי יחידות ייעודיות - קלט וטיפול - בכל אחד ממחוזות השירות, והועברו מקצת תפקידיו לביצוע בידי גופים חוץ-ממשלתיים, אולם אלה לא סייעו בהפחתת העומס, וברוב המקרים לא קוצר משך ההמתנה להכנת האבחון, לשליחת חוות הדעת למשטרה ולתחילת הטיפול בקטינים הזקוקים לכך.

ליקוי

10. על משרד הרווחה, משטרת ישראל ובתי המשפט לנוער בשיתוף עם משרד האוצר, לפעול בתיאום כדי לטפל בקטינים ביעילות ולמנוע היווצרות "צוואר בקבוק" שיפגע ברצף הטיפול בקטין. לשם כך דרושים ראייה מערכתית, בחינת התפקודים ואיזון במשאבים המוקצים לכלל הגורמים במערכת, בהתאם לצרכיו של כל גוף.

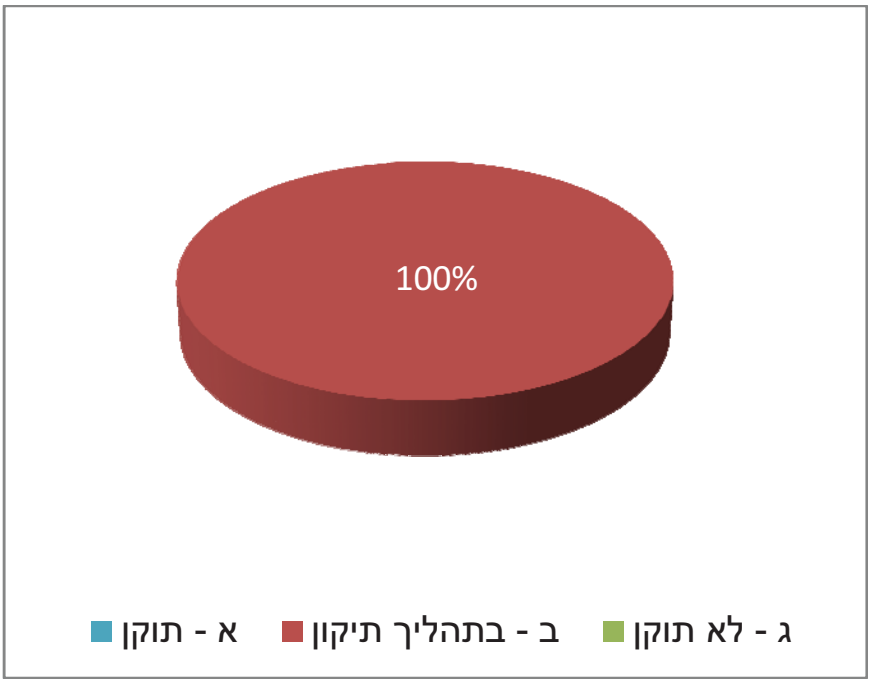
ליקוי

11. בין המועד ששלחה בו המשטרה אל השירות טופס הפניה של הקטין ובין המועד שקיבל בו השירות את ההפניה עבר זמן רב. מבדיקת 223 הפניות שצוינו עליהן שני המועדים האמורים עלה כי ב-87 מהן (39%) התקבלו ההפניות בשירות המבחן בין 15 ל-136 יום לאחר המועד שנשלחו בו: 61 הפניות - בין 15 ל-29 יום, 21 הפניות - בין 30 ל-59 יום וחמש הפניות יותר מ-60 יום. משרד מבקר המדינה מעיר כי פערי זמן אלה חורגים מהנהלים, ועל שירות המבחן והמשטרה לבדוק את הסיבות להם. ראוי ששני הגופים האמורים יבחנו את הדרכים להעברת ההפניות ללא שיהוי, שכן אם ההפניה מתעכבת בדרכה אל השירות, הטיפול בקטין מתעכב אף הוא עיכוב מיותר.

מעקב

9-11. טופס הפניית קטין עודכן על ידי המשטרה בשיתוף עם נציגי שירות המבחן לנוער והותאם לצרכים של שירות המבחן לנוער ומשטרת ישראל. טרם נעשה שימוש בטופס זה בעבודה עם שירות המבחן. מועד תחילת עבודה עם טופס הפניית קטין באחריות משטרת ישראל.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

הרכבת הקלה בירושלים

הגופים המבוקרים: משרד האוצר - אגף החשב הכללי, אגף התקציבים; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים; מינהלת תחבורה ציבורית בירושלים; עיריית ירושלים

ליקוי

1. אף שהחלטות מינהלת תחבורה ציבורית בירושלים לשאת ולתת עם הזכיין על החוזה לאחר שנחתם ולעשות בו שינויים - מקצתם מיד לאחר חתימתו - הן בעלות השפעות משפטיות וכספיות, הביקורת העלתה שהן לא הובאו לפני ההנהלות של משרדי התחבורה והאוצר ושל עיריית ירושלים כדי שידונו בהן ויאשרו אותן. אף לא נמצאו מסמכים המעידים שקודם שהוחלט לאפשר את המשא ומתן עם הזכיין על השינויים בחוזה נבדקו כל החלופות האפשריות לפתרון הבעיה ונבחנו ההיבטים הכלכליים, החוקיים והציבוריים של כל אחת מהן.

ליקוי

2. משך הזמן שנקבע להקמת הפרויקט היה 36 חודשים, עד סוף שנת 2006. כדי שהזכיין יוכל לקבל מהבנקים הלוואות למימון עבודותיו, היה עליו להציג לפניהם מסמכים ואישורים. נמצא כי הצגת המסמכים הושלמה רק בינואר 2006, ועקב כך נדחה מועד סיום הפרויקט לפברואר 2009. לאחר משא ומתן עם הבנקים חתם בספטמבר 2004 החשב הכללי עם הזיכיון על עדכון להסכם שכלל מתן תוספת לרשת הביטחון המקורית באמצעות מימון חידוש הציוד לרכבת הקלה למקרה שהביקוש לנסיעות יקטן לעומת התחזית בפחות מ-80%.

ליקוי

3. ביולי 2007, נדחה מועד סיום הפרויקט לאמצע 2010. במשרדי התחבורה והאוצר לא נמצאה הערכה של ההפסד שנגרם למשק בשל העיכובים בביצוע הפרויקט. רק במאי 2007 מינה החשכ"ל צוות לבדיקת טענות הצדדים בדבר מקור העיכובים והקשיים בביצוע הפרויקט ולהגיע לידי פתרון מוסכם בעניין. עד נובמבר 2007 לא הגיעו הצדדים לידי הסכמה.

ליקוי

4. בביאור למאזן המדינה לא רשום ערכן הנכסי של זכויות המדינה בגין התשתיות שהזכיין אמור להעביר אליה בתום תקופת הזיכיון.

ליקוי

5. בעת אישור הפרויקט הוערך שיהיה על המדינה להשקיע כ-500 מיליון ש"ח בהכנת תוואי הרכבת. התברר שבשל תכנון לקוי לא הובאו בחשבון בהערכה זו העלויות של כמה עבודות שנעשו במסגרת הפרויקט, שחלקן אינן קשורות אליו ישירות. בשנת 2003 הוערכה עלות העבודות של המגזר הציבורי בפרויקט בכ-1.14 מיליארד ש"ח, סכום הגדול בכ-128% מהסכום בהערכה המקורית.

ליקוי

6. על משרד האוצר, משרד התחבורה, המינהלה והעירייה, האחראים לפרויקט, לבחון את הסיבות שהביאו לפיגור הגדול בביצוע הפרויקט ולהפיק מכך לקחים כדי למנוע פיגורים נוספים וגידול בעלויות בהמשך ביצועו ובביצוע פרויקטים דומים בעתיד.

מעקב
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

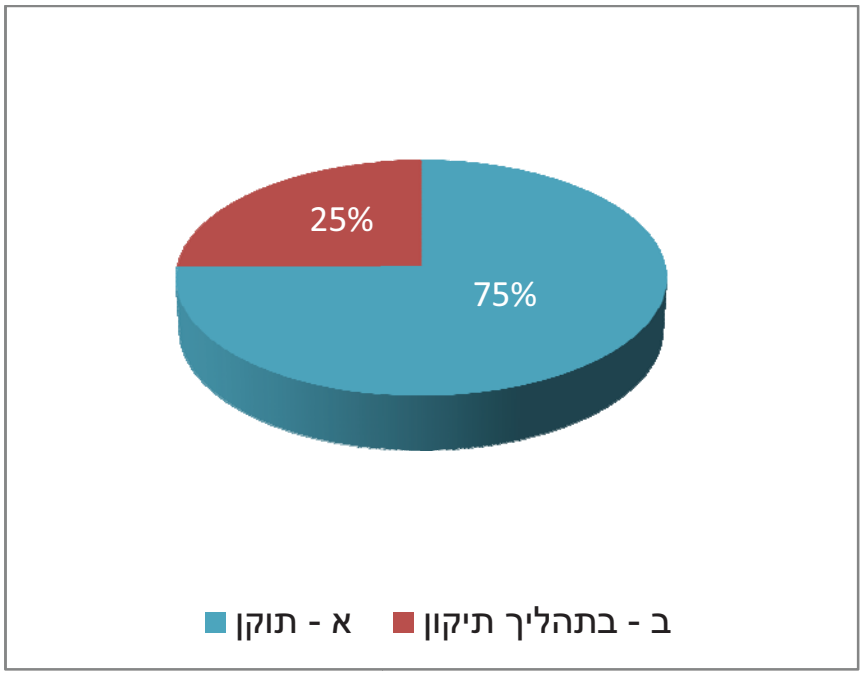
1-6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי

מעקב
משרד האוצר - אגף החשב הכללי

1-6. בספטמבר 2008, נערך הדוח שמציג את הנקודות העיקריות שדורשות תשומת לב. פרויקט הרכבת הקלה הינו פרויקט ייחודי ראשון מסוגו לבניית רכבת קלה בישראל. בנוסף, הוא חלוצי במובן של פרויקט בשיתוף הסקטור הפרטי, עם ממשק בין זכיין, ממשלה ורשות מקומית. ממשק ייחודי זה יוצר קשיים בהתקדמות הפרויקט. לאור האמור לעיל מתבצע על ידי הגורמים השונים בסקטור הציבורי תהליך של הפקת לקחים מהקשיים שהתעוררו ומתעוררים במסגרת בניית הרכבת הקלה. תהליך זה מתבצע באופן תדיר לכל פרויקטי התשתית המבוצעים באמצעות הסקטור הפרטי.
שילוב הסקטור הפרטי בפרויקטי תשתית כרוך במורכבות תכנונית, הנדסית, תפעולית ופיננסית רבה. ישנם קשיים אובייקטיבים רבים בהוצאת פרויקטים אלה לפועל. בקשיים מסוג זה נתקלים גם ביישום תוכנית הפיתוח של רכבת ישראל ומע"צ. קשיים אלה אינם ייחודיים לישראל ואנו עדים להם גם בפרויקטים דומים בעולם. לכן, יש לבצע כל מאמץ כדי למנוע ככל הניתן חזרה על הכשלים, וזאת מהשקעה בהפקת לקחים מפרויקטים שהסתיימו ו/או נמצאים בתהליך הקמה, על מנת

למפות את הכשלים ולמצוא את הפתרונות המיטיביים. משרדי התחבורה והאוצר שוקלים כל פרויקט לגופו של עניין, בהתאם למאפייניו ולנתונים הכלכליים שלו, ועל פיהם ממליצים על שיטת המימון המיטבית לביצועו.

משרד התקשורת

משרד התקשורת

הטיפול בכשלים ברגולציה ובהסרת המכשולים הפוגעים בתחרות

הגוף המבוקר: משרד התקשורת

ליקויים מספר 1,3 תוקנו. ראה דוח מעקב אחר תיקון הליקויים 58ב' עמ' 267 -268.

ליקוי

4. עד פברואר 2008 לא קבע המשרד מדיניות בנושא MVNO (רשת טלפוניה ניידת וירטואלית), ומטבע הדברים עד למועד זה לא ניתנו רישיונות למפעילים חדשים. במצב זה לא מושג השיפור בתחרות. מן הראוי שהמשרד יסיים לקבוע את המדיניות בהקדם, כדי שיהיה אפשר להתחיל לתת רישיונות למעוניינים, ובכך להגדיל את רווחת הצרכנים.

מעקב
משרד התקשורת

4. בתאריך 5.1.09 פורסם שימוע ציבורי באשר לתנאי הרישיון והתנאים והסייגים להגשת בקשה לרישיון. חוק התקשורת תוקן (תיקון 43) באופן הקובע כי יותקנו תקנות הקובעות את התנאים למתן רישיון עד ליום 1.10.2009. המדיניות תבוא לידי ביטוי בתקנות וברישיון. התיקון לחוק הגדיר מסגרת זמן לניהול מו"מ עם בעל התשתית ואת חובתו של שר התקשורת להתערב במחיר ובתנאי ההתקשרות בין מפעיל וירטואלי ובעל תשתית בתנאים המוגדרים בחוק.
ראה דוח מעקב אחר תיקון הליקויים 58ב' עמ' 269.

ליקוי

5. עד פברואר 2008 - כשנתיים לאחר שפנה לראשונה לציבור - לא הוגדרה מדיניות המשרד בנושא WiMAX (טכנולוגיה אלחוטית מתקדמת להעברת שירותי תקשורת) והונפקו לכמה מפעילים רישיונות לעשיית ניסוי טכנולוגי-שיווקי. לדעת משרד מבקר המדינה, גם באשר להפעלת טכנולוגיה זו יש מקום שהמשרד יאיץ את קביעת המדיניות, בעיקר נוכח עמדתו שהשינוי יביא להגברת התחרות בשוק התקשורת ולהוזלת מחירים בענף התקשורת.

מעקב

5. בתאריך 26.2.2009 פורסם מסמך המדיניות ובתאריך 11.5.09, הוקמה ועדת מכרזים הפועלת ליישום מדיניות הממשלה בתחום.
ראה דוח מעקב אחר תיקון הליקויים 58ב' עמ' 269.

ליקוי

6. במועד סיום הביקורת - פברואר 2008, לא היה בידי המשרד את מלוא המידע על שימוש בתחום ישראל בתדרים שהוקצו לרשות הפלסטינית, משאב לאומי יקר שהוא מופקד על הקצאתו.

מעקב

6. המשרד גיבש את כל המידע בנושא שימוש בתחום ישראל בתדרים שהוקצו לרשות הפלסטינאית ופועל בהתאם לכך.
ראה דוח מעקב אחר תיקון הליקויים 58ב' עמ' 269.

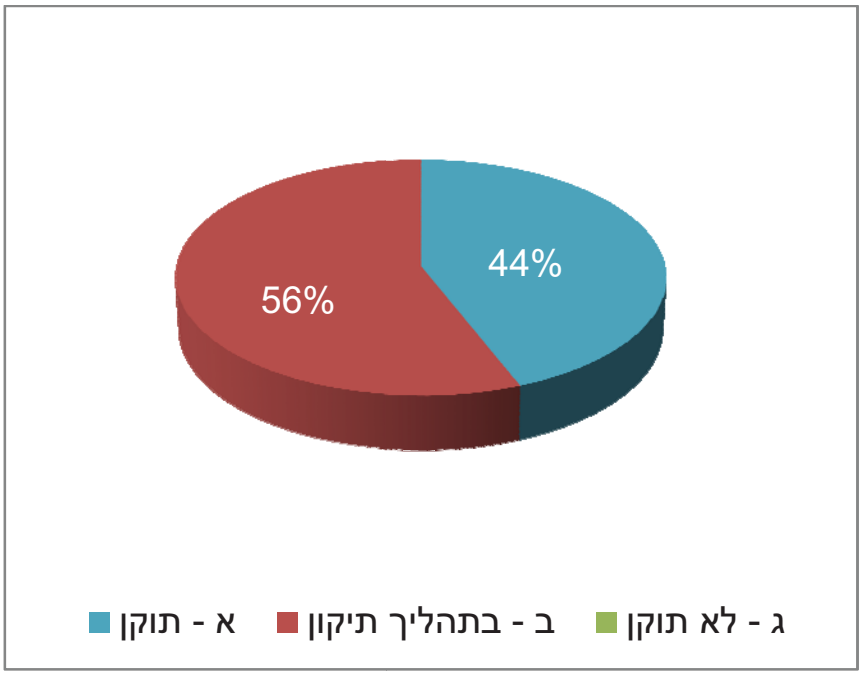
ליקוי

8. החלטת הממשלה הראשונה בעניין הקמת רשות תקשורת התקבלה כבר בשנת 1996, אולם עד כה לא יושמו ההחלטות ולא הושלמה החקיקה. על המשרד לפעול לקידום הדיון בנושא יישום החלטות הממשלה בעניין הקמת רשות תקשורת לאומית ולפעול בנחישות לביצוען.

מעקב

8. המשרד פועל ליישום החלטת ממשלה אחרת לעניין איחוד מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו ומועצת הכבלים והלווין.
ראה דוח מעקב אחר תיקון הליקויים 58ב' עמ' 270.

משרד התשתיות הלאומיות

משרד התשתיות הלאומיות

תחרות במשק הגפ"מ

הגופים המבוקרים: משרד התשתיות הלאומיות; משרד האוצר; המשרד להגנת הסביבה; משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה - רשות ההגבלים העסקיים; עיריית באר שבע; מכון התקנים

ליקויים מספר 2-3 תוקנו. ראה הערות רה"מ 58ב' עמ' 281-280
ליקוי מספר 7 תוקן. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 276.

ליקוי

1. נושא הגפ"מ מטופל בידי מספר גורמים במשרד, ואינו מטופל במרוכז בידי גורם אחד שיש לו ראייה מערכתית כוללת.

מעקב
משרד התשתיות הלאומיות

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 273.

ליקוי

4. משנת 2001 נסגרו חלק מאתרי אחסון הגפ"מ בארץ, והאתרים שהוקמו או הורחבו לאחר מכן היו בעלי כושר אחסון קטן בהרבה מאלה שנסגרו. עקב כך יש מחסור בכושר אחסון, בייחוד במרכז הארץ ובצפונה. הדבר פוגע בתפעול מערכת החלוקה של גפ"מ וגורם סיכון בטיחותי עקב גידול במספר המכליות הנעות בכבישים, ואף עלול לפגוע באספקת הגפ"מ בעת שגרה ובשעת חירום. לחברות הגז הקטנות אין הסדרים לאחסון גפ"מ והדבר מקשה עליהן להגדיל את היקף פעילותן. למתקן הפריקה העיקרי שבאמצעותו מתבצע ייבוא הגפ"מ מגבלות פריקה במזג אוויר קשה, והוא רחוק ממוקדי הצריכה. בתחילת שנת 2007 הכין המשרד הצעת תכנית אב למשק הגפ"מ (אחסון), ובה נקבע שיש לעשות בדיקות כדי לאתר אתרי אחסון לגפ"מ ומתקני פריקה נוספים, אולם לא נקבעו שלבי התכנית ומועדי ביצועם.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים, עמ' 274.

ליקוי

5. לשתי חברות גז מתקני מילוי גפ"מ שהוקמו בשנות השבעים באזור באר שבע. לאחר שהוקמו המתקנים נוספו מבני מסחר ותעשייה באזור. לפי מסמכי משרד התשתיות והמשרד להגנת הסביבה, גרמה הקרבה למתקני הגז סיכונים בתחום הבטיחות ואיכות הסביבה. טיפולם של משרד התשתיות, המשרד להגנת הסביבה ועיריית באר שבע בנושא נמשך שנים ועדיין לא הסתיים בעת סיום הביקורת.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 274.

ליקוי

6. בעקבות הפיצול וההפרטה של חברת בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן) נמצאים שני בתי הזיקוק בארץ בבעלות שתי חברות: בית הזיקוק בחיפה (להלן - בז"ח) נשאר בבעלות בז"ן, ואילו בית הזיקוק באשדוד (להלן - בז"א) נמכר בשנת 2006 לפז חברת הנפט בע"מ, שחברת פזגז, שהיא חברה גדולה לשיווק גפ"מ, נמצאת בבעלותה. בשנת 2007 החלה פזגז לספק גפ"מ גם למשק הפלסטיני, ונתח השוק שלה גדל. בבעלות בז"ן גם מפעל בתחום הפטרוכימיה וחלק מהגפ"מ שמייצר בז"ח מסופק לו. על משרד התשתיות לעקוב אחר ההתפתחויות בשוק הגפ"מ על מנת לוודא כי אכן מתקיימת בו תחרות.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 275.

ליקוי

8. בבדיקות בעניין איכות הגפ"מ והרכבו שהחל המשרד לעשות בסוף שנת 2006 נמצאו כמה מקרים של חריגות מהתקן, אולם המשרד כמעט שלא נקט צעדים לטיפול בנדון.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 276.

ליקוי

9. לציבור הצרכנים אין מידע נגיש על מחירי הגפ"מ ועל עלויות השירותים הכרוכים באספקתו. משרד התשתיות לא דרש מחברות

שיווק הגז לפרסם מידע כזה, והן אינן עושות זאת ביזמתן. פרסום מידע כאמור עשוי לתרום לקידום התחרות ולהורדת מחירים.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 276.

היערכות לשעת חירום בתחומי תשתיות האנרגיה והמים

הגופים המבוקרים: משרד התשתיות הלאומיות; משרד האוצר, רשות החברות הממשלתיות; משרד הביטחון; משרד המשפטים; משרד הפנים; משרד התחבורה; רשות ייעודית לדלק וגז; רשות ייעודית לכוח; רשות ייעודית למים ולביוב; רשות לשירותים ציבוריים – חשמל; חברת החשמל לישראל בע"מ; מקורות חברת מים בע"מ

ליקוי מספר 5 תוקן. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 280.
ליקוי מספר 7 תוקן. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 281-282.

ליקוי

1. הממשלה מוסמכת לקבוע הסדרים להפעלת המשק במצב חירום, כדי לקיים אספקת דלקים ושירותים חיוניים, ולהתקין תקנות שע"ח מכוח סמכותה הכללית על פי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה. אולם אין הסדר ייחודי, שאינו נסמך על תקנות אלה, המקנה סמכויות לשר התשתיות הלאומיות (להלן - שר התשתיות) ולמנהל מינהל הדלק במשרד שהוא ראש רשות הדלק, להורות על שינויים או קדימויות באספקת שירותים חיוניים במשק הדלק בראייה כלל משקית גם כשלא הוכרז על מצב חירום. בתזכיר של הצעת חוק משק הדלק מינואר 2007 הוקדש פרק מיוחד שבו נקבעו סמכויות במצבים של כשל וחירום במשק הדלק. הממשלה החליטה על חקיקת חוק זה בינואר 1997, והמשרד מטפל בהצעת החוק זה שנים. נוסח מעודכן של תזכיר הצעת החוק הועבר בינואר 2007 לעיונם של משרדי ממשלה וגופים רלוונטיים נוספים, אולם עד מועד סיום הביקורת לא העבירו כמה מהם (בעיקר משרד המשפטים ומשרד האוצר) את הערותיהם.

מעקב
המשרד לתשתיות לאומיות

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 277.

ליקוי

2. על פי חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2001), התשס"א-2001, מוסמך שר התשתיות לקבוע את מלאי הדלק הנדרש למשק המדינה, "בכמויות, בשיעורים, במקומות ובתנאים לכלל הדלק או לסוגיו". בשנת 2001 התקין שר התשתיות תקנות הקובעות את רמות המלאי הביטחוני במדינה. עד סוף נובמבר 2007 לא תיקן שר התשתיות את התקנות הנוגעות לכמות המלאי הביטחוני בעקבות המלצותיה מאוגוסט 2007 של ועדת מלאים מקצועית שמינה. המלצות הוועדה

התחשבו בין היתר בלקחי מלחמת לבנון השנייה. מאחר שהתקנות לא שונו מבוססות רמות מלאי הדלק הביטחוני התקפות, למועד סיום הביקורת, על התקנות משנת 2001.

מעקב

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים, עמ' 278.

ליקוי

3. אין בבעלות גורם ישראלי או בשליטתו אניות להובלת דלקים (להלן - מכליות). לפיכך אין למשק מכליות ששר התחבורה רשאי, מתוקף סמכותו לפי החוק להארכת תוקפם של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973, להורות בשע"ח לשנע בהן דלקים אל המדינה וממנה. על אף חסרונן של מכליות כאלה, לא הורה מנהל מינהל הדלק לחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן) להפעיל אניות לצורך זה, אף שניתנה לו סמכות לכך בצו מינואר 2007 בעניין שמירת אינטרסים חיוניים של המדינה לקראת הפרטת בז"ן. מנהל מינהל הדלק גם לא פעל לקבל סמכות דומה בצו מיולי 2006 בעניין שמירת אינטרסים חיוניים של המדינה בבתי הזיקוק באשדוד לקראת הפרטתם. היעדר מכליות מונע גם את גיבושם של צוותי ימאים ישראליים בעת שגרה, כדי להכשירם במיומנויות המקצועיות הדרושות להפעלתן של מכליות בשע"ח.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח 58ב' מעקב אחר תיקון ליקויים עמ' 279.

ליקוי

4. מנכ"ל חברת החשמל לישראל (חח"י) הוא ראש הרשות הייעודית לכוח, וחלק ניכר מחבריה הם עובדי חח"י. הרכב זה עלול ליצור מצב אפשרי של אינטרסים מנוגדים, משום שמטבע הדברים, בבואו לקבל החלטות, עלול הרכב זה לשקול גם שיקולים עסקיים של החברה, כאשר אלה אינם תמיד עולים בקנה אחד עם האינטרסים החיוניים של המדינה.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 279.

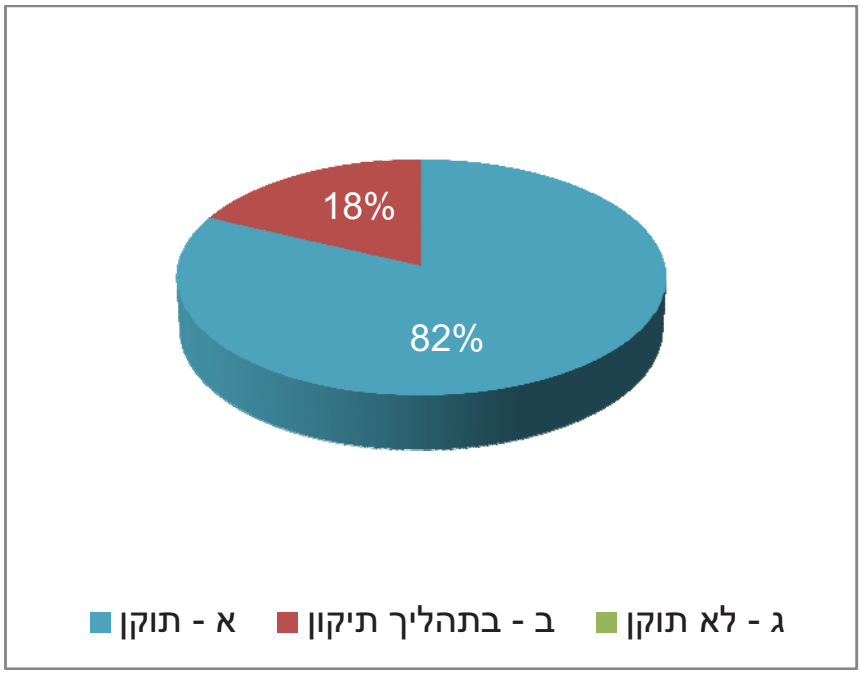
ליקוי

6. ביקורות שנערכו מטעם הרשות הייעודית למים בשנים 2005-2007 במתקני מקורות חברת מים בע"מ, שהם מפעלים חיוניים, נעשו בידי עובדי מקורות בלבד, ללא מעורבות של גורמים חיצוניים בלתי תלויים. הליך ביקורת כזה מנוגד לאמור בנוהל מל"ח, ועלול ליצור מצב אפשרי של ניגוד עניינים.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 280.

המועצה להסדר ההימורים בספורט

המועצה להסדר ההימורים בספורט

פרויקט הקמת מתקני ספורט למשחקי כדור

הגופים המבוקרים: משרד המדע, התרבות והספורט; התאחדות לכדורגל בישראל; מועצה להסדר ההימורים בספורט; החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי

ליקויים 1-3 תוקנו. ראה מעקב 58ב' עמ' 292.
ליקויים 5,7,11 תוקנו. ראה מעקב 58ב' עמ' 296-294.

ליקוי

4. משרד המדע והמועצה עדיין לא הכינו תכנית עבודה רב-שנתית להקמת מתקני ספורט. מכאן שהחלטות המועצה בעניין הפרויקט לא התבססו על תכנית עבודה כזאת.

מעקב
משרד התרבות והספורט

4. הכנת תוכנית אב לאומית למתקני ספורט -

א. במסגרת שיתוף הפעולה בין משרד התרבות והספורט לבין המועצה להסדר ההימורים בספורט וקרן המתקנים, המועצה שכרה את שירותיה של חברה לגיבוש תוכנית אסטרטגית לפיתוח ובניית מתקני ספורט בישראל .

ב. החברה החלה בעבודתה ובתאריך 28.6.2009 הציגה החברה בפני חברי המליאה של המועצה, ובהשתתפות ראש מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט, את תהליך הלמידה והנתונים שנאספו על ידה.

נציגי החברה התחילו להיפגש עם גופים רבים הקשורים לנושא מתקני הספורט ועולם הספורט בישראל, ובכללם: משרדי ממשלה, עובדי מינהל הספורט שבמשרד התרבות והספורט, הוועד האולימפי בישראל, איגודים והתאחדויות ספורט, עיריות ומועצות מקומיות ממגזרים שונים של החברה הישראלית, ועוד.
בישיבה מיום 23.6.2009 הוצגו במליאה:

- סוגיות מרכזיות אשר עלו במפגשי העבודה שביצעה החברה.
- הוצגה מטריצה לסגמנטציית תקציב ההשקעות.

יעדי התוכנית יובאו לאישור דירקטוריון המועצה גם בשלבי הביניים. יערך סיור לימודי בנדון במספר מדינות באירופה יחד

עם נציגים מהמועצה להסדר ההימורים בספורט ואפשר גם ראש מינהל הספורט.

מיפוי מתקני הספורט בישראל

משרד התרבות והספורט – מינהל הספורט, בשיתוף פעולה עם המועצה להסדר ההימורים בספורט ומפ"י (מרכז למיפוי ישראל), החל בעריכת פרויקט המיפוי בתאריך 15.6.2009 .
במועד זה המשרד שלח שאלונים בקבצים ממוחשבים לכלל הרשויות המקומיות והאזוריות בארץ (כ- 250 רשויות). הרשויות נתבקשו למלא את הפרטים המבוקשים ולהחזירם למפקחים המחוזיים של מינהל הספורט .
בכוונת המשרד לסיים את קבלת כל השאלונים עד לסוף חודש אוגוסט 2009 ולהעביר את השאלונים למפ"י להמשך עבודה.
המשרד מתכנן לסיים את הפרויקט עד לסוף שנת 2009 .
ראה מעקב 58ב עמ' 293.

מעקב
המועצה להסדר ההימורים בספורט

4. כיום, מבוצעים שני מהלכים עיקריים לטובת הנושא:
א. מיפוי מתקנים ארצי בהובלת מינהל הספורט (משרד התרבות והספורט).
ב. החלה עבודתה של חברה (שנבחרה בהליך מכרזי), אשר פועלת מטעם המועצה בשיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בספורט, לטובת הכנת תוכנית אסטרטגית ארוכות טווח לתכנון השקעות במתקני ספורט בארץ.

השנה אישרה המועצה פרויקט לבניית אולמות ספורט רב תכליתיים בשיתוף מפעל הפיס. המועצה הקציבה סך של 30 מיליון ₪ שייפרסו על פני שנתיים ויצטרפו לתקציב מפעל הפיס. מטרת המיזם המשותף הינו איגום משאבים של שני הגופים הציבוריים, על מנת למנף את נושא האולמות, כך שרשות שתזכה לסיוע שני הגופים, תוכל להקים אולם המתאים לפחות לשני ענפי ספורט תקניים ובעל קיבולת קהל גדולה ככל הניתן.
ראה מעקב 58ב עמ' 293.

ליקוי

6. לפני שהמועצה בחרה החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי לביצוע הפרויקט היא לא בחנה את האפשרות להפריד בין ההתקשרות לצורך ניהול המכרז להקמת המגרשים ובין ההתקשרות לצורך ניהול הפרויקט, ולכן היא גם לא בחנה הצעות של חברות אחרות העוסקות בניהול פרויקטים. עד אוגוסט 2007 שילמה המועצה

למשכ"ל בגין עריכת המרכז וניהול הפרויקט עמלה בשיעור גבוה וחריג של כ-25%.

מעקב

6. במידה ויהיה פרויקט דומה, אכן המועצה תפעל על-פי נוהלי המועצה (PUR 03-01 ו-PUR 03-02) לפי העניין ותבחן הצעות חברות אחרות באמצעות מכרז, העוסקות בניהול פרויקטים.

ליקוי

8. המועצה בחנה בתחילת 2005 אפשרויות להעסקתם של שני חברי מרכז הליכוד כמתאמים (יועצים) בפרויקט. יצוין שלא נמצא במועצה מסמך שבו עלה צורך בהעסקת מתאמים בפרויקט. לאחר שהתברר כי המועצה אינה יכולה להעסיקם, המליץ מנכ"ל המועצה דאז (מר שאול שניידר) למשכ"ל להעסיקם בפרויקט. המשכ"ל העבירה את המלצתו לחברה א', וחברה א' העסיקה אותם כמתאמים. בהעסקת המתאמים על ידי חברה א' בהמלצת מנכ"ל המועצה, יש משום ניסיון לעקוף את המגבלות החוקיות החלות על המועצה כגוף ציבורי והשפעה על גוף פרטי להעסיקם באמצעות חברה עמה התקשרה המועצה.

מעקב

8. במועצה מתנהל הליך של פרסום מכרז בעיתונות להעסקת עובדים וקליטת עובדים חדשים. כמו כן, גם בבחירת יועצים, המועצה פועלת בהתאם לנוהלי המועצה (PUR 30-01) ובודקת הצעות מכמה מציעים.

ליקוי

9. על פי תכנית העבודה של הפרויקט, שגיבשו המועצה והמשכ"ל ביולי 2005, הפרויקט היה אמור להסתיים באוקטובר 2006 לאחר הקמתם של 108 מתקנים. באוגוסט 2007, כעשרה חודשים לאחר המועד המתוכנן לסיום הפרויקט, הוקמו רק 68 מתקנים, תשעה מתקנים היו בתהליך הקמה, והמועצה והמשכ"ל ניסו לקדם את הקמת יתר המתקנים המתוכננים.

מעקב

9. הפרויקט תוכנן להסתיים באוקטובר 2007. הפרויקט הסתיים (באיחור) עקב מצב המלחמה שהשבית את הפעילות של רשויות המקומיות בתחילת הפרויקט.

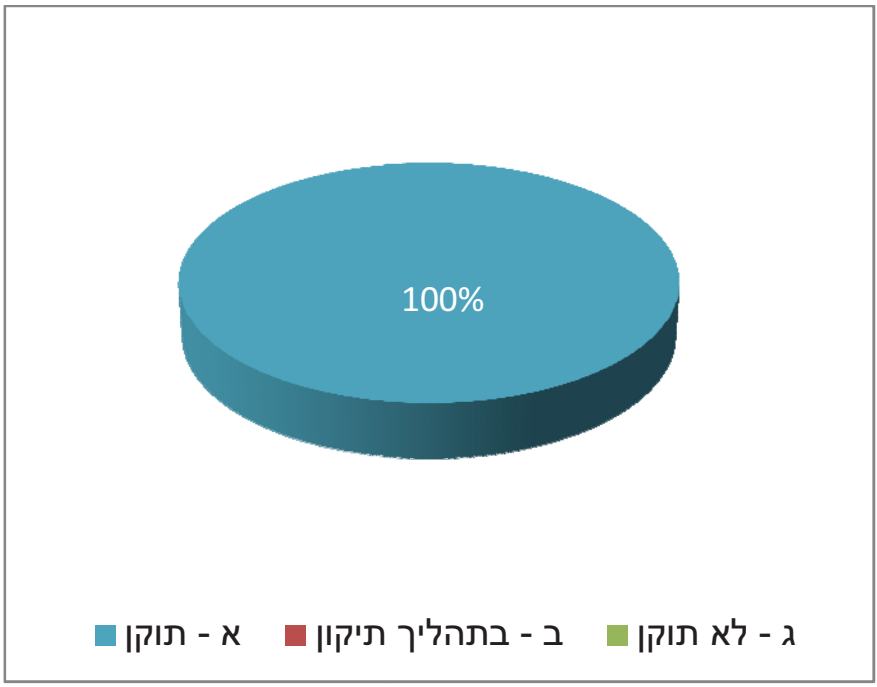
ליקוי

10. על המועצה לפעול לקבלת דיווח על קיום התחייבויות הרשויות המקומיות בעניין תחזוקת המתקנים והשימוש בהם ולקבוע מתכונת המעקב והבקרה השוטפים.

מעקב

10. עד סוף שנת 2009 יסתיים הליך של מכרז לקליטתו של רכז שטח, שעיקר תפקידו יהיה בקרת תחזוקת מתקנים בשטח, זאת לפי תוכנית עבודה שנתית. הוחלט לשלול מיקור חוץ ולקלוט עובד שיהיה אחראי על המעקב והבקרה השוטפים בשטח.

חברת החשמל לישראל בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ

התקשרויות לרכישת שירותים בידי אגף לוגיסטיקה ונכסים

הגופים המבוקרים: חברת החשמל לישראל; משרד האוצר; משרד התשתיות הלאומיות; רשות לשירותים ציבוריים – חשמל

חברת החשמל לישראל מדווחת:

ליקויים 2-12 תוקנו. ראה הערות רה"מ לדו"ח מבקר המדינה 58ב', עמ' 299-304.

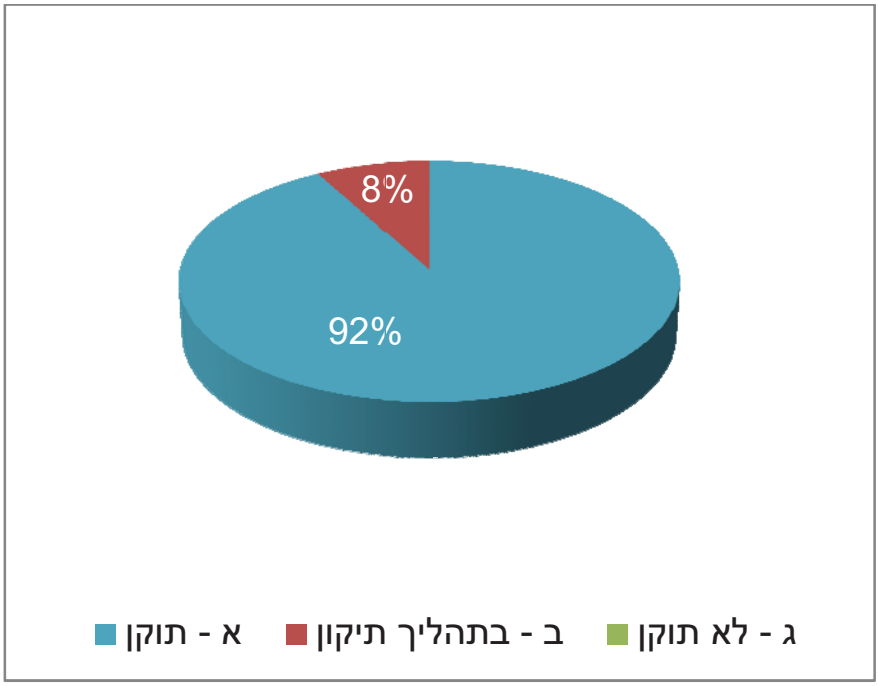
ליקוי

1. לדעת משרד מבקר המדינה, מן הראוי שהחברה תגדיר בבהירות בנהליה את סמכויות ההתקשרות של כל אחת מיחידותיה וכך יימנע מצב שבו יתאפשר לכמה גורמים לבצע רכישות באותו תחום. החברה השיבה למשרד מבקר המדינה בספטמבר 2007 כי "לא קיימת חפיפה בפועל בתחומי ההתקשרות בחברה", וציינה כי לדעתה האי-התאמות הן "מינוריות" וכי היא תפעל לתקנן.

מעקב

1. המנכ"ל החליט (מאי 2009), כי יעודכנו כתבי המינוי בהתאם לתקנות המכרזים החדשות ותיקוני החקיקה, ויועברו לחתימת המנכ"ל, ולאחר מכן לאישור הדירקטוריון על-פי ההמלצות.
כתבי המינוי האמורים נחתמו על-ידי המנכ"ל והועברו לאישור הדירקטוריון.

חברת נמל חיפה בע"מ

חברת נמל חיפה בע"מ

סדרי הקבלה של עובדים בכירים

הגופים המבוקרים: חברת נמל חיפה; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים; רשות החברות הממשלתיות

כל הליקויים תוקנו. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון הליקויים עמ' 307-309.

תהליכי רכש והתקשרויות

הגופים המבוקרים: חברת נמל חיפה; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים; רשות החברות הממשלתיות

ליקויים 1-3 תוקנו. ראה הערות 58ב' עמ' 310.

ליקוי

4. נמצא כי ב-80 מקרים רכשה החברה חלפים מספקים שאינם ספקים יחידים, אף שהרכישה של חלפים כאלו הוגדרה רכישה מספק יחיד. יצוין כי ב-18 מהמקרים מחיריהם של החלפים שסיפקו הספקים הנוספים היו גבוהים מהמחירים שגבו הספקים היחידים בעד החלפים המקוריים. עוד נמצא כי בחלק מהמקרים נעשה הדבר עקב ליקויים בניהול מלאי הרכיבים.

מעקב
חברת נמל חיפה

4. ביום 22.4.2009 סיווגה ועדת המכרזים של החברה רשימת ספקים יחידים מעודכנת לאספקת חלקי חילוף ומכלולים, בהתאם לחוות דעת של הגורמים המקצועיים בחברה, לפיה ספקים אלה הם היחידים המסוגלים לספק חלפים לציוד תפעולי מוגדר של החברה. התקשרויות פרטניות מתבצעות על בסיס אותה רשימת ספקים, כאשר סיווג החלפים ומקורות האספקה מתבצע ברמת המכלול ומערכות עיקריות של הציוד התפעולי.
החל מחודש ינואר 2009 החלה עבודת שיוך פריטים למקורות אספקה במערכת ERP. עד כה מופו ושויכו 4,456 מספרים קטלוגים של פרטי מלאי כפריטים בעלי מקור אספקה יחיד. צפי לסיום סימון כל הפריטים המשויכים למקורות אספקה כספק יחיד- 31.10.2010 עד סיום טיוב כל קטלוג החלפים של החברה.
ראה מעקב 58ב' עמ' 311.

ליקוי

5. החברה רוכשת את החלפים מספקים יחידים מחו"ל הן ישירות מהם והן באמצעות הסוכן בארץ. בביקורת נבדקו 24 מקרים שבהם נקנו חלפים באמצעות סוכנים בארץ, ונמצא כי בכל המקרים האמורים היו מחירי החלפים שסיפק הסוכן גבוהים ממחירי הספק בחו"ל.

מעקב

5. ביום 22.4.2009 אישרה ועדת המכרזים של החברה רשימת ספקים יחידים מעודכנת.

רשימה זו כוללת את שם מקור האספקה, שם היצרן / ספק של הציוד, את פירוט המכלולים העיקריים וגם את תת סוגי המערכות מספקים יחידים. רשימה זו תקפה ל - 12 חודשים, כאשר לקראת חידושה היא תבחן שוב על-ידי הגורמים המקצועיים בחברה.
ראה מעקב 58ב' עמ' 311.

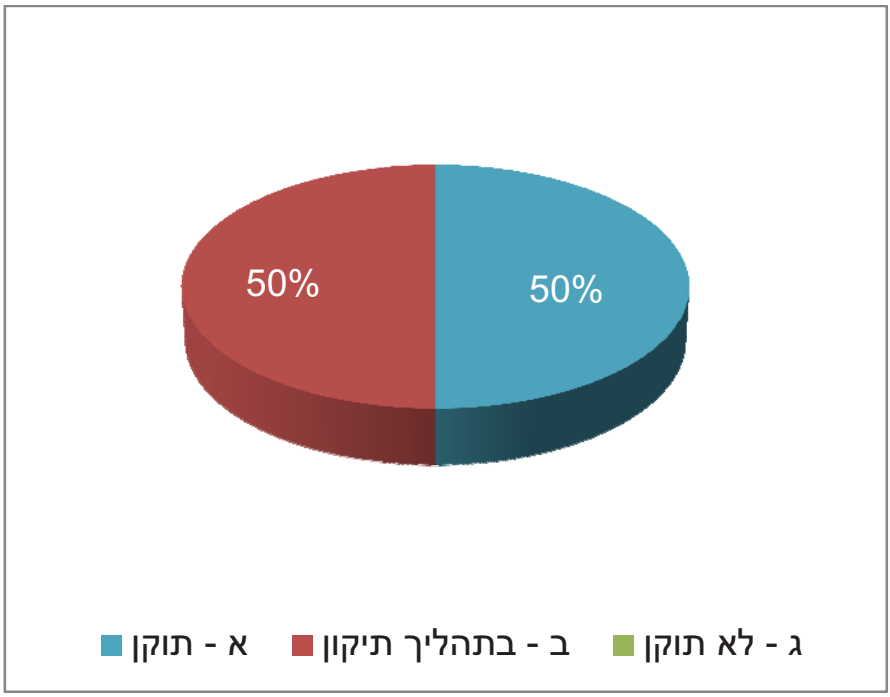
ליקוי

6. באוקטובר 2006 אימץ המנכ"ל את המלצותיו של יועץ שמינתה החברה בתחום ניהול המלאי, לרבות המלצתו לבצע מיד עיתוד מלאי. עד אוקטובר 2007, נמצא כי עדיין לא הושלם תהליך עיתוד המלאי.

מעקב

6. בעקבות מכרז פומבי שהסתיים בחודש יוני 2009 נבחרה חברה חיצונית לצורך מתן שירותי טיוב קטלוג החלפים של החברה. משך טיוב הקטלוג עתיד להיות כשנה, כשבסופו יהיה בידי החברה קטלוג חלפים אמין ומלא, אשר ייתן מענה לביצוע רכש פריטי החלפים של החברה.
עד כה טייבו באופן עצמאי על-ידי החברה מספר רב של מק"טים: התווספו כ - 4,600 מק"טים חדשים ונמחקו כ - 13,000 מק"טים, שאינם עוד בשימוש החברה, כך שקיים שיפור מתמשך באיכות קטלוג החלפים של החברה.
ראה מעקב 58ב' עמ' 312.

חברת רכבת ישראל בע"מ

חברת רכבת ישראל בע"מ

מינויים וחריגות שכר

הגופים המבוקרים: חברת רכבת ישראל בע"מ; משרד האוצר – הממונה על השכר, רשות החברות הממשלתיות, רשות המסים בישראל; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

ליקוי מספר 3 תוקן. ראה דו"ח מעקב 58ב', עמ' 316.

ליקוי

1. בתקנות החברות הממשלתיות התשס"ה-2005 נקבע כי על דירקטוריון חברה ממשלתית לקבוע נוהל בדבר תנאי הכשירות ואופן הבחירה של פקידים בכירים בחברה על פי התקנות, לרבות דרישות הנוגעות בהשכלה הרלוונטית של המועמד ובהיקף הניסיון המקצועי הרלוונטי למשרה. באוגוסט 2006 העירה רשות החברות לחברת הרכבת כי הנוהל שאושר על ידי הדירקטוריון במאי 2005 אינו תואם את התקנות. נמצא כי רשות החברות לא עמדה על דרישתה לתיקון תנאי הסף בנוהל בהתאם לתקנות, ואפשרה לחברה ולקלוט עובדים לפי הנוהל הלקוי.

מעקב
חברת רכבת ישראל בע"מ

1. בחברת רכבת ישראל קיים פער משמעותי בעתודה ניהולית אקדמאית. לפיכך החליט מנכ"ל הרכבת כי קביעת רף ההשכלה כתנאי הכרחי למינוי תפקיד בכיר בחברה, תמומש עד שנת 2013, ובפרק זמן זה יעודדו פיתוח עתודה ניהולית בחברה. ראה דו"ח מעקב 58ב', עמ' 314.

מעקב
רשות החברות הממשלתיות

1. הרשות פנתה לחברת רכבת ישראל ויידעה אותה שאין מקובל עליה לדרוש תואר אקדמאי כתנאי סף רק בשנת 2013. "על החברה לקבוע כיום תנאי סף לכל תפקיד בכיר הן להשכלה והן לניסיון ... במידה וקיים תפקיד ספציפי ברכבת בו נדרש ניסיון רב ומומחיות רבה בתחום, והחברה סבורה כי ישנו יתרון רב לעובדים בעלי ניסיון מתוך החברה, גם אם אין להם תואר אקדמי. על החברה להגדיר במדויק תפקיד ספציפי ולנמק מדוע בתפקיד זה יידרש ניסיון חלף השכלה ועל החברה להביא תנאי סף לתפקידים אלו לאישור רשות החברות".
ראה דו"ח מעקב 58ב' עמ' 314.

ליקוי

2. הַפַּקָּד הראשי בחברה הוא הסמכות התפעולית הגבוהה ביותר בניהול תנועת הרכבות, והוא אחראי לקבלת החלטות קריטיות שלהן השלכות על חיי אדם. במכרז האחרון נבחר עובד א', שלא עבר בחינת התאמה לתפקיד. נמצא שלא הייתה לו בקיאות ברמה גבוהה בהוראות התפעוליות של רכבת ישראל ובנוהלי הרכבת ותקנותיה כפי שנדרש במכרז. הכשרתו של עובד א' לתפקיד נעשתה בצורה לקויה ולא בהתאם לכללים שהיו נהוגים בחברה. למרות זאת, באוקטובר 2006 מונה עובד א' לתפקיד הפקד הראשי.

מעקב
חברת רכבת ישראל בע"מ

2. בעקבות שינוי תפיסת התפעול וחלוקת האחריות במרכז השליטה הארצי להפעלת רכבות, עודכן אופן ההכשרה וההסמכה של הפקדים באגף התנועה. ביום 12.7.08 חתם המנכ"ל על נספח י' לנוהל הכשרה והסמכה בהקשר של הפקדים באגף התנועה. אין באופן ההכשרה המעודכן לתפקיד פקד כדי לגבור על נהלי מינוי תקינים למשרה. העבודה על הכשרת האתתים נמשכת. במקביל, אישר דירקטוריון החברה ביום 26.7.09 להקים אגף מטה מקצועי להדרכה, אשר עם איושו, יבחן את אופן ההכשרה של כלל מקצועות התפעול בחברה, תוך קדימות למקצועות אגף התנועה. עד להשלמת תהליך זה, הנחה המנכ"ל כי מנהל אגף תכנון ואו"ש בשיתוף סמנכ"ל הפעלה יבחנו את מרכיבי התפקיד של בעלי התפקידים השונים באגף התנועה וימליצו על דרכי ההכשרה וההסמכה הנדרשים. הפקד הראשי בחברה, לאחר שעבר והשלים תהליך הכשרה מסודר, משמש בתפקיד הפקד הראשי בהצלחה.
ראה מעקב 58ב' עמ' 316.

ליקוי

4. בהליך הבחירה של עובד בכיר ג' נמצאו כמה ליקויים: לא נקבעו תנאי סף; לא נקבעו אמות מידה וקריטריונים לבחירה ומשקלם; הדיון בדבר הניסיון העדיף נעשה לאחר שקורות החיים הונחו בפני חברי הוועדה; פרוטוקול הדיון לא נעשה בצורה מפורטת כך שישקף את עיקרי הדברים ואת הנימוקים להחלטות שהתקבלו.

מעקב

4. ראה דו"ח מעקב 58ב' עמ' 317.

ליקוי

5. החברה לא פרסמה מכרז פומבי בשנת 2003 לאיתור סמנכ"ל חטיבת נוסעים המונה מאות עובדים. בינואר 2004 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של עובד בכיר ד' לתפקיד אף שלעובד, חסר ניסיון ניהולי. בדיון שנערך בדירקטוריון החברה לאישור המינוי, הסתייגה דירקטורית מהמינוי בטענה כי למועמד "נגיעה פוליטית". הדירקטוריון אישר את המינוי.

מעקב

5. נוהל איוש משרות, העוסק בגיוס ומיון עובדים ואיוש משרות באמצעות מכרזים (למעט במקרים חריגים המפורטים בגוף הנוהל), פורסם במאי 2009 לאחר אישורו על-ידי הדירקטוריון, והחברה פועלת על פיו.
ראה דו"ח מעקב 58ב' עמ' 317.

ליקוי

6. מנכ"לי הרכבת והחברה מ-1999 ועד 2006 והסמנכ"ל למינהל, מר יצחק סרי אישרו הטבות שכר חריגות לשלושה חברי ועד בניגוד למקובל לגבי כלל העובדים. היעדר מסמכים על החלטות בדבר מתן תוספות שכר החורגות מהמקובל לגבי כלל עובדי החברה, וסתירות מהותיות בין הסברי הסמנכ"ל למינהל לבין הסברי מנכ"לי הרכבת והחברה מר עמוס עוזני, מר יוסי שניר ומר יוסי מור והסבר יו"ר דירקטוריון החברה דאז, מר משה ליאון, באשר לגורם האחראי לתשלום חלק מן התוספות הנזכרות, מעוררים חשש להתנהלות בלתי תקינה. על הממונה על השכר לבחון הטבות אלו, ואם יימצא כי ניתנו בניגוד לחוק, על רשות החברות ועל הממונה על השכר לדרוש את השבת הסכומים ששולמו שלא כדין לקופת החברה. כמו כן, עליהם מוטל לבחון מי היה אחראי לתשלום ההטבות, ואם נעברה בכך עבירת משמעת. התוספות והקידום בשכר ליו"ר הוועד, לממלא מקומו ולסגנו לא אושרו על ידי דירקטוריון החברה, רשות החברות והממונה על השכר במשרד האוצר, כנדרש על פי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בהיות הרכבת גוף מתוקצב. החברה העניקה לבעלי תפקידים בכירים מענקי השתלמות בסכומים החורגים מהמקובל לעובדי מדינה ובחריגה מהכללים שנקבעו בנוהל החברה. ההטבות לא אושרו על ידי דירקטוריון החברה, הממונה על השכר ורשות החברות ושולמו בניגוד לחוק יסודות התקציב.

מעקב

6. תשלומי היתר נגבו משלושת העובדים באישור הממונה על השכר במשרד האוצר וסמנכ"ל האכיפה במחלקת הממונה על השכר. הוסדרו תהליכים ונהלים על מנת למנוע הישנותם של

מקרים אלו. טיוטא לעדכון הנוהל בנושא הוכנה על-ידי חטיבת משאבי אנוש ולוגיסטיקה, וצפויה לצאת לסבב הערות.
ראה מעקב 58ב' עמ' 318.

ליקוי

7. בסדרי בקרה פנימית נאותים קיימת הפרדה בין יחידות מינהל וכוח אדם ובין מחלקת השכר. מחלקת השכר של החברה הייתה כפופה למנהל אגף כוח אדם בחברה ומ-2006 הוכפפה לסמנכ"ל למינהל. הסמנכ"ל למינהל הוא זה שאישר את תשלום מענקי ההשתלמות לעובדים כפטורים ממס. התברר כי סמנכ"ל חטיבת הכספים בחברה לא היה מודע לעובדה שהחברה אינה מנכה מס מעובדיה בגין מענקי השתלמות.
ראה מעקב 58ב' עמ' 319.

מעקב

7. המנכ"ל החליט כי יחידת השכר בחברה תועבר מחטיבת משאבי אנוש לחטיבת הכספים וזאת החל מיום 1 בינואר 2010.

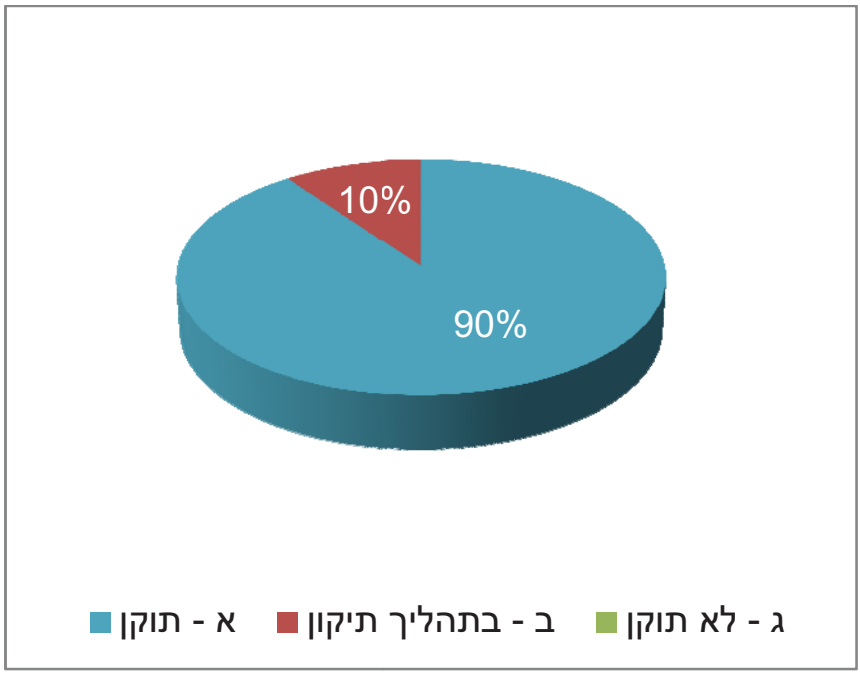
ליקוי

8. על שרי התחבורה והבטיחות בדרכים, האוצר ועל רשות החברות הממשלתיות לנקוט בצעדים, על מנת לוודא קיום ויישום נהלים תקינים לאיוש משרות, ובמיוחד משרות בכירות ותפקידים, שלהם השלכה על בטיחות תנועת הרכבות.

מעקב

8. רובן ככולן של ההחלטות במסגרת צוות תיקון הליקויים מאוקטובר 2008 יושמו, או שהינן בשלבי יישום מתקדמים.

מעצ - החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ

מעצ - החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ

מכרזים והתקשרויות

הגופים המבוקרים: מע"צ - החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

ליקויים 1,2,4 תוקנו. ראה דו"ח מעקב 58ב', עמ' 323.
ליקויים 6,8,9,10 תוקנו. ראה דו"ח מעקב 58ב' עמ' 326-325..

ליקוי

3. לחברה מאגר בעלי מקצוע, אך בנוהל ההתקשרות עם בעל מקצוע מומחה, לא נקבע מהם תנאי הסף, שבהם הוא נדרש כדי להיכלל במאגר. בספטמבר 2006 אישרה החברה נוהל להערכת מנהלי פרויקטים, קבלנים ומתכננים, אך היא לא השתמשה בכלי זה לבחירת ספק, ולא בחרה ספקים על פי אמות מידה שנקבעו בנוהל להערכת ספקים.

מעקב
מע"צ – החברה הלאומית לדרכים לישראל בע"מ

3. עקב נטישת חברת "טלדור" את הפרויקט החברה נערכת ליציאה למכרז חדש, דבר שיאפשר יישום המנגנון לאחר השלמת מודולי המערכת.

ליקוי

5. נמצא שהיו מקרים בהם ההצעות הזולות ביותר שהתקבלו במכרזים חרגו מאומדן החברה בשיעור ניכר, 17.3%-78%. בחברה אין מנגנון מובנה המעוגן בנהלים לניתוח הסיבות לפערים הניכרים בין הצעות הקבלנים לאומדן של החברה. מנגנון כזה היה מאפשר לחברה להפיק לקחים ולצמצם ככל האפשר את הפערים הללו.

מעקב

5. החברה פרסמה מכרזים בהם קבעה מנגנון בחינת הצעות: הצעה כספית שתהא נמוכה מ - 90% ממוצע ההצעות (ללא הצעות קיצוניות לשני הכיוונים), תפסל אוטומטית. במקרה והוגשו ארבע הצעות או פחות, לא יחול כלל הפסילה הזה.

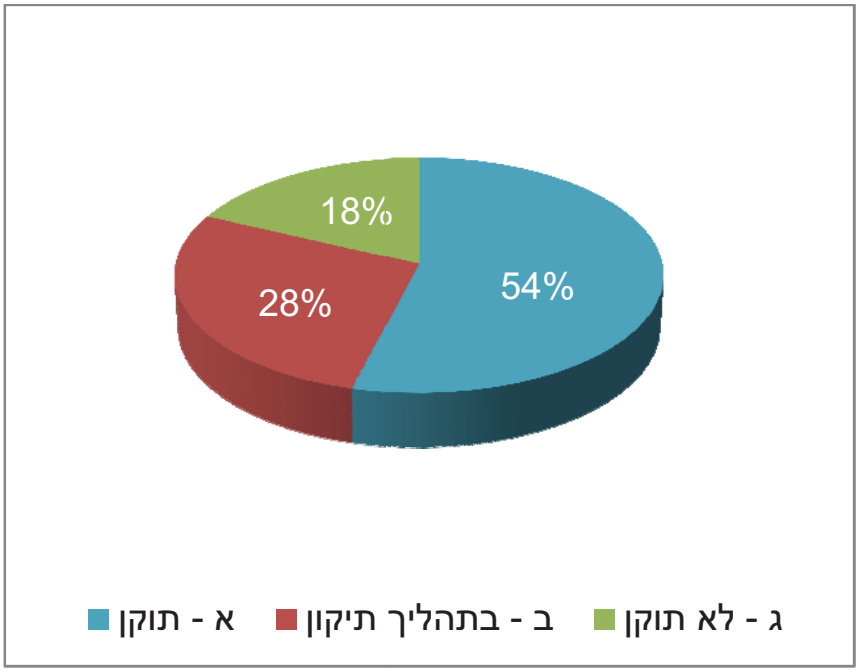
ליקוי

7. נוהל טיפול בחריגים קבע כי בסמכות ועדת החריגים לאשר שינויים והגדלות בכמויות עד 5 מיליון ₪, אם יש לכך כיסוי תקציבי של החברה. ועדת חריגים אינה משתמשת בסמכות זו, אלא רק ממליצה לוועדת מכרזים. רוב הפניות לוועדת חריגים לאישור עבודות חריגות לא נעשו מראש כפי שנקבע בנוהל, אלא בדיעבד ואף באיחור של חצי שנה.

מעקב

7. החברה הקימה בחודש מאי 2009 מינהלת בקרה מקצועית חיצונית לטיפול בחריגים. המינהלת אוספת את כל המסמכים הדרושים לצורך ביצוע הבקרה. החברה מפעילה חברות שמבצעות בקרת כמויות בפרויקטים, משלב התכנון עד סוף הביצוע, בנסיון לצמצם את כמות החריגים. בקרה נוספת היא בקרת לוחות זמנים תוך מתן המלצות לחברה.

רשות השידור

רשות השידור

תשדירי פרסומת והודעות חסות בקול ישראל

הגוף המבוקר: רשות השידור

ליקוי

1. הרשות לא בררה את הסיבות לירידת ההכנסות מפרסומות באמצעות גורמים בלתי תלויים אלא הסתפקה רק בהסברים שקיבלה מ״חברת שידורי פרסומת מאוחדים מדיה (2003) בע״מ (להלן - שפ״מ).

מעקב
רשות השידור

1. במסגרת הכנת המכרז החדש שפורסם לאחרונה, ביצעה חברת טאסק ניתוח מקיף של ההכנסות בענף הפרסום ברדיו בכלל, ובקול ישראל בפרט. על סמך ניתוח זה, נאמד פוטנציאל ההכנסות במכרז החדש.

ליקוי

2. הרשות לא דרשה מחברת שפ״מ למלא התחייבויות להעמיד לרשות הרשות תשתית תקשוב ותקשורת להעברת מידע שוטף על פרסומות לשידור. רק במרס 2007 הוחלט בישיבה עם יו״ר הרשות, מר משה גביש, שצוות של הרשות ייפגש עם נציגי חברת שפ״מ ויבקש מהם להתקין ברשות את המערכות המותקנות בחברה, על פי תנאי ההסכם. עד מועד סיום הביקורת לא הותקנה המערכת.

מעקב

2. הוחלט לקדם הקמת מערכת תמחור ברשות השידור, באחריות סמנכ״ל כספים וכלכלה.

ליקוי

3. הרשות לא מינתה מנהל לפרויקט הבקרה דבר שהיה חיוני למניעת הכשלים שנוצרו בתהליך פיתוחה והתאמתה לצורכי הרשות.

מעקב

3. מר מוטי אמיר, מנהל חטיבת הביצוע בקול ישראל ומנהל חטיבת החדשות, מונה כמנכל פרויקט הבקרה במאי 2008.

ליקוי

4. הרשות, שהזמינה את מערכת הבקרה, נשאה בעלויותיה והייתה אמורה להשתמש בה לצרכיה, הייתה צריכה לקיים מגעים הדוקים יותר עם חברה א' כדי להימנע מקבלת מוצר שאינו עונה על הצרכים או שעונה עליהם באופן חלקי בלבד.

מעקב

4. ראה הסיפא ליקוי 6.

ליקוי

5. הרשות שילמה את מלוא התמורה עבור מערכת הבקרה עד יולי 2006, עוד לפני שהושלם פיתוחה של מערכת הבקרה ולפני שבחנה את תפקודה כדי להבטיח שהיא עונה על הדרישות.

מעקב

5. ראה הסיפא ליקוי 6.

ליקוי

6. בעקבות תקלות שונות במערכת הופסק כליל, במרס 2007, השימוש במערכת הבקרה. מאז מעבירה חברת שפ"מ את הפרסומות היישר למערכת השידור JS11 וממנה הן מועברות לשידור, ולרשות אין כל בקרה על שידורן.

מעקב

6. הרשות התקשרה עם החברה המפעילה את מערכת השידור של הפרסומות ברדיו, וזו הפעילה מערכת שמאפשרת בקרה על מידה בזמני הפרסומות שהוקצו לכל רשות בכל שעה, בקרה על אורך הפרסומות, ודיווח שוטף על כל פרסומת ששודרה או לא שודרה בכל שעה נתונה. הרשות דרשה וקיבלה החזר מחברת שפ"מ על עלויות ההקמה של המערכת הנ"ל.
ראה דו"ח מעקב אחר תיקון ליקויים 58ב' עמ' 330.

ליקוי

7. באוקטובר 2007 הותקנה ברשות מערכת חדשה לביצוע בדיקות קבלה. הרשות החלה בבדיקות הקבלה של המערכת רק כשנתיים לאחר תחילת השימוש בה; בשנתיים אלה נגרמו לה נזקים שהיו יכולים להימנע אילו נעשו בדיקות הקבלה מיד עם התקנת המערכת.

מעקב

7. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

8. מאוגוסט 2005 ועד מועד סיום הביקורת, יותר משנתיים לאחר מועד פקיעתו של תוקף החוזה, המשיכה הרשות לקבל שירותים מחברת שפ"מ אף שלא האריכה את החוזה עמה.

מעקב

8. מכרז לבחינת מפעיל חדש פורסם בחודש ספטמבר 2009. הכוונה היא שהמפעיל שייבחר יתחיל לפעול בסוף אוקטובר 2009, כך שיהיה מעבר חופף בין החברות.
ראה דו"ח מעקב אחר תיקון ליקויים 58ב' עמ' 330.

ליקוי

9. הרשות לא בחנה את שווי ההטבות שקיבל מפעל הפיס מהרשות. הרשות לא הגבילה את חברת שפ"מ בשידור הקדימונים והאזכורים לגבי גובה הפרס ששולבה בהם פרסומת של מפעל הפיס. למעשה, בהיעדר הגבלה, העניקה הרשות למפעל הפיס יותר זמן פרסומת, מהזמן שאישרה עבור התמורה שקיבלה.

מעקב

9. אושר נוהל עבודת ועדת הרדיו לאישור לוח המשדרים. המכרז החדש לאיתור זכיין למכירת פרסומות ברדיו יתפרסם עד סוף 2009. הנהלת הרשות תציג המכרז בפני הוועד המנהל טרם פרסומו. הוחלט לרכז את הטיפול בקשר עם שפ"מ בכל הקשור לכספים. "חבילות", שיווק ונושאי התוכן והזמנים, יטופלו על-ידי מנהל קול ישראל בתיאום עם סמנכ"ל כספים וכלכלה.

ליקוי

10. הרשות לא דרשה מחברת שפ"מ שתמלא את התחייבותה, ותעשה סקר על שיעור ההאזנה, בזמנים שנקבעו לכך. סקר כזה היה חיוני כדי לבדוק אם חידון מסוים השיג את מטרתו, והעלה את שיעור ההאזנה לרשת ב', לשם הפקת לקחים לעתיד.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

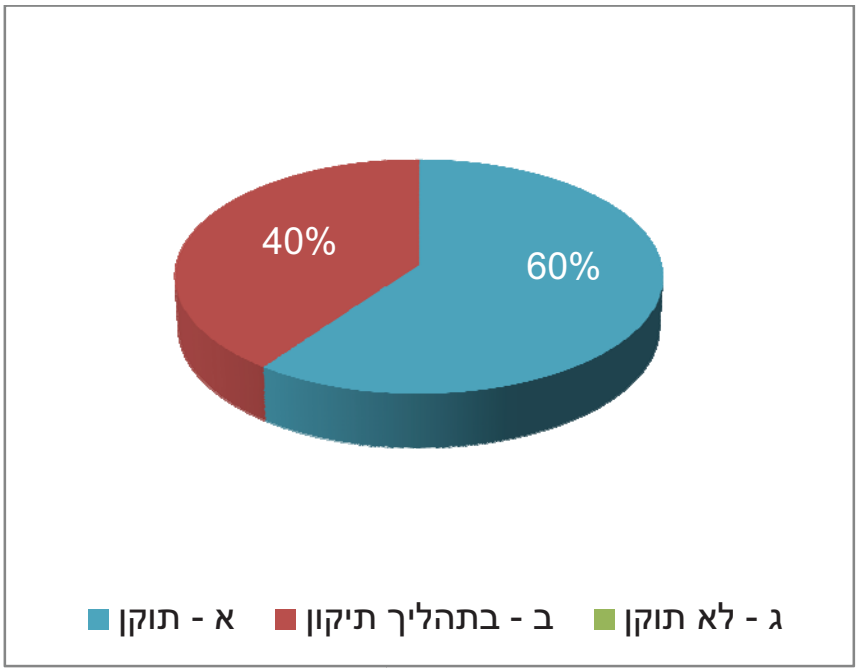
ליקוי

11. הרשות לא טיפלה בבעיית הקליטה של השידורים. סביר להניח שאם איכות הקליטה של השידורים תהיה טובה יותר, והם יגיעו למקומות רבים יותר ברחבי הארץ, יגדלו הכנסות הרשות מפרסומות. כל עוד הרשות אינה מחדשת את המשדרים, היא אינה מקיימת את חובתה כלפי ציבור משלמי האגרה בכל אזורי הארץ, שכן הם אינם מקבלים את התמורה המלאה בעדה.

מעקב

11. בשנתיים האחרונות הושקעו על-ידי הרשות סכומי כסף גדולים בחידוש המשדרים. רק בשנת 2009, נרכשו (בעקבות עסקה בה היה מעורב ממ"י) משרדים בהיקף כספי של 6 מליון ₪.

החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ

השלטון המקומי

החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ

היבטים ניהוליים

הגופים המבוקרים: החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ

ליקויים 1,3,5 תוקנו. ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 333-335.

ליקוי

2. פעמים הציגה הנהלת החברה לפני חברי הדירקטוריון נושאים מהותיים הראויים להתייחסותו אולם התייחסות שכזו כלל לא הייתה או שהייתה מזערית בלבד והיא הובאה בדרך כלל על ידי הדירקטורים מטעם המדינה. גם החברה לא פעלה כשורה - היא לא דיווחה לדירקטוריון, במועד, על פעולות מהותיות שחובה עליו לאשר.

מעקב
החברה לאוטומציה

2. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 333.

ליקוי

4. ההחלטות על הוזלת מחירים לא התקבלו על בסיס תמחור מקיף של המוצרים והשירותים שסיפקה החברה ועל תכנית עבודה סדורה וארוכת טווח, הקובעת את מדיניות השיווק של החברה, את יעדיה ואת לוח הזמנים שלה ושתבטיח שהחברה תהיה רווחית.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה דו"ח מעקב 58ב' אחר תיקון ליקויים עמ' 335).

חלק רביעי

מעקב אחר תיקון ליקויים
מדו״חות קודמים של מבקר המדינה

טיפול רשויות מקומיות בדרי רחוב שבתחומן

דוחות על הביקור בשלטון המקומי - דצמבר 2005

הגופים המבוקרים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים; עיריית אשדוד; עיריית אשקלון; עיריית בת-ים; עיריית חיפה; עיריית נתניה; עיריית פתח תקוה; עיריית תל אביב-יפו

ליקוי

12. על המשרד לפעול להקמת מסגרת ארצית מוגנת (טיפולית ושיקומית), לדרי רחוב שנשקפת סכנה לחייהם.

מעקב
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

12. טרם פורסם עדכון התע"ס של דרי רחוב, מאחר שמרכז השלטון המקומי התעכב במינוי נציגים לתת- וועדה לנושא הוראה זו. בימים אלה מינה מרכז השלטון המקומי את נציגיו. צפי לפרסום הוראת התע"ס - נובמבר 2009.

ההתמודדות עם תאונות הדרכים
דו"ח 56ב'

הגופים המבוקרים: הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים; משרד האוצר; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; משרד הבריאות; משרד החינוך; משרד המשפטים; משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

ליקוי

4. על הרשות הלאומית לרכז מידע בתחום הבטיחות בדרכים. בתכנית העבודה של הרשות לשנים 2004 ו-2005 נכללו הקמת מרכז מידע לאומי לבטיחות ושדרוג מאגרי מידע קיימים, אולם עד מועד סיום הביקורת טרם הושלמו משימות אלה: הרשות לא קיבלה מכלל הגופים העוסקים בנושא, אשר אליהם פנתה, את הנתונים שבידיהם; הוועדה המייעצת להגדרת מסד הנתונים על תאונות דרכים והרכבו, שהוקמה ביולי 2004 בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בהשתתפות נציג הרשות הלאומית, טרם סיימה את עבודתה.

מעקב
הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

4. בינואר 2009 אוישה כבר משרת מנהל תחום ניתוח נתונים.
מד"א מקבלת את נתוני התאונות החל מתחילת שנת 2009.
תהליך קליטת הנתונים טרם הסתיים, ונמצא בטיפול של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לו"ז לסיום משוער- דצמבר 2009.
סקר אלכוהול יבוצע באוקטובר 2009.
מערכת B.I (בינה עסקית), הוקמה ופועלת באופן מלא החל מינואר 2009.
הספרייה הוקמה ופועלת החל מינואר 2009.
תהליך בניית אתר האינטרנט הסתיים, ופועל החל מינואר 2009.

ליקוי

21. משרד הבריאות עדיין לא החיל את חובת הדיווח על נהגים שעלולים לסכן את עצמם או את זולתם גם על מטפלים נוספים שאינם רופאים - פסיכולוגים, עובדים סוציאליים ואחרים.

מעקב
משרד הבריאות

21. מינהל רפואה ניסח טיוטת חוזר בנושא "דיווח על נהגים מסוכנים", והעבירה להתייחסות גורמים שונים במערכת הבריאות. הנושא נמצא בדיון מול ההסתדרות הרפואית.

ליקוי

34. משרד התחבורה מפעיל מאז תחילת שנות ה-70 שיטה לרישום נקודות על עבירות תעבורה שבהן הורשע בעל רישיון נהיגה, ואמצעי תיקון שהוא מחויב בהם אם נרשמו לחובתו נקודות. לפי תקנות התעבורה, מיום כניסתה לתוקף של שיטת הניקוד החדשה ועד 31.12.03, הנהג יכול לבחור בין נקיטת אמצעי תיקון לפי השיטה הישנה ובין המרת הנקודות לשיטה החדשה. ואולם, רשות הרישוי לא נערכה להמרת הנקודות מן השיטה הישנה לחדשה, ולכן לא הומרו נקודות ליותר מ-100,000 נהגים שהיו מחויבים בקורס נהיגה, מהם 640 נהגים שהיה על רשות הרישוי לפסול את רישיונותיהם. לכל הנהגים המועדים שצברו נקודות עד 31.12.02 נמחקו הנקודות ומטרת שיטת הניקוד - נקיטת אמצעי תיקון - לא הושגה.

מעקב
משרד התחבורה

34. ב-03/06/09 נערך דיון בוועדה של הכנסת לענייני ביקורת המדינה בנושא "התמודדות עם תאונות הדרכים".
שר התחבורה התייחס לנושא זה ודבריו פורסמו והופצו, והם מהווים את הבסיס להמשך הפעילות לטיפול בממצאי דוח מבקר המדינה. השר בדיווחו ציין כי קיים דיון בעקבות הביקורת בשיטת הניקוד הקיימת. ב - 2006 הורה שר התחבורה דאז שאול מופז לעבור לשיטת ניקוד אחרת. עד היום טרם בוצע מעבר לשיטה אחרת והתיקונים לא תוקנו. בדיון עם אנשי המקצוע במשרד התרשם השר החדש שאין סיכוי שיאמצו עכשיו את השיטה החדשה בטרם בוצע מחקר לגבי שיטה זו, ומאחר והליקויים טרם תוקנו, שינה השר את המדיניות וקבע כי ההחלטה לעבור לשיטת ניקוד חדשה מוקפאת. הוחלט כי המשרד יתקן את הליקויים הקיימים בשיטה הקיימת. השר הורה להכין הצעות למשרד המשפטים על מנת להתקין תקנות לשיפור השיטה הקיימת. בד בבד הטיל השר על הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לבצע מחקר לגבי אפשרות של שיטות חדשות לעומת השיטה הקיימת.

ליקוי

40. המשרד לביטחון הפנים קבע את צמצום מספר תאונות הדרכים החמורות ב-10% ואת פריסת מערך האכיפה האלקטרוני למדידת מהירות הנהיגה בכבישי הארץ כיעדים לשנת 2003. ואולם אף שכבר בשנת 1999 החל המשרד לביטחון הפנים לקדם פרויקט של אכיפה אלקטרונית, עד מועד סיום הביקורת לא הסדירו המשרדים העוסקים בנושא, משרד התחבורה והמשרד לביטחון הפנים, את היקף הפרויקט ומקורות המימון שלו, ולכן לא הוחל בהפעלתו.

מעקב
המשרד לביטחון פנים

40. הליך המכרז הסתיים, ונבחרה זוכה, בהתניה לאישור המערכת על ידי מכון התקנים.
בימים אלה מתנהל משא ומתן לסגירת ההסכם בין המשרד לביטחון הפנים ומשטרת ישראל עם החברה הזוכה.
החתימה על ההסכם אמורה להתבצע במהלך חודש יולי 2009.
לאחר החתימה על ההסכם יתבצעו הפעולות הבאות: בדיקת יחידות הקצה ומרכז השליטה והבקרה על ידי משטרת ישראל ומכון התקנים - במשך כ - 4 חודשים.
לאחר אישור מכון התקנים יתחילו בפריסת יחידות הקצה בשטח והקמת מרכז השליטה והבקרה - צפי דצמבר 2009.
ההפעלה של מרכז השליטה והבקרה ו - 20 יחידות קצה יתבצעו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2010.

מלחמת לבנון השנייה

היבטים בהיערכות גורמי ההסברה ותפקודם במלחמת לבנון השנייה
דו"ח 58א'

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; משרד החוץ; צבא ההגנה לישראל; משרד ראש הממשלה

ליקוי

8. אגף התקשורת וההסברה של משרד החוץ לא נערך כראוי לפעולה בעת חירום ופעל רק בתגובה לצרכים שעלו בעת המלחמה. מאז הביקורת הקודמת בשנת 2002 לא עיגן המשרד בכתובים את אופן שיתוף הפעולה שלו עם חטיבת דובר צה"ל ועם משטרת ישראל בתחום הסברת החוץ.

ליקוי

9. הליקויים בטיפול בתחום ההסברה במשרד הביטחון נותרו מאז הביקורת הקודמת בעינם. במהלך המלחמה בלבנון לא טופל תחום ההסברה במשרד באופן יסודי ושיטתי. שר הביטחון עשה בתחום זה בעיקר פעולות אד-הוק בעקבות הערכות מצב שבהן הועלה הצורך בפעולות הסברה. מן הראוי שהשר יבחן הלכה למעשה את הצורך בהיערכות משרד הביטחון במישור ההסברה הביטחונית-מדינית בכפוף למדיניות שקבעה הממשלה ולהנחיות הגורם שימונה כמתאם מערך ההסברה הלאומי.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

8-9. כפיפות דובר צה"ל – דובר צה"ל הוכפף לרמטכ"ל וכפיפותו הוסדרה בהוראת פיקוד עליון - מפקדה כללית.

1) פק"ל דובר צה"ל – משרד החוץ – הפק"ל נחתם בחציון א' 2008.
2) פק"ל דובר צה"ל – משרד הביטחון - הפק"ל נחתם בחציון א' 2008.
3) פק"ל דובר צה"ל – משטרת ישראל – הפק"ל נחתם ביולי 2008.

ליקוי

10. במועד פתיחת המלחמה פיקוד העורף לא היה ערוך כראוי בכמה תחומים במישור זה ובין היתר: חומרי ההסברה של הפיקוד לרבות מודעות מוכנות מראש לעיתונים, סרטוני הדרכה בנוגע לבחירת חדר מוגן והנחיות התגוננות - לא היו מעודכנים לתרחישים שנקבעו ואושרו, בהם האפשרות של ירי רקטות על מדינת ישראל, ולפי לקחים שהופקו ממלחמות וממצבי כוננות קודמים; על אף החשיבות של אולפן השידור של פיקוד העורף להנחיה והדרכה של האוכלוסייה בעת חירום, לא היה הפיקוד ערוך כנדרש להפעלתו בתוך זמן קצר בתרחישים שונים; גם תפקידי "מסבירים" לא אוישו בפיקוד בתחילת המלחמה, וחסרו מסבירים בשפות זרות כגון ערבית, רוסית ואמהרית.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

10. בשנת 2009 נעשתה פעילות לשיפור ההיערכות של מערך ההסברה לאיום הבלתי קונבנציונאלי. במסגרת זו תורגלו אנשי המילואים, הוכנו אמצעים נצורים וכן נכתבו נהלי עבודה לאירוע בלתי קונבנציונאלי, נכתבו תוכניות ואמצעי הסברה למקרה בו יתרחש אירוע מסוג זה או כאשר תידרש היערכות מוגברת, בדגש על מצאי ערכות מגן חלקי בידי הציבור.

אולפן השידור בפקע"ר

אולפן השידור של פיקוד העורף נחנך באפריל 2008. האולפן הינו בעל יכולת להעביר שידור לערוצי הטלוויזיה , לרבות ראיונות מומחים ומפקדים ושידור סרטי הדרכה. גובשה ואושרה תוכנית עבודה מפורטת, המגדירה את הכשירויות הנדרשות מהאולפן כיום, וכשירויות עתידיות הנמצאות בפיתוח.

ליקוי

15. במהלך המלחמה בלבנון היקף חשיפת המידע המסווג היה רב ומשמעותי ונמשך עד לסיומה. יש לראות בחומרה את אי-ההקפדה בצה"ל בתחום החשוב והרגיש של שמירת ביטחון המידע המעידה על חוסר משמעת. משרד מבקר המדינה מעיר על היקף חשיפת המידע המסווג ועל אי-הפעלת הסמכות באופן תקיף וחד-משמעי בעת המלחמה לצמצם את היקף החשיפה, הן של הגורמים הפיקודיים ובראשם הרמטכ"ל וראש אגף המבצעים והן של הגורמים המקצועיים האחראים בצה"ל לביטחון המידע, ובראשם ראש אגף המודיעין, באמצעות ראש מחלקת ביטחון המידע.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

15. יעדי ההסתרה – הוראת קבע אמ"ן - של אגף המודיעין "קביעת יעדי הסתרה בצה"ל ואופן יישומם", פורסמה במאי 2008.
היקף חשיפת המידע – הטיפול בתוכנית לשיפור ביטחון המידע בצה"ל נמשך במהלך שנת העבודה 2008. תכנון התוכנית מול ביצוע הוצג לר' אמ"ן בפברואר 2008.

צבא ההגנה לישראל

השירות בצה"ל של חיילים שהוכרו כמצטיינים בתחומי הספורט, המוזיקה והמחול

דוח 55א'

הגופים המבוקרים: צבא ההגנה לישראל; משרד החינוך, התרבות והספורט

ליקוי

1. נמצאו פערים ניכרים בין ההסדרים שלפיהם נהג צה"ל בכל הנוגע לספורטאים, מוזיקאים ורקדנים לבין הוראות הקבע של אכ"א בנושא; לא נמצא תיעוד על הרקע ועל הנימוקים להנהגתם של אותם הסדרים. ראוי כי צה"ל ומשרד החינוך יבחנו את הצורך בגיבוש תפיסה עקרונית בתחום זה, שתסוכם באופן בהיר ובכתב, ותהווה בסיס לקביעת ההסדרים, לרבות תנאי השירות המיוחדים והמכסות.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. הוראת קבע אכ"א 10-09-33- "נוהל בחירת מצטיינים – קצינים, נגדים וחיילים בשירות סדיר ובשירות מילואים" החלה סבב חתימות ביום 1.2.09. לאור הערות הגופים הוחזרה לעדכון במדור נהלים באכ"א, ותצא לסבב חתימות נוסף בזמן הקרוב.

הטיפול של צה"ל בחיילים הזקוקים לסיוע כלכלי
דו"ח 56 א'

הגוף המבוקר: צבא ההגנה לישראל

ליקוי

1. קיים עיכוב מתמשך בעדכון הוראות ופקודות מרכזיות הנוגעות לסיוע כלכלי לחיילים, כגון הוראת הפיקוד העליון בנושא תשלומים למשפחות חיילים בשירות חובה ופקודת מטכ"ל בנושא הסיוע לחיילים בודדים. עיכוב זה גורם לפער בין נוסחי הפקודות לבין הנהלים שלפיהם פועלים סגלי תנאי השירות בפיקודים המרחביים, בזרועות וביחידות.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. הוראת קבע אכ"א 13-02-35 תצא לסבב הערות במהלך אוגוסט 2009. הוראת קשל"ר בנושא פורסמה במסגרת "תנאי שירות אחר" בספטמבר 2006.

ליקוי

9. בשנת 1997 החל אכ"א בתהליך ביזור סמכויות בתחום הת"ש, שנועד לתת ליחידות כלים למתן מענה איכותי ומהיר לחיילים. בתהליך ביזור הסמכויות בתחום הטיפול בבקשות של חיילים לקבלת תשלומי משפחה ולהכרה בהם כחיילים בודדים חלו עיכובים נמשכים. הנחיית סגן הרמטכ"ל ממאי 2004 לסיים תהליך זה עד ינואר 2005, לא מומשה.

מעקב

9. הבקרה אחר טיפול בחיילים בודדים נעשית כיום באמצעות מערכת ממוכנת חדשה (מערכת "עמית"). באשר לחיילים זכאי תשלומי משפחה, הנושא יטופל עם המעבר לשימוש ב – ERP. כיום פועלת מערכת "עמית" אשר נמצאת בשימוש של כלל סגלי תנאי השירות. מערכת ממוכנת אחרת לסגלי תשלומי משפחה אשר תאחד בתוכה את כלל ההזנות והמעקבים, למעט תשלומי משפחה, עתידה להיכנס לשימוש במהלך ספטמבר 2009. מערכת ה – ERP אמורה לפעול רק בשנת העבודה 2010.

הטיפול של צה"ל בנפקדים ובעריקים
דו"ח 57 א'

הגופים המבוקרים: צבא ההגנה לישראל; שירות הביטחון הכללי; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל

ליקוי

2. בבדיקה בחמש יחידות נמצאו ליקויי דיווח שכיחים, כמו: חוסר בדיווחים על ביקורי בית בבתי הנפקדים; חוסר בהבהרות אם ביקורי הבית נעשו על ידי בעלי התפקידים שנקבעו בחוזר מפ"ע, ואם הם תואמו מראש עם הנפקד או עם בני משפחתו, כנדרש. ליקויי דיווח אלה הביאו לפיגור משמעותי בהתחלת הטיפול של המשטרה הצבאית לאיתור ולמעצר עריקים.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

2. תהליך נפקדים ועריקים בסדיר מוכן בפורטל משאבי אנוש - ניהול יחידה סדירה. כיום המערכת מוטמעת בחלק מהיחידות, כאשר הצפי הוא כי עד לסיום שנת העבודה 2009 המערכת תוטמע בכל היחידות. תהליך הנפקדים ועריקים במילואים ימוכן בפורטל משא"ן בשתי מדרגות:
   א) מדרגה ראשונה – מיכון יומן השינויים בדומה למצב הקיים כיום במערכת מיכון אוגדות מבצעיות המערכת החל מרבעון ב', שנת העבודה 2010.
   ב) מדרגה שנייה – מיכון תהליך מלא של מודול המילואים - במהלך שנת העבודה 2011.

הטיפול של צה"ל ושל משרד הביטחון בנושא השמירה על איכות הסביבה בצה"ל
דו"ח 55 א'

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; המשרד לאיכות הסביבה; צבא ההגנה לישראל

ליקוי

19. חלק ניכר ממערך הטיפול והסילוק של השפכים בצה"ל מושתת על בורות ספיגה, ופעילותו של צה"ל להתנתקות מבורות אלה והתחברות למערכות ביוב או לבורות רקב אטומים, מאז כניסתן לתוקף של התקנות בנושא זה בשנת 1992, הייתה מצומצמת.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

19. הצוות הבין משרדי בהשתתפות משרדי הביטחון, הגנת הסביבה והתעשייה והמסחר, גיבש תוכנית עבודה מתועדפת ומפורטת לחיבור מחנות צה"ל למערכת הביוב. אומדן העלות הכולל לתוכנית הינו כ - 400 מש"ח. מכיוון שהצוות הבין משרדי טרם איתר מקורות תקציב למימוש התוכנית מלבד תקציב מערכת הביטחון, לא חלה התקדמות בנושא.

היבטים בניהול משק ,הרכב הלבן" בצה"ל
דו"ח 55 א'

הגוף המבוקר: צבא ההגנה לישראל

ליקוי

7. רוב משרתי הקבע המשרתים ביחידות ברמת פעילות א' ומעלה חויבו החל משנת 1997 בהכנסה זקופה בגין שימוש ברכב בשיעורים הגבוהים באופן ניכר מאלו שבהנחיות אכ"א.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

7. הוראת קבע אכ"א 36.0208 – "נסיעות ברכב צבאי מחוץ למסגרת התפקיד – נוהל תשלום", יצאה לסבב חתימות חוזר לעדכונה ביום 6.5.2009, וממתינה לחתימת היועץ הכלכלי. צפי לסיום – רבעון ד' 2009.

כוחות משמר הגבול תחת פיקוד צה"ל
דו"ח 57 א'

הגופים המבוקרים: צבא ההגנה לישראל; משרד הביטחון; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל

ליקוי

9. אין סיכום עקרוני משותף ברמת המטכ"ל להסדרת שילוב יחידות מג"ב ת"פ צה"ל בתחום הבטיחות, וקיימת התייחסות שונה בפיקוד הדרום ובפיקוד המרכז בנוגע למעורבותם של הפיקודים המרחביים בתחומי הבטיחות של כוחות מג"ב הכפופים להם. היעדר הנחיה משותפת לצה"ל ולמג"ב בתחום רגיש זה, עלול לגרום לתקלות בטיחותיות, שתוצאתן פגיעה בנפש וברכוש.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

9. זרוע היבשה ומשטרת ישראל מקיימים עבודת מטה בנושא, שעתידה להסתיים ברבעון השני של 2010.

ליקוי

23. קביעת התקציב להפעלת יחידות מג"ב ת"פ צה"ל מתבססת על מפתחות שאינם מעודכנים, ולא מתקיים הליך של תכנון תקציבי, המשקף את נפח הפעילות האמיתי. בפועל עובר התקציב אוטומטית משנה לשנה.

מעקב

23. צה"ל טרם הצליח לחתום על הנספח, כאשר היעד הוא להגיע להבנות וחתימה בהקדם האפשרי. יחד עם זאת, באם לא ייחתם, צה"ל יפעל להגיע להסכם בשנת 2009, בדומה להסכם סוף שנת 2008.

הטיפול של צה"ל בהטרדות מיניות
דו"ח 57 א'

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל

ליקוי

7. בשנת 2004 קיימה המפקדה של יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים (יוהל"ן), במסגרת ביקורות של אכ"א, ביקורות ב-133 יחידות. בביקורת עלה, כי ב-63 יחידות (כ-47%) נמצאו ליקויים בפעילות ההסברה בנושא הטרדה מינית: ב-57 יחידות נערכה הסברה שלא על פי הנדרש בפקודת המטכ"ל בנושא איסור פגיעה על רקע מיני, ובשש היחידות הנותרות לא בוצעה כלל הסברה בנושא הטרדה מינית.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

7. סרט ההסברה הסתיים ונמצא באתר יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים.

ליקוי

8. נמצא, כי הטיפול של המשרד בתלונות של הטרדה מינית של חיילות המשרתות שם לא תמיד תאם את הנקבע בתקנון ובהנחיות של נש"מ. למשל, תלונות על הטרדה מינית של חיילות דווחו לסמנכ"ל למשאבי אנוש במשרד, בניגוד להנחיות נש"מ, שלפיהן יש לדווח עליהן לנש"מ בלבד כדי להבטיח בירור מיידי, יסודי ומקצועי של התלונות בלי לפגוע במהלך החקירה.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

8. החל הסקר בנושא הטרדה מינית ביחידות שמחוץ לסד"כ. עד עתה נשלחו שאלונים של שלב א' מתוך שניים. הסקר נמצא בשלבי עיבוד נתונים, הפקת הדו"ח – ינואר 2010.

שילוב חיילי העתודה האקדמית בצה"ל
דו"ח 58א'

הגופים המבוקרים: צבא ההגנה לישראל; משרד הביטחון

ליקוי

1. הצורך במיפוי של התפקידים שבהם יוצבו העתודאים הועלה כבר משנת 2000 על ידי נציב קבילות החיילים ובמחקרים שנערכו בצה"ל; כמו כן, במהלך הכנת תכנית רה שנתית (תר"ש) עתודאים 2002 מופו התפקידים שבהם יוצבו העתודאים. למרות זאת, לא עוגנו תפקידים אלה ככלל בתקנים, כדי להבטיח את מיצוים המקצועי המיטב של העתודאים בשירות בצה"ל. נמצא גם, כי בשנתיים האחרונות הוצבו עתודאים לא תמיד לפי תוצאות מיפוי התפקידים שנעשה במהלך הכנת תר"ש עתודאים 2002.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. התוכנית הרב שנתית סוכמה. במרבית המגמות קיימת רשימה של תפקידים. עתה מבוצע מיפוי של יתרת התפקידים. השיבוצים אל מול הרשימות יחלו בשיבוצי סתיו 09. התחקיר בוצע בסמכויות והסתיים. מהתחקיר עלה כי קיימות שתי בעיות עיקריות להעדר המיצוי:
א) בעיית ההקצאות – נפתחו שני מחזורים מיוחדים לעתודאים, בהיקף של 250 מקומות. ב) בעיית התאמה – עודכן המיון למסלול, בדגש על נושא ההתאמה לקצונה כפרמטר.

ליקוי

4. לפי מדיניות אגף משאבי אנוש, על כ-80% עד כ-90% מהעתודאים לעבור קורס קצינים. כ-40% ששירתו בצה"ל בינואר 2007 בשירות חובה או בשלוש השנים הראשונות לשירות הקבע, לא הוסמכו לקצונה. כך, לא מומשה במלואה המדיניות שנקבעה, ונפגע המיצוי הפוטנציאלי מהשילוב של תרומתו המקצועית של העתודאי, בעקבות רכישת ההשכלה האקדמית, ושל תרומתו בעקבות הכשרתו והסמכתו כקצין.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

4. פקודת מטכ"ל בנושא נמצאת בסבב חתימות לתיקון נקודתי, לעניין הענקת דרגות קצונה לאקדמאים שטרם השלימו את התואר. צפי לסיום - רבעון ד' 2009.

תחנת גלי צה"ל
דו"ח 58א'

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל – תחנת גלי צה"ל

ליקוי

1. במסגרת שיתוף הפעולה בין התחנה לחברה א' (חברה לטלפונים סלולאריים) לא בוצעה הפרדה בין ההתקשרות בעניין דיווחי התנועה מהמטוס ובין ההתקשרות לרכישת טלפונים סלולאריים לעובדי התחנה; לגבי שיתוף הפעולה בין התחנה לחברה ב' (חברה למוצרי תוכנה), נמצא במעקב כי אף על פי שכבר בספטמבר 2005 הודיעה גלי צה"ל למשרד הביטחון על כוונתה לפרסם מכרז אחד לצורך הקמת שני אתרי האינטרנט, של גלי צה"ל ושל גלגלצ, לא הושלם אפיון הדרישות מהחברות המתחרות במכרז ולמותר לציין כי המכרז לא פורסם.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. בגלי צה"ל מתקיימת עבודת מטה המכוונת להסדרת הנושא. לאחרונה נפגש מפקד גלי צה"ל עם מפקד היחידה הטכנולוגית של אגף התקשוב בצה"ל, על מנת להסדיר את סוגיית מכשירי הטלפון הסלולריים בגלי צה"ל.
הושגה הסכמה לפיה גלי צה"ל תפעל על פי אחת מהאופציות הבאות, לפי החלטת ראש אגף התקשוב:
1) יצירת התקשרות מסודרת דרך משרד הביטחון עם מפעיל סלולרי, אשר יספק מכשירים סלולריים לכלל אנשי התחנה.
2) מעבר של מרבית אנשי התחנה למכשירים סלולריים של חברה אחרת, למעט העוסקים בשידור בגלי צה"ל, אשר להם ינתנו מכשירים סלולריים של מפעיל סלולרי אחר.
כמו כן תישמר למפקד גלי צה"ל הגמישות הניהולית המספקת במתן מכשירים סלולריים לאנשי התחנה, וזאת בשל הייחודיות של התחנה.

התקשרות מול ספק האינטרנט:

בתחילת חודש יולי 2009 יסתיים, במתכונתו הנוכחית, שיתוף הפעולה של גלי צה"ל עם ספק האינטרנט הנוכחי. גלי צה"ל הגישה בקשה למשרד הביטחון לשכור את שירותי הספק הנוכחי (בשונה מהמצב הנוכחי בו מתקיים שיתוף פעולה) לתקופת ביניים, עד אשר תוסדר ההתקשרות. בינתיים נבחנות מספר אופציות להסדרת ההתקשרות לבניית אתר אינטרנט

לגלי צה"ל בטווח הארוך. העיכוב נובע מכך שגלי צה"ל פנתה אל אגף התקשוב, אשר מתכלל את נושא בניית אתרי האינטרנט בצה"ל, כדי לבחון את שילובה של גלי צה"ל במכרז אתרי האינטרנט הצה"לי אשר אמור לצאת בעתיד. אגף התקשוב מסר כי נושא שילובה של גלי צה"ל במכרז האמור נבחן על ידם.

המינהל האזרחי

הגנת יישובים באזור יהודה ושומרון
דו"ח 56 א'

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל

ליקוי

1. צה"ל הגיע למסקנה בשנת 2004, כי חיילי מילואים ברמת הסמכה לרובאי 02 אינם יכולים להגיב ביעילות בעת פיגוע ביישוב, וכי יש להחליפם בחיילים ברמת הסמכה לרובאי 03; עד ינואר 2005, מועד סיום הביקורת, טרם יושמה החלטת סגן הרמטכ"ל להפסיק עד סוף שנת 2004 גיוס חיילי מילואים להגנת היישובים.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. החל מאוגוסט 2008 מופעל פרויקט האזרוח ב-45 ישובים בגזרת הפיקוד. עד סוף חודש ספטמבר 2009, הפרויקט יורחב לשמונה ישובים נוספים.

משרד הבריאות

שימוש בציוד רפואי חד-פעמי ממוחזר
דו"ח 55ב'

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; שירותי בריאות כללית

ליקוי

18. בהיעדר הנחיות ובהיעדר החלפת מידע בין בתי החולים בכל הקשור למיחזור של ציוד רפואי חד-פעמי, ישנן גישות שונות בנושא, ואין בו איסוף מידע שיטתי.

ליקוי

21. השימוש בציוד ממוחזר מעורר, בין היתר, את הסוגיות האלה: (א) האם על המטפל להודיע למטופל שבטיפול בו נעשה שימוש בציוד ממוחזר. (ב) האם על המטפל לציין ברשומה הרפואית את דבר השימוש בציוד ממוחזר. לדעת משרד מבקר המדינה, על משרד הבריאות לבחון סוגיות אלה ולקבוע בהן את עמדתו, ולהנחות את בתי החולים בהתאם.

מעקב
משרד הבריאות

18,21. קיימת טיוטת חוזר מנכ"ל בנושא השימוש בציוד ממוחזר הנמצאת בעיבוד אחרון טרם הפצה. צפי לסיום - סוף 2009.

שירותי בריאות השן
דו"ח 55ב'

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד החינוך; משרד הרווחה; הסתדרות רופאי השיניים בישראל

ליקוי

5. לא נבחנו ולא נדונו בהנהלת המשרד תכניות להגדלת הנגישות לטיפול שיניים לשכבות החלשות. המשרד גם לא בא בדברים עם קופות החולים, עם הסתדרות רופאי שיניים בישראל, עם הממונה על הביטוח במשרד האוצר ועם המוסד לביטוח לאומי במטרה לבחון תכניות, כאמור.

מעקב
משרד הבריאות

5. שר הבריאות החליט לתמוך בהצעה של הרחבת סל הבריאות לילדים וקשישים. השר אמור להביאה להחלטת ממשלה.

ליקוי

12. למן הגשת המלצות ועדת נתניהו, "ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת תפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בישראל", משנת 1990, נעשו מספר מחקרים וסקרים ארציים על בריאות השן בקרב אוכלוסיות שונות, פעמים אחדות גם בשיתוף המשרד, אך עדיין אין בידי המשרד מנגנון לניטור ולאיסוף מידע על הצרכים של קבוצות האוכלוסייה השונות ועל העלויות הנגזרות ממתן השירותים, אין בידיו מידע אפידמיולוגי מספק, טרם הוקם מאגר מידע לבריאות השן, ואין מנגנון לאיסוף מידע על צורכי האוכלוסייה.

מעקב

12. התוכנית שהוגשה לא אושרה על ידי הנהלת המשרד, והוחזרה לדרג המקצועי לביצוע שינויים. עבודת המטה טרם הסתיימה. צפי לסיום: תחילת 2010.

אמצעים להגברת התחרות בין קופות החולים וניידות המבוטחים ביניהן
דו"ח 56ב'

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; המוסד לביטוח לאומי; רשות הדואר; שירותי בריאות כללית; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים מאוחדת; קופת חולים לאומית

ליקוי

1. מחמת עיוות בנוסחת הקפיטציה, ההקצאה בעבור הצעירים והבריאים גבוהה מהעלות המחושבת על פי צריכת השירותים בפועל, ואילו ההקצאה בעבור קשישים וחולים נמוכה מעלות השירותים המסופקים למבוטחים אלה. בשל המצב כיום, קופות החולים מעדיפות מבוטחים צעירים ובריאים על פני האחרים, ואין די תמריצים לשמר את המבוטחים הקשישים והחולים בקופה, מה גם שניידותם של אלה מועטה. יוצא אפוא שמשתלם לקופות החולים להשקיע משאבים במבוטחים צעירים יותר מאשר במבוטחים מבוגרים.

מעקב
משרד הבריאות

1. המשרד מעריך כי בנובמבר 2009 תסתיים עבודת הוועדה בנושא תיקון נוסחת הקפיטציה.

ליקוי

14. סעיף 48 לחוק קובע כי תוקם מועצה לביטוח הבריאות הממלכתי (להלן - מועצת הבריאות), ובראשה יעמוד שר הבריאות. סעיף 52 לחוק קובע כי בין תפקידי מועצת הבריאות: "לפרסם מידע עדכני ושוטף לחברי קופות החולים בדבר זכויותיהם לפי החוק, השירותים העומדים לרשותם, היכן ניתן לקבלם ומי הם נותני השירותים מטעם כל קופת חולים". מהדוחות הכספיים של מועצת הבריאות עולה כי בשנת 2004 לא היו למועצה הוצאות בעבור פרסום.

מעקב

14. בדצמבר 2006, הקים המשרד ועדת היגוי אשר פועלת במספר מישורים:

א. הגדרת תכולת המיפוי וגבולותיו.
ב. בדיקה וניתוח של המידע הקיים באתרי האינטרנט במשרד ובקופות החולים.

ג. לימוד תהליכי איסוף, עדכון מידע וגורמים אחראים על עדכונו.
ד. לימוד ובדיקה של מערכות GIS הקיימות בשוק, ומימוש יישומים בפלטפורמה זו.

המשרד העביר לאגף הבכיר לביקורת במשרד רה"מ את תוצרי הוועדה. עם שדרוגו של אתר המשרד לטכנולוגיה חדשה, תפותח גם גישה זו באתר המשרד. לו"ז משוער - במהלך שנת 2010.

היבטים בטיפול בקשיש הסיעודי
דו"ח 56ב

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד הרווחה והשירותים החברתיים; שירותי בריאות כללית; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים מאוחדת; קופת חולים לאומית

ליקוי

10. האחריות לאשפוז הסיעודי מפוצלת בין כמה גורמים. קופות החולים אחראיות לאשפוז קשישים שמצבם מוגדר סיעודי מורכב ומשרד הבריאות אחראי לאשפוז סיעודי של קשישים סיעודיים ותשושי נפש. לפיצול האחריות השלכות משמעותיות ביותר על הטיפול הרפואי בקשיש, על הקשיים העומדים בפני משפחתו של הקשיש ועל העלויות הכרוכות בכך. אף שחלפו 15 שנה מאז התייחסה לנושא ועדת נתניהו - ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת תפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בישראל, בשנת 1990, הבעייתיות שבפיצול האחריות למתן השירותים לקשיש, על כל מורכבותה, טרם באה על פתרונה.

מעקב
משרד הבריאות

10. פרויקט איחוד השירותים בוטל. במקומו, בהחלטת ממשלה מספר **3988** מיום 24.08.2008, הוחל ביישום פרויקט "שיפור איכות הטיפול בקשישים ופיתוח פתרונות קהילתיים", תוך שיתוף פעולה בין משרדי האוצר והבריאות וקופות החולים. פרויקט זה יפתור חלק מבעיית חוסר הרצף בשירותים. הפרויקט מתמרץ מתן שיקום על ידי הקופות, הערכה גריאטרית וטיפולי בית. עם זאת, עדיין לא תהיה כתובת אחת לאזרח, דבר שיוכל להיפתר רק עם העברת האשפוז הסיעודי לקופות החולים, צעד אשר לא נראה ישים בשלב זה בשל התנגדות משרד האוצר.

ליקוי

14. במשרד אין מידע עדכני על הממתינים לאשפוז סיעודי, כגון: מי מהממתינים נפטרו, מי אושפזו באופן פרטי, ובאילו תנאים שוהים הממתינים בביתם.

מעקב

14. הוקצו תקנים לנושא אך לא הוקצה תקציב להוצאות ניידות (נסיעות) לאחיות האמורות לבצע את הבדיקה בבית הקשיש. עקב אי הקצאת תקציב, הפרויקט טרם יצא לדרך.

ליקוי

24. באתר האינטרנט של המשרד אין מידע על ליקויים שהועלו בביקורות שעשו האגף והלשכות. מידע זמין ונגיש על ליקויים יכול לסייע למשפחות. פרסום הליקויים עשוי אף להביא את המוסדות להחיש את תיקונם, מאחר שיידעו כי המידע זמין לציבור. יש להביא בחשבון את הליקויים המתגלים בביקורות הנעשות במוסדות הסיעודיים כדי שישמשו רכיב בקביעת מדדי האיכות בתחום הסיעודי.

מעקב

24. באתר האינטרנט של האגף לגריאטריה במשרד מופיע משך הרישוי, שמשקף ארבע דרגות של איכות הטיפול. ציוני הבקרה עצמם צפויים לעלות בהקדם לאתר.

ליקוי

27. חולה שאינו יכול לאכול בדרך הרגילה, מוזן באופן מלאכותי. יש שתי שיטות של הזנה מלאכותית: הזנת זונדה, שבה המזון מועבר לחולה באמצעות צינורית דרך אפו, ו"הזנת פג", שבה המזון מוחדר לגוף החולה באמצעות צינורית שקובעה לדופן הבטן בפעולה כירורגית. למשרד ידוע שמאות קשישים הוגדרו סיעודיים מורכבים רק משום שהוזנו באמצעות זונדה, בלא שסבלו ממחלות אחרות. קשישים אלה לא הואכלו בהזנת פג, על אף שמצבם הרפואי אפשר זאת. על המשרד לבדוק את התופעה וממדיה, ולוודא שהשיקול לסוג ההזנה יהיה מקצועי ועניייני בלבד.

מעקב

27. המשרד קלט כ-400 מטופלים "זונדה פשוטה" (כמוגדר בחוזר המנכ"ל), שהיו באחריות הקופות עד ליום 31/12/08, וקולט מטופלים חדשים עם "זונדה פשוטה" אשר פונים לאשפוז סיעודי באמצעות המשרד. הצעדים נעשו בתיאום עם משרד האוצר וקופות החולים.

ליקוי

28. בשנת 2004 הכין המשרד תכנית ארצית לאיתור ולמניעה של התעללות בקשישים במערכת הבריאות. עד מועד סיום הבדיקה, ספטמבר 2005, היא טרם הופעלה.

מעקב

28. הערכות למבדק בקהילה בנושא זיהוי ואיתור נפגעי אלימות במשפחה נמצאת בשלבי סיום. המבדק יתקיים בחודשים ינואר-פברואר 2010. המבדק בבתי החולים יתקיים בשליש האחרון של שנת 2010.

שיקום נכי נפש בקהילה
דו"ח 57ב'

הגופים המבוקרים: משרד הבריאות; משרד האוצר; משרד המשפטים; המוסד לביטוח לאומי; מכבי שירותי בריאות; קופת חולים לאומית; קופת חולים מאוחדת; שירותי בריאות כללית

ליקוי

1. משרד הבריאות לא נערך כראוי ליישם את חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000: א. החוק קובע שעל ועדות השיקום לעיין מדי שישה חודשים בתכנית השיקום שנקבעה לנכה הנפש כדי לבדוק אם היא אכן מתאימה לצרכיו. הביקורת העלתה שוועדות השיקום לא עשו כן; ב. החוק קובע שיש למנות מתאם טיפול שיהיה "אחראי ליישום ותיאום מתן כל השירותים הניתנים לנכה נפש", אך בביקורת נמצא שמספר מתאמי הטיפול אינו מספיק; ג. החוק קובע שיש להקים ועדות ערר שהיו"רים שלהן ייקבעו על פי "רשימה שערך שר המשפטים", אך אף על פי שמשרד הבריאות פנה לשרי המשפטים ולעוזריהם כמה וכמה פעמים, הוא לא קיבל מהם את הרשימה. בהיעדר ועדות ערר זכאים לשיקום עלולים לקבל טיפול בלתי-מתאים; ד. החוק קובע שקביעת אחוזי הנכות של נכה נפש תעשה בידי מי שהוסמך לכך בחוק הביטוח הלאומי, או בידי פסיכיאטר שהסמיך שר הבריאות. אך שר הבריאות לא הסמיך פסיכיאטרים לצורך זה, ומשום כך חלק מנפגעי הנפש אינם יכולים לקבל תכנית שיקום; ה. החוק קובע שיש להקים מועצה ארצית לשיקום נכי נפש בקהילה שתייעץ לשר הבריאות בעניין. המועצה אכן הוקמה בשנת 2001, אולם נמצא שהחלטות המשפיעות השפעה ישירה על מסגרות שיקומיות התקבלו בלי לשתף אותה כלל. המועצה אף לא התבקשה לחוות את דעתה בנושאים חשובים הנוגעים לשיקום; ו. החוק מאפשר לשר הבריאות להתקין תקנות בתחום השיקום. בתחילת 2004 דנה המועצה לשיקום בתקנות הקשורות לנושא, אך המשרד לא הוסיף לפעול בעניין; ז. בחוק השיקום נדרשת המועצה לשיקום, בין השאר, "ליזום מחקרים בנושאי שיקום". אף על פי שהמועצה לשיקום הגישה להנהלת המשרד רשימת נושאים לביצוע מחקרים, נעשו רק מחקרים מועטים.

מעקב
משרד הבריאות

1. כיום קיימים הסדרי נסיעה לתעסוקה וכן השתתפות כספית בגין טיפולי שיניים. קיימת הצעה לתקנות בנושאים אלו והיא אמורה להידון תוך שלושה חודשים במועצה הארצית לשיקום, ולאחר מכן תוגש להנהלת המשרד ולוועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת.

ליקוי

12. בקרה: משרד הבריאות אמור לבדוק שמסגרות השיקום שהוא משלם עבור שירותיהן פועלות על פי הכללים והרמה שקבע. הביקורת העלתה שיש מסגרות שיקום רבות שהמשרד כלל לא מבקר בהן, ובמסגרות אחרות תדירות הבקרה אינה מספקת. בבקרות שמשרד הבריאות קיים במסגרות מסוימות נמצאו ליקויים שחייבו טיפול, כגון ניהול לקוי של מלאי תרופות שסיכן את בריאות המשתקמים; פעילות במבנים שיש בהם סכנות בטיחותיות; תשלום עבור גינון ושיפוצים בידי המשתקמים במקום היזמים וכו'. משרד הבריאות לא נקט אמצעים נגד יזמים שלא תיקנו את הליקויים שהוא העלה, ואף הוסיף להפנות אליהם משתקמים.

מעקב

12. מערכת המעקב הושלמה והותקנה, ונמצאת בתהליך הרצה לקראת הפעלה מלאה ושוטפת.

ליקוי

13. על המשרד לבחון את המבנה הארגוני, את היקף כוח האדם הרצוי ואת המסגרת הארגונית במערכת השיקום, וכן לבחון באיזו מסגרת ארגונית יש להפעיל את מערך השיקום - במסגרת השירות לבריאות הנפש, באמצעות אגף נפרד שייוחד לשיקום, כמו שהציעה המועצה לשיקום, או בדרך אחרת.

מעקב

13. בחינת המבנה הארגוני התבצעה על ידי חברה חיצונית. ההמלצות הוגשו אך לא מומשו, עקב דיונים של מערך השיקום מול גורמי המינהל במשרד.

השלטון המקומי

הטיפול של עיריית אריאל והמשטרה בדיווח על קטינות הנתונות בסיכון

הגופים המבוקרים: עיריית אריאל; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; משרד הרווחה והשירותים החברתיים

ליקוי

6. משרד מבקר המדינה העיר למשרד הרווחה ולעירייה, כי יש להתייחס לכל דיווח על קטין, שהוא לכאורה "קטין נזקק", כאל אירוע חירום, והדבר מחייב קביעה מפורטת של דרכי החקירה של המידע שהתקבל, והטיפול בו. על משרד הרווחה לקבוע בתקנון העובדים הסוציאליים הנחיות בנושא שבהן ייקבעו, בין היתר, המועדים האחרונים להתחלת חקירות ולהשלמתן, בהתאם לתוכן המידע שהתקבל. כמו כן יש לקבוע הנחיות בדבר אופן רישום הדיווחים, שבהן ייקבעו נתוני היסוד שראוי כי ייכללו ברישום, בהם מועד האירוע, מועד הדיווח וכל הפרטים שהתקבלו על אודות הקטין ומשפחתו. ככלל, יש להקפיד על רישום מדויק של כל הפרטים שנמסרו בדיווח.

מעקב
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

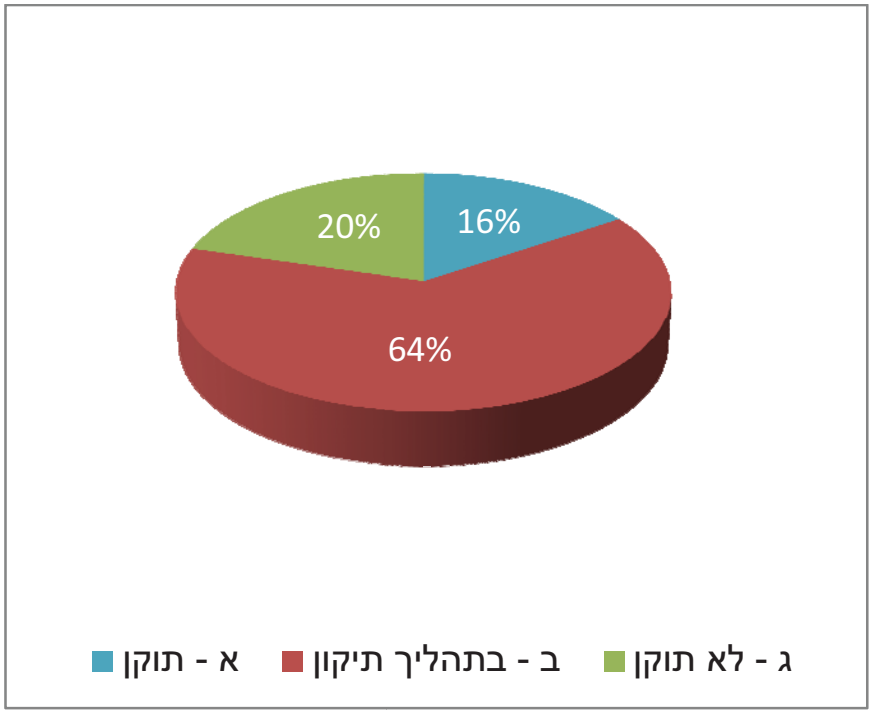
6. מוקדים פועלים ב-20 היישובים שנבחרו לפיילוט ומופעלים באמצעות אנשים המוסמכים לקבל פניות. קיימות הנחיות בנושא טפסי דיווח ולו"ז לתשובת פקיד הסעד. בעקבות הנחיות אלה יעודכן התע"ס לגבי מצבי חירום עד סוף 2009.

חלק חמישי

מעקב אחר תיקון ליקויים מדו״ח 59א של מבקר המדינה

מעקב אחר תיקון הליקויים - דו"ח 59א'

מערכת הביטחון וצבא ההגנה לישראל

סה"כ הליקויים: 83,

א – תוקן - 13 (16%),

ב – בתהליך התיקון - 53 (64%),

ג – לא תוקן - 17 (20%).

מוכנות לזמן חירום

תהליך קבלת ההחלטות לפיתוח ולהצטיידות במערכות להגנה אקטיבית כנגד רקטות קרקע-קרקע

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל; התעשייה האווירית לישראל בע"מ; רפאל – מערכות לחימה מתקדמות

ליקוי מספר 4 תוקן. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 3.
ליקויים מספר 6-7 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 3.

ליקוי

1. חיל האוויר לא העביר את הצורך המבצעי ליירוט רק"ק לאישור הרמטכ"ל או סגנו כנדרש בהוראות המשרד.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

2. עד יולי 2008 טרם אישר אגף תכנון בצה"ל את טיוטת איום הייחוס וההישג המבצעי הנדרש למערך הגנה אקטיבית כנגד רק"ק לטווח בינוני וארוך, שבכתיבתה החל בסוף שנת 2005, וטרם החל לכתוב מסמך כזה המתייחס לרק"ק קצרות טווח. כל זאת כשהמערכות "שרביט קסמים" ו"כיפת ברזל" נמצאות כבר בשלב מתקדם של פיתוח.

מעקב

2. במחצית השנייה של שנת 2008 עדכן אמ"ן את תמונת מצב המודיעין, וחיל האוויר עדכן את הערכת ההישג הצפוי מתקיפת מערכי האש בסוריה ולבנון. בימים אלה (יולי 2009) אג"ת פועל לתיאום הנתונים והמסקנות בשיתוף חיל אוויר ואמ"ן. עם סיום העבודה היא תוצג לאישור סגן הרמטכ"ל והרמטכ"ל.

ליקוי

3. מפא"ת לא ערך בדיקת מערכת במתכונת המפורטת בהוראות המשרד למערכות העיקריות שהחיל.

מעקב

3. ראה הערות רה"מ 59א עמ' 2.

ליקוי

5. מפא"ת דרש מרפאל בהסכם בין המשרד לבין רפאל לפיתוח ולהצטיידות ב"כיפת ברזל" מאפריל 2007 "ביצועים מופחתים ותוצאתיים לתהליך פיתוח המערכת" ליירוט רק"ק המשוגרות מטווחים מסויימים הנכללים בצורך המבצעי. זאת, ללא הגדרה כמותית המחייבת את רפאל במפורש בפיתוח מערכת בעלת יכולת יירוט של רק"ק מטווחים אלה.

מעקב
משרד הביטחון

5. אפיון טכני למערכת "כיפת ברזל" הוגדר כחלק מהמסמכים המחייבים את רפאל בחוזה. כחלק מהתקדמות הפרויקט מבוצעים עדכונים וכתיבה של מפרטי המערכת, כך שישקפו את הדרישות מהמערכת כיום. תהליך זה נמצא בעיצומו, וכולל את כל תתי המרכיבים במערכת.
מפרטים מעודכנים אלו יחליפו את האפיון שהוגדר בעבר.
עד כה בוצעו שני עדכוני חוזה ועם סיום התהליך יבוצע עדכון חוזה "כיפת ברזל", אשר יחייב את רפאל לעמוד בדרישות המוגדרות במפרטים המעודכנים. הפעילות מבוצעת בשיתוף חיל האויר ורפאל, וצפויה להסתיים בסוף הרבעון השלישי 2009.

ליקוי

8. מפא"ת החל בינואר 2007 בפיתוח "שרביט קסמים" בהיקף מלא לפני שאג"ת והחיל השלימו עבודת מטה, לרבות הגדרות של דרישה מבצעית והמענה המבצעי באמצעות המערכת. עד יולי 2008 החיל לא כתב דרישה מבצעית ל"שרביט קסמים".

מעקב

8. הוקם צוות בראשות מפא"ת, ובהשתתפות נציג יחידת המחקר והפיתוח, נציג מינהלת וראש יחידת הבקרה באגף אב"מ, לביצוע השינויים בהוראות משרד הביטחון כנדרש. הצוות הציג את המלצותיו לסגן המדעי לראש מפא"ת, כדי שניתן יהיה לעמוד בדרישות. לו"ז - אוגוסט 2009.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

8. לגבי מערכת א'- הדרישה המבצעית למערכת זו תושלם עד סוף שנת העבודה 2009.
לגבי מערכת ב'- כתיבת הדרישה המבצעית למערכת זו הסתיימה ונמצאת בתהליכי אישור. צפי מעודכן לסיום התהליך - ספטמבר 2009.

ליקוי

9. אג"ת לא קיים עבודת מטה כנדרש לאישור פרויקט "שרביט קסמים" קודם להחלטת הרמטכ"ל בספטמבר 2007 לתקצב את הפרויקט בסך מאות מיליוני ש"ח ועשרות מיליוני דולר לשנים 2012-2008.

מעקב

9. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

10. מנכ"ל המשרד דאז, גבי אשכנזי, אישר לתקצב את התחלת הפיתוח בהיקף מלא של "שרביט קסמים" בשנת 2007 ואת המשך הפיתוח לשנת 2008. למנכ"ל אין סמכות לאשר התחלת פיתוח בהיקף מלא על פי הוראות המשרד. הסמכות נתונה במקרה כזה לרמטכ"ל ולשר הביטחון, לאחר שצה"ל ביצע את עבודת המטה כנדרש, אולם האישור ניתן בלי שצה"ל ביצע את עבודת המטה שאמורה לתמוך בקבלת החלטה מסוג זה.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

11. ראש היחידה למחקר ופיתוח שבמפא"ת, תא"ל ד"ר דני גולד, פעל שלא בהתאם להוראות המשרד כשהחליט באוגוסט 2005 על פיתוח "כיפת ברזל", קבע לכך לוחות זמנים והנחה על חפיפה בין שלב קדם-פיתוח שבסמכות מפא"ת לבין שלב פיתוח בהיקף מלא שאינו בסמכות מפא"ת, ובמקרה כזה נמצא בסמכות הרמטכ"ל, שר הביטחון וממשלת ישראל. כל זאת בטרם אישרו גורמים מוסמכים אלה את הפרויקט.

מעקב

11. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 5.

ליקוי

12. המשרד לא ציין בהוראותיו בלשון ברורה את המונחים המשמשים אותו בניהול פרויקטים, כגון: פיתוח טלסקופי, פיתוח ספירלי, פיתוח מדורג, וכן תכנית הדגמה ומדגים טכנולוגי, ולא הגדיר את תכולות השלבים השונים שבפיתוחים מסוג זה. בכך התאפשר למפא"ת להנחות את רפאל להתחיל בפיתוח מלא של "כיפת ברזל" תחת הגדרה של פעילות קדם-פיתוח.

מעקב

12. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 5.

ליקוי

13. המשרד התקשר בהסכם עם רפאל באפריל 2007 לפיתוח ולהצטיידות ב"כיפת ברזל" בטרם התייחס ח"א באופן מלא ורשמי לאופיין הטכני ולתכולת העבודה, המהווים חלק מההסכם. ההסכם שאישר מפא"ת לא התבסס על דרישה מבצעית של ח"א הנגזרת מאופיין מבצעי. חלק מדרישות החיל לא שולבו בהסכם עם רפאל. עד יולי 2008 לא כתב החיל אופיין מבצעי ודרישה מבצעית ל"כיפת ברזל", והחיל ומפא"ת לא עדכנו ולא השלימו את האופיין הטכני.

מעקב

13. ראה ליקוי מס' 5 דלעיל. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 5.

הטיפול במשק ערכות המגן כנגד חומרי לחימה כימיים

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל; משרד האוצר

ליקוי

1. התכנית השלדית לחלוקת חירום של ערכות המגן לכלל אזרחי המדינה לא הייתה מבוססת ויכולת המימוש שלה לא נבחנה; התכנית השלדית לא תורגמה לפקודה אופרטיבית מחייבת בפיקוד העורף ובאגף המבצעים במטכ"ל. פקודה כזו אמורה להנחות את כל הגופים בצה"ל הנוגעים בדבר, ולהבטיח הקצאת כל המשאבים הדרושים לביצוע התכנית, ובעיקר בהתייחס להיקף אמצעי השינוע הנדרשים למטרה זו; מערכת הביטחון לא דיווחה לוועדת החוץ והביטחון על כך שהתכנית השלדית לא גובשה לכדי תכנית מלאה ולא תורגלה; לאחר הצגת התכנית השלדית הגיע פיקוד העורף למסקנה, שאין יכולת ביצוע לתכנית מבחינת סדר הכוחות הנדרש לביצוע המשימה, יכולת השינוע, ושמירה על הסדר בתחנות חלוקת ערכות המגן.

מעקב
משרד הביטחון

1. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 6.

ליקוי

2. החלטת הממשלה מיוני 2004 קובעת, כי שיעור הכשירות של ערכות המגן יהיה רק חלק ממספר הערכות הדרוש למיגון כלל האוכלוסייה; תכנית הרכש תהיה רב-שנתית ותיקבע בהידברות של משהב"ט עם משרד האוצר למתן תקציב למימושה. נמצא, כי התקציבים שנקבעו בהידברות זו לא הספיקו כדי לממש את החלטת הממשלה. משהב"ט ומשרד האוצר לא הביאו לידיעת הממשלה בשנים 2004-2007, כי החלטתה לא תבוצע, ומשהב"ט לא הביא לידיעת הממשלה את המשמעויות המבצעיות שעלולות לנבוע מאי-ביצוע החלטה זו.

ליקוי

3. בשנים 2004-2008 לא נקבע תקציב רב-שנתי לרכישת ערכות המגן בהיקף הנדרש למתן מענה לצורכי האוכלוסייה ולשימור קווי ייצור במפעלים המייצרים את ערכות המגן: בממוצע הושקעו בכל אחת משנים אלה כ-28% מהתקציב הנדרש על פי דרישות פיקוד העורף.

מעקב

2-3. במרץ 2009, לאחר משא ומתן ממושך בין המשרד לבין משרד האוצר, סוכם על מסגרת תקציב יעודית לשנים 2009-2013, בהיקף של מיליארד שקל בחלוקה ל – 5 שנים.

הסכם זה מאפשר לבצע התקשרויות רב שנתיות, ובכך להבטיח הוזלת מחירים ושמירת קווי ייצור בצורה יציבה. התקציב אינו עונה לצורך של מתן מיגון מלא ברמה רצויה לעורף האזרחי, והוא מהווה פשרה בין הצורך לבין היכולת לתמוך בו תקציבית. עוזר שר הביטחון להתגוננות סיכם על חלוקת התקציב.
המשרד קיבל תקציב לרכישת 56,000 מערכות מיגון לתינוקות וילדים (ממת"ק). מינהל ההרכבה והייצור במשרד, מנהל משא ומתן עם חברות למימוש ההתקשרות. מתבצעת פעילות להכנת מכרז לבחירת ספק שיבצע חלוקת ערכות המגן לאזרחים. במסגרת מבצע חלוקת ערכות המגן, מתוכננת גם פעילות של איסוף יתרת ערכות המגן שעדיין לא נאספו. קיימת החלטה לתקצב הנ"ל, אולם בפועל טרם התקבל תקציב.

אושר תקציב רב שנתי לשני נושאים מרכזיים בתחום משק ערכות המגן:

א) פרויקט חלוקת ערכות המגן - 100 מש"ח בפריסה ל-5 שנים.

ב) רכש ערכות ממת"ק לילדים - 250 עד 300 מש"ח בפריסה ל-5 שנים.

ליקוי

4. בנובמבר 2007 עמד שיעור ערכות המגן הכשירות מתוך סך ערכות המגן שהיו בידי האוכלוסייה על שיעור נמוך משמעותי; שיעור הכשירות של משק ערכות המגן לילדים ולתינוקות עמד על שיעור נמוך בהתאמה. לעניין כשירות ערכות המגן התייחס הרמטכ"ל ראל"ל גבי אשכנזי באפריל 2007 בציינו, כי הוא "מוטרד מכך שלא מיוצרות מסיכות אב"ך ורואה בכך פער מרכזי במוכנות העורף למלחמה". על פי נתוני פיקוד העורף, התקציב שנדרש בשנת 2008 להשלמת הפערים במשק ערכות המגן הצטבר לכמיליארד ש"ח. משרד מבקר המדינה מעיר, כי מצב זה עלול לסכן את חיי התושבים במקרה שהמדינה תותקף בחומרי לחימה כימיים.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. עקב המחסור בערכות מגן, החל מינהל הרכש במשרד באיתור שווקים בחו"ל כדי לאפשר רכש מהיר של ערכות המגן בעת שהדבר יידרש. נמצא, כי עד מועד סיום הביקורת לא נמצאו בשווקים בחו"ל ערכות מגן המיועדות לתינוקות ולילדים.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. בתחילת אפריל 2008 החליטה ועדת השרים לאשר תכנית חומש לשנים 2009-2013 בהיקף של 220 מיליון ש״ח בשנה, הכוללת רכש של פריטים להתגוננות העורף, ובכלל זה גם רכש ושימור ערכות המגן. בהתאם לאותה החלטה, אופן המימוש, לרבות מקורות התקציב, יסוכמו בין המשרד לבין משרד האוצר. במועד סיכום הביקורת ביוני 2008, חודשיים לאחר מועד ההחלטה, טרם הוחל במימוש התכנית בשל מחלוקת בין שני המשרדים בנוגע למקור התקציבי למימושה.

מעקב

6. ראה הערות רה״מ ליקויים 3-2 דלעיל.

ליקוי

7. בפברואר 2006 פרסם משהב״ט מכרז לאיסוף ערכות המגן. במכרז זכתה חברה פרטית. באותה עת היו בידי תושבי המדינה כ-6.8 מיליון ערכות מגן. עד מאי 2008 אושרו תקציבים בהיקף של 116 מיליון ש״ח לאיסוף של 5.4 מיליון ערכות בלבד. יוצא אפוא, כי לאחר תום מבצע האיסוף הנוכחי יישארו בידי התושבים כ-1.4 מיליון ערכות מגן שלא נאספו על ידי חברת האיסוף, המהוות כ-21% מסך ערכות המגן. השארת ערכות מגן אלה בידי התושבים עלולה לעכב את רענון ערכות המגן לאוכלוסייה.

מעקב
משרד הביטחון

7. במסגרת מבצע איסוף ערכות מגן, נאספו כ– 5.2 מיליון ערכות, עדיין לא נאספו כל הערכות (כ - 1.7 מיליון), היות ולא ניתן לכך תקציב. מבצע איסוף ערכות המגן הופסק בסוף שנת 2008. סה״כ נאספו כ - 75% מערכות המגן שבידי האוכלוסייה. יתרת הערכות המצויה בידי האוכלוסייה, תיאסף במקביל למבצע חלקות הערכות שיחל בסוף שנת 2009. בידי פיקוד העורף מצוי מלאי כשיר של מספר מליונים של ערכות, המוכנות לחלוקה מחודשת לאזרחים.
בימים אלה מבוצעת שתי פעולות שנועדו להגדלת מלא הערכות:

א) רכש של כ-500-600 אלף ערכות ילדים מסוג ממת"ק. הכמות הסופית מותנית בתוצאות המכרז.
ב) הארכת תוקף של ערכות המבוגרים והנוער, מסוג "סימפלקס", מעבר ל-20 שנה. מבוצע ניסוי רחב היקף בנושא. תוצאות יפורסמו במהלך ספטמבר 2009.

הושלמה עבודת מטה להכנת המכרז, וניתן תקציב רב שנתי. השאיפה היא לסיים את המכרז ולבחור ספק, ולהתחיל במבצע החלוקה בעת הקרובה מאותם אזרחים שטרם נאספו מהם הערכות, תבוצע החלפה ("אחד תמורת אחד") והערכה הישנה תועבר לבחינה ולשיקום. אין בתכנון הנוכחי מענה לכשירות מלאה של 100%.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

7. תהליך זה הסתיים על פי החוזה עם החברה האוספת. איסוף נוסף יתבצע במסגרת חלוקת ערכות מגן לאזרחים.

ליקוי

8. משרדי הבריאות והביטחון שהם הגורמים הנוגעים בדבר, לא הסדירו את האחריות והסמכות של מקרפ"ר לבדיקה ולאישור הבטיחות של מערכות מיגון נשימתית.

מעקב

8. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.
ראה הערות רה"מ הערות רה"מ 59א' עמ' 10.

ליקוי

9. עד מועד סיום הביקורת, ינואר 2008, השקיע המשרד בפיתוח המערכת כ-9 מיליון ש"ח. בשנים 2002-2007 המשיך המשרד בפיתוח, בבחינה ובהצטיידות ב"אבן ספיר", על אף שניסויים שנערכו בשנים 2002-2006 העלו שמערכת מיגון זו אינה עומדת בדרישות הבטיחות הנשימתית בהיבט הפיזיולוגי, ולמרות שמקרפ"ר והוועדה המייעצת שהוקמה לצורך פיתוח המערכת סירבו מסיבה זו לאשרה.

ליקוי

10. נמצא, שאישור דגם מערכת אבן ספיר נעשה כבר לפני סיום הפעולות להוכחת יעילותה ועמידתה בדרישות המיגון והבטיחות הנשימתית. יצוין, כי אישור הדגם ניתן על אף דעת מקרפ"ר, כי השימוש במערכת "אבן ספיר" יש בו כדי לסכן את חיי המשתמשים בה.

מעקב

9-10. בדיקת נפח חלל הברדס – בוצע.
בדיקת המסכה במצב קיצון של הסרת השסתומים השאיפתיים - הניסוי בוצע. הניסוי הוצג לוועדה המייעצת לקציין רפואה ראשי בנושא פיזיולוגיה נשימתית במאי 2009. הוועדה תעביר את המלצותיה לקרפ"ר, ולאחר מכן ינחה קרפ"ר לגבי המשך הניסויים. הגשת בקשה לאישור מערכת "אבן ספיר" בתחום הבטיחות הנשימתית למכון התקנים האמריקאי, אינה באחריות חיל רפואה, אלא בסמכות משרד הביטחון.
מערכת אוורור וסינון - בדצמבר 2008 הועברה טיוטת תקנה שתכליתה התקנת מערכות אוורור בכל מרחב מוגן, ללשכה המשפטית במשרד הביטחון.

ליקוי

11. בסוף שנת 2007 נמסרה מערכת "אבן ספיר" למכון האמריקני הלאומי לבטיחות וגיהות, לצורך בדיקה בטיחותית במקביל לבדיקות שנעשו בארץ. מהמסמכים עולה, שאישור הערכה במכון יאפשר את אישורה לשימוש גם בישראל. נמצא, כי הפנייה למכון נעשתה בניגוד לדעת מקרפ"ר, אשר הדגיש כי למכון אין תקנים לבדיקת ערכות מגן כנגד חל"ד, אלא לבדיקת מסיכות מילוט בלבד, אשר דרישות התקן שלהן שונות לחלוטין מבחינת זמן החבישה מהדרישות לחבישתן של ערכות המגן. כמו כן עלה, כי הבדיקות במכון מבוססות על בדיקת ערכות המגן באמצעות מדמים בצורת ראש אדם, ולא על ניסויי אנוש בהיקף אשר נעשה בארץ על ידי מקרפ"ר. עד סיכום הביקורת בסוף יוני 2008 טרם נתקבלו תוצאות הבדיקה.

מעקב
משרד הביטחון

11-9. האחריות לאישור אמצעי מיגון לאוכלוסייה אזרחית הינה של עוזר השר להתגוננות, מתוקף היותו יו"ר מטה "סופת חול". עוזר השר להתגוננות נעזר בגורמים מקצועיים שונים, המייעצים לו בנושא. בתחום הבטיחות הנשימתית (הצטברות פחמן דו חמצני), הגורם המייעץ הינה המערכת הרפואית, קרי משרד הבריאות. בתחילת העשור, בדיון מקיף שנערך עם המשנה למנכ"ל משרד הבריאות וקרפ"ר, סוכם כי משרד הבריאות מאציל סמכות בנושא לקרפ"ר, מתוך כוונה להימנע מכפילויות ולנצל יכולות שצה"ל צבר בתחום. בהתאם להחלטה זו קרפ"ר הנחה ואישר ביצוע כלל הניסויים שבוצעו במהלך אישור הדגם לערכת "אבן ספיר". תהליך דומה קיים גם באישור מזרקים לאוכלוסייה האזרחית. מנכ"ל משרד הבריאות הסמיך את מעבדות קרפ"ר לבצע את בדיקות המזרקים ולאשרם לשימוש. באשר לתהליך הבדיקות, לא חלה

התקדמות משמעותית בתחום זה בשנה החולפת. היצרן האמריקני נערך לאישור המוצר במכון התקנים האמריקני, השלים את כל הבדיקות המקדימות, אולם טרם הגיש את המערכת לבחינה סופית, בשל עיכובים בניסויים בארץ. בארץ סוכם על ביצוע 3 ניסויים שייערכו בתהליך טורי וישמשו לבחינה מחודשת של המומחים וכבסיס להגשה לאישור מכון התקנים בארה״ב. בשלב זה הסתיים רק הניסוי הראשון בשרשרת. תוצאות הניסוי נבחנות בימים אלה על ידי הוועדה המייעצת לקרפ״ר. במסגרת התקציב שניתן לחומש הקרוב, לא מתוכנן רכש ערכות מגן למבוגרים. כל התקציב מוקצה לרכש ערכות מגן לילדים. ההחלטה על ״אבן ספיר״ אינה דחופה, ויכולה להמתין עד לסיום הניסויים המתוכננים.

ליקוי

12. אחד התרחישים למלחמה הבאה הוא שהלחימה בחזית תלווה בספיגת אש אינטנסיבית ברחבי המדינה על פי המודל של מלחמת לבנון השנייה. אם תרחיש זה יתגשם, עלול להיווצר קושי לפנות תושבים מאזור מזוהם בהתאם למדיניות ההתגוננות שאושרה, והתושבים יידרשו לשהייה ממושכת בחדר האטום. לשם כך נועדה מערכת אוורור וסינון מרכזית שעשויה להאריך משמעותית את משך השהייה בחדר המוגן.

מעקב

12. שר הביטחון הנחה להכין תקנה בנושא היערכות לשהייה ממושכת בחדר אטום, באחריות פיקוד העורף. התקנה טרם הובאה על ידי פיקוד העורף לאישור. קיימת תקנה המחייבת התקנת מערכות סינון במתקנים חיוניים, כמו: אתרים בבתי חולים (חדרי ניתוחים, חדרי מיון, פגיות), בתי חולים גריאטריים, מתקנים לחוסים בעלי מוגבלות, וכיו״ב. התקנת מערכת סינון בממ״ד צריכה להיות בחזקת זכות של האזרח ולא חובה. להתקנת מערכת סינון בכל ממ״ד יש משמעות כלכלית החייבת בחינה.

מוכנות כוחות היבשה ללחימה בעת תקיפה בחומרי לחימה כימיים

הגוף המבוקר: צבא ההגנה לישראל

ליקוי

1. בתחילת שנת 2007 היו ליקויים בכוחות היבשה של צה"ל בנושא התגוננות בפני חומרי לחימה כימיים עקב סדרי עדיפויות נמוכים שנקבעו לתחום זה בצה"ל בשנים 2004-2006. לא חל שינוי מהותי במועד סיום הביקורת. הסיבות העיקריות לכך היו: מועדי הספקה ארוכים של חלק מציוד המיגון שנרכש; אי-ביצוע הנחיות לביצוע אימונים, ברמות השונות, בתחום ההתגוננות בפני חל"ך; ואי-ביצוע פעולות התכוננות בעת שגרה.

מעקב
משרד הביטחון

1-3. עד היום נרכשו בדים ותפירה בכמות של כעשרות אלפי חליפות. משני ספקים. הבדים נרכשו במפעל באחת ממדינות אירופה. טרם בוצעו ההתקשרויות עם מדינה נוספת לכמות משוערת של אלפי חליפות, עד לבירור תוצאות ניסויי השדה על ידי המשרד.

ליקוי

2. גם בעורף הצבאי נמצאו ליקויים בתחום ההתגוננות בפני חל"ך בעיקר בשל פערים מסויימים בכוח האדם האחראי לנושא ההתגוננות בפני חל"ך ביחידות, ובשל פערים בציוד מיגון ייעודי לכוח אדם זה.

ליקוי

3. לדעת משרד מבקר המדינה, על המטה הכללי לפעול להעלאת היכולות של הדרג הנפרס ושל העורף הצבאי להתגונן בפני חל"ך. במסגרת זאת, ראוי שהמטה הכללי ינקוט את הפעולות העיקריות הבאות:
ראוי לקבוע תכנית רב-שנתית לרכש ציוד מיגון וציוד רפואי נגד חל"ך לדרג הנפרס ולעורף הצבאי ולרענונו;
על צה"ל לדאוג לכך שהפערים בתחום האימונים וההכשרה של הדרג הנפרס בנושא ההתגוננות בפני החל"ך ובתחום ההתכוננות בעת שגרה יושלמו, יש גם לנקוט פעילות מתמדת לשינוי הגישה של מפקדים בהתמודדות עם תחום זה.
יש להשלים את איושי כוח האדם האחראי על ההתגוננות בפני חל"ך ביחידות בעורף הצבאי, נוכח הליקויים שהועלו במחנה מסויים מצביע משרד מבקר המדינה על הצורך לבחון את ההיערכות לאיום החל"ך של מחנות בעלי חשיבות מבצעית רבה בצה"ל, בשל פוטנציאל הסיכון הגבוה שלהם בעת רגיעה ובזמן חירום.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1-3. לנושא ציוד מיגון להתגוננות מפני חל״ך - סטטוס התקינה - התקינה בזרוע היבשה הסתיימה מימוש התקינה באט״ל הסתיים ברובו ובהליכים לסיומו המלא. זרוע היבשה נמצאת כעת בעיצומה של תוכנית עבודה. תוכנית הזרוע בתחום הינה להשקיע בשנת 2010 22 מש״ח, ובשנת 2012 – 14 מש״ח.

לנושא בגד מגן פחמי-
יעד למוכנות ב-07 אך תהליכי ההתקשרות, הייצור בתעשיות והאספקה הינם תהליכים ארוכים, במיוחד בהליך רכש מקווי ייצור שאינם פועלים בשגרה. נכון להיום מועד סיום אספקות רכש 07 הינו רבעון א׳ 2010.
לנושא ציוד רפואי כנגד חל״ך - הפערים בציוד רפואי לחל״ך מופו ותוקצבו בחלקם. נכון ליוני 2009, מצאי מלא של כדורי פירידוסטיגמין לכלל צה״ל, ובמזרקים TAB/TA נותן מענה לכלל האוגדות בפיקוד צפון. ציוד רפואי אב״ך ליחידות הרפואה בפיקוד צפון - מלא.
לנושא אימוני האוגדות המשולבות בתוכניות האופרטיביות בפיקוד צפון - בשנת 2008 בוצעו ביקורות אב״ך בכל אוגדות פיקוד צפון, המצביעות על עליה בכשירות ובכוננות מרבית האוגדות. בתרגילים אוגדתיים שבוצעו, שולב אירוע אב״ך, וניכרת עלייה בכשירות המפקדות. סוגיית הכשירות והכוננות בצה״ל בדגש על אוגדות פיקוד צפון, מוצגת באופן סדור מידי רבעון במסגרת פורום התגוננות כלל צה״לי לנושא האב״כ, בראשות קצין הנדסה ראשי ומפקד מרכז אב״ך.

לנושא שילוב והתגוננות מפני חל״ך באימוני הגדודים במל״י (המרכז לאימון יחידות השדה) - בפברואר 2009 הנחה מפקד מל״י שבכל אימון יהיה שילוב אב״ך. במהלך חודש פברואר 2009 הוסדרו הביקורות מול מרכז אב״כ. בחודש מאי 2009 בוצעה ביקורת של מרכז אב״ך עבור מל״י בנושא זה. הביקורת העלתה כי קיים שיפור משמעותי במרכז לאימון יחידות יבשה. בבתי הספר לקצינים, בוצעו שתי ביקורות נושאיות בסוף שנת העבודה 2008 וברבעון הראשון של שנת 2009, המוכיחות כי נושא ההתגוננות בפני חל״כ בפרק העיוני ובפרק המעשי משולב באופן מלא.
לנושא בקרה ומעקב - תוכנית הביקורות השנתית כוללת את הביקורות הבאות (בכל סוגי הביקורת נבדק גם נושא שילוב האב״ך באימונים):
ביקורות אב״ך מטכ״ליות ביחידות צה״ל, על פי גרף הביקורות השנתי המטכ״לי.
ביקורות אב״ך פיקודיות – אחת לשנה בכל יחידות זרוע היבשה.

ביקורות של מפקדת קציון חיר צנחנים ראשי – במסגרת רובאי 05׳.
ביקורות נושאיות - בתחומים בהם נדרש מיקוד.
במהלך שנת העבודה 08׳ בוצעו הביקורות הבאות:

1. ביקורת נושאית לבחינת שילוב אב״ך בבסיסי ההכשרה בזרוע היבשה.
2. ביקורת נושאית שילוב האב״ך בהכשרות רכב קרבי משוריין (רק״מ).

לנושא הפעילות ביחידות הלוחמות בתחום ההתגוננות בפני חל״כ בעת שגרה - מפקד פצ״ן הנחה את יחידות הפיקוד לשלב אימוני אב״ך בכל אימון. בכל יחידות פצ״ן, משולבים אימוני אב״ך תוך ביום פיזי במהלך התרגילים.
הוחל בבחינה להעברת האחריות למדידת מסכות האב״כ, מבסיסי ההדרכה והטירונות למיט״ב. הנושא טרם סוכם בצה״ל.
לנושא מוכנות העורף הצבאי להתגוננות מפני חל״ך – הקמת מערך התגוננות:

א. בחודש אפריל 2009 הסתיימה כתיבתה של תפיסה מטכ״לית להתגוננות העורף הצבאי. תפיסה זו אושרה על ידי הרמטכ״ל ותפורסם בצה״ל כגרסה ארעית במהלך אוגוסט 2009.
ב. הופצה טיוטת פקודת מטכ״ל של מערך ההתגוננות.
ג. ההחלטות שהתקבלו בשנה האחרונה, מנחות על מתן מענה ושיפור המוכנות והרציפות התפקודית של צה״ל בעת חירום, לאור איום תלול מסלול.
ד. במרץ 2008 הופצה טיוטת הוראת קבע אג״מ 10/3 המגדירה תהליך אישור נדרש לפרויקט חדש, כולל היבטי ההתגוננות.
ה. שיפור רציפות תפקודית אינו מסתכם בהכרח בהקמת מערך. הקמתם של יחידות צבאיות או מערכים מסוימים בהקשר זה, תהיה בהתאם לצורך ולרמת חשיבותם של מתקנים ומחנות אלה ליכולת הפעולה של צה״ל, כפי שמפורט בתפיסת ההתגוננות לעורף הצבאי.
ו. להלן המערכים שהוקמו עד כה במסגרת מימוש התפיסה:
   1. במהלך שנת 2007 בוצעה עבודת מטה באג״ת לאור תחקירי מלחמת לבנון השנייה, שהמליצה על הקמת ענף התגוננות באגף המבצעים, וענף התגוננות במז״י/מקהנ״ר (סמכות מקצועית לבניין הכוח).
   2. בחודש אוקטובר 2007 הוקם ענף התגוננות במקהנ״ר (קהנ״ר מוביל עבודת מטה לבניין הכוח של מערך ההתגוננות בעורף הצבאי).

3. בחודש אפריל 2008 הוקם ענף התגוננות באמ"צ/חטיבת המבצעים.

4. במהלך חציון א' 2008 אושר על ידי הרמטכ"ל המבנה הארגוני החדש של חטיבת המבצעים. במסגרת השינויים סוכם על הקמת מחלקת הגנה וכשירות בחטיבת המבצעים. מחלקה זו תכלול בתוכה את ענף התגוננות העורף הצבאי. מחלקה זו הוקמה בחודש פברואר 2009. בסוף שנת 2008 ובתחילת שנת 2009, אושר תקנון קציני מטה בתחום החל"ד בפיקודים המרחביים ובזרועות, וכן אושרה הקמת מסגרות ייעודיות להתגוננות.
קביעת המבנה והארגון של מערך ההתגוננות בעורף הצבאי (ובתוכו מרכיב האב"ד), תלוי בעבודת המטה לסיווג מתקני צה"ל על פי רמת חיוניות, המובלת על ידי חטיבת המבצעים.
עם גמר עבודת המטה לסיווג המתקנים (לקראת סוף שנה"ע 2009), ניתן יהיה למפות את צורכי מערך ההתגוננות (ניתוח המיקום הגאוגרפי של יחידות חיוניות, היקף המתקנים, מרחבי הפעולה וכיו"ב), ולקבוע בעבודת מטה מסודרת בהתחשב בצרכים ובאילוצים, את המבנה והארגון האופטימאליים. צפי ארגון כוחות ההתגוננות במתקנים ברמת חיוניות א' ויחידות ברמה ב'.
מסתיים תהליך תקינת מדור התגוננות בביה"ס לאב"ד שבמרכז אב"ד שיתחיל בהכשרת בעלי תפקידים בציר המקצועי, על בסיס תיק יסוד שנכתב ואושר החל מרבעון ד' 2009.
הכשרת קצין התגוננות מחליפה את הכשרת קצין אב"ד נוסף על תפקידו. סוכם מודל מדורג בהתאם לערכיות/חיוניות המחנה, כך שבבסיסים בעלי חיוניות גובהה יהיה קצין התגוננות בתקן מלא, ובבסיסים שאינם כאלו יהיה ק. התגוננות נוסף על תפקידו, עם בעלי תפקידים נוספים במילואים בתקן מלא.
נכתבו והופצו הוראות קהנ"ר מקצועיות בתחום ההתגוננות כטיוטה. באחריות אמ"ץ להפצת עדכון לפקודת מצבי הכוננות בצה"ל, ובכללה התייחסות למצבי הכוננות בעורף צה"ל.

לנושא מבנים מוגנים מפני חל"ד - פרויקט ההחזרה לכשירות של מבנים – כשירות מבצעית שלמה מושגת בכל מבנה ומבנה כזה רק בתרגול מלא (ניפוח המבנה) דבר שהינו מורכב, מסובך ויקר מאוד לעשותו.
לנושא ההיערכות להתגוננות בפני חל"ד במחנה במרכז הארץ - כחלק מהמוכנות לקיץ 2007, שופר מצב מחנה במרכז הארץ

בתחום הערכות המחנה לתחום האיום הבלתי קונבנציונלי, על ידי פעילות ושיתוף פעולה בין מרכז אב"ך ובין מפקדת המחנה. התקיימה עבודת מטה בין מפקדת המחנה לפיקוד העורף (מחוז דן), להסדרת סיוע פקע"ר למחנה בשעת חירום.
חטיבת המבצעים הסדירה את יחסי הגומלין בין פיקוד העורף לבין מפקדת המחנה במרכז, לגבי סיוע במקרה של מתקפה בלתי קונבנציונאלית. קיים פק"ל חבירה עם מחנה זה.
הנושא תורגל במהלך השנה וחצי האחרונות 3 פעמים: בתרגיל "עורף לאומי" בשנת 2008.
הנושאים עליהם הצביע המבקר בדו"ח, תורגלו במסגרת תרגיל "עורף לאומי" שהתקיים בחודש אפריל 2008, ותרגיל נוסף שהתקיים בחודש יולי 2008, וכן בתרגיל עורף לאומי נוסף שהתקיים ב-יוני 2009.

פעילות שוטפת

המכשול והמעברים ב"עוטף ירושלים"

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; משרד ראש הממשלה; צבא ההגנה לישראל; המשרד לביטחון הפנים - משטרת ישראל; המועצה לביטחון לאומי

ליקוי מספר 8 תוקן. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 21.
ליקוי מספר 11 תוקן. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 23.

ליקוי

1. נכון לאוגוסט 2008, טרם הסתיימה בגזרת "עוטף ירושלים" השלמת המכשול לאורך של כ-50 ק"מ (המהווים כ-30% מהתוואי) וטרם הושלם בינוי של שלושה מעברים מכלל 13 מעברי קבע מתוכננים. בקטעים שנותרו פתוחים לאורך המכשול מתבצעת עדיין "סגירה" מבצעית באמצעות גדרות זמניות ובעזרת כוחות שהם בגדר חלופה טובה פחות מהמכשול הקבוע. לגבי כ-4.5 ק"מ תלויים ועומדים הליכים משפטיים, ולגבי היתר נוצרו עיכובים התלויים בהקצאת כספים שאושרו כבר בתקציב.

מעקב
משרד הביטחון וצבא ההגנה לישראל

1. אורך המכשול בעוטף ירושלים הינו 164.5 ק"מ – מתוכו בוצעו כ–126.44 ק"מ, 33.56 ק"מ, נמצאים בביצוע ויושלמו עד סוף שנת העבודה 2009, 4.5 ק"מ אינם ניתנים לביצוע, מאחר ואין היתרים משפטיים לבצעם: קלנדיה – 1.4 ק"מ, שייח סעיד – 1.6 ק"מ, בית ג'אלה – 1.5 ק"מ. פרק הזמן לקיומם של ההליכים המשפטיים בבג"ץ ובוועדת הערעור, אינו ידוע ואינו ניתן לחיזוי, בהיותו מושפע הן מלוח הזמנים של בתי המשפט והן מפרק הזמן החולף מאז קיום הדיון, ועד לקבלת ההחלטה על ידי בית המשפט. על מנת לקדם את הקמת הגדר בתיקים שהמתינו להכרעת בית המשפט, המשרד פעל להחשת מתן ההחלטות בתיקים השונים. חלק מהתהליכים ארכו שנתיים עד שלוש וחלקם טרם הסתיימו עד היום.

ליקוי

2. בתכנית המועצה לביטחון לאומי ובהחלטות הממשלה בנוגע ל"עוטף ירושלים" לא נקבעו תאריכי יעד שישמשו בסיס לגופי הביצוע לתכנון הפרויקט ולביצועו על כל שלביו. בהתאמה לקביעה שכזו, לו הייתה, היו יכולים גופי הביצוע של התכנית בצה"ל ובמשרד לקבוע לוח זמנים

בסיסי לביצוע העבודות ולסיומן.

ליקוי

3. בסוף אוקטובר 2007 החליט ראש הממשלה להעביר 500 מיליון ₪ מתקציב מרחב התפר לשימושים אחרים בתקציב הביטחון. בעקבות זאת חלה האטה משמעותית בבניית המכשול, לרבות בגזרת "עוטף ירושלים", ובחלק מהמקומות, בהיעדר אפשרות להתחייב על תשלום לקבלנים המבצעים את העבודות, הופסקה העבודה. המשמעות המבצעית של הדברים היא אי-השלמת המכשול והותרת פרצות העלולות לשמש מעבר לגורמי פעילות חבלנית עוינת. בדיוני תקציב המדינה לשנת 2008 החליט ראש הממשלה לא להחזיר את הסכום האמור לתקציב מרחב התפר, ורק מאוחר יותר נמצא הסדר שאיפשר את המשך העבודות מכספי תקציב הביטחון.

ליקוי

4. משאישר ראש הממשלה במרס 2005 את תכנית המל"ל ואת המלצותיה להעברת האחריות להפעלת המעברים מצה"ל למשטרה ואחר כך על אזרוחם, ובנוגע לעוטף ירושלים היה על צה"ל ועל המשטרה לתאם יחדיו את תכנון המעברים והקמתם, כדי למנוע תקלות וכדי להבטיח ניצול יעיל של ההשקעה הכספית.

מעקב

4. ראה הערות רה"מ 59א'.

ליקוי

5. המשטרה לא השלימה את איוש התקן שנקבע לטיפול במשימות המבצעיות של גזרת "עוטף ירושלים", ונדרשים עוד עשרות שוטרי מג"ב כדי למלאו. אי-השלמת איוש התקן היא בעלת משמעות מבצעית חשובה, לפי קביעת מפקד מג"ב "עוטף ירושלים". העובדה שלמפקדת מג"ב חסרים שוטרי מג"ב, משפיעה על טיב המענה המבצעי וזאת במיוחד כאשר הקמת המכשול טרם הושלמה. לפיכך, על המשטרה, שקיבלה את האחריות ל"עוטף ירושלים", לוודא שהטיפול במשימות המבצעיות ייעשה באמצעות כוח האדם הדרוש.

ליקוי

6. נכון לאוגוסט 2008 טרם הושלמה בניית שלושה מעברי קבע המתוכננים לקום בנקודות המעבר. העבודות במעברים הופסקו, בין היתר, עקב עיכובים בהקצאת כספים שאושרו כבר בתקציב התכנית.

מעקב

6. עד עתה הוקמו 12 מעברים מתוך 13 מעברים והם מתופעלים על ידי משטרת ישראל. הסתיימו בנייתם של מעבר אל ג'יב ומעבר מזמוריה רכוב.
בביצוע: מעבר שועפט שלב א'. צפי לסיום דצמבר 2009.
מעבר "לזרוס" שטרם הוחל בביצוע בשל הליכים משפטיים, מתוכנן להיכנס לתוכנית עבודה בשנת 2010. ב-9 מעברים בוצעו במהלך השנים 2008-2009 שדרוגים ושיפורים.
המעברים הוקמו בשיתוף עם משטרת ישראל, על מנת לאפשר את מימוש "מרקם-החיים" של התושבים, ולאפשר את סגירת המכשול במקומות בהם ניתן היה לעשות זאת מבחינה משפטית.

ליקוי

7. הפעלת המעברים ב"עוטף ירושלים" טרם אוזרחה במלואה כהמלצת המל"ל, ומי שבא במגע שוטף עם האוכלוסייה המקומית הם, בדרך כלל, שוטרים וחיילים לובשי מדים ולא אזרחים. אף שהמלצת המל"ל לאזרח את המעברים אומצה, הרי שבמועד סיכום הביקורת, אוגוסט 2008, מתבצע הבידוק במעברים על-ידי חיילי המשטרה הצבאית ולא על ידי אזרחים.

מעקב

7. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 19.

ליקוי

9. העובדה שגופים רבים - אזרחיים וצבאיים - פועלים במעברים בגזרת "עוטף ירושלים", גורמת לעתים לבעיות של פיקוד ושליטה.

מעקב

9. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 22. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

ליקוי

10. קיים פער בשוטרי מג"ב למשימות המבצעיות בגזרת "עוטף ירושלים". בנוסף לכך, קיים פער של כ-71% בשוטרים ("כחולים") ופער של כ-14% במאבטחים אזרחיים.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

12. נדרש לשדרג חלק מהמעברים וזאת כדי שיבטיחו, בין היתר, מיגון הולם לחיילים, לשוטרים ולמאבטחים האזרחיים הפועלים בהם.

ליקוי

13. לגופים המטפלים בביצוע תכנית "עוטף ירושלים" אין הגדרה ברורה ואחידה לגבי המונח "מרקם חיים", ולא נגזרו מכך תכניות המתייחסות להיבטים של סוגיה זו לפי סוגי האוכלוסייה הרלוונטיים. בפועל כל גוף מפרש את המונח "מרקם חיים" על פי הבנתו. על משרד ראש הממשלה לבחון סוגיה זו באמצעות הגוף המתאים כדי להמליץ בפני הממשלה על הגדרה שלמה וברורה עד כמה שניתן של סוגיית "מרקם החיים" ועל הדרכים הדרושות כדי להתמודד עם המציאות שנוצרה לאחר הקמת המכשול.

מעקב

13. מתוך 9 צירי מרקם חיים שתוכננו בעוטף ירושלים:
הושלמו בנייתם של 6 צירים: ביר נבאללה – קלנדיה, בית חנינא – ביר נבאללה, דרך למעבר 300, בידו-אל ג'יב, א-טירה – בית ע'ור אל פוקא, ציר בית ע'ור – ביטוניא.
נותרו לביצוע בנייתם של 3 צירים: בשלושה פרויקטים טרם הושלמו ההליכים המשפטיים בעניינם (אבו דיס – עיבדיה, שייח סעיד ומעבר תת קרקעי הר גילה), לכן אין עדיין אפשרות לבצעם.

ליקוי

14. במקרים בודדים הגופים המעורבים בתפעול המעברים אינם עומדים בדרישות המחייבות אותם: לא הוסדרה אפשרות למעבר כלי רכב במעבר קידרון, ובכך למעשה מדינת ישראל אינה מקיימת את ההתחייבות שניתנה לבג"ץ בעניין זה; לא מופעל נתיב לתחבורה ציבורית במעבר עטרות למרות החלטת ממשלה בנדון.

מעקב

14. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 26-27.

היבטים בהעסקת קצינים פורשי צה"ל בתעשיות הביטחוניות ובמשרד הביטחון

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל; התעשייה האווירית לישראל; התעשייה הצבאית לישראל; רפאל - מערכות לחימה מתקדמות

ליקוי

1. (כ-24%) מגמלאי צה"ל המועסקים כעובדי חברה בשלוש התעשיות הביטחוניות לא דיווחו כלל למחלקת שירותי פרט, פרישה ותשלומים על העסקתם בקופה ציבורית או שלא דיווחו כי היו מועסקים בקופה ציבורית בחלק מהתקופה וכתוצאה מכך לא הופחתה גמלתם, כנדרש. הקצינים הפורשים עצמם לא פעלו בהתאם לדינים המחייבים אותם, ואילו מופ"ת והתעשיות הביטחוניות הממשלתיות לא ביצעו את הנחיות החשב הכללי בכל הנוגע להצלבת נתונים כנדרש ולחובת הדיווח בעת קליטת עובד, ולא יזמו פעולה אחרת כדי לגלות מקרים כגון אלה.

   על מחלקת שירותי הפרט, הפרישה והתשלומים בצה"ל (מופ"ת) ועל התעשיות הביטחוניות הממשלתיות לממש את הנחיות החשב הכללי הרלוונטיות לכל אחת מהן. על מופ"ת לבדוק את המקרים שהעלה משרד מבקר המדינה, ואם יימצא שאכן חלה חובת הפחתת גמלה שלא קוימה, עליה לפעול לגביית החובות שנוצרו עקב כך, לרבות חיוב בהצמדה ובריבית.

מעקב משרד הביטחון

1. בעקבות דו"ח מבקר המדינה אשר עסק בהפחתת גמלה של קצינים שפרשו בשל הכנסה נוספת, מגוף שהוגדר "קופה ציבורית" בחוק שירות הקבע (גמלאות), וכן בעניין העסקתם של גמלאי צה"ל כיועצים וכעובדי כוח אדם בחברות ממשלתיות, פנתה המחלקה לשירותי הפרט, הפרישה והתשלומים בצה"ל (מופ"ת) לגמלאי צה"ל, וביצעה ניכוי של "קופה ציבורית" בתוספת הפרשי ריבית והצמדה. מופ"ת מקיימת מעקב מול הגופים הציבוריים עליהם חל חוק שירות הקבע (גמלאות) לעניין ניכוי קופה ציבורית, לצורך קבלת מידע על גמלאי צה"ל המועסקים על ידם. מופ"ת מעדכנת את הגמלאים, אחת לשנה, בתלוש השכר, באגרות ובמכתבים לביתם, בדבר חובתם לדווח על הכנסה מגוף המוגדר "קופה ציבורית". אשר להעסקת גמלאי צה"ל בתעשיות ביטחוניות ממשלתיות – בעניין זה הוקם צוות משותף למשרדי האוצר והביטחון הקרוב לסיכום בנושא.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1. לנושא הפחתת גמלאות בשל הכנסה נוספת מקופה ציבורית - בנוגע למקרים שהועלו בדוח ובהמשך להמלצת המבקר לחייב את הגמלאים בתוספת הצמדה וריבית, בשכר של חודש מרץ 2009 חוייבו הגימלאים בריבית והצמדה. ענף ביקורת אכ"א ימשיך לבצע בקרה ומעקב.
לנושא עמידת קצינים פורשי צה"ל במגבלות חוק הצינון ובאיסור על ניגוד עניינים -הוראת קבע אכ"א 36.01.03 בנושא "חופשות פרישה ותנאי שירות חיילים בשירות קבע הפורשים לגמלאות", מטופלת על ידי אכ"א/מופ"ת. לו"ז משוער לסיום ספטמבר 2009.

ליקוי

חוזי ההתקשרות עם גמלאי צה"ל ברפאל, בתע"א ובתעש, באמצעות חברות כוח אדם וכיועצים, מצביעים על כך שמתכונת העסקתם דומה מאוד להעסקת עובדי החברה וחלקם אף משמשים בתפקידי ניהול. משרד מבקר המדינה מעיר, כי במתכונת העסקה זאת נותנות רפאל, תע"א ותעש יד לעקיפה של ההוראה להפחתת הגמלה בשל הכנסה מקופה ציבורית, כקבוע בחוק.

מעקב

2. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 29.

ליקוי

3. טופסי דיווח על עבודה פרטית שמגישים קצינים הפורשים מצה"ל בדרגת אל"ם ומעלה מועברים לבחינת מפקדת הפרקליט הצבאי הראשי (מפצ"ר). לדעת משרד מבקר המדינה, מן הראוי שגם טופסי הדיווח של הקצינים הפורשים בדרגות רס"ן וסא"ל, המהווים את חלק הארי באוכלוסיית הקצינים הפורשים, יועברו לבדיקה של מפצ"ר.

מעקב

3. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 31.

ליקוי

4. במהלך עריכת ההסכמים עם ראש מטה הפרוייקט של הטנק במשרד או חידושם, במהלך התקופה שבין השנים 2005 עד 2007, לא התבקש רמ"ט הפרויקט על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון

שבמשרד או על ידי גורם אחר במשרד למלא שאלון או תצהיר לחשיפת זיקותיו ולבחינת הקשרים בין תפקידו כראש מטה הפרויקט לבין עיסוקיו האחרים, אשר עלולים לגרום לו להיות במצב של חשש לניגוד עניינים. זאת על אף הנדרש בהוראת משרד הביטחון ובהנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים בשירות המדינה.

מעקב

4. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

5. אין אחידות בטיפול בסוגיית גילוי הזיקות ומניעת ניגוד העניינים בערוצי ההתקשרות השונים. על המשרד לפעול ליצירת אחידות בטיפול בסוגיית גילוי הזיקות ומניעת ניגוד העניינים בערוצי ההתקשרות השונים.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

6. מאז ובמהלך כל תקופת שירותו כקמ"ן הגיס, (ושהועסק כיועץ חמ"ן וכספק של עזרי מודיעין ועזרים אחרים לצה"ל) התקשר צה"ל עשרות פעמים בנושאים שונים עם היועץ באמצעות השותפות. צה"ל והמשרד לא בחנו את שאלת ניגוד העניינים האפשרי בין היות היועץ מצד אחד קמ"ן הגיס הצפוני ומצד שני יועץ וספק של עזרים שונים לצה"ל, ולא היו ערים לסכנה של טשטוש גבולות בין מעמדו של היועץ כקצין בכיר במילואים בחמ"ן, המעורב באופן פעיל בעשייה, לבין היותו יועץ וספק כאמור.

ליקוי

7. צה"ל והמשרד לא בדקו טרם ההתקשרויות עם היועץ בנושא מערכות א' ו-ב' חשש לניגוד עניינים בין זיקותיו של היועץ לצה"ל לבין זיקותיו לאחרים.

ליקוי

8. ראוי שבחינת הסוגיה של ניגוד עניינים לא תתבסס רק על מידע הנמסר על ידי הנשאל בשאלון, אלא תכלול איסוף נתונים מגורמים נוספים לצורך אימות נתונים. כן ראוי, שיינתן ביטוי מפורט בנהלים לאופן ביצוע הבדיקה תוך ציון הגורמים הנושאים באחריות לכך.

מעקב
משרד הביטחון

8. אגף אב"מ במשרד, בחן את הטפסים והשאלונים הקשורים להעסקת יועצים. הבחינה העלתה כי קיים חוסר אחידות מהותי בהקשר לפרטי שירות צבאי המדווחים בעת הגשת טופס בקשה להעסקת יועץ. חוסר האחידות תוקן. עודכן "טופס בקשה להעסקת יועץ" בהוראת משרד הביטחון 43.05, הדנה באישור צורך והתקשרות עם יועצים, עובדים בלתי צמיתים וכוח אדם חיצוני (עדכון אחרון: 2 ביוני 2009).
בטופס המעודכן, בסעיף 13 בו, יש לפרט, בין שאר הנתונים הנדרשים, גם פרטי שירות צבאי (תאריך שחרור מצה"ל, שם יחידת מילואים ושם יחידת שירות סדיר).

ליקוי

9. עלו מספר מקרים שבהם דיווח היועץ שעסק באיפיון מבצעי של מערכת א' על שעות עבודה כיועץ לצה"ל או על יום מילואים בעת ששהה בחו"ל. הדיווחים האמורים אושרו כולם על ידי גורמים בצה"ל ובמפא"ת.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

6,7,9. לנושא התקשרות צה"ל ומשרד הביטחון עם היועץ כספק של עזרי מודיעין ועזרים אחרים לצה"ל - נוהל אמ"ן/חמ"ן- הוקם צוות ביוזמת מחלקת ייעוץ וחקיקה בפרקליטות, ומסקנותיו יפורסמו בסוף החציון השני 2009. עם פרסומן של מסקנות הצוות, חמ"ן תפעל לפרסום הנוהל (בהתאם לקווים המנחים של מסקנות הצוות). עד למועד זה, לפי הנחיית היועץ המשפטי של חמ"ן, כל מקרה מועבר לבחינתה הפרטנית וזוכה לליווי משפטי צמוד.

פרויקטים של פיתוח

מערכות להתרעה על התנגשות במסוקים

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל, התעשייה האווירית לישראל

ליקוי

1. לא הושלמה הדגמה למערכת להתרעה על התנגשות במסוקים, כנדרש בבקשה לבדיקת היתכנות ממרס 1998. בסיכום סיור בארה"ב שערכו נציגי חיל האויר ומפא"ת במאי 1999 נכתב, כי קיימים פתרונות ברמת בשלות גבוהה, המאפשרים יישום כמעט מיידי ומענה הולם לצורך ודורשים מאמץ פיתוח נוסף להתאמה מלאה לצורכי ח"א. על אף זאת החיל ומפא"ת בחנו בניסוי מערכת אחת בלבד של חברה מחו"ל, שנמצאה לא מספקת את החיל. זאת ועוד, להק ציוד בחיל לא סיכם תשובה לבדיקת ההיתכנות ממרס 1998.

ליקוי

2. מחלקת אמל"ח בחיל האוויר לא מימשה את הנחיית ראש להק אוויר למסוקים מאוגוסט 2005 לבחון את האפשרות להקדים פיתוח של מערכת להתרעה על התנגשות במסוקים.

ליקוי

3. עד לדצמבר 2007 לא התקבל במינהל לבטיחות ולביקורת איכות בחיל האוויר מסמך המפרט תכנית למימוש במהלך שנת 2007 של מערכת להתרעה על התנגשות לגבי מסוקי סער, כנדרש על פי הנחיית מפקד ח"א בנובמבר 2006. יתרה מזאת, לא נקבע בחיל מועד מעודכן למימוש ההנחיה.

ליקוי

4. התהליכים לפיתוח ולהצטיידות במערכות ב' בשילוב ג' ובמערכת ד', המיועדות למתן התרעה על התנגשות במסוקים, נמשכים שנים רבות מעבר לתכנון, ובכך חל פיגור במימוש היישום של התרעה על התנגשות במסוקים באמצעותן.

מעקב
משרד הביטחון

1-4. עד לאחרונה היה ניסיון לפתח מערכת שתחליט אם יש פוטנציאל להתנגשות (שלב א') ותתן התרעה לטייס (שלב ב'). כל הניסיונות לפתח מערכת כזאת לא צלחו. בשנה האחרונה

מנסים המשרד והזרוע לפתור את הבעיה בפתרון ייחודי ומקורי, בו "נמדד" ומכומת הפוטנציאל להתנגשות, ומתורגם להתרעה מדורגת. שיטה זו אינה קובעת אם תהיה התנגשות או לא, אלא מעריכה את רמת הסיכון הקיימת ומעלה את רמת המודעות למצב המסוכן, כבר במעבר סף ראשון. ככל שרמת הסיכון עולה, כן תתעצם ההתרעה. תגובת הצוות למצב (היחלצות, התרחקות) תפסיק את ההתרעה. גישה זו אמורה לפתור את בעיית התרעות-השווא, ולגרום להעלאת המודעות למצב הטיסה במבנה. פתרון זה נסמך על קיומו של רדיו נתונים, כפלטפורמת הקישור בין המסוקים.
בנושא סטאטוס תהליכי הפיתוח והצטיידות ברדיו נתונים: ההצטיידות לכלל מערכת המסוקים בעיצומה, וצפויה להסתיים ב - 2011. הצטיידות זו מהווה תנאי למימוש היכולת.
בנושא הצטיידות חיל האויר במערכות המוסיפות נדבך לנושא בטיחות הטיסה: הסתיים תהליך הכנסת סימולאטור למסוקי יסעור וינשוף.
מערכת להתרעות התנגשות ממכשולים קיימת בחלק מסד"כ המסוקים ומבוססת על מערכת מסוימת. המערכת אמורה להיקלט בשנתיים הקרובות בכל מערך המסוקים.
במערכת כריות אויר הופסק הפיתוח עקב עלויות גבוהות.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1-4. לנושא תהליכי הפיתוח והצטיידות ברדיו נתונים-

חומרות מערכת א' יטוסו במרכז ניסוי טיסה עם תוכנה של מערכת ב'.

ממצאי ביקורות מעקב

הספקת שירותי רפואה לחיילים על ידי צה"ל ומשרד הביטחון

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל

ליקוי מספר 7-8 תוקנו. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 41-40.

ליקוי

1. תמחור העלויות שהונח בבסיס הבחינה התבסס על הנחות כלליות ולא התייחס לתחומי פעולה מהותיים, כגון: כוח האדם, רפואה בחירום והשינויים הצפויים במאפייני שירותי הרפואה בעתיד, שהיה בהם כדי להשפיע על אומדני עלות החלופות.

מעקב

1. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

ליקוי

2. לא נקבעו הנציגים ממשרד הביטחון, ממשרד האוצר וממשרד הבריאות שיטלו בה חלק, וממילא הוועדה לא התכנסה. נוסף לכך עלה, כי משרדי ממשלה האמורים לא נערכו כלל לקראת כינוס הוועדה מבחינת עבודת מטה שתתמוך בתהליך קבלת ההחלטות.

מעקב
משרד הביטחון

2. בעקבות ישיבת הוועדה לענייני ביקורת המדינה בכנסת ומאחר והחלטת הממשלה מספר 483 מיום 12.9.06 עדיין לא יושמה, הוטל על ראש האגף לביקורת המדינה במשרד רה"מ לוודא כינונה של ועדה בין משרדית, עליה הוחלט בהחלטת ממשלה 483 כבר בספטמבר 2006. ישיבת ההתנעה והכינון התקיימה בתאריך 9 ביוני 2009, במשרד רה"מ באגף הבכיר לענייני ביקורת המדינה, בהשתתפות נציגי משרד הביטחון, צה"ל, אוצר והאגף הבכיר לענייני ביקורת המדינה. בעקבותיה זומנו מנכ"לי משרדי הביטחון והבריאות למשרד האוצר ביום 22 ביוני 2009, לדיון בהסדרת ההפרטה של שירותי רפואת עורף ושגרה/רגיעה לחיילים, באמצעות מרפאות קופות חולים. האגף הבכיר לביקורת המדינה ימשיך לעקוב אחר המסקנות הסופיות של מנכ"לי המשרדים בנושא הרפורמה בשירותי הבריאות בצה"ל.

ליקוי

3. צה"ל אינו מפרסם לחייליו את ההיקף ואת התמהיל של סל השירותים הרפואיים שהוא מספק להם, כמו גם את קיום ועדות החריגים לקבלת שירותים בנוסף לאלה הנכללים בסל.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

3. סל שירותים - באתר צהלנ"ט מפורסם החל מאפריל 2007 סל השירותים הרפואיים הניתן לחיילי צה"ל, ומתעדכן באופן שוטף בכל שינוי שנעשה בהתאם לחוזרי משרד הבריאות.

ליקוי

4. צה"ל לא בחן באופן מערכתי את תקינת הרופאים בשירות סדיר בכלל גופי צה"ל. בביקורת הנוכחית עלו גם פערים בין תקני הרופאים בשירות סדיר לבין איושם.

מעקב

4. תקינות הרופאים - בעידן בו קיים מחסור ברופאים והצבא מגשר על הפערים בדרכים שונות, אין אפשרות להתאים את תקינת הרופאים למצב זה. לקראת סוף שנת 2010, צפוי כי הפער ברופאים יצטמצם למינימום, והצבא יפעל לבחינה מחדש את נושא תקינת הרופאים בצה"ל, ולהתאימה לנדרש.

המחסור ברופאים - במכרז המסלול הצבאי לרפואה זכתה אוניברסיטת ירושלים, המחזור הראשון ייצא לדרך בשנה האקדמית תש"ע. לטווח הזמן המיידי נוספו שישה רופאים אזרחים עובדי צה"ל במסגרת גישור על פערי הרופאים.

ליקוי

5. עדיין לא קיים בצה"ל תמחור עדכני ומלא של מסלול הרופא, הכולל ניתוח כלכלי של סך העלויות שצה"ל משקיע ברופא הצבאי, תוך התחשבות בתקופות שבהן הוא משרת כרופא צבאי, מוצב במוסדות רפואה אזרחיים לצורכי התמחות והשתלמות ומשרת בתפקידי פיקוד ומטה. חסרונה של בחינה כלכלית כזו פוגמת ביכולתו של צה"ל לבדוק שינויים אפשריים במסלול הרופא הקיים, במטרה לשפרו.

מעקב

5. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 39.

ליקוי

6. משנת 2003 מבצעים המשרד וצה"ל רכש שירותי רפואה ממשרד הבריאות ללא מסגרת עדכנית מוסכמת, המסדירה את תנאי ההתקשרות בין הצדדים.

מעקב

6. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 40. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

9. מדי שנה בשנה ממליצים רופאים מומחים במרפאות צבאיות ואזרחיות על עשרות אלפי הקלות ופטורים בשירות הצבאי לחיילים בשירות חובה. להערכת מקרפ"ר, חלק מהפטורים ומההקלות אינם הולמים לתנאי השירות ביחידות שבהן משרתים החיילים ולאופיין, ואף יש בהם כדי לפגוע במשמעת הצבאית. מקרפ"ר אינה מקיימת מערכת מעקב ובקרה כלל-צה"לית לנושא. בהיעדרה, אין באפשרות מקרפ"ר לבצע בחינה עניינית של התופעה הפוגעת במשמעת הצבאית ולנקוט את הצעדים הנדרשים לתיקונה.

מעקב

9. כיבוד המלצות רופא מומחה ומתן פטורים לחיילים - חיל הרפואה כתב הוראת קבע חדשה העוסקת בנושא כיבוד המלצת רופא מומחה. צפי לפרסום ההוראה, הרבעון השלישי 2009. מהות ההוראה הינה מתן סמכות לרופא היחידה להתאים המלצות רופא מומחה לתנאי השירות ביחידה, בהסתמך על מדיניות חיל הרפואה.
מעקב ובקרה כלל צה"ליים על כלל הפטורים וההקלות - במרץ 2009 הופעלה גרסה עדכנית של מערכת מידע רפואי (מח"ר). גירסה זו מאפשרת תחקור של נתונים רבים, ביניהם הפטורים הניתנים במסגרת מפגשי הרפואה הראשונית.

ליקוי

10. מקרפ"ר קבעה יעד של זמן המתנה מרבי לקבלת תור לרופא מומחה - שבועיים לחייל ביחידה קרבית ושלושה שבועות לחייל ביחידה עורפית. על אף זאת, בשנים 2005 ו-2006 המתינו כ-36% וכ-28% מהחיילים יותר משלושה שבועות לתור לרופאים מומחים במרפאות צבאיות. בביקורת הנוכחית עלה, כי אין בידי המרכז לשירותי רפואה במקרפ"ר את הכלים הנחוצים כדי לנתח את הסיבות לחריגות הנ"ל.

בצה"ל לא קיים מאגר מידע, שיכיל את כלל הנתונים הנוגעים להפניית חיילים לקבלת טיפול מרופאים מומחים. בהיעדר מאגר כזה,

אין באפשרות משר״פ להציג תמונה כוללת ומהימנה של הפניית החיילים למרפאות מומחים ושל הביקורים בהן.

מעקב

10. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

ליקוי

11. מנתוני המרכז לשירותי רפואה ומקרפ״ר עולה, כי כ-50% מהחיילים המופנים לרופאים מומחים אינם מגיעים לקבלת הטיפול: או שאינם קובעים תור, או שקובעים תור אך אינם מתייצבים לטיפול שנקבע. בידי מקרפ״ר אין את הכלים הנחוצים כדי לבודד ולנתח את הסיבות לאי-התייצבותם של החיילים. בהיעדר מידע נחוץ זה, הגורמים הרלוונטיים במקרפ״ר אינם יכולים למקד משאבים ומאמצים לטיפול בסוגיה.

מעקב

11. תופעת אי המתייצבים לרפואת מומחים במרפאות צבאיות הינה בעיה מוכרת מזה זמן רב, והשלכותיה כוללות פגיעה משמעותית בטיפול ובשירות הרפואי בשל התארכות התורים, פגיעה בתדמית צה״ל ואי מיצוי נכון של משאב הרופאים שהינו משאב בחסר מתמיד.
בחיל הרפואה פועל מוקד זימון תורים (מזו״ר), שהוקם כדי לנהל ולשלוט בזימוני התורים למרפאות המומחים בצה״ל ובבתי החולים. המוקד זמין למשרתי צה״ל ולמטפלים הרפואיים, מתוך מטרה למצות באופן המירבי הגעת החיילים למרפאות המומחים.
בשנים 2005 ו-2007 הוקמו צוותי שיפור, כדי לבחון הגדלת מספר המתייצבים. צוותים אלה המליצו על הטמעת קיומו ופרסומו של המזו״ר, וביצוע תזכורת טרם התור. בנוסף הומלץ על הגברת מעורבות מפקדים וטיפול משמעתי בחיילים אשר לא התייצבו.
בסיכום דו״ח מפקדים 2007 הנחה ראש אט״ל לבחון דרכים נוספות לצמצום התופעה. צוות חשיבה חיילי הגיע למסקנה כי שילוב נכון של מניעה ראשונית ותגובה שלאחר אי ההתייצבות יכולים להביא לשיפור באחוזי אי התייצבות.
בבחינת נתוני אי ההתייצבות בשנים האחרונות, עולה כי הוא עומד על 45% בממוצע כתלות במיקום המרפאה וסוגה. נתונים אלה יציבים, ללא שינוי משמעותי בארבע השנים האחרונות. אי ההתייצבות מפוצה בחלקה על ידי זימון יתר של כ-13% במרפאות המומחים הצבאיות - אך עדיין גורמת לירידה בתפוקות המרפאות ואי ניצול מיטבי של הרופאים המומחים.

הצעדים שננקטו עד כה, בעיקר תזכורות חוזרות לחיילים, לא הביאו לשיפור באחוז המתייצבים. בבחינת הגורמים המביאים לשינוי הדל באי ההתייצבות ניתן להצביע על מספר גורמים, כאשר בראשם העובדה כי לא מיושמת כיום סנקציה על החייל או על יחידתו, ולמעשה אין לאי ההתייצבות תג מחיר מבחינת החייל או היחידה.
התברר כי קיצור טווח התורים ל- 30 יום מ- 45 יום, מפחית את הסיכוי כי הפניה תשכח או תאבד מהרלוונטיות שלה.
בוצע פרסום של המזו"ר ודרכי עבודתו בצהלנ"ט, במייל כלל צה"לי ובעיתון "במחנה".
במסגרת התגובה שלאחר אי התייצבות החייל, נבחנו אפשרויות, כגון קנס לחייל או למפקדיו, והגשת טופס תלונה. כל אלה לא אושרו, על פי המלצת היועץ המשפטי, אשר ציין כי הטלת סנקציה על חייל אסורה. לעומת זאת הטלת סנקציה על זרוע אפשרית, תוך קיבוע מפורש בפקודות ובתיאום עם היועץ הכלכלי, אך נמצא כי אינה יעילה לשיפור אי ההתייצבות. גם פרסום הנושא במסגרת דו"ח אתגר לכלל מפקדי צה"ל עדיין נתקל בקשיים.

ליקוי

12. משלהי שנת 2004 החל צה"ל בתהליך של פתיחה והפעלה של מרפאות אזוריות באמצעות חברת "ביקור רופא בע"מ". בהסכם בין המשרד לבין אותה חברה נקבעו מנגנוני פיקוח ובקרה של צה"ל על טיב השירות שיינתן על ידיה. לדעת משרד מבקר המדינה, כיוון שמדובר באוכלוסיית חיילים שמחויבת לשירות ביטחון על פי חוק - ולא מתוך בחירה - וכיוון שהחברה האמורה נקבעה כספק יחיד לכל חיילי צה"ל, יש מקום שהמשרד יקבע בהסכם, שחברה זו תעמוד לביקורת של משרד מבקר המדינה, לפי סעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

מעקב

12. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

התחייבויות משרד הביטחון בנושאים הקשורים לשיקום נכים ולמשפחות שכולות

הגוף המבוקר: משרד הביטחון

ליקוי

1. אגף שיקום נכים יישם במלואן רק 59% מההמלצות אלוף ורדי, ואילו אגף משפחות והנצחה יישם 74% מההמלצות. יתר ההמלצות נמצאות בשלבים שונים של ביצוע או שטרם יושמו.

מעקב
משרד הביטחון

1. לנושא הבקרה הרפואית על ספקי השירותים הרפואיים ועל ההפניות הרפואיות –היחידה לשירותים רפואיים מפעילה כיום מערך בקרה בחלק מתחומי השירותים והציוד הרפואי הניתן לזכאי האגף, בשאיפה ובהערכות להרחבת מערך הבקרה לכלל הפעילות. כיום מערך הבקרה הרפואי כולל את התחומים הבאים:
הטיפולים הפרה רפואיים (פיזיותרפיה והידרותרפיה) – נתונים לבקרה בשני מישורים:
   א. בקרה טרום שלב ההתקשרות עם המכונים (בדיקת המכונים ובעלי המקצוע נותני השירות לפי תנאי סף מקצועיים).
   ב. בקרת איכות הטיפולים הניתונים לנכים במכונים השונים.
רפואת שיניים - הבקרה מתבצעת באמצעות רופאי שיניים, המאשרים את כל תוכניות טיפול השיניים של הזכאים. הבקרים בודקים גם את בקשות התשלום (חשבוניות) של רופאי השיניים העצמאים, ומוודאים את התאמת תוכנית הטיפול המבוקשת אל מול הטיפול שבוצע.
בתי חולים כלליים - הבקרה על בתי החולים נערכת על ידי חברה חיצונית לאחר זכייתה במכרז. החברה בודקת את חשבונות וסיכומי אשפוז, וכן את הפעילות האמבולטורית המבוצעת בבתי החולים הכלליים (מרפאות, מעבדות, מכונים).
ציוד שיקומי (תותבות, כסאות גלגלים, מכשירי שמיעה, מנופים, מכשירי הליכה) - היועץ השיקומי מטעם האגף מעורב באספקת הציוד משלב כתיבת המפרט לציוד הנדרש, עד שלב מסירת הציוד לזכאי.
לנושא המלווים והטיפול הפסיכיאטרי – אגף שיקום נכים נערך בשנת 2009 ליציאה לשני מכרזים:
נושא מלווים - במסגרת הטיפול בנושא המלווים, יוצא האגף לשני מכרזים השלובים זה בזה. האחד מכרז לאספקת מלווים

לנכי צה"ל, והשני מכרז לבקרת איכות, וכן שירותי הליווי ובקרת תשלומים בגין שירותים אלו.
מכרז לבקרת הטיפול הפסיכיאטרי - אגף השיקום מפנה נכי צה"ל לטיפול פסיכיאטרי בבתי חולים ובקהילה. במכרז תבחר החברה שתבצע בקרה על איכות הטיפול שניתן לזכאים בכל אחת ממסגרות הטיפול הללו.
לנושא הגדרת "תורה שיקומית" אחידה ומעודכנת – הוקם צוות יעודי לנושא, בראשות סגן ראש האגף וראש היחידה הארצית לשירותי שיקום. מטרת הצוות הייתה לגבש ולאגד את תפיסת האגף "כתורת השיקום" שלפיה יינתן הטיפול לזכאי האגף. הסתיימה כתיבתם של שלושה פרקים מרכזיים: מדיניות השיקום, קליטת נכה חדש, ופיתוח אישי ומקצועי של האדם הנכה. שני פרקים נוספים ב"תורת השיקום", האמורים להסתיים עד סוף שנת 2009, הינם פיתוח מודל תמריצים לשיקום תעסוקתי, ועיצוב מערכות המדידה והבקרה.
לנושא בחינת האפשרות למיקור חוץ של שירותי המרפאות במחוזות - מיקור חוץ של השירותים הרפואיים, הינו נושא רגיש ביותר לנכי צה"ל. השאיפה ליצור מערכת, שתיתן לנכי צה"ל את כל מגוון השירותים, הכוללים את נכותם ואת בעיות הבריאות שאינן בגדר נכותם. במהלך שנת 2009 תבחן אפשרות לעריכת פיילוט, בשיתוף אחד מבתי החולים המרכזיים.

ליקוי

2. אגף שיקום נכים ממשיך לשמש הן כגוף דורש והן כגוף רוכש לגבי יתר הנושאים. כך שלמעשה, כשמונה שנים מאז הביקורת הראשונה שהתייחסה לצורך בהפרדה בין גוף דורש לגוף רוכש באגף שיקום נכים, הפרדה זו עדיין חלקית בלבד.

מעקב

2. עם פרסום דוח המבקר, וכחלק מהפקת הדרכים לשיפור, התקיים דיון כולל בראשות סמנכ"ל וראש אגף שיקום נכים, ונציגי אגף אמו"ן, והוחלט כדלקמן:
נושאי הרכש שבאחריות אמו"ן הינם:

נושא	סטאטוס
חברות לאספקת מלווים לנכים	בשלבים סופיים להכנת מכרז
מוניות	בשלבים ראשונים של ביצוע
קרנות מחקר פיתוח תשתיות ובתי חולים	מבוצע

אמבולנסים	בשלבים ראשונים של ביצוע
בתי מלון	מבוצע
מרחצאות מרפא	מבוצע
מעבדות	מבוצע
מכונים לבדיקות רפואיות	מבוצע
בתי חולים	מבוצע
מכוני רנטגן/הדמיה אולטרא סאונד	מבוצע
שירותי אירוח משפחות מאושפזים	מבוצע
מועדונים חברתיים	מבוצע
העסקת מדריכים לתפעול מועדונים	בדיון משפטי. מטופל על ידי היועץ המשפטי למציאת זכיין על פי הנחיות בית המשפט
אספקה וריכוז מידע ומסמכים	מבוצע
בתי חולים ציבוריים אמבולטורי	מבוצע
אשפוזים	מבוצע
בתי חולים פסיכיאטרים	מבוצע
חברות לאספקת אחים ואחיות	מבוצע
מוקד ידע	מבוצע
בקרה פסיכיאטרית	בשלבים להכנת מכרז
בנות שירות לאומי	מבוצע
חוקרים ושמאים	מבוצע
גניזת תיקים	מבוצע
בלדרות	מבוצע

נושאי הרכש, שימשיכו להיות בטיפול על ידי אגף השיקום (בשל ייחודם), הינם:

א. הוסטלים.

ב. שירותי חונכות לנכים.

ג. כלבים לעיוורים (אילוף הכלב והתאמתו לנכה).

ד. רופאים עצמאיים מטפלים במקצועות פרה רפואיים ופסיכולוגים. המדובר בהתקשרויות עם אנשים פרטיים על פי מחירון, ואפיון מיוחד לכל נכה הזקוק לשירות זה.

ה. רופאי שיניים – כנ"ל.

ו. מפעל תעסוקתי – התקשרות יחידנית מול מעסיק עבור הנכה.

ז. פנימית כפר תקווה – התקשרות ייחודית ל - 4 נכים.

ח. הדרכה בנושא מחשוב – מדובר בהדרכה ספציפית, תוך יצירת חליפה ייחודית של הדרכה לכל נכה.

הרציונל העומד מאחורי נושאי הרכש באמצעות אגף השיקום, נובע מכך, שהמאפיין העיקרי של הנושאים הללו נוגע להתקשרויות ייחודיות, בהן נדרשת מציאת פתרון שהינו בבחינת חליפה אישית, לכל אחד מהנכים המקבל את השירות הנ"ל, בנפרד.

ליקוי

3. על פי נתוני אגף הכספים, החשבוניות ששולמו לספקי אגף שיקום נכים בשנת 2007 הסתכמו בכ-897 מיליון ש"ח. בניגוד להוראות המשרד, האגף אינו בודק חלק משמעותי של החשבוניות.

מעקב

3. במסגרת פעילות צוות אסטרטגי, שהתמקד בנושאי הניהול והבקרה באגף שיקום נכים, זוהה צורך לבחון את אופן בדיקת חשבוניות הספקים באגף. בהמשך לזיהוי הצורך, נכלל בתוכנית העבודה לשנת 2009 של יחידת הבקרה פרויקט לבחינת הבקרה של אישורי החשבוניות. הפרויקט נועד להמליץ על מדגם הולם של חשבוניות שייבדקו, בהתאם לקריטריונים וסדרי עדיפויות שייקבעו. פרויקט זה נמצא כעת בעיצומו, וצפוי להסתיים עד סוף שנת 2009. הטמעת השימוש במדגם תימשך גם במהלך שנת 2010. במקביל נערך אגף השיקום להקמת מוקד אגפי, לקליטה מוקדמת של הפניות, טרם העברת החשבוניות לתשלום באגף הכספים. באמצעות המוקד תתבצע בקרה ממוחשבת לכל דרישות התשלום, בגין ההפניות שיופקו במערכת "שיקום 2000". ההפניות המופקות במערכת "שיקום 2000" מהוות כ- 90 אחוז מכלל ההפניות.

ליקוי

4. כעבור למעלה משנתיים וחצי מאז שהיועץ המשפטי לממשלה העביר את חוות דעתו בעניין סמכותה של ועדת למ"ד, טרם הסתיימה עבודת המטה שעורך אגף היועץ המשפטי לצורך העיגון בחקיקה. רק ביולי 2007 גובשה טיוטה ראשונה של עבודת המטה שהוצגה לגורמים רלוונטיים להתייחסותם, אולם עד מועד סיום הביקורת (פברואר 2008) לא התקבלו ההתייחסויות.

מעקב

4. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 45.

ליקוי

5. הסדרים כלליים למתן זכויות לפנים משורת הדין ובהם זכויותיהם של שוחרים, גדנ"עים ומועמדים לשירות ביטחון, שהמשרד טרם נדרש להם. הסדרים אלה מעלים סוגיות ערכיות ואף עלולים ליצור אפליה והם בעלי משקל תקציבי לא מבוטל.

מעקב

5. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

היבטים בפעולות היחידה להתיישבות ותשתית לאומית שבמשרד הביטחון

הגוף המבוקר: משרד הביטחון

ליקוי

1. הוראת משרד הביטחון המסדירה את פעילות עוזר השר, טרם שונתה בהתאם. בנוסף לכך נמצא, כי אף שהיחידה הופרדה מעוזר השר, הרי שהלכה למעשה, בהיעדרו של עוזר השר, שימש במספר מקרים ראש היחידה כממלא מקומו של עוזר השר.

מעקב
משרד הביטחון

1. הוראה א' (המ"ב 11.22) - עידכון ההוראה יושלם במהלך אוגוסט 2009.
הוראה ב' (המ"ב 40.361) - העדכון בהוראה זו הושלם. היחידה להתיישבות ותשתית לאומית הופרדה מיחידת עוזר השר.

ליקוי

2. המשרד לא פרסם בהוראותיו הדנים בנושא "הקמה ורכש של מרכיבי ביטחון ליישובים" (להלן – הוראת הרכש) את פרק ב' של ההוראה, האמור להתייחס לפעילות פיקוד העורף, ולפיכך הוראת המשרד שלפיה פועל כיום פיקוד העורף, אינה תואמת את השינוי הארגוני בעניין הפרדת פעילות היחידה מעוזר השר. עוד נמצא, כי הוראת הרכש מתייחסת רק לתקציב שנועד עבור מרכיבי ביטחון ואינה מתייחסת לתקציב היחידה שנועד ליוזמות ולסיוע בנושאי ביטחון לתחומי תשתיות, הצטיידות והתיישבות.

מעקב

2. פרק ב' של ההוראה – פעילות פיקוד העורף: הפעילות לעדכון ההוראה תושלם באוקטובר 2009. הטיפול בהכנת הנוהל הדן בתקציב היחידה להתיישבות, מיועד ליוזמות בנושא ביטחון ותשתיות, יושלם עד אוקטובר 2009. עד להשלמת הנוהל, היחידה פועלת על פי ההוראות הכלליות של המשרד הדנות בהתקשרויות עם משרדי ממשלה.

ליקוי

3. בתכנית העבודה לשנת 2008 מפורטים סעיפי פעילות שונים והתפלגות התקציב לפיהם, אולם לא קיים תכנון מפורט של סעיפי פעילות אלה.

מעקב

3. תוכנית העבודה לשנת 2009 של היחידה להתיישבות, ואושרה לפעילות בסוף חודש ינואר 2009. נושא ביצוע פרויקטים להם ניתן סיוע כספי, הוטמע כבר בנהלים הפנימיים של היחידה להתיישבות.

ליקוי

4. במקרים שרשויות מקומיות טרם המציאו את המסמכים שדרשה מהן היחידה כתנאי למתן סיוע ותוקפם של האישורים להקצאות כספיות שהוציאה להן היחידה פג זה מכבר, אין היחידה מבטלת את האישורים.

מעקב

4. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 48.

ליקוי

5. בין הקריטריונים שקבעה ועדת ההקצאות לסיוע במימון מרכיבי ביטחון לרשויות מקומיות, היה גם קריטריון שעניינו עידוד פעילות התנדבותית ומודעות הציבור. זהו קריטריון כללי במשמעות רחבה, אולם במעקב עלה, כי קריטריון זה נותר כשהיה, ויתרה מכך, לפי קריטריון זה ניתן כיום לאשר סיוע חריג.

מעקב

5. ראה הערות רה"מ 59א' עמ' 49.

ליקוי

6. בהוראת הרכש ובנהלים הפנימיים של היחידה לא נקבע דבר לעניין שיעור ההשתתפות של היחידה בפרויקטים שבהם יש איגום תקציבים, ולא נקבעו קריטריונים בדבר הליך האיגום. כמו כן, במקרים שבהם סייעה היחידה במימון פרויקטים המשותפים למספר גופים והמתנהלים על ידי אחד מגופים אלה ולא על ידי היחידה, היחידה אינה דורשת קבלת דיווחים בנוגע לניצול הכספים.

מעקב

6. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי.

ליקוי

7. במקרה של בקשה לסיוע בדיעבד, לא נקבעה בהוראת הרכש חובה לצרף המלצה בדבר התאמת סוג מרכיב הביטחון שבוצע לצורך הביטחוני, כפי שהדבר נדרש בהליך רגיל.

מעקב

7. לנושא התניית סיוע שניתן בדיעבד בהוראות המשרד 40.361: לו"ז לגמר ביצוע –סוף יולי 2009.

הכשרת הקצונה הבכירה בצה"ל

הגופים המבוקרים: משרד הביטחון; צבא ההגנה לישראל

ליקוי מספר 2 תוקן. ראה הערות רה"מ 59א', עמ' 52.

ליקוי

1. התפיסה של מסלול הכשרת הקצין, שקבע ראש חטיבת תורה והדרכה, אושרה על ידי המטה הכללי ועובדה להוראה של חטיבת תורה והדרכה. הוראה זו נמצאה בעת סיום המעקב, בדצמבר 2007, בסבב של אישורים וטרם פורסמה כהוראה מחייבת.

מעקב
צבא ההגנה לישראל

1,4. בתאריך 19 בנובמבר 2008 הופצה טיוטה מעודכנת מספר 2 לקבלת התייחסויות טרם פרסומה במעמד מחייב עד פברואר 2009. בתחילת 2009 התקיים דיון בראשות ראש חטיבה תורה והדרכה, במסגרתו העיר ראש חטיבת תורה והדרכה באגף המבצעים, כי חסרה תמונה באשר לאופן מימוש התכנים בהכשרות הזוטרות, והנחה את כלל הזרועות להשלים העבודה והמשמעויות בלוחות זמנים של מימוש ההוראה בדרג הזוטר. מאחר והנחת העבודה להטמעת תוכני המקצוע הצבאי היא שלא יוגדלו משכי ההכשרות, הנחה רח"ט תוה"ד לבחון את ההוראה ומשמעויות מימושה בשנית, תוך התייחסות לשונות האוכלוסייה בדרג הזוטר. לאור האמור, עד סוף חודש אוגוסט 2009 מתוכננים דיוני המשך, בדגש על תוכני ההכשרה לדרג הזוטר. הוראת אגף מבצעים תורה והדרכה תופץ במעמד מחייב, מיד עם השלמתה של עבודת המטה מול כלל הזרועות.

ליקוי

3. הלימודים במכללה לביטחון לאומי, הן של קציני צה"ל והן של עובדי מדינה בכירים, הם אינטרס לאומי חשוב של מדינת ישראל. ליישום הוראות רשות המסים לחייב במס את מימון הלימודים במב"ל עלולה להיות השלכה מרחיקת לכת על עצם קיום הלימודים במב"ל. משרד מבקר המדינה סבור, כי ראוי שסוגיה זאת, על כל היבטיה והשלכותיה, תיבחן על ידי שר האוצר ועל ידי שר הביטחון במגמה למצוא פתרונות שיאפשרו את קיום הלימודים במב"ל לבכירי השירות הציבורי.

מעקב

3. לא דווח על התקדמות בתיקון הליקוי .

ליקוי

4. ראוי שההוראה של חטיבת תורה והדרכה, שבה באה לידי ביטוי תכנית הכשרת הקצין לפי התפיסה שאישר המטכ"ל, והוראת הפיקוד העליון החדשה בנושא קידום הקצונה בשירות סדיר, תפורסמנה בהקדם כדי שתהוונה בסיס למימוש תפיסת הכשרת הקצין, ובכלל זה הכשרת הקצונה הבכירה.

מעקב

4. ראה ליקוי 1 דלעיל.